

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

“Ariana Franklin tarihi gerilim romanlarının kraliçesidir.”

TESS GERRITSEN

ARIANA FRANKLIN

ÖLÜM ÜSTADİ

format

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

“Ariana Franklin tarihi gerilim romanlarının kraliçesidir.”

Tess Gerritsen

Siliniş'in yazarı

“Ariana Franklin on ikinci yüzyılı başarılı bir şekilde yaşama döndürmüş... Sağlam bir araştırma ürünü. Dönemine ilişkin kapsamlı detaylar sunan bağımlılık yaratıcı bir eser.”

Kate Mosse

Labirent'in yazarı

“En iyiler arasında yer alacak müthiş bir kitap... Devamının geleceğini bilmek sevindirici bir haber.”

Historical Novels Review

“Tarihi gerçeklerle cinayet kurgusu ustalıkla harmanlanmış... Okurken merak ve heyecan hiç eksilmiyor.”

Publisher's Weekly

ÖLÜM ÜSTADİ

ARIANA FRANKLIN

ÇEVİREN: OZAN AYDIN

format

FORMAY YAYINLARI:03
BESTSELLER: 03

ÖLÜM ÜSTADI

ARIANA FRANKLIN

ORİJİNAL ADI: MISTRESS OF THE ART OF DEATH

YAYIN YÖNETMENİ: ŞAHİN GÜÇ

ÇEVİREN: OZAN AYDIN

EDİTÖR: DENİZ GÜRELER

DİZGİ: ELİF AYDIN YAVUZ

TASARIM: MERVE ORAL

BASKI: MELİSA MATBAACILIK

KAPAK FİLMİ: MAT YAPIM

REDAKSİYON: TUĞBA YAVUZASLAN

1. BASIM NİSAN 2011

ISBN: 978-605-4335-87-9

YAYINEVİ SERTİFİKA NO:12330

Copyright ©ARIANA FRANKLIN

Bu kitabın Türkçe yayın hakları AnatoliaTelif Hakları Ajansı aracılığıyla Pozitif Turizm Dış Tic. Ltd. Şti.'ne aittir. Yayınevinden izin alınmadan kısmen ya da tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

format

FORMAT YAYINLARI

Bir Pozitif Turizm Dış Tic. Ltd. Şti. Markasıdır.

Maltepe Mh. Davutpaşa Cd. Yılanlı Ayazma Sk.

No:8 TOPKAPI/ZEYTİNBURNU/İSTANBUL

Tel: 0 212 483 27 37 - 483 43 13 - 483 13 30

Fax: 0 212 483 27 38

ÖLÜM ÜSTADI

ARIANA FRANKLIN

format

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Gerilim sanatı üstadı
Helen Heller 'a

Önsöz

İşte geliyorlar. Yolun aşağısından gelen şıkırdayan dizginleri duyabiliyor, ılık bahar havasına karışan tozları görebiliyoruz.

Canterbury’de Paskalya’ya katılan hacılar geri dönüyor. Cübbelerin ve şapkaların üzerine piskoposluk yapmış ve şehit edilmiş Aziz Thomas rozetlerinden takmışlar. Anlaşılan Canterbury keşişleri bu işten iyi para kazanmış.

Hacıların geçişi; tarla sürmekten, ekin biçmekten bitap düşmüş sürücülerin ve öküzlerin kısa süreliğine dinlenmesine fırsat tanıyor. Hâli vakti yerinde olan bu gürültücü hacılar, yolculuklarının sunduğu rahmetle coşku içinde hareket ediyorlar.

Ama hacılardan biri, en az diğerleri kadar coşkulu olan biri, bir çocuk katili. Şüphesiz, Tanrı rahmetini bir çocuk katilinden sakınacaktır.

Kafilenin en önünde kül rengi bir kırsağı süren ve atkısında gümüş bir rozet bulunan irice bir kadın var. Tanıdık biri: Cambridge’deki Aziz Radegund rahibe manastırının başrahibesi. Konuşuyor. Hem de yüksek sesle. Ona, kalaya işlenmiş Thomas Becket rozeti alabilmiş, binek atı süren sessiz sedasız bir rahibe eşlik ediyor.

Savaş atına binmiş uzun boylu bir şövalye ikisinin arasında yol alıyor. Zırhının üzerine giyindiği yelekte haçlı seferine katıldığını gösteren haç işareti var. Aynen başrahibe gibi gümüş rozet alan şövalye, kadının sözlerine *alttan alttan* yorumlar yapıyor. Bu sözler başrahibenin kulağına gitmiyor, ancak genç rahibenin sırtmasına sebep oluyor.

Bu grubun arkasından katırlarla çekilen düz bir at arabası geliyor. Arabanın içinde sadece dikdörtgen bir nesne var. Kapladığı yere göre küçük bir şey. Şövalye ve şövalyenin yamağı üstünde armalar olan bir örtü ile örtülmüş bu nesneyi kolluyor. Araba savrulurken örtünün ucu açılıyor ve işlenmiş altından oluşan nesnenin bir kısmı görünüyor. Bu nesne ya kutsal eşyaların saklanacağı büyük bir sandık ya da küçük bir tabut. Şövalyenin yamağı nesnenin üstünü örtmek için atından eğiliyor ve örtüyü düzeltiyor.

Ve işte kralın memurlarından biri. İyi huylu, yaşına göre kilolu ve iri olan memur, bir sivil gibi giyinse de hem Angevin leoparı işlenmiş kraliyet yeleği giyinen hizmetçisinden dolayı hem de şişkin eyer çantasından görünen abaküs ve para kesesinden dolayı sivil biri olmadığını ele veriyor.

Hizmetçisini saymazsak tek başına at sürüyor. Ne de olsa vergi tahsildarlarını kimse sevmez.

Gelenlerden biri de bir başrahip. Adamın Aziz Augustine'nin tüm kanonları gibi mor bir piskopos cübbesi giyindiğinden dolayı başrahip olduğu kanısına varıyoruz.

Başrahip Geoffrey, Aziz Radegund'tan bakınca Cam Nehri'nin karşısında duran ve ona kıyasla daha büyük olan Barn-

well'deki Aziz Augustine manastırının başrahibidir. Başrahip ile başrahibenin birbiriyle anlaşılamadığı herkesçe bilinmektedir. Karşıdan gelen Başrahip Geoffrey'e üç keşiş ile haçlı olduğu yeleşinden belli olan bir başka şövalye ve bir de şövalye yamağı eşlik ediyor.

Başrahip maalesef hasta. Kafilenin başında olması gerekiyordu ama görünen o ki bozulan bağırsakları ona oyun oynuyor. İnleyen başrahip dikkatini çekmeye çalışan ve kafasının ortasını kazıtan bir papazı görmezden geliyor. Zavallı başrahip; yol üzerinde ona yardım edecek tek bir mağara dahi yok. Manastırının topraklarındaki revire adım atana kadar beklemek zorunda.

Başrahip adına kaygılanan çirkin suratlı bir tüccar ile eş, başrahibin keşişlerine tavsiyelerde bulunuyor. Bir halk ozanı lavta çalıyor. Onun arkasında mızrakları, köpekleri ve İngiltere'nin gökyüzüne benzer renkleri olan av köpekleri ile birlikte duran bir avcı var.

Eşya taşıyan katırlar ve hizmetçiler geliyor. Bilindik ayak takımı.

Geldik kafilenin en sonuna. Buradakiler kafilenin en pejmürde insanları. Üzerindeki örtüde renkli kabala simgeleri olan bir at arabası önden gelenleri takip ediyor. Sürüş koltuğunda biri iri yarı diğeri zayıf iki erkek var. Her ikisi de koyu tenli. İri yarı olan kafasını ve yüzünün yan taraflarını bir Fas başlığı ile sarmış. Gezici hekimler olabilirler.

Arabanın arka kapağında köylü eteği ile örtünmüş bacaklarını sallayan bir kadın var. Büyük bir ilgiyle etrafına bakınıyor. Gözlerini ağaçlara ve yerdeki çimlere dikmiş, sanki onları

sorguluyor. Adınız ne? Neye yararsınız? Neden? Mahkemedeki bir hâkim gibi duruyor. Belki de aptalın tekidir.

Bizimle bu saydığım insanlar arasında kalan yolun kenarında küçük bir tapınak var. Meryem Ana için tahtadan yapılmış sıradan bir sığınak. (1171 yılında Büyük Kuzey Yolu'nun kenarında dahi hırsızların pusuya yatmasını engellemek için yol kenarında ağaçların büyümesine izin verilmez.)

Atlıların bazıları başlarını eğip Ave Maria duasını okumaya hazırlanırken, başrahibe ctrafa gösteriş yaparcasına attan inmesine yardım etmesi için seyislerden birini çağırıyor. Yere iniyor ve diz çöküp dua etmek için çimlerin üzerinde yavaş yavaş ilerliyor.

Biraz isteksizce de olsa diğerleri de birer birer ona katılıyor. Başrahip Geoffrey atından inerken gözleri ile kızgınlığını belli ediyor. Adamdan bir inilti sesi duyuluyor.

Arabadaki üç kişi dahi aşağı inmiş dizlerinin üstüne çökmüş. Arka tarafta kalan ve yanındaki adama göre daha koyu tenli olan kişi dua okurken doğuya bakıyor. Tanrım bize yardım et. Sarazenler ve dinsizler, rızası olmadan II. Henry'nin topraklarında gezindiği için bize yardım et.

Dudaklar mırıldanmaya başlarken belirsiz de olsa istavroz çıkarılıyor. Tanrı'nın ağladığı muhakkak ama O, el değmemiş masum bir bedenin göçüp gitmesine neden olan ellerin hareket etmesine izin veriyor.

Tekrar atlara biniliyor ve kafilе yoluna devam edip Cambridge'ye giden yola sapıyor. Çıkardığı gürültü ile birlikte giden kafilе bizleri hasat arabalarının tıkırtısı ve kuşların ötüşü ile baş

baş a bırakıyor.

Ama artık elimizde bir yumak, bizi gerç ek katile götüreceğ bir ip var. Fakat ipi takip edip katilin kimliğini ortaya çıkarmak için zamanda geriye, on iki ay öncesine dönmeliyiz...

Birinci Bölüm

İngiltere, 1170

Bağırış çağırışla geçen bir yıl. Bir Kral, başpiskoposundan kurtulmak için bağırıp çağırıyor. Canterbury Keşişleri, kralın şövalyeleri başpiskoposlarının beynini kendi katedralinin zeminine döktüğü için bağırıp çağırıyor.

Papa, kralın ruhani suçundan dolayı bağırıp çağırıyor. İngiliz Kilisesi, kral arzu ettikleri duruma geldiği için zafer dolu çığlıklar atıyor.

Uzaklarda Cambridgeshire’de bir çocuk çığlık atıyor. Onun kisi küçücük minnacık bir haykırış ama en az diğerleri kadar önemli.

İlk başlarda çocuğun haykırışında umut vardı. Gelin beni alın, korkuyorum şeklinde algılanan bir serzenişti. O ana kadar büyükleri onu tehlikeden korumuş; arı kovanlarından, kaynar sulardan ve demircinin kızgın alevlerinden sakınmıştı. Hiçbir çocuk göz önünden ayrılmamalıydı. Onu da gözlerinin önünden

ayırmamışlardı.

Çığlığı duyunca ay ışığının vurduğu çimlerde otlanan geyikler başlarını kaldırdı, ortalığa bakındı ama korku içindeki bu ses kendi yavrularından birine ait değildi. Otlanmaya devam ettiler. Hızlıca koşan bir tilki bir anlığına durdu ve bir pençesini kaldırdı. Sesi dinledi ve kendisi için tehlikeli bir şeyin yaklaşıp yaklaşmadığını kontrol etti.

Ses çok ama çok ufak bir bedenden geliyordu. Bulunduğu yer ise insan elinin ulaşamayacağı derinliklerdeydi. Çığlık değişmeye, inanılmaz bir hâl almaya başladı. O kadar yükseldi ki bir avcı düdüğünün çıkardığı sese eşdeğer hâle geldi.

Geyikler koşarak ağaçların arasında dağılmaya başladı. Beyaz kuyrukları devrilen domino taşları gibi karanlıkta kayboluyordu.

Çığlık artık yalvarışa dönüşüyordu. Çocuk kim bilir belki ona zulmedene belki de Tanrı'sına yalvarıyordu. Ne olur yapma! Ne olur yapma! Sonra da sesi ızdırap ve umutsuzluk tonuna bürünüyordu.

Ses nihayetinde kaybolmuş, gecenin sıradan sesleri doğaya hâkim olmuştu. Havayı minnettarlık kaplamıştı. Çalılar arasından esen rüzgârın uğultusu, bir porsuğun homurtusu, yırtıcı hayvanların ağzında ölmek üzere olan yüzlerce küçük hayvanın ve kuşun çığlığı eski yerini almıştı.

Yaşlı bir adam Dover'daki kalenin içinde romatizmalarına

hiç de iyi gelmeyecek bir hızla bir yere götürülüyordu. İçinde bulunduğu kale çok büyük ve soğuktu. Kaledeki öfkeli sesler duvarlarda yankılanıyordu. Yaşlı adam hızlı hızlı yürümesine rağmen sıcaklamıyor, aksine üşüyordu. İçini kaplayan korkudan dolayı ürperiyordu. Çünkü kale çavuşu onu herkesin korku duyduğu birisine götürüyordu.

Birlikte taş koridorlardan; bazen ışığın, ılık havanın, muhabbet seslerinin ve lavta tıngırtısının geldiği ardına kadar açık kapılardan; bazen de yaşlı adamın günahkârca şeylerin yapıldığını düşündüğü kapalı kapılardan geçiyorlardı.

Kaledeki hizmetçiler bu iki kişinin tepsileri devirmeden, idrar kaplarını saçmadan ve bir yerlere çarpıp acıyla bağırma-dan geçmesi için yere eğiliyor veya kenara çekiliyordu.

Son olarak bir döner merdivenden çıkıp uzunca bir salona girdiler. Vardıkları yerde duvara yaslanmış çalışma masaları ve üzerinde çeşitli sayıların bulunduğu yeşil bir çuha ile kare kare bölünmüş kocaman bir masa vardı. Elinde tüy kalemler ve parşömenler olan otuzdan fazla kâtip salonu doldurmuştu. Renkli boncukların abaküslerin tellerinde sağa sola vurulurken çıkarıldığı seslerle yankılanan oda, çalışkan cırcırböcekleri ile dolu bir tarlayı andırıyordu.

Koskoca odada dinlenir vaziyette duran tek bir kişi vardı. O da pencerenin eşiğinde oturuyordu.

Çavuş, “Lincolnlu Aaron, lordum,” dedi.

Lincolnlu Aaron yere eğildi ve acıyan dizlerinden birinin üstüne çöktü. Sağ elinin parmakları ile alnına dokundu ve hürmetlerini sunarak avcunu açıp pencerenin eşiğindeki adama

doğru uzattı.

“Bunun ne olduğunu biliyor musun?”

Aaron arkasında duran büyük masaya göz ucuyla baktı ama cevap vermedi. II. Henry’nin bu soruyu bir yanıt duymak için sormadığını biliyordu.

Kral, “Bilardo oynamak için değil, sana onu söyleyebilirim,” dedi. “Benim hazinem. Bu kareler İngiliz ülkelerini temsil ediyor. Üzerlerindeki sayılar bu ülkelerin her birinin Kraliyet Hazinesi’ne sağladığı geliri gösteriyor. Ayağa kalk.”

Yaşlı adamı kolundan tuttu ve masaya götürerek karelerden birini işaret etti. “Bu Cambridgeshire,” dedi ve adamın kolunu bıraktı. “Aaron, keskin malî zekânı kullan ve bana burada gördüğün sayıların az mı çok mu olduğunu söyle.”

“Az, lordum.”

Henry, “Aynen öyle,” dedi. “Cambridgeshire ‘genelde’ kârlı bir ülkedir. Biraz düz olsa da tahıl üretimi, büyükbaş ve balık yönünden zengindir ve ‘genelde’ Hazine’ye iyi para verir. Kalabalık Yahudi nüfusu da ‘genelde’ Hazine’ye iyi para verir. Sence üzerinde yazan sayı Cambridgeshire’nin gerçek zenginliğini gösteriyor mu?”

Yaşlı adam yine cevap vermedi.

Henry, “Peki, neden?” diye sordu.

Aaron bitkin bir hâlde, “Sanırım çocuktan dolayı, lordum. Çocukların ölmesi her zaman için acı bir durumdur...” dedi.

“Kesinlikle öyle.” Henry masanın kenarına oturdu ve bacaklarını salladı. “Ekonomi açısından da tam bir felâket. Cambri-dgel köylüler isyan hâlinde ve Yahudiler... onlar nerede?”

“Kentteki kaleye sığındılar, lordum.”

Henry, “Kaleden geriye kalan şeye sığındıkları doğrudur,” dedi. “*Benim* kalemde kalıyor; *benim* paramı, *benim* yemeğimi yiyorlar. Kaleden çıkmaya cesaret edemiyorlar. Yani bana para kazandırmıyorlar, Aaron.”

“Doğrudur, lordum.”

“İsyankâr köylüler de Yahudilerin çocuklara işkence yaptığına ve onları öldürdüğüne inandığı için kalenin doğu kulesini yakmışlar. Alacak kayıtlarının, Yahudilerin alacaklarının yani *bana* ödenecek paraların kayıtlarının bulunduğu kuleyi yakmışlar. Vergi borçlarından bahsetmiyorum bile.”

İlk defa yaşlı adamın kafasında idam çanları ile birlikte umut sesleri yankılandı. “Ama siz inanmıyorsunuz, lordum.”

“Neye inanmıyorum?”

“Yahudilerin çocukları öldürdüğüne inanmıyorsunuz.”

Kral nazik bir şekilde, “Bilmiyorum, Aaron,” dedi. Gözünü yaşlı adamdan ayırmadan elini kaldırdı. Kâtiplerden biri öne çıkıp kralın eline bir parşömen uzattı. “Bu, Actonlu Roger tarafından yazılmış bir belge. Yazılanlar bu tür şeylerin halkınızın genel uygulamalarından birisi olduğunu söylüyor. Sevgili Roger’a göre Yahudiler Paskalya’da en az bir tane Hristiyan çocuğu içine çiviler çakılan kapaklı bir fiçıya kapatıyor, ölene kadar orada tutuyormuş. ”

Kral parşömene bakıp yazılanları okudu. “Çocuğu bir fiçıya koyarlar ve çiviler etine batsın diye fiçıyı kapatırlar. Bu vahşi insanlar fiçinin altına koydukları kaplara süzülen kanı alır, ayin için yapacakları pastalara katarlar. Bunu şimdiye kadar

yaptılar, yapmaya da devam edecekler.”

II. Henry kafasını kaldırdı ve, “Hiç de hoş değil, Aaron,” dedi. Parşömene tekrar baktı. “Hı, bir de bunu yaparken epey kahkaha atarmışsınız.”

“Bunların doğru olmadığını biliyorsunuz, lordum.”

Yaşlı adamın bu söyledikleri krala göre abaküsten gelen tıkırtılar kadar önemsizdi.

“Ama bu yılki Paskalya’da, Aaron *bu yılki* Paskalya’da çocukları çarmıha germeye başlamışsınız. Actonlu Roger kendinden emin bir şekilde bulunan çocuğun çarmıha gerildiğini iddia ediyor. Çocuğun adı neydi?”

Araya giren kâtip, “Trumpingtonlu Peter, lordum,” dedi.

“Trumpingtonlu Peter çarmıha gerilmiş. Dolayısı ile kaybolan diğer iki çocuk da aynı şeyleri yaşayabilir. Çarmıha gerilmeyi diyorum, Aaron.” Kral, güçlü ve görkemli hakkında sakince bir şeyler söyledi ama sesi soğuk salonun duvarlarında yankılandı. “Sanki yeterince azizimiz yokmuş gibi küçük yaştaki Peter’ı aziz ilan etmek için ortalığı karıştırmaya başladılar. İki çocuk kayıp ve birinin de kanı kurutulmuş. Ezilmiş küçük bedeni Fenland’da bulundu, Aaron. Halkın epey pasta yapmıştır artık.”

Henry masadan indi ve salonun yukarı kısmına doğru yürüdü. Yaşlı adam da onu takip ediyor, cırcırböceklerinin sesi geride kalıyordu. Kral pencerenin altından duran taburelerden bir tanesini kendine doğru çekti ve bir tanesini de ayağıyla tekmeleyerek Aaron’a doğru uzattı. “Otur.”

Salonun bu kısmı daha sessizdi. Pencereden içeri giren nemli sert hava, yaşlı adamın titremesine sebep oluyordu. Aaron, II.

Henry'e göre daha zarıfçe giyinmiş, II. Henry ise pejmürde kıyafetler giyinen bir avcıya benziyordu. Kraliçenin nedimleri saçlarını merhemlerle yağlamış ve çiçek kokuları sürmüştü, ancak Henry'nin üzerinden ter ve at kokusu geliyordu. Elleri sertleşmiş, bir gülle kadar yuvarlak olan kafasındaki kızıl saçları kısacık kesilmişti. Ancak Aaron herkesin onu gördüğü anda kim olduğunu anladığından emindi. O, İskoçya sınırlarından Pirenelc'c kadar uzanan bir imparatorluğun hükümdarıydı.

Aaron adamı seviyordu ama yapacağı şeyler bu kadar belirsiz olmasa onu daha çok sevebilirdi. Henry kızdığında ayağını yere vurmuş, insanlar ölmüştü.

Henry, "Tanrı, siz Yahudilerden nefret ediyor, Aaron," dedi. "Siz O'nun oğlunu öldürdünüz."

Aaron gözlerini kapattı ve bekledi.

"Tanrı benden de nefret ediyor."

Aaron gözlerini açtı.

Kralın feryadı çaresiz bir bağırış gibi salonu doldurdu. "Sevgili Tanrım, vicdan azabı çeken bu mutsuz kralı affet. Thomas Becket'in her konuda bana karşı çıktığını en iyi sen bilirsin. Öfkelenince ölmesini diledim. *Günah işledim. Günah işledim.* Bazı şövalyeler öfkemi yanlış anlamış ve beni mutlu etmek için onun canına kıymış, katınızda nefret edilen bir şeyi yapmış. Yüce Tanrım da bana sırtını dönmüş. Ben bir kurdum. *Benim hatam. Benim hatam.* Başpiskopos Thomas ahirete göçüp merhametli oğlunuzu Yüce İsa'nın yanına yerleşirken affınıza sığınıyorum."

Herkes krala döndü. Tüy kalemler kâğıttan çekildi ve aba-

küsler sustu.

Henry dövünmeyi bıraktı ve karşısındakilere “Haklıysam Yüce Tanrı da Thomas’ın ne kadar işe yaramaz biri olduğunu görecektir.” dedi. Henry eğildi ve nazik bir şekilde parmaklarından birini Aaron’un çenesinin altına koydu. Parmağıyla adamın kafasını kaldırdı. “O piçler Becket’ı doğradığı anda saldırılara açık hâlde geldim. Kilise öç almak istiyor. Canlı canlı ciğeyimi sökmek istiyor. Durumun telafi edilmesini istiyor. Her zaman istediği şeylerden biri de siz Yahudilerin Hristiyan dünyasından atılması.”

Bu arada kâtipler işlerine dönmüştü.

Kral, elindeki belgeyi Yahudi’nin burnuna dokundurdu. “Aaron bu, tüm Yahudilerin krallığımdan uzaklara gönderilmesini talep eden bir dilekçe. Acton Efendi tarafından da yazılan metnin bir kopyası konuştuğumuz şu dakikalarda Papa’ya götürülüyor. Umarım Cehennem Zebanileri Roger Efendi’nin hayalarını koparır. Cambridge’de öldürülen çocuk ile kaybolan diğer çocuklar halkının buralardan sürülmesini talep etmek için bahane olarak kullanılıyor. Becket’ın öldürüldüğü şu sıralar, böyle bir talebe karşı gelemem. Karşı gelirsem Papa Hazretleri’ni beni aforoz etme ve krallığım için enterdi ilan etme konusunda ikna ederler. Enterdinin ne olduğunu kafan alıyor mu? Enterdi, karanlığa gömülme. Bebeklerin vaftiz edilmemesi, evliliklerin papazlar tarafından onaylanmaması ve hatta ölü bedenlerin Kilise’nin kutsamasından mahrum bırakılıp toprağa gömülmesidir. Altı bezli bir zıpçıkta hükümdarlık hakkıma göz koyabilmesidir.”

Henry ayağa kalktı, yürüdü ve rüzgârın ucunu havalandır-
dığı bir gobleni düzeltmek için duraksadı. Omzunun üstünden,
“Ben iyi bir kral değil miyim, Aaron?” dedi.

“Öylesiniz, lordum,” diyen Aaron hem doğru cevabı hem
de gerçek cevabı vermişti.

“Yahudilerime iyi davranmıyor muyum, Aaron?”

“İyi davranıyorsunuz, lordum. Şüphesiz iyi davranıyorsunuz.” Yine gerçekleri söylemişti. Henry, Yahudileri vergi konusunda ineğini sağan bir çiftçi gibi sağlamıştı ama dünyadaki hiçbir hükümdar onun gösterdiği insafı Yahudilere göstermemiş, krallığında böyle bir düzen kurmamıştı. Dünyadaki hemen hemen hiçbir ülke Yahudiler için bu krallıktan daha güvenli değildi. Yahudiler, Plantagenetlerin İngiltere’sinin sunduğu imtiyazları ve güveni yaşamak için Fransa’dan, İspanya’dan, haçlı seferine katılan ülkelerden ve Rusya’dan buralara gelmişti.

Biz nereye gideriz? Lordum, Lordum bizi vahşi yerlere geri gönderme. Vaadedilmiş Topraklarımızda kalamıyor olsak da en azından güven içinde yaşamamızı sağlayan bu Firavun’un gölgesinde barınelım.

Henry başını salladı. “Tefecilik günahdır, Aaron. Kilise tefeciliği onaylamıyor. Hristiyanların ruhlarını onunla kirletmesine izin vermiyor. Bu işi yapmak için geriye siz, ruhsuz Yahudiler kalıyorsunuz. Tabi bu görüşleri Kilise’nin sizden borç almasına engel olmuyor. Senden alınan borçlarla *kaç tane* katedral yaptılar?”

“Lincoln, lordum,” diyen Aaron eklemeleri kireçlenmiş titrek parmaklarıyla saymaya başladı. “Peterborough, Aziz Al-

bans, en az dokuz tane Sistersiyan manastır kilisesi ve...”

“Tamam, tamam. Yahudilerden aldığım vergiler yıllık gelirim yedide birini oluşturuyor. Kilise de sizlerden kurtulmamı istiyor.” Kral ayaktaydı ve bir kez daha sert Angevin sözleri salonda yankılandı. “Bu krallıkta barışı sağlamıyor muyum? Tanrı aşkına *hunu nasıl başardığımı biliyorlar mı?*”

Gürültüyle ürken kâtipler bu sözleri onaylamak için tüy kalemlerini bıraktı. Evet, lordum. Doğrudur, lordum.

Aaron da, “Doğrudur, lordum,” dedi.

“Barışı dua ederek veya oruç tutarak sağlanmıyor,” diyen Henry sakinleşmişti. “Ordumu donatmak, yargıçlarıma para ödemek, isyanları bastırmak ve pahalı kıyafetler içindeki karıma bakmak için paraya ihtiyacım var. Barış paradır, Aaron; para da barış.” Yaşlı adamı pelerininin ön tarafından tuttu ve kendine yakınlıktırdı. “Bu *çocukları* kim öldürüyor?”

“Bizler öldürmüyoruz, lordum. İnanın *bilmiyoruz.*”

Ürkütücü mavi gözler ve neredeyse görünmeyecek kısalıktaki kirpikler bir anlığına Aaron’un ruhuna işledi.

Kral, “Bilmiyoruz?” dedi. Yaşlı adamı bıraktı. Adam sendeledi ve durdu; elbisesini düzeltti ama halen krala yakın duruyordu. Kral fısıldar bir şekilde, “Öğrensek iyi olur. Tez zamanda sorumluları bulmalıyız,” dedi.

Çavuş, Lincolnlu Aaron ile merdivenlere doğru götürürken II. Henry, “Giderseniz sizleri özlerim!” diye seslendi.

Yaşlı adam aşağı doğru indi. Kral gülümsüyordu ya da en azından ayırık, sert, küçük dişleri gülümsemeye benzer bir ifade gösteriyordu. “Siz, Yahudiler beni daha çok özleyeceksiniz.”

dedi.

Birkaç hafta sonra Güney İtalya’da Afrikalı Gordinus misafirine göz kırptı ve parmağı ile onu işaret etti. Adamın adını biliyordu. İhtişamlı bir şekilde sunulmuştu: “Merhametli kralımız ve onun krallığını temsilen Palermolu Mordecai fil Berachyah.” Yüzünü bile hatırlıyordu ama Gordinus genelde insanları hastalıkları ile hatırlardı.

En sonunda zafer elde etmiş gibi, “Basur,” dedi. “Basurun vardı. İyileşti mi?”

Mordecai fil Berachyah kolayca sinirlenen biri değildi. Sicilya Kralı’nın sekreteri ve kraliyet sırlarının koruyucusu olarak kolayca sinirlenmek gibi bir lüksü de yoktu zaten. Şüphesiz alınmıştı. Bir adamın basuru halk içinde dile getirilmemeliydi. Ama yüzü aynı duygusuzluğunu korudu ve sakın bir tonla, “Napolili Simon’un gerektiği şekilde yola çıkıp çıkmadığını kontrol etmeye geldim,” dedi.

Gordinus meraklı bir şekilde, “Nereye gitti?” diye sordu.

Mordecai dâhilerle anlaşmanın her zaman için zor bir şey olduğunu, bir de karşısındaki gibi ihtiyarlamaya başlayan bir dâhi ile anlaşmanın imkânsıza yakın olduğunu düşünüyordu. Kraliyeti temsil ettiğini belirtircesine sözlerini aktardı. ‘Napolili Simon Menahem; İngiltere’ye gitti, Gordinus. Kendisini Yahudilerin başındaki bir sorunu çözmesi için İngiltere’ye gönderdik.’

Yardımlarına Gordinus'un sekreteri koştı ve ucu boruları andıran rulo hâline getirilmiş parşömenlerin olduğu bölmeli raflarla kaplı duvara uzandı. Bir çocukla konuşurcasına, "Hatırlarsanız lordum, kraliyetten bir mektup gelmişti... tüh yerini değiştirmişsiniz."

Mektubu bulmak biraz vakit alacaktı. Lord Mordecai balık tanrılarını resmeden mozaik zemin üzerinde yavaş yavaş dolaıyordu. Roma işiydi. En azından bin yıllık bir çalışmaydı. Hadrian Villası'ndan alınmıştı.

Palermo'da zeminini mermer ve altınla kaplı bir sarayda yaşadığını göz ardı eden Mordecai, doktorların iyi para kazandığını düşünüyordu.

Açık bir balkon korkuluğunun karşısına yerleştirilmiş, aşağıdaki şehir manzarasına ve turkuaz rengindeki Tiren Denizi'ne hâkim taş bir banka oturdu.

Her şey bir yana bir doktor olarak her zaman dikkatli olan Gordinus, "Lordumuza bir minder getir, Gaius," dedi.

Mordecai getirilen minderi alıp altına yerleştirdi. Şarap dolduran Gaius tedirgin bir şekilde, "Bu uygun mudur, lordum?" diye sordu. Çünkü sunulacak bazı içecekler kimi dinî kurallara göre aykırı olabilirdi. Aynen Sicilya Krallığı ve Güney İtalya'da olduğu gibi kralın çevresinde de çok farklı inançlardan ve ırklardan gelen insanlar vardı; Araplar, Lombardlar, Yunanlar, Normadiyalılar ve Yahudiler bunlardan bazılarıydı. Mordecai ise bir Yahudi'ydi.

Lord başını yukarı aşağı hareket ettirerek şarabın uygun olduğunu onayladı. Şimdi daha rahattı. Minder beline iyi gel-

mişti. Denizden gelen esinti ile serinliyordu. Şarap da güzeldi. Yaşlı bir adamın dobra dobra konuşmasından dahi rahatsızlık duymayacak durumdaydı. Aslında iş görüşmeleri bittiğinde basur konusunu gündeme bile getirebilirdi. Geçen sefer Gordinus adamı sağlığına kavuşturmuştu. Ne de olsa burası şifa şehriydi ve kime sorsanız bu şehirdeki en iyi tıp okulunun duayeni olarak Afrikalı Gordinus'u gösterirdi.

Mordecai yaşlı adamın karşısında misafiri olduğunu unutup okuduğu yazıya döndüğü fark etti. Sarkık hâle gelen csmer tenli kolu yazı üzerinde değişiklik yapmak için mürekkebe uzandı ve tüy kalemı mürekkebe batırdı. Acaba bu adam nereli? Tuluslu mu? Faslı mı?

Mordecai villaya vardığında baş kâhyaya içeri girerken ayakkabılarını çıkarmasının gerekli olup olmadığını sordu. “Efendinizin hangi dinden olduğunu unuttum.”

“Kendisi de unuttu, lordum.”

Mordecai sadece Salerno'da insanların işlerine gösterdikleri ilgiden dolayı tanrılarını ve nezaket kurallarını unuttuğunu düşünüyordu.

Bu durumu onaylayıp onaylayamayacağından emin değildi. Çok güzel bir şeydi ama bazı dinî kurallar çiğneniyordu. Bedenler parçalarına ayrılıyor, kadınların hayatını tehdit eden ceninler alınıyordu. Ameliyatla insan etine müdahale ediliyor, kadınların doktorluk yapmasına izin veriliyordu.

Salerno adını duyan yüzlerce insan bazen kendileri için bazen de kendi yakınları için buraya geliyordu. Şifa bulmak için çölleri aşılıyor; bozkırlardan, bataklıklardan, dağlık alanlar-

dan geçiyorlardı.

Çatılardan, kulelerden ve kubbelerden oluşan aşağıdaki labirente bakarak şarabını yudumlayan Mordecai tüm şehirler içinde bu şehrin; Roma, Paris, Konstantinapol veya Kudüs'ün değil, bu şehrin dünyanın doktoru sıfatı almasını sağlayan tıp okulunu kurduğunu ve bunun şaşılacak bir şey olduğunu düşünüyordu.

Tam da o sırada saat üç ayını için çağrıda bulunan manastır çanının sesi insanları dua etmeye çağıran caminin müczzinin sesi ile çarpışıyor, sinagog hazanının sesi ile mücadele ediyordu. Düzensiz majör ve minör notalarının birleşimiyle ortaya çıkan ahenksizlik tepeden yukarı çıkıp, balkondaki adamın kulaqlarını tırmalıyordu.

Bu sadece seslerin değil, farklı inançların ve ırkların karışımıydı. Sicilya ve Güney İtalya'da krallık kuran çetin ve açgözlü Normandiyalı maceraperestler pragmatistti hem de ileri görüşlü pragmatistlerdi. Elde etmek istedikleri amaca uygunsa karşılarındakinin hangi tanrıya taptığına aldırış etmezlerdi. Barışı elde etmek ve dolayısıyla refah ortamını yaratmak için fethettikleri yerdeki farklı insanları bir araya getirmeleri gerekiyordu. Burada ikinci sınıf Sicilyalı diye bir şey yoktu. Arapça, Yunanca, Latince ve Fransızca resmî dildi. Yeterli şartları sağlayan herkes inancına bakılmaksızın terfi edebiliyordu.

İçinden, "Ben neden bu durumdan şikâyetçi olayım ki?" diyordu. Nihayetinde o, Normandiyalı bir kral için hem Yunan Ortodoks Hristiyanlar ile hem de Roman Katolikler ile çalışmış olan bir Yahudi'ydi. Bu topraklara Arap bir amiralin komuta et-

tiği Sicilya kraliyet donanmasına ait bir gemi ile adım atmıştı.

Aşağıdaki sokakta ihramlar şövalye zırhlarına değiyor, kaftanlar keşiş kıyafetleriyle temas ediyordu. Bu kıyafetleri gi-yinenler birbirine *tükürmüyor*; selamlaşıyor, konuşuyor ve de her şey bir yana fikir alışverişinde bulunuyordu.

Gaius, “Buldum, lordum,” dedi.

Gordinus mektubu aldı ve, “Ah evet, şimdi hatırladım... ‘Napolili Simon Menahem özel bir görev için yola çıkacak...’ hımm ‘İngiliz Yahudiler tehlikeli bir durum içinde... Yerli hal-kın çocuklarına işkence yapılıyor ve çocuklar öldürölüyor...’ Aman Tanrım. ‘...Yahudiler suçlanıyor...’ Aman. Aman. ‘Ölü-mün sebebini bulma konusunda usta, hem İngilizce hem de İb-ranice konuşan, ağız sıkı birini bulmanız ve yukarıda adı geçen Simon’a göndermeniz emredilmiştir.”

Sekreterine gülümsedi ve, “Ben de gönderdim, değil mi?” dedi.

Gaius lafı dolandırdı. “O zamanlar bazı sorunlar vardı, lor-dum...”

“Tabi gönderdim, şimdi daha net hatırlıyorum. Sadece has-talıklarla ilgili işlerde uzman birini değil, istenen dillerle birlikte Latince, Fransızca ve Yunanca da bilen birini gönderdim. Çok iyi bir öğrencimi gönderdim. Simon’a da aynı şeyleri söyledim. O da biraz kaygılı görünüyordu. ‘Daha iyi birini bulamazsın’ dedim.”

“Harika.” Mordecai ayağa kalktı. “Harika.”

“Evet.” Gordinus zafer kazanmış gibiydi. “Sanırım kralın isteğini tam olarak yerine getirdik, değil mi, Gaius?”

“Kısmen yerine getirdik, lordum.”

Hizmetçinin tavrında garip bir şeyler vardı. Mordecai bu tür şeyleri fark etmesini sağlayacak eğitimlerden geçmişti. Bir anda aklına, “Napolili Simon ona eşlik etmek için seçilen adam konusunda neden kaygı duydu ki?” sorusu geldi.

Gordinus, “Kral nasıl bu arada?” diye sordu. “Ufak bir hastalığı vardı. Geçti mi?”

Kralın hastalığını umursamayan Mordecai doğrudan Gaius’a, “Kimi gönderdi?” diye sordu.

Gaius okumaya devam eden efendisine göz ucuyla baktı ve sesini alçaltarak, “Seçilen kişi alışılmış türden biri değil. Bence...” diye cevapladı.

“Dur bakalım. Bu, çok çok hassas bir görev. Doğulu birini seçmedi, değil mi? Sarı kafalı mı? İngiltere’de göze çarpmalı.”

“Hayır, düşündüğün gibi göndermedim,” diyen Gordinus tekrar onlara katıldı.

“O zaman kimi gönderdin?”

Gordinus, kimi gönderdiğini söyledi.

Şaşkınlık içindeki Mordecai bir daha sordu: “Kimi... gönderdin?”

Gordinus, kimi gönderdiğini tekrar söyledi.

O yılın bağırış çağırışlarına bir de Mordecai’nin çılgılığı eklendi. “*Seni aptal, yaşlı budala.*”

İkinci Bölüm

İngiltere, 1171

Genç ve çaresiz keşiş, “Başrahibimiz ölüyor,” dedi. “Başrahip Geoffrey ölüyor ve başını koyacak bir yeri dahi yok. Tanrı adına arabanızı bize verin.”

Keşiş diğer keşiş kardeşleriyle başrahiplerinin fani dünyadaki son dakikalarını nerede geçireceği konusunda tartışırken tüm kabile onları izliyordu. Diğer ikisi kâfir görünümlü gezici hekimlerin üstü kapalı arabasındansa başrahibenin kutsal sandığı taşıttığı üstü açık arabasını ya da en olmadı yeri tercih ediyordu.

Yolda duran siyahlarla örtünmüş insanlar başrahibi acıyla kıvrandığı yerde öyle bir sıkıştırmış ki aynen leş üzerinde kanat çırpın kargalara benziyordu. Ona durmadan tavsiyelerde bulunurken de gagalarını kullanıyor gibi görünüyordlardı.

Başrahibenin yanındaki genç rahibe koşa koşa başrahibe bir şey götürüyordu. “Azizin parmak kemiği, lordum. Yalvarım bunu kullanın. Mucizevi bir şeydir...”

Rahibenin yumuşak sesi, Canterbury'den beri zavallı başrahibin başının etini yiyen Actonlu Roger adındaki bir papazın telaşla dolu bağırışları arasında neredeyse kayboluyordu. "Çar-miha gerilmiş gerçek bir azizin gerçek kemiği. İnanın..."

Başrahibe dahi adam için kaygı duyuyor gibiydi. "Siz ağ-
rıyan yerinize dua okuyarak bastırın Başrahip Geoffrey, Aziz
Peter kendi üstüne düşeni yapacaktır."

Sorunu çözen kişi, acı çeken ve küfürlü bir şekilde haykı-
ran başrahipti. Dinsiz görünsün görünmesin, onu başrahibeden,
başına musallat olan lanet olası papazdan ve ölüm sancıları çe-
kerken onu izleyen ve aval aval bakan şerefsizlerden uzağa gö-
türecektir her şeye razıydı. Lanet olası bir gösteri yapmıyor, yaşa-
ma tutunuyordu. (Yoldan geçen bazı çiftçiler atlı alayının ara-
sına karışıyor, başrahibin kıvranışını ilgi ile izliyordu.)

Hekimlerin arabasını seçmişlerdi. Bu yüzden genç keşiş
Normandiya Fransızcası konuşarak arabadaki adamlara talep-
lerini ilettiler. Anlattıklarının anlaşılmasını umut ediyordu. Ara-
badaki adamlarla kadının birbirleri arasında yabancı bir dilde
konuştuğunu duymuştu.

Hiçbir şey anlamamış gibilerdi. Daha sonra kadın yolcu,
çirkin giyimli ufak şey, "Neyi var?" diye sordu.

Keşiş, kadını tersledi. "Sen karışma. Bir kadını ilgilendi-
recek bir mesele değil bu."

Adamlardan kısa olanı kaygı duyan kızın geri çekilişini iz-
ledi ve, "Haklısın..." dedi.

Keşiş, "Ben, Ninian Kardeş," dedi.

"Ben de Napolili Simon. Bu beyefendi de Mansur. Araba-

mız emrinize amadedir, Ninian Kardeş. Başrahibin neyi var?”

Ninian Kardeş onlara durumu anlattı.

Sarazen’in yüz ifadesi değişmemişti. Zaten donuk bir adamdı, ancak Napolili Simon adama acımıştı. Durumun çok vahim olduğunu düşünüyordu. “Kendisine yardımcı olmak isteriz,” dedi. “Arkadaşım Salerno’daki tıp okulundan geliyor.”

“Bir doktor mu? Kendisi doktor mu?” Keşiş hemen yola koyuldu ve başrahibine ve kalabalığa doğru koşmaya başladı. “Onlar Salernolu. Esmecr olan doktormuş. Salernolu bir doktor.”

Şehrin adı doktorlukla anılıyordu. Herkes Salerno’yu bilirdi. İtalya’dan gelmiş olmaları üçünü de neden garip bulduklarını açıklıyordu. İtalyanların neye benzediğini kim bilebilirdi ki?

Kadın arabadaki diğer iki arkadaşının yanına gitti.

Mansur, kızmışçasına dik dik Simon’a bakıyordu. “Çenesi düşük keşiş, benim Salernolu bir doktor olduğumu söyledi.”

“Ben böyle bir şey dedim mi? Ben böyle bir şey dedim mi?” Simon kollarını yana doğru açtı. “Ben ‘arkadaşım...’ dedim.”

Mansur kadına döndü ve, “Gâvur işeyemiyormuş,” dedi.

Simon, “Zavallı adam. On bir saattir tuvalete çıkamamış. Patlayacağım diye feryat ediyor. Neler hissettiğini anlıyor musunuz, doktor? Kişinin kendi sıvıları içinde boğulması ne demek?” dedi.

Kadın durumu anlıyordu. Kıvranıp duran adama hak veriyordu. Adam patlayacaktı ya da en azından mesanesi patlayacaktı. Adamın erkeklere özgü bir rahatsızlık geçirdiğini biliyordu. Böyle bir durumu kadavra masasında görmüştü. Gordinus

buna benzer bir vaka üzerinde otopsi yapmıştı. Söz konusu hastaya bir şey uygulansaymış kurtarılabilceğini söylemişti. Düşündü düşündü ve birden aradığı cevabı buldu. Üvey babası bu tür bir işlemi Mısır'da gördüğünü söylemişti.

“Hımm...” dedi.

Simon yırtıcı bir kuş gibi bu işin üstüne tünemişti. “Ona yardım edebilir miyiz? Tanrım, onu iyileştirirsek görevimiz açısından büyük bir avantaj elde ederiz. Bu adamın gittiğimiz yerde sözü geçer.”

Adamın nasıl biri olduğunu umursamayan Adelia'ya göre o, sadece acı çeken bir insandı ve müdahale edilmezse kendi idrarıyla zehirlenene kadar acı çekmeye devam edecekti. Peki ya yanlış tanı koymuşsa? İdrara çıkamamayı açıklayan başka durumlar da var. Peki ya durumu eline yüzüne bulaştırırsa?

Tekrar, “Hımm...” dedi ama ses tonu değişmişti.

“Riskli mi?” diyen Simon'un tavrı da değişmişti. “Adam elimizde ölebilir mi? Doktor durumumuzu yeniden düşünelim...”

Kadın ona aldırmadı. Döndü ve neredeyse Margaret'e fikrini sormak için ağzını açacaktı ki bir anda kendisini hüzüne boğan yalnızlıkla baş başa kaldı. Dadısının yokluğu hissetti ve hissetmeye de devam edecekti. Margaret, Ouistreham'da vefat etmişti.

Adelia pişmanlıkla birlikte suçluluk duyuyordu. Margaret, Salerno yolculuğuna çıkmamalıydı ama kendisi ısrar etmişti. Adelia'ya çok düşküncü. Âdet yerine getirilsin diye bir bayanla yolculuk etmesini istiyordu. Hayatında sadece bu kıymetli hiz-

metçiden çekinen Adelia da ona karşı koyamamıştı. Zorlu geçen ve neredeyse bin mil süren deniz yolculuğu yaşlı kadının kaldıracabileceğinden fazlaydı. Özellikle Biskay Körfezi onu çok yormuştu. Beyin kanaması geçirmişti. Adelia'yı yirmi beş yıl boyunca ayakta tutan sevgi, Orne sahillerindeki küçük bir mezarlıkta toprakla buluşmuştu. Yüzünü İngiltere'ye giden geçide döndürmüşlerdi. O, yabancı topraklarda yatacak bir iyilik meleşiydi.

Margaret olsa bu durumda ne derdi?

“Bana neden soruyorsun anlamıyorum. Ne de olsa söylediklerime aldırımıyorsun. Bahse girerim şansını dencyceksin. Seni iyi tanırım. O yüzden her zaman yaptığın gibi benim fikirlerime sen hiç aldırış etme.”

Doğru söyledin. Ben sana hiç aldırış etmedim.

Adelia aklından geçen eski Devonyen sözlerini hatırlarken dudakları büküldü. Söylediği şeyleri tartmak için her daim Margaret'i karşısına alır, onunla konuşurdu. Onun yanında kendini rahat hissedirdi.

Simon, “Doktor, belki de adamı rahat bırakmalıyız,” dedi.

Adelia, “Adam ölüyor,” dedi. Simon gibi o da operasyon başarısız geçerse büyük bir tehlike ile karşı karşıya kalacaklarını biliyordu. Bu yabancı ülkeye adım attıklarından beri kendini kimsesiz hissediyordu. Ona eşlik eden insanlar ne kadar mükemmel olursa olsun ülkedeki tuhaflık düşmanca bir hava oluşturuyordu. Ama şu anki konumlarında başlarına açabilecekleri tehlikenin boyutu başrahibi iyileştirirlerse elde edecekleri muhtemel fayda kadar önemsizdi. O bir doktordu ve ölmek üzere

olan bir adamla birlikteydi. Seçim yapacak konumda değildi.

Etrafa bakındı. İp gibi dümdüz uzanan bir yol görüyordu. Muhtemelen Romalılar tarafından açılan bir yoldu. Sol tarafında batıya doğru düzlükler vardı. Burası Cambridgeshire çayırlarının başladığı yerdı. Adelia, gittikçe koyulaşan çayırları, kırmızı ve altın rengi bir hâl almış gün batımı ile birleşen sulak arazileri görüyordu. Sağ tarafında çok da yüksek olmayan bir tepenin ağaçlarla kaplı kısmı ve o tarafa doğru uzanan bir yol vardı. Sığınacak ne bir ev, ne bir kulübe ne de bir çoban barınağı vardı.

Gözünü ilerideki yol ile tepenin yamacı arasından geçen bir hendeğe, su kanalına dikti. Doğanın sunduğu güzelliklerden haberdar olan Adelia yanı zamanda kanalın içinde de işine yarayacak şeylerin olduğunu biliyordu.

Hastayla baş başa kalabileceği bir ortam yaratmalıydılar. Işığa da ihtiyaçları vardı. Ve tabii ki kanaldan bir şeyler almalıydılar.

Yapılmasını istediği şeyleri söyledi.

Acı çeken başrahiplerinin koluna girmiş olan üç keşiş yanlarına geldi. Bu duruma karşı çıkan Actonlu Roger yolun karşısından koş koş geliyor, kutsal emanetin faydalı olacağı konusunda ısrar ediyordu.

İçlerindeki en yaşlı keşiş Mansur ve Simon'a yönelerek: "Ninian Kardeş, Salernolu doktorlar olduğunuzu söyledi." Yüzünde sert bir ifade vardı.

Simon, ikisinin arasında duran Adelia'nın başının üstünden Mansur'a baktı. Yalana başvurmadan, "Efendim aramızda tıbbi açıdan bilgili insanlar var," dedi.

Kıvranan başrahip Simon’a bağıarak, “Bana yardım edebilir misiniz?” dedi.

Simon’un göğsünde bir dirsek darbesi hissetti ve cesur bir şekilde, “Evet,” dedi.

Net bir cevap almasına rağmen Gilbert Kardeş hasta adamın koluna tutunuyor, efendisini onların eline bırakmak istemiyordu. “Lordum, bu insanların Hristiyan olup olmadığını bilmiyoruz. Duaların kudretine ihtiyacınız var. Ben sizinle kalayım.”

Simon başını iki yana sallarken, “Uygulanacak gizemli işlem herkes içinde yapılamaz. Hasta ve doktor arasında mahremiyet sağlanmalıdır.”

“İsa aşkına beni *rahatlatın*.” Sorunu çözen kişi yine Başrahip Geoffrey olmuştu. Gilbert Kardeş ve ona eşlik eden Hristiyanlar tozlu yola itildi. Diğer iki keşiş yan tarafa gönderildi ve uzak durmaları söylendi. Başrahibin şövalyesine gözcülük yapması söylendi. Başrahip etrafa çarpa çarpa, sendeleye sendeleye arabanın sallanan arka kapağına ulaştı. Simon ve Mansur onu yukarı çekti.

Actonlu Roger arabanın peşinden koşuyordu. “Lordum, Aziz Peter’in kemiğinin mucizevi özelliklerini bir daha deneyeniz...”

Adam bağıarak, “Denedim ama *halen işeyemiyorum!*”

Araba sallana sallana eğimli yolu çıkmaya başladı ve bir süre sonra ağaçların arasında kayboldu. Kanalin etrafını eşele-yen Adelia da onları takip etti.

Gilbert Kardeş, “Başrahip için endişe duyuyorum,” dedi.

Duyduğu kıskançlık sözlerine yansıyan endişeye ağır basıyordu.

“Büyücülük.” Zaten Actonlu Roger bunun dışında bir şey söyleyemezdi. Onu da bağırarak dile getirmişti. “İblis’in elinde yeniden hayata gelmektense ölümü yeğlerim.”

İkisi de arabayı takip edecekti ama başrahibin şövalyeliğini yapan ve de her zaman keşişlere sataşan Sör Gervase aniden yollarını kesti. “Size beklemenizi söylediler.”

Başrahibenin şövalyesi Sör Joscelin de en az onun kadar sert davrandı. “Onları kendi hâllerine bırakmalıyız.”

İkisi yan yana durdu. Kutsal Topraklar’da savaşmış olan ve alt sınıftan insanları hor gören zincirli zırhlar içindeki bu iki haçlı güvenli topraklarda Tanrı’ya hizmet etmekten memnundu.

Yolun uzandığı tepe garip bir yere benziyordu. Araba; ağaçların üst tarafında duran, dağın etrafında dolanan yeşillere bürünmüş yolu tırmanıyordu. Güneşin son ışıklarının yansıdığı tepe korkunç görünüyordu, tepesi dümdüzdü ve devasa, yeşil, kel bir kafa gibi parlıyordu.

Tepe, yamacındaki yolda karamsar bir havanın oluşmasına neden oluyordu. Şövalyelerin komutasındaki kafilenin geriye kalanı, sayıları azaldığı için yola devam etmemeye, tepenin yamacında kamp yapmaya karar vermişti.

Gözden kaybolan arabanın gittiği yere bakan Gilbert Kardeş, “Orası neresi?” diye sordu. Şövalye yamaklarından biri efendisinin atının semerini çıkarırken bir an durdu ve, “Orası, Wandlebury Yolu efendim. Yolun sonundakiler de Gog Magog Tepeleri,” dedi.

Adları gibi kendileri de uğursuz olan İngiliz devleri, Gog ve Magog. Ateşin etrafında toparlanan Hristiyan kafilesi karanlık ağaçların ardında duran Sör Gervase'nin "Kan-n-n peşinde-ler... Efendiler, Vahşi Av buralarda bir yerde devam ediyor. Dehşet bir şey," deyişini duyunca ateşe biraz daha yaklaştı.

Av köpeklerini geceleyin gelebilecek saldırılar için hazır duruma getiren Başrahip Geoffrey'in avcısı da yanaklarını şişirdi ve başıyla duyduklarını onayladı.

Mansur da burayı sevmemişti. Yolun yarısındayken araba aşağı uçmasın diye atları dizginlemişti. Katırların semerlerini çıkardı, otlanmaları için onları bir yere bağladı ve daha sonra ateş yakmaya hazırlandı. Arabanın içindeki başrahibin inleyişi onları telaşlandırıyordu.

Bir kâse çıkardılar ve ellerinde kalan kaynatılmış suyun tamamını içine döktüler. Adelia kanaldan topladıklarını suyun içine attı ve dikkatlice temizledi.

Simon, "Kamış mı? Ne için?"

Adelia ona ne için olduğunu söyledi.

Adamın beti benzi attı. "O, sen... İzin vermez... O bir *keşiş*."

"O bir hasta." Kamış köklerini karıştırdı. İçlerinden iki tanesini seçti ve sallayarak üzerlerindeki suyun akmasını sağladı. "Adamı hazır konuma getirin."

"Hazırlamak mı? Hiçbir erkek evladı böyle bir şeye hazır olamaz. Doktor sana inancım tam ama... şeyi merak ettim... Bu prosedürü daha önce hiç uyguladınız mı?"

"Hayır. Çantam nerede?"

Yeşilliklere doğru giderken onu takip etti. “En azından uyguladığını görmüşsünüzdür?”

“Hayır. Lanet olsun hava kararıyor.” Sesini yükseltti ve “Mansur, iki tane fener istiyorum. İçerideki halkalara as. Bezler nerede?” dedi. Araç gereçlerinin bulunduğu keçi postundan yapılmış çantasını alt üst etmeye başladı.

Sakinleşmeye çalışan Simon, “Konuyu açıklığa kavuşturalım mı?” diye sordu. “Bu operasyonu ne kendin uyguladın ne de uyguladığını gördün. Öyle mi?”

“Doğrudur, ben de aksini söylemedim,” dedi ve ona baktı. “Gordinus bir sefer bahsetmişti. Üvey babam Gershom, Mısır’a yaptığı bir seyahatten sonra prosedürün yapılışını tarif etmişti. Bazı antik lahit resimlerinde görmüş.”

Simon vurgulu bir şekilde, “Antik Mısır lahitlerindeki resimler.” dedi. “Renkliler miymiş bari?”

“İşe yaramaması için herhangi bir sebep düşünemiyorum,” dedi. “Erkek anatomisi hakkındaki bilgilerime dayanarak uygulanacak işlemin mantıklı olduğunu söyleyebilirim.”

Arabaya doğru yöneldi. Simon atıldı ve onu durdurdu. “Biraz daha düşünsek mi, doktor? Önemli bir şahıs üzerinde *tehlikeli* olabilecek bir operasyon yapmak üzeresiniz.”

“Evet, tehlikeli olabilir.”

“Arkadaşları şurada... onu bekliyor.” Napolili Simon karanlığın çökmek üzere olduğu tepenin yamacını işaret etti. “Bazıları konuya el atmamızdan memnun değil. Onlar için bizler birer yabancıyız, gözlerinde hiçbir değerimiz yok.” Adamın özerine devam etmek için arabaya doğru giden Adelia’nın önüne

geçmesi gerekti. “Arkadaşları da kendilerine göre bir mantıklı bir yargıya varabilir. Olur da başrahipleri ölürse üçümüzü de acımadan asabilirler. Olayları doğal akışına bıraksak olmaz mı? Sade ve sadece bunu soruyorum.”

“Adam *ölüyor*, Simon Efendi.”

“Ben...” derken Mansur’un elindeki fenerlerin ışığı Adelia’nın yüzüne vurdu ve Simon yenilgiye uğramışçasına geri çekildi. “Evet, Becca’m da aynı şeyi yapardı.” Rebecca adamın eşiydi. Hareketlerinin doğruluğunu ona göre tartardı. “Devam edin, Doktor.”

“Yardıma ihtiyacım olacak.”

Ellerini yukarıya kaldırıp açtı. “Emrinizdeyim.” İç çekerek ve söylenerek onunla birlikte gitti. “Tanrım, işleri akışına bırak-sak çok mu kötü olurdu? Merak ettiğim tek şey bu.”

Mansur ikisi de arabaya çıkana kadar bekledi. Daha sonra sırtını arabaya yasladı, kollarını kavuşturdu ve nöbet tutmaya başladı.

Batan güneşin son ışık hüzmeleri de kaybolmuştu ama henüz ay ortaya çıkmamıştı. Tepe ile çayırılar karanlıkta kalmıştı.

Yamaçtaki yol kenarında ise iri yarı biri tuvalet ihtiyacını gidermek için ateşinin etrafındaki kalabalıktan ayrılmıştı. Karanlıkta görünmeden yolun karşısına geçmiş, onun kalıbındaki birinden beklenmeyecek çeviklikle hendeğin üstünden atlamış ve de yolun kenarındaki çalılar arasında kaybolmuştu. Pele-

rinini yırtan çalılara sessiz sessiz lanet okuyordu. Arabanın bulunduğu yere çıkan düz kayalara tırmandı. Arabayı bulmak için bazen katırların kokusunu arıyor, bazen de ağaçların arasından görünen ışığı takip ediyordu.

Arabadan uzaktaki yolda korkuluk gibi duran şövalyelerin konuşmasını dinleyebilmek için duraksadı. Miğferlerinin burnu kapatan kısmı yüzünden adamları birbirinden ayırt edemiyordu.

İçlerinden birinin Vahşi Av'dan bahsettiğini duydu.

“... şüphesiz Şeytan'ın tepesi. Köylülerin hiçbirisi buralara gelmez. Keşke biz de gelmeseydik. Sarazenlerle savaşmayı burada dikilmeye tercih ederim.”

Kulak misafiri karşıya geçti ve çok dikkatli bir şekilde yolunu seçerek daha yüksekler tırmandı. Ay ışığının vurduğu bir diğer korkuluğu, Arap'a da görünmeden ilerledi. Nihayetinde arabayı tepeden görebileceği bir yere ulaştı. Fenerler arabanın siyah bir elbisedeki bronz gibi parlamasına sebep oluyordu.

Bir yere yerleşti. Etrafındaki çalılıklar ağaçlardan oluşan yerdeki umarsız hayatın akışı içinde hışırtılar çıkarıyordu. Başının üstünde avlanan bir pençeli baykuş ciyak ciyak ötüyordu.

Arabadan uğultular geliyordu. Yumuşak bir ses nazikçe, “Uzan, acıtmayacak. Simon Efendi cübbesinin al kısmını açarsan...” diyordu.

Başrahip Geoffrey'in sert bir şekilde, “Ne yapıyor? Elindeki ne?” dediğini duydu.

Sesinden anladığı kadarıyla bu sefer konuşan kişi Simon Efendi'ydi. “Uzanın, lordum. Gözlerinizi kapatın, o ne yapacağını çok iyi bilir.”

Telaşlanan başrahip, “Tamam ama rahat değilim. Bir büyü-
cünün eline düştüm. Tanrım, benden rahmetini esirgeme. Bu
kadın ruhumu erkekliğimden çıkaracak.”

Yumuşak sesli ciddi kadın odaklanarak, “Kıpırdama, kah-
rolasınca. Mesanenin patlamasını mı istiyorsun? Penisini yukarı
kaldırın Simon Efendi. *Yukarı*. Düz bir şekilde ilerlemeliyim.”

Başrahip tiz bir ses çıkardı.

“Kâsc, Simon. Çabuk kâseyi getir. Buraya tut, buraya.”

Daha sonra bir şelalenin yere dökülüştünc benzer bir ses
ile bir erkeğin sevişirken veya ona işkence eden idrarı mesane-
sinden dışarı atarken duyduğu tatmini ifade eden bir inilti du-
yuldu.

Düz yerin üstünde duran kralın vergi tahsildarı şaşkınlık-
tan gözlerini ardına kadar açmış, dudaklarını birleştirip içe doğ-
ru kıvrırmıştı. Başını yukarı aşağı sallayan tahsildar aşağı inme-
ye başladı.

Şövalyelerin de onun duyduğu şeyleri duyup duymadık-
larını merak etti. “Muhtemelen duymamışlardır,” diye düşündü.
“Arabadan gelen sesleri duyamayacak kadar uzakta sayılırlar.”
Başlarını miğferlerinden demirlerden koruyan küçük haklardan
yapılmış başlıkları sesin seviyesini azaltıyordu. Arabanın içi-
deki kişiler ile Arap’ın dışında sadece o bu ilginç olaydan haberi-
dardı.

Geldiği yere geri dönerken birkaç sefer eğilmek ve gölge-
de saklanmak zorunda kaldı. Karanlığa rağmen geceleyin tepe-
de dolanma cesareti gösteren hacıların sayısı hiç de az değildi.

Büyük ihtimalle arabada neler olup bittiğini öğrenmek için

etrafta dolanan Gilbert Kardeş'i gördü. Başrahibenin avcısı Hugh'u gördü. O da ya aynı şeyleri öğrenmeye ya da iyi bir avcı olarak etraftaki hayvan barınaklarını keşfetmeye çalışıyordu. Bir de kadını andıran birinin ağaçların arasına girdiğini gördü. Acaba tüccarın eşi miydi? Tuvalet ihtiyacını gidermek için uygun bir yer mi arıyordu? Rahibelerden biri mi? Yoksa bir keşiş mi?

Emin değildi.

Üçüncü Bölüm

Yolun kenarındaki hacıların üzerine seher ışığı vuruyordu. Hava nemli ve sertti. Şövalyesi başrahibeye gecesinin nasıl geçtiğini sormaya geldiğinde başrahibe şövalyeyi azarladı. “Nere-deydin, Sör Joscclin?”

“Başrahibi koruyordum, madam. Yabancılarla baş başaydı. Yardıma ihtiyaç duyabilir diye onunla kaldım.”

Başrahibe olanlara aldırış etmiyordu. “Kendi isteğiyle gitmedi mi? Dün gece bizi korumak için yanımızda olsaydın yola devam edecektik. Cambridge’ye sadece altı kilometre kaldı. Aziz Peter kemiklerinin koyulacağı bu sandığı uzunca zamandır bekliyor.”

“Kemikleri yanınızda getirmeliydiniz, madam.”

Başrahibe, Canterbury’e sadece hacılığa duyduğu bağlılıktan dolayı gitmemişti. Bir diğer amacı da on iki ay önce Aziz Thomas Becket’in kuyumcusuna sipariş edilen sandığı almaktı. Cambridge’de kalitesiz bir tabutta yatan, manastırlarının yeni azizinin iskeleti bu sadığa konulduğunda mucizevi şeylerin olacağını düşünüyordu.

Başrahibe, “Kutsal parmak kemiğini taşıdım,” cevabını verdi. “Başrahip Geoffrey’in inancı tam olsaydı, parmak kemiği onu iyileştirmeye yeterdi.”

Genç rahibe nazikçe, “Ne olursa olsun bu durumdayken zavallı başrahibi yabancılarla baş başa bırakamazdık, değil mi?” diye sordu.

Başrahibe adamı onlarla birlikte bırakır ve hiç de vicdan azabı çekmezdi. Kadın, Başrahip Geoffrey’i sevmiyordu. “Onun kendi şövalyesi yok mu?”

Sör Gervase, “Geceleri nöbet tutmak için iki kişi gerekir, madam. Biri uyurken diğeri dinlenir,” dedi. Çabuk sinirlenen biriydi. Aslında iki şövalye de hiç uyumamış gibiydi. Gözleri kıpkırmızıydı.

“Bir sor bakalım ben uyudum mu? Etrafta dolanan insanlar rahat bırakmadı. Hem o ne diye iki tane koruma istiyor?”

Aziz Radegund rahibe manastırı ile Barnwell’deki Aziz Augustine manastırını arasındaki tatsızlık, Başrahibe Joan’ın başrahibin rahibe manastırındaki Aziz Peter’in kemiklerinin yarattığı mucizeleri kıskandığını düşünmesinden kaynaklanıyordu. Aziz Peter uygun bir sandığa yerleştirilince manastırın şöhreti yayılacak, ziyaretçiler manastırın gelirini yükseltecek ve mucizeler artacaktı. Dolayısıyla Başrahip Geoffrey onları daha çok kıskanacaktı.

Başrahibe, “Biz yola koyulalım. Onun iyileşmesini beklememize gerek yok,” dedi ve etrafa bakındı. “Av köpeklerimi götürün Hugh nerede? Umarım köpeklerle birlikte tepeye gitmemiştir.”

Sör Joscelin derhâl başına buyruk avcıcıyı aramaya başladı. Hugh'un götürdüğü köpeklerden bazılarının sahibi Sör Gervase de onu takip etti.

Rahat bir uyku çeken başrahibin gücü yerine geliyordu. Bir kütüğün üstüne oturdu. Salernoluların yaktıkları ateşin üstünde duran tavadaki pişmiş yumurtadan yerken aklındaki sorularının hangisini önce soracağını bilmiyordu. “Gerçekten çok şaşırdım, Simon Efendi,” dedi.

Karşısındaki ufak tefek adam sempatik bir şekilde kafasını yukarı aşağı salladı. “Sizi anlıyorum, lordum. *‘Certum est, quia impossible. İmkânsız olduğu için inanıyorum.’*”

Pejmurde bir adamın Tertullian’dan alıntı yapması başrahibin şaşkınlığını bir kat daha arttırmıştı. İçten içe, “Kim bu insanlar?” diyordu. Yine de karşısındaki durumu iyi açıklamıştı. Yaşananlar imkânsız olduğu için inandırıcıydı. Aklındaki soruların en önemlisini sordu. “Doktor nereye gitti?”

“Kendisi tepelerde gezinmeyi, doğayı incelemeyi ve ot toplamayı sever, lordum.”

“Buralarda dikkatli olsa iyi olur. Yöre halkı buralardan uzak durur. Buralara ancak koyunlarının gelmesine izin verir. Wandlebury Yolu’nun Vahşi Av’ın ve cadıların uğrak yeri olduğunu anlatır durur.”

“Mansur onun yanından hiçbir zaman ayrılmaz.”

“Sarazen mi?” Başrahip Geoffrey minnettardı, ancak ken-

dini açık fikirli biri olarak görmesine rağmen hayal kırıklığına uğramıştı. “Yani o bir büyücü mü?”

Simon yüzünü buruşturdu. “Yalvarırım, lordum... onun önündeyken bu lafı sarf etmeyiniz... Kendisi eğitim almış, kapsamlı bir doktordur.”

Duraksadı ve bir süre sonra, “Yani bir tür doktor,” dedi. Gerçeklerden sapmayarak, “Salerno Okulu kadınların doktorluk yapmasına izin veriyor,” dedi.

Başrahip, “İzin verdiklerini duymuştum,” dedi. “Salerno, ha? İneklerin bir gün uçacağına inanırdım da böyle bir şeyin olacağına inanmazdım. Artık başımın üstünde uçan inekler görsen şaşırırmam.”

“Haklısınız, lordum.”

Başrahip yumurtadan bir kaşık daha aldı ve etrafına baktı. İlkbaharın yeşilliği, kuşların ötüşü uzun zamandır duymadığı kadar güzeldi. Yaşadıklarını tekrar gözden geçiriyordu. Başrahip ilk başta kötü bir izlenim veren bu insanların göründüklerinden farklı olduğunu anlamıştı. “Hayatımı kurtardı, Simon Efendi. Bu operasyonu Salerno’da mı öğrenmiş?”

“Sanırım bilge Mısırlı doktorlardan...”

“Harikulade. Peki, borcum nedir?”

“Ödeme kabul etmez, lordum.”

“Gerçekten mi?” Her geçen dakika durum daha olağanüstü bir hâl alıyordu. Ne bu adamın ne de o kadının cebinde tek bir şilin dahi yok gibiydi. “Ancak kötü laflar ettiğini de belirtmiyim, Simon Efendi.”

“Onun adına özür dilerim, lordum. Maalesef hastalara iyi

davranma konusunda eksiklikleri var.”

“Aynen öyle.” Başrahibin gözlemlediğine göre kadın cazibesini kullanan birisine de benzemiyordu. “Yaşlı bir adamın merakını mazur görürseniz onu daha iyi tanımak adına hanginizle birlikte olduğunu soracağım.”

“Kendisi ikimizin de eşi değil, lordum.” Adam alınmamış, aksine bu soruya birazcık gülerek cevap vermişti. “Mansur onun erkek hizmetçisidir. Hadım edilmiş biri. Büyük talihsizlik. Benim ise Napoli’de sadakatle borçlu olduğum çşim ve çocuklarım var. Anlayacağınız; onunla eş anlamında hiçbir bağımız yok. Bizler sadece durum gereği müttefik olmuş insanlarız.”

Genelde her şeye kolayca inanmayan başrahip adama inanmıştı. Bu durum merakını bir kat daha artırdı. Acaba bu üçünün burada ne işi var?

Başrahip sert bir ses tonuyla, “Cambridge’ye gelme amacınız ne olursa olsun ekibinizdeki hanımın tek başına sizlerle olmasının sorun çıkaracağını söylemeliyim. Doktor Hanım’a bir bayanın eşlik etmesi lazım,” dedi.

Bu sefer şaşırان kişi Simon’du. Başrahip Geoffrey adamın kadını gerçekten de iş arkadaşı olarak gördüğünü fark etti. Simon, “Sanırım öyle,” dedi. “Göreve başladığımızda yanımızda bir bayan daha vardı. Çocukluktan beri doktorun yanında olan yaşlı kadın maalesef yolda vefat etti.”

“Başka birini bulmanızı tavsiye ederim,” diyen başrahip duraksadı ve, “Bir göreviniz olduğundan bahsediyorsunuz. Ne olduğunu sormamın bir mahsuru var mı?” dedi.

Simon tereddüt eder gibiydi.

Başrahip Geoffrey, “Simon Efendi, Salerno’ dan buralara kocakarı ilacı satmaya gelmediniz herhâlde. Çok hassas bir göreviniz dahi olsa herhangi bir şeyden çekinmeden bana anlatabilirsiniz.” Adam tereddüt etmeye devam edince, başrahip önemli bir noktaya dikkat çekti. “İpler elinizde Simon Efendi. Aziz Augustine manastırına bağlı bir kanonun, Cambridge’de itibara sahip birinin ve daha önemlisi kendini daha büyük amaçlara adanmış bir insanın en mahrem yerlerinde bir kadının ellerinin geçtiğini ve hatta oraya bir bitki soktuğunu şchrin tellalına anlatıp beni arkadan vurabilecek durumdayken sizin güveninize ihanet edebilir miyim?”

Simon, “Aa,” dedi.

“Gerçekten Simon Efendi. Rahatça konuşun. Bu yaşlı adamın merakını giderin.”

Ve Simon görevlerini açıkladı. Cambridge’deki çocukları kimin kaçırdığını ve öldürdüğünü bulmaya geldiklerini söyledi. Ama görevlerinin yerel yetkililerin yetkisini elinden alma amacını taşıdığının düşünülmemesi gerektiğini, sadece yerel yetkililerce yapılan soruşturmanın bir yere varmadığını, kendilerinin çok titiz ve gizli bir şekilde çalışacaklarını söyledi. Simon konuyu detaylı bir şekilde anlattı. Yetkililerin soruşturmasına müdahale etmeyeceklerdi. Ancak katili bulma işi sürüncemeye uğradığından dolayı zeki ve sinsî olan katil zaman kazanmıştı. Onu bulmak için özel tedbirler alınmalıydı.

“Bizi gönderen efendilerimiz Doktor Hanım ile benim bu tür bir sorunu çözüme kavuşturacak yeteneklere sahip olduğumuzu düşünmüş olmalı.”

Başrahip Geoffrey görevin detaylarını dinlerken Napolili Simon'un Yahudi olduğunu öğrendi. İçini panik kapladı. Yüce manastır kuruluşlarından birinin efendisi olarak her an kapılarını çalabilecek Mahşer Günü'nde Tanrı'ya sunulacakları dünyanın durumundan sorumluydu. Tek inancın kurulmasını emreden Yüce Tanrı'ya nasıl cevap verecekti? Kusursuz ve bütün bir beden olarak sunulması gereken dünyanın dini bozuklarla kirlletildiğini Tanrı huzurunda nasıl açıklayacaktı? Bu durumu düzeltmek için hiçbir şey yapmadığını nasıl anlatacaktı?

Hümanizm papaz okulunun öğretileri ile çatışmış ve galip gelmişti. Bu mücadele eski zamanlara dayanıyordu. O ne *yapabilirdi* ki? Soykırımı destekleyenlerden biri değildi. Yahudilerin ruhu olup olmadığını bilmiyordu ama parçalanmış ve Cchennem Çukuru'na atılan ruhları da göremiyordu. Cambridgeli Yahudilerin varlığını onaylamakla kalmamış onları korumuştı. Ancak onlardan borç alarak tefecilik günahını teşvik eden kilise üyelerine sert bir şekilde karşı çıkmıştı.

Ama şimdi o da onlardan birine borçlanmıştı. Hem de ona hayatını borçluydu. Yahudi olsun olmasın bu adam Cambridge'de yaşanan acıların sebebini ortadan kaldıracaksa Başrahip Geoffrey de ona hizmet edecekti. Ama yine de neden yanında bir doktor hem de bir *kadın* doktor getirmişti?

Başrahip Geoffrey, Simon'un anlattıklarını dinlemeye devam etti. Adamın tavırlarına önceden şaşırmıştı ama artık hayretler içindeydi. Adam açık sözlü biriydi. Başrahip o ana kadar onun ırkından herhangi birisinde bu özelliği gördüğü hatırlamıyordu. Açıkgöz veya hin biri ile değil, gerçekleri anlatan biri

ile karşı karşıyaydı.

Kendi kendisine, “Zavallı şapşal, sırlarını anlatmaya hemen de ikna oluyor. Çok saf. Hinlikten eser yok. Acaba onu kim gönderdi?” diyordu.

Simon anlattıklarını bitirdiğinde ortalığı sessizlik kapladı. Bir tek yaban kirazı ağacındaki karatavuk kuşunun sesi duyuluyordu. “Yahudiler tarafından Yahudileri kurtarmak için gönderildiniz. Öyle mi?”

“Hayır, lordum. Bu görevin arkasındaki kişi bildiğim kadarı ile sizin de tanıdığınız biri; Normandiyalı Sicilya Kralı. Ben de bu konuyu mcraak ediyorum. Konuyla ilgili başka güçlerin olduğundan kuşkulaniyorum. Dover’da pasaportlarımız incelenmeyince İngiliz yetkililerin görevimizden haberdar olduğu fikrine kapıldım. Ancak sizi temin ederim ki olur da Cambridgeli Yahudiler bu korkunç cinayetten suçlu bulunursa salandırılacakları ipleri bizzat ben hazırlayacağım.”

Başrahip adamın vaadini inandırıcı bulmuştu. “Peki, bu göreve bir kadın doktoru dâhil etmeyi neden gerekli gördüler? Kimliği ortaya çıkarsa büyük tepki çeker.”

Simon, “İlk başta benim de şüphelerim vardı,” dedi.

Şüphe mi? Adam dehşete düşmüştü. Ona eşlik edecek doktorun cinsiyeti, doktor ve yardımcı birlikte İngiltere’ye gidecekleri gemiye binene kadar adamdan saklanmıştı. Adam durumu öğrendiğinde itiraz etmek için çok geçti ama o yine de itiraz *etmişti*. Mükemmel bir doktor ve naif bir insan olan Afrikalı Gordinus adamın yaptığı el kol hareketlerini elveda işareti olarak algılamış, gemi ile iskele arasındaki mesafe artarken ona

sevgiyle el sallamıştı.

Tekrar, “Şüphem vardı,” dedi. “Ama doktor alçakgönüllü ve yetenekli biri olduğunu, çok iyi İngilizce konuştuğunu kanıtladı. Dahası...” Simon gülümsedi, buruş buruş yüzü duyduğu memnuniyetle daha da kırıksık bir hâl aldı. Başrahibin dikkatini hassas bir konuya çekmemeye çalıştı. Adelia’nın özel yeteneğini açıklama vakti henüz gelmemiştir. “... eşimin de söyleyeceği gibi Tanrı’nın bir bildiği vardır. Yoksa neden ihtiyaç duyduğunuz bu zamanda onu size göndersin?”

Başrahip Geoffrey hafifçe başını salladı. Adam şüphesiz doğru bir şey söylüyordu. Doktorla yollarını kesiştirdiği için Yüce Tanrı’ya binlerce kez teşekkür ediyordu.

Simon nazik bir şekilde, “Kasabaya varmadan önce öldürülen çocuğun ölümü ve diğer iki çocuğun ortadan kayboluşu ile ilgili öğrenebileceklerimizi öğrenmemiz faydalı olacaktır...” dedi ve lafı havada bıraktı.

Başrahip Geoffrey vurgulu bir şekilde, “Çocuklar,” dedi. “Canterbury’e doğru yola çıktığımızda kaybolan çocukların sayısının size söylendiği üzere iki değil, üç olduğunu belirtmeliyim, Simon Efendi. Aslında hacca gitmeye niyet etmesem sayının artmasından endişe ettiğim için Cambridge’de kalacaktım. Tanrı ruhlarına merhamet etsin. Küçük çocukların Peter ile aynı kaderi paylaşmış olmasından, çarmıha gerilmesinden korkuyoruz.”

“Bunları Yahudiler yapmıyor, lordum. Bizler çocukları çarmıha germeyiz.”

Başrahip kendi kendine, “Ama Tanrı’nın Oğlu’nu çarmıha

gerdiniz,” diyordu. Zavallı şapşal gittiğin yerde Yahudi olduğunu söylersen seni de yanındaki doktoru da parçalara ayırırlar.

Lanet olsun, bu işe el atmam gerekiyor.

“Halkımızın Yahudilere karşı oldukça kızgın olduğunu söylemeliyim, Simon Efendi. Çocuklarının kaçırılacağından korkuyorlar.”

“Lordum, herhangi bir soruşturma yapıldı mı? Yahudileri suçlamaya yetecek herhangi bir kanıt var mı?”

Başrahip Geoffrey, “Yahudiler neredeyse hemen suçlandılar,” dedi. “Ve korkarım sebebi de...”

Simon sayesinde başrahibin ağzından kelimeler dökülüyordu. Müfettişlik, arabuluculuk, istihbarat ajanlığı ve casusluk konusunda bir dâhi olan Napolili Simon, Menahem görünüşü ile insanları aldatıyordu. Onu iyi tanıyan üst kademedeki kişilerce özelliklerine uygun görevlere gönderiliyordu. İnsanlar gerçek bilgileri ifşa eden, bu gösterişsiz, telaşlı, cılız ve ufak tefek adamın kendilerinden zeki olabileceğine inanmıyordu. İnsanlar ancak olay çözüldüğünde, anlaşma sağlandığında veya gerçekler ortaya çıkarıldığında Simon’un kendini görevlendirenlerin istediği şeyi tamamen yerine getirdiğini anlıyordu. Ama kendilerine söyledikleri tek şey, “O bir şapşal,” oluyordu.

İşte başrahibin karakterini çözümleyen ve elde ettikleri minnet duygusunu son zerresine kadar kullanan bu şapşal sayesinde zeki başrahip adamın öğrenmeyi istediği her şeyi bir bir anlatıyordu.

Olay yaklaşık bir yıl önce meydana gelmişti. Cambridge’nin güney batı ucunda bulunan bir köyde oturan sekiz yaşındaki

Trumpingtonlu bir çocuk Paskalya'dan iki hafta önceki Cuma günü annesi tarafından keçi söğüdü toplamaya gönderilmişti. Çocuğun toplayacağı söğüt dalları Palmiye Pazarı için yapılacak süslemelerde palmiyeler yerine kullanılacaktı.

Peter evinin yakınındaki söğüt ağaçlarına gitmeyi istemişti. Nehrin kıyısı ile Aziz Radegund arasındaki alanda bulunan ve bizzat Aziz Radegund tarafından dikildiği için kutsal olduğu iddia edilen ağacın dallarından almak için Cam Nehri'ne doğru yola çıkmıştı.

Dayanamayan başrahip anlattıklarına ara verip, "Sanki Karanlık Çağ'daki Alman bir kadın aziz yolunu şaştı da Cambridge'ye ağaç dikmeye geldi. Ama o gaddar..." Aziz Radegund'un başrahibesinden bahsediyordu. "...bu konuda hiçbir şey söylemez."

Ö Cuma günü İngiltere'deki en zengin ve en güçlü Yahudilerin bazıları Chaim Leonis'in kızının düğünü için Chaim'in Cambridge'deki evinde toplanmıştı. Söğüt dalı toplamaya giden Peter, kutlamaları nehrin karşısından izlemişti.

Bu yüzden eve dönerken aynı yoldan gitmemiş, düğüne gelen Yahudilerin Chaim'in ahırında duran at arabalarını ve süslenmiş atlarını görebilmek için köprüden ve şehrin içinden geçmiş, Yahudi Mahallesi'ne giden kestirme yolu kullanmıştı.

"Peter'ın amcası Chaim'in emrinde çalışan bir seyistir."

Simon cevabını bilmiyormuşçasına, "Burada Hristiyanların Yahudiler için çalışmasına izin veriliyor mu?" dedi. "Şaşırtıcı."

"Şey, evet. Yahudiler güvenilir işverenlerdir. Peter ahırları ve hatta mutfağı zaman zaman ziyaret edermiş. Chaim'in Ya-

hudi aşçısı ara sıra Peter'a şekerleme verirmiş. Belki de ev halkından şüphe duyulabilir.”

“Devam edin, lordum.”

“Peter’ın amcası Godwin düğünden dolayı sayısı çoğalan atlarla uğraşmakla çok meşgulumuş. Çocukla ilgilenememiş ve çocuğa dışarı çıkmasını söylemiş. Aslında söyleyip söylemediğinden emin değil. Peter’ın annesi o gece geç saatlerde oğlunu aramak için şehre gelene kadar çocuğun kaybolduğunu kimse fark etmedi. Bekçiye ve de çocuğun Cam Nehri’ne düşme ihtimali olduğu için nehir güvenliğine haber verildi. Şafağa kadar nehrin kıyısına bakıldı ama herhangi bir sonuca ulaşılmadı.”

Bir hafta boyunca hiçbir şey bulunmadı. Kasaba halkı ve köylüler Kutsal Cuma günü kiliselerinde haç önünde diz çökerek Yüce Tanrı’nın Trumpingtonlu Peter’ı geri göndermesi için dualar okudu.

Paskalya Pazartesi duaları kısmen kabul oldu. Maalesef, Peter’ın cansız bedeni Chaim’in evinin yakınındaki bir iskele- nin altında çalılara takılmış olarak bulundu.

Başrahip omzunu silkti. “O zaman dahi Yahudiler suçlan- madı. Çocuklar bir yerlere takılıp düşer. Kazara nehirlerle, ku- yulara ve su kanallarına düşerler. Çamaşırcı kadın Martha ağ- zını açana kadar olayın bir kaza olduğunu düşündük. Bridge Sokağı’nda oturan Martha’nın müşterilerinden biri de Chaim Leonis’tir. Küçük Peter’ın kaybolduğu gece evin arka kapısının önüne temiz çamaşırlarla dolu bir sepet bıraktığını söylüyor. Kapıyı açık bulunca içeri girmiş...”

Simon, “Gecenin o saatinde çamaşır mı getirmiş?” diyerek

şaşkınlığını belirtti.

Başrahip Geoffrey başını hafiften yana eğerek, “Martha’nın merakını haklı görebiliriz. Kadın daha önce Yahudi düğünü görmemiştir. Tabii ki bizler de görmedik. Neyse, içeriye girmiş. Evin arka tarafı tenhaymış. Kutlamalara ön bahçede devam ediliyormuş. Ara koridora açılan bir kapının hafiften aralık görmüş...”

Bir kez daha şaşırان Simon, “Bir diğer açık kapı,” dedi.

Başrahip göz ucuyla adama baktı. “Bildğin bir şeyi anlıyorsam söyle.”

“Özür dilcrim, lordum. İstirham ederim devam edin.”

“Martha odaya bakmış ve ellerinden haça asılmış bir çocuk görmüş. Yani gördüğünü *söylüyor*. Korkuya kapılmış ve tam da o sırada Chaim’in eşi aşağı doğru gelmiş ve kadını görünce bağırılmış. O da kaçmış.”

Simon, “Bekçinin dikkatini çekmemiş mi?” diye sordu.

Başrahip onaylarcasına başını salladı. “Aslında hikâyesindeki sorun da bu. Eğer, *Eğer* Martha anlattığı şekilde çocuğu görmüşse neden bekçiye *haber vermedi*? Aslında Peter’in cese-di ortaya çıkana *kadar* kimselere bir şey söylemedi. Ancak ceset bulunduğunda gördüklerini bir komşusuna çıtlatmış, o da başka birine söylemiş. Anlattığı kişi de kaleye gidip *şerife* durumu aktarmış. Bunun üzerine de bir sürü kanıt birdenbire ortaya çıkmaya başladı. Chaim’in evinin önündeki patıkada bir demet keçi söğüdü bulunduğu söylendi. O gün nehrin karşısında duran ve kaleye turba götüren bir adam, iki kişinin Büyük Köprü’den Cam Nehri’ne bir torba attığını gözleri ile gördüğüne yemin etti. Söylediğine göre adamlardan birinin kafasında Yahudi şap-

kası varmış. Şimdi başka kişiler de Chaim'in evinden çılgınlıklar duyduğunu söylüyor. Çocuğun bedeni nehirden çıkarıldıktan sonra bizzat ben cesede baktım ve çarnıha gerilme izleri gördüm." Adam kaşlarını çatı. "Maalesef zavallı çocuk sudan dolayı korkunç bir şekilde şişmişti ama bileklerindeki izler görülüyordu. Çocuğun karnı yarılmıştı. Sanki bir mızrak kullanılmıştı... Başka yara izleri de vardı."

Kentte aniden bir karmaşa çıkmıştı. Kral adına hareket eden ve Yahudileri korumakla yükümlü şerif ve şerifin adamları Yahudi mahallesindeki erkek, kadın, çocuk herkesi katliamdan kurtarmak için Cambridge Kalesi'ne götürmeye başlamıştı.

"Bunu yapmalarına rağmen kaleye giderken öç almak isteyen kişiler yolda Chaim'i yakaladı ve onu Aziz Radegund söğüdüne astı. Eşini savunmaya çalışan kadını alıp parçalara ayırdılar." Başrahip Geoffrey istavroz çıkardı. "Şerif ve ben elimizden geleni yaptık ama halkın gazabını dindiremedik," dedi. Kaşlarını çatı. Hatırladıkça acı çekiyordu. "İyi kalpli insanların zebanilere, çocuk sahibi kadınların baküs perisine dönüştüğünü gördüm."

Başrahip kepini kaldırdı ve elini kelleşen başına götürdü. "Simon Efendi, işte o anda sorunun büyümesine engel olunabilirdi. Şerif yeniden düzeni sağlamayı başarmıştı. Chaim öldürüldükten sonra Yahudilerin evlerine dönmesine izin verilir diye umut ediyorduk. Ama olmadı. Ortaya şchrimize yeni gelen ve Canterbury hacılarından biri olan Actonlu Roger çıktı. Kafildeyken fark etmişsinizdir. Sıska bacaklı, kısa boylu, beyaz yüzlü ve temiz görünümlü biri." Başrahip adamın hakkında hoşuna

gitmeyen bir bilgiyi verecekmiş gibi Simon’a baktı. “Kendisi Aziz Radegund başrahibesinin kuzenidir. Dinî yazılar yazıp tanınmaya çalışan biri. Ancak yazdıkları adamın cahilliğini göstermekten öteye gitmez.”

İki adam da hoşnutsuzluklarını belirtmek için başlarını sağa sola salladı. Karatavuk ötmeye devam diyordu.

Başrahip Geoffrey iç çekti. “Roger Efendi korku uyandırıcı “çarmıha gerilme” lafını duyunca işin peşine düştü. İşte bu sırada yeni bir şeye tamkılık ediliyordu. Yahudiler her zaman anıldığı gibi işkenceyle... Özür dilerim Simon Efendi ama Yahudiler hep böyle anılır.”

“Maalesef öyle, lordum. Maalesef öyle.”

“...işkenceyle anılıyordu. Ancak bu sefer Paskalya’nın bir benzeri yaşanıyordu. Tanrı’nın Oğlu’nun çektiği acıları çeken bir çocuk bulunmuştu. Şüphesiz o bir azizdi ve mucizelere kadir. Bence çocuk gerektiği şekilde defnedilmeliydi ama insan şekline bürünmüş ve Aziz Radegund’un başrahibesi kılığına girmiş bir cadı buna izin vermedi.”

Başrahip sinirli bir şekilde başrahibenin bulunduğu tarafı gösterdi. “Çocuğun bedenini kaçırdı. Peter’ın ailesinin Aziz Radegund’a ait arazide yaşadığını belirterek çocuğun bedeninin kendisine ait olduğunu iddia etti. *Kabahat bende*. Maalesef kadınla ceset konusunda tartışmak zorunda kaldım. Simon Efendi, o şirret kadın Hristiyanlığa uygun bir şekilde defnedilmeyi hak eden bir çocuğun bedenini rahibe manastırı dediği dişi şeytan mağarasının yeni bir eşyası olarak görüyor; hacıların, şifa arayan aksakların ve sakatların başvuracağı bir gelir kaynağı bul-

duğunu düşünüyor. Onu insanları manastıra çekmek için bir araç olarak kullanıyor.” Başrahip arkasına yaslanıp sözlerine devam etti. “Kadının istediği şeyler de bir bir yerine geliyor. Actonlu Roger lafı etrafa yayıyor. Başrahibimiz, Aziz Peter’ın eşyalarını ve rozetlerini manastırın önünde nasıl satacağını öğrenmek için Canterbury’deki tacirlerinden tavsiye alırken görülmüş. *Quid non mortalia pectora cogis, auri sacra fames! Altına hasret ölümcül kalpler her şeyi yapar!*”

Simon, “Çok şaşırdım, lordum,” dedi.

“Haksız sayılmazsınız, Simon Efendi. O kadın yanında çocuğun parmak kemiğini taşıyor. Ben acılar içinde kıvrılırken kuzeni ile birlikte beni derhâl iyileştireceğini söyledikleri kemiği üzerime bastırıyorlardı. Gördüğün gibi Actonlu Roger benim adımla da şifa bulanların yanına yazmak istiyor. Böylece Aziz Peter’ın Vatikan tarafından resmen aziz ilan edilmesi için başvururken benim de adımla da kullanacaklar.”

“Haklısınız, lordum.”

“Acım ne kadar çok olsa da vicdanım dokunmaya elvermediği kemiği kullandım ama bir faydası dokunmadı. Kurtuluşum beklenmedik bir kişinin elinden geldi.” Başrahip ayağa kalktı. “Konu açılınca tuvalete çıkmam gerektiğini fark ettim.”

Simon başrahibi kolundan tutarak alıkoydu ve, “Peki ya diğer çocuklar, lordum? Kaybolanlar?” dedi.

Başrahip bir anlığına durdu. Karatavuğu dinliyor gibiydi. “Bir süreliğine herhangi bir olay çıkmamıştı,” dedi. “Kasaba halkının kızgınlığı Chaim ve Miriam’ın ölümü ile biraz dinmişti. Kaledeki Yahudiler evlerine gitmeye hazırlanıyordu ama bir

çocuk daha kayboldu. Bizler de onları kaleden dışarı çıkarmaya cesaret edemedik.”

Başrahip, Simon’un yüzünü görmemesi için başını başka tarafa çevirdi. “Ruhlar Günü’nün gecesi bir çocuk kaçırıldı. Manastırımın öğrencilerinden biriydi.” Simon başrahibin sesinin buruklaştığını fark etti. “Daha sonra Masumlar Günü’nde bir kuş avcısının kızı kaçırıldı. Tanrı yardımcımız olsun. Son olarak da bir Kral ve Şehit olan Aziz Edward Günü’nde bir çocuk daha kaçırıldı.”

“Ama lordum bu kaybolan çocuklardan Yahudiler nasıl sorumlu tutulabilir? Bunlar yaşandığı sırada kalede tutulmuyorlar mıydı?”

“Simon Efendi, artık Yahudilerin kale mazgallarından uçup çocukları kaçırdığına, cesetleri en yakındaki alana atmadan önce kemirdiğine inanılıyor. Kente vardığımızda kimliğinizi açıklamamanızı tavsiye ederim. Çünkü olay yerlerinde bazı...” başrahip duraksadı, “...işaretler görülmüş.”

“İşaretler?”

“Çocukların en son görüldükleri yerlerde bulunmuş Kabbalistik dokumalar. Kasaba halkı bulunanların Davud’un Kalkanı’na benzediğini söylüyor. Ancak şimdilik izninle...” Başrahip Geoffrey adım atmaya başlamıştı, “...yoluma devam etmeliyim. Bu konuları başka zaman da konuşabiliriz.”

Simon aksayarak ağaçlara doğru giden başrahibi izledi ve, “Çok sağ olun, lordum,” dedi.

Ona anlatabildiğim kadar şeyi anlatmak hiç de fena olmadı. Çok değerli bir müttefiki kendi saflarımıza kattık. Bilgi alış-

verişi yapsak da her şeyi ona anlatmadım.

Wandlebury Tepesi'nin yamacındaki yol, eski çağlardaki insanların tepeyi savunmak için kazdığı büyük hendeklerin bir kısmını kapatan bir toprak kayması sonucunda oluşmuştu. Koyunların belirginleştirdiği yoldan geçen Adelia kolundaki sepetle birlikte tek nefeste zirveye tırmanmıştı. Ulaştığı uçsuz bucaksız yuvarlak tepe noktasının üzerindeki çimleri kuş üzümüne benzer koyun artıkları kaplamıştı.

Tepe uzaktan kel gibi görünmüştü. Uzun ağaçların alt kısımlarda olduğu aşıkârdı. Doğu ucu boyunca ağaç kümeleri vardı. Geri kalan kısım ağaçsı alıçlar ve ardıç çalıları ile kaplanmıştı. Neredeyse dümdüz olan yüzeyde ara ara farklı büyüklüklerde çukurlar vardı. Bunların bazıları en az iki metre uzunluğundaydı. Derinlikleri ise yarım metre ile bir metre arasında değişiyordu. Bilek burkulmalarına davetiye çıkaran bir yerdi.

Zemin güneşin doğmak üzere olduğu doğu tarafından batı tarafına doğru hafifçe eğim kazanmıştı. Toprak dümdüzdü.

Adelia pelerinini çıkardı, ellerini boynunun arkasında birleştirdi ve gerindi. Esintinin, Dover'da aldığı ve giyinmesi için Napolili Simon'un ısrar ettiği sert yünden yapılmış tuniğın içine girmesini sağladı.

“Doktor, görevimiz İngiltere'nin sıradan halkına karışmamızı gerektiriyor. Onların arasına girmek, bildiklerini öğrenmek istiyorsak onlar gibi görünmek zorundayız.”

“Zaten Mansur da tepeden tırnağa bir Sakson köylüsüne benziyor,” dedi. “Peki ya aksanımız?”

Ancak Simon konunun sınıfsal farklılıkla ilgili olduğunu yineledi. Ayak takımı ile haşır neşir olan yabancı hekimlerin bir araya getirilmiş bin tane engizisyon mahkemesi üyesinden daha fazla sırra erişeceğini söyledi. “Sorgulayacağımız kişilerle aramızda sınıf farkı olmamalı. Bize saygı gösterilmesinden çok gerçeklerin anlatılmasına ihtiyacımız var.”

“Şunu giyinincc...” tunikten bahsediyordu, “...*zaten* kimse bana saygı göstermez.”

Her şeye rağmen görevin liderliğini, insanların arasına karışma konusunda Adelia’dan daha deneyimli olan Simon yürütüyordu. Adelia kılık kıyafete önem veren biri değildi ama bu konuya itiraz etmişti. Boruya benzeyen ve omuz kısmı iğnelerle daraltılmış elbiseyi giyindi, ancak ipek atletini çıkarmadı. Sicilya Kralı’nın emri söz konusu olsa dahi çuvaldan yapılmış bir şeyin cildine değmesine tahammül edemezdi.

Işığa doğru baktı ve yorgun gözlerini kapattı. Hastasının ateşini kontrol etmek için geceyi uykusuz geçirmişti. Şafak vakti başrahabin teni serinlemiş, nabızı düzelmişti. Operasyonu o ana kadar olumlu sonuç vermişti. Geriye yardım almadan ve acı çekmeden idrarını boşaltıp boşaltamayacağını öğrenmek kalmıştı. Margaret olsa şimdi, “Her şey yolunda,” derdi.

Tekrar yürümeye başladı. Gözleri faydalı bitkileri ararken lanet olası kılık değiştirmenin bir diğer parçası olan adi çizmelerin, attığı her adımla birlikte daha önceden içine çekmediği tatlı kokuların yayılmasına neden olduğunu fark etti. Çimlerin

arasında yeni açan mine çiçeğinin yaprakları, yersarmaşığı, yaban sümbülü, mayasıl otu ve bilindik fesleğene benzemeyen, onun gibi kokmayan, İngilizlerin yabani fesleğen dediği *clino-podium vulgare* gibi faydalı otlar vardı. Bir zamanlar Aziz Lucia keşişlerinden eski bir İngiliz şifalı bitkiler kitabı almıştı. Keşişler kitabı bulmuşlar, ancak okuyamamışlardı. Adelia da kitabı bitirdikten sonra Margaret'e vermişti.

Ayağının önünde kitapta gördüğü resimlerin gerçek hayattaki hâli vardı. Sokakta ünlü biriyle karşılaşmış gibi sevinmişti.

Bitki uzmanı yazar birçok meslektaşının yaptığı gibi çoğunlukla Galen'in bilgilerine dayanarak basmakalıp şeyleri aktarmıştı. Şimşeklerden korunmak için defne ağacı, vebayı engellemek için çavşır, rahmin sabit durmasını sağlamak için mercanköşk... Sanki bir kadının rahmi şişedeki bir boncuk gibi yuvarı aşağı gidip gelebilir de. Neden bir kez olsun *açıp bakmazlar* ki?

Adelia otları toplamaya başladı.

Otları hızlı hızlı topluyordu. Tedirgindi. Tedirgin olmasını gerektirecek herhangi bir durum yoktu. Tepe ilk geldiği zamanki gibi bomboştı. Gölgeleleri otlar üzerinde hızlı bir şekilde yer değiştiren bulutlar ışığın vurduğu yerleri değiştiriyordu. Önünde duran bodur alıç ağacı iki büklüm olmuş yaşlı bir kadına benziyordu. Bir saksığının aniden attığı çığlık ile irkilen küçük kuşlar uçuşuyordu.

Sebebi belli olmasa da bu düzlükten kurtulmak istiyordu. Büyük aptallık etmişti. Bu yerin sunduğu yalnızlığa ve içerdği bitkilere aldanmış ve Canterbury'den beri etrafından ayrılmayan

konuşkan yoldaşından sıkılan Adelia, Mansur'un başrahibe bakmasını istemekle ve gezintiye tek başına çıkmakla hata yapmış, aptallık etmişti. Hatalıydı. Margaret ve Mansur ona eşlik etmek için yanında değildi ve tepenin yakınlarında bir sürü erkek vardı. Üzerine "Bana tecavüz edin" diyen bir afiş asmış gibiydi. Olur da biri bu fırsatı değerlendirirse suçlanan kişi tecavüzcü değil, kendisi olacaktı.

Erkeklerin kadınları mahkûm ettiği her türlü hapse lanet okuyordu. Mansur, Salerno okulunun uzun ve karanlık koridorlarında ona eşlik etme konusunda ısrarcı olunca etrafını saran görünmez parmaklıkların varlığı onu rahatsız etmişti. Mansur'la birlikte derslere girmek onu ayrıcalıklı gösteriyor, dikkatlerin üzerine çekilmesine, insanların gülmesine neden oluyordu. Ancak şaperonunu atlattığı bir gün başından geçen bir olay ona ders olmuştu. O gün erkek bir öğrenciye öfke ve ümitsizlikle karşı koymak zorunda kalmış, yardım çığlığı atmanın verdiği onur kırıcı hissi yaşamıştı. Tanrı'ya şükür çığlığı duyulmuştu. Bunun üstüne kibirli olmanın ve namusuna sahip çıkmamanın bir günah olduğu konusunda profesörlerinden ve tabi ki Mansur ve Margaret'ten nasihat işitmişti.

Hiç kimse genç adamı suçlamamıştı ama Mansur daha sonra adamı yola getirmek için burnunu kırmıştı.

İnatçılığını sürdüren Adelia kendini biraz daha ileriye, ağaçların bulunduğu yere doğru gitmeye ve etrafa bakınmadan birkaç tane daha bitki toplamaya zorladı.

Hiç kimse yoktu. Alıç ağacının çiçekleri esinti ile hafifçe dalgalanıyor, aniden güneşin önüne geçen bir bulut havanın ka-

rarmasına sebep oluyordu.

Bağıran ve yürürken ses çıkaran biri geliyordu. Adelia bakmak için arkasına döndü.

Gelen kişi topraktan çıkıyor gibiydi. Ona doğru yürüyor, arkasında kocaman bir gölge bırakıyordu. Bu seferki sivilceli bir öğrenci değil, hacılardan birinin güçlü ve kendinden emin haçlılarından biriydi. Uzun yeleğinin altında kalan zırhının metal halkaları şıkırdıyordu. Ağzı gülümsediğini gösteriyordu ama gözleri başını ve burnunu tamamen kapatan demir kadar sert bakıyordu. Beklenti içinde, “Vay, vay, vay,” dedi. “Kimleri görüyorum...”

Adelia aptallığından usanmıştı. Başına geleceklere engel olmalıydı. Kendini koruması için iki seçeneği vardı. Bunlardan ilki; açık sözlü bir kadın olan Sicilyalı üvey annesinin verdiği ve kendisinin çizmesinin içine sakladığı küçük hançeri kullanmaktı. Üvey annesi hançeri verirken biri sana saldırırsa bunu gözüne sok tavsiyesini vermeyi de unutmamıştı. İkincisi ise; Yahudi üvey babasının önerisine uymaktı. Üvey babası, “Onlara doktor olduğunu söyle ve başlarına geleceklerden kaygı duyuyormuşsun izlenimi yarat. Vebalı birine daha önce dokunup dokunmadıklarını sor. Böylece sana karışmalarını engellersin,” diyerek daha ılımlı bir savunma yöntemi sunmuştu.

Kendisine yaklaşan zırh yığınının karşı hangi taktiğin daha etkili olacağını bilmiyordu. Görevini de düşünerek mesleğini ifşa etmek istemiyordu.

Dimdik durdu ve adam halen uzaktayken güçlü görünmeye çalıştı. Net bir şekilde, “Evet! Ne var?” dedi. Bu duruşu, söz

konusu kişi Salerno'daki Vesuvia Adelia Rachel Ortese Aguilar olsaydı etkili olabilirdi, ancak o burada iki adamla birlikte gezici hekim arabasında yolculuk ettiği bilinen fakir giyimli bir metrestti. Ağzından çıkanlar bu ıssız tepede hiçbir işe yaramayacaktı.

Adam, “Benim de istediğim bu,” diye cevap verdi. “Evet diyen bir kadın.”

Üzerinc gelmeye devam etti. Niyetinin ne olduğu gittikçe belirginleşiyordu. Çizmesinin içini el yordamıyla ararken yere kapaklandı.

Bir anda iki farklı yerden iki farklı ses geldi.

Ağaç yığınlarının arasından *vuuv, vuuv* diye döne döne gelen bir nesnenin yarattığı hava akımının sesi geldi ve küçük bir baltanın ucu Adelia ile şövalye arasındaki çime saplandı.

Duyulan ikinci ses ise tepenin karşı tarafından geliyordu. “Tanrı aşkına, Gervase lanet olası köpeklerini çağır da aşağıya in. İhtiyar kadının sabrı taşıyor.”

Adelia şövalyenin gözlerindeki değişimi fark etti. Öne doğru eğildi ve biraz çaba sarf ederek baltayı topraktan çıkardı ve doğruldu. İngilizce konuşarak, “Sihre bak,” dedi.

Diğer haçlı halen köpeklerini bulup aşağıya inmesi için arkadaşına bağıırıyordu.

Saldırgan haçlı arkasını dönüp arkadaşının yanına gitmek için koca koca adımlar atarken yüzündeki bozgunluk ifadesi nefrete dönüşmüş, daha sonrada ilgisizliğe bürünmüştü.

Adelia kendi kendine söyleniyordu. Kendine düşman kazandın. Tanrım korkmaktan nefret ediyorum. Pislik herif. Pislik.

Lanet olsun Şu kahrolası ülkeye. Buralara gelmeyi zaten istemiyordum.

Korkudan titrediği için hır ınlaŖmıŖtı. Ağaçların altında duran gölgeye doğru gitti. Arapça konuŖarak, “Sana arabada beklemeni söyledim,” dedi.

Mansur, “Doğrudur,” diyerek doktorun sözlerini onayladı.

Mansur’un Parvaneh (kelebek) dediği baltasını ona geri verdi. Adam baltayı görünmesin diye kemerinin yan tarafına yerleŖtirdi ve elbisesinin altına koydu. Güzel görünümlü kılıfında duran geleneksel hançerini  n tarafa doğru çekti. Bir silah olarak balta fırlatmak Araplar arasında yaygın değildir ama bazı Arap kabileleri bu yöntemi kullanır. Mansur da bu kabilelerden birinden gelmiŖtir. Ataları Arabistan’a girmeye cesaret eden Vikingler ile karŖı karŖıya gelmiŖ, egzotik eŖyalar karŖılıđında hem silahlar almıŖ hem de kılıçlar için kaliteli  elik üretmenin inceliklerini  đrenmiŖ.

Doktor Hanım ve hizmetçisi birlikte ağaçların arasından aŖađı doğru iniyordu. Adelia inerken sürekli t kezlerken, Mansur dümdüz bir yolda y r r gibi rahat rahat hareket ediyordu.

Mansur, “Oradaki pislik adam kimdi?” dedi.

“Gervase dedikleri. Diğerinin adı da sanırım Joscelin.”

“Haçlılar,” dedi ve yere tükürdü.

Haçlıların nasıl insanlar olduğunu Adelia da biliyordu. Kutsal Topraklar’a giden yollardan biri de Salerno’ydu ve hem gidiŖlerinde hem de d n Ŗlerinde haçlı ordusunu oluŖturan kiŖilerin çoğu katlanılmaz insanlar olduğunu gözler önüne seriyordu. Cahil olmalarına rağmen Tanrı’nın iŖine hayranlık duyuy-

yorlardı. Kutsal Topraklar'a giderken Yahudilere, Faslılara ve hatta onlardan farklı uygulamaları olan Hristiyanlara karşı gelecek ve de bazen onlara saldırarak Sicilya Krallığı'nda yaşayan farklı ırklar ve inançlar arasındaki uyumu bozuyorlardı. Geri dönerken ise genellikle hayata küsmüş, yoksullaşmış ve hastalık kapmış olarak dönüyorlar; bu yüzden çoğunlukla sorun çıkarıyorlardı. İçlerinden sadece birkaçı beklediği servete veya rahmete erişiyordu.

Tanıdığı haçlılardan bazıları Levant'a dahi gitmemişti. Uzun süre Salerno'da kalmış, ceplerindeki para azalınca da Salerno pazarından ucuza aldıkları haçlı pelerinleri ve birkaç abartılı hikâye ile köylerindeki veya kasabalarındaki insanların takdirini kazanmak için evlerinin yolunu tutmuşlardı.

Adelia, "Adamı korkuttun," dedi. "İyi atıştı."

Arap, "İyi değildi, adamı ıskaladım," dedi.

Adelia ona döndü ve, "Mansur, bana bak. Buraya kimsenin canına kıymaya gelmedik..." dedi.

Adelia durdu. Bir patıkaya varmışlardı. Az aşağıda başrahibenin koruyuculuğunu yapan Joscelin adlı diğer haçlı duruyordu. Köpeklerden birini bulan ve hayvanın tasmaına kayış takmak için eğilen şövalye, yanında duran avcıya söyleniyordu.

Adelia ila Mansur yakınlaştırken adam başını kaldırdı ve gülümseyerek Mansur'a başı ile selam verdi. Adelia'ya iyi günler diledi. "Birinin size eşlik ettiğini gördüğüme sevindim, hanımefendi. Burası ne güzel bayanların ne de başka insanların tek başına dolaşabileceği bir yer değil."

Tepedeki olaydan bahsetmemişti ama dolaylı olarak arka-

daşı adına özür dilemişti. Aynı zamanda kadına da sitem etmişti. Ama neden güzel görünmediği hâlde ona “güzel” demişti? Erkeklerin her gördüğü kadınla flört etmesi mi gerekiyordu? Adelia içinden, “Eğer öyleyse bu adam diğer erkeklere kıyasla oldukça başarılı,” diyordu.

Adam miğferini ve miğferinin altındaki halkalardan oluşan başlığını çıkardı ve terden kıvrır kıvrır olmuş ince, koyu renkli saçları ortaya çıktı. Mavi gözleri ürkütücüydü. Statüsünün çok altında bulunan ve nazik davranmayan bir bayana nezaket gösteriyordu.

Ağzını açmayan avcı uzakta duruyor, asık suratlı bir şekilde onları izliyordu.

Sör Joscelin başrahibin durumunu sordu. Adelia da Mansur’u işaret ederken sözlerini dikkatlice seçti ve doktorun hastasının tedaviye yanıt verdiğini düşündüğünü söyledi.

Sör Joscelin, Arap’a reverans yaptı. Adelia adamın en azından seferde görgü kurallarını öğrendiğini düşünüyordu. “Aa, tabi, Arap hekimleri,” dedi. “Bizim gibi Kutsal Topraklar’a gidenler bu hekimlerin yaptıklarına minnettardır.”

“Siz ve arkadaşınız oralara birlikte mi gittiniz?” Adelia adamların tavırlarındaki farklılığın sebebini merak ediyordu.

“Farklı zamanlarda gittik,” dedi. “Gariptir; Cambridgeli olmamıza rağmen buralara geri dönene kadar birbirimizi görmedik. Lavent oldukça geniş bir yerdir.”

Kaliteli çizmesi ve parmağındaki altın yüzük seferden eli boş bir şekilde dönmediğini gösteriyordu.

Adelia başını salladı ve yürüdü. Mansur ile adamların

önünden geçtikten sonra yürümeye başlamadan önce şövalyeye reverans yapmayı unuttuğunu fark etti. Daha sonra Mansur’u ve hatta şövalyenin arkadaşı olan o kaba herifi dahi unuttu. O bir doktordu ve aklındaki tek şey hastasıydı.

Başrahip zafer kazanmışçasına kamp yaptıkları yere geri döndüğünde kadının geri döndüğünü ve sönen ateşin başında tek başına oturduğunu gördü. Bu sıra da Sarazen de arabayı toparlayıp katırların semerlerini takıyordu.

Önceki akşam başından geçenleri hatırlayınca içini huzursuzluk kapladı. Onun gibi seçkin birinin bir *kadının* önünde yarı çıplak uzandığını ve acıdan ağladığını hatırlıyordu. Asaleti ve iradesi yefle bir olmuştu.

Onun yardımını olmadan öleceğini bilmenin verdiği minnettarlık, kadını görmezden gelmesine ve önünden sessizce geçmesine engel oluyordu.

Adelia başını kaldırıp kendisine yaklaşan adama baktı ve “Tuvalete çıkabildiniz mi?” diye sordu.

Başrahip lafı uzatmadan, “Evet,” dedi.

“Acı hissettiniz mi?”

“Hayır.”

“İyi.”

Başrahip gerçekten de kendisini iyi hissediyordu. Birden aklına bir anısı geldi. Fakir bir kadın, erkek manastırının kapısının önünde doğum sancısı çekmeye başlamış ve manastırın

sihhiyecisi Theo Kardeş de kadına müdahale etmek zorunda kalmıştı. Ertesi sabah başrahip ve Theo ile birlikte kadını ve bebeğini ziyarete giderken karşı karşıya gelecek bu iki kişinin hangisinin daha çok utanç duyacağını merak ediyordu. Bedenin en mahrem yerlerini doğum yaparken bir adama ifşa eden kadın mı; yoksa doğumda ona yardımcı olmak zorunda kalan keşiş mi? İkisinin de yüzünde utandıklarını gösteren bir ifade yoktu. Birbirlerine gururla bakıyorlardı.

Şimdi sıra ona gelmişti. Ona bakan kahverengi parlak gözlerin cinsiyeti yoktu. Kol kola girmiş silah arkadaşları gibiydiler. Kadın yaşça kendisinden küçük olabilirdi ama onlar asker arkadaşlarıydı. Birlikte düşmana karşı savaşmışlar ve kazanmışlardı.

Hayatta kaldığına şükreden başrahip kadına minnettardı. Hızlı hızlı ona doğru gitti ve eline nazıkçe öperken, “*Olağanüstü,*” dedi.

Adelia duygularını açığa vuran bir kişi olsaydı o anda adamı kucaklayabilirdi. İşe yaradı o zaman. Uzun zamandır genel tıbbi müdahaleleri uygulamayan Adelia acı çeken bir varlığın acılarından kurtuluşunu görmenin verdiği sonsuz memnuniyet duygusunu unutmıştu. Ancak başrahibe tanısını açıklamalıydı.

“Maalesef o kadar *olağanüstü* değil,” dedi. “Bu durum tekrar başınıza gelebilir.”

Başrahip, “Lanet olsun,” dedi. Kendini toparladı ve, “Özür dilerim, hanımefendi,” dedi.

Başrahibin elini tuttu ve adamın kütüğün üstüne oturmasına yardım etti. Kendisi de ayaklarını altına alarak çimlere otur-

du. Adelia, “Erkeklerin vücudunun içinde üretkenliklerini sağlayan organlarına yardımcı bir bez vardır,” dedi. “Mesanenin boğazı ile idrar yolunun başlangıcını çevreler. Sizin durumunuzda bu bezin büyüdüğüne inanıyorum. Dün yaptığı baskı o kadar arttı ki mesaneniz işlevsiz hâle geldi.”

Başrahip, “Ben ne yapabilirim?” diye sordu.

“Mesanenizi boşaltmayı öğrenmelisiniz. Gerekli bir durum olursa benim yaptığım gibi bir kamışı *kateter* olarak kullanmalısınız.”

“*Kateter mi?*” Adelia boruya benzer cisim için Yunanca kökenli bir kelime kullanmıştı.

“Alıştırma yapmalısınız. Nasıl yapacağınızı size gösterebilirim.”

Yüce Tanrım, gerçekten de yapmayı düşünüyor. Ona göre bu tıbbi müdahaleden başka bir şey değil. Bu konuları bir kadınla konuşuyorum. O da bunları bana mı açıklıyor?

Canterbury’e yapılan yolculukta kadını neredeyse hiç fark etmemişti. Ayaktakımından biri olduğunu biliyordu o kadar. Ama şimdi düşününce kadının geceleyin mola verdiklerinde arabada erkeklerle birlikte kalmak yerine mağaralardaki rahibelerle kaldığını anımsadı. Geçen gece mahrem yerlerine bakana kadar başrahibin kâtiplerinden biri kadar değersizdi ama uzmanlığı sayesinde artık ikisi de karanlık cinsiyet ayrımı bulutlarının üzerine çıkmıştı.

Ama yine de o bir *kadındı*. Ağzından dökülen kelimeler kadar sade biriydi. Kalabalığa iyi karışıyor ve arka planda duruyordu. Girdiği ortamlarda dikkat çekmemeyi başarıyordu. Fakat

artık başrahibin dikkatini çekmişti. Başrahip kadının arka plan-
da kalmasından rahatsızlık duymuştu. Bu kadar gösterişsiz ol-
ması için hiçbir neden yoktu. Pelerin ile kaplı bedeninden gör-
düğü kadarıyla minyon tipli sıradan biriydi. Teni pürüzsüzdü.
Kuzey İtalya ve Yunanistan'da görülebilecek sarıya yakın es-
mer tene sahipti. Dişleri beyazdı. Kulaklarına kadar çektiği kıvrı-
mlı başlığının altındaki saçları büyük ihtimalle güzeldi. Baş-
rahip, "Acaba kaç yaşında?" diye düşündü. Genç duruyordu.

Güneş, zekâ için güzellikten ödün veren bir yüze vuruyor-
du. Zekiliği kadınsılığını azaltıyordu. Hilekâr biri olmadığı bel-
liydi. Parlayan bir elmas gibi tertemizdi. Kadınların duruşundan
iyi anlayan başrahip önündeki kişinin bu kadar düzgün olma-
sına şaşırıyordu. Kadının bir bakire olduğuna da yemin edebi-
lirdi.

Adelia'nın karşısında birçok manastır başrahibi gibi şiş-
man biri duruyordu. Ama bu adamın oburluğu cinsel ilişki ek-
sikliğini doldurmak için kendini yemeğe vermekten kaynaklan-
mıyordu. Kendisini adamın yanında güvende hissediyordu. Onu
gördüğü anda kadınları doğadaki diğer canlılardan ayrı tutma-
dığını anlamıştı. Ona göre kadınlar ne acımasız yaratıklar ne de
baştan çıkarıcı varlıklardı. Bir bedene sahip olma arzusu vardı
ama arzularını engellemiş, kontrol altına almıştı. Nazik gözleri
adamın huzurlu olduğunu gösteriyordu. Dünya bilgisine sahip
adam aynı bedene iyilikseverliği de sığdırmıştı. Kendi işledik-
leri de dâhil olmak üzere küçük günahları hoş gören bir adamdı.
Adelia'nın fazla meraklı olduğunu düşünüyordu ama böyle dü-
şünen tek kişi o değildi. Adelia ile tanışan herkes onun bu yö-

nünü fark ederdi.

Adelia, iyi davranmasına rağmen başrahibe sinirlenmeye başlıyordu. Gece boyunca ona bakmak için uyumamıştı. Buna karşılık o da en azından tavsiyesini dinleyebilirdi.

“Beni dinliyor musunuz, lordum?”

“Efendim, madam?” Başrahip sırtını doğrulttu.

“Size kateterin kullanımını gösterebileceğimi *söyledim*. Yapılışını öğrenirseniz kolayca uygulayabilirsiniz.”

“Madam, sanırım ihtiyaç duyana kadar bekleyebiliriz,” dedi.

“Peki.” Sonuç olarak bu kendi kararıydı. “Bu arada fazla kilolarınız var. Alıştırma yapmalı, yemek yemeyi azaltmalısınız.”

Bu sözlere alınan başrahip, “Her hafta ava gidiyorum,” dedi.

“At kullanmayın. Av köpeklerini yürüyerek takip etmeye çalışın.”

Başrahip Geoffrey, kadının otoriter olduğunu düşündü. Hem de Sicilya’dan geliyor.

Sicilyalı kadınlarla ufak bir geçmiş vardı. Yaşadıkları zihninde yer etmişti. Arap bir kadının baştan çıkarıcılığını hatırladı: Peçesinin üstünden ona gülümseyen koyu gözleri, kınalı parmakların dokunuşu, ipek gibi yumuşak sözleri, güzel kokuları...

Adelia’nın aklından, “Tanrı aşkına gösterişe neden bu kadar önem veriyorlar?” sözleri geçiyordu. Kısa bir süre sonra, “Ben öyle süslü laflara önem vermem,” dedi.

“Efendim?”

Bu duruma katlanamayan Adelia iç çekti. “Doktor hâlimin dışında bir kadın olarak da süslü püslü tavrım olmamasına şaşardınız sanırım. Bu sıkça karşılaştığım bir durum.” Başrahibe dik dik baktı. “Size gerçekleri söylüyorum, Başrahip. Eğer süslü püslü şeyler arıyorsanız başka yerlere bakınız. Şu taşı bile kaldırırsanız...” yakındaki bir çakmaktaşını gösterdi, “...süslü laflarla Merkür ve Venüs’ün çok uygun bir pozisyonda olduğunu söyleyerek aklınızı çecek, geleceğiniz hakkında atıp tutacak ve altın karşılığında renklendirilmiş su satacak bir şarlatan bulabilirsiniz. Ben böyle şeylerle uğraşmam. Benden duyacağınız tek şey gerçeklerdir.”

Başrahip afallamıştı. Karşısındaki kadın kendine güvencen, kibirli ve yetenekli bir zanaatkârdı. Bozuk bir musluğu tamir etmek için çağrılan bir tesisatçıya dahi benzetilebilirdi.

Sonradan hatırladı da kadın patlak bir boruyu değil, patlamak üzere olan bir boruyu tamir etmişti. Ama bu işi dahi biraz süsleyerek yapabiliirdi. “Tüm hastalarına bu kadar sert mi konuşursun?” diye sordu.

Adelia, “Genelde hastam olmaz,” dedi.

“Hiç şaşırmadım.”

Adelia aldığı cevaba gülüyordu.

Başrahip, “Harikulade,” diye düşündü. Horace’ı hatırladı: *Dulce ridentem Lalagen amabo*. Tatlı gülüşlü Lalage her daim sevdiğim olacak. Daha önceden sert bir şekilde tavsiyelerde bulunan genç kadının gülüşü, bir anlığına da olsa onun savunmasız ve masum yönünü ortaya çıkarmıştı. Başrahibin bir anda duyduğu sevgi Lalage’yi temsil eden kadına değil, bir kız ev-

ladınaydı. “Onu korumalıyım,” diye düşündü.

Adelia, başrahibe kolunu uzatırken, “Sizin için bu reçeteye bir diyet yazdım,” dedi.

“Yüce Tanrım, kâğıt,” dedi. “Kâğıdı nereden buldun?”

“Araplar üretiyor.”

Listeye göz attı. Yazısı çok çirkindi ama başrahip kadının yazdıkları okuyabildi. “Su? Kaynatılmış su? Günde sekiz bardak? Madam, beni öldürmek mi istiyorsunuz? Şair Horace Su içenlerden medet ummayın’ der.”

Adelia, “O zaman Martial’ın dediklerine kulak verin,” dedi. “O daha uzun yaşadı. *Non est vivere, sed valere vita est*. Yaşamak nefes alabiliyor olmak değil, sağlıklı bir hayat sürmektir.”

Duyduklarına şaşırان başrahip başını salladı ve mütevazı bir şekilde, “Rica etsem bana adınızı bağışlar mısınız?” dedi.

Adelia, “Vesuvia Adelia Rachel Ortese Aguilar,” dedi. “Veya isterseniz okuldaki kadın profesörlere atfedilen adı, yani Dr. Trotula’yı da kullanabilirsiniz.”

Başrahip o adı tercih etmemişti. “Vesuvia? Güzel bir isimmiş ama daha önce hiç duymadım.”

“Adelia,” dedi. “Beni Vesuvius’ta buldukları için bu adı taşıyorum.” Başrahibin elini tutacakmış gibi elini uzatınca adam biraz panikledi.

Ama Adelia adamın bileğini tuttu ve başparmağını üst tarafa, diğer parmaklarını da bileğin yumuşak olan alt tarafına yerleştirdi. Tırnakları kısıydı ve bedeni gibi tertemizdi. “Bebekken beni bir çömleğin içinde dağa bırakmışlar.” Öylesine konuşuyordu. Başrahip, Adelia’nın sadece kendisi hakkında bilgi

vermek için konuşmadığını, nabzını ölçerken onu sessiz tutmaya çalıştığını fark etti. “Beni iki doktor bulup yetiştirdi. Muhtemelen Yunan asıllı olduğumu ve istenmeyen bir kız çocuğu ile Yunanlı gelenekleri arasında kalmak istemeyen birinin beni bıraktığını düşünüyorlar.”

Başrahibin bileğini bırakırken başını sağa sola salladı. “Çok hızlı atıyor. Gerçekten kilo vermeniz gerekiyor,” dedi. Kendine iyi bakmalı, yoksa hayatından olacak.

Tuhaflik üstüne tuhaflik işiten başrahibin başı dönmüştü. Tanrı’nın alt sınıftan bu dereceye kadar yücelttiği bu kadın ne diye ayaktakımından biriymiş gibi davranıyor? Ah, Ah! Çevresinden ayrı düşerse kabuğunu yitirmiş biri kaplumbağa gibi tehlikelere maruz kalır. “İki erkek tarafından mı yetiştirildin?” diye sordu.

Bu soru Adelia’yı gücendirmişti. Başrahibin yetiştirilme tarzının anormal olduğunu ima ettiğini sanmıştı. Kaşlarını çatarak, “Hayır, beni yetiştirenler evli bir karı kocaydı,” dedi. “Üvey annem de bir Trotula’dır. Salemolu Hristiyan bir hanım.”

“Peki ya üvey babanız?”

“Yahudi.”

İşte yine aynı şey. Bu insanlar gökte uçan kuşlara nasıl erişiyor? “O zaman onun inancına göre yetiştirildin, doğru mu?” Bu, onu ilgilendiren bir konuydu. Aynı bağla, Hristiyanlık bağıyla birbirlerine bağlıydılar. Ne de olsa o da cehennem azabından kurtarılması gereken bir ruhtu.

Adelia, “Ben sadece kanıtlanabilir şeylere inanırım,” dedi.

Başrahip dehşete kapılmıştı. “Yaratılışa, Tanrı’nın hepimiz için bir amacı olduğuna inanmıyor musun?”

“Bir yaratılış olduğu kesin ama bir amaç olup olmadığını bilmiyorum.”

Tanrım, Yüce Tanrım onu koru. Ona ihtiyacım var. Söylediklerini kulağı duymuyor.

Adelia ayaklanmıştı. Hizmetçisi arabayı döndürmüştü, aşağıya inmeye hazır hâle getirmişti. Simon yürüyerek onlara doğru geliyordu.

Kadına tüm kalbiyle acıyan başrahip, “Adelia Hanım, size borçlandım, borcumu ödemek isterim. Bana sunduğunuz iyiliği Tanrı’nın da izniyle karşılıksız bırakmayacağım,” dedi. Dinden dönmüş dahi olsa emeğinin karşılığı ödenmeliydi.

Adelia döndü ve düşünceli bir şekilde ona baktı. Başrahibin nazik bakışlı gözlerini, zekâsını, iyiliğini hissetti. Ondan hoşlanmıştı ama mesleğinin ilgi alanı adamın belli bir zaman sonra farklı bir hâl alacak bedeniydi. Mesanesini sıkıştıran bezi tartmak, incelemek...

Simon koşmaya başladı. Kadının o anki bakışlarını daha önceden de görmüştü. O, tıptan başka hiçbir şeyi hesaba katmıyordu. Öldükten sonra başrahibin cesedini incelemek isteyeceğini söylemek üzereydi. Simon, “Lordum,” derken nefes nefeseydi. “Lordum, bize bir iyilik bahsetmenizi diliyorum. Dr. Trotula’nın Aziz Peter’in kalıntılarına bakmasına izin vermesi için başrahibenin rızasını alır mısınız? Böylece belki kendisi azizin ölümünü açıklığa kavuşturabilir.”

“Tabi.” Başrahip Geoffrey, Vesuvia Adelia Rachel Ortese Aguilar’a baktı. “Bunu nasıl yapmayı düşünüyorsun?”

Adelia, “Ben bir ölü doktoruyum,” dedi.

Dördüncü Bölüm

Barnwell'deki manastırın büyük kapılarına yaklaşırken çevredeki tek yüksek alanın üzerine kurulmuş Cambridge Kalesi'ni görebiliyorlardı. Bir yıl önce yakılıp yıkılan kulenin kalıntıları ve kuleyi onarmak için kurulan iskele kaleyi dağınık gösteriyordu. Adclia'nın Apenin Dağları'nın çevresinde gördüğü büyük hisarlara kıyasla küçücük görünen kale, kente güçlü bir hava katıyordu.

Başrahip Geoffrey, "Romalılar tarafından önündeki nehir-den geçişleri kontrol etmek amacıyla inşa edilen kale birçok milletle birlikte ne Vikingleri ne Danimarkalıları ne de Normandiya Dükü William'ı engellemeyi başardı. William yerle bir ettiği kaleyi yeniden yaptırmak zorunda kaldı," dedi.

Kafilenin sayısı azalmıştı. Başrahibe, yanındaki rahibeyi, şövalyesini ve kuzeni Actonlu Roger'ı da alarak önden gitmişti. Tüccarlar da Cherry Hilton'a giden yola sapmıştı.

Bir zamanlar daha fazla atla yolculuk eden ve atlılar alayına öncülük ederken şaşalı günler geçiren Başrahip Geoffrey katır arabasının sürüş koltuğunda dualarını okumak zorunda

kalmıştı. Şövalyesi Sör Gervase kaşlarını çatmış bir şekilde en arkada at sürüyordu.

“Cambridge sizi şaşırtacaktır,” diyerek sessizliği bozan kişi, yine başrahipti. “Kentimizde Dünyanın her yerinden gelen öğrencilerin eğitim gördüğü Pisagor Okulu var. İç kısımlarda olmasına rağmen en az Dover kadar işlek bir limanımız var ama çok şükür buralarda daha az Fransızca konuşuluyor. Kuzey Denizi’ne akan Cam Nehri’nin suyu durgundur ama Ouse Nehri ile kesiştiği yere kadar deniz yolculuğu yapmaya izin verir. Dünyanın doğusunda bulunan ülkelerin hemen hemen hepsinin iskelelerimize mal getirdiğini söyleyebilirim. Getirdikleri mallar iskelelerde boşaltılıp katırlara yüklenmekte ve şehri ikiye ayıran Roman yollarını kullanarak İngiltere’nin tüm kesimlerine taşınmaktadır.”

Simon, “Lordum, karşılık olarak siz ne gönderiyorsunuz?” diye sordu.

“Yün. Kaliteli Doğu İngiltere yünü.” Yünün büyük kısmının elde edilmesini sağlayan toprakların sahibi Başrahip Geoffrey bu sözleri söylerken duyduğu mutlulukla gülümsüyordu. “Tütsülenmiş balık, yılanbalığı, istiridye. Simon Efendi, ticari bakımdan zengin olan Cambridge’nin insanlar bakımından da kozmopolit olduğunu söyleyebilirim.”

Arabadaki üç kişiye bakarken içini kuşku kapladı. Bıyıklı İskandinavlara, takunya giyinmiş köylülere, kısık gözlü Ruslara, Tapınak Şövalyeleri’ne, Kutsal Topraklar’dan gelen Hastane Rahiplerine, şapkalı Macarlara, yılan oynatan kişilere alışık bu kentte bu tuhaf insanlar acaba dikkat çeker mi? Etrafına ba-

kındı, eğildi ve fısıldayarak, “Kendinizi nasıl tanıtmayı düşünüyorsunuz?” dedi.

Simon masumane bir tavırla, “Sevgili Mansur iyileşmenizi sağlayan kişi olarak düşünüldüğü için onu tıpla ilgili biri olarak tanıtmayı, Dr. Trotula ve kendimi de onun asistanı olarak sunmayı düşünüyorum, lordum. Belki de Pazar yerine yerleşiriz. Soruşturmamızı merkezî bir yerde devam ettiririz...”

“Bu lanetlik arabada mı?” Bu sözlere içерleyen Napolili Simon kızgınlığını ifade etmek üzereydi. “Adelia’nın kadın tüccarlarca aşağılanması mı istiyorsunuz? Yoldan geçen işsiz güçsüzlerin onu rahatsız etmesine izin mi vereceksiniz?” Başrahip sakinleşmeye çalıştı. “Adelia’nın mesleğinin gizlenmesi gerektiğini düşünüyorum. Kadın doktorların varlığı İngiltere’de bilinen bir şey değil. Muhakkak onun tuhaf olduğunu düşüneceklerdir,” dedi. İçinden, “Zaten yeterince tuhaf biri,” diyordu. “Onun bir hekimin metresi olarak algılanıp hor görülmesine izin vermeyeceğiz. Simon Efendi, Cambridge saygın bir şehirdir. Size daha iyi bir yer ayarlayabiliriz.”

“Yüce Tanrım,” diyen Simon memnuniyetle alına dokundu ve kendi kendine, “Ayarlayabileceğinizi biliyordum,” dedi.

Başrahip, “Hangi dinden olduğunuzu veya herhangi bir dine inanıp inanmadığınızı açıklamamız akıllıca bir davranış olmayacaktır,” diyerek sözlerine devam etti. “Cambridge şu sıralar patlamaya hazır bir bomba gibi. Herhangi bir anormalliğin yaşanması kenti tehlikeli bir duruma sokabilir,” dedi. O sırada aklında da, “Özellikle bu üç anormal insan Cambridge’nin yaralarını incelemeye karar verdiğine göre tehlikelere hazır olmalı-

yız,” sözleri geçiyordu.

Başrahip duraksadı. Vergi tahsildarı atıyla öne doğru geldi ve atını dizginleyerek katırın hantallığına ayak uydurdu. Başrahibe revcrans yaptı; Simon ve Mansur’a başıyla selam verdi ve Adelia’ya dönerek, “Madam aynı konvoyla buralara kadar geldik ama henüz tanıştırılmadık. Ben, Sör Roland Picot. Emrinize amadeyim. Sevgili başrahibimizin iyileşmesini sağladığınız için size teşekkürlerimi sunarım.”

Simon hızlıca davrandı ve öne eğilerek, “Tebrik etmeniz gereken kişi bu beyefendidir,” dedi. Arabayı süren Mansur’u göstererek, “O, bir doktordur,” dedi.

Vergi tahsildarı şaşırmişti. “Gerçekten mi? Birisine operasyonu yöneten kişinin kadın sesli biri olduğu bilgisi ulaşmış.”

Gerçekten *birisine* bu bilgi ulaşmıştı. Simon bu kişinin kim olduğunu merak ediyordu. Mansur’u dürttü ve Arapça konuşarak, “Bir şeyler söyle,” dedi.

Mansur ona aldırış etmedi.

Simon çaktırmadan Mansur’un ayak bileğine vurdu ve “Konuşsana ahmak,” dedi.

“Şişko pislik ne duymayı istiyor?”

Simon, vergi tahsildarına, “Doktor, yüce başrahibimize hizmet etmekten memnuniyet duyuyor,” dedi. “Cambridge’de ona danışmak isteyen herkese aynı şekilde yardım edebilmeyi umduğunu söylüyor.”

Arapça bildiğini saklayan Sör Roland Picot, “Öyle mi?” dedi. “Mutluluk verici bir şey olduğunu mu söylüyor?”

Simon, “Aynen öyle, Sör Roland,” dedi. “Sesi bazen kadın

sesi ile karıştırılıyor.” Adam, doğru yaklaştı ve, “Mansur’un daha çocukken keşişlerce alındığını ve güzel sesli olduğu fark edildiği için de keşişlerin... bir yönetime başvurduğunu söylemeliyim.”

Mansur’a gözlerini diken Sör Roland, “Yüce Tanrım o bir kastrato mu?” dedi.

“Evet, ama artık kendini tıbbı adadı. Yine de Tanrı’ya şükrederken ilahi okuduğunda melekleri ağlatır.”

“Kastrato” lafını duyan Mansur bela okumaya başladı ve Hristiyanların hepsine ettiği laflarla daha fazla meleğin ağlamasına sebep oldu. Özellikle onu hadım eden Bizanslı keşişlerin annelerine küfür ediyordu. Arapça’nın tiz sesi ile dile getirilen ve kuşların ötüşü ile aşık atan sözler sevimli kar taneleri gibi havda süzülüyordu.

Mansur beddua okumaya devam ederken, Simon, “Gördüğünüz gibi, Sör Roland. Duyulan ses bu,” dedi.

Sör Roland, “Öyle olmalı,” dedi ve gülerek tekrarladı: “Öyle olmalı.”

Adelia’yı konuşmaya dâhil etmeye çalışıyordu, ancak Adelia adamı tersliyor, kısa cevaplar veriyordu. İnsanı sıkboğaz eden İngiliz erkeklerinden sıkılmıştı. Onun ilgilendiği şey kırsal alandı. Yaşamını tepelerin arasında sürdürmüş olan Adelia düz arazilere alışamayacağını düşünüyordu. Ne bu denli açık gökyüzüne ne de bu gökyüzünün yalnız bir ağacı, çatılardaki farklı bacaları ve karşılarında duran kilise kulesini ortaya çıkarmasına alışkındı. Yeşilliğin değişik tonları keşfedilmeyi bekleyen bitkilerin habercisiydi. Şerit gibi sürülmüş tarlalar satranç tahtalarına

benziyordu.

Ve söğütler vardı. Manzaranın tamamı, akarsu kenarları, kanallar ve patikalar söğütlerle doluydu. Buralarda nehrin kıyısını sağlamlaştırmak için kullanılan gevrek söğüdü, salkım söğüt, aksöğüt, keçi söğüdü, yarasaların türediği söğütler, sepetçi söğüdü ve badem yapraklı söğüt türleri bulunuyordu. Güneşin vurduğu ağaçlar güzel duruyordu ama söğüt kabuğu karışımı ile ağrının azaltılabilmesi bu ağaçları bir kat daha güzel kılıyordu.

Mansur katırları dizginleyince Adelia'ya doğru kaydı. Kafile son durağa gelmişti. Başrahip Geoffrey ellerini kaldırdı ve dua etmeye başladı. Diğer adamlar keplerini çıkardı ve göğüslerine doğru tuttu.

Kapıdan içeriye etrafı çamurlarla kaplı bir yük arabası girdi. Üzerindeki kirli örtünün aldığı şekil, örtünün altında üç küçük cismin bulunduğunu gösteriyordu. Arabayı süren adama atları dizginledi ve başıyla selam verdi. Arkasından da feryat eden ve dövünen bir kadın geliyordu.

Kaybolan çocuklar bulunmuştu.

Barnwell'deki Aziz Augustine Manastırı'nın topraklarında bulunan Aziz Andrew the Less kilisesi altmış metre uzunluğundaydı. Tahtaların kesilmesi ve boyanması ile yapılan kilise Tanrı'ya adanmıştı. O gün yüksek pencerelerden içeri giren bahar güneşi görkemli çatıya, yuvarlak duvara yaslanmış başrahip

heykellerinin yüzüne, Aziz Augustine heykeline, gösterişli vaaz kürsüsüne, sunağa veya üç parçadan oluşan tabloya vurmuyordu.

Güneş ışıkları bu sefer nefte duran ve menekşe rengi bezlerle örtülü üç küçük katafalka ve onların etrafında diz çökmüş iş kıyafetleri üzerinde olan erkeklerin ve kadınların başlarına vuruyordu.

Kaybolan üç çocuğun ölü bedenleri o sabah Fleam Kana-lı'nın yakınlarındaki bir patıkada bulunmuştu. Cesetler, şafak sökerken ayağı takılıp üzerlerine düşen bir çoban tarafından bulunmuştu. Zavallı adam halen titriyordu. "Dün gece orada değillerdi. Yemin edirim, Başrahip. Orada değillerdi! Onlara kurtlar saldırmamış. Düzgün bir şekilde yatıyorlardı. Yan yana yatıyorlardı. Onları kutsayın. Başlarına gelenler..." Adam mi-desi bulandığı için konuşamıyordu.

Yere yatırılan bedenlerin hepsinin üstünde kayboldukları yerlere bırakılanlara benzer nesneler koyulmuştu. Sazlardan yapılan nesneler Davud'un Kalkanı'na benziyordu.

Başrahip Geoffrey bedenlerin kiliseye götürülmesini emrederken içlerinden birinin annesinin üstlerini açmasına engel olmaya çalışmıştı. Kaleye haber göndererek katilin yeniden saldırabileceği konusunda şerifi uyarmış ve aynı zamanda sorgu yargıcı görevini de yürüten şerif yardımcısının derhâl cesetleri incelemek ve resmî soruşturmayı başlatmak için gelmesini talep etmişti. İçini kaplayan telaşa rağmen sakın bir görünüm sergilemişti.

Kilisede İncil'den ölümün zafere dönüştürüleceğini anla-

tan bölümü okuyan başrahibin sesi kuvvetli bir şekilde yankılanıyor, feryatlar içindeki annenin sakinleşmesini sağlıyordu. “Hepimiz ölmeyeceğiz; son borazan çalınınca hepimiz bir anda, göz açıp kapayana dek değiştirileceğiz.”

Açık kapıların ardında bulunan çan çiçeklerinin saldığı koku ve içrideki yoğun tütsü kokusu çürüyen bedenlerin kokusuna karışıyordu.

Kanonların itinayla söylediğı ilahiler mor örtülerin altına tıklılıp kalan sineklerin vızıldaşısını bastırmaya çalışıyordu.

Aziz Paul’un sözleri başrahibin çocukların ruhlarının Tanrı katında çayırlarda oyun oynadığını kafasında canlandırmasını sağlamıştı. Böylece az da olsa kederi hafiflemişti, ancak çocukların vaktinden çok önce göçüp gitmesine duyduğu kızgınlık hiç dinmemişti. Başrahip çocuklardan sadece birini tanıyordu. O da yılanbağı satıcısının oğlu Harold’du. Aziz Augustine okulunun öğrencilerinden biri olan Harold, altı yaşındaydı. Parlak bir çocuktu. Her hafta bir harf öğreniyordu. Kızıl saçları ile tanınırdı. Dürüst bir Sakson’du. Geçen sonbaharda başrahibin meyve bahçesinden elma aşırmıştı.

Başrahip içinden, “Ben de poposunu kızartmıştım,” diyordu.

Arkadaki sütunlardan birinin gölgesinde duran Adelia, katarfalklar etrafında duran yüzlere huzur damlalarının dökülüşünü izliyordu. Kent halkı ile başrahip arasındaki yakınlık onu şaşırtmıştı. Salerno’da keşişler, görevlerini yapmak için dış dünyaya açılan keşişler dahi kendileri gibi olmayanlarla aralarına mesafe koyardı.

Başrahip Geoffrey, “Biz keşiş değiliz, kanonuz,” demişti. Aralarında ufak bir fark var gibiydi. Her ikisi de manastırda yaşayan, cinsel ilişkiye girmemeye yemin eden ve Hristiyanların Tanrı’sına hizmet eden insanlara deniliyordu, ancak Adelia, Cambridge’de bu kullanımlar arasındaki farkın yarattığı farklılığı görmüştü. Kilise çanları çaldığında çocukların bulunduğu haberi verilmiş, kent halkı birbirini teselli etmek için koşa koşa kiliseye gelmişti.

Başrahip, “Kurallarımızı Benedict veya Sistersiyan kuralları kadar katı değildir,” demişti. “Bizler dua ve koro çalışmalarına daha az vakit ayırıyor, eğitime, hasta ve yoksulların bakımına, günah çıkarmaya ve semtimizin genel işlerine odaklanıyoruz.” Bunları söylerken gülümsemeye çalışmıştı. “Sevgili Doktorum yaptıklarımız hoşunuza gidecektir. Her şeyi ılımlı bir hâlde getiriyoruz.”

Adelia başrahibin dağılan korodan ayrılışını, aşağıya inip güneş ışığının geldiği yöne doğru çocukların aileleriyle yürüyüşünü izliyordu. Başrahip cenazeleri bizzat kendisinin yürüteceğine söz veriyor, “Bunu yapan şeytanı bulacağız,” diyordu.

Çocukların babalarından biri, “Kimin yaptığını biliyoruz, Başrahibim,” dedi. Söylediklerini onaylayan kişilerin sesi köpeklerin hırlamasına benziyordu.

“Yahudiler olamaz, evladım. Onlar kalede kilit altında.”

“Bir şekilde dışarı çıkıyorlar.”

Mor örtünün altında duran bedenler sedye üzerinde saygılı bir şekilde taşınıp, yan kapıdan dışarı çıkarılıyordu. Sorgu yargıcı şapkası giyinen şerif yardımcısı onlara eşlik ediyordu.

Kilise boşaltıldı. Simon ve Mansur mantıklı davranarak içeriye girmeye çalışmamışlardı. Bu kutsal taşlar arasında bir Yahudi ve Sarazen'in bulunması hoş karşılanmazdı; özellikle de böyle bir zamanda...

Adelia ayağının ucunda duran keçi postundan yapılmış çantası ile birlikte Barnwell'deki Aziz Augustine Manastırı'nın Başkanon'u olan ve 1151 yılında Tanrı'nın yanına göçen Paulus'un kabrinin yakınındaki bir kemerin gölgesinde bekliyordu.

Ölüm sonrası muayeneleri hiçbir zaman kaçırmamıştı. Bunu da kaçırmayacaktı. Bu sebeple buralara gelmişti. Gordinus, "Seni Napolili Simon ile birlikte bu görevi sadece İngilizce bilen tek ölü doktoru olduğun için değil, bu işi en iyi yapan kişi olduğun için gönderiyorum," demişti.

Adelia, "Biliyorum ama gitmek istemiyorum," cevabını vermişti.

Ancak gitmek zorundaydı. Sicilya Kralı'nın emri söz konusuydu.

Salerno Tıp Okulu'nun cesetleri parçalarına ayırıp incelemek için ayrılan serin, taş duvarlı salonunda gerekli ekipmanları vardı. Ona yardımcı olmak için Mansur yanında dururdu. Bulgularını yetkililere iletmesi için de bölüm başkanı olan üvey babasına güvenirdi. Ölü bedenleri okumada üvey babasından ve hatta herkesten daha iyiydi. Ancak *Signoria* tarafından gönderilen bedenlerin muayenesinin Dr. Gershom bin Aguilar'ın uzmanlık alanına girdiği yalanı sürdürülmeliydi. Kadın doktorların çalışmasına izin verilen Salerno'da dahi ölenlerin nasıl öldüğünü açıklayan ve hatta bazen onları kimin öldürdüğünün bu-

lunmasına yardımcı olan bedeni parçalara ayırıp inceleme işlemi Kilise tarafından nefretle karşılanmaktaydı.

O zamana kadar bilim, din ile mücadele etmişti. Diğer doktorlar Adelia'nın yaptıklarının ne işe yaradığını biliyordu. Bu bilgi kilisede yenilik yapılması için uğraşan yetkililerin de bildiği bir sırdı. Ama Papa'ya resmî bir şikâyetle bulunulursa Adelia morgdan ve muhtemelen de Tıp Okulu'ndan uzaklaştırılırdı. Bu yüzden Gershom riyakârlığı içine sindiremese de kendisine ait olmayan başarıları üstlenmişti.

Bu şartlar tam da Adelia'ya göreydi. Arka planda durmak yaptığı en iyi işlerden biriydi. Bu sayede hem Kilise'nin dikkatini çekmiyordu hem de kendisinden beklenildiği şekilde kadınlar arasındaki muhabbetlere katılmak zorunda kalmıyordu. Bu tür konulardan sıkılıyordu. Sonbahar yapraklarının arasında dolanan bir kirpi gibi onu ön plana çıkarmaya çalışanlara dikenlerini batırıyordu.

Ama konu hastalık olunca tamamen farklı bir kişiliğe bürünüyordu. Kendisini ölüm sonrası çalışmalarına adamadan önce baktığı hastalar, Adelia'nın bilmedik bir yönüne tanıklık ediyordu. Bu hastalardan bazıları onun kanatsız bir melek olduğunu düşünüyordu. İyileşmeye başlayan erkek hastalar ona âşık oluyordu. Başrahip onun zengin ve güzel birçok Salernolu kızdan daha fazla evlilik teklifi aldığını bilse şaşırırdı. Ancak o, bu tekliflerin hepsini reddetmişti. Okulun morgunda Adelia'nın ilgisini çekmek için ölü olmak gerektiği söylenirdi.

Bazı kişilerin nasıl ve neden öldüğünü öğrenmek isteyen *Signoria* ve *praetori* tarafından Kuzey İtalya ve Sicilya'nın

hemen hemen her yerinden gönderilen her yaştan kadavra okuldaki uzun mermer masaya getiriliyordu. Adelia genelde istenilen cevaplara ulaşıyordu. Onun işi cesetlerdi. Ayakkabı üreten biri için ayakkabı kalıbı neyse, onun için de cesetler oydu. Ölü çocukların bedenlerine de aynı şekilde yaklaşıyor, ölümleri ile ilgili gerçeklerin onlarla birlikte gömülmemesini istiyordu. Ama küçük bedenler onu üzüyordu. Onlara acıyordu. Bu üç çocuğun başından geçenleri öğrenmekten korkuyordu. Onu bekleyen bu bedenler muhtemelen o zamana kadar gördükleri içinde en kötü durumda olanlardı. Bu da yetmez gibi onları gizli bir şekilde, okulun sunduğu ekipmanları kullanmadan, Mansur'un yardımı olmadan ve de en önemlisi üvey babasının cesaretlendirici sözleri olmadan incelemek zorundaydı. Üvey babası yanında olsa, "Adelia, umudunu yitirmemelisin. Sen insanlığını yitirmişleri bozguna uğratabilirsin," derdi.

Adelia'ya şeytana karşı savaş verdiğini hiçbir zaman söylememişti. Gershom bin Aguilar her İnsan'ın iyiliği ve kötülüğü kendisinin yönettiğine, ne Şeytan'ın ne de Tanrı'nın bu konuyla bir ilgisinin olmadığına inanıyordu. Bu savını ancak Salerno Tıp Okulu'nda dile getirebilirdi ama orada dahi bunu yüksek sesle ifade edemezdi.

Adelia'nın bu özel soruşturmayı geri kalmış bir İngiliz kentinde yürütebilmesi için alınan izin başlı başına bir mucizeydi. Napolili Simon bu mucizeyi yaratmak için büyük bir mücadele vermişti. Bu tür bir işi bir kadının yapacağından dolayı rahatsızlık duyan ve bir yabancıнын cesetleri incelediği ve onlara dokunduğu öğrenilirse olacaklardan korkan başrahip izin ver-

mek istemiyordu. “Cambridge bunu kutsal saydığı şeylere yapılmış bir saygısızlık olarak görecektir. Öyle olup olmadığından ben de emin değilim.”

Simon, “Lordum, çocukların nasıl öldüğünü öğrenmemize izin veriniz. Kaleye kapatılan Yahudilerin bu işle bir ilgisinin olmadığı kesin. Bizler modern insanlarız. İnsanların omzundan kanatların çıkmayacağını biliyoruz. Bir katil elini kolunu sallaya sallaya etrafta dolanıyor. Bu zavallı küçük bedenlerin katilinin kim olduğunu söylemesine izin verin. Ölüler Dr. Trotula ile konuşur. Onun işi bu. Çocuklar ona anlatacaktır.”

Başrahip Geoffrey’e göre konuşan ölümler ile kanatlı insanlar arasında bir fark yoktu. “Bedenin kutsallığını ihlal etmek Kutsal Kilise’nin öğretilerine aykırıdır.”

Başrahip en sonunda Simon’dan cesetlerin parçalarına ayrılmayacağı, sadece inceleme yapılacağı sözünü alarak izin verdi.

Simon, başrahibin bu işe cesetlerin konuşacağına olan inancından çok, reddedilirse geldiği yere dönecek Adelia’nın yokluğunda mesanesinin bir sonraki saldırısını altüst etmek için tek başına kalma korkusundan dolayı izin verdiğinden şüpheleniyordu.

Adelia gelmeyi istemediği bir ülkede insanlığını yitirmişlerin en kötüsü ile tek başına yüzleşmek zorunda kalmıştı.

Kendi kendine, “Vesuvia Adelia Rachel Ortese Aguilar, bu senin görevin,” dedi. Belirsizliklerin baş gösterdiği zamanlarda onu Vesuvius’daki lavların yarattığı beşiğinde bulup eve götüren çiftin sıra dışı fikirlerini, söylediklerini ve ona verdikleri

isimleri tekrarlamayı seviyordu. “Bunu yapabilecek tek kişi sensin. Elinden geleni yapacaksın.”

Elinde, ölen çocukların bedeninin üstünde bulunan nesnelerden biri vardı. Bunlardan biri çoktan şerife gönderilmişti. Bir tanesi de çocuğun öfkeli babası tarafından parçalara ayrılmıştı. Üçüncü ise başrahip tarafından saklanmıştı. O da sessizce nesneyi Adelia’ya vermişti.

Dikkat çekmemeye özen göstererek cismi ışığa doğru tuttu. Sazlardan yapılmıştı. Büyük bir özen gösterilerek dört ucu sivri bir şekilde dokunmuştu. Dokumayı yapan kişi dokuduğu simgeyi Davud’un Kalkanı’na benzetmeye çalışmış olabilirdi ama çubuklardan biri eksikti. Bu bir mesaj mıydı? Yahudiliği tam olarak bilmeyen biri Yahudileri suçlamak için mi yapmıştı? Yoksa katile özgü bir simge miydi?

Adelia içinden, “Salerno’da bu tür işleri yapan sınırlı sayıdaki kişileri bulmak mümkün olabilirdi ama sazlıkların geniş alanlara yayıldığı, dokumanın evlerde hobi hâline geldiği Cambridge’de buradan bir sonuca varmak zor,” diyordu. Bu manastıra gelirken dahi kapı önünde oturarak hasırdan kilim ve sepet yapan kadınları, samanla kaplı çatılara sazlardan gösterişli heykeller ören erkekleri görmüştü.

Bu aşamada yıldız ona bir şey ifade etmiyordu.

Başrahip Geoffrey telaşlı bir şekilde geri geldi. “Sorgu yargıcı cesetlere baktı ve resmî soruşturmanın başlatılmasını emretti.”

“Bu emri verirken neler söyledi?”

“Çocukların ölü olduğunu açıkladı.” Adelia gözünü kır-

pıstırınca başrahip açıklama yapmaya başladı. “Evet, evet, ama onun görevi bu. Sorgu yargıçları tıbbi bilgileri dikkate alınarak seçilmiyor. Onun işi bitirince ölü bedenleri Aziz Werbertha iskelesine gönderdim. Oralar sessiz ve soğuk olur. İşini yapmak için biraz karanlık olabilir ama fener de gönderdim. Başlarında gecceleyin dualar okunacak ama sen incelemeni tamamlayana kadar oraya kimseyi göndermeyeceğim. Resmî olarak ise oraya defin işlemleri için hazırlık yapmaya gidiyorsun.”

Adelia tekrar gözlerini kırıpıştırdı.

“Evet, evet. Dışarıdan garip görünebilir ama ben buranın başrahibiyim. Yüce Tanrı’dan sonra burada benim sözüm geçer,” diyen Başrahip, Adelia’yı hızlı bir şekilde kilisenin yan kapısına götürdü ve ona yolu tarif etti. Kemerli bahçedeki otları temizleyen bir keşiş adayı merakla başını kaldırdı ama efendisinin parmağını şaklatmasıyla işine geri döndü. “Seninle geldim ama kaleye gidip şerif ile durumu değerlendirmem lazım. Yani bir isyanın çıkmasına izin veremeyiz.”

Başrahip yorgun argın hareket eden ufak mizaçlı, kahverengi elbiselerle örtünen ve keçi postundan yapılan çantasını taşıyan Adelia’yı izlerken Yüce Tanrı ile kendi sözünün bir olması için dua ediyordu.

Dua okumak için sunağa gidecekti, ancak arkasını dönünce nefin sütunlarından kendisine doğru gelen koca gölgeyi gördüğünde ürktü. Gelen adamın elinde rulo hâline getirilmiş bir parşömen vardı.

“Ne istiyorsunuz, Sör Roland?”

Vergi tahsildarı, “Cesetlere bakmak için ricada bulunacak-

tını lordum ama sanırım benden önce başvuranlar oldu,” dedi.

“O iş, sorgu yargıcının görevi. O da görevini yerine getirdi. Bir iki gün içinde resmî soruşturma başlatılacak.”

Sör Roland yandaki kapıyı kafası ile işaret ederek, “Ama oradaki bayana bedenleri incelemesi için talimat verdiğinizi duydum. Onun size daha fazla bilgi vereceğini mi düşünüyorsunuz?”

Başrahip Geoffrey yardımına koşacak birisinin olup olmadığını bakmak için ctrafa göz gezdirdi ama yakınlarda kimse yoktu.

Meraklı vergi tahsildarı mantıklı sorular soruyordu. “Bunu nasıl yapacak? Dua ederek mi? Ruh çağırarak mı? O ruh çağırarak bir falcı mı? Yoksa bir cadı mı?”

Çok ileri gitmişti. Başrahip sakın bir şekilde, “Sevgili oğlum, o çocuklar benim için en az bu kilise kadar kutsaldır. Şimdi huzurumdan çekilebilirsin,” dedi.

“Özür dilerim, lordum,” diyen vergi tahsildarının yüzünde alınmış gibi bir ifade görünmüyordu. “Ancak benim de bu konu ile ilgili kaygılarım var. Bu da gerekli işleri yapmam için kraldan aldığım yetki belgesi.” Rowley rulo hâline getirilmiş kâğıdı kraliyet mührünü gösterircesine hareket ettirdi. “O kadın necidir?”

Kraldan alınan bu belge bir kanonluğun başrahibinin yetkisinden, sözü Tanrı’ya en yakın kişiden dahi üstündü. Başrahip Geoffrey asık suratlı bir şekilde, “O, hastalık ilminde usta bir doktordur,” dedi.

“Tabi ya. *Salerno*. Aklıma gelmeliydi.” Vergi tahsildarı

memnuniyetini gösterircesine ıslık çaldı. “Demek o, kadınların doktorluk yapılmasına karşı çıkılmayan tek Hristiyan kentinden gelen bir doktor.”

“Oraları bilir misin?”

“Bir sefer yolum oralara düşmüştü.”

“Sör Roland.” Başrahip adamı uyarmak için elini kaldırdı. “Hem o genç hanımın güvenliği hem de topluluğumuz ve kentimizin barışı için size anlattıklarım bu duvarlardan dışarı çıkmamalı.”

Sör Roland vergi tahsildarlarına söylenen ilk sözü tekrarladı. “*Vir sapit qui pane a loquitur*: Gerçek bilge az konuşandır, lordum.”

Başrahip adamın kurnaz biri olmadığına ve ağzını sıkı tutabileceğine karar verdi. Peki adamın amacı neydi? Başrahibin aklına bir şey takıldı ve elini uzatarak, “Belgeyi görebilir miyim?” dedi. İnceledikten sonra belgeyi geri verdi. “Bu bilindik vergi tahsili yetkisinden başka bir şey değil. Kral şimdide ölümlerden mi vergi topluyor?”

“Olur mu öyle şey lordum?” Bu sözler Sör Roland’ın ağzına gitmiş gibiydi. “Bunlar bilindik vergiler. Eğer hanımefendi resmî olmayan bir soruşturma yönetiyorsa hem manastır hem de kent cezai vergiler ödemek zorunda kalabilir. Kesin olarak söylemiyorum ama para cezası, malların haczi ve benzeri işlemler yapılabilir.” Adamın tombul yanakları sevimli gülüşü ile yukarı kalkmıştı. “Tabi kusurlu bir şey yapılmadığını gözlemlememe izin verirseniz durum değişir.”

Başrahip yenik düşmüştü. II. Henry o ana kadar olaya mü-

dahale etmemiştir. Yine de Cambridge'nin bir sonraki Kaza Mahkemesi'nde kralın en çok gelir elde ettiği Yahudilerinden birinin ölümünden dolayı sanık koltuğuna oturtulacağı ve ağır cezalara çarptırılacağı kesindi.

Kral koyduğu kanunlarının ihlal edilmesi durumunda suçlulardan istediği kadar para toplayıp hazinesini doldurma fırsatını yakalıyordu. Henry emri altındaki vergi tahsildarlarının sözlerini dikkate alırdı. Olur da bu tahsildar, çocukların ölümüne bağlı bir kuralsızlık olduğunu bildirirse, o yırtıcı Plantagenet kaplanı şehrin kalbini söküp atardı.

Başrahip Geoffrey yenik düşmüşçesine, “Ne istiyorsunuz, Sör Roland?” diye sordu.

“O cesetleri görmek istiyorum.” Vergi tahsildarının sakince dile getirdiği bu sözler başrahibe kırbaç darbeleri gibi gelmişti.

İnzivaya çekilen ve işgalci Danimarkalılar tarafından öldürülen Sakson Aziz Webertha'nın yaşamının büyük bir kısmını geçirdiği hücre, içerinin soğuk kalmasını sağlayan bir metre kalınlığındaki duvarı ve Barnwell geyik parkının en uç köşesindeki konumu bakımından Adelia'nın çalışmasına uygundu, ancak gereken tüm niteliklere sahip değildi. Öncelikle küçük bir odaydı. Başrahibin koydurduğu iki fenere rağmen içerisi karanlıktı. Ufak bir pencere vardı o da tahta ile kapatılmıştı. Kemer şeklinde yapılmış kapı yarısına kadar frenk maydanozu ile kaplanmıştı.

Adelia işleri gizlice yürütmek zorunda kalmasına bela okuyordu. Yeterli ışığı sağlamak için kapıyı açık tutması gerekecekti. Hücrenin etrafı içeriye girmeye çalışan sineklerle kuşatılmıştı. Bu koşullar altında çalışmasını nasıl umabilirlerdi ki?

Adelia içindekileri kontrol etmek için çantasını dışarıdaki çimlerin üstüne koydu ve malzemeleri tekrar tekrar kontrol etti. Kapıyı açmak istemediği için oyalandığını biliyordu.

Bu, ondan beklenmeyecek bir tavırdı. O bir amatör değildi. Hemen diz çöktü ve kapının ardındaki ölüden cesedini inceleyeceği için onu bağışlamasını diledi. Onlara gerçeken saygıyı göstermesi istenmişti. “Etinin ve kemiğinin sesinin söyleyemediği şeyleri söylemcsine izin ver.”

Bu onun geleneğiydi. İnceleyeceği ölüler onu duysun duymasın bu sözleri söylerdi. Üvey babası gibi tamamen ateist değildi ama biraz sonra görecekleri onu bir ateist yapabiliirdi.

Ayağa kalktı ve çantadan muşamba önlüğünü çıkardı. Önlüğü üstüne geçirdi. Şapkasını çıkardı. Gazlı bezden yapılmış başlığı taktı, gözc takılan camlı parçasını başının üstüne yerleştirdi ve kapıyı açtı...

Sör Roland Picot mutlulukla yürüyordu. Düşündüğünden daha kolay olacaktı. Deli bir kadın, deli *yabancı* bir kadın onun yetkisine boyun eğmek zorunda kalacaktı ama onunla yürüteceği işlere Başrahip Geoffrey’in mertebesinde birinin ayak bağı olması hoş değildi.

İskeleyle yaklaşırken duraksadı. Geldikleri yer kocaman

arı kovanları ile kaplı gibi duruyordu. “Münzeviler rahatına hiç düşkün değilmiş,” diye düşündü. Açık duran kapıdan gördüğü kadarıyla bir kadın masanın üzerindeki bir şeye bakıyordu. Kadını denemek için, “Doktor!” diye seslendi.

“Evet?”

Sör Roland, “Hıı, ne kadar da kolay oldu. Tereyağından kıl çeker gibi,” diye düşündü.

Adelia doğrulup adama doğru dönerken, “Beni hatırladınız mı, madam? Ben Sör Roland Picot. Kralın...”

“Kim olduğun umurumda değil,” diye doğrudan cevap verdi. “Buraya gel ve sinekleri uzaklaştır.” Kadın dışarı doğru geldi. Adamın karşısında kafası örümceğe benzeyen önlüklü bir insan figürü duruyordu. Kapıyı saran frenk maydanozlarından bir demet kopardı ve adama uzattı.

Sör Roland’ın kafasında canlandırdığı bu değildi ama yine de onun dediklerine uydu ve biraz zorlansa da sinekleri kapıdan dışarıya yolladı.

Tekrar aynı işlemi yaptı. “Aman Tanrım!”

Adelia sinirli bir şekilde, “*Sorun* ne?” dedi.

Adam derin derin nefes alarak kapıya yaslandı. “Yüce İsa bizleri bağışla.” İçeriden gelen pis koku dayanılacak gibi değildi. Masanın üzerinde yatan cesetten bununla kıyaslanamazdı.

Adelia öfkeyle seslenerek, “Kapı eşiğinde bekle o zaman. Yazı yazmayı biliyor musun?” dedi.

Sör Roland gözleri kapalı bir şekilde başıyla onayladı. “Vergi tahsildarlarına öğretilen ilk şey yazı yazmaktır,” dedi.

Adelia adama yazı tahtası ile tebeşir uzattı. “Sana söyle-

diklerimi yaz. Arada sırada da sinekleri kovmaya devam et.”

Sinirli sesi yumuşadı ve sakin bir tonla konuşmaya başladı. “Genç bir kız cesedi. Bir tutam açık renkli saç halen kafatasına yapışık. Öyleyse o...” Elinin arkasına mürekkeple yazdığı listeye bakmak için başını çevirdi. “...Mary. Kuş avcısının kızı. Altı yaşında. Masumlar Günü’nde kaybolmuş. Yazıyor musun?”

“Evet, madam.” Tebeşirin tahtaya sürtünme sesi duyuluyordu. Sör Roland yüzünü açık havaya doğru dönmüştü.

“Kemiklerin üzerinde kıyafet yok. Etleri neredeyse tamamen çürümüş. Geriye kalanlar da kireç taşına temas etmiş. Omurgada ve pelvisin arka tarafına yerleşmiş kurumuş alüvyona benzeyen tozlar var. Buralarda alüvyonlu topraklar var mı?”

“Alüvyonlu çayırların başladığı yerde duruyoruz. Cesetler çayırların kenarında bulundu.”

“Cesetler yüzüstü mü yatıyordu?”

“Bilmiyorum.”

“Hımın, çayırlar, sırtındaki alüvyon kalıntılarını açıklıyor. Çok fazla olmadığına göre alüvyonlu bir yere gömülmemiş. Muhtemelen kireç taşının bulunduğu bir yere gömülmüş. Elleri ve ayakları siyah bir maddeden yapılmış bez parçası ile bağlanmış.” Bir anlığına duraksadı ve, “Çantamda cımbız var. Çıkarıp bana uzat,” dedi.

Tahsildar çantayı el yordamıyla aradı ve doktora tahtadan yapılmış ince bir cımbız uzattı. Doktorun, cımbızı bezden bir parçayı alıp ışığa tutmak için kullandığını gördü.

“Yüce Meryem,” dedi ve kapı eşiğine döndü. Elindeki

frenk maydanozunu sallamaya devam etmek için kolunu içeri uzattı. Ağaçlıkların arka tarafında öten guguk kuşunun sesi duyuluyor, ağaçların arasından da çançiçeklerinin kokusu geliyordu. Bunlar havaların ısındığının habercisiydi. İçinden, “Hoş geldin ey bahar hoş geldin. Bu sene geç geldin,” diyordu.

Doktor, “Daha hızlı yelle,” diye çıkıştı ve sakın bir ses tonuyla sözlerine devam etti. “Bu düğümler yünden iplerle atılmış. Hımm. Bana ufak cam şişelerden uzat. Buraya getir. Nerede kaldın lanet olasıca?” Tahsildar çantadan bir şişe aldı ve doktora uzattı. Doktoru bekledi ve içine koyduğu bez parçası ile birlikte şişeyi geri aldı. “Saçında kireç taşı kırıntıları var. Bir de ona yapışık bir nesne. Hımm. Oval. Muhtemelen bir tür şekerleme. Kuruyup saç tellerine yapışmış. Sonradan derinlemesine incelenmeli. Bir şişe daha ver.”

Adelia her iki şişeyi de çantadaki kırmızı kil ile kapatmasını söyledi. “Mary için kırmızı renk. Diğerlerine de farklı renk vereceğim. Bu konuya dikkat et lütfen.”

“Peki, Doktor.”

Başrahip Geoffrey genelde kaleye aynen Şerif Baldwin gibi görkemli bir şekilde giderdi. Kent en önemli iki liderin varlığını hissetmeliydi. Ama o gün tellal ile başrahibe eşlik eden diğer kişiler geride bırakılmıştı. Bu başrahabin başındaki sorunun büyüklüğünün gösteriyordu. Büyük Köprü’den kalenin bu-

lunduğu tepeye doğru giderken yanında sadece Ninian Kardeş vardı.

Kasaba halkı onu takip ediyor, atının üzengisine tutunuyordu. Hepsine, “Hayır, hayır,” diyordu. Hayır, Yahudiler değildi. Olmaları mümkün mü? Hayır, sakın olun. O iblis henüz yakalanmadı ama yakalanacak. Tanrı şahidimizdir, yakalanacak. Hayır, Yahudileri kendi hâllerine bırakın. Onları bu işe karıştırmayın.

Hem Yahudiler için hem de Yahudi olmayanlar için endişe duyuyordu. Bir başka isyan daha ortaya çıkarsa kral kente öfke saçardı.

Başrahip kızgındı ve içinden, “Bunlar yetmezmiş gibi bir de vergi tahsildarı başımıza üşüştü. Tanrı onu da onun soyundan gelenleri de cezalandırsın,” diye söyleniyordu. Başrahip şimdi hem Sör Roland’ın bulaşmayı istemediği bir soruşturmaya el atmasından kaygı duyuyor hem de Adelia ve kendisi için endişeleniyordu.

“Bu sonradan görme gider krala anlatır,” diye düşünüyordu. “İkimizin de sonu gelir. Tahsildar, Adelia’nın ruh çağırıldığından şüpheleniyor. Böyle bir suçtan dolayı onu asarlar. Beni... beni de Papa’ya rapor ederler. Buralardan sürülürüm. Hem tahsildar cesetleri bu kadar görmeyi arzuluyorsa neden sorgu yargıcı incelemesini yaparken onun yanında bulunmak istemedi? Resmî bir yetkili olmasına rağmen neden diğer yetkiliden kaçındı?”

Bu kadar sıkıcı olan bir diğer konuda Sör Roland’ın tom-bul yüzünün tanıdık gelmesiydi. “Sör” Roland.

Kral ne zamandan beri vergi tahsildarlarına şövalyelik nişanı veriyordu? Canterbury'den beri bu soru aklına takılmıştı.

Başrahip, atı kaleye giden sarp yolu tırmanmaya başlarken bir önceki sene bu tepede meydana gelenleri hatırlıyordu. Şerifin adamları korku içindeki Yahudileri çılgına dönmüş kalabalıktan korumaya çalışıyor, o ve şerif de nafile bir şekilde emirler yağıdırıyordu.

Panik ve nefret, cehalet ve şiddet... O gün Şeytan Cambridge'ye uğramıştı.

Şehre uğrayan bir diğer şahsiyet de vergi tahsildarıydı. Kalabalıktaki bir sima başrahibin gözüne ilişmişti ama başrahip adamın yüzünü zamanla unutmuştu. Diğerleri gibi öfke kusan adam birileri ile mücadele ediyordu. Ama kiminle? Şerifin adamlarıyla mı? Yoksa öfkeli kalabalıkla mı? Gürültü ve hareketliliğin yoğun olduğu o dehşet verici hengâmede adamın kimin tarafını tuttuğunu tahmin etmek imkânsızdı.

Başrahip yola devam etmesi için atını dürttü.

Adamın o gün orada bulunması kötü niyetli olduğu yargısına varmak için yeterli değildi. Şerifler ve vergi tahsildarları birlikte gezerdi. Şerifkralın vergilerini toplarken, vergi tahsildarı şerifin kendi payından fazlasını alıp almadığını kontrol ederdi.

Başrahip atını kontrol ediyordu. Ama onu geçenlerde Aziz Radegund panayırında gördüğünü hatırladı. Adam uzun tahta bacaklarla dolanan bir akrobatı alkışlıyordu. Hem de o gün Zavallı Mary'in kaybolduğu gündü. Tanrım bizleri koru.

Başrahip topuklarını atın yan taraflarına vuruyordu. Hızlı

hızlı gidiyordu. Şerifle konuşması artık daha acil bir hâl almıştı.

“Mmm. Pelvisin alt tarafında ufak kırıklar var. Muhtemelen ölümden sonra kaza eseri meydana gelmiş ama kesiklerin kayda değer güç uygulanarak ortaya çıktığı ve diğer kemiklerin de zarar görmediği göz önüne alınarak kırığın vajinaya yapılan bir saldırı sırasında yukarı doğru delik açan bir cisimden kaynaklanma ihtimali yüksektir...”

Sör Roland ondan da, sakin ve monoton sesinden de nefret ediyordu. Bu kelimeleri telaffuz ederek dahi kadınlığa leke sürüyordu. O kadınsı dudaklarını açıp bu kelimeleri ağzından çıkarmak, bu iğrençliği gözler önüne sermek onun haddi değildi. Yapılanların sözcülüğünü üstlenirken suça dâhil oluyordu. O bir suçluydu. Bir büyücüydü. Gözleri, kanı akmamış bedenlere bakmamalıydı.

Adelia gözünde bir domuzu canlandırmaya çalışıyordu. Bilgisinin kaynağı hayvanlar âleminde eti ve kemikleriyle insanlara en yakın yaratıklar olan domuzlardı. Gordinus bir tepenin yukarısında duran yüksek bir setin arkasına öğrencilerinin öğrenimi için ölü domuzlar koyardı. Bu domuzların bazıları toprağa gömülmüş, bazıları açık havaya maruz bırakılmış, bazıları tahta barakaya koyulmuş ve bazıları da taştan yapılmış bir ahıra yerleştirilmişti.

Gordinus'un ölüm çiftliğine götürdüğü öğrencilerin çoğu uçuşan sinekler ve pis kokudan iğrenmiş geri adım atmıştı. İç-

lerinden sadece Adelia bir kadavranın mucizevi bir şekilde yok olma sürecine tanıklık etmişti. Gordinus, “İskeletler dahi geçicidir. Kendi hâllerine bırakılırsa nihayetinde parçalanıp toza dönüşür,” demişti. “Sevgili öğrencim bunun ne muazzam bir döngü olduğunu görüyorsun. Bu olmasa binlerce yıl boyunca biriken cesetlerle baş başa kalırdık.”

Gerçekten de *muazzamdı*. Bu, nefes bedenden ayrıldıktan sonra harekete geçen ve bedeni geldiği yere iade eden bir mekanizmaydı. Çürüme, Adelia’yı büyüleyen bir kavramdı. Ancak nasıl meydana geldiğini halen tam olarak bilmiyordu. Et yiyen sineklerin ve kurt sineklerinin yardımını olmadan da meydana gelebiliyordu.

Bu yüzden doktor sıfatını kazandıktan sonra uzmanlık kazanmak için domuzlarla ilgili araştırmalar yapmaya başladı. İlk bahar, yaz, sonbahar ve kış sezonlarında ölen domuzları inceledi. Her sezonda çürüme hızı farklı çıkıyordu. Bu hayvanların nasıl öldüğünü, ne zaman öldüğünü öğrenmeye çalışıyordu. Oturan domuzlar, başı aşağıda duran domuzlar, uzanan domuzlar, katledilen domuzlar, hastalıktan ölenler, gömülenler, gömülmeyenler, suda kalmış olanlar, yaşlılar, yavrulayan dişi domuzlar, erkek domuzlar, domuz yavruları. Adelia her türlü olasılığı incelemişti.

Bir gün önünde bir *domuz yavrusu* vardı. Yeni ölmüştü. Sadece birkaç gün önce. Garip bir şeyler bulmuştu. Yavruyu Gordinus’un evine götürdü ve, “Yeni bir şey buldum,” dedi. “Anüsünde bir madde var, ne olduğunu bulamadım.”

Gordinus, “Eski bir şey, günah kadar eski bir şey o,” dedi.

“İnsan spermi.”

Adelia’yı turkuaz denize bakan balkona götürdü, oturmasını söyledi ve en iyi şarabından bir bardak uzattı. “Bu alanda devam mı edeceksin, bilindik doktorluğa mı döneceksin?” diye sordu. “Gerçeği mi arayacaksın, yoksa onu görmezden mi geleceksin?”

Virgil’in eserlerinden Georgics’in bir bölümünü okudu. Adelia hangi bölüm olduğunu hatırlayamamıştı ama duydukları onu kuzuların, karnı sütle dolu kuzucukların hoplaya zıplaya koşuşturduğu, çobanların Pan’ın flütünü çalarak onlara eşlik ettiği, içinde yol olmayan, güneşin parıl parıl parlattığı Tuscan tepelerine götürmüştü.

Gordinus, “Herhangi biri bir koyunu alıp, arka ayaklarını çizmesine koyabilir. Cinsel organını da hayvancağızın arkasına dayayabilir,” dedi.

Adelia, “Hayır, olamaz,” dedi.

“Ya da bir çocuğun.”

“Olamaz.”

“Veya bir bebeğin.”

“Hayır.”

Gordinus, “Maalesef evet,” dedi. “Hepsine tanık oldum. Umarım *Gerogics*’in güzelliğini bozmamışımdır.”

Adelia, “Sadece onun değil, her şeyin güzelliği bozuldu,” dedi. “Böyle bir işe devam edemem.”

Gordinus neşeli bir ses tonuyla, “Erkekler Cennet ile Cehennem arasında gider gelir,” dedi. “Bazen biri baskın gelir bazen de diğeri. Erkeklerin kötülük işleme kapasitesini görmez-

den gelmek yükselebileceği iyilik mertebesini hiçe saymakla aynı şeydir. Bu, gezegenlerin hareket etmesi kadar normaldir. Sen erkeklerin karanlık yüzünü gören birisin. Az önce sana iyiliğe yükseldiği zamanları tasvir eden birkaç dize okudum. Ama Doktor kararın bu yöndeysen evine gidebilirsin. Git ve gözlerini yum. Seni suçlamıyorum, ancak aynı zamanda ölümlerin hıçkırıklarını duymamak için de kulaklarını tıka. Çünkü sen gerçekleri kaldıramıyorsun.”

Adelia evine *gitmişti*. Eğitim verdiklerinin, tedavi ettiklerinin övgülerini aldığı okullara, hastanelere gitmişti ama artık gözleri açılmış, kulakları sesleri dinler olmuştu. Ölümlerin hıçkırıkları peşini bırakmıyordu. Bu yüzden domuzları incelemeye dönmüş, belli bir süre sonra kendini hazır hissettiğinde insan bedenlerini incelemeye başlamıştı.

Ancak o gün önündeki masada yatan vakayı inceleyebilmek için mecazen gözlerini yummaya, vahim durumla başa çıkabilmek için de taktığı at gözlüklerini çıkarmamaya devam ediyordu. Bu at gözlüğü sayesinde önündeki parçalanmış masum çocuk bedenini değil, aşına olduğu domuz cesetlerinden birini görüyordu.

Pelvis etrafındaki kalın kesikler üzerinde belirgin izleri vardı. Adelia daha önce bıçak yaraları görmüştü ama böylesini görmemişti. Kullanılan cismin bıçağı kesiklerin daha oyuk görünmesine sebep olmuştu. Pelvisi daha aydınlık bir yerde kapsamlı bir şekilde incelemek için çıkarmak istiyordu ama Başrahip Geoffrey’e bedeni parçalara ayırmayacağı konusunda söz vermişti. Parmağını şıklattı ve adamdan ona yazı tahtası ile te-

beşiri uzatmasını istedi.

Adelia bir şeyler çizerken adam da onu gözlemliyordu. Aziz Werbartha'nın hücresinin küçük penceresinin üzerindeki tahtalardan eğik bir şekilde içeri giren güneş ışığı masada yatan şeyin üzerinde adeta kocaman bir kurt sineği gibi dolanan kadının üzerine vuruyordu. Gazlı maske, tutum tutam duran saçını kadının başına doğru yatırarak antene benzer dik bir şekil vermiş, yüzünü de kelebek yüzüne benzetmişti. Onunla birlikte dolanan ve beslenmeyle, kanat çırpma ile meşgul diğer yaratıklar da ölü bedenin üstünde vızıldıyordu.

Şekli çizmeyi bitirdi ve geri alması için tahta ile tebeşiri uzattı. Sert bir şekilde, "Al şunları," dedi. Mansur'un yokluğunu hissediyordu. Sör Roland hareket etmeyince geri döndü ve adamın bakışlarını gördü. Bu bakışları başka kişilerde de görmüştü. Bıkkın bir şekilde, "Niye hep elçiyi hor görüyorlar ki?" dedi. Bu sözleri adamdan çok kendine söylüyor gibiydi.

Adam da ona baktı. Acaba kızgın olmasının sebebi bu muydu?

Sinekleri savururken dışarıya çıktı. "Bu çocuk bana başına gelenleri anlatıyor. Şansımız yaver giderse bana olayın nerede olduğunu bile anlatabilir. Oradan da bunu yapanın kim olduğunu bulabiliriz. Bu söylediklerimi öğrenmek istemiyorsan cehenneme kadar yolun var ama gitmeden önce bana bunları öğrenmeyi isteyen birini getir."

Kafasındaki başlığı çıkardı ve pençe hâline getirdiği parmaklarıyla saçını kaşdı. Koyu siyah saçlarının bir kısmı görünürken yüzünü güneşe döndü.

Adam, “Gözleri,” diye düşündü. Gözleri kapalıyken gerçek yaşını gösteriyordu. Adama göre kendisinden birkaç yaş küçük biriydi. Bu hâliyle biraz daha kadınsı görünüyordu ama onun tarzı değildi. O daha çok tatlı ve tombul kadınları tercih ederdi. Doktor, gözleri açıkken ise yaşlı görünüyordu. Soğuk ve koyu renkli çakıl taşlarına benzeyen gözleri duygusuzdu. Şahit olduğu şeyleri düşününce böyle olması şaşılacak bir şey değildi.

Ama ya gerçekten de söylediği kehanetleri gerçekleştirirse...

Gözler ona doğruldu. “Eee?”

Yazı tahtasını ve tebeşiri elinden alarak “Hizmetinizdeyim, madam,” dedi.

“Orada biraz daha gazlı bez var. Yüzünü kapat ve içeri gel de bir işe yara.”

İçinden, “Tavırları hiç hoş değil. Biraz daha düzgün davranırsa,” diyordu. Ama maskesini başına geçiren, küçük omuzlarını dikleştiren ve ölüm mabedine girmek için adım atan kadında yeniden çatışmaya giren savaştaki yorgun bir askerin kahramanlığını gördü.

İkinci tabutta kırmızı saçlı Harold vardı; yılanbalığı satıcısının oğlu ve aynı zamanda manastır okulunun öğrencilerinden.

“Eti, Mary’ninki kadar çürümemiş. Göz kapakları ile cinsel organı kesilmiş.”

Sör Roland istavroz çıkarmak için frenk maydanozunu sallamayı bıraktı.

Yazı tahtası ağza alınmayacak sözlerle dolmuştu ama dok-

tor bu lafları dile getirmekten çekinmiyordu. Bağlama ipi. Sivri bir cisim. Anal müdahale.

Ve yine kireç taşı.

Adam, Doktor'un, "Kireç taşı tarlası gibi," deyişini duyunca bu konunun ilgisini çektiğini düşündü.

Yardımcı olmak için, "Buranın yakınların Ickniel Yolu var. Başrahip için mola verdiğimiz Gog Magog tepeleri de kireçli yerlerdi."

"Çocukların ikisinin de saçında kireç taşı vardı ama kireç Harold'un topuğuna da işlemişti."

"Bunun anlamı ne?"

"Kireçli bir yerde sürüklenmiş."

Üçüncü tabutta ise sekiz yaşındaki Ulric'in kalıntıları vardı. O yılki Aziz Edward Günü'nde kaybolmuştu. İçlerinde en son kaybolan kişi Ulric olduğu için kalıntıları doktorun sık sık "hımm" demesine sebep oluyordu. Doktorun işaretlerini anlamaya başlayan Sör Roland soruşturma için faydalı olacak daha fazla materyalin bulunduğu inanıyordu.

"Göz kapağı ve cinsel organları yok. Gömülmemiş. Mart ayında buralarda havalar nasıl olur?"

"Sanırım o sıralar Doğu İngiltere'nin tamamında havalar kuruydu, madam. Halk yeni ekilen ürünlerin kuruduğundan şikâyet ediyordu. Havalar soğuk ama kuruydu."

Soğuk ama kuru. Salerno'da hafızası ile meşhur olan Adelia, ölüm çiftliğindeki çalışmalarına bakınıyordu ve İlkbahardaki 78 Numaralı Domuz'u buldu. Hemen hemen aynı kilodaydı. Onun da soğuk ve kuru havada ölümünden sonra bir ay geç-

mişti ama daha fazla çürüme göstermişti. Önündekinin de onunla aynı durumda olması gerektiğini düşünüyordu. Cesede, “Kaçırıldıktan sonra seni canlı mı tuttular?” diye sorarken yanında Mansur’un değil bir yabancının olduğunu ve onu dinlediğini unutmuştu.

“İsa aşkına bunu neden söyledin?”

Derlemcci’den alıntı yaptı ve aynen öğrencilerince söylediği gibi, “‘Her şeyin mevsimi, göklerin altındaki her olayın zamanı vardır. Doğmanın zamanı var, ölmenin zamanı var. Dikmenin zamanı var, sökmenin zamanı var.’ Çürümenin de zamanı var,” dedi.

“Demek o şeytan onu canlı tutmuş? Ama kaç gün?”

“*Bilmiyorum.*”

Bu ceset ile 78 Numaralı Domuz arasındaki farka neden olabilecek binlerce değişken vardı. Doktor üzüntü duyduğu ve yorulduğu için hırçınlaşmıştı. Yanındaki kişi doktorun gözlem yaparken söylediği sözlerin konuşma amacı ile söylenmediğini bilen Mansur olsaydı bu durumda “Ben bu işe karışmazdım,” demezdi.

Ulric’in topuğuna da kireç taşı işlemişti.

Bedenler tekrardan sarılıp tabutlarına koyulmaya hazırlanırken güneş batmaya başlamıştı. Sör Roland fenerleri aşağıya indirip mumlarını söndürürken doktor önlüğünü ve başlığını çıkarmak için dışarı çıkıyordu. Hücre ile içindekiler karanlığa gömülmüştü.

Sör Roland bir zamanlar Kudüs’te Kutsal Kabir’in önünde diz çöktüğü gibi kapının önünde diz çökmüştü. O küçük oda,

önünde durulduğunda bu hücreden birazcık büyüktü. Cambridgeli çocukların yattığı masa İsa'nın kabri ile hemen hemen aynı boyuttaydı. Orası da karanlıktı. Kabrin hem ardında hem de çevresinde ilk haçlıların kutsal yerler üzerine inşa ettiği büyük bazilikayı oluşturan sunaklar ve şapeller yığını vardı. Bu kutsal yerler hacıların fısıltısı ve Yunan Ortodoks keşişlerin İsa'nın çarmıha gerildiği yer olan Golgotha'da söyledikleri bitmeyen ilahileri ile yankılanıyordu.

Burada ise sadece sineklerin vızıltısı vardı.

Orada dünyadan göçen ruhlar için dua etmişti. Tanrı'dan af dilemiş, ona yardımcı olmasını istemişti.

Bugün ise çocuklar için dua ediyordu.

Dışarı çıkarken kadın kâscden aldığı su ile ellerini ve yüzünü yıkıyordu. Doktor işini bitirdikten sonra o da aynısını yaptı. Su sabunotu ile köpürtülmüştü. Otların kökünü ezercek ellerini yıkadı. Yorulmuştu, gerçekten yorulmuştu.

“Doktor nerede kalıyorsunuz?” diye sordu.

Onu daha önce görmemiş gibi yüzüne baktı. “Adın neydi?”

Sör Roland kadının bakışlarından rahatsız olmamaya çalıştı. Doktor ondan daha da bitkin bir hâldeydi. “Sör Roland Picot, madam. Arkadaşlarım Rowley der.”

Gördüklerinden sonra kadınla arkadaş olamayacağını düşündü. Doktor başını sallayarak, “Yardımların için teşekkürler,” dedi. Çantasını topladı, yerden kaldırdı ve yola koyuldu.

Adam ona yetişmeye çalıştı. “İncelemelerinizin sonucunda ne bulduğunuzu sorabilir miyim?”

Doktor cevap vermedi.

Lanet olası kadın. Notlarını yazdığı için bulgularını onunla paylaşacağını düşünmüştü ama doktor adamı kendi düşünceleri ile baş başa bırakıyordu. Mütevazı biri olmayan Sör Rowley karşılaşmak istemeyeceği uzman biri ile karşılaştığından emin-di. Şansını tekrar denedi ve, “Bulgularınızı kime rapor edeceksiniz, Doktor?” dedi.

Yine cevap yoktu.

Manastıra ait geyik parkının duvarlarına yaslanan meşe ağaçlarının engin gölgelerinde yürüyorlardı. Manastırın şapelinden akşam duasının habercisi olan çanın sesi geliyordu. Ön tarafta ise batmak üzere olan güneşin karşıdan vurduğu fırının ve bira fabrikasının yanındaki binalardan mor renkli piskopos cübbesi giyinen insanlar çıkıyor, rüzgârın tek bir yöne üflediği yaprakları gibi yollara dökülüyordu.

“Akşam duasına katılır mıyız?” Akşam ayinlerine hiç katılmayan Sör Roland o anda katılma ihtiyacı duymuştu.

Doktor hayır dercesine başını salladı.

Sör Roland kızgın bir şekilde, “Bu çocuklar için dua etmeyecek misiniz?” dedi.

Doktor başını çevirdi—kedisinden daha yorgun ve sinirli bir kişinin beti benzi atmış yüzünü gördü. “Ben buraya onlar için dua etmeye gelmedim. Onlar adına konuşmaya geldim,” dedi.

Beşinci Bölüm

O gün öğleden sonra kaleden Aziz Augustine başrahiplerinin kaldığı büyük eve dönen Başrahip Geoffrey bir kadınla Salernolularla ilgili bir meseleyi görüşecekti.

Gilbert Kardeş ters bir şekilde, “Kütüphanede sizi bekliyor,” dedi. Efendisinin bir kadınla baş başa görüşmesini onaylamıyordu.

Başrahip Geoffrey içeri girdi ve masasının arkasında duran devasa sandalyeye oturdu. Kadından oturmasını istemedi, çünkü oturmayacağını biliyordu. Birbirlerini selamlamamışlardı. Selam vermeleri de gerekmiyordu. Ona Salernolulara karşı yerine getirmesi gereken sorumluluklarını, ortaya çıkan sorunu ve çözüm önerisini açıkladı.

Kadın da onu dinledi. Ne uzun boylu biriydi ne de şişmandı. Yılan derisi botlar giyinmişti. Kaslı kollarını göğsünün önünde birleştirmişti. Başının etrafına geçirdiği terle lekelenmiş başlığın altından dışarı çıkan gri saçları görünüyordu. Sheela-na-gig’in barbarlığına sahip kadın, başrahibin kitaplarla dolu huzurlu odasını bir mağaraya çeviriyordu.

Başrahip Geoffrey, sözlerini sonlandırırken, “Bu yüzden, Gyltha yardımına ihtiyacım var. *Onların* sana ihtiyacı var,” dedi.

Biraz sessizlik oldu.

Gyltha derin ses tonuyla, “Yaz geliyor,” dedi. “Yazları yılanbalığı işiyle uğraşırım.”

İlkbaharın sonuna doğru Gyltha ve torunu çamurların içinde kıvranan kovalar dolusu gümüş yılanbalığını yakalamak için Cam Nehri’nin yanındaki kamışlardan yapılmış ve üstü samanlarla kaplanmış yaz evlerine giderdi. Orada güçlü akıntıdaki yılanbalıklarını yakalarlardı. Gyltha’nın kendi tarifleriyle yılanbalığı turşusu, tuzlanmış yılanbalığı, tütülenmiş yılanbalığı ve jöleli yılanbalığı hazırlarlardı. Diğer kişilerden daha güzel hazırladıkları balıkları almak için müşteriler sıraya girerdi.

Başrahip Geoffrey sakın bir şekilde, “Meşgul olduğumu biliyorum,” dedi. Doğu İngiltere’nin enginliğine bakan devasa sandalyesine yaslandı ve, “Bahsettiğim çok zorlu bir iş ama sen üstesinden gelirsin.”

“Olmaz.”

Birbirlerini iyi tanıyorlardı. Hatta çok iyi tanıyorlardı. Yirmi beş yıl önce Normandiyalı genç bir papaz Aziz Mary mahallesinin sorumluluğunu almak için Cambridge’ye geldiğinde evini Fenlandlı genç bir kadın çekip çevirmeye başlamıştı. Birbirleri için bir işveren ve işçiden daha fazla olmaları herhangi bir sorun çıkarmamıştı. İngiltere dinî sebeplerle cinsel ilişkiye girmeme kuralının ihlaline toleranslı davranıyordu. Roma da o zamanlar “papazların eşlerine” karşı sert tutum göstermiyordu.

Peder Geoffrey'in karnı Gyltha'nın pişirdiği yemeklerle büyürken, Gyltha'nın karnı da belki yaptığı yemeklerden dolayı belki de başka bir sebepten dolayı şişiyordu, ancak ikisinden başka hiç kimse gerçeği bilmiyordu. Peder Geoffrey Tanrı tarafından Aziz Augustine kanonluğuna çağrıldığında, kendisine teklif edilen maaşı reddeden Gyltha geldiği yerlere yani Fenland'a dönmüştü.

Başrahip canlı bir şekilde, "Peki ya bir ya da iki tane hizmetçi getirsem," dedi. "Yemek pişirme, ortalığı çekip çevirme. Hepsi bu kadar."

Gyltha, "Yabancıardan mı bahsediyorsun?" dedi. "Yabancıları pek sevmem."

Başrahip ona bakarken Fenland haklına Hristiyanlığı öğretmeye çalışan saygıdeğer Aziz Guthlac'ın onları nasıl tanımladığını hatırladı. "Koca kafalı, uzun boyunlu, solgun yüzlü insanlar. Dişleri atlara benzer. Ulu Tanrım bizi onlardan korusun." Fakat onlar Fatih William'a İngiltere'nin diğer kısımlarındaki topluluklardan daha uzun süre boyunca daha güçlü bir şekilde direnç göstermeyi başarmış, bunu yapmak için bağımsızlıklarını ve ellerinden gelen her şeyi kullanmışlardı.

Oldukça da zeki insanlardı. Gyltha da bunlardan biriydi. Başrahip Geoffrey'in aklından geçen ev işlerini halletmek için ideal biri olmanın yanı sıra Cambridge halkı tarafından tanınan ve güvenilen Gyltha başrahip ile halk arasında bir köprü görevi görebilirdi. Eğer kabul ederse...

Başrahip, "Ben de bir yabancı değil miydim? Benimle ilgilenmiştin," dedi.

Gyltha güldü. Başrahip bir anlığına tanık olduğu gülüş ile Aziz Mary Kilisesi'nin yanındaki küçük evde geçirdikleri yılları hatırladı.

Başrahip ağırlığını koydu ve, "Genç Ulf için de iyi olur," dedi.

"Okulda yeterince başarılı zaten."

"Ne zaman buralara gelmeyi düşünüyor." Genç Ulf'ün manastır okuluna kabul edilmesinde zekâsından çok Başrahip Geoffrey'in oğlu olduğundan şüphelenmesi etkili olmuştu. Yaşananlar düşünülünce çok da şaşılacak bir durum değildi. "Başarılı olsa da biraz daha soylu davranmayı öğrenmesi gerekiyor."

Gyltha öne doğru eğildi ve yaralı parmağını başrahibin masasına koydu. "Burada ne arıyorlar? Bana anlatacak mısın?"

"Hastalanmıştım. Kadın hayatımı kurtardı."

"Kadın mı? Siyahi olan diye duymuştum."

"Yok. Kadın kurtardı. Büyü ile yapmadı. Kadın çok iyi bir doktor ama kimliğinin bilinmemesi iyi olur."

Bunları Gyltha'dan saklamaya gerek yoktu. Salermolulara bakmayı kabul ederse zaten her şeyi kısa zamanda öğrenecekti. Her şey bir yana bu kadın her sene hediye olarak başrahibe verdiği deniz yosunlu istiridyelerin ve bu türdeki güzel yiyecekleri sakladığı manastırın buzhanesi kadar yakın yaşıyordu.

Başrahip, "O üçünü buraya kimin gönderdiğinden emin değilim ama çocukları öldüren kişiyi bulma niyetinde olduklarımı biliyorum," diyerek sözlerine devam etti.

"Peki Harold?" diyen Gyltha'nın yüzünde hiçbir duygu

ifadesi yoktu ama sesi yumuşaktı. Harold'ın babası ile zamanında ortak işler yapmıştı.

“Harold.”

Onaylarcasına başını salladı. “O zaman Yahudiler yapmadı.”

“Doğrudur.”

“Zaten onların olduğunu düşünmüyordum.”

Başrahibin evini kiliseye bağlayan kemerli geçitten keşişleri akşam duasına çağıran çanın sesi geldi.

Gyltha iç çekti. “Söz verdiğin gibi hizmetçileri istiyorum. Ben sadece lanet olası yemekleri pişiririm.”

“Tanrı'ya şükür,” diyen başrahip ayağa kalktı ve Gyltha'ya kapıya kadar eşlik etti. “Eskiden beslediğin pis kokulu köpekler halen duruyor mu?”

“Duruyorlar. Hem artık daha da pis kokuyorlar.”

“Birini yanında getir. Kadının peşine takarız. Soru sorarken sorun çıkabilir. En azından ona yardımcı olur. Ha, bir de onlar domuz eti yemezler. Kabuklu deniz ürünlerinden de.” Gitmesi için Gyltha'nın kalçasına vurdu. Kollarını önlüğünün altına koyup kavuşturdu ve akşam duası için şapele doğru yürümeye başladı.

Manastırın cennetindeki bir banka oturan Adelia ayağının dibindeki çiçek bahçesinin çevreleyen alçak çitlerden gelen biberiye kokusunu soluyor, kemerli geçitten çıkıp karşıdaki duvarlı sebze bahçesine doğru giden ve bu sırada akşam havasına

karişan, oradan da üzerine karanlık çöken ağaçlara yönelen akşam duası mezmurlarını dinliyordu. Zihnini boşaltmaya, erkekliğin iğrençliğinden dolayı incinen kalbine erkeklerden gelen seslerin merhem olmasına izin vermeye çalışıyordu. Keşişler, “Duam önünde yükselen buhur gibi, El açışım akşam sunusu gibi kabul görsün,” diyorlardı.

Başrahip Geoffrey’in Simon ve Mansur’u geceyi geçirmeleri için yerleştirdiği manastırın konuk evinde akşam yemeği verilecekti. Yuvarlak masanın etrafında oturacak başka misafirler de olacaktı, ancak Adelia ufak tefek muhabbetler kurnayı beceremiyordu. Keçi postundan yapılmış çantasının bağcıklarını sıkıca bağlamıştı. Bu kısa zaman diliminde dahi ölü çocukların verdikleri bilgiler, yazı tahtası üstündeki tebeşir ile yazılmış kelimeler çantadan dışarı çıkmayacaktı. Çantasını ertesi gün açacak, çocukların sesi o zaman duyulacaktı. Yalvarışlar ortaya çıkacak, Adelia’nın kulağına hücum edecekti. Ama bu gece sessiz olmaları gerekiyordu. Adelia gecenin durgunluğundan başka bir şeye katlanabilecek durumda değildi.

Hava tamamen kararana kadar ayağa kalkmamıştı. Çantasını eline almış, konuk evinin pencerelerinin bulunduğu yeri gösteren mum ışıklarının bulunduğu uzun sütunlara giden yolda yürümeye başlamıştı.

Bir şeyler yemeden uyumaya gitmekle hata etmişti. Kadın konuklara ayrılmış bir koridora bakan dar bir hücredeki küçük bir karyolaya uzanmış, buralara gelmeyi istemediğini düşünüyordu. Sicilya Kralı’na, bu ülkeye kızıyor, ızdıraplarının yükünü ona yükleyen ölü çocuklara dahi neredeyse kırgınlık duyuy-

yordu.

Gordinus durumu ona açıkladığında, “Gitmem imkânsız. Burada öğrencilerim var. Çalışmama devam etmeliyim,” demişti.

Ancak seçim yapabilecek durumda değildi. Ölüm konusunda uzman birinin bulunması emri kraldan gelmişti. Kral artık Güney İtalya’yı da yönettiğinden dolayı Adelia bu emre itiraz edemezdi.

“Neden beni seçtiniz?”

Gordinus, “Kralın istediği özellikleri taşıyorsun,” demişti. “Bu özelliklere sahip başka birisini de tanınıyorum. Simon Efendi senin gibi biriyle çalışacağı için çok şanslı. Sen bu işte bir numarasın.”

Simon ise kendisini şanslıdan çok çaresiz hissediyordu. Adelia adamın böyle düşündüğünü anlamıştı. Özellikleri ne olursa olsun bir kadın doktorun, Arap hizmetçisinin ve bir de ona eşlik eden bir dadının—ruhu şad olsun o zamanlar hayatta olan Margaret’in—varlığı zaten zorlu olan görevi daha da zorlu hâle getirmiş, işleri karmaşıktırmıştı.

Ancak Adelia’nın okulda itile kakıla ustalaştığı yeteneklerinden biri de kadınsılığını neredeyse görünmez kılmak, ayrıcalıklı davranılmamasını istemek, kalabalık erkek gruplarına neredeyse hiç fark edilmeyecek şekilde karışmaktı. Öğrenciler, yalnızca uzmanlığına danışıldığında Adelia diye sivri dilli, sinirli birinin olduğunu ve kendilerini dinlediğini fark ediyordu. Adelia onlar arasında nasıl küfür edileceğini öğrenmişti.

Simon’a karşı ne sivri dilini kullanma ne de sinirli tavırla-

rını sergileme gereği duymuştu. Adam ona hep nazik davranmıştı. Yolculukları ilerledikçe de kendini Adelia'nın yanında rahat hissetmeye başlamıştı. Adelia'nın uzun zamandan beri benimsediği mütevazılığın erkeklere sorun çıkarmayan kadınların ayrılmaz bir parçası olduğunu düşünüyordu. Adelia'nın gözlemlediğine göre Simon'un eşi Yahudi mütevazılığının doruğunu temsil ediyordu. Adam tüm kadınları ona göre yargılıyordu. Adelia'nın yardımcısı Mansur da çok değerli biri olduğunu kanıtlamıştı. Üçü birlikte uyum içinde buralara kadar gelmişti.

İngiltere'ye yaklaşırken at arabasına geçmeleri ve gezici hekimler olarak oynayacakları rollerini benimsemeleri aralarında çok büyük bir rahatsızlık yaratmadı. Aksine bu durum onları eğlendirmişti.

Ancak Sicilya Kralı'nın en yetenekli dedektiflerinden biri olan Napolili Simon'u Yahudilerin dünyanın bir ucundaki yağmurlu, küçük bir adada başlarına açtıkları sorunu incelemeye gönderdiği halen gizemini koruyordu. Ne Simon'un ne de Adelia'nın bu konuda bilgisi vardı. Onlara verilen talimat, Yahudilerin adına sürülen ölüm lekesini temizlemektir ve bunu sadece gerçek katilin kimliğini bularak gerçekleştirebilirlerdi.

Adelia'nın buralara gelirken bildiği tek şey İngiltere'yi *sevmeyeceğiydi*. Ve aynen öyle oldu. O, Salerno'ya yeni gelen kişiler haricinde kimselerin kadın bir doktor yadırgamayacağı itibar sahibi bir tıp okulunun saygın bir üyesiydi. Burada ise kendini sudan çıkmış bir balık gibi hissediyordu. İncelediği cesetler Cambridge'yi onun için karanlık bir yer hâline getirmişti. İşlenen cinayetin sebep olduğu kötü görüntülere daha önceden

de tanıklık etmişti ama bu kadar korkuncunu görmemişti. Bu ülkede bir yerlerde canı bir çocuk katili elini kolunu sallayarak dolaşüyor, nefes alıyordu.

Gayri resmî durumu ve yaptıklarını gizlemek zorunda kalması katili bulmasını zorlaştırıyordu. Salerno'da adını ifşa etmeden çalışsa da yetkililerle işbirliği içinde oluyordu. Ancak burada ona destek çıkan tek kişi başrahipti ve o dahi gerçeği açıklamaya cesaret edemiyordu.

Kızgın bir şekilde uykuya daldı. Gece boyunca kâbus gördü.

Geç kalkmasına izin verilmişti. Genelde konuklara böyle bir izin verilmezdi. Konuklarla ilgilenen tıknaz Swithin Kardeş, “Başrahip yorgun olduğunuz için sabah ibadetinizi erkenden yerine getirip uyuyabileceğinizi söyledi ama uyandığınızda doya doya kahvaltı yaptığınızı görmek istiyorum,” demişti.

Mutfakta yaptığı sabah kahvaltısında manastırın koyunlarının sütünden yapılmış peynirden, manastırın fırınından yeni çıkan ekmekten, yeni yapılmış tereyağından, Swithin Kardeş'in kendi yaptığı turşudan, yılanbalığı turtasından ve bir Yahudi ve Müslüman ile seyahat eden biri için lüks sayılabilecek jambondan yedi; ineklerden sağılmış ılık süttten içti.

Bardağa güğümden biraz daha süt ekleyen Swithin Kardeş, “Sanırım dün moraliniz bozuktu madam. Umarım şimdi kendinizi daha iyi hissediyorsunuzdur,” dedi.

Adelia, içtiği süttten oluşan beyaz bıyığın altından güldü ve, “Çok daha iyiyim,” dedi. Moral bozukluğu gitmiş, gücünü toplamıştı. Kendine acıma duygusu ve kızgınlığı dinmişti. Ya-

bancı topraklarda çalışmak zorunda kalması bir fark yaratmamalıydı. Ulusallıktan daha üstün bir mertebeye sahip çocuklar evrensel canlılardı ve ebedi bir yasayla korunma hakkına sahiptilerdi. Mary, Harold ve Ulric'in maruz kaldığı vahşete duyulan üzüntünün, çocukların Salernolu olup olmamasıyla bir ilgisi yoktu. Onlar herkesin çocuğuydu. Adelia'nın çocuklarıydı.

Adelia kendisini eskisinden daha kararlı hissediyordu. O katil ortadan kaldırılmalı, dünya daha temiz bir yer hâline getirilmeliydi. "Bu ufak bedenleri inciten kimse, boynuna bir ip atmalı, değirmende sallandırılmalı..."

Boynuna atılan ipten habersiz olsa da suçlu, Adelia tarafından, Salernolu Trotula tarafından asılmıştı. Çünkü Adelia onu bulmak için tüm yeteneklerini ve bilgisini son damlasına kadar kullanacaktı.

Yazı tahtasına dökülmüş gözlemlerini kâğıda geçirmek için odasına döndü. Salerno'ya döndüğünde bulduklarını rapor etmesi gerekebilirdi. Ancak Sicilya Kralı'nın tam olarak ne istediğini bilmiyordu.

Çok yorucu ve yavaş ilerleyen bir işle uğraşıyordu. Birkaç sefer elindeki tüy kalemi bırakıp gözlerini ovuşturmak zorunda kalmıştı. Odanın duvarları çocukların çığlıkları ile yankılanıyordu. *Ne olur sessiz olun. Sessiz olun ki katilin izini bulayım.* Ama onlar ölmeyi istememişlerdi. Katilleri yakalanmadan susturulamazlardı.

Simon ve Mansur çoktan yola koyulmuştu. Görevin gizli bir şekilde yürütülmesi amacıyla başrahibin onlar için bulduğu daireyi ayarlamaya gitmişlerdi. Adelia onları bulmak için dışa-

riya çıktığında akşam olmak üzereydi.

Katilin gezindiği bölgeyi araştırmayı ve kenti keşfetmeyi kendine görev edinen Adelia'nın, tek başına dışarı çıkmasına, yeni gelen misafirlerle ilgilenen Swithin Kardeş vermişti. Adelia bu duruma şaşırılmıştı ama rahatsız olmamıştı. Cambridge'nin insanlarla dolu sokaklarında tüm sınıflardan kadınların yanlarında biri olmadan işlerini halletmesi ve yüzlerini peçe ile örtmeden gezinmesi ilginçine gitmişti.

Burası farklı bir dünyaydı. Sadece Pisagor Okulu'nun kırmızı kepli gürültücü öğrencileri ona tanıdık geliyordu. Ne de olsa dünyanın her yerindeki öğrenciler birbirine benziyordu.

Salerno'da işlek caddeler üst geçitlerin ve yakıcı güneş ışınlarını engellemek için uzatılmış çatıların gölgeleri ile karanlık olurdu. Bu kent ise tepedeki güneş ışığını yakalamak için fırsat kollayan ayçiçekleri gibiydi.

Mantar gibi yan yana çıkmış, bezlerle sarılı ve üstü samanlarla kaplanmış evlerin bulunduğu tekin olmayan ara sokaklar da vardı. Adelia boylu boyunca ay ışığı ile aydınlanan ana yolda yürümeye devam ediyor, Salerno'daki durumun aksine ünlü olduğu için rahatsız edilmeyeceğinden emin bir şekilde adres soruyordu.

Buralar güneşi az alıyordu belki ama su bakımından zengindi. Kent adeta suyun önünde reverans yapıyordu. Sokakların her iki yanındaki oluklardan su akıyordu. Her evin, her dükkânının önünde küçük köprüler vardı. Birbirine karışmış durumdaki göletler, sarnıçlar ve kanallar çift çift görünüyordu. Yol kenarında duran bir domuzun silüeti suya yansıyor. Kuğular su-

yun üstünde yüzüyordu. Üst tarafı karanlıktan dolayı net görünmeyen kemerli ve zikzak desenli kilise kapısının önündeki gölette ördekler vardı. Pervasız akıntının üzerine çatıların ve pencerelerin görüntüsü yansıyor, söğüt yaprakları üzerlerine çarpan dere suyunun ışıltısı ile parlıyordu. Batan güneşin vurduğu suları turuncumsu bir renk kaplıyordu.

Adelia, Cambridge'nin flüt çaldığından haberdardı ama o dans etmeyecekti. Ona göre kentteki her şeyin çifter çifter görünmesinin sebcbi derinlerdeki ikiyüzlülüğün göstergesiydi. Cambridge çocukları öldüren bir katilin tüm insanlar gibi iki ayağının üstünde dolandığı bir Janus kentiydi.

Adelia yolunu kaybetmişti.

“Rica etsem bana Yaşlı Benjamin'in evinin bulunduğu yeri tarif edebilir misiniz?”

“Neden orayı arıyorsunuz, madam?”

Bu, yol sormak için durdurduğu üçüncü kişiydi. Üçü de orayı neden sorduğunu merak etmişti. Aklına gelen cevaplardan biri de, “Oraya genelev açmayı düşünüyorum,” demekti ama Cambridge'deki meraklı insanlara bulaşmaması gerektiğini biliyordu. “Sadece nerede olduğunu öğrenmem gerekiyor.”

“Yukarıdaki yola çıkın, Jesus Lane'ye dönün nehrin karşısında köşedeki yer.”

Nehre doğru dönünce küçük bir kalabalıkla karşılaştı. Toplanan kişiler arabadaki eşyaları arabadan dışarı çıkaran ve merdivenlerden yukarı çıkarmak için yan yana dizilen Mansur'u izliyordu.

Başrahip Geoffrey, Yahudiler adına buraya geldikleri için

Salernoluların burada bulundukları süre boyunca Yahudilerin terk ettiği bir evde kalmasını uygun görmüştü.

Adam onları biraz ileride nehrin kenarında bulunan Chaim'in lüks malikânesine yerleştirmeyi de düşünmüştü ama bunun akıllı bir hamle olmayacağına karar vermişti.

Başrahip, "Kasaba halkı zenginliğinden dolayı Chaim'e kin güderdi. Onun gibi bir tefeci olan Yaşlı Benjamin'e isci ses çıkarmazlar. Hem Benjamin'in evinin nehir manzarası daha güzel," demişti.

Bulundukları yer Yahudi Mahallesi olarak adlandırılan alanın uç kısmıydı. Adelia eve doğru gelirken Cambridgeli Yahudilerin kent yaşamından nasıl dışlandığını veya kendilerini kentten nasıl soyutladığını görmüştü. Bu durum buraya gelirken uğradıkları hemen hemen tüm İngiliz kentlerinde aynıydı.

Nc kadar hak tanınırsa tanınsın burası terk edilmiş bir banliyöydü. Yaşlı Benjamin'in evi duyulan korkunun göstergesiydi. Ev dışarıdan gelebilecek saldırılarda daha az zarar görecektir şekilde inşa edilmişti. Üçgen şeklindeki çatının ön tarafı sokağa bakıyordu. Evin duvarları kamy ve kille değil, taşlarla örülmüştü. Kapısı koçbaşına dayanabilecek kadar sağlamdı. Kapı pervazında duran niş boştu. Büyük ihtimalle mezuzanın bulunduğu kutu koparılmıştı.

Merdivenlerin başında Valizleri taşıyan Mansur'a yardım etmek için bir kadın bekliyordu. Adelia yanlarına yanaşırken kalabalıktan biri, "Gyltha şimdi de onlara mı hizmet ediyorsun," dedi.

Merdivenlerdeki kadın, "Ben lanet olası işimi yapıyorum.

Sen de kendi işine bak,” dedi.

Kalabalık bu sözlere kıkır kıkır gülüyordu. Doğu İngilizcesi konuşarak durumu tartışıyorlardı. Yolda başrahibin başından geçenler çoktan en sık konuşulan konulardan biri olmuştu.

“Yahudi değiller. Gyltha günahkârlara hizmet etmez.”

“Duyduğuma göre Sarazenlermiş.”

“Başında havlu olanın doktor olduğunu söylüyorlar.”

“Görünüşü ile doktordan çok şeytana benziyor.”

“Sarazen olsun olmasın başrahibi iyileştirmiş.”

“Acaba ücreti ne kadar?”

“Şu da yanlarında getirdikleri şirin parça,” diyen biri bu sözleri Adelia’ya söylerken ona başıyla selam verdi.

Adelia, “Hiç de bile,” dedi.

Soruyu soran adam şaşırıyordu. “Madam İngilizce konuş o zaman?”

“Konuşuyorum zaten. Asıl sen İngilizce konuş.” Farklı tonlamaları olan, cümle sonlarında yükselen ve “oy” sözünün baskın olduğu aksanları Adelia’nın Margaret’in elinde öğrendiği Batı İngilizcesi’nden farklıydı. Söylenenleri güç bela anlıyordu.

Bu sözlere kızmamıştı. Aksine söylenenler hoşuna gitmişti. Adam kalabalığa doğru dönerek, “Kızgın bir kediciğe benziyor, değil mi?” dedi ve sonra Adelia’ya bakarak, “Siyahi olan iyi ilaç hazırlar mı?” dedi.

Adelia, “Buralarda onun gibisini bulamazsın,” dedi. İçinden de, “Yalan sayılmaz,” diyordu. Manastırdaki sıhhiyecisi de bir bitki uzmanıydı. Bildiklerini serbestçe deneme fırsatı bulsa da

öğrendiklerinin çoğunu büyük ihtimalle Adelia'ya göre tamamen yanlış olan kitaplardan öğrenmişti. Onun tedavi edemediği kişilerle tedavi edilemeyecek durumda olanlar da kendilerini kentteki şarlatan hekimlerin insafına bırakıyordu. Bu hekimler de onları tedavi etmekten çok etkilemek için kullandıkları gösterişli, faydasız, pahalı ve muhtemelen de iğrenç iksirleri satıyordu.

Bu söyledikleri konuştuğu adamın ilgisini çekince, “O zaman bir ara onu ziyaret edeceğim. Manastırdaki Theo Kardeş benden umudunu kesti,” dedi.

Sırıtan bir kadın komşusunu dürterek ve, “Ona derdini anlatsana, Wulf,” dedi.

Wulf itaatkâr bir şekilde, “Bildiğim kadarıyla temaruzdan muztaripmişim,” dedi. “Beni tedavi eder mi?”

Adelia; üçünün buraya neden geldiğinin sorgulanmadığını fark etti. Cambridge’de kadın-erkek tüm yabacıların kente yerleşmesi normal karşılanırdı. Çünkü insanlar dünyanın her yerinden buraya iş yapmaya geliyordu.

Kapıya ulaşmak için kalabalığın arasından geçmeye çalıştı ama kucağında çocuk olan bir kadın yolunu kesti. “Çocuk kucağından dolayı acı çekiyor. Doktora ihtiyacı var,” dedi. Adelia kalabalığın sadece meraklı insanlardan oluşmadığını, hastaların da geldiğini fark etti.

“Doktor meşgul dedi.” Fakat çocuk acıdan inliyordu. “Ah, ben ona bakarım.”

Kalabalığın içindeki yardımsever biri Adelia çocuğun kucağına bakarken fener tutuyordu. Hayıflanana Adelia çantasından

cımbızını çıkardı. “Çocuğu sabit tut,” dedi ve kulağından küçük bir boncuk çıkardı.

Ona dağı delen biriymiş gibi bakıyorlardı. Birisi, “Vay be, bilge kadın,” dedi. Birkaç saniye içinde herkes ona derdini anlatmak için debelenmeye başlamıştı. Doktorun yokluğunda bilge bir kadın da işlerini görürdü.

Adelia’yı kalabalıktan kurtaran kişi Gyltha diye seslendikleri kadındı. Gyltha merdivenlerden aşağı indi ve kalabalıktaki insanları dirseği ile iterek Adelia’ya yol açtı. “Açılın,” diyordu. “Daha taşınmadılar bile. Yarın gelin.” Adelia’yı kapıdan içeri iterken, “Çabuk kızım,” diyordu. Cüssesini kullanarak kapıyı kapatmaya çalışırken kızgın bir şekilde, “Ne yapıyorsun sen?” dedi.

Kadını umursamayan Adelia parmağıyla birini işaret ederken, “Şu yaşlı adam sıtma nöbeti geçiriyor,” dedi. Adam sıtma ya yakalanmışa benziyordu. Buralarda görmeyi ummadığı bir hastalıktı. Hastalığın Roman bataklıklarına özgü olduğunu düşünüyordu.

Gyltha kalabalığın duyabileceği bir şekilde, “O doktorun bileceği iş,” dedi. Sonra da Adelia’ya, “İçeri gir kızım. Adam yarma kadar bekleyebilir,” dedi.

Zaten büyük ihtimalle yapabilecekleri bir şey yoktu. Gyltha onu içerideki merdivenlerden çıkarırken titreyen yaşlı adamın koluna girmiş olan kadına, “Onu yatağa yatırın. Ateşini düşürmeye çalışın!” diye bağırıyordu. Kâhya kadın onu içeri çekip içerideki kapıyı da kapatmadan önce, “Islak bez,” demeye çalışıyordu.

Gyltha ona bakarak başını sağa sola sallıyordu. Onları izleyen Simon da aynı şeyi yapıyordu.

Artık doktor olan Mansur'du. Adelia bunu unutmamalıydı.

Adelia; Simon'a, "Ama eğer sıtmaysa durumu çok ilginç. Cambridge ve Roma'dan bahsediyorum. Tek ortak noktaları bataklıklar." Roma'da diğer adı olan "malaria"nın "kötü hava" anlamına gelmesinden dolayı bazı kesimlerce havadan, bazı kesimlerce de durgun suları içmekten kaynaklandığına inanılıyordu. Her iki savın da kanıtlanmadığına inanan Adelia bu fikirlere bağlı kalmıyordu.

Gyltha, "Bataklıkların olduğu yerde sıtma nöbeti çokça görülür," dedi. "Bizler onu afyonla tedavi ederiz. Titremeyi durdurur."

"*Afyon mu? Buralarda haşhaş üretiyor musunuz?*" Adelia afyon bulabilirse hastaların acılarını dindirebilirdi. Yeniden sıtmayı düşünmeye başlayınca Simon'a, "Öldükten sonra o yaşlı adamın dalağına bakma fırsatını bulabilir miyim?" dedi.

Gözlerinden bu sözleri onaylamadığı belli olan Simon, "Sorarız," dedi. Dalga geçercesine, "Sıtma nöbeti ile çocuk katili arasında fark yok zaten. İstersen hemen kimliğimizi açıklayalım," dedi.

Adelia sert bir şekilde, "Katili unutmadım," dedi. "Yaptıklarını inceledim."

Simon, Adelia'nın elini tuttu ve, "Kötü müydü?" diye sordu.

"Çok kötüydü."

Adelia'nın önünde duran bitkin yüzlü adam üzülmüştü. O,

çocuklarının başına gelebilecek en kötü şeyleri aklına getiren bir babaydı. Adelia, Simon'un karşısındaki kişilerin acısını paylaşabildiğini ve bu özelliğinin de onu iyi bir dedektif yaptığını düşünüyordu.

O anda ise Adelia'nın acısını paylaşıyordu. "Doktor, bunlara katlanabiliyor musun?"

"Ben bu tür şeyler için eğitildim."

Simon üzüntü duyarcasına başını salladı. "Senin bugün tank olduklarına katlanabilmeyi kimseye öğretemezler," dedi. Derin bir nefes aldı ve akıcı İngilizcesi ile, "Bu, Gyltha. Başrahip Geoffrey onu evi derli toplu tutması için gönderdi. Buraya gelme sebebimizi biliyor," dedi.

O sırada yanındaki hayvanla köşeye gizlenmiş biri ortaya çıktı. "Bu da Ulf. Sanırım Gyltha'nın torunu. Yanındaki de... Bunun burada ne işi var?"

Gyltha, "O cankurtaran," dedi. "Ulf kafadaki lanet olası kepi çıkar."

Adelia daha önce bu kadar çirkin üç canlıyı bir arada görmemişti. Kadının ve çocuğun kafası ovaldı. Yüzleri kemiksiydi. Dişleri ise büyüktü. Bu özelliklerin Fenlandlılara özgü olduğunu biliyordu. Ulf'ün, babaannesi kadar korkutucu olmamasının sebebi sekiz veya dokuz yaşlarındaki bir *çocuk* olmasıydı. Küçük olduğu için vücudu henüz tam olarak Fenlandlıların özelliklerini almamıştı.

"Cankurtaran" kocaman, tüylü bir yumak gibiydi. Ayakları örgü şişi gibi incecikti. Koyuna benziyordu ama o bir köpekti. Hiçbir koyun bu kadar kötü kokmazdı.

Gyltha, “Başrahibin hediyesi. Ona siz bakacaksınız,” dedi.

Bulundukları oda da güzel değildi. Sıkışık ve dar odaya doğrudan giriş kapısından giriliyordu. Giriş kapısı kadar ağır bir kapı da tam karşısında duruyor, evin diğer odalarına açılıyordu. Gündüz dahi içerisi karanlıkta kalıyordu. O gece odadaki iki barbakan fenerin ışığı ile daha belirgin hâle gelmiş, boş ve kırık rafı gözler önüne sermişti.

Gyltha, “Yaşlı Ben tefccilik işlerini burada yürütürdü.” dedi ve, “pislik herifin teki rehin alınan tüm malları çalmış,” diye ekledi.

Başka bir pislik herif ya da muhtemelen hırsızlığı yapan pislik herif de odayı tuvalet olarak kullanmıştı.

Adelia’yı sıra hasreti basmıştı. Çok sevdiği Margaret’i özlüyordu. Bir de Salerno’yu çok özlüyordu. Portakal ağaçlarını, güneşi, gölgeyi, su kemerlerini, denizi, üvey ailesi ile paylaştığı evdeki Roman suyla dolu küveti, mozaik zemini, eğitimli hizmetçileri, *kadın doktor* olarak kabul edilmesini, okulun sunduğu imkânları ve salataları özlüyordu. Tanrı’nın unuttuğu, etle dolu bu ülkeye geldiğinden beri tek bir dal yeşillik yememişti.

Gyltha içerideki kapıyı açınca güzel bir kısım olan uzun salonu görmüşlerdi.

İçerisi, çamaşır sodası ve balmumu kokuyordu. Girişinde duran iki hizmetçi ellerindeki kova ve paspaslarla diğer uçtaki kapıya kadar her yeri temizlemişlerdi. Yuvarlak kemerli tavan-
dan zincirle asılan ve taze yeşil sazların yakıldığı parlatılmış sinagog lambaları sarkıyor, cilalanmış karaağaçtan yapılan sütunlar boylu boyunca uzanıyordu. Mahzenden çatı katına kadar

giden dolambaçlı merdiveni taş bir sütun destekliyordu.

Uzun bir odaydı ve sol tarafa dizilmiş olan farklı boyutlardaki vitraylı pencerelerle olağanüstü görünüyordu. Boyutlarının farklı olması büyük ihtimalle “Sakla samanı gelir zamanı” görüşünü benimseyen Yaşlı Benjamin’in eline geçen ve geri istenmeyen camları kullanmak için pencere kanatlarının boyutunu değiştirmesinden kaynaklanıyordu. Evde bir tane cumba, nehrin kokusunun gelmesi için açık duran iki tane pencere kafesi, küçük bir tül perde ve sadece Hristiyan kiliselerinde görünen gül desenli bir vitray vardı. Pencerelerdeki ufak değişiklikler haricinde oda düzenliydi.

Ancak Mansur ve Simon’a göre en güzel yer salon değil, evden ayrı bir yapı olan mutfaktı. İkisi de ısrarcı davranıp Adelia’yı mutfığa götürdü. Simon, Mısır’ın tozlu topraklarından Kenan Diyarı’na giden biri gibi, “Gyltha aşçıymış,” dedi. “Başrahibimiz...”

Mansur, “Allah onu başımızdan eksik etmesin,” dedi.

“...sevgili başrahibimiz bize canım Becca’ma denk bir aşçı göndermiş. Gyltha *süpersin*. Doktor bak ne pişiriyor.”

Devasa ocakta yemekler cızırdıyor, kızgın turba kömürünün üstüne yağ sıçırıyor, kancalardan sarkan ibriklerden pişen ot ve balıkların buharı çıkıyordu. Krem rengi hamur unlanmış büyük masada açılmaya hazır duruyordu. “Yemek, Doktor. Taze balık, *bofa balığı*. Tanrı’ya şükür. Balla haşlanmış ördek, süt kuzusu.”

Adelia onları hiç bu kadar hevesli görmemişti.

Gündüzün geri kalan kısmını eşyalarını yerleştirmekle ge-

çirdiler. Odaları paylaştılar. Adelia'ya en güzel odalardan birini vermişlerdi. Hanlardaki yataklarda geçirdiği zamanlardan sonra nehre bakan bir odada kalmak lüks sayılırdı. İsyancılar tarafından yağmalandığından dolayı boş duran dolaplara şifalı bitkilerini ve iksirlerini koydu.

O akşam onları yemek için sofraya çağıran Gyltha, Mansur ve Simon'un abdest aldıklarından dolayı masaya geç oturuşuna; kirin zehirli olduğundan şüphelenen Adelia'nın da masaya oturmada önce ellerini yıkamasına sinir olmuştu. "Yemekler soğuyacak," diye çıkıştı. "Bu yemekleri dinsizler için yapmadım. Soğuyup soğumaması umurumda bile değil."

Simon, "Dinsiz olmadığımız konusunda haklısın," diyerek onu onayladı. "*Haklısın* Gyltha."

Fenland'ın zenginliklerinin sunulduğu yemek masası ördek ve balıklar ile donatılmıştı. Sıla hasreti çeken Adelia'ya göre masada yeterince yeşillik yoktu ama her şey güzeldi.

Simon, "Topraktan ekmek çıkartan Evrenin Kralı, Rabbim, *HaShern* sen kutsalsın," dedi ve masanın üstündeki beyaz ekmekten bir parça kopararak yedi.

Mansur, Muhammed'e yemek veren Selman-ı Fesih'in kutsanması için dua etti.

Adelia da, "Sıhhatimiz daim olsun," dedi ve hep birlikte yemek yemeye başladılar.

Salerno'dan geldikleri gemide Mansur mürettebatla bir-

likte yemek yemişti ama İngiltere mağaralarında kalıp kamp ateşi etrafında toplandıkları zamandan itibaren geride bırakmak istemedikleri eşitlikçi tutumu benimsemişlerdi. Zaten Mansur ev halkının lideri rolünü oynadığı için onu mutfakta hizmetçilerle birlikte yemek yemeye göndermek uygun olmazdı.

Adelia yemekten sonra bulgularını dile getirecekti ama erkekler Gyltha'nın yaptığı yemeklerden başka hiçbir şeyle, muhabbet etmekle bile meşgul olmak istemiyordu. Adelia insanların süt kuzulara, pastaya ve peynirlere ayırdıkları vakte ve bu yiyecekleri durmadan methedişlerine şaşırıyordu.

Ona göre yemek; botların, canlı varlıkların ve yel değirmenlerinin hareket etmesini sağlayan rüzgârdan farksızdı.

Simon şarap içiyordu. Cambridge'ye gelirken Tuscan'daki üzüm bağlarından yapılmış şaraptan bir fıçı getirmişti. Ona İngiliz şaraplarının berbat olduğu söylenmişti. Mansur ve Adelia her zamanki gibi kaynatılmış ve dinlendirilmiş sudan içiyordu.

Simon, manastırda doya doya kahvaltı yaptığı için çok fazla yemek yemeyen Adelia'ya daha fazla yemek yemesi ve biraz da şarap içmesi için ısrar ediyordu. Cesetleri incelediğinden dolayı rahatsızlandığından şüpheleniyordu. O işi yapan kendisi olsa aynen öyle hissedirdi. Ancak Adelia profesyonel olduğunu göstererek sert bir üslûpla, “Benim işim bu. Buraya işimi yapmaya geldim,” dedi.

Mansur ona Adelia'yı yalnız bırakmasını söyledi. “Doktor ne yapacağını bilir.”

Arap da ağzının payını almıştı. Adelia onu, “Böyle giderse kilo alacaksın,” diye uyardı. Onun korkulu rüyası da buydu.

Hadım edilen birçok kişi obez oluyordu.

Mansur iç çekti. “O kadın yemek tanrıçası. Erkeğin kalbine giden yolun midesinden geçtiğini biliyor.”

Gyltha’nın bir tanrıçaya benzetilmesi Adelia’yı güldürmüştü. “Bu söylediklerini ona iletelim mi?”

Mansur sen bilirsin dercesine işaret vermişti. Adelia adamın bu tavrına şaşırmıştı.

“Ooo,” dedi. Üvey ailesi tarafından ona koruma olarak verildiği günden bu yana onun bir kadına iltifat ettiğini duymamıştı. İltifat ettiği kişinin de at suratlı biri olması ve aynı dili konuşmamaları Adelia’ya ilginç gelmişti.

Onlara hizmet eden kızların ikisinin de adı Matilda’ydı. Karışıklık olmaması için mahallelerinin azizlerinin baş harfi adlarının sonuna eklenmiş, Matilda B. ve Matilda W. olarak adlandırılmışlardı. Vahşi biri gibi yemek yiyen Mansur’dan çekiniyorlardı. Mutfaktan çardağın arkasındaki kapıya açılan yoldan geliyor, ardı ardına yemekleri getiriyor, boşları topluyorlardı. İşlerini yaparken Mansur’un oturduğu tarafa yanaşmıyorlardı. Gülümsemeye çalışan gergin hizmetçiler yemeklerin Mansur’a elden ele iletileceğini umuyorlardı.

Adelia, “Yakında ona alışırlar,” diye düşünüyordu.

En sonunda masa tamamen toplanmıştı. Simon kollarını sıvadı, iç çekti ve geriye yaslanarak “Ee, Doktor?” dedi.

Adelia, “Bunların hepsinin varsayım olduğunu unutmayın,” dedi. Bu, onun değişmez uyarısıydı.

Adamların söylediklerini onaylamasını bekledi ve daha sonra derin bir nefes aldı. “Çocukların öldürme amacıyla kireç

taşı ile kaplı bir araziye götürüldüğüne inanıyorum. Bu, durumu farklı olan Aziz Peter için geçerli değil. Muhtemelen ilk kurban o olduğu için katil kendine bir yöntem geliştirmemişti. Ancak incelediğim üç cesetten erkek olan ikisinin topuğuna kireç taşının işlediğini gördüm. Bu, kireç taşı üzerinde sürüklendiklerini gösteriyor. Üçünde de kireç taşı izine rastladım. Kurbanların elleri ve ayakları yırtılmış bez parçaları ile bağlanmıştı.”

Adelia, Simon’a bakarak, “Kaliteli, siyah yün. Yanıma numunelerden aldım,” dedi.

“Ben yün tüccarlarına sorup soruştururum.”

“Katil, cesetlerden birini hemen gömmemiş; kuru ve serin bir yerde saklamış.” Adelia cesinin titrememesi için çaba sarf ediyordu. “Ayrıca dişi olan kasık bölgesinden defalarca bıçaklanmış. Anı şekilde erkekler de bıçaklanmış. Cesedi daha iyi durumda olan erkeğin cinsel organı koparılmış durumdaydı. Diğer erkeğin de aynı şekilde acı çektiğini söyleyebilirim.”

Simon elleri ile yüzünü kapatırken, Mansur çok sakin görünüyordu.

Adelia, “Katil cesetlerin hepsinin göz kapaklarını kesmiş. Bu işlemin ölümden önce mi sonra mı yapıldığını bilmiyorum...”

Simon sessiz bir şekilde, “Aramızda şeytanlar dolaşıyor. Yüce Tanrım, Hinnom Vadisi zebanilerinin insan bedenine girmesine nasıl izin verirsin?” dedi.

Adelia, Simon’un katilin içine şeytani güçlerin girdiğini düşünerek kısmen onu affettiği ve onu da harici bir gücün kurbanı haline getirdiğini dile getirecekti ama vazgeçti. Ona göre

katil bir köpek gibi kuduza yakalanmıştı. Ama sonra onun hastalıklı olduğunu farz etmenin de yaptığı affedilmez şeyler için bir bahane sayılabileceğini düşündü.

“Mary...” Bir anlığına duraksadı. Bir cesede ismiyle hitap etmek gibi bir hatayı işlemezdi ama nesnel davranmış, olayı kişiselleştirmemesinin gerektiği bir anda duygularına engel olamamıştı. Böyle bir şeyi neden yaptığını bilmiyordu.

Sözlerine baştan başladı. “Dişi cesedin saçına yapışmış bir madde vardı. İlk başta sperm olabileceğini düşündüm...” Simon masaya yumruğunu vurunca, Adelia karşısında duranın öğrencilerinden biri olmadığını hatırladı. “Ancak yapışkan nesnenin şekli bozulmamıştı. Bir şekerlemeye benziyordu.”

Biraz durakladıktan sonra sakın bir şekilde sözlerine devam etti. “Özellikle bedenlerin bulunduğu zamanı ve yeri göz önüne almalıyız. Alüvyonlu bir yerde bulunmuşlar. Hepsinin ayağında alüvyonlu toprakların tozu vardı. Onları bulan çoban Başrahip Geoffrey’e bir gün önce orada olmadıkları konusunda yemin etmiş. Demek ki daha önce saklandıkları kireç taşı olan bir yerden dün bulundukları alüvyonlu yere getirilmişler.”

Aradan bir yıl geçmiş gibiydi.

Simon, Adelia’nın gözünün içine bakıyor, düşündüklerini anlamaya çalışıyordu. “Biz Cambridge’ye dün geldik,” dedi. “Ondan önceki gece... Oranın adı neydi?”

Adelia, “Gog Magog tepeleri,” dedi ve başını bir şey bulmuş gibi sallarken, “kireç taşı ile kaplı tepeler,” dedi.

Mansur, Adelia’nın ima ettiği şeyi anlayarak söze girdi. “Öyleyse geceleyin hayvan herif bizim yüzümüzden çocukların

yerini değiştirmek zorunda kaldı, değil mi?”

Adelia omuz silkti. O, sadece kanıtlanabilir şeyleri dile getirmişti. Söylédiklerinden çıkarım yapması gereken kişiler diğlerleriydi. Napolili Simon'un anlattıklarından çıkaracağı sonucu duymayı merakla bekliyordu. Yaptıkları seyahat sayesinde adama saygısı artmıştı. Toplum içinde gösterdiği aşırı heyecanlı tutumu ve avanak tavrı kişiliğini gizlemek için kasten benimsediğı şeyler değil, toplum içinde *bulunmaya* gösterdiği tepkinin yansımasıydı. Hiçbir şekilde zehir gibi işleyen dehasını dışarı vurmuyordu. Adelia baş başa kaldıklarından adamın zekâsının işleyişine tanık olma fırsatını tanınmasını hem kendisine hem de Mansur'a yapılmış bir iltifat olarak görüyordu.

“Aynen öyle,” diyen Simon yumruk şekline getirdiğı elinin parmaklarını hızlı bir şekilde tek tek açarak masaya vuruyordu. “Bizim de içinde bulunduğumuz kafîle o tepelerde duruyor, arabamızla tepenin yamacına kadar gidiyoruz... ve ertesi gün çocuklar bulunuyor. Buna tesadüf diyemeyiz.”

Mansur, “Bizi görüyor,” dedi.

“Bizi gördü.”

“Ve cesetlerin yerini değiştirdi.”

Simon, “Cesetlerin yerini değiştirdi,” dedi ve avcunu açarak masaya vurdu. “Neden mi? Tepede çocukları sakladığı yeri bulacağımızdan korktu.”

Şeytanın avukatını oynayan Adelia, “*Bizim* onları bulmamızdan neden korktu ki? Büyük ihtimalle bizden önce de o tepelerde insanlar gezinmiştir. Onlar da o sığınağı bulabilirdi,” dedi.

Simon, “Çok fazla insanın oraya gittiğini sanmıyorum. Oraya giden yolun adı neydi. Başrahip söylemişti...” Elini hafifçe alına vururken hizmetçilerden birinin mumların fitilini düzeltmek için onlara doğru geldiğini gördü ve, “Matilda,” dedi.

“Buyurun, efendim.”

Simon kızın kulağına doğru eğildi ve, “Wand-le-bury Yolu,” dedi.

Gözleri yuvalarından fırlayan kız istavroz çıkardı ve hızlı bir şekilde mutfığa doğru gitti.

Simon etrafa bakındı. “Ona, Wandlebury Yolu dedim. Başrahip haklıymış. Halk oraya batıl inanç besliyor. Kimseler oraya gitmiyor. Ancak koyunlarını gönderiyor. Ama *biz* dün gece oraya gittik. Katil de bizi gördü. Oraya neden gittiğimizi, çadırlarımızı neden kurduğumuzu, neden ortalıkta gezindiğimizi bilmiyordu. Ne yapacağımızı kestiremedi. Cesetleri sakladığı yere yaklaştığımızdan korktu. Onları bulabileceğimizi düşünerek yerlerini değiştirdi.” Simon sandalyesine yaslandı ve, “Gizli barınağı Wandebury Yolu’nda,” dedi.

Bizi gördü. Adelia, uzun burnuyla yabancıların kokusunu bulmaya çalışan ve bu arada kemik yığınları üzerinde uçuşup pençeleri ile onları taşıyan yarasa kanatlı bir canavarı hayal etti.

Mansur, “O zaman cesetleri gömdüğü yerden çıkardı; taşıdı ve bulunabileceklerini bildiği bir yere bıraktı,” dedi. Artan kuşkularından dolayı sesi yükselmişti. “Bu kadar aptal olabilir mi?”

Simon, “Cesetlerin ilk başta kireç taşı olan bir yerde tutul-

duğundan haberdar olmamamız için bizleri başka yerlere yönlendirirneye çalışmış olmalı. Ama yanımızdaki Doktor Trotula'dan haberdar değil."

Bu sözler üzerine Adelia, "Ya da cesetlerin *bulunmasını* istiyor. Belki de bizimle dalga geçiyordur," dedi.

Gyltha içeri girdi. "Matilda'yı kim korkuttu?" Sesinden kızgın olduğu anlaşılıyordu. Elindeki mum makasını tutuşu Simon'un ellerini önünde birleştirmesine neden olmuştu.

Simon, "Wand-le-bury Yolu, Gyltha," dedi.

"Ne olmuş oraya? Orası ile ilgili söylenen safsatalara inanmayın. Vahşi Av'mış." Fenerlerden birini aşağı indirdi ve içindeki mumların uçlarını makaslamaya başladı. "Wandlebury lanet olası bir tepeden başka bir şey değil. Tepeleri de sevmem zaten."

Simon, "Vahşi Av nedir?" diye sordu.

"Karanlığın Prensi'nin gönderdiği bir grup gözü kanlı avcı. Ben anlatılanların tek kelimesine bile inanmıyorum. Bana göre koyun katilinden başka bir şey değil. Seni görüyorum Ulf. Budala, dayak yemeden çık da buraya gel."

Salonun diğer ucunda bir koridor vardı. Duvara bitişik kapının ardındaki koridorun ucundaki merdivende duran ufak tefek biri içeri sokuluyordu. Gelen kişi Gyltha'nın torunuydu ve kendi kendine söylüyor, karşısındaki kalabalığa bakıyordu.

"Çocuk ne söylüyor?"

"Hiçbir şey." Çocuğu tokatlayarak mutfığa doğru gönderdi. "Vahşi Av'ı siz gidin aylak Wulf'a sorun. Onda safsata çok olur. Vahşi Av'la karşılaştığını söylüyor. Bir bardak İngiliz birasına size her şeyi anlatır."

Simon, kadın gittikten sonra, “Başka yerlerde *Benandanti*, *Chasse Stiivtixe*, *Das Woden* derler burada da Vahşi Av. Avrupa’nın her yerinde duyabileceğin bir batıl inançtır. Çoğu yerde de hemen hemen aynıdır. Ateşten gözleri olan avcılardan; korku verici, simsiyah bir atlıdan bahsedilir. Onları görenlerin ölüm azabı çektiği söylenir.”

Odayı o anda sessizlik kapladı. Adelia ardına kadar açık kafesli pencrelerin ardında bir yerde duran ve uzun otların korkudan yan yatmasına neden olan karanlığın varlığını artık daha iyi seziyordu. Yemek yerken baharın çağrısıyla nehrin kenarındaki sazlıklara gelen bir balaban kuşu durmadan ötmüştü. Şimdi gelen sesler ise yaklaşmakta olan bir cenazeyi haber veren bir müzik gibi kulağını çınlatıyordu.

Tüylerinin diken diken olduğunu hissederken, “Öyleyse katilin tepede yaşadığını farz ediyoruz, değil mi?” dedi.

Simon, “Öyle olabilir de olmayabilir de. Anladığım kadarıyla çocuklar kent civarında kaybolmuş. Üçünün farklı zamanlarda kendi iradesi ile tepenin o kısmına kadar gitmesi muhtemel görünmüyor. Böyle bir yaratığın barınağını koruyup yaklaşanları gözüne kestirmek için tüm vaktini oralarda geçirme ihtimali de oldukça düşük. Ya çocukları kaçırdı ya da bir şekilde tepeye gelmelerini sağladı. Ancak tepe birkaç kilometre uzakta olduğu için ikinci seçenek pek de mümkün görünmüyor. Bu yüzden adamın kurbanlarını Cambridge’de aradığını ve onları öldürmek için de tepeleri kullandığını varsayabiliriz.”

Simon şarap bardağına göz kırptı. Onu ilk defa görmüş gibiydi. “Becca’m olsa tüm bunlara ne derdi?” dedi ve şaraptan

bir yudum aldı.

Adelia ve Mansur sessizliklerini sürdürüyordu. Ortaya çıkmayı bekleyen bir açıklama daha vardı.

“Olamaz,” diyen Simon biraz daha yavaşça konuşmaya başlamıştı. “Olamaz. Bu durumun başka bir açıklaması daha var. Hoşuma gitmeyen bir düşünce ama bu olasılığı göz ardı edemeyiz. Tepede bulunmamızın cesetlerin yerinin değiştirilmesine neden olduğunu söyleyebiliriz. Peki ya tesadüfen *ma-halinde* duran katil tarafından görülmemişsek? *Peki katil oraya bizimle birlikte gelmişse?*”

İşte o açıklama gün yüzüne çıkmıştı.

Simon, “Biz Başrahip Geoffrey ile ilgilenirken o uzun gece boyunca kafilenin geri kalanı ne yapıyordu? Dostlarım, katilin Canterbury’den itibaren birlikte yolculuk ettiğimiz hacılardan birisinin olabileceğini unutmamalıyız,” dedi.

Böylece kafesli pencerelerin ardındaki gece daha da karanlık bir hâl almıştı.

Altıncı Bölüm

Gyltha'nın hoşlanmadığı bir diğer şey de yumuşak yataklardı. Adclia, Salerno'da uyuduğuna benzer kaz tüyü ile doldurulmuş bir yatak istiyordu. Bu isteğini de Gyltha'ya bildirmişti. Ne de olsa Cambridge'nin gökyüzü uçuşan kazlar sayesinde beyaz noktalarla süslenmiş bir denize benziyordu.

Ancak Gyltha, "Kaz tüylerini yıkamak sinir bozucu bir şey. Samanlar daha temiz. Ben onları her gün havalandırıyorum," demişti.

İkisinin arasında sebebi belli olmayan bir gerginlik vardı. Adclia yemeklerin yanında daha fazla salata istemiş, Gyltha ise bu isteği hiç ciddiye almamıştı. Birbirlerine karşı tutumlarını belirleme aşamasına gelmişlerdi. Adelia'nın bu sözlerle vereceği cevap gelecekte kimin daha baskın olacağını belirleyecekti.

Böyle küçük bir evi döndürmek için dahi yeterli bilgisi ve becerisi olmayan Adelia eczacılar dışında herhangi bir tüccarla pazarlık yapmayı dahi bilmiyordu. Ne örgü örebiliyor ne de bir şey dokuyabiliyordu. Bitkiler ve baharatlar hakkındaki bilgisi, yemek yapmaktan çok tedavi etme amaçlıydı. Dikiş bilgisi de

insan tenindeki kesikleri bir araya getirmekten veya parçalara ayırdığı kadavraları birleştirmekten ileri gitmiyordu.

Bu tür şeylere Salerno'da önem veriliyordu. Değerli bir insan olan üvey babası kendisine aşık atabilecek dehayı erkenden fark etmiş; *Salerno*'da olmanın verdiği fırsatı değerlendirerek onu kendisi ve eşi gibi doktor olması için okula göndermişti. Büyük villalarını çekip çevirme işini de üvey babasının baldızı yapmıştı. Evi hiç zorlanmadan idare eden kadın bir gün olsun sesini yükseltmemişti.

Tüm bunlarla birlikte, Adelia İngiltere'de geçici olarak bulunduğunu ve kadına çok fazla iş çıkarmayacağını düşünüyor-du.

Bir yandan da bir hizmetçi tarafından ona zorbalık edilmemesini içine sindiremezdi. Sert bir şekilde, "O zaman samanları her gün havalandırmayı unutma," dedi.

Bu cevabı ile birazcık ödün vermiş, geçici de olsa Gyltha'nın isteğini onurlandırmıştı ama kimin üstün olacağı konusunda nihai karar daha sonra verilecekti. Adelia başı ağrıdığı için o an bununla uğraşmak istememişti.

Bir önceki gece bir mücadeleden daha yenik çıkmış, uyuduğu odada Cankurtaran ile birlikte kalmıştı. Adelia köpeğin çok kötü koktuğundan dolayı dışarıda kalmasını isteyince, Gyltha, "Başrahibin emri. Siz nereye giderseniz köpek de oraya gelecek," demişti. Köpeğin horlayışı ile nehirden gelen ve Adelia'nın alışık olmadığı sesler birbirine karışmış, Simon'un katilin gördükleri kişilerden birisi olabileceğini ileri sürmesi de rüyalarını kâbusa çevirmişti.

Simon yatağa gitmeden önce daha detaylı sorular sormuştu. “O gece ateşin etrafında kimler uyudu? Kimler etrafta dolaş-landı? Bir keşiş mi? Bir şövalye mi? Bir avcı mı? Yoksa vergi tahsildarı mı? Bu kişilerden herhangi biri zavallıların kemiklerini taşımak için çaktırmadan gözden kayboldu mu? Çocuklar çok ağır değildi ama belki de atlardan birini götürmüştür. Tüccar mı? Şövalye yamaklarından biri mi? Peki ya halk ozanı? Hizmetçiler? Hepsini araştırmalıyız.”

Katil her kimse o gece bir saksığan kılığında Adelia’nın odasındaki pencerenin önünden hızlıca geçmişti. Pençesinin altında canlı bir çocuğu taşıyordu. Adelia’nın göğsüne oturarak çocuğu parçalara ayırmıştı. O, çocuğun ciğerini gagalar-ken kap-ğı olmayan gözler de korku dolu bir şekilde ona bakıyordu.

O kadar net bir kâbustu ki Adelia çocukları bir kuşun öldürdüğüne inanarak aniden uyanmış, bir anlığına nefes alamamıştı.

Gyltha’ya, “Simon Efendi nerede?” dedi. Saat daha erkendi. Salonun batıya bakan pencereleri evin nehre doğru eğimli çayırlara yaptığı gölgeye bakıyordu. Güneş ışıkları dibi derin, üstü düz Cam Nehri’ne vuruyordu. Parlayan nehir, söğüt ağaçlarının arasından süzülüyordu. Manzaranın güzelliği Adelia’da nehre gidip bir ördek gibi suda yüzme isteği uyandırmıştı.

“Dışarı çıktı. Gitmeden önce yün tüccarlarının nerede olduğunu sordu.”

Asabileşen Adelia, “Bugün Wandlebury Tepesi’ne gidecektik.” Bir önceki akşam önceliklerinin katilin barınağını bulmak olduğuna karar vermişlerdi.

“O da öyle dedi ama Zenci Efendi gidemediği için sonra gideriz dedi.”

Adelia sert bir şekilde, “Mansur,” dedi. “Onun adı Mansur. O neden gidemiyormuş?”

Gyltha başıyla ona salonun diğer ucunu ve Yaşlı Benjamin’in bürosunu gösterdi. “Onların yüzünden.”

Adelia parmaklarının ucunda durarak barbakanlardan birinden dışarı baktı.

Kapının önünde kalabalık bir insan topluluğu duruyordu. Bazıları uzun zamandır kapıda beklemiş gibiydi. Yorgunluktan yere oturmuşlardı.

Gyltha vurgulu bir şekilde, “Dr. Mansur’u görmek için bekliyorlar,” dedi. “İşte bu yüzden tepeleri dolaşmaya gidemiyorsunuz.”

Bir sorunla karşılaşmışlardı. Bu durumun başlarına geleceğini tahmin edebilirlerdi. Mansur’un kente yeni gelen yabancı bir doktor olarak tanınmasını sağlarken hastaların eve akın edeceğini düşünmemişlerdi. Başrahibin hızlıca sağlığına kavuştuğu haberi dilden dile dolaşmıştı. Hastalıkları tedavi edecek kişi, Jesus Lane’ye gelmişti.

Adelia korkuya kapılmıştı. “Ama ben onları nasıl tedavi edeceğim?”

Gyltha omuz silkti. “Görünüşlerine bakılırsa çoğu ölmek üzere zaten. Aziz Peter’den medet bulamayan kişiler.”

Gyltha, başrahibenin Canterbury’den buralara gelirken fuardaki bir çığırtkan gibi kemiklerini tanıttığı küçük, mucizevi iskeletin sahibi Aziz Peter’den bahsediyordu.

Adelia azizi hatırlayınca üzüldü. Hem acı çeken insanların onun kemiklerine başvuracak kadar çaresiz durumda olmasından dolayı hem de hayal kırıklığına uğrayıp şimdi de şifayı onlarda aramalarından dolayı iç çekti. İçlerinden sadece birkaçına yardımcı olabileceğini biliyordu. Şifalı bitkiler, sülükler, iksirler ve hatta inanç, insanlığın maruz kaldığı hastalık akınının önüne geçemiyordu. Adelia durumun çok kötü olmamasını ümit ediyordu. Hastaların iyileşmesini gönülden diliyordu.

Başrahibin durumu gibi sıradan bir doktorun mevcut olmadığı anlarda *ölüm sancısı çeken* kişileri tedavi etmesine rağmen uzun zamandır yaşayan hastalara bakmamıştı.

Fakat acılı bedenler kapısının önünde toplanmıştı. Onları görmezden gelemezdi. Bir şeyler yapılmalıydı. Ancak tıbbi müdahalede bulunduğu görülürse Cambridge'deki tüm doktorlar piskoposlarına durumu bildirirdi. Kilise insanların hastalıklara müdahalesini hiçbir zaman onaylamamıştı. Yüzyıllar boyunca dua ve kutsal emanetlerin şifa sağlamak için Tanrı'nın sunduğu yöntemler olduğuna ve bunun dışındaki her şeyin Şeytani sayılacağı görüşüne sadık kalmışlardı. Kilise, manastırda yapılacak tedavilere izin vermiş; çizgiyi aşmamaları kaydıyla reformcu doktorlara izin vermek zorunda kalmıştı, ancak doğası gereği günahkâr sayılan kadınlar doğrudan yasaklanmıştı. Bazı durumlarda ebelere izin verilmişti ama onlar da cadılıkla suçlanmak için büyük özen göstermişlerdi.

Tıbbın en saygın merkezi olan Salerno'da dahi Kilise, doktorların evlenmeme yemini etmesi gerektiğini ileri süren kuralını uygulamaya çalışmıştı. Şehrin kadın doktorlarını yasakla-

mada başarısız olduğu gibi bu kuralı uygulamada da başarısız olmuştu. Salerno bu kurallara karşı gelebilen bir istisnaydı.

Adelia, “Ne yapacağız?” dedi. Pratik zekâsı üstün olan Margaret yanında olsa bir şeyler bulur, “*Her şeyin bir çıkar yolu vardır. Sen yaşlı Margaret’e güven yeter;* ” derdi.

Gyltha, “Ne diye yakınıyorsun? Çok basit. Doktorun asistanı, iksir hazırlayıcısı ya da her neyse ona benzer bir şeymişsin gibi davran. Güzel İngilizcenı kullanarak dertlerini sor. Sonra da konuşurken hindi sesine benzer sesler çıkardığınız dille doktora durumu anlat, o da aynı dili kullanarak onlara yapacakları şeyi söylesin.”

Kaba bir şekilde anlatmasına rağmen Gyltha güzel bir öneri sunmuştu. Hastayı tedavi etmesi gerekirse Dr. Mansur’un asistanının doktorun söylediklerini uyguladığı zannedilecekti. Adelia, “Çok zekice,” dedi.

Gyltha da, “Bizi beladan uzak tutar,” dedi.

Adelia durumu Mansur’a anlattı. O da her zamanki gibi sakın tavrıyla önerilerini kabul etti. Ancak adamın dış görünüşü Gyltha’nın hiç hoşuna gitmiyordu. “Şuradaki marketin önünde duran Dr. Braose. Üzerinde yıldız olan bir pelerini var. Masasında da bir kurukafa ile yıldızları anlatmak için kullandığı bir şey var.”

Adelia’nın tavrı sertleşmişti. Ne zaman sihirli bir şeyler yaptığı ima edilirse sinirlenirdi. “Ben doktorluk yapıyorum, büyücülük değil.” Cambridge’in, Mansur’un kartallara benzer siyah suratını ve yüksek perdeli sesini saran kefiye ile yetinmesi gerekecekti. Zaten bunlar yeterince sihirli bir hava yaratıyordu.

Ulf'ü gerekli şeyleri alması için eczaneye gönderdiler. Önceden tefecilik yapılan odayı bekleme salonuna çevirdiler.

Yeterince zengin olan kişiler kendilerine doktor tutuyor, çok fakir olanlar da kendi kendini tedavi ediyordu. Jesus Lane'ye gelenler ise bu iki gruba da girmiyordu. Onlar yalnızca başlarına kötünün kötüsü geldiğinde tedavi olmak için birkaç peni ya da bir tavuk ayırabilecek maaş karşılığı çalışan kişiler ve tüccarlardı.

Çoğunun başına da *kötünün kötüsü* gelmişti. Evde uyguladıkları şeyler işe yaramamış, paralarını ve çiftlik hayvanlarını verdikleri Aziz Radegund rahibe manastırından da bir fayda görmemişlerdi. Gyltha'nın da dediği gibi onlar Aziz Peter'dan medet bulamayan kişilerdi.

Bir demircinin eşinin sarı kabuklarla bağlanıp kapanan gözlerini hafifçe silerken, "Bu nasıl oldu?" diye sordu. Hemen ardından aklına gelince de, "Doktor öğrenmek istiyor," dedi.

Anladığı kadarıyla Aziz Radegund'un Başrahibes'i, kadını nehirden sürüklenerek çıkarılan Aziz Peter'ın çürümüş etinden yapılan balçığa batırılan bir parça bezi gözlerine sürmeye zorlamış, bunun ilerleyen körlüğünü iyileştireceğini söylemişti.

Adelia Arapça konuşarak Mansur'a, "Biri o başrahibeyi öldürmeli," dedi.

Demircinin eşi söylenen sözlerin ne anlama geldiğini bilme- se de anlatılanları anlamış, savunmacı davranmıştı. "Aziz Peter'ın suçu değil. Başrahibe inanarak dua etmediğimi söyledi."

Adelia, "Onu *ben* öldüreceğim," dedi. Kadının körlüğü ile

ilgili yapabileceği bir şey yoktu. Ona süzölmüş kasıkotu ile gözlerini yıkamasını söyledi. Düzenli bir şekilde uygularsa iltihabı geçecekti.

Sabahın geri kalan kısmı da Adelia'nın sinirinin yatışmasına yardımcı olmadı. Kırık kemiklere uzun zaman boyunca müdahale edilmemiş, kemikler yamuk kaynamıştı. Annesinin kucağında duran ölü bir bebek vardı. Erken davranılsa kasılmaları kaynatılmış söğüt kabuğu suyu ile geçirilebilir, hayatı kurtarılabilirdi. Bir adamın ayak parmaklarının üçü kangren olmuştu. Afyonla ıslatılan bir bez yarım dakika kadar genç adamın burnuna tutulmuş, parmakları bıçakla hızlı bir şekilde kesilmiş, ayağı kurtarılmıştı. Fakat hasta, Aziz Peter'ın kendisini iyileştirmesini beklerken çok vakit kaybetmese amputasyona gerek kalmayacaktı.

Hasta, parmaklarına dikiş atılıp, yarası sarıldıktan sonra biraz dinlendirildi ve evine gönderildi. Bekleme salonu artık boşalmıştı ama Adelia da çılgına dönmüştü. "Tanrı Aziz Rade-gund Manastırı'nın da, elindeki kemiklerin de belasını versin. O bebeği gördün mü? Hâlini gördün mü?" diye haykırıyordu. Sinirli hâli ile Mansur'a baktı ve, "Öksüren çocuğa şeker yemesini tavsiye ederken aklından ne geçiyordu?" dedi.

Mansur gücün tadını almış, gelen hastalar selam vermek için önünde eğilince onları kutsarcasına kabalistik işaretler yapmaya başlamıştı. Adelia'ya baktı ve, "Öksürüğe şeker iyi gelir," dedi.

"Şimdi de doktor mu kesildin başımıza? Şeker Arapların kullandığı bir ilaç olabilir ama bu ülkede üretilmiyor. Buralarda

pahalı olur. Zaten bulsan da öksürüğe bir faydası dokunmaz.”

Adelia, ayaklarını kızgın bir şekilde yere vura vura mutfağa gitti. Kazandan bir bardak su doldurup içti. Su bitince de elindeki ince bardağı bir kez daha suya daldırdı. “Tanrı belalarını versin. Ah şu ihmalkâr insanlar.”

Hamur açtığı yeri temizlemekle meşgul olan Gyltha ona baktı. Doğu İngiltere halkının bazı semptomları adlandırmakta kullandığı anlaşılması güç ifadeleri onlara anlatarak yardımcı olmuştu. Örneğin; bacakların dengesizliğine “savruk” diyorlardı. “Genç Coker’in ayağını kurtardınız.”

Adelia, “Onun işi, samandan *çatı yapmaktı*. Sadece iki ayak parmağı ile merdivene nasıl çıkacak?”

“Ayaksız kalsaydı hiç çıkamazdı.”

Gyltha’da bir değişiklik vardı ama Adelia o an durumu anlayamayacak kadar stresliydi. Bu sabah yirmi bir çaresiz insan ona, daha doğrusu Dr. Mansur’a başvurmuştu. Bu insanlar erken gelmiş olsalardı içlerinden sekizine yardım edebilirdi. Ancak geç kalmışlardı. Adelia sadece üç kişiyi tedavi edebilmişti. Aslında dördüncüyü de tedavi ettiği söylenebilirdi. Öksürüğü olan çocuk ciğerleri çok kötü durumda olmasa ananas özünü soluyarak iyileşebilirdi.

O ana kadar önüne gelen herkese yardım etmek için elinden geleni yapmıştı. Onların yardıma ihtiyacı vardı.

Adelia, Gyltha’nın eline tutuşturduğu kuru pastayı yerken düşüncelere dalmıştı. Hastalar bu hızda gelmeye devam ederse kendisine bir mutfak edinmesi gerekecekti. Tentürlerin, kaynatılmış özlerin, merhemlerin ve tozların hazırlanması ve saklan-

ması için yere ihtiyacı vardı.

İlaç satan eczacılar cimrilik yapabiliyordu. Sig D'Amelia'nın sattığı en pahalı tozlara kireç kattığı anlaşılnca eczacılara güvenini yitirmişti.

O anda onun, Simon'un ve Mansur'un ilgilenmesi gereken şey de *kireç* taşıydı. Wandlebury Tepesi'ne gidip kireçli yerleri araştırmalıydılar. Simon'un o ürkütücü yere tek başına gitmemekte haklı olduğunu düşünüyordu. O garip çukurlu yerlerde dolanmak tek kişinin harcı değildi. Ayrıca katil de oralarda olabilirdi. Böyle bir durumla karşılaşırlarsa imdatlarına Mansur yetişecekti.

“Simon Efendi'nin yün tüccarlarına bakınmaya gittiğini söylemiştin, değil mi?”

Gyltha başını salladı. “O şeytanın çocukları bağladığı bezleri alıp gitti. İçlerinden birinin onları satıp satmadığını, satmışsa da kime sattığını öğrenmeye gitti.”

Adelia bulduğu bezlerden iki tanesini Simon için yıkayıp kurutmuştu. Wandlebury Tepesi'ne de o gün gidemeyecekleri için başka bir izin peşine düşen Simon'un yapacaklarını Gyltha'ya söylemesine şaşırmıştı. Fakat kâhya kadın güvenebilecekleri biriydi.

Adelia, “Benimle yukarıya gel,” dedi. Önden yürüyordu. Bir anlığına durdu. “O yaptığın pasta...”

“Ballı, yulaflı bisküvi.”

“Çok güzeldi.”

Gyltha'yı keçi postundan yapılmış çantasının içindekileri koyduğu masasının yanına götürdü ve masada duran nesneler-

den birini göstererek, “Buna benzer bir şey daha önce gördün mü?” dedi.

“Hayır. O nedir?”

“Sanırım bir tür şekerleme.”

Masadaki nesne ovaldı. Taş gibi sertleşmiş ve grileşmişti. Adelia en keskin bıçaklarından birini alarak üstünden bir parça sıyırdı. İçinin pembemsi bir görüntüsü vardı. Dışarıya birkaç saniyeliğine bir koku yayıldı. “Mary’nin saçına yapışmıştı.”

Gyltha gözlerini yumdu ve istavroz çıkardı. Daha sonra şekerlemeye yaklaştı ve gözlerini açtı.

“Bence bu jöle.” Adelia bir cevap bulmak istiyordu. “Çiçek aromalı mı, meyve aromalı mı? Balla mı tatlandırılmış?”

Gyltha hemen, “Zenginlerin yediklerinden. Bunlardan ben görmedim.” dedi. “Ulf!” diye seslendi.

Torunu birkaç saniye içinde odaya girince, Adelia çocuğunun kapının dışından onları dinlediğinden şüphelendi.

Gyltha, “Bunlardan hiç gördün mü?” diye sordu.

Çocuk homurdanarak, “Şekerleme,” dedi. Demek ki onları *dinlemişti*. “Ben her gün paramla şekerleme alırım. Bu...”

Homurdanmaya devam ederken keskin gözleri önünde duran oval şekilli nesneye, iksirlere, pencerenin kenarında kuru-maya bırakılan diğer yün bezlere, yani Aziz Werbertha’nın odasından buraya getirilen her şeye bakıyordu.

Adelia önünde duranları bir örtü ile örttü ve, “Eee?” dedi.

Ulf başını sağa sola sallarken, “Bu şekilde olanlarını görmedim. Bizim buralarda yuvarlak olanlar ile kıvrılmış olanlar bulunur,” dedi.

Gyltha, “O zaman çık dışarı,” dedi. Çocuk gittikten sonra ellerini açtı ve, “Ulf görmemişse, buralarda bunlardan yoktur,” dedi.

Adelia hayal kırıklığına uğramıştı. Ancak bir önceki akşam Cambridge’deki tüm erkeklerden şüphelenirken artık sadece hacılardan şüpheleniyordu. Yeni edindiği bilgiye göre onları incelemeliydiler. Hacıların eşlerini, rahibeleri ve kadın hizmetçileri hariç tutunca dahi soruşturulacak kişi sayısı kırk yedinin altına düşmüyordu. Aklından, “Cherry Hinton’lu tüccarı da ele yebiliriz. Zararsız birine benziyordu,” sözleri geçiyordu ama Gyltha’ya danışınca Cherry Hilton’un Cambridge’nin doğusunda olduğunu ve dolayısıyla Wandlebury Tepesi ile aynı hizada olduğunu öğrendi.

Simon, “Kimseyi hariç tutamayız,” demişti.

Kırk yedi kişi hakkında bilgi toplamaya ve onlara soru sormaya başlamadan önce ellerindeki delillerle konuyu irdelemeliydiler. Bu yüzden Simon yünlü bezlerin kaynağını bulmaya, Adelia da oval nesneyi araştırmaya koyulmuştu.

Nesne ile ilgili kesin bir bilgiye ulaşamamıştı.

Adelia, “Yine de nadir görülen bu şekerlemenin katil yakalandığında suçluluğunu kesinleştirebileceğini unutmamalıyız,” dedi.

Gyltha başını yana eğdi ve, “Mary’i bununla mı kendine çektiğine inanıyorsun?” dedi.

“Evet.”

“Zavallı Mary. Babasından çok korkardı. Adam hem onu hem de annesini sürekli döverdi. Zavallı her şeyden korkar,

uzaklara gitmezdi.” Gyltha şekerlemeye baktı ve, “Seni pislik, sen mi kızın başına bela açtın,” dedi.

O anda iki kadının zihninde aynı sahne canlandı. Bir eliyle cezbedici bir şekerleme tutan, bir eliyle de gel gel işareti yapan melek görünüşlü bir şeytana adım adım yaklaşan bir çocuk...

Gyltha telaşlı bir şekilde şekerleme veren tehlikeli adam konusunda Ulf’ü uyarmak için merdivenlerden aşağı indi.

Adelia düşünmeye başladı. “Her şeyden korkan altı yaşında bir yavrucak. Altı yıl süren baba eziyeti ve korkunç ölüm. Ben ne yapabilirim? Ne yapmalıyım?”

O da merdivenlerden aşağı indi. “Ulf’ü yanımda götürebilir miyim? Çocukların kaybolduğu yerlere bakarsam belki bir şeyler elde ederiz. Bir de Aziz Peter’in kemiklerini incelemek istiyorum.”

“Kızım kemikler sana bir şey anlatacak durumda değiller. Rahibeler azizin kemiklerini kaynattı.”

“Biliyorum.” Bu, aziz sayılan birisinin bedenine uygulanan sıradan bir işlemdi. “Ama kemiklerin dili susturulamaz.”

Öldürülen çocuklar arasında Peter’in yeri farklıydı. O kaybolan ve öldürülen ilk çocuktu. Mevcut bilgilere göre o, ölümü diğerleri ile örtüşmeyen tek kişiydi. Çünkü muhtemelen ölümü Cambridge’de gerçekleşmişti.

Ayrıca sadece onun ölümü çarmıha germe ile ilişkilendirilmişti. Adelia ve Simon bunun aksini kanıtlayıp Yahudileri aklayamazlarsa görevlerinde başarısız olacaktı. Kireç taşı ile dolu tepelerde işlenen cinayetlerden sorumlu yüzlerce katil bulsalar dahi başarı elde etmiş sayılmayacaklardı.

Adelia bunları Gyltha'ya açıkladığını fark etti. “Belki de çocuğun ailesinin benimle konuşmasını sağlayabiliriz. Onlar kemikler kaynatılmadan önce cesedi görmüştür.”

“Walter ve onun eşini diyorsun. Millet çocuğun ellerinde çiviler, kafasında da dikenli taç görmüş. Walter ile eşi de para kaybetmemek için size aksini söylemeyecektir.”

“Çocuklarının üstünden para mı kazanıyorlar?”

Gyltha nehrin yukarısını gösterdi. “Oradan Trumpington’a gidebilirsin. Evlerini, Aziz Peter’in nefes aldığı yerde nefes almak ve onun gömleklerinden birine dokunmak için içeri girmeye çalışan halkın kopardığı yaygaradan dolayı hemen bulursun. Zavallılar o gömleğe hiç el süremeyecek. Çünkü azizin tek gömleği vardı ve o da öldürüldüğü gün üstündeydi. Walter ile Ethy’i de kapının önünde içeri her girenden bir peni alırken görebilirsin.”

“Çok yazık.”

Gyltha ateşin üstündeki demir çubuğa bir tane ibrik astı ve, “Hanımefendi sanırım siz hiç daha fazla para kazanmak zorunda kalmadınız,” dedi. Sözlerindeki “hanımefendi” kelimesi hiç de hayra alamet değildi. O sabah elde ettikleri bağ kaybolmuş gibiydi.

Adelia sözlerinin doğru olduğunu kabul etti.

“Sanırım siz de ölen çocuğunuzun altı kardeşinin karnını doyurmak ve başınızı soktuğunuz evi geçindirmek için kendi tarlanızda çalışmanın yanı sıra haftada dört gün rahibe manastırının toprakları ile uğraşırsanız para kazanma mecburiyetinin ne demek olduğunu anlarsınız. Ethy’nin lanet olası temizlik iş-

lerine verdiği emekleri saymıyorum bile. Yöntemlerini onaylamıyor olabilirsiniz ama “yazık” diyemezsiniz. Onlar sadece yaşam mücadelesi veriyorlar.”

Adelia’nın sesi soluğu kesilmişti. Bir süre sonra, “O zaman Aziz Redegund Manastırı’na gidip kutsal sandıkta saklanan kemikleri görmek için izin isteyeyim,” dedi.

“Hıh.”

Kadının sözlerine kırılan Adelia, “En azından bir göz gezdirmiş olurum,” dedi. “Ulf bana rehberlik eder mi?”

Ulf istekli olmasa da ona rehberlik edecekti. Aynı şekilde en az çocuk kadar sert bakışlı olan köpek de onunla gelecekti.

Onlarla birlikte gezince Cambridge halkının arasına *karışması* kolaylaşacaktı.

Mansur ona eşlik etmek için hazırlanırken vurgulu bir şekilde, “*Halkın arasına* karışacağım,” dedi. “Sen gelemezsin. Yanımda akrobatlarla gezsem daha az dikkat çekerim,” dedi.

Mansur ona karşı geldi ama Adelia havanın aydınlık olduğunu, etrafta yeterince insan olduğunu ve hançerinin yerinde durduğunu söyledi. Bir de yanında ona yaklaşmak isteyen birini kokusu ile yirmi metre uzaktan bayılabilecek bir köpek vardı. Adelia, Mansur’un yine de mutfaktaki Gyltha ile birlikte arkada bırakılmak istemediğini düşündü.

Adelia yola koyuldu.

Önlerinde bir meyve bahçesi ve nehre doğru uzanan ortak bir alan boyunca devam eden yüksek bir çit vardı. Erkekler ve kadınlar ilkbahar ekinini çapalıyordu. İçlerinden birkaç tanesi ellerini alınlarına dokundurarak ona selam verdi. Hafiften esen

rüzgâr ileride duran çamaşır kurutma tahtalarına asılmış çamaşırıları şişiriyordu.

Adelia'nın da tanıklık ettiği üzere Cam Nehri iki taraf arasındaki sınırı oluşturunuyordu. Nehrin karşısında hafifçe yükselen, bazı yerleri ormanlık olan, bazı yerlerinde de park bulunan kırsal bir yer vardı. Uzaklarda oyuncağa benzeyen bir malikâne duruyordu. Arkasında kalan gürültülü iskeleleriyle nehrin sağ tarafını dolduran kent varlığını sürdürüyor, önünde hiçbir engel bulunmayan manzaranın keyfini çıkarıyordu.

Ulf'e "Trumpington neresi?" diye sordu.

Çocuk lafı ağzında geveleyerek köpeğe, "Trumpington," dedi. Birlikte sola döndüler. Öğlen güneşinin açısı güneye döndüklerini gösteriyordu. Önlerinden sırikla hareket ettirilen ince uzun kayıklar geçiyordu. Kadınlar da işlerini halletmek için erkekler gibi kayık kullanıyordu. Nehir bu insanların kullandığı işlek bir cadde gibiydi. Bazı kişiler Ulf'e el sallıyor, çocuk da onlara selam veriyordu. Onlara taktığı isimleri köpeğe sayıyordu. "Şu Mankafa kiralari toplamaya gidiyor, yaşlı tilki... Şu Kocakarı da Chenics köyüne çamaşır götürüyor... Şişko Rahibe de münzevilere erzak götürüyor. Tipine bak... Şu da Ürkek İhtiyar. Pazarda işi erken bitmiş..."

Şimdi de Adelia'nın çizmelerini, çocuğun çıplak ayaklarını, Cankurtaran'ın da pençelerini çamurlu çayırlara batmaktan kurtaran yükseltilmiş bir yolda yürüyorlardı. Çayırdaki otlanan inekler, söğüt ağaçları ve kızılâğaçlar arasında bulunan düğün çiçekleri ile uzun çimenleri tüketiyordu. İnekler ıslak arsada yürürken toynakları sapırdıyordu.

Adelia daha önce bu kadar çok yeşilliği bir arada görmemişti. Buralar bitki çeşitliliği bakımından zengin yerlerdi. Çok fazla kuş vardı. Bir de şişman sığırlar vardı. Salerno'daki otlaklar yakıldığından dolayı sadece keçilerin beslenmesine uygun oluyordu.

Çocuk durdu ve uzakta duran bir saz yığının ve kilise kulesini gösterdi. Köpeğe dönüp, "Trumpington," dedi.

Adelia başını sallayarak, "Peki, Aziz Radegund ağacı nerede?" diye sordu.

Çocuk kızgın ve monoton bir ses tonuyla, "Aziz Radegund manastırının orada," dedi ve yola devam ettiler.

Cankurtaran hantal ve neşesiz bir şekilde arkalarından gelirken üst geçidi kullanarak nehrin karşısına geçtiler. Bu sefer Cam Nehri'nin sol kıyısını takip ederek kuzeye doğru gidiyorlardı. Yola devam ederlerken çocuk sürekli köpeğe şikâyetlerini anlatıyordu. Adelia'nın anladığı kadarı ile çocuk Gyltha'nın işini değiştirmesine kızmıştı. Babaannesi yılanbalığı işleri ile uğraşırken, ona yardım eden çocuk ara sıra müşterilerden *bahşiş* alıyordu. Babaannesi işini değiştirince de para kaynağı kesilmişti.

Adelia çocuğu umursamıyordu.

Bir anda çalan av trompetinin sesi hoş bir şekilde yankılanırken tepelerden batıya doğru yöneldi. Cankurtaran ve Ulf başını kaldırdı ve durdu. Ulf, köpeğe, "Kurt," dedi ve yankı kaybolunca yollarına devam ettiler.

Adelia artık nehrin karşı tarafında kalan Cambridge'ye bakabiliyordu. Gökyüzünü net bir şekilde gören kentteki düzensiz

çatılar kilise kuleleri ile birleşince biraz daha ortaya çıkmış, hatta güzelleşmişti.

Ustaca yapılmış kocaman kemerli bir yapı olan Büyük Köprü, uzakta duruyor, belli belirsiz görünüyordu. Üzerinde sıkışık bir trafik vardı. Köprünün ardında, nehrin kalenin bulunduğu tepenin altında oluşturduğu derin bir gölet vardı. Kale tepesinin bu düzlüklerin arasında bir dağ olduğu bile söylenebilirdi. Göletin oraya gelen kayıklar iskeleleri öyle kalabalık hâle getirmişlerdi ki Adelia'nın olduğu yerden bakınca trafik hiç çözülmeyecek gibi görünüyordu. Tahta vinçler başını oynatan leylekler gibi bir dalıyor bir çıkıyordu. Çağrılar ve talimatlar çok farklı dillerde ifade ediliyordu. Farklı diller gibi farklı deniz araçları da kullanılıyordu. Küçük tekneler, atla çekilen mavnalar, sırıkla hareket ettirilen kayıklar, salları, dubaya benzer gemiler ve bir de Adelia'nın görünce şaşırdığı bir Arap yelkenlisi. Çalışan işçileri eğlendirmek için mavnalar arasında dans eden ve ayı gibi görünmek için hayvan postu giyinen sarı saçlı adamlar dahi vardı.

Hafiften esen rüzgârla birlikte gelen gürültü ve çalışma sesleri Adelia'nın, çocuğun ve köpeğin yürüdüğü kıyıdaki sessizliği bozuyordu. Adelia çocuğun köpeğe Aziz Radegund'un ağacına yaklaşıyoruz dediğini işitti.

Yaklaştıklarını zaten kendisi de anlamıştı. Ağacın etrafı çitlerle çevrilmişti. Çitlerin hemen önünde duran tezgâhın üstüne dallar konulmuştu. İki rahibe dalların üzerindeki ufak çıkıntıları ayırıyor, dalların her birine kurdele bağlıyordu. Hazırladıkları bu dalları kutsal emanet almak isteyen kişilere satıyor-

lardı.

İşte burası, Aziz Peter'ın Paskalya için dal topladığı ve Yahudi Chaim'in asıldığı yerdı.

Ağaç, rahibe manastırının topraklarının dışında kalıyordu. Manastıra ait arazinin sınırı, bulundukları yerin az ilerisine kurulan bir duvar ile işaretlenmişti. Manastırın nehir tarafındaki kapısı bir kayıkthane ile küçük bir iskelenin bulunduğu yere kadar devam ediyordu. Batıya uzanan tarafı ise ormanlık alanın derinliklerine kadar uzanıyordu. Adelia arazinin sonunu görmüyordu.

Manastırın dış kapısının ardında duran diğer rahibeler kalabalık hacı grubuyla ilgileniyordu. Bal toplamaya gelmiş kişileri kovanlara götüren siyah beyaz arılara benziyorlardı. Adelia kemerli girişten içeri girerken güneşli avludaki masada oturan bir rahibenin önündeki bir adam ile eşine, "Aziz Peter'ın kabrini görmek için peni vermelisiniz," dediğini ve sonra da sözlerine devam ederek, "bir düzine yumurta da verebilirsiniz. Tavuklarımız yumurtlamadığı için yumurtalarımız azaldı," dediğini işitti.

Adamın cşi de, "Bir kap bal olur mu?" diye sordu.

Rahibe bu öncriyi çok sevmese de içeriye girmelerine izin verdi. Adelia, rahibeye Cankurtaran'ı içeriye almak istemediğı için iki peni verdi. Ulf, köpek olmadan içeri girmek istemiyordu. Verdiğı madenî paralar ağzına kadar dolu olan kâseye atıldı. Rahibe ile köpek için tartışırken arkasında birikmeye başlayan kuyruktaki insanların sayısı artmış; düzeni sağlayan bir rahibe de gecikmeden dolayı sinirlenmişti. Neredeyse Adelia'yı kapı

dışarı edecekti.

Adelia ister istemez ziyaret ettiği ilk İngiliz rahibe manastırı olan yapıyı, Salerno’da bulunan üç kadın manastırının en büyüğü olan Aziz Giorgio ile kıyaslamıştı. Bu üç manastır içinde Adelia’nın en iyi bildiği yer de orasıydı. Vardığı sonuçlar hiç de adil değildi. Aziz Giorgio zengin bir vakıftı. Fıskiyelerin havayı serinlettiği avlulara açılan mermer ve mozaikle bezenen, tunç kapıları olan bir yerdi. Rahibe Ambrose’nin “Bizlere gelen aç ruhları güzelliklerle doyuruyoruz,” dediği bir yerdi.

Cambridge’deki ruhlar Aziz Radegund manastırından böyle bir şey istese elleri boş geri dönerdi. Kadınların evi olan bu manastıra hiç kimse bağışta bulunmamıştı. Bu, İngiltere’nin kadınların ibadetine değer vermediğinin bir göstergesiydi. Manastıra ait düz taştan yapılmış dikdörtgen yapılı ek binaların sadeliğinin memnuniyet verici olduğu bir gerçektir ama bunların hiçbirisi Aziz Giorgio manastırının tahılla dolu ambarından ne büyüktü ne de süslüydü. Güzellik açısından yetersizdi. Aynı şekilde yardım sunma konusunda da kıttı. Rahibeler burada bir şeyler sunmaktan çok satmayla ilgileniyordu.

Kiliseye giden yol boyunca kurulmuş olan tezgâhlarda Aziz Peter’in uğurlu kolyeleri, rozetleri, bayrakları, küçük heykelleri, taş levhaları ve de Aziz Radegund söğüdünden yapılan dokumalar ile Aziz Peter’in kanını içeren küçük cam şişeler sergileniyordu. Şişedeki kan insan kanı dahi *olmayabilirdi*. Öyle olsa bile o kadar çok su katılmıştı ki kanın rengi pembenin en açık tonuna yaklaşmıştı.

Rahibeler satış yapmak için çaba sarf ediyordu. “Gut has-

talığına iyi gelir... Burun akmasına iyi gelir... Doğurganlığı arttırır... İneklerdeki delibaş hastalığına dahi iyi gelir...”

Aziz Radegund manastırı şehit olan çocuğunun azizliğinin Vatikan tarafından onaylanması için yıllarca beklemeyecekti. Aziz Thomas Becket’in şehitliği üstüne kurulan sanayi ile son derece büyüyen ve gelişen Canterbury de aynı şeyi yapmıştı.

Gyltha’nın yoksulluk konusundaki eleştirileri ile ufku genişleyen Adelia böyle bir şeyden gelir elde etmeye kalkışan fakir bir manastırı suçlayamazdı ama bu işin yapılış şeklindeki bayağılığı kötüleyebilirdi. Actonlu Roger da oradaydı. Teczâhlar boyunca dizilen hacıların arasında hızlı hızlı gidip geliyor, cinde tuttuğu küçük cam şişeyi sallayarak kalabalığa satış yapmaya çalışıyordu. “Azizin kanı ile yıkanan kim olursa olsun bir daha yıkanmak zorunda kalmayacaktır.” O, geçerken yayılan ekşi koku söylediklerini kendisinin uygulamış olduğunu gösteriyordu.

Bu adam Canterbury’den buraya yapılan yolculukta hopyalayan, zıplayan, yerinde durmayan aklı kıt bir maymun gibi davranmıştı. Sürekli bağıırıyordu. Kulaklarını kapatan şapkası halen kafasına büyük geliyor, yeşil-siyah cübbesindeki çamur ve yemek lekeleri yerinde duruyordu.

Çoğunlukla eğitimli insanların katıldığı hac yolculuklarından birine dâhil olan bu adam o sıralar aptal gibi görünmüştü ama burada çaresiz insanlar arasında konuşurken çatallaşan sesi insanlarda dürtü uyandırmayı başarmıştı. Actonlu Roger’in, “Alın,” deyişini duyanlar ne bulduysa almıştı.

Tanrı’nın parmağının değmesi ile hastalanan bu gibi ruh-

ların kutsal çılgınlığa kapıldığından şüpheleniliyordu. Acton da aynen böyle biriydi. Bu adamı doğunun mağaralarında telaşlı bir şekilde dolanan ve saygı gösterilen bir bedeni idare ediyordu. Azizlerin hepsi bir tür huzursuzluğa kucak açmamış mıydı? Aziz Thomas Becket'in cesedinin üzerinde yapağıdan yapılmış pircelerle dolu bir kıyafet yok muydu? Kir, aşırı heyecan ve İncil'den alıntı yapabilme yeteneği kutsallığın simgesi sayılmıyor muydu?

O, Adelia'nın her zaman için tehlikeli saydığı türden biriydi. Garip davranan yaşlı kadınları cadılıkla suçlayan, zina yapanları mahkemelere çıkaran ve sözleri ile farklı ırklara ve inançlara karşı şiddet gösterilmesini teşvik edenler grubuna giriyordu.

Asıl soru onun *ne kadar* tehlikeli olduğuydu.

Adelia ona bakarken meraklanmıştı. O sen miydin? Wandlebury Tepesi'nde sinsice dolanıyor musun? Gerçekten de çocukların kanyla yıkanıyor musun?

Tabi bu soruları gidip hemen ona sormayacaktı. Sormasını gerektirecek bir sebep buluncaya kadar bekleyecekti ama onun uygun bir aday olduğunu da aklından çıkarmayacaktı.

Roger onu tanımamıştı. Aynı şekilde kapıya doğru giderken önlerinden geçen Başrahibe Joan da onu fark etmemişti. Başrahibe ata binmeye uygun kıyafetler giyinmişti. Bileğinin üstünde bir aksungur kuşu vardı ve, "Haydi buyurun!" diyerek müşterileri teşvik etmeye çalışıyordu.

Kadının kendine duyduğu güven ile zorba tavrı Adelia'nın kadının başında durduğu evin düzenli olacağını düşünmesine

sebebiyet vermişti ama tam aksine manastırdakilerin tembelliği her yerden belli oluyordu. Kilisenin etrafında yabancı otlar çıkmıştı. Tavandaki tuğlalardan bazıları da eksikti. Rahibelerin kıyafetleri düzgün değildi. Başörtülerinin altındaki beyaz başlıklar kir içindeydi. Davranışları ve tutumları hoş değildi.

Kiliseye girmek için sırada bekleyen Adelia, Aziz Peter’-dan elde edilen paraların nereye gittiğini merak etti. O ana kadar ne Tanrı’nın yüceliğini onurlandırmak için ne de hacıların rahat etmesi için kullanıldığını gösteren bir şeyle karşılaşmamıştı. Hastalara, hacılara kimse yardım etmiyordu. Aksak olanlara oturacak yer ayarlanmamıştı. İçecek hiçbir şey de sunulmamıştı. Ziyaretçilere geceleyin kalacak yer sunmadıkları kentteki hanları gösteren alt tarafı kıvrılmış bir listeyi kilisenin kapısına asmalarından belliydi.

Adelia ile birlikte sırada bekleyen kişiler bunlara aldırış etmiyor gibiydi. Koltuk değnekli bir kadın Canterbury’c, Winchester’e, Walsingham’a, Bury St Edmunds’a ve St Albans’a yaptığı ziyaretlerle övünüyor, etrafındaki kişilere aldığı rozetleri gösteriyordu. Buradaki eksiklikleri de yadırgamıyordu. “Buradan umutluyum,” dedi. “Genç bir aziz ama Yahudiler tarafından çarmıha gerilmiş. İsa ona kulak verecektir. Buna inancım tam.”

Tanrı’nın Oğlu ile aynı kaderi paylaşmış olan İngiliz bir aziz. Hepsi o azizin soluduğu havayı soluyordu. Adelia dahi azizin onlara yardım etmesi için dua ediyordu.

Kiliseye girmişti. Kapının yanındaki bir masada oturan kâtip, kutsal emanetlere dokunduktan sonra kendini daha iyi hisseden soluk yüzlü kadının söylediklerini yazıyor, ona sorular

soruyordu.

Kâtip, Actonlu Roger'dan çok daha ılımlı bir tutum sergiliyordu. "Gücünüz yerinize geldi mi? Kutsal Ruh'u hissettiniz mi? Günahlarınız akıp gitti mi? Hâlsizliğiniz geçti mi?"

"Evet," dedi kadın ve sonra daha heyecanlı bir şekilde bir daha, "evet," dedi.

"Bir mucize daha!" Kadını sırada bekleyenlere göstermek için çekiştirerek dışarı götürdüler. "Şifa, halkım! Tanrı'ya ve küçük azize dua edelim."

Kilise tahta ve saman kokuyordu. Kilisenin ortasına tebeşirle labirente benzer bir şey çizilmişti. Belli ki birisi taşların üstüne Kudüs'e giden yolu tasvir eden bir labirent çizmeye çalışmıştı. Ancak rahibelerin üzerinde yürümelerini istediği hacıların sadece birkaçı söylenenlere uyuyordu. Diğer hacılar da kutsal emanetin bulunduğu yan taraftaki şapele doğru yönlendiriliyordu. Adelia önünde duranlardan dolayı sergilenen şeyi göremiyordu.

Kalabalığın dinmesini beklerken etrafı bakındı. Duvarlardan birinin üzerinde duran güzel bir taş plakta şunlar yazıyordu: "Kilisemiz, Tanrı'mızın bize bahsettiği yıllardan biri olan 1138 yılında Merhum Kral Henry'nin ruhu adına Cambridge kentindeki rahibelerin faydalanması için kuyumcu William le Moyne tarafından yapılan ve Kral Stephen tarafından sunulan bir armağandır."

Adelia kilisenin fakirliğinin nedenini anlamıştı. Stephen, kuzeni Matilda ile girdiği savaştan yenilgi ile ayrılmıştı. Zaferin bir diğer kazananı da Matilda'nın oğlu olan II. Henry'di. Hü-

küm süren kral, annesinin on üç yıl boyunca savaştığı bir adam tarafından bahşedilen bir eve yardım etmek istemezdi.

Başrahibelerin adlarını yazdığı bir listede Joan'ın göreve sadece iki yıl önce geldiği belirtiliyordu. Kilisenin bakımsız hâli başrahibenin gayretli biri olmadığını gösteriyordu. Duvarda asılı olan ve altında "Cesuryürek. M.S. 1151–M.S. 1169. Aferin, İyi ve Güvenilir Uşak." yazan bir at resmi başrahibenin dünyevi şeylere daha çok ilgi gösterdiğini kanıtlıyordu. Aziz Meryem heykelinin tahta parmaklarından aşağı doğru bir dizgin ile yular sarkıyordu.

Kapıda karşılaştığı çift kutsal emanete ulaşmıştı. Onlar dizlerini üstüne çökünce Adelia da sergilenen şeyi gördü.

Derin bir nefes aldı. Yanan beyaz mumların arasında gördüğü manzara daha önce tanıklık ettiği tüm iğrençlikleri alıp götürecek cinstendi. Buna sebep olan şey, sadece parlayan kutsal sandık değil; onun başında diz çökerek bekleyen, taş kesilmiş, yüzü acıyla şekillenmiş, elleri de dua etmek için birbirine kavuşmuş olan rahibeydi. İncil'de anlatılan bir sahneye can katıyor gibiydi. Anne ve ölü çocuğu yan yana durarak merhametle dolu anlar yaşıtıyordu.

Adelia'nın boynu iğnelendi. İçini birden inanma isteği kaplamıştı. Bu yer, kesinlikle Tanrı'nın Cenneti'ne duyulan şüpheleri silip süpürecek, parlayan bir gerçeği barındırıyordu.

Önündeki çift dua ediyordu. Adelia, daha önce oğullarının Suriye'de olduğunu işitmişti. Daha önce çalışmışçasına aynı sözleri fısıldıyorlardı. "Kutsal çocuk, Tanrı'ya oğlumuzdan bahsetmeni diliyorum. Onu sağ salim evine göndermesini söylersen

bizleri mutlu kılarırsın.”

Adelia’nın aklından, “Tanrım, inanmak istiyorum,” sözleri geçiyordu. Bu kadar saf ve basit olan bir rica yerine getirilmiyordu. “İnanmak istiyorum. İnanmaya özlem duyuyorum.”

Birbirlerine tutunan kadın ve adam ayağa kalkıp yürümeye başladı. Adelia diz çöktü. Sandığın yanındaki rahibe ona bakınca gülümsedi. O, başrahibeye Canterbury’den Cambridge’ye gelirken eşlik eden genç yaştaki çekincen rahibeydi. Ama çekingenliği o anda merhametle bürünmüştü. Sevgi dolu gözleri ile ona bakarken, “Aziz Peter seni duyacaktır, sevgili kardeşim,” diyordu.

Kutsal sandık tabut şeklindeydi ve diz çökenlerin gözleri ile aynı hizaya gelmesi için oyulmuş bir kabrin üstüne koyulmuştu. Usta bir kuyumcunun, bir çocuğun yaşamını, zalimler tarafından şehit edilmesini ve Meryem Ana tarafından yukarı taşınıp, cennete götürülüşünü tasvir eden ve kır resimleri ile bezenen sahneleri işlediği mücevherlerle kaplanmış uzunca bir tabuttu. Manastırın parasının nereye gittiği de açıklığa kavuşmuştu.

Yan taraflarından birine sedef işlenmişti. O kadar inceydi ki bir pencere görevi görüyordu. Oradan içeriye bakan Adelia sadece küçük kadife bir yastığın üstüne kutsama işareti yapacak şekilde konulmuş bir elin parmaklarını görüyordu.

“İsterseniz parmak kemiğini öpebilirsiniz.” Rahibe kutsal sandığın üstündeki minderin üstüne yatırılmış, kenarları güneş sembolüne benzeyen bir kabı gösterdi. Bir Sakson broşuna benziyordu. Yuvarlak küçük bir kemik, altın ve değerli taşların arasına yerleştirilmişti.

Adelia'nın önünde duran, sağ elin trapezyum kemiği idi. Büyü bozulmuş, Adelia kendine gelmişti. Rahibe, "İskeletin tamamına bakmak için bir peni daha vermelisiniz," dedi.

Güzel rahibenin beyaz tenli alnı kaşlarını çatınca kırış kırış oldu. Daha sonra öne eğildi ve kabı kaldırıp sandığın kapağını açtı. Bunları yaparken elbisesinin kolu açıldı. Rahibenin kolu morluklarla doluydu.

Adelia şaşkınlıkla ona baktı. "Bu güzel sevgi dolu kızı dövüyorlar mı?" diye düşündü. Rahibe ona gülerken elbisesinin kolunu düzeltti ve, "Tanrı uludur," dedi.

Adelia bu sözün doğru olmasını umuyordu. İzin istemeden mumlardan birini aldı ve kemiklerin üstüne tuttu.

Kemikler çok küçüktü. Başrahibe Joan azizini aklında çok büyütmişti. Sandık onun için çok büyüktü. İskelet adeta içinde kaybolmuştu. Kendisine büyük gelen elbiseleri giyinmiş küçük bir çocuk gibiydi.

İskeletin el ve ayaklarındaki tek bozukluğun çıkarılan trapezoyidden kaynaklandığını gördüğü anda Adelia'nın gözlerini yaşlar kaplamadı. Ne ellerine ne de ayaklarına çivi çakılmıştı. Kaburgası ile omurgasında da delinme izi yoktu. Başrahibin Simon'a anlattığı bir mızrağın sebep olduğunu söylediği yara büyük ihtimalle vücudun aşırı şişmesi ile derinin kangren olmasından kaynaklanmış, dolayısıyla çocuğun karnı yarılmıştı.

Ama kasık kemiklerinin etrafında diğer çocuklarda gördüğü gibi belirgin ve düzensiz kesikler vardı. Kemikleri incelemek için elini sandığa koyma isteğine engel olması gerekiyordu. Zaten bulgularından emin sayılırdı. Çocuk Adelia'nın

daha önce görmediği, kendine özgü bıçağı olan bir cisimle defalarca bıçaklanmıştı.

“Hey, hanım!” Arkasında bekleyen insanlar sabırsızlanmaya başlamıştı.

Adelia ayağa kalktı ve uzaklaşmaya başladı. Giderken kapının oradaki kâtibe penilcri bıraktı. Kâtip, “Şifa buldunuz mu, hanımefendi?” dedi. “Gerçekleşen mucizeleri kaydetmem gerekiyor.”

“Kendimi daha iyi hissettiğimi yazabilirsin.”

“Kendimi aydınlanmış hissediyorum,” lafını da söyleyebilirdi. Adelia artık durumu daha net görüyordu. Aziz Peter çarımha gerilmemiş, diğerleriyle aynı şekilde öldürülmüştü.

Somurtkan bir şekilde dururken bu bilgileri sorgu yargıcının yürüttüğü soruşturmaya nasıl dâhil edebileceğini düşünüyordu. Dr. Trotula olarak bu çocuğun haç üzerinde ölmediğini; şu anda aranızda dolanan bir caninin elinde can verdiğini ispatlayacak somut kanıtlarımın olduğunu söylemeliyim.

Bunları anatomi diye bir bilimin varlığından dahi haberdar olmayan, umursamaz bir jüriye yabancı bir kadın nasıl anlatabilir?

Dışarıya adımını atıncaya kadar Ulf’ün onunla içeriye girmedliğini fark etmemişti. Çocuğu dış kapının civarında ellerini dirseklerinin önünde kavuşturarak oturmuş bir hâlde buldu.

Adelia düşüncesizlik ettiğinin farkına vardı. “Aziz Peter’ı tanıyor muydun?”

Çocuk Cankurtaran’a döndü ve alaylı bir şekilde, “Ben okula gidiyor muydum? Tabi ya. Gidiyordum,” dedi.

“Özür dilerim.” Adelia *yine* düşüncesizce davranmıştı. İçerideki iskeletin sahibi bir zamanlar hem öğrenciydi hem de bu çocuğun okul arkadaşıydı. Çocuk muhtemelen arkadaşı için yas tutuyordu. “Üzülme kaçımız bir azizle derse girdim diyebilir ki?”

Çocuk omzunu silkti.

Adelia çocukların hâlerinden çok anlamazdı. Onun haşır neşir olduğu çocuklar genellikle ölü olanlardı. Çocukların da zekâyâ sahip insanlar olduğunu, onlara da bu düşünceyi göz önüne alarak davranılması gerektiğini düşünüyordu. Ama tıpkı önünde duran çocuk gibi cevap alamadığı zamanlarda da ne yapacağını bilmiyordu.

“Aziz Radegund ağacına geri döneceğiz,” dedi. Adelia oradaki rahibelerle konuşmak istiyordu.

Geldikleri yoldan geri döndüler. Adelia’nın aklına bir şey takılmıştı. “Okul arkadaşını kaybaldığı gün görmüş olabilir misin?”

Çocuk sinirli bir şekilde kafasını çevirdi ve, “O, Paskalya’da kayboldu. Ben ve nenem o zamanlar halen bataklıkların oradaydık,” dedi.

“Hıı.” Adelia yürümeye devam etti. Denemeye değerci.

Arkasındaki çocuk yine köpekler konuşmuş gibi, “Ama Will onu görmüş. O gün onunla birlikteymiş,” dedi.

Adelia arkasını döndü. “Will mi?”

Çocuk, “Öff!” dedi. Köpeğe sertçe baktı. “Anlamıyor musun? O ve Will birlikte keçi söğüdü topluyormuş.”

Geçen gün Başrahip Geoffrey, Aziz Peter’ın başına gelenleri anlatırken Will diye birinin adı geçmemişti. Doğal olarak

Simon da durumu Adelia'ya aktardığında da böyle bir şeyden bahsetmemişti. "Will kimdir?"

Çocuk yine köpekle konuşmaya yeltenirken, Adelia elini çocuğun kafasının koydu ve yüzünü kendine doğru döndürdü. "Doğrudan benimle konuş."

Ulf yine de Cankurtaran'a bakmak için boynunu çevirdi. "Onu sevmiyoruz," dedi.

"Ben de seni sevmiyorum ama konuşmamız gereken bir konu var. Arkadaşını kimin, nasıl ve neden öldürdüğünü öğrenmeliyiz. Ben bu tür konularda yetenekli biriyim. Ancak şu an senin bildiklerini öğrenmem gerekiyor. Sen de babaannen de benim için çalışıyorsunuz. Bildiklerini öğrenmeye hakkım var. Birbirimiz sevip sevmemizin bu konu ile hiçbir ilgisi yok."

"Lanet olası Yahudiler yaptı."

"Emin misin?"

Ulf ilk defa doğrudan ona bakmıştı. Vergi tahsildarı o an onlarla birlikte olsaydı çocuğun gözlerinin yüzünü yaşlandırdığını, tıpkı Adelia'nın çalışırken büründüğü hâlde büründüğünü görebilirdi. Adelia karşısındaki çocuğun oldukça zeki biri olduğunu gördü.

Ulf, "Benimle gel," dedi.

Adelia elini üstüne sildi. Çocuğun şapkasının altından çıkan saçları yağlı ve kirliydi. Adelia onu takip etmeye başladı. Bir süre sonra çocuk durdu.

Nehrin karşısına, önünde duran küçük rıhtıma kadar uzanan çimleri olan büyük ve heybetli bir malikâneye bakıyorlardı. Panjurları kapalı olan pencereler ve önündeki oluklardan çıkan

yabani otlar evin terk edildiğini gösteriyordu.

Ulf, “Yahudi Şef’in evi,” dedi.

“Chaim’in evi mi? Peter’in çarmıha gerildiği varsayılan yer mi?”

Çocuk başını salladı. “Yalnız doğru değil.”

“Bana bir kadının odalardan birinde sallanan bir ceset gör-
düğü söylendi.”

Çocuk, “Martha,” dedi. Ses tonundan kadının sevilmediği ancak katlanılabilir biri olduğu anlaşılıyordu. “O, dikkat çekmek için her şeyi söyler.” Ulf, Cambridgeli bir hemşehrisini suçlar gibi gördüğünü düşünerek, “Onu hiç görmediğini söylemiyorum. Yalnızca gördüğünü söylediği zamanda görmediğini söylüyorum.”

“Aynen İhtiyar Kömürcü gibi,” dedi.

Tekrar yola koyuldular. Aziz Radegund söğüdünü ve ağacın dalları ile dolu tezgâhı geçip köprüye doğru yürüdüler.

Kaleye kömür getiren adamın iki Yahudi’nin bir torbayı Cam Nehri’ne attığını gördüğü yere gelmişlerdi. Torbada Peter’in cesedinin olduğu söyleniyordu. Adelia, “Kömürcü de mi doğruyu söylemiyor?”

Çocuk başını salladı. “İhtiyar Kömürcü’nün tek gözü kördür. Hem de adam aşağılık bir yalancı. O hiçbir şey görmedi. Çünkü...”

Şimdi de geldikleri yoldan geri dönerek Chaim’in evinin karşısına yürüyorlardı.

Ulf suyun üstüne doğru çıkıntı yapan rıhtımı göstererek, “Çünkü cesedi buldukları yer orası. Rıhtımın direklerinin altında

buldular onu. Yani kimse köprüden bir şey atmadı. Çünkü...

Çocuk cevap vermesini beklercesine Adelia'ya bakıyordu. Belli ki onu sınıyordu.

Adelia, "Çünkü ceset akıntıya karşı yüzemez," dedi.

Çocuğun pişkin gözleri aniden sevinçle dolmuştu. Çocukta sınavından tam not alan öğrencisini gören bir öğretmen edası vardı. Adelia testi geçmişti.

Kömürcünün söylediklerinin yalan olduğu belliydi. Dola-yısıyla ondan kısa bir zaman önce çarpmıha gerilen çocuğun be-denini Chaim'in evinde gördüğünü iddia eden kadının sözleri de şaibeli bir hâl alıyordu. Ama neden doğrudan Yahudiler suç-landı?

Çocuk, "Çünkü onlar yaptı," dedi. "Ama söylenen zaman-da değil." Pislik içindeki eliyle Adelia'nın çime oturmasını işa-ret etti. Sonra o da onun yanına oturdu. Hızlıca konuşmaya başlarken Adelia'nın yetişkinlerden farklı bir şekilde algıladık-ları bilgilerle teorilerin kurulduğu çocuk dünyasına girmesinc izin vermişti.

Adelia, hem çocuğun aksanını hem de lehçesini anlamakta güçlük çekiyordu. Çamurlu bir yolda zıplaya zıplaya yol alır gibi çocuğun söylediklerinden anlamadıklarını atlıyordu.

Anladığı kadarıyla Ulf'ün yaşlarında olan Will de o gün Peter gibi süslemeler için söğüt toplamaya çıkmıştı. Will, Cam-bridge'nin daha varlıklı bir kesiminde kalıyordu. O ile Trum-pingtonlu çocuk, Aziz Radegund ağacının orada karşılaşmıştı. İkisi de nehrin karşısında duran Chaim'in evindeki düğün kut-lamalarını merak etmişti. Will ile Peter, Chaim'in evinin arka-

sındaki ahırda bulunan atlara ve arabalara bakmak için köprüden karşıya geçmiş, kentin içinde yürümüştü.

Daha sonra Will annesinin beklediği söğüt dallarını evc götürmek için Peter'dan ayrılmıştı.

Çocuk olanları anlatırken bir anlığına duraksamıştı ama Adelia hikâyenin devamının olduğunu biliyordu. Ne de olsa Ulf'de doğuştan hikâyec anlatma yeteneği vardı. Güneşli ılık havada söğütlerin yarım yamalak gölgesinde oturmak hoştu. Ancak yolda yürürken Cankurtaran'ın postuna pis kokulu bir şey değmişti ve güneş vurdukça ortalığa daha keskin bir koku yayılıyordu. Ayaklarını nehre batırmış olan Ulf açlıktan şikâyetçiydi. "Bana bir peni verirsen markete gidip bizlere bir şeyler alırım," dedi.

"Daha sonra." Adelia çocuğun devam etmesini sağlamak için, "O zaman söylediklerini özetleyeyim: Will evine döndü. Peter da Chaim'in evinin orada kayboldu ve bir daha görülmedi." diyerek devam etti.

Çocuk hafiften gülerken burnunu çekti. "Çakal Will hariç bir daha onu kimse görmedi."

"Will onu bir daha mı görmüş?"

"O gün havanın karardığı vakitlerde Will sabaha yetiştirecek mavnalardan birini tamir eden babasına akşam yemeğini götürmek için nehre geri dönmüş.

Cambridge tarafında olan Will de nehrin karşısında sol kıyıda bulunan Peter'ı görmüş. 'Burada, tam da bizim oturduğumuz yerde duruyormuş.' Will, Peter'a seslenerek evc dönmesi gerektiğini söylemiş."

Ulf kararlı bir şekilde, “Aynen öyle yapmalıydı,” dedi. “Geceleyin Trumpington çalılarında dolaşırsanız karakoncoloslar size cehennemin dibini boylatır.”

Adelia, karakoncolosun ne olduğunu ne biliyor ne de umursuyordu. “Devam et.”

“Peter da Yahünnaplar için gidip biri ile buluşacağını söylemiş.”

“Yahudiler mi?”

“*Yahünnaplar*.” Ulf yerinde duramıyordu. Zıplaya zıplaya parmağı ile Chaim’in evini gösteriyordu. “Yahünnaplar dedi. Yahünnaplar için birisi ile buluşmaya gidecekmiş. Will’e de onunla gelmek isteyip istemediğini sormuş ama Will hayır demiş. Hayır dediğine şükrediyor, çakal. İşte ondan sonra da kimse Peter’ı görmedi.”

Yahünnaplar. Onlar için biriyle mi tanışmaya gitti? Yoksa onlar adına bir iş mi yapacaktı? Hem neden Yahünnaplar demişti? Yahudiler için kullanılan yüzlerce aşağılayıcı söz vardı. Adelia da İngiltere’de bulunduğundan dolayı bunların çoğunu duymuştu ama o, duyduklarından biri değildi.

Adelia’nın kafası karışmıştı. O gece nehirde olanları kafasında tekrar tekrar canlandırıyordu. Ulf ile gezindikleri o günde havanın aydınlık olmasına, az ilerdeki Aziz Radegund ağacının etrafındaki kalabalığa rağmen nehrin bu kısmı ıssızdı. Arka taraftaki park alanı ormana açılıyordu. O zaman o gece buralar daha ıssızdı.

Ulf’ün anlattıklarından çıkarım yapan Adelia, Peter’ın narin ve duygusal biri olduğunu düşündü. Ulf’ün tarif ettiği

ocuk Will'den daha çabuk kandırılabilir biriydi. Will'i güvenilir biri olarak anlatmıştı.

Gözünün önüne o anda arkadaşına el sallayan, loş ağaçların içinde ışıldayan ve sonra da sonsuza kadar kaybolan kk bir ocuk geldi.

“Will bunları başka kişilere de anlatmış mı?”

Will bunları birilerine anlatmıştı ama anlattığı kişiler arasında yetişkinler yoktu. Ufak ocuk, Yahudilerin peşinden gelmesinden korkmuştu. Ulf'e göre haksız da sayılmazdı. Bu sırrını sadece diz kadar boyu olan, umursanmayan, ihmal edilmiş akranları ile paylaşmıştı.

Her ne olursa olsun istenen hedefe ulaşılmış, Yahudiler suçlanmıştı. Suçu işleyen kişi ile şinin cezası kesilmışti. Katile de tekrar cinayet işlemesi için fırsat tanınmıştı.

Ulf, Adelia'ya bakıyordu. “Daha fazlasını duymak ister misin? Hepsi bu kadar değil. Ama bu sefer çizmelerini suya batırman gerekecek.”

O gecenin ilerleyen vakitlerinde Peter'ın Chaim'in evine döndüğünü ve Chaim'in suçlu olduğunu ispatlayan son kanıtını da ona gösterdi. Nehrin kıyısına inmesini gerektiren bu kk yolculuktan dolayı Adelia'nın ayakları ile eteğinin ucu ıslanmıştı. Üstünü de Cambridge alvyonluları kaplamıştı. Cankurtaran da onlarla birlikte gelmişti.

 nehrin kıyısına geri dönerken ağaçların gölgesinden daha karanlık olan gölgeler üstlerine vurmıştu.

Sr Gervase, “Gözlerime inanamıyorum. şu, yabancı kaltak değil mi?” dedi.

Söre Joscelin de, “Nehirden bir Afrodite çıkıyor,” dedi.

Üzerlerinde av kemerleri vardı ve benekli atlarının üstünde birer tanrı gibi duruyorlardı. Sör Joscelin’in önünde duran üzerine örtü örtülmüş ölü kurdun ağzı burnu akıyor, halen devam eden hırıltıları duyuluyordu.

Canterbury yolculuğunda onlara eşlik eden avcı arka planda duruyor, kayışa bağlanmış üç tane kurt köpeğini kontrol ediyordu. Bu köpeklerin hepsi bir seferde Adelia’yı havaya kaldırıp kaçırabilecek büyüklükteydi. Bıyıklı, sert bakışlı yüzleri ile Adelia’ya bakıyorlardı.

Adelia oradan uzaklaşacaktı ama Sör Gervase onu, Ulf’ü ve Cankurtaran’ı kapana kısırmak için atını önlerine sürmüştü. Nehri ve atları kullanarak yollarını kesmişti.

“Gervase, Cambridge’ye gelen misafirimizin çamurla oynanarak ne yapmaya çalıştığını sorsak mı?” dedi. Sör Joscelin gülüyordu.

“Soralım, soralım. Bir de bir centilmen onun dikkatini çekmeye çalıştığında sihirli baltasının ortaya çıktığını şerife söyleyelim.” Adamlar eğlenmeye ve tehdit savurmaya devam ediyordu. Sör Gervase ilk karşılaşmalarında kaybettiği üstünlüğü kazanmaya çalışıyordu. “Hı? Ne oldu seni cadı? O Sarazen sevgilin şimdi nerede?” Sorular arttıkça adamın sesi de artıyordu. “Seni suya gömmeme ne dersin? Bak bak. Bu da piçiniz mi? Amma da kirliymiş.”

Adelia bu sefer korkmamıştı. Kendi kendine, “Seni cahil budala. Ne *cüretle* benimle konuşursun?” diyordu.

Şaşkına dönmüştü. Gözlerini adamdan ayırmıyordu. Ada-

mın içindeki nefret duygusu Actonlu Roger'ı dahi gölde bıkalırdı. Sadece gücünü kanıtlamak için o gün o tepede Adelia'ya tecavüz edebilirdi. Arkadaşı yanında olmasa o anda da böyle bir şeye yeltenirdi. Güçlünün güçsüz üzerindeki hâkimiyeti devam ediyordu.

O sen misin?

Yanıdaki çocuk put gibi duruyordu. Köpek de kurt köpeklerinin gözüne çarpmamak için Adelia'nın bacaklarının arkasına saklanmıştı.

Sör Joscelin sert bir şekilde, "Gervase," dedi. Daha sonra Adelia'ya bakarak, "Arkadaşıma aldırış etmeyin, hanımefendi. Onun yakalayamadığı kurdu yakaladığım için öfkeli. Mızrağıyla yaşlı bir kurdu yakalamayı beceremedi." Bir anlığına arkadaşına bakıp gülümsedi ve tekrar Adelia'ya dönerek, "Sevgili rahibin size at arabasından daha iyi bir yer bulduğunu duydum."

"Sağ olsun, buldu."

"Peki ya doktor arkadaşınız? O da buralara yerleşiyor mu?"

"Evet."

"Şarlattan Sarazen ve Fahişesi. Kapınıza bunu yazmalısınız," diyen Sör Gervase öfke saçıyordu.

Adelia'nın aklından, "Zayıflardan biri olmak böyle bir şeymiş. Güçlü olanlar çekinmeden karşısındakini aşağılayabiliyor. Ama göreceğiz. Sana gününü göstereceğim," sözleri geçiyordu.

Sör Joscelin adama aldırış etmiyordu. "Sanırım doktorunuz yanımdaki zavallı Gelhert'e yardım edemez. Kurt ayağını ısırdı." Başı ile av köpeklerinden birini gösterdi. Köpek de pençesini kaldırdı.

Adelia, adamın bilerek yapmasa da bu sözlerle onlara hakaret ettiğini düşünüyordu. “Doktor, insanların hastalıklarından daha iyi anlar. Mesela arkadaşınıza en kısa zamanda doktora gitmesini tavsiye edebilirsiniz.”

“Kaltağın dediklerine bak hele!”

Joscelin, “Hastalandığımı mı düşünüyorsun?” dedi.

“Hastalık belirtileri var. Doktora yardım edince insan böyle şeyleri fark ediyor.”

“Ne belirtisi?” Sör Gervase aniden telaşlanmıştı. “Ne belirtisi söylesene!”

Adelia, Sör Joscelin’e bakarak, “Açıklama yapacak kişi ben değilim,” dedi. Zaten ortalıkta açıklanacak hiçbir belirti yoktu.

“Ama çok gecikmeden doktora görünürse iyi olur.”

Adam daha çok telaşlanmıştı. “Aman Tanrım! Bu sabah yedi sefer hapsirmiştım.”

Adelia, “Hapsirme?” dedi. “İşte görüyor musunuz?”

“Aman Tanrım!” diyen adam dizginleri eline aldı ve mızraklarının olduğu tarafa yatarak atını döndürdü. Giderken Adelia’nın üzerine çamur sıçratmıştı, ancak Adelia hâlimden memnundu.

Gülümseyen Sör Joscelin kepini kaldırdı ve, “İyi günler, hanımefendi,” dedi.

Avcı da Adelia’ya selam verdi ve köpeklerini toplayarak onları takip etti.

Adelia adamların arkasından bakarken kendi kendine, “İç-

lerinden herhangi biri olabilir,” diyordu. O Gervase vahşi hayvanın teki, diğeri de boş boş konuşuyor.

Hoş tavırlarına rağmen Sör Joscelin’in de katil çıkma ihtimali vardı. Gıcık arkadaşını kolladığı her hâlimden belliydi. O sabah o da tepede dolanıyordu.

Zaten kimler dolanmıyordu ki? Mülâyim suratlı avcı da o suratının altında Actonlu Roger kadar kötü bir bedeni barındırıyor olabilirdi. Cherry Hilton’dan gelen tombul yanaklı tüccar da oralardaydı. Halk ozanı da. Keşişler de. Özellikle Gilbert Kardeş. Adelia bu keşişi bir sefer görmüştü ama adamın kindar biri olduğunu anlamıştı. O gece hepsi Wandlebury Tepesi’nde bir şeyler karıştırmış olabilirdi. Bir de meraklı vergi tahsildarı vardı ama zaten onunla ilgili her şey şaibeliydi.

Neden sadece erkeklerden şüpheleniyorum? Başrahibe, genç rahibe, tüccarın eşi ve hizmetliler de oradaydı.

Ama onlardan biri yapmış olamazdı. Adelia kadınların hepsini aklamıştı. Bu bir kadının işlediği cinayet değildi. Bu yargıya kadınların çocuklara şiddet uygulamayacağını varsayarak varmamıştı. O güne kadar işkence ve ihmalkârlıkla ilgili bir sürü vaka incelemişti. Bu vakadaki vahşete, cinsel saldırıya benzer olanların sorumlularının hep erkekler olduğunu görmüştü.

“Onlar seninle *konuştu*,” diyen Ulf, Adelia’nın aksine korkudan kaskatı kesilmişti. Biraz kendine gelince, “Onlar haçlı. İkisi de. Kutsal Topraklar’a gidip gelmişler.”

Adelia net bir şekilde, “Aynen öyle,” dedi.

Oralara gidip zengin dönmüşler, kendilerini ispatlamışlardı. Sör Gervase erkekler manastırından aldığı şövalyelik ücreti ile Coton köşkünü kiralamıştı. Sör Joscelin de Aziz Radebund manastırından kiraladığı Grantchester köşkünde kalıyordu. İkisi de birer usta avcıydı. Sör Joscelin’in önünde yatan ve Trumpington yolundan geçen kuzuları yiyen şeytana benzer o kurdu yakalamaları gerekince Başrahip Geoffrey’den Hugh’u ve av köpeklerini göndermesini istemişlerdi. Çünkü Hugh, Cambridgeshire’deki en usta kurt avcısıydı...

“*Erkekler*,” diye düşündü, “kendilerine hayran, umursamaz insanlar. Küçük bir çocukken dahi aynılar...”

Ancak yanındaki çocuk o anda ona saygıyla bakıyordu. Yine bilmiş tavrını takınarak, “Sen de onlara karşı geldin.” dedi.

Adelia da kendisini ispatlamıştı.

Muhabbet ede ede Yaşlı Benjamin’in evine doğru yürüdüler. Gözlerinden düşen köpek de arkalarından yolu takip ediyordu.

Simon eve döndüğünde hava kararmıştı. Evde onu bekleyen hamur parçacıklı yılanbalığı yahnisi ve balık turtasını yerken Cambridge’nin merkezinde ve civarında satış yapan yün tüccarlarının sayısından dem vuruyordu. Günlerden Cuma’ydı. Bunu belirten Gyltha gün sayıyor gibiydi.

“Cana yakın insanlar. Hepsi de gülyüzlü bir şekilde papyonumun eski bir yünden yapıldığını anlatıp durdu. Üzerindeki

tüyden mi ne anlıyorlarmış... Hı, pardon, asıl konuya geleyim. O bez parçasının geldiği yeri öğrenmek imkânsız değilmiş.”

Giyimine ve görünüşüne özen göstermese de Napolili Simon varlıklı bir aileden geliyordu. Buralara gelmeden önce kumaşın koyundan elde edilen yün ile yapıldığı bilmiyordu. Belli ki bunları öğrenince şaşkınlık duymuştu.

Bir yandan yemek yerken bir yandan da Mansur ve Adelia’yı bilgilendiriyordu.

“Koyun postlarını temizlemek için idrar kullandıklarını biliyor muydunuz? Postları halkın idrarı ile dolu varillerde yıkıyorlar.” Hallaçlama, basma, dokuma, boyama, renk sabitleme. “Siyah rengi elde etmenin ne kadar zor bir şey olduğunu biliyor musunuz? Ben de bugün öğrendim. Siyahı elde etmek için koyu mavi renk, çivitotu veya demir ile tanen karışımı kullanılmalı. İnanın elde etmesi en kolay renk sarıymış. Tanıştığım kumaş boyacılarından bazıları ellerinden gelse hepimize sarı renkli kıyafetler giydirir. O ne öyle; hayat kadınları gibi...”

Adelia parmağı ile masayı tıklattı. Neşeli hâline bakılırsa Simon’un araştırması başarılı geçmişti. Adelia’nın da anlatacakları vardı.

Simon, Adelia’nın hareketini fark edince konuya girmeye başladı. “Aa, tabi. Bezler sert, düz yüzeyli bir dokumadan koparılmış. Ama bu bez parçasında...” Simon sevinçli bir şekilde bezi elinde gezdiriyordu. Adelia soruşturmanın heyecanıyla Simon’un neyin peşine düştüğünü unutuvermişti, “...kenarları sağlamlaştırmak için atılan dokumacıya özgü dikiş izleri olmasa...”

Adelia'nın gözlerine baktı ve vurucu açıklamayı yaptı, "... üç yıl önce Ely Manastırı'nın başkeşişine gönderilen kumaştan geldiğini bulamazdık. Başkeşiş, Cambridgeshire'deki tüm dinî binalara manastırlarda kalanların giyinmesi için kıyafet dağıtmaktan sorumluymuş."

İlk tepkiyi veren kişi Mansur'du. "Keşiş kıyafeti mi? Yani bez, bir keşişin giyindiği elbiseden mi geliyor?"

"Evet."

Bir süre sonra bozulacağı belli olan anlık bir sessizlik oldu.

Adelia, "Bu durumda manastırda kalıp da o gece tepede olan tek bir kişinin adı temize çıkıyor. O da tüm gece bizim yanımızda olan başrahip."

Simon başını salladı ve, "Başrahibin emrindeki keşişler de cübbelerinin altına siyah kıyafet giyiyor," dedi.

Mansur araya girerek, "Rahibeler için de aynısını söyleyebiliriz," dedi.

"Doğru," diyen Simon, Mansur'a gülümserken sözüne devam etti. "Ama kadınları hariç tutabiliriz. Bugün soruşturmamı yürütürken yine Cherry Hiltonlu tüccarla karşılaştım. Şansa bakın ki o da yün tüccarıymış. Eşinin, rahibelerin ve kadın hizmetçilerin o geceyi kafiledeki erkeklerce korunan, etrafı sarılı çadırda geçirdiğinden emin olduğunu söyledi. Hanımlardan herhangi biri fark edilmeden tepelere gidip cesetlerin yerini değiştirmiş olamaz."

Geriye Başrahip Geoffrey'e eşlik eden üç keşiş kalmıştı. Simon adamların adını saymaya başladı.

Genç Ninian Kardeş olabilir mi? Sanmıyorum. Ama neden

olmasın?

Gilbert Kardeş olabilir mi? Sinir bozucu biri. O olabilir. Peki ya diğeri?

Hiç kimse üçüncü keşişin ne yüzünü ne de nasıl biri olduğunu hatırlıyordu.

Simon, “Daha fazla araştırma yapmadan konuşmamız nafile,” dedi. “Belki de kirlenmiş bir keşiş kıyafetinin biri çöpe atılmıştır. Katil böyle bir bezi herhangi bir yerden bulmuş olabilir. Biraz dinlenelim sonra devam ederiz.”

Arkasına yaslandı ve şarap bardağına uzandı. “Doktor beni mazur görün. Biz Yahudiler çok sık kovalamaca yaşayan insanlar değiliz. Bu yüzden avını nasıl yakaladığını anlatan bir avcı gibi sıkıcı konuştuyusam affola. Sizin gününüz nasıl geçti?”

Adelia yaptıklarını sırası ile anlatmaya başladı. Konuşurken biraz daha aceleliydi. Ne de olsa onun avı Simon’unkinden daha faydalı geçmişti. Bulduklarının Simon’un hoşuna gidip gitmeyeceğinden emin değildi. Kendisi ulaştığı sonuçlardan dolayı üzülüyordu.

Aziz Peter’in kemikleri ile ilgili bulgularını anlatınca Simon heyecanlandı. “Biliyordum. Böylece bir adım öne geçtik. Belli ki çocuk çarmıha gerilmemiş.”

“Doğru,” diyen Adelia nehrin karşı tarafında Ulf ile yaptığı konuşmayı anlattı.

Ağızındaki şarabı püskürten Simon, “İşte böyle,” dedi. “Doktor, İsrail’i kurtardınız. Çocuk Chaim’in evinden çıktıktan sonra görülmüş. Öyleyse yapmamız gereken tek şey Will denen çocuğu alıp Şerif’e götürmek. “Sayın Şerif, size Yahudilerin Aziz

ÖLÜM ÜSTADİ

Peter'ın ölümü ile hiçbir ilgisinin olmadığını gösterecek canlı bir kanıt getirdik..." deyip prova yapıyordu, ancak Adelia'nın yüzündeki ifadeyi görünce sesi canlılığını yitirdi.

Adelia "Maalesef bu işin sorumluları Yahudiler." dedi.

Yedinci Bölüm

Geçen bir yıl boyunca Cambridge Kalesi'nde kalan Yahudilerin dışarıya çıkmadığından emin olmak için kaleyi gözetleyen kasaba halkının sayısı azalmış, geriye sadece yılanbalığı satıcısının eşi ve bedeni defnedilmeyi bekleyen Harold'un anesi Agnes kalmıştı.

Söğüt dallarından yaptığı baraka, heybetli kalenin yanında bir arı kovanı gibi duruyordu. Agnes gündüzleri barakasının önüne oturuyor, bir tarafına kocasının balık yakalamak için kullandığı zıpkınlardan birini, bir tarafına da el çanını yerleştirip örgü örüyordu. Geceleri de baraka da uyuyordu.

Şerif kadının uyuduğunu düşünüp bir kış günü Yahudileri kaleden çıkarmaya çalışınca Agnes iki silahını da kullanmıştı. Zıpkın neredeyse şerifin adamlarından birini delip geçecekti. Çaldığı çanla da kenti ayağa kaldırınca Yahudilerin koşa koşa kaleye geri dönmesini sağlamıştı.

Kalenin arka kapısı da koruma altındaydı ama bu sefer görev başında olanlar kazlardı. Kazlar aynen Capitol'e girmeye çalışan Galyalıların varlığını Romalılara bildirdiği gibi burada

da dışarıya çıkmaya çalışan biri olursa yaygarayı koparıyordu. Şerifin adamlarının kale surlarından kazları vurma girişimi hayvanların ötmesine, dolayısıyla da alarm çanının bir kez daha çalmasına neden olmuştu.

Adelia kaleye giden düzeltilmiş sarp ve rüzgârlı yolu tırmanırken halktan kişilerin otorite ile bu kadar zaman boyunca alay etmesine duyduğu şaşkınlığı dile getirdi. “Sicilya’da olsak kralın askerleri birkaç dakika içinde sorunu çözüme kavuşturur.”

Simon, “Ama sonucu da katliam olur,” dedi. “Böyle bir şey Yahudileri nasıl bir duruma sokardı? Zaten tüm ülke Cambridgeli Yahudilerin çocukları çarmıha gerdiğine inanıyor.”

Simon o gün hüzünlüydü. Bir de tepesi atmıştı. Adelia adamın bu hâline sebep olan şeyi mcrak ediyordu.

“Sanırım doğru söylüyorsunuz.” Adelia, İngiltere Kralı’nın duruma el atmamakla hata yaptığını düşünüyordu. Onun gibi kan dökmeyi seven bir adamdan, kendisine en çok para kazandıran Yahudilerden birini öldüren Cambridge halkına öfke saçmasını beklerdi. Becket’in ölümünden sorumlu tutulan Henry tüm hükümdarlar gibi gaddar biriydi. Ama şimdiye kadar bu meseleye el atmamıştı.

Gyltha’ya bu konuda yaşanacaklar hakkında ne düşündüğünü sorunca kadın, kenttekilerin Chaim’in ölümünden dolayı verilecek cezayı iple çekmemekle birlikte toplu sallandırmalarının olmasını beklemediğini söylemişti. İngiltere Kralı geyiklerine dokunulmadığı sürece hoşgörülü biriydi. Bir de Başpiskopos Thomas gibi sabrını taşıran kişilere tahammülü yoktu.

Gyltha, “Annesi ile amcası Stephen’in birbiri ile savaştığı zamanlar geride kaldı,” demişti. “Asılmalar da bitti. Vaktinde bir baron dörtlüye gelir gözünün üstünde kaş olduğu için insanları sallandırabilirdi. Hangi taraftan olduğunun hiçbir önemi yoktu.”

Adelia, “Doğru söylüyorsun,” demişti. “Ne yazık!” Birbirleri ile anlaşmaya başlıyorlardı.

Gyltha, Matilda ile Stephen arasındaki iç savaşın Fendland’a kadar geldiğini söylemişti. “Ely Bölgesi ile katedrali o kadar çok el değiştirdi ki kimin piskopos olup kimin olmadığını dahi bilemiyorduk. Bizlerden oluşan fakir halk da yerde duran cesetler gibiydik. Kurtlar bizi parçalara ayırıyordu. Geoffrey de Mandeville göreve geldiğinde de...” O anda içi ürperen Gyltha’nın başı titremiş, sesi kesilmişti. Bir süre sonra sözlerine devam etti. “Tanrı’nın ve Azizlerin hiçbir şey yapmadan durduğu, dualarımızı duymadığı on üç yıl.”

“*Tanrı’nın ve Azizlerin hiçbir şey yapmadan durduğu on üç yıl.*” Adelia, İngiltere’ye geldiğinden beri sivil savaşla ilgili bu sözü sıkça duymuştu. İnsanların hafızası halen tazeydi. Ancak II. Henry’nin tahta geçmesi ile bu derter bitmişti. Geçen on iki yıl boyunca da böyle şeyler yaşanmadı. İngiltere barış dolu bir ülke hâline gelmişti.

Plantagenet soyundan gelen kral, Adelia’nın düşündüğünden daha zeki biriydi. Onunla ilgili fikirlerini bir daha gözden geçirmeliydi.

Kaleye giden yoldaki son köşeyi döndüler ve kalenin dış kapılarına ulaştılar.

Fatih William'ın nehirden geçişleri kontrol etmek için tümsek üzerine yaptırdığı, çitlerle çevrili kaleden eser kalmamıştı. Tahtadan çitler yerine taş duvarlar örülmüştü. Kalenin ana kulesi kilise, kalacak yerler, ahırlar, ahırdan bozma sıralı evler, kulübeler, mutfaklar, çamaşırhane, sebze ve bitki bahçeleri, mandıra, geleneksel mızrak oyunu alanları, darağacı ve kalabalık bir kenti yöncten bir şcrifin ihtiyaç duyacağı nezaret-hancer ile donatılmıştı. Kalenin bir ucunda ise yakılan kulenin yerinde yükselen yeni kule ctrafındaki iskele vardı.

Kale kapılarının dışında duran iki nöbetçi mızraklarına dayanmış barakasının önündeki taburede örgü ören Agnes ile konuşuyordu. Yerde oturan ve sırtını kale duvarına dayanmış bir kişi daha vardı.

Adelia iç çekti ve, “Bu adam her yerde karşımıza çıkmayı nasıl başarıyor?” dedi.

Yeni gelen kişileri gören Actonlu Roger hemen ayağa kalktı. Yanında duran tahta pankartı kaldırdı ve bağırmaya başladı. Tahtaya tebeşir ile şu sözleri yazmıştı: “Yahudiler tarafından çarmıha gerilen Aziz Peter için dua edin.”

Bir önceki gün Aziz Radcgund hacıları ile ilgilenen Acton bugün de piskoposun şerifi ziyaretini duymuş, adamın yolunu kesmek için buralara gelmişti.

Yine ne Adelia'yı ne de yanındaki iki adamı önceden gördüğünü hatırlamıştı. Mansur'un tuhaf tipine rağmen onları çıkaramamıştı. Adelia içinden, “Bu adam insanları görmüyor, sadece cchennemde yanacak ruhları görüyor,” diyordu. Adamın kirli cübbesinin dokumadan yapıldığını fark etti.

Gözünü korkutacağı piskopos henüz gelmediği için morali bozuktu. Onlara doğru dönerek, “Zavallı çocuğu kanı akana kadar kırbaçladılar!” diye bağıırıyordu. “Öfke saçıyorlar, İsa’nın yalancı peygamber olduğunu söylüyorlardı. Çocuğa türlü türlü işkenceler uyguladılar. Sonra da çarmıha gerdiler...”

Simon askerlerin yanına gitti ve şerifi görmek istediğini söyledi. “Şunlar Salernolu,” dedi. Sesini duyurmak için bağır-mak zorunda kalmıştı.

Nöbetçilerden yaşlı olanı Salernolu olup olmadıklarını hiç umursamamıştı. “Ece, ne olmuş?” Bağır-an adama döndü ve, “Sus artık,” dedi.

“Başrahip Gcoffrey şerifin yanına gitmemizi rica etti.”

“Ne dedin? Şu deli adam yüzünden seni duyamıyorum.”

Genç nöbetçi araya girdi. “Şu zenci, başrahibi iyileştiren doktor mu?”

“Ta kendisi.”

Actonlu Roger o anda Mansur’u hatırlamıştı. Yanına gide-rek, “Sarazen, Lordumuz Yüce İsa’nın varlığını kabul ediyor musun?” dedi. Adamın nefesi kokuyordu.

Yaşlı nöbetçi adamın kafasına hafiften vurdu. “Sus.” Sonra da Simon’a döndü. “Peki, bu ne?”

“Hanımın köpeği.”

Adelia, Ulf’ü götürmemek için Gyltha’yı zar zor ikna et-mişti ama kadın, Adelia’nın gittiği her yere Cankurtaran’ı götür-mek zorunda olduğunu söylemişti. Adelia bu sözlere itiraz et-miş, “Onun kimseyi koruyacağı yok zaten,” demişti. “O lanet olası haçlılar karşımıza çıktığında bacaklarımın arkasına sak-

landı. O bir korkak.”

Gyltha, “Onun görevi sahibini korumak değil. O bir can-kurtaran,” demişti.

“İçeri girebilirler, Rob.” Nöbetçi söğüt dalından yapılmış barakasının önünde duran kadına göz kırptı. “Senin için de uygun mudur, Agnes?”

Her şeye rağmen muhafızların lideri üstlerini aradı. Küçük kapıdan içeri girmek üzere olan üç kişinin de silahlarını içeriye götürmek için ısrarcı olmamasına sevinmişti. Onlarla birlikte içeriye girmek isteyen Acton’a engel olmuşlardı. Adam, “Yahudilere ölüm!” diye bağırıyordu. “Çocukları çarpmıha gerenlere ölüm!”

Kalenin dış avlusuna girdiklerinde kapıdaki önlemlerin nedenini anlamışlardı. Elli kadar Yahudi avluda egzersiz yapıyor, güncşin tadını çıkarıyordu. Erkekler çoğunlukla dolanıyor ve muhabbet ediyordu. Kadınlar da bir köşe çekilmiş dedikodu yapıyor veya çocuklarıyla oynuyordu. Hristiyanlara ait bir ülkede yaşayan diğer Yahudiler gibi yerel halkın kıyafetlerinden giyinmişlerdi ama içlerindeki birkaç tane erkek koni biçimindeki *Yahudi şapkalarından* giyinmişti.

Bu kişilerin *Yahudi* olduğunu gösteren şey üzerlerindeki eski püskü kıyafetlerdi. Bu durum Adelia’yı rahatsız etmişti. Salerno’da fakir Sicilyalılar, Yunanlar ve Müslümanlar olduğu kadar, fakir Yahudiler de vardı ama Yahudilerin fakirliği zengin cemaatlerden gelen yardımlarla gizlenmekteydi. Aslında Salernolu Hristiyanlar bu durumu kibirli bir şekilde yorumlayarak, “Yahudilerin dilencisi dahi yok,” derlerdi. Hayırseverlik tüm

büyük dinlerin emirlerinden biriydi. Yahudilikte, “Her şey sendir. Biz ancak senin elinden aldıklarımızı sana verdik,” sözü önemli bir kuraldır. “Rab merhameti yardım alandan çok yardım verene gösterir.”

Adelia, mutfakta yediği yemekler için teşekkür etmek istemeyen yaşlı bir adamın üvey annesini çıldırttığı zamanları hatırladı. Adam, “Ben sana ait olan bir şeyi mi yedim?” derdi. “Yediklerim Tanrı’ya aitti.”

Şerifin davetsiz misafirlerine yardım ederken cömert davranmadığı görülüyordu. Hepsi zayıftı. Adelia kale mutfağının büyük ihtimalle dinî yemek kurallarını dikkate almadığını, dolayısıyla da çoğu zaman yemeklerin yenmediğini düşündü. Bu insanların bir yıl önce evlerinden kaçarken üzerlerinde olan kıyafetleri paçavra hâline gelmişti.

Adelia ile yanındaki kişiler dış avludan geçerken kadınların bazıları muhtaç gözlerle onlara bakmıştı. Konuşmaya dalmış erkekler ise onları fark etmemişti.

Önlerinden gidip yolu gösteren kapıdaki genç askerle birlikte kale hendeğinin üstündeki köprüden, kalenin demir kapılarının altından geçtiler ve avludan karşıya yürüdüler.

Uçsuz bucaksız, serin ve kalabalık bir salona vardılar. İçeride boylu boyunca masalar uzanıyordu. Masaların üzerinde belgeler, rulo hâlindeki parşömenler ve hesap defterleri duruyordu. Bu kâğıtlara gömülmüş olan kâtipler ara sıra yüksekte duran bir masanın arkasındaki büyük sandalyeye oturmuş şişman bir adamın yanına gidip geliyordu. Onun da masası düşmeye yüz tutmuş belgeler, rulo hâlindeki parşömenler ve hesap

defteri yığını ile dolmuştu.

Adelia şerifin görevinin tam olarak ne olduğunu bilmiyordu ama Simon ona kontluk düzeyinde şerifin kraldan sonraki yetkili olduğunu söylemişti. O, il halkının temsilcisiydi. Bölgesinden sorumlu piskoposla birlikte adaletin koruyucusuydu. Bölgesinde vergilerin toplanmasından; barışın muhafaza edilmesinden, suçluların yakalanmasından; halkın Pazar günleri çalışmadığını, herkesin kiliseye aşar vergisini ödediğini ve Kilisenin de Kraliyet'e vergilerini ödediğini teyit etmekten sorumluydu. İnfazları ayarlar; asılan kişilerin, firarilerin, kanun kaçaklarının taşınmaz mallarına ve de sahibi olmayan mallara kral adına el koyar; definelerin kraliyet hazinesine gitmesini, artan paraların yılda iki sefer hesap defterleri ile birlikte Winchester'deki maliye bakanına gönderilmesini sağlardı. Simon bir penilik tutarsızlık çıkarsa maliye bakanının görevinden olabileceğini söylemişti.

Adelia, “Bu kadar kapsamlı bir işi bir insan neden yapar?” diye sordu.

Simon, “Adam her yaptığından yüzde alıyor,” dedi.

Cambridgeshire Şerifi'nin giyindiği kaliteli kıyafetler ve parmağını süsleyen altın yüzükler ve mücevherlere adamın aldığı yüzdenin epey büyük olduğunu gösteriyordu. Ancak Şerif Baldwin'in o anda bunları düşünmediği belliydi. Yorgun asker güç bela onların kim olduğunu söyleyebilmişti.

Şerif, misafirleri tanıtan askere ters ters baktı. “Benim meşgul olduğumu bilmiyorlar mı? Eyre Yargıçları'nın buraya gelmek üzere olduğunu bilmiyorlar mı?”

Şerif'in yan tarafında kâğıtların arasına gömülmüş uzun boylu, cüsseli bir adam doğruldu ve, "Lordum, bu kişiler Yahudi sorununda bize yardımcı olabilir," dedi. Konuşan kişi Sör Rowley'di.

Adam Adelia'ya göz kırptı. Adelia da çok aldırış etmeden ona baktı. Actonlu Roger gibi her yerden çıkan bir adamdı ama muhtemelen ondan daha kötü niyetliydi.

Bir önceki gün Başrahip Gcoffrey, Simon'a bir not göndermiş, kralın vergi tahsildarı hakkında onları uyarmıştı. "...O adam en az iki sefer kente gelmiş. Bunlardan biri de çocuklardan birinin kaybolduğu zamana denk geliyor. Eğer suçlu olmayan biri üzerinde şaibe uyandırmışsam Yüce Tanrı beni affetsin ama her şeyden emin olana kadar tedbiri elden bırakmamalıyız."

Simon, başrahibin şüphelenmesini gerektirecek nedenleri olduğunu biliyordu ama adam diğer kişilerden çok da farklı bir durumda değildi. Simon gördüğü kadarı ile vergi tahsildarının iyi biri olduğunu anlamıştı. Adelia da bunun üstüne, ölü çocuğun bedenini incelerken yanında bulunmak için ısrarcı olan adamın tatlı yüzünün ardında yatanlarla ilgili izlenimlerini anlattı. Adamın sinir bozucu biri olduğunu düşünüyordu.

Adamın kaleyi parmağında oynattığı dikkatlerden kaçmıyordu. Başındaki sorunlardan başka hiçbir şeyle uğraşamayacak durumda olan şerif gözleri ile adamdan yardım diliyordu. "Eyre Yargıçları'nın geleceğini bilmiyorlar mı?"

Sör Rowley, Simon'a döndü ve, "Lordum, buraya ne için geldiğinizi öğrenmek istiyor," dedi.

"Lordun izni ile Yehuda Gabirol ile konuşmak istiyoruz."

“Lordum, bir sakıncası var mı? Onlara yolu göstereyim mi?” diyen adam çoktan harekete geçmişti.

Şerif adamı tutarak, “Geç kalma Picot,” dedi.

“Söz veriyorum lordum, hemen döneceğim.”

Üçünü de yanına alarak salondan dışarı doğru yürüdü. Yolda giderken sürekli konuşuyordu. “Şerif, Eyre Yargıçları’nın Cambridge’de Kaza Mahkemesi’ni düzenlemek için geleceğinden yeni haberdar oldu. Onlarla birlikte maliye bakanı da gelecekmiş. Dolayısıyla şcrifin fazladan çalışması gerekiyor. Bu yüzden de bir bakıma endişeli olduğunu söyleycbiliriz. Tabi ben de aynı durumdayım.”

Tombul yanakları ile onlara gülümsedi. Adamın gerçekten de endişeli olduğu görülüyordu. “Yahudilere, dolayısıyla da krala ödenecek borçların ne kadar olduğunu ve borçlu olanların kimler olduğunu bulmaya çalışıyoruz. Chaim bu ülkede en çok iş yapan tefeciydi. Onun da hesap defterleri yakılan kule ile birlikte kül oldu. Orada bulunmayan şeylerin listesini çıkarmak dahi başlı başına bir dert.”

Başını arkadan gelen Adelia’ya hafiften döndürerek, “Doktor Hanım’ın nehre girdiğini duydum. Oysa nehre akan şeyleri düşününce bir doktor o sulara bulaşmaz diye düşünmüştüm. Ama herhâlde sizin de bildiğiniz bir şey vardır, madam. Haksız mıyım?”

Adelia bunları umursamadan, “Kaza Mahkemesi nedir?” diye sordu.

Birlikte kemerli bir yerden geçtiler ve kulelerden birinin sarmal merdivenlerine geldiler. En önden Sör Rowley gidiyor,

en arkadan da Cankurtaran geliyordu.

Vergi tahsildarı omzunun üstünden: “Hı; Kaza Mahkemesi, kralın gezici yargıçları tarafından yürütülen bir mahkemedir. Mahşer Günü gibi bir şey. Yargılanan taraf için Tanrı’nın vadettiği gün kadar korkunç sayılır. Önemli davalar görüşülür. Cezalar kesilir. Hapisteki mahkûmlar suçlu mu, masum mu ona bakılır. Arazilerin durumu gözden geçirilir. Anlaşmazlıklar ele alınır... Liste uzayıp gidiyor. Her yıl gelmiyorlar ama bir geldiler mi... Bu merdivenler de bayağı dikmiş. Meryem Ana yardımcımız olsun.”

Adam onlarla birlikte merdivenleri çıkarken üfleyip püflüyordu. Taş duvarlara gömülü barbakanlardan içeri giren güneş ışıkları süzülerek yere vuruyordu.

Adelia, “Kilo vermelisiniz,” dedi. Merdivenlerden çıkarırken adamın arkasındaki fazlalıkları fark etmişti.

“Madam, ben kaslı bir adamım.”

“Şişmansınız desek daha doğru olur.” Adamın önlerindeki köşeyi çıkabilmesi için biraz bekledi. Bu sırada da arkasından gelen Simon’a fısıldayarak, “Söyleyeceğimiz şeylere kulak misafiri olacak,” dedi.

Simon yukarıya çıkarken tutunduğu tırabzanlardan ellerini çekti ve, “Burada ne yaptığımızı... biliyor. Of... Tanrım... Bu merdivenlerin ne kadar dik olduğunu da... Senin kim olduğunu da... biliyor. Konuşacaklarımızı duyup duymaması önemli değil.”

Adam, Yahudilere söylenecek şeylerden kendi kendine çıkarımlar yapabilirdi. Oysa Adelia tüm delilleri elde etmeden

varılan sonuçlara güvenmiyordu. Aynı şekilde Sör Rowley'e de güvenmiyordu. "Ama ya katil oysa?"

"O zaman zaten her şeyi biliyordur." Simon gözlerini kapattı ve el yordamıyla tırabzanları aradı.

Sör Rowley merdivenlerin başında dimdik onları bekliyordu. "Madam şişman olduğumu mu söylemişsiniz? Nureddin Mahmud benim geldiğimi duyunca çadırını toplar çöle kaçardı."

"İlaçlı seferlerine mi katıldınız?"

"Kutsal Topraklar ben olmasam hizaya gelmezdi."

İçinde birkaç tane taburenin, bir masanın ve farklı yerlere bakan, sade iki pencereden başka hiçbir şeyin olmadığı küçük, yuvarlak bir odaya varmışlardı. Adam yanlarından ayrılırken Gabirol Efendi'nin birkaç dakikaya kadar geleceğini, bu arada da kendisinin yamağı ile onlara içecek bir şeyler göndereceğini söyledi.

Simon volta atıyor, Mansur da her zamanki gibi put gibi duruyordu. Adelia da biri doğuya biri de batıya bakan pencerelerin sunduğu manzaraya göz atıyordu.

Batı tarafında küçük tepelerin arasına serpilmiş mazgallı siperler görüyordu. Sör Gervase'nin erkekler manastırından kiraladığı köşk aradaki mesafeye rağmen büyük görünüyordu. Adelia'ya göre bir şövalyenin kirasını karşılayabileceği bir yer değildi. Sör Joscelin'in kadınlar manastırına kiraladığı ev güneydoğuda kaldığı için iki pencerenin de görüş açısının dışındaydı. Muhtemelen o da bu kadar büyüktü. Anlaşılan iki şövalye de haclı seferlerinden kazançlı dönmekle kalmamış, yeni iş-

lerinden de iyi gelir elde etmeyi başarmıştı.

İçeriye iki adam girdi. Yehuda Gabirol genç biriydi. Kulaklarının yanından sarkan saç bukleleri çökük ve solgun yanaklarının önünde kıvrılmıştı.

Davetsiz misafirleri ise yaşlı bir adamdı. Merdivenlerden zar zor çıkmıştı. Kapının pervazına tutundu ve nefes nefese Simon'a kendini tanıttı. "Benjamin ben Rav Moshe. Sanırım sen de Napolili Simon'sun. Babanı tanırdım. İhtiyar Eli, hayatta mı?"

Simon çok aldırış etmeden başı ile selam verdi. Aynı şekilde Adelia ile Mansur'u tanıtırken de lafı uzatmamış, orada bulunma nedenlerini söylemeden adlarını saymıştı.

Halen nefes nefes olan yaşlı adam da onlara başı ile selam verdi. "Evimde kalanlar sizler misiniz?"

Simon cevap vermeye yeltenmeyince, Adelia konuştu ve, "Doğrudur. Umarım bir mahsuru yoktur," dedi.

Benjamin, üzgün bir tavırla, "Neyse," dedi. "Eee, evin durumu nasıl?"

"İyi, iyi. Evinize gözümüz gibi bakıyoruz."

"Salondaki pencereleri beğendiniz mi?"

"Çok güzeller. Alışılmadık türden."

Simon genç adama bakarak, "Yehuda Gabirol geçen yılki Hamursuz Bayramı'ndan önce Cambridge'de Chaim ben Eliezer'in kızı ile evlenmişsiniz. Doğru mudur?"

Yehuda sitemkâr bir tavırla, "Tüm dertlerimin sebebinden bahsediyorsunuz," dedi.

Araya giren Benjamin, "Çocuk düğün için İspanya'dan buralara geldi. Evliliklerini ben ayarladım. Kendi kendime iyi

yaptım diyorum ama talihsiz bir birliktelik olmuşsa *shadchan* olarak kusur bendedir.”

Adamı dikkate almayan Simon gözlerini Yehuda’ya dikti ve, “Bu kentten bir çocuk o gün kayboldu. Belki de Gabirol Efendi çocuğun başına gelenleri açıklayabilir,” dedi.

Adelia, Simon’un bu yüzünü hiç görmemişti. Adam kızgındı.

Bir anda iki adam da birden konuşmaya başladı. Genç adamın ince sesi, derinden gelen Benjamin’in sesini bastırıyordu. “Ben nereden bileyim? İngiliz çocuklarının dadısı mıyım?”

Simon adamın yüzüne tokadı patlattı.

Pencerenin pervazında bir atmaca duruyordu. Simon’un tokadı odanın duvarlarından yankılanırken oluşan titreşimden rahatsız olunca uçtu. Yahuda’nın yanağında adamın parmaklarının izi çıkmıştı.

Adamın karşılık verebileceğini düşünen Mansur öne doğru çıktı ama genç adam elleri ile yüzünü kapatmıştı. Korkudan dizlerinin bağı çözölmüştü. “Biz başka ne yapabiliydik? Ne yapabiliydik?” diyordu.

Üç Yahudi de kendilerine çeki düzen verdi ve odanın ortasına üç tane tabure koyarak oturdular. Bu sırada Adelia da pencerenin yanında duruyordu. “Bunu dahi merasime dönüştürdüler,” diye düşünüyordu.

Yehuda ağlayıp ileri geri sallandığı için çoğunlukla Benjamin konuşuyordu.

“Güzel bir düğün oldu. Para ile kültürü buluşturduk. Zengin bir adamın kızı ile soylu bir aileden gelen genç İspanyol

bilgini bir araya getirdik. Chaim bu genci, *eidem af kest* olarak yani içgüveysi olarak yanına alma ve ona on marklık çeyiz verme niyetindeydi...”

“Sadede gel.”

“Hoş bir ilkbahar günüydü. Sinagogdaki *hupa* çuhaçiçekleri ile süslenmişti. Damadın yanında bizzat ben duruyordum...”

“Sadede gel.”

Chaim’in evinde bir hafta sürmesi planlanan düğün ziyafeti başlamıştı. Ne de olsa Chaim varlıklı biriydi. Fifreler, davullar, kemanlar, ziller çalınıyordu. Masalar yemeklerle doluydu. Şarap bardakları boşaldıkça dolduruluyordu. Beyaz ipek örtünün altında duran gelinin başına taç takıldı. Konuşmalar yapıldı. Kutlamalar Chaim’in evinin önündeki çimlerde yapılıyordu. Chaim’in evi binlerce kilometre uzaktan gelen misafirleri ağırlamaya yetecek kadar büyüktü.

Benjamin, “Belki de Chaim birazcık da olsa kente hava atıyordu,” dedi.

Adelia’nın içinden, “Hakkı da varmış. Büyük ihtimalle de onu evine dahi davet etmek istemeyen ancak sıra borç almaya gelince hemen kapısına dayanan insanlara hava atıyordu.”

Daha da acımasız davranan Simon, “Tamam. Hadi. Sadede gel,” dedi. Tam da o sırada Mansur bir elini kaldırdı ve parmaklarının ucunda kapıya doğru gitmeye başladı.

Adelia parmağını uzatarak, “O,” dedi. Vergi tahsildarı onları dinliyordu.

Mansur bir anda kapıyı açtı. Öyle sert bir şekilde kapıyı açmıştı ki kapının menteşelerinin yarısı yerinden çıkmıştı. Ka-

pının eşiğinde diz çökmüş kulağını anahtar deliğinin hizasına yerleştirmiş olan kişi Sör Rowley değil, onun yamağıydı. Üstünde kulplu bir sürahi ile bardaklar olan bir tepsi de dizinin dibinde duruyordu.

Göz açıp kapayıncaya kadar Mansur yerdeki tepsiyi eline almış, kulak misafirini de bir tekmeyle merdivenlerden aşağı atmıştı. Genç adam merdivenlerin dönemccine kapaklanmıştı. Tepce taklak düşen adam iki büklüm olmuştu. “Ah! Ah!” diye acıdan bağırıyordu. Ama Mansur bir tekme daha atmak için harekete geçince adam sendeleyerek ayağa kalktı ve sırtını tutarak merdivenlerden aşağı hızlı hızlı yürümeye başladı.

Taburcede oturan Yahudilerin bu duruma kayıtsız kalması Adelia’yı şaşırtmıştı. Onlar için yaşanan olay pencere pervazında duran kuşun uçup gitmesinden farksızdı.

O tombul Sör Rowley katil mi? Onun bu cinayetlerden bir çıkarı var mı?

Adelia, ölüm olgusu ile heyecanlanan insanların olduğunu biliyordu. Hatta onlardan bazıları ile karşılaşmıştı. Bir gün bir kadavrayı incelemek için okulun taş duvarla örülü odasına giderken içeri girmek isteyen biri ona rüşvet vermeye çalışmıştı. Gordinus, çürüyen domuz cesetlerine bakmak isteyen erkekleri ve de kadınları yarattığı ölüm tarlasından uzak tutmak için tarlanın başına nöbetçi dikmek zorunda kalmıştı.

Ancak Adelia, Aziz Werbertha’nın hücresinde cesetleri incelerken Sör Rowley’in böyle bir arzusunun olmadığını anlamıştı. Adam o gün cesetleri görünce kendini çok kötü hissetmişti.

Sör Rowley içerdeki kilerin konuşmalarını dinlemesi için yamağını yani Pipin adındaki zavallıyı göndermişti. Demek ki Adelia ve Simon'un soruşturmasındaki gelişmelerden haberdar olmak istiyordu. "Bunu konu ile ilgilendiğı için yapmış olabilir. Öyleyse neden doğrudan gelip bize sormadı? Belki de suçlu bulunmaktan korkuyordur."

Adelia kara kara düşünmeye devam ediyordu. "Kimdir bu adam? Bu işin altında bir bit yeniğı olduğu kesin." Ama artık dikkatini odanın ortasında bir çember oluşturarak oturan adamlara vermişti.

Simon, Mansur'un içeriye aldığı tepsidekileri sunmasına henüz izin vermemişti. Yahudileri Chaim'in kızının düğününde olanları anlatmaya zorluyordu.

Benjamin, "Akşam karanlığı çöküp hava serinlerken misafirler de dans etmek için eve döndü ama bahçedeki fenerler yanıyordu. Erkekler biraz sarhoş olmaya başlamıştı," dedi.

"*Olayı anlatmaya geçecek misin?*" Simon daha da sinirli bir şekilde konuşmaya başlamıştı.

"Anlatıyorum. Anlatıyorum. Gelin ve annesi hava almak için dışarıda dolaşmış, Yürürken..." Benjamin yavaş yavaş konuşmaya başlamıştı. Konunu devamını anlatmak istemiyor gibiydi.

"Yerde bir ceset vardı." Herkes birden konuşmaya başlayan Yehuda'ya döndü. Onun varlığını unutmuşlardı. "Çimlerin ortasında duruyordu. Nehirden biri oraya atmış gibiydi. İlk önce kadınlar cesedi görmüş. Üzerine ışık vuruyormuş."

"Küçük bir çocuk muydu?"

“Herhâlde.” Yehuda hiçbir şey görmemişti. İçtiği şaraplar-
da dolayı sarhoş olan adam cesede göz ucuyla bakmıştı. “Chaim
gördü. Kadınlar çığlık atıyordu.”

“Sen gördün mü, Benjamin?” diyen Adelia ilk defa konuş-
muştu.

Benjamin gözünün ucuyla kadına baktı ve ona aldırış et-
meden, “Ben *shadchan*’dım,” dedi. Sorulan soruya verilebilecek
bir cevaba benzemiyordu ama seslerini çıkarmadılar. Bu büyük
gecenin mimarı sarhoş mu olmuş? Bir şeyler görmüş olmalı?

“Chaim ne yaptı?”

Yehuda, “Tüm ışıkları söndürdü.”

Adelia, Simon’un başıyla yapılanları onayladığını gördü.
Kendilerine göre doğru şeyi yapmışlardı. Sanki hepsi birden iç-
lerinden, “Bahçende ölü birini bulursan yapacağın ilk şey kom-
şular veya yoldan geçenler cesedi görmesin diye ışıkları sön-
dürmektir,” diyordu.

Adelia bu duruma çok şaşırılmıştı. Ama sonra kendisinin
bir Yahudi olmadığını, bunu anlayamayacağını düşündü. Ha-
mursuz Bayramı sırasında Yahudilerin Hristiyan çocukları kur-
ban ettiği söylentisi Yahudi halkının gölgesi hâline gelmiş, git-
tikleri her yerde onları takip etmişti. Üvey babasının bir zaman-
lar söylediği bir sözü hatırladı: “Efsaneler, korkulan ve nefret
edilen tüm dinlere karşı onlardan korkan ve nefret edenler tara-
findan kullanılan araçlardır. Birinci yüzyılda Roma’da dinî ne-
denlerle çocukların kanını akıtmakla suçlanan kişilerin ilk Hris-
tiyanlar olduğu unutulmamalıdır.”

Çocuk yamyamı olarak itham edilen kişiler ise artık Ya-

hudilerdi. Bu durum asırlardır devam ediyordu. Hristiyan mitolojisinin derinlerine işleyen ve sık sık Yahudilerin başına dert olan bu inanış, Yahudilerin bahçelerinde Hristiyan bir çocuğun cesedini bulunca doğrudan onu saklama girişiminde bulunmalarına neden olmuştu.

Benjamin bağıarak, “Biz ne yapabilirdik?” dedi. “O anda ne yapmalıydık? Siz söyleyin. İngiltere’deki en önemli Yahudiler o gece oradaydı. İncil tefsircisi olan Haham David Paris’ten, bir diğer tefsirci Haham Meir da Almanya’dan gelmişti. Chersterlı Sholem de ailesini getirmişti. Bu önemli kişilerin canına kast edilmesine nasıl izin verebilirdik? Onların uzaklara gidebilmesi için zamana ihtiyacımız vardı.”

Önemli konuklar at arabalarına binip gecenin karanlığına karışırken, Chaim de ölü bedeni bir masa örtüsüne sarmış, mahzene götürmüştü.

O gece evde kalan Cambridgeli Yahudiler cesedin çimlerin üstüne nasıl ve neden atıldığını, onun başına gelenlerden kimin sorumlu olduğunu konuşacak durumda değildi. Onlar sadece cesetten nasıl kurtulacaklarını düşünmekle meşguldüler.

Adelia içinden “İnsanlıktan nasiplerini almışlar. Yahudilerin hepsi, kendilerinin ve ailelerinin öldürüleceğinden kaygı duymuş, başka hiçbir şeyle ilgilenememişler,” dedi.

Ve her şeyi ellerine yüzlerine bulaştırmışlar.

Benjamin, “Şafak sökmek üzereydi,” dedi. “Hiçbir sonuca varamıyorduk. Düzgün düşünemiyorduk. Şarap ve korku bizi esir almıştı. Huzur içinde yatsın, bizim için, komşuları için Chaim sorumluluğu üzerine aldı. ‘Evinize gidin’ dedi. ‘Evinize

gidin ve hiçbir şey olmamış gibi hayatınıza devam edin. Ben ve damadım konuyla ilgileniriz.” Benjamin şapkasını çıkardı, elini kafasına attı ve kel kafasını üzerinde saç varmışçasına kaşımaya başladı. “Yehova bizleri affetsin, yaptıklarımız bundan ibarettir.”

“Peki, Chaim ve damadı sorunla nasıl başa çıktı?” diye soran Simon yine yüzünü elleri ile kapatan Yehuda’ya doğru eğildi. “Hava aydınlanmıştı. Birileri görmeden cesedi evden dışarı çıkarmış olamazsınız.”

İçeriye sessizlik kapladı.

Simon sözlerine devam etti, “Belki de... o anda Chaim’in aklına mahzenindeki kanal gelmiştir.”

Yehuda başını kaldırıp ona baktı.

Cevabı bulmuş gibi duran Simon “Doğru mu? Kanalı mı kullandınız?” dedi.

Yehuda somurtkan bir şekilde, “Kanalizasyonu kullandık. Mahzenden geçen bir kanalizasyon kanalı var.”

Simon başını salladı. “Demek mahzende kanalizasyon kanalı var. Geniş mi? Nehre mi akıyor?” Bir saniyeliğine gözünü Adelia’ya çevirdi. Adelia başını salladı. “Çıkış yeri de Chaim’in mavnalarını bağladığı rıhtımın altı mı?”

“Nasıl bildin?”

Sakince konuşan Simon, “Siz de cesedi aşağı ittiniz,” dedi.

Yehuda şaşkına dönmüştü. Yine ağlamaya ve ileri geri salınmaya başladı. “Onun için dua okuduk. Mahzenin karanlığında önünde durduk, onun için dua okuduk.”

“Demek ölü için dua okudunuz. İyi yapmışsınız. Rab belki

sizi affeder. *Ama cesedin nehre ulaştıktan sonra akıntıya karışıp karışmadığına bakmadınız.*”

Yehuda ağlamayı kesti ve şaşkınlıkla, “Akıntıya karışmamış mı?” diye sordu.

Simon ayağa kalkmış, bu gibi aptalların yaşamasına izin veren Tanrı’ya yalvarmak için ellerini yukarıya kaldırmıştı.

Adelia araya girdi, sadece Simon ve Mansur’un anlaması için Salerno lehçesi ile, “Tüm nehir aranmıştı, kentlilerin hepsi dışarı çıkmıştı. Ceset rıhtımın altındaki direklerden birine takılmış dahi olsa böyle kapsamlı bir aramada bulunurdu,” dedi.

Simon başını sağa sola salladı ve aynı dili konuşarak, “Büyük ihtimalle o sıra konuşuyorlardı. Bizler Yahudi’yiz Doktor. Konuşmayı severiz. Muhtemel sonuçları, ortaya çıkabilecek sorunları konuşuruz. Yapacaklarımızın Rab tarafından kabul edilebilir olup olmadığını sorgularız. Her şeye rağmen aldığımız kararı uygulayıp uygulamayacağımıza bakarız. O gece onlar konuşmalarını bitirip bir karara varana kadar aramalar sona ermiş, herkes evine dönmüştür.” İç çekti ve, “Bunlar eşekler hatta eşekten de beterler ama çocuğu onlar öldürmemiş,” dedi.

“Biliyorum.” Ancak yine de onlara hiçbir mahkeme inanmaz. Haklı olarak yaşamlarının ellerinden alınacağını düşünen Yehuda ve kayınpederi çaresizce bir işe kalkışmış, onu da ellerine yüzlerine bulaştırmıştı. Yaptıkları ile ancak birkaç günlük süre kazanmışlardı. Su hattından rıhtıma attıkları ceset de bu sırada şişmiş ve kendi kendine yüzeye çıkmıştı.

Adelia, daha fazla sabredemeden Yehuda’ya döndü ve, “Ölü bedeni kanala atmadan önce incelediniz mi? Durumu na-

sıldı? Vücudunda kesikler var mıydı? Elbiseleri üzerinde miydi?” dedi.

Yehuda ve Benjamin kadına tiksintiyle baktılar. Benjamin, Simon’a bakarak, “Aramıza kadın bir gulyabani mi getirdin?” dedi.

“*Gulyabani, gulyabani mi dedin?*” Simon yine birine vurmak üzcreyken Manşur eli ile onu engelledi. “Zavallı bir çocuğu nchre atıyorsun bir de gelmiş bana gulyabanilerden mi bahsediyorsun?”

Simon adamları uzun uzun azarlarken, Adelia odayı terk etti. Kalede öğrenmek istediklerini ona anlatabilecek biri daha vardı.

Vergi tahsildarı dış avluya gitmek için salonunun önünden geçen Adelia’yı fark etti. Tahsildar yamağına emir vermek için bir dakikalığına şerifin yanından ayrıldı.

“O, Sarazen onunla birlikte değil sanırım.” dedi. Pipin korkmuştu. Halen sırtını tutuyordu.

“Git bak bakalım kiminle konuşuyor.”

Adelia güneşin vurduğu dış avlunun köşesinde toplanan kadınlara doğru yöneldi. Aradığı kişiyi genç görünümü sayesinde kolayca buldu. Zaten kadınlar içinde Adelia’ya oturması için sandalye uzatan tek kişi de oydu. Bir de şişkin karnı ile hemen dikkat çekiyordu. Adelia içinden, “En az sekiz aylık,” dedi.

Chaim’in kızına başı ile selam verdi. “Dina Hanım?”

Büyük koyu gözleri ile ona baktı. “Buyurun?”

Kız çok zayıf görünüyordu. Bu hamileliği için hiç iyi değildi. Yuvarlaklaşmış karnı ince beline yüklenmiş, tehlikeli bir

durum oluşturmuştu. ökmüş yanakları ve göz çukuru, sararmış cildinin içinde koyu bir hâl almıştı.

Adelia'nın içindeki doktor, "Hanımefendi, size önerim Gyltha'nın yemeklerinden yemeniz," diyordu.

Kendisini Salermolu Gershom'un kızı Adelia olarak tanıttı. Üvey babası eskiden Yahudi olan biriydi ama ne babasının ne de kendisinin dinî tercihlerini konuşmanın yeri ve zamanı değildi. "Konuşabilir miyiz?" Adelia onların dibine sokulan diğer kadınlara bakarak, "Baş başa," dedi.

Dina bir dakikalığına kımıldamadan durdu. Güneşten korunmak için ince tül den peçesini gözünün önüne atmıştı. Süslü başörtüsü gündelik kıyafetlere benzemiyordu. Omzuna sardığı eski şalın altından incilerle kaplı ipek bez görünüyordu. Adelia kıza acımişti. Evlendiğı gün giyindiğı kıyafetleri üzerinde duruyordu.

En sonunda Dina'nın el hareketi ile etraflarındaki kadınlar dağılmıştı. Bir mülteci olmasına ve yetim kalmasına rağmen Cambridgeshire'deki en zengin Yahudi'nin kızı olarak saygınlığını koruyordu. Kendinden alt seviyede olan bu insanlarla bir sene boyunca tıkılıp kalmaktan sıkılmıştı. Yanındakilerin ağzından çıkabilecek tüm lafları duymuştu. Hem de defalarca.

"Buyurun," diyen kız peçesini kaldırdı. En fazla on altı yaşındaydı. Sevimli biriydi ama yüzünden mutsuz olduğı anlaşıyordu. Adelia'nın istediğı şeyi duyunca yüzünü çevirdi. "Onun hakkında konuşmayacağım."

"Gerçek katilin yakalanması gerekiyor."

"Onların hepsi katil," diyen Dina başını öne doğru eğdi,

işaret parmağını havaya doğru dikerek bir şeyleri duymaya çalışıyordu. Adelia'nın da onun duyduklarını duymasını istiyordu.

Kale surlarının ardından Actonlu Roger'ın bağırışları geliyordu. Bu sesler piskoposun kale kapısına geldiğinin habercisiydi. "Yahudilere ölüm!" diyordu.

Dina, "Onların babama ne yaptığını biliyor musun? Peki ya anneme yaptıklarını?" Genç yüzü buruklaşmış, daha genç bir hâl almıştı. "Annemi özlüyorum. Annemi."

Adelia kızın yanında diz çöktü ve kızın elini alıp yanağına dokundurdu. "Annen senden cesur olmanı isterdi."

"Olamam," diyen Dina kafasını geriye yasladı ve gözünden yaşların boşalmasına izin verdi.

Adelia endişe ile diğer kadınların durduğu yere göz ucuyla baktı ve yanlarına gelmemeleri için başıyla işaret verdi. "Hayır, cesur davranabilirsin," dedi. Dina'nın elini aldı ve kendi eliyle birlikte şiş karnının üstüne koydu. "Annen, torunu için cesur olmanı isterdi."

Ama üzüntü içindeki Dina'yı korku kaplamıştı. "Bebeğimi de öldürecekler." Gözlerini fal taşı gibi açtı. "Onları duymuyor musun? İçeriye girecekler. İçeriye..."

Bu insanlar ne kadar vahim bir durum içindeler. Adelia kaledekilerin maruz kaldığı tecridi ve hatta sıkıntıyı anlayabiliyordu ama her gün ölüm korkusu ile yaşamının ne demek olduğunu bilmiyordu. Bu kişiler ayağı kapana kısılan, çaresizlik içinde kurtların kendisini parçalayacağı zamanı bekleyen bir hayvan gibi kaleye tıkılıp kalmışlardı. Dışarıda onları bir kurt sürüsünün beklediği doğrudu. Bunu unutmamaları için de Actonlu

Roger dışarıda uluyordu.

Adelia nafile tesellilerde bulunuyordu. “Kral onların içeriye girmesine izin vermez. Kocan da seni korumak için başında duruyor.”

“O mu?” diyen kız bahsettiği kişiyi küçümser gibiydi. Gözündeki yaşlar dinmişti.

Alay ettiği kişi kral mıydı yoksa kocası mı? Dina, evleneceği söylenen adamı düğün gününe kadar görmemişti. Adelia bunun hoş bir gelenek olmadığını düşünüyordu. Yahudi kuralları genç bir kızın kendi isteğinin dışında evlendirilmesine izin vermiyordu ama bu kural çoğu zaman kızın nefret ettiği bir adamla evlenmeye zorlanmaması şeklinde yorumlanıyordu. Adelia, bekâr kalma isteğine karşı çıkmayan bir üvey babaya sahip olduğu için evlendirilmekten kurtulmuştu. Babası zamanında, “Tanrı’ya şükür iyi bir eş olabilecek binlerce kadın var. Fakat doktorların sayısı çok az. İyi bir kadın doktor ise mücevherlerden üstündür,” demişti.

Dina’nın durumunda ise korkunç bir düğün ve ardından gelen hapsedilme talihsizliği, evliliklerinin mutlu bir başlangıcının olmasına gölge düşürmüştü.

Adelia güçlü bir şekilde, “Beni dinle,” dedi. “Bebeğinin yaşamını bu kalede sürdürmek zorunda kalmamasını, serbest kalmış bir katilin dışarıda dolanmamasını ve başka çocukları da öldürmemesini istiyorsan bana öğrenmek istediklerimi söyle.” Umutsuzluk içinde, “Lafı buralara getirdiğim için beni affet ama senin ebeveynlerini de o öldürdü,” dedi.

Ağlamaktan kızaran güzel gözler hiçbir kırgınlık duyma-

dan karşısındaki kişiye bakıyordu. “Zaten ondan dolayı yaptılar. Bilmiyor musun?”

“Neyi biliyor muyum?”

“Çocuğu neden öldürdüklerini. Bizleri suçlamak için onu öldürdüler. Yoksa neden cesedini bahçemize koysunlar?”

Adelia, “Hayır,” dedi. “Hayır.”

“Tabi ki onlar yaptı.” Dina dudaklarını bükmüştü. “Her şey planlanmıştı. Halkın peşimizde düşmesini sağladılar. ‘Yahudilere Ölüm.’ ‘Tefeci Chaim’e Ölüm’ Aynen böyle bağırıyordı. İşte bu yüzden yaptılar.”

Hemen ardından kapı tarafından, “Yahudilere Ölüm!” sesleri geldi.

Adelia, “Daha sonra başka çocuklar da öldürüldü.” dedi. Birden aklına daha kötü bir düşünce geldi.

“Onlar da halkın geri kalanımızı da asmasına bahane yaratmak için öldürüldü.” Dina çok insafsız davranıyordu. Sonra biraz yumuşadı. “Annemin bana siper olduğunu biliyor musun? Bu yüzden beni değil de onu parçalara ayırdılar. Bunları anlayabiliyor musun?”

Kocasının dakikalar önce yaptığı gibi yüzünü kapattı ve ileri geri sallanmaya başladı. Dina bir de ölenler için dua okudu: “*Oseh sholom bimromov, huya ‘aseh sholom olaynu, v'al kol-yisroel. Omein.*”

“*Omein.*” Göklerde sulhu tesis etmiş yüce Tanrı merhametiyle üstümüze, evrene ve bütün İsrail Evi'ne sulhu yaysın ve dağıtsın. Ardından Adelia da sessizce dua etti: “Tanrım eğer oradaysan merhametini esirgeme.”

Tabi ki bu insanlar başlarına gelenlerin kasten planlandığını, Yahudi olmayanların Yahudileri öldürme fırsatını bulmak için çocukları öldürdüğünü düşünüyordu. Nedenini sormaya dahi gerek yoktu. Geçmiş her şeyi açıklıyordu.

Adelia, Dina'nın yüzüne bakmak için ellerinden sıkıca tuttu ve nazikçe kendine doğru çekti. "Beni dinle Dina. Bu çocukları bir adam öldürdü. Sadece *bir* kişi. Öldürdüğü kişilerin bedenlerini gördüm. Onlara o kadar kötü şeyler yapmıştı ki sana anlatmaya dilim varmaz. O; anlayamayacağımız türden bir sapkınlığı olduğu için, bizim bildiğimiz insanlara benzemediği için bunları yapıyor. Bak; Napolili Simon, İngiltere'ye Yahudileri aklamak için geldi. Senden sadece bir Yahudi olduğundan dolayı ona yardım etmeni istemiyorum. Bu çocukların çektiği ızdırabın, Tanrı'nın gönderdiği ve insanoğlunun bildiği tüm kurallara aykırı olduğundan dolayı yardım etmeni istiyorum."

Kaledeki gürültü gittikçe artıyor, Actonlu Roger'ın zırvallıklarını kuş cıvıltısına çeviriyordu.

Yem verilmesini bekleyen bir boğanın böğürtüsü, efendilerinin kılıçlarını bilek taşına sürten yamakların çıkardıkları seslerle birleşiyordu. Askerler alıştırma yapıyordu. Şerifin bahçesinde oynamalarına izin verilen çocuklar gülüyor, bağırıyordu.

Kilo vermeye karar veren bir vergi tahsildarı uzaktaki mızrak oyunu alanında tahta kılıçlarla çalışan şövalyelere katılmıştı.

Dina, "Neyi öğrenmek istiyorsun?" diye sordu.

Adelia kızın yanağına dokunarak, "Cesur anneni onurlandırırıyorsun," dedi. Kızın soluklanmasını beklemedi ve, "Dina; sen

ışıklar söndürölüp, masa örtüsüne sarılmadan önce cesedi görmüşsün. İçeri götürölmeden önce onu görmüşsün. Cesette belirgin herhangi bir şey var mıydı?”

“Zavallı çocuk,” diyen Dina bu sefer ne kendisi için, ne bebeğı için ne de annesi için ağlıyordu. “Zavallı çocuk... Birileri onun göz kapaklarını kesmişti.”

Sekizinci Bölüm

Adelia, “Emin olmak zorundayım,” dedi. “Çocuk aradığımız katilden başka biri tarafından da öldürülmüş olabilir veya kazara ölmüş, bedeni de ölümden sonra kesilmiştir.”

Simon, “Yani kazara birisi ölünce en yakındaki Yahudi toprağına mı düşüyor?” dedi.

“Onun da diğerleri ile aynı şekilde öldürölüp öldürölmediğinden emin olmalıyım. Bu durumu kanıtlamalıyım,” diyen Adelia en az Simon kadar bitkin hâldeydi ama onun gibi Yahudilerin bahçelerinde buldukları cesede muamelelerine tiksinti ile bakmıyor, onlar adına üzüntü duyuyordu. “Artık Yahudilerin onu öldürmediğinden emin olabiliriz.”

Kendini çaresiz hisseden Simon, “Buna kim inanır ki?” dedi.

Akşam yemeğı yiyorlardı. Güölünç hâldeki pencerelerden doğrudan içeri giren güneşin son ışıkları da odayı ısıtıyor, Simon’un altın işlemeli kulplu kalay bardağına vuruyordu. Simon getirdiğı şarabı hemen bitirmemek için ara sıra İngiliz birası içmeye başlamıştı. Mansur, Gyltha’nın onun için hazırladığı arpa

suyundan içiyordu.

Soru soran kişi bu sefer de Mansur'du: "O hayvan neden göz kapaklarını kesiyor?"

"Bilmiyorum." Adelia sebebini düşünmek bile istemiyordu.

Simon, "Benim aklımdan geçeni bilmek ister misiniz?" dedi.

Adelia, Simon'un söyleyeceklerini duymak istemiyordu. Salerno'da incelemesi için ona vakalar gönderilirdi. Bunların bir kısmı da ilginç yöntemlerle öldürülmüş olanlardı. Yine de o işini yapıyor, incelemelerini tamamlıyordu. Bulduğu sonuçları, üvey babasına veriyor, o da yetkililere aktarıyordu. İşlem bitince de vakalar önünden kaldırılıyordu. Bazen çok sonra da yakalanan suçluya yapılanları öğreniyordu. Bu, gerçek anlamda katil avına çıktığı ilk vakaydı ve böyle bir şeyi yapmak hiç hoşuna gitmiyordu.

Simon, "Bence çocuklar katilin düşündüğünden çabuk öldüler. Sanırım kurbanlarının öldükten sonra dahi onların kendisi ile ilgilenmesini, ona bakmasını istiyor," dedi.

Adelia başını uzaklara çevirdi ve tatarcıkların güneş ışıklarının altında dans edişini izledi.

Mansur, "Onu yakalayınca ben neresini keseceğimi iyi biliyorum. *İnşaallah* yakalarız da ona gününü gösteririm," dedi.

Simon da başını sallayarak, "Ben de seve seve sana yardımcı olurum," dedi.

Birbirinden tamamen farklı iki adam. Biri Arap, biri Yahudi. Biri; başındaki kefiyenin beyaz kıvrımlarının yanında düm-

düz kalan koyu tenli yüzün, diğeri ise güneşin hafiften vurduğu yüzün sahibi. Biri; sandalyesinde hafiften karanlığa dalmış, diğeri ise öne doğru eğilmiş, elindeki kulplu bardağı bir sağa bir sola döndürüyor. İkisi de uyum ve uzlaşa içinde.

Neden insanlar bunun insanlığın başına gelebilecek en kötü şey olduğunu düşünür? Bazılarının kötü saydığı bu uyum kısır hayvanları hadım etmek kadar saçma bir şey. Bu yaratığın sebep olduğu zararlar hafifc alınacak türden değildi. Sebep olduğu acı insanların içine işlemişti. Adelia, Harold'un annesi Agnes'i düşündü. Kadının gösterdiği direnişi düşündü. Aziz Augustine manastırının kilisesindeki küçük tabutların etrafında toplanan aileleri düşündü. Kendilerini korkunç bir yükten kurtarmak için doğasına ihanet eden ve bunu yaparken dualar okuyan Chaim'in evindeki iki adamı düşündü. Dina'yı ve üzerinc çöken cbedi karanlık bulutları düşündü.

Suçlu, cehennem azabını hak ediyordu. Adelia bu ölümlerin telafisinin olmadığını, geride kalanların da en azından bu dünyada huzura eremeyeceğini düşünüyordu.

“Siz ne diyorsunuz, Doktor?”

“Efendim?”

“Göz kapakları ile ilgili teorime ne diyorsunuz?”

“Söyledikleriniz benim uzmanlık alanıma girmiyor. Benim işim; bir katilin yaptığı şeyleri neden yaptığını anlamak değil, yaptıklarını kanıtlamaktır.”

İkisi de dik dik ona baktılar.

Adelia daha sakın bir şekilde, “Özür dilerim ama ben katilin aklını okumaya çalışmayacağım,” dedi.

Simon, “İş işten geçmeden bunu yapmak zorunda kalabiliriz. Onun düşündüğü gibi düşünmeliyiz,” dedi.

“O zaman siz yapın. Bu işte usta olan sizsiniz.”

Simon üzgünce iç çekti. O gece üçü de hüzünlüydü. “Katil hakkında bildiklerimizi gözden geçirelim. Mansur?”

“Katil, aziz çocuktan önce buralarda cinayet işlenmemiş. Belki de geçen sene başka bir yerden Cambridge’ye taşınmıştı.”

“Aa, demek bunları daha önce başka yerlerde de yaptığını düşünüyorsun?”

“Huylu huyundan vazgeçmez.”

Simon, “Doğru söylüyorsun,” dedi. “Belki de İblis’in oğlu Beelzebub’un safına yeni katılan, arzularını doyurmaya yeni başlayan küçük biridir.”

Adelia kaşlarını çattı. Katilin küçük biri olduğunun düşünülmesi, katil hakkında vardığı yargılara uymuyordu.

Simon başını öne doğru getirip, “Sizin aklınızda başka bir şey mi var, Doktor?” diye sordu.

Adelia iç çekti. İstemeye istemeye de olsa onlara katılacaktı. “Varsayımlarda mı bulunuyoruz?”

“Bir zararı dokunmaz.”

Sisler içinde duran bir gölgeden fazlasını göremediği için isteksiz davranan Adelia konuşmaya başladı. “Saldırıların pervasızca yapılmış olması katilin genç olma ihtimalini artırıyor ama planlı davranılması olgun birini işaret ediyor. Katilin, kurbanlarını bir tepe gibi ıssız yere çektiğini düşünüyorum. Aksi hâlde işkence yapılan çocukların sesini duyan birileri ortaya çıkardı. Muhtemelen işini yavaş yavaş görüyor. Aziz Peter’in ci-

nayetinde aceleci davranmış olabilir ama diğer çocuklarda durum farklı.”

Adelia, teorisini ellerindeki kısıtlı delillere dayandırdığı ve daha dehşet verici kısımlara geldiği için durakladı. “Çocukları kaçırdıktan sonra bir müddet canlı tutmuş *olabilir*. Bu da katilin sapkınlık derecesinde sabra sahip olduğunu, kurbanlarına uzun zaman boyunca acı çektirmeyi sevdiğini gösteriyor. Kaçırıldığı zamanı göz önüne alarak en son öldürülen kurbanın cesdinde gördüğümden daha fazla çürümenin gerçekleşmiş olmasını beklerdim.”

Karşısındakilere göz ucuyla baktı ve, “Ancak bu çok farklı etkenlerden dolayı değişiklik göstermiş olabilir. Bir öneri olarak dile getirdim. Durumla bir ilgisi olmayabilir,” dedi.

“Eh!” diyen Simon duyduklarından memnun değil gibiydi. “Hiç ilerleme kaydetmemişiz. O kırk yedi insanı incelememiz ve o siyah elbiseden giyinip giyinmediklerini araştırmamız gerekecek. Eşime mektup yazayım da kısa zamanda eve dönmeyeceğimi bildireyim.”

Adelia, “Bir şey daha var,” dedi. “Bugün Dina ile konuşurken aklıma geldi. Zavallı kız tüm cinayetlerin halkını suçlamak için kurulan bir komplonun sonucu olduğuna inanıyor.”

Simon, “Haksız da sayılmaz,” dedi. “Evet, katil sözde Davud’un Kalkanı’na benzeyen şeyleri kullanarak Yahudileri zan altında bırakmak istiyor olabilir ama cinayet işleme nedeni bu değil.”

“Size katılıyorum. Bu cinayetlerin işlenmesinin altında yatan ana neden ırkçılıkla ilgili değil. Maktuller aşırı derece de

cinsel zulme maruz kalmış.”

Adelia duraksadı. Kendi kendine katilin aklını okumama sözü vermesine rağmen olayların onu bunu yapmaya zorladığını hissediyordu. “Ama yine de böyle bir fırsatı kaçırmak istememiş olabilir. Sizce Aziz Peter’in cesedini neden Chaim’in çimlerine attı?”

Simon kaşını kaldırdı. Sorunun sorulmasına dahi gerek yoktu. “Chaim bir Yahudi ’ydi; dolayısıyla doğuştan günah keçisiydi.”

Mansur, “İşe de yaradı,” dedi. “Gerçek katilden kimse şüphelenmeyecekti ve...” İşaret parmağını boğazının üstünden geçirdi, “Yahudilere elveda.”

Adelia, “Aynen öyle,” dedi. “Yahudilere elveda. Katilin kendisinden şüphelenilmemesi için Yahudileri suçlamak istediğinin mantıklı bir varsayım olduğuna inanıyorum ama neden doğrudan Chaim’i seçti? Neden cesedi yakınlardaki başka bir eve atmadı? Diğer evlerde yaşayanlar Dina’nın düğününe katıldığı için onların evleri ıssız ve karanlıktı. Bir botun içindeyse neden nehre yakın bu evi, Yaşlı Benjamin’in evini seçmedi? Katil cesedi buraya da koyabilirdi. Ama bunun yerine fazladan riske girip o gece oldukça aydınlık olan Chaim’in çimlerini tercih etti.”

Simon biraz daha öne eğildi. Burnu neredeyse masadaki şamdanlardan birine değecekti. “Yani.”

Adelia, “Her şey bir yana, sonuçlara bakalım: Yahudiler suçlandı; halk çılgına döndü; Cambridge’nin en büyük tefecisi olan Chaim asıldı. Tefecilerin alacak kayıtlarının bulunduğu

kule ateşe verildi ve Chaim'in kayıtları da bunlarla birlikte gitti.”

Simon sorular sormaya başladı. “Acaba Chaim’e borcu mu vardı? Vahşi arzularını dindirirken aynı zamanda borçlarının da ortadan kalkmasını mı istedi? Halkın kızgına dönüp kaleyi yakmasını planlamış olabilir mi? Belki de onun yüzünden halk Chaim’i yakalayıp asmıştır?”

Mansur, “O da kalabalığın içindeydi,” dedi. İnce sesi ile haykırmaya başladı. “Yahudilere Ölüm! Chaim’e Ölüm! Tefeciliğe Hayır! Ahali kaleye yürüyün! Meşalelerinizi getirin!”

Koridordaki merdivenlere oturan ve kafasını tırabzanların arasına koyarak onları dinleyen Ulf bu bağırırları duyunca korktu ve kafasını çarptı. Adelia başparmağını havaya kaldırıp sağa sola salladı ve, “Yatağına git,” dedi.

“Niçin o yabancı dili konuşuyorsunuz?”

“Senin bize kulak misafiri olmaman için. Şimdi yatağına git.”

Ulf merdivenlerden yanlarına doğru geldi. “Peter ile diğerlerinin başına gelenleri Yahudilerin yapmadığını düşünüyorsunuz, değil mi?”

Adelia, “Evet,” dedi ve sözlerine devam etti. Ne de olsa kanalı bulup ona gösteren kişi Ulf’dü. “Peter’ı çimde bulduklarında yaşamıyormuş. Korkmuşlar ve kendilerinden şüphe duyulmasın diye onu kanaldan nehre atmışlar.”

“Amma da zeki davranmışlar,” diyen çocuğun yüzünden tiksinti duyduğu anlaşılıyordu. “O zaman *kim* yaptı?”

“Bilmiyoruz. Chaim’in suçlanmasını isteyen biri. Belki de ona borcu olan biri. Şimdi yatağına git.”

Simon çocuğu durdurmak için elini omzuna koydu. “Onun kim olduğunu bilmiyoruz evladım, ama bulmak için elimizden geleni yapıyoruz.” Salerno lehçesi ile konuşarak Adelia’ya, “Çocuk zekiymiş. Bize yardımını da dokundu. Belki bizim için ortalığa bir göz atabilir,” dedi.

“Hayır!” Bu çıkışı Adelia’yı dahi şaşırtmıştı.

“Yardım edebilirim,” diyen Ulf çıktığı merdivenlerden hızlıca aşağı inerek yanlarına geldi. “Ben bir izciyim. Bu kentin her yerine adım atmışımdır.”

Gyltha mumları yakmak için içeri girdi. “Ulf, seni kedilere yem etmeden yatağına git.”

Ulf, çaresizce, “Nene, söyle onlara,” dedi. “Ne kadar zeki bir izci olduğumu anlat. Her şeyi duyduğumu söyle. Ben kimselerin duymadıklarını duyarım. Çünkü beni kimse fark etmez. Çaktırmadan her yere girerim... Hem bu benim hakkım, Nene. Harold ve Peter benim arkadaşımdı.”

Gyltha, Adelia’nın gözlerinin içine bakınca Adelia kadının o anda duyduğu korkuyu fark etti. Adeta, “Katil cinayet işlemeye devam edecek,” diyordu.

Huylu huyundan vazgeçmez.

Simon, “Ulf yarın bizimle gelip çocukların bulunduğu yeri bizlere gösterebilir,” dedi.

Gyltha, “Ama orası Tepe’nin yamacında,” diyerek itiraz etti. “Oralara gitmesini istemiyorum.”

“Mansur da bizimle gelecek. Katil tepede değil, Gyltha. Kentte kalıyor. Çocukları kentten kaçırmış.”

Gyltha, Adelia’ya doğru baktı ve başıyla onay verdi. Ulf’-

ün onlarla birlikte olması Cambridge sokaklarında dolanıp, kendi başına iz peşine düşmesinden daha güvenliydi.

Gyltha düşünceliydi. “Peki ya hastalar?”

Simon kararlı bir şekilde, “Muayenehane yarın kapalı olacak,” dedi.

Adelia da aynı kararlılıkla, “Yarın tepeye giderken doktor dün gelen ve durumu kötü olan hastaları ziyaret edecek. Öksürüğü olan çocuğun durumunu kontrol etmek istiyorum. Ampütasyon yapılan hastanın da sargısının değiştirilmesi gerekiyor.”

Simon iç çekti. “Astrologuz veya avukatız demeliydik. Keşke faydasız işlerden birini seçseydik. Sanırım Hipokrat sırtımıza yüklü bir semer attı.”

“Doğrudur.” Adelia’nın saygı duyduğu bilginler arasında en üst sırada Hipokrat vardı.

Ulf’ü hizmetçilerin kaldığı alt kattaki yatağına göndermeye ikna ettiler. Gyltha da mutfığa çekildi ve üçü tartışmalarını sürdürmeye devam etti.

Simon parmakları ile masaya vuruyor, düşünüyordu. Aklına bir şey gelince durdu. “Mansur, sevgili bilge dostum sanırım haklıydın. Katil bir yıl önce kalabalığın içindeydi. Chaim’in öldürülmesi için halkı teşvik ediyordu. Doktor, bu sözlere katılıyor musunuz?”

Adelia temkinli bir şekilde, “Olabilir,” dedi. “Dina Hanım kalabalığın kasten bir araya getirildiğine inanıyor.”

Adelia, Actonlu Roger’ın yerine getirilmesini istediği talebini hatırladı: “*Yahudilere Ölüm.*” Karakteri bozuk bu yaratık korkunç eylemlere girişmiş olabilir.

Adelia aklından geçenleri dile getirdi ama sonra söylediklerinden şüphe duydu. Çocukların katili kesinlikle ikna kabiliyeti olan biriydi. Ne kadar şekerleme verirse versin Roger'ın ürkek Mary'i ikna edebileceğine inanmıyordu. Çirkin adam kurnaz da değildi. Atıp tutan bir soytarıydı. Yahudiliği aşağılayan adam büyük ihtimalle bir Yahudi'den borç almazdı.

Simon, "İllâ ki öyle olmak zorunda değil. Kesesini babamın verdiği altınlarla dolduran adamların babamın muhasebe bürosundan çıkarken tefeciliği kınadıklarını bilirim ben. Acıtonlu Roger'ın da siyah kıyafetten giyindiğini unutmamalıyız. Olayların, kaçırımların ve cinayetlerin olduğu zamanlarda Cambridge'denymiş değil miymiş öğrenmeliyiz."

Simon bu gelişmelerle birlikte ailesinin yanına kısa zamanda dönebileceği için neşelenmişti. "*Au loup!*" Kafası karışık yoldaşlarına bakarak, "Dostlarım, avımızın kokusunu yakaladık. Bizler usta avcılarız. Tanrım kovalamacanın bu kadar heyecan verici bir şey olduğunu bilseydim işlerimi bırakır hayvan avlardım. *Tyer-hillaut!* Böyle mi diyorlardı?"

Adelia nazikçe, "Bildiğim kadarıyla İngilizler "Halloo" ve "Tally-ho" diye seslenir," dedi.

"Öyle mi? Diller ne çabuk bozuluyor. Her neyse. Avımıza devam etme zamanı. Yarın kalcıye dönüp, bu kusursuz yardımcıyla..." Eliyle burnuna dokundu ve bir şeyleri kokluyormuş gibi yapıp burnunu oynattı. "...Chaim'e borcu olan ve ödemek istemeyen kişinin kim olduğunu bulacağım."

Adelia, "Yarın olmaz," dedi. "Yarın Wandlebury Tepesi'ne gideceğiz." Tepcyi aramak için üçünün de gitmesi gereki-

yordu. Bir de Ulf'ü yanlarına alacaklardı.

“O zaman ondan sonraki gün giderim,” diyen Simon işini en kısa zamanda halletmeye çalışıyordu. Kulplu bardağını Adelia ve Mansur için kaldırdı. “Efendiler, iz üstündeyiz. Dört gece önce Wandlebury Tepesi’nde, zaman zaman da Cambridge’de bulunan, Chaim’e büyük miktarda borcu olan ve tefecinin kanının dökülmesi için haykırırken kalabalığa öncülük eden bir adamın peşindeyiz. Türü belli bir dokuma kumaşa da el sürdüğünü unutmayalım.” Simon bardağı kafasına dikti ve ağzını sil-di. “Neredeyse ayakkabı numarasını da öğrenecektik.”

Adelia, “Belki de tamamen farklı biridir,” dedi.

Bu listeye bir de sevimlilik maskesini ekleyebilirdi. Diğer çocuklar da Peter gibi katilleri ile tanışmaya kendi istekleri ile gitmişlerse, ikna edilmelerinde çekiciliğin ve hatta komikliğin etkili olduğu söylenebilirdi.

Aklına cüsseli vergi tahsildarı geldi.

Gyltha, ev halkının geç saatlere kadar ayakta kalmasını sevmiyordu. Onlar halen otururken masayı silmeye gelmişti.

“İsterseniz o bulduğunuz şekerlemeye bir göz atalım,” dedi. “Matilda B.’nin amcası mutfakta oturuyor. Adam şekerleme işi ile uğraşıyormuş. Bulduğunuza benzer bir şeyler görmüş olabilir.”

Adelia yorgun argın merdivenlerden çıkarken kendi kendine, “Salerno’da olsak bu kadın böyle davranamazdı,” diyordu. Ailesinin villasında teyzesi, hizmetçilerin hadlerini bilmesini sağlar, sadece onlarla konuşulduğunda konuşmalarını ve saygılı olmalarını öğretirdi.

Ancak bir yandan da kendi kendine, “İtaat mi, işbirliği mi? Hangisi daha faydalı?” diyordu.

Mary’nin saçına dolanmış olan şekerlemeyi aşağıya getirdi. İçine koyduğu kare bez ile birlikte masanın üzerine bıraktı. Simon geride duruyordu. Matilda B.’nin amcası parmağı ile şekerlemeyi inceledi ama bilmediğini işaret etmek için başını sağa sola salladı.

Adelia adam daha net görsün diye şekerlemenin üzerinc mum tutarken, “Emin misin?” dedi.

O sırada Mansur, “Bu hünnap,” dedi.

Matilda B.’nin amcası, “O söylediğiniz bildiğim kadarı ile şekerden yapılır,” dedi. “Şeker buralarda pahalıdır. Biz tatlandırıcı olarak bal kullanıyoruz,” dedi.

Adelia, Mansur’a baktı. “Ne dedin?”

“‘Bu hünnap,’ dedim. Annem de bunlardan yapardı. Allah ondan razı olsun.”

Adelia, “*Yahünnap*,” dedi. “Tabi ya. Bunlardan Salerno’daki Arap bölgesinde de yapıyorlardı. Aman Tanrım...” Adelia arkasında duran sandalyeye gömüldü.

Ayakta duran Simon, “O nedir?” dedi. “*Nedir?*”

“Yahünnap değil, hünnap demişti.” Gözlerini sımsıkı yumdu. Küçük çocuğun ağaçların arasındaki karanlığa karışmadan önce geriye bakışını gözünde zar zor yeniden canlandırabilmişti.

O gözlerini açana kadar Gyltha, Matilda B.’yi ve amcasının odadan dışarı çıkarıp geri dönmüştü. Olanlardan hiçbir şey anlamayan kişiler Adelia’nın karşısına dizilmiş ona bakıyordu.

Adelia, İngilizce konuşarak, “Aziz Peter’in kastettiği buydu,” dedi. “Ulf bize anlatmıştı. Peter nehrin karşısından arkadaş Will’e Yahünnaplar için gideceğini söylemiş. Oysa o hünnaplar için gidiyormuş. Will daha önce bu sözü duymadığı için Yahünnaplar diye bir şey uydurmuş.”

Hiç kimse sesini çıkarmadı. Gyltha da bir sandalye çekip onlarla birlikte oturdu. Dirseklerini masaya koydu, ellerini de alına dayadı.

Sessizliği Simon bozdu. “Tabi ki haklısın.”

Gyltha başını kaldırdı. “Çocukları onlarla kendine çektiği belli. Fakat ben daha önce böyle bir yiyecek duymadım.”

Simon, “Bir Arap tüccar yanında getirmiş olabilir. Doğu’ya ait şekerlemeler bunlar. Arap bağlantıları olan birisini arıyoruz,” dedi.

Mansur, “Belki de ağzının tadını bilen bir haçlıyı arıyoruzdur,” dedi. “Haçlılar bunları Salerno’ya getiriyor. Belki içlerinden biri buralara kadar getirmiştir.”

“Doğru söylüyorsun,” diyen Simon yine heyecanlanmıştı. “O zaman katilimiz Kutsal Topraklar’a giden biri; ya da en azından oralara giden yerlerde bulunmuş biri.”

Adelia’nın aklına ne Sör Gervase ne de Sör Joscelin gelmişti. O, yine başka bir haçlı olan vergi tahsildarını düşünüyordu.

Atlar gibi koyunlar da yere düşenlere basmaz. Sürüsünü

otlatmak için Wandlebury Tepesi'ne götüren İhtiyar Walt adlı çoban o gün önündeki yün topluluğunun görünmeyen bir peygamberden emir almışçasına ikiye yarıldığını gördü. O, sürünün önüne çıkan engelin yanına gidene kadar koyunlardan oluşan uçsuz bucaksız deniz tekrar akmaya başlamıştı.

Fakat köpeği durmadan havlıyordu.

Çocuklarının ölü bedeni ve göğüslerine konulmuş olan ilginç dokumaları gördüğü anda en korkulu rüyası kötü hava ile dört ayağı üzerinde duran ve yakalanabilen bir canlıdan oluşan çoban, feleğin sillesini yemişti.

Yaşlı Walt artık yavaş yavaş yaralarını sarıyordu. Yere oturmuş; kurumuş, buruş buruş ellerini değneğine yaslamıştı. Eğri duran omzunu ve başını çuvaldan yapılmış bir giysi ile örtmüştü. Boncuk gibi gözleri ile cesetleri bulduğu çimlere bakarak derinlere dalmıştı. Kendi kendine fısıldıyordu.

Yanına oturan Ulf, adamın Kutsal Ana'ya dua ettiğini söyledi. "Buraları kutsamanı diliyorum."

Adelia birkaç metre uzağa gitmiş, yanındaki Cankurtaran ile birlikte bir saman yığınının üstüne oturmuştu. Çobana soru sormayı denedi ama adam onu görmüyordu. Oysa ilk karşılaş-tıklarında ona göz gezdirmişti. Yabancı bir kadın, adamın yaşantısına o kadar uzaktı ki Adelia adama göre adeta görünmezdi.

Bu işi çoban gibi Fenlandlı biri olan ve dolayısı ile burarlarda sözü geçen Ulf yapmalıydı.

Garip bir yerde duruyorlardı. Adelia'nın sol tarafındaki arazi çayırların düzlüğüne karışıyor ve oradaki hayatın tanıkları

olan kızılağaçlar ile söğüt ağaçlarının oluşturduğu engin nehre dökülüyordu. Sağ tarafında ise onun, Simon'un, Mansur'un ve Ulf'ün son üç saatini geçirdikleri biraz daha uzakta duran yarıları ağaçlarla kaplı doruk noktası vardı. Bu süre boyunca katilin ayak bastığı sığınağı bulmak için yerdeki garip çöküntüleri incelemiş, eğilip çalıların altına bakmışlardı ama herhangi bir sonuca ulaşamamışlardı.

Gökyüzündeki bulutlar zaman zaman güneşin önüne geçiyordu. Ona eşlik eden hafif yağmur da bir bastırıyor bir duruyordu.

Yakınlarda bir Golgotha'nın var olduğunu bilmek doğadaki seslerinin farklılaşmasına sebep oluyordu. Bülbüllerin ötüşü, yağmurla hareket eden yaprakların sesi, yaşlı bir elma ağacını çıtırdatan esintinin uğultusu, kentli Simon'un tökezleyince üfleyip püflemesi, koyunların çimleri yerken çıkardığı gıcırdamalar; Adelia'ya göre duyulmamış çığlıkların tınlattığı ağır sessizliği bastıramıyordu.

Adelia uzaklarda duran çobanı görünce bir süreliğine tepeden uzaklaşma fırsatı bulduğu için sevinç duymuştu. Karşıda duran çoban Aziz Augustine manastırının koyunlarını otlatmaya gelmişti. O ve Ulf, adamlarla konuşmaya giderken Simon ve Mansur da aramayı sürdürüyordu.

Bir kez daha onların buralara gelmesine sebep olan kireç taşlarının üstünden geçiyordu. Çocukların kireçle kaplı bir yerde öldüğünden artık şüphe duymuyordu.

Cesetler tepeye çıkan çamurlu patikada alüvyonlu topraklar üzerinde bulunmuştu. Üstelik tepenin yamacını kısa süreli-

ğine işgal eden yabancıların ayrıldığı günün sabahında bulunmuşlardı.

Demek ki cesetler kireç taşıyla kaplı mezarlarından geceleyin çıkarılmış ve bulundukları yere taşınmıştı. Cesetlerin o gece getirilmiş olduğu kireçli alanlar, çevrede kirecin bulunduğu tek yer olan Wandlebury Tepesi'ndeydi.

Adelia tepeye doğru bakarken gözünü kırptırıyor, aniden bastıran ve duran yağmurun kirpiğine kondurduğu damlalar yere dökülüyordu. Simon ve Mansur görünürde yoktu.

Muhtemelen bir zamanlar tepayı çevreleyen hendeklerin üzerine yerleşmiş derin, karanlık yolda dolanıyorlardı. Yol iki tarafından sarkan ağaçlarla daha karanlık hâle gelmişti.

Buraları eski çağlarda hendek kazarak korumaya çalışan kişiler kimlerdi? Ne amaçla böyle bir işe girişmişlerdi? Adelia aklından geçen soruların cevaplar ile birlikte öldürülen çocuklardan başka kimsenin kanının oralara dökülüp dökülmediğini merak ediyordu. Bir yer doğası itibari ile şeytani olabilir mi? Katilin ruhundaki karanlığı kendisine çektiği gibi insanoğlunun ruhundaki karanlığı da kendisine çekebilir mi?

Yoksa Vesuvia Adelia Rachel Ortese Aguilar, yerdeki çimenlere fısıldayan yaşlı bir adam gibi batıl inançlara kurban mı oluyordu?

Adelia, alaycı bir şekilde, “Bizimle konuşacak mı, konuşmayacak mı?” dedi. “Yukarılarda mağara falan varsa kesin biliyordur.”

Ulf, “Artık oralara çıkmıyormuş,” dedi. “Geceleyin Şeytan'ın oralarda dans ettiğini, o çukurların da ayak izleri olduğu-

nu söylüyor.”

“Ama koyunlarını oralara gönderiyor.”

“Yılın bu zamanında en iyi otlaklar buralarmış. Köpeğini de koyunlarla birlikte gönderiyormuş. Köpek kaybolan olursa ona söylüyormuş.”

Zeki bir köpekti. Dudağının ucunu kaldırması, tepenin doruğunda duran Cankurtaran’ı Adelia’yı beklemesi için aşağıya göndermeye yetmişti.

Adelia çobanın İsa’nın annesi Meryem Ana’ya mı, yoksa tarihî çağlardan itibaren inanılan başka birine mi dua ettiğini merak ediyordu.

Kilise, dünya tanrılarının hepsini yasaklamayı başaramamıştı. Doruktaki çöküntüler, bu yaşlı adam için Hristiyanlığın tanımladığı Şeytan’dan binlerce yıl önce ortaya çıkmış karanlık bir gücün ayak izleri anlamına geliyor olabilirdi.

Adelia’nın gözünün önüne boynuzlu, devasa bir yaratığın çocukları ayaklarının altında ezdiğini tasvir eden bir görüntü geldi. Adelia artık özünden uzaklaşmaya başlıyordu. “Ne oluyor bana?” diye düşündü.

Yağmurdan dolayı ıslanmaya ve üşümeye başlıyordu. “Ona kahrolası Şeytan’ı gerçekten görüp görmediğini sor?”

Ulf, soruyu kısık sesle ahenkli bir şekilde sorunca Adelia çocuğun dediklerini anlayamadı. Yaşlı adam da aynı ses tonuyla cevap verdi.

“Oralara yaklaşmadığını söylüyor. Ben ona hak veriyorum. Adam gece yanan ateşleri görmüş.”

“Ne ateşi?”

“Işıklar; Walt’a göre Şeytan’ın ateşi. Onun etrafında dans ediyormuş.”

“Nasıl bir ateşmiş? Ne zaman yanıyormuş? Neredeymiş?”

Ancak Adelia’nın ardı ardına sorduğu sorular çobanın bulunduğu yerin ruhu ile kurduğu huzuru bozmuştu. Ulf, Adelia’ya sessiz olmasını işaret etti. O da iyi ve kötü ile ilgili şeyleri düşünmeye devam etti.

O gün tepedeyken ceketinin altında Margaret’in ona verdiği tahta, küçük haç kolye olduğu için kendini huzurlu hissediyordu. Oysa onu sadece Margaret’in hatırı için takıyordu.

Yeni Ahit inancına karşı herhangi bir kötü düşüncesi yoktu. Her şey bir yana ona göre Hristiyanlık duyarlı ve merhametli bir dindi. Hasta dadısının yanında diz çökerken onu kurtarmasını dilediği kişi Margaret’in İsa’sıydı. İsa onu kurtarmamıştı ama Adelia, Margaret’in sevgi dolu kalbi daha fazla atamayacak kadar yorulduğu için onu affetmişti. En azından Margaret huzurlu bir şekilde dünyadan ayrılmıştı.

Adelia’nın karşı çıktığı şey Kilise’nin muazzam çeşitliliklerle dolu bir dünya yaratan Tanrı’yı bu çeşitlilikleri incelemeyi yasaklayan, insanların cahillik içinde bırakan, önemsiz, aptal, açgözlü, gerici, eski kafalı bir diktatör olarak yorumlamasıydı.

Kilise’nin söylediği yalanlara da itiraz ediyordu. Yedi yaşındayken Aziz Giorgio manastırında eğitim gören Adelia, rahibelerin ve İncil’in ona anlattığı her şeye inanmaya koşullandırılmıştı. Ancak Rahibe Ambrose kaburgalardan bahsedince...

Çoban dualarını okumayı bitirdi ve Ulf’e bir şeyler anlatmaya başladı.

“Ne söylüyor?”

“Cesetlerden, Şeytan’ın onlara yaptıklarından bahsediyor.”

Yaşlı Walt’un Ulf’ü kendine denk gördüğü tavırlarından belli oluyordu. Adelia’nın aklından, “Çocuğun okumayı bilmesi belki de adamın gözünde aralarındaki yaş farkını değersiz kılıyordur,” sözleri geçiyordu.

“Şimdi ne diyor?”

“Çocuklara yapılanları Şeytan’ın buraya son gelişinden beri görmediğini söylüyor. O zaman da benzer şeyleri bazı kounlara yapmış.”

“Hıı...” Kurt gibi bir şeyden bahsediyor.

“O lanet varlığı bir daha görmeyeceğini düşündüğünü ama Şeytan’ın geri geldiğini söylüyor.”

Şeytan koyuna ne yaptı? Adelia sertçe, “Şeytan ne yaptı? Hangi kounlar? Ne zaman?” diye sordu.

Ulf soruları sordu ve adamın verdiği cevapları dinledi. “Büyük fırtınanın çıktığı zamanmış.”

“Tanrı aşkına. Neyse, ne zaman olduğunu şimdi boş ver. *Cesetleri nereye koymuş?*”

Adelia ve Ulf ilk başta kürek olarak dalları kullandılar, fakat kireçli topraklar kolayca dağıldığı için dallarla dışarı atılmıyordu. Onlar da yere çöküp toprağı elleri ile kazmaya başladı. Ulf o sırada mantıklı bir soru sordu. “Ne arıyoruz?”

“Kemik, çocuğum. Kemikleri arıyoruz. Ne bir tilki, ne bir

kurt ne de bir köpek... O kuzulara birisi saldırmış. Çoban söyledi.”

“O, Şeytan dedi.”

“Bunu yapan Şeytan falan değildi. Yaraların benzer olduğunu o söylemedi mi?”

Ulf’ün yüzü donuklaşmıştı. Adelia çocuğu tanımaya başlıyordu. Yüzünün bu hâli alması çobanın anlattığı şeylerden rahatsız olduğunun göstergesiydi.

Adelia içinden, “Bunları duymasa iyi olurdu ama artık olan oldu,” diyordu. Belki de bunları duymamalıydı ama artık iş işten geçmişti. “Kazmaya devam et. Büyük fırtına hangi yıl yaşandı?”

“Aziz Ethel Kilisesi’nin çan kulesinin yıkıldığı yıl.”

Adelia iç çekti. Ulf’ün dünyasından geçen mevsimlerin, fark edilmeden geçip giden doğum günlerinin haddi hesabı yoktu. Geçen zamanları tanımlayıcı tek şey meydana gelen olağandışı olaylardı. “O ne zaman oldu?” diyen Adelia bir umutla sözlerine devam etti. “Noel’de mi?”

“Yok. Noel zamanı değildi. Başka bir zamandı.” Yüzüne kireç bulaşan Adelia’nın bakışları Ulf’ü biraz daha düşünmeye zorladı. “Altı ya da yedi Noel önceydi.”

“Kazmaya devam et.”

Altı ya da yedi yıl önce.

O zamanlar Wandlebury Tepesi’nde bir koyun ahır varmış. Yaşlı Walt sürüyü geceleri ahıra kapattığını söyledi. Bir gün ahırın kapısını açık bulmuş. Yanındaki çimlerde ise vahşice öldürülen koyunları görmüş.

Başrahip Geoffrey'e haber vermişler ama o, çobanın Şeytan hikâyesine inanmamış. Başrahip 'Kurt yapmıştır demiş' ve kurdun yakalamasını emretmiş.

Ancak Walt bunları yapanın bir kurt olmadığını biliyordu. Kurtlar *öyle* bir şeyi yapamazdı. O da tepenin altında, koyunların otlaklarından uzak bir yere çukur açtı ve cesetleri oraya gömmek için teker teker tepeden aşağı indirdi. Adam, Ulf'e, "Onları düzgün bir şekilde gömdüm," demişti.

Ruhu bir koyunu tekrar tekrar bıçaklayacak kadar kirlenen kaç tane insan evladı olabilirdi?

Sadece bir tane mi? Tanrım yalvarırım sadece bir tane olsun.

"İşte!" diye seslenen Ulf, ince uzun bir kafatası bulmuştu.

"Aferin." Adelia da koyunların gömüldüğü çukurda bir kemik bulmuştu. "Biz arka ayakları bulmalıyız."

Koyunların ruhunun huzur bulması için çaba sarf etmiş olan Yaşlı Walt, cesetlere savaş alanında ölen askerlere gösterilecek türden saygı göstermiş, onları düzgün bir şekilde yan yana dizmişti.

Adelia iskeletlerden birini çekerek çıkardı ve yere oturdu. Cesedin kuyruk tarafını dizinin önüne yatırdı ve iskeletin üzerindeki kireci eliyle sildi. İskeleti incelemeye geçmeden önce bastıran yağmurun dinmesini, havanın yeterince aydınlık olmasını bekledi. En sonunda şartlar uygun hâle gelmişti.

Sessizce, "Ulf, gidip Simon ile Mansur'u çağır," dedi.

Kemikler temizdi. Uzun zamandır orada olması ile tutarlı olarak postu kemiklerden ayrılmıştı. Adelia'nın iskelet yapısını

bildiği tek hayvan domuzdu. Bu yüzden karşısındaki iskeleti ona göre değerlendiriyordu. Domuzdaki pelvis ve kasık kemiğine denk geldiğini tahmin ettiği kısımlarda çok fazla hasar vardı. Yaşlı Walt haklıydı. Bunlar diş izleri değil bıçak izleriydi.

Çocuk gidince, çantasına uzandı ve çantasının bağcıklarını açtı. Her zaman yanında taşıdığı katlanabilir yazı tahtasını çıkardı ve yazmaya başladı.

Kemiklerdeki oyuklar çocuklarda görülen yaralanmalarla tutarlıydı. Aynı bıçak kullanılmamıştı, ancak sivri uçlu bir tahta gibi kabaca oyulmuş bir bıçak kullanılmıştı.

Bu nasıl bir alet? Tahta olmadığı kesin. Çelik bıçak da olamaz. Aynı şekilde demir olma ihtimali de düşük. Kaba uçlu bir alet, ancak oldukça keskin. Hayvanın omurgasını kesmeye yetmiş.

Burası katilin korku verici cinsel öfkесinin baş gösterdiği ilk yer mi? Savunmasız hayvanları hedef almış. Kendine savunmasız kurbanlar seçiyor.

Altı veya yedi yıl önceki saldırısı ile geçen seneki saldırıları arasındaki zaman farkının nedeni ne? Bu dürtülere sahip birinin bu kadar uzun süre boyunca harekete geçmemiş olması mümkün değil. Muhtemelen başka saldırılar da gerçekleştirmiştir. Başka yerlerde de hayvanları katletmiştir. Ancak onları öldürenlerin de kurt olduğu kararına varılmıştır. Ne zaman hayvanları öldürmek tatmin ediciliğini kaybetti? Ne zaman çocuklara saldırmaya başladı? Aziz Peter ilk kurbanı mı?

Farklı yerlere gitmiş olmalı. *Huyly huyundan vazgeçmez.* Başka yerlerde de ölümlere sebep olmuş. Fakat bu tepe onun

en çok sevdiği yer. Onun dans ettiği topraklar. Uzaklara gitmişti ama geri geldi.

Adelia yağmurun yazılarını silmemesi için yazı tahtasını kapattı ve dikkatli bir şekilde iskeleti yan tarafa çekti. Daha fazla kemiğe ulaşabilmek için yüzüstü yere uzandı.

O sırada birisi, “Günaydın,” dedi.

Geri geldi.

Adelia bir anlığına kaskatı kesildi. Daha sonra yüzünü döndü. Garip bir andı. Adelia korunmasız durumdaydı. Çukurdaki cesetlerin üzerine yığılmamak için elleriyle iskeletlere tutunmuştu.

“Yine kemiklerle mi konuşuyorsunuz?” diyen kişi vergi tahsildarıydı. Meraklı bir şekilde, “Bunlar ne anlatıyor?” dedi.

Adelia eteğinin açıldığını ve bacaklarının görüldüğünü fark etti. Eteğini düzeltecek durumda değildi.

Sör Rowley öne eğildi ve ellerini Adelia’nın koltuk altına yerleştirip onu bir bez bebek gibi ayağa kaldırdı. “Mezardan çıkan dişi bir Lazarus,” dedi. Adelia’nın üstünü silkelemeye, ekşi ekşi kokan kireç topraklarını vücudundan atmaya başladı.

Adelia adamın ellerini itti. Artık korku değil, kızgınlık duyuyordu. Çok kızmıştı. “Burada ne yapıyorsun?”

“Sağlıklı kalmak için yürüyüş yapıyorum, Doktor. Siz de uygun görürsünüz sanırım.”

Adam sağlıklı ve esprili duruşuyla göze çarpıyordu. Gri arazide en çok göze çarpan şey de oydu. Kıpırmızı yanakları ve pelerini ile kilolu bir kızıl gerdan kuşuna benziyordu. Ade-

lia'ya reverans yapmak için kepini çıkarırken yazı tahtasını eline aldı. Beceriksizliğine rağmen yazı tahtasını açmayı başardı ve içindeki çizimlere bakma fırsatını buldu.

Sempatikliği kaybolmuştu. İskelete bakmak için aşağı eğildi. Yavaş yavaş doğruldu. “Bunlar ne zaman yapılmış?”

“Altı ya da yedi yıl önce.”

Adelia içinden, “Bunu sen mi yaptın? O şen, mavi gözlerin arkasında delilik mi yatıyor?” diyordu.

“Yani, bu iş koyunlarla başlamış.”

“Evet.”

Bu adam çok mu zeki? Bunları tahmin edebilecek kadar kumaz mı? Yoksa Adelia'nın kuşkulananmış olduğu şeylerin cevabını zaten biliyor mu?

Adamın yüzü toparlanmıştı. Adelia'nın karşısında duran adam eski hâliinden biraz farklıydı. Biraz daha iyi huylu görünüyordu. Zayıflamış gibiydi.

Yağmur şiddetini arttırıyordu. Simon veya Mansur'dan haber yoktu.

Adam aniden Adelia'yı kolundan tuttu ve çekiştirmeye başladı. O buralara yaklaşırken hiçbir uyarıda bulunmayan Can-kurtaran da seve seve onların peşinden gitti. Adelia o anda korkması gerektiğini biliyordu ama onun hissettiği tek şey öfkeydi.

Onları yağmurdan koruyacak bir kayın ağacının yanına gelince durdular. Picot, Adelia'yı kollarının yan tarafından tutarak salladı. “Neden her seferinde benden bir adım öndesin? Söyle bana sen *kimsin*?”

O, Vesuvia Adelia Rachel Ortese Aguilar'dı ve hoş olma-

yan şeylere maruz kalıyordu. “Ben Salemolu bir doktorum. Bana saygılı davran.”

Adam Adelia’nın kollarını tutan ellerine baktı ve Adelia’yı serbest bıraktı. “Özür dilerim, Doktor.” Gülmeye çalıştı. “Bu sözler kâfi olmayacak sanırım?” Pelerinini çıkardı ve dikkatli bir şekilde ağacın altına serdi. Eliyle Adelia’dan oturmasını rica etti. Bacakları titreyen Adelia bu teklifi hoş karşılamıştı.

Adam da onun yanına oturdu ve güzel bir şekilde konuşmaya başladı. “Gördüğünüz gibi bu katili yakalamak için can atıyorum, ancak ne zaman beni katilin labirentinin derinlerine götürebilecek bir ipin ucundan tutsam karşımda Minotor’u değil, Ariadne’yi buluyorum.”

Adelia’nın içinden de, “Ariadne de seni buluyor,” demek geçti. “Sizi bugün buraya getiren ipucunun ne olduğunu sorabilir miyim?”

Cankurtaran, ağacın gövdesine doğru ayağını kaldırdı, sonra da pelerinin boş bir köşesine yerleşti.

Sör Rowley, “Tabi,” dedi, “açıklaması kolay. Bana münzevilerin kullandığı o kulübede zavallı çocukların kemikleri ile ilgili şeyleri, kireçli bir yerden alüvyonlu bir yere taşındığını yazma görevini verdiğiniz için zorluk çekmedim. Hatta bir anlığına *ne zaman* taşındıklarını dahi ima ettiniz.” Adelia’ya baktı ve, “Sanırım size eşlik eden erkekler tepede arama yapıyor,” dedi.

Adelia başıyla onayladı.

“Hiçbir şey bulamayacaklar. Adım gibi eminim. Çünkü bizzat ben son iki akşamdır oralara bakındım. Hanımefendi ina-

nın bana orası karanlık çöktüğünde dolaşılacak bir yer değil.”

Picot elini yumruk yaptı ve yerdeki pelerine, ikisinin de oturduğu yerin ortasına vurdu. Yumruğun etkisi ile Adelia zıpladı, Cankurtaran da yukarıya baktı. “Ama oralarda bir yerde olmalı. Lanet olsun. Minator’a giden ipucu burayı gösteriyor. O zavallı çocuklar bize burayı işaret etti.” Eline gözlerini dikti ve parmaklarını açtı. “Ben de şeriften izin isteyip bir daha bakınmak için buralara geldim. Ne mi buldum? Kemikleri dinlemeye devam eden Madam Doktor’u. Durum bundan ibarettir.”

Adam yine neşelenmişti.

O konuşurken yağmur serpiyordu ama artık güneş çıkmıştı. Adelia adamın da hava gibi olduğunu düşünüyordu. Ne buranın havasını ne de bu adamı tanıyorum.

“Hünnapları sever misiniz?” dedi.

“Bayılırım madam. Neden? Yanınızda var mı?”

“Hayır.”

“Tüh,” diyen Picot karşısında duran kişinin kuşkucu davranılarak çok rahatsız edilmemesi gerektiğini düşündü. Yavaş ve nazik bir şekilde konuşarak, “Sizi ve arkadaşlarınızı bu soruşturma için buralara kim gönderdi? Rica etsem söyleyebilir misiniz?”

“Sicilya Kralı.”

Picot temkinli bir şekilde duyduklarını onayladı. “Sicilya Kralı.”

Adelia gülmeye başladı. Ona Sheba Kraliçesi’nin veya herhangi birinin gönderdiğini söyleyebilirdi. Gerçeği söylese de adam ona inanmayacaktı. *Benim deli olduğumu düşünüyor.*

Adelia gülerken, güneş ışıkları da tepeden vuruyor, kayın ağacının taze yapraklarının arasından yeni basılmış bakır penilerden oluşan bir yağmur gibi dökülüyordu.

Adamın yüzündeki ifade yine değişmişti. Adelia da bunun üzerine ciddileşti ve uzaklara baktı.

“Evinize dönün,” dedi. “Salerno’ya dönün.”

Adelia, Mansur ve Simon’un koyun mezarından onlara doğru geldiğini gördü. Ulf de önlerinde yürüyordu. Vergi tahsildarı yine makul davranmaya başlamıştı. “İyi günler. İyi günler, efendiler,” demişti. Sonra da durumu anlatmıştı. Çocukların otopsisı yapılırken doktor hanıma yardımcı olmuştu... O da onlar gibi tepenin cinayetlerin işlendiği yer olduğundan şüpheleniyordu... Tecpiyi aramış ama bir şey bulamamıştı... Sonuç olarak bu caniyi adalete teslim etmek için dördünün bildiklerini paylaşmalarına engel olacak bir durum yoktu...

Adelia, yağmur damlalarını silkelemek için şapkasını bacağına vuran Ulf’ün yanına gitti. Ulf şapkasını vergi tahsildarının olduğu yere doğru sallayıp, “O adamı sevmedim,” dedi.

Adelia, “Ben de,” dedi. “Ama Cankurtaran onu sevmiş gibi.”

Adelia adamın bu yaptıklarından pişman olacağını düşünüyordu. Sör Rowley dalgın dalgın dizine yaslanan köpeğin başını okşuyordu.

Ulf tiksinti ile bakarak, “O koyunlara bunları yapanların Harold ve diğerlerine karışan kişi olduğunu mu düşünüyorsun?” dedi.

“Evet, benzer bir alet kullanılmış.”

Bu sözler üzerine Ulf düşüncelere daldı ve sonra, “Acaba aradaki zamanda nerelerde cinayet işledi?” diye sordu.

Zekice sorulmuş bir soruydu. Koyun iskeletlerini görünce Adelia’nın da aklına gelen ilk soru buydu. Vergi tahsildarının da bunu sormasını beklerdi ama adam sormamıştı.

Adelia içinden, “Sormadı, çünkü biliyor,” dedi.

Napolili Simon gün boyunca şifalı bitkiler toplamış hekimler gibi at arabaları ile kente dönerken, Sör Rowley ise Picot ile güçlerini birleştirmekten duyduğu memnuniyeti dile getiriyordu. “İri yarı biri ama oldukça zeki. Aziz Peter’in Chaim’in çimlerinde bulunmasının açıklığa kavuşmasını en az bizim kadar istiyor. Kentin malî hesaplarına erişimi var. Chaim’e borcu olan kişileri bulmak için bana yardımcı olacağına söz verdi. Mansur’la birlikte Arap ticaret gemilerini araştıracaklar, hangisinin hünnap taşıdığını öğrenecekler.”

Adelia, “Lanet olsun,” dedi. “Ona *her şeyi* anlattın mı?”

“Çoğunu anlattım.” Adelia’nın kızgınlığına gülüyordu. “Sevgili Doktor, katil oysa zaten her şeyi biliyordur.”

“Eğer katil oysa onu köşeye kısırdığımızı biliyordur. Buralardan gitmemizi isteyecek kadar şeyi biliyor. Bana ‘Salerno’ya dönün,’ dedi.”

“Doğrudur. Adam sizin için kaygılanıyor. Bana ‘*Bu bir kadının karışmaması gereken bir sorun*’ dedi. ‘*Hanımın yatağında ölü bulunmasını mı istiyorsun?*’ dedi.”

Simon, Adelia'ya göz kırptı. Keyfi yerindeydi. "Neden hep yatakta ölü bulunacağımız söylenir? İnsanlar kahvaltı yaparken öldürülemez mi? Ya da banyoda?"

"Üff! Kes. O adama güvenmiyorum."

"Ben güveniyorum. Erkeklerin huyunu suyunu bilirim ben."

"Beni rahatsız ediyor."

Simon, Mansur'a göz kırptı. "Kadınların da huyunu suyunu bilirim. Doktor, bence ondan hoşlanıyor."

Adelia kızgın bir şekilde, "Size bir haçlı olduğunu söyledi mi?" dedi.

"Hayır." Adelia'ya bakmak için döndü. Suratı düşmüştü. "Hayır, bana öyle bir şey söylemedi."

"O bir haçlı."

Dokuzuncu Bölüm

Hac yolculuğuna katılan kişilerin döndükten sonra ziyafet vermesi Cambridge’de bir gelenektir. Yolculukta çeşitli görüşmeler yapılırdı. İş görüşmeleri yapılır, evlilikler ayarlanır, insanlar kendini kutsal şeylere ve yüceliğe yakın hissedirdi. Bir başka deyişle bu kişilerin dünyaları genişlerdi. Görüştükleri konuları gözden geçirmeleri ve sağ salım dönüşlerine duydukları şükranları dile getirmeleri için aynı deneyimleri paylaşan kişileri bir kez daha bir araya getirmek mutluluk vericiydi.

Bu sefer ziyafeti verme sırası Aziz Radegund’un Başrahibesi’ndeydi. Aziz Radegund Rahibe Manastırı fakir ve de küçük bir manastır olduğu için ziyafeti başrahibenin adına verme şerefî başrahibenin şövalyesi ve kiracısı Grantchesterli Sör Joscelin’e verilmişti. Manastırın bu hâle gelmesine Başrahibe Joan’ın ve onun Aziz Peter için yaptığı şeylerin sebep olduğu anlaşılınca gereken yapılacaktı. Sör Joscelin’in kaldığı köşkün salonu ve toprakları başrahibenin kontrolü altında olan yerlerden daha geniş ve daha gösterişliydi. Sör Joscelin’in bu zen-

ginliği manastırın gelirinden büyük pay aldığı için anormal sayılmazdı.

Sör Joscelin verdiği ziyafetlerle ün salmıştı. Bir önceki yıl Ramsay'ın Başkeşisi için davet verdiğiinde otuz sığır, altmış domuz, yüz elli horoz, üç yüz elli çayır kuşu (dilleri için) kesilmişti. Hatta iki şövalyenin de kanı akıtılmıştı. Ancak onlar da ziyafet sırasında çıkan ve kontrol altına alınamayan kavgada öldürölmüştü.

Bu yüzden davetiyelere büyük değeri veriliyordu. Hac yolculuğına katılmayan ancak yolculukla uzaktan yakından bir ilgisi olan ev hanımları, çocuklar, kanonlar, rahibeler ve kentin önemli şahısları arasından ziyafete davet edilmeyenler kendisini değersiz hissediyordu. Çünkü ilgili hemen hemen herkes davet edilmişti. Cambridge'de yciyecek ve içecek hazırlama ile ilgili kim varsa harıl harıl çalıştırılmıştı. Bu kişiler çalışmaktan Aziz Radcgund manastırının başrahibesine ve onun sadık şövalyesi Sör Joscelin'e şükretmeye dahi vakit ayıramamıştı.

Ziyafetin verileceği günün sabahı Grantchesterli bir hizmetçi Jesus Lane'de kalan üç yabancı için davetiye getirmişti. Duruma uygun giyinmiş, yanına da bir borazan almıştı. Borazanı üflemek üzereyken Gyltha onu durdurdu ve arka kapıdan içeri aldı.

“Ön taraftan giriş yok, Matt. Doktor çalışıyor.”

“Borazanı çalıp çağrıda bulunmama izin ver. Efendim davetlerini çağrı ile gönderiyor.”

Gyltha bir bardak içecek sunmak için onu mutfağa götürdü. Olup bitenleri öğrenmek hoşuna gidiyordu.

Adelia salonda Dr. Mansur'un o günkü son hastası ile uğraşıyordu. Kasten hasta numarası yapan Wulf'ü hep en sona bırakıyordu. "Wulf senin hiçbir şeyin yok. Hayır, sana at hastalığı bulaşmamış. Sıtma değilsin. Öksürüğün yok. Köpek hastalığı da bulaşmamış. O dediğin bilmem ne ısırganı da görülmüyor. Süt salgılamadığını ikimiz de biliyoruz."

"Bunları doktor mu söylüyor?"

Adelia bitkin bir hâlde Mansur'a baktı. "Doktor, bir şey söyle."

"Şu işe yaramaz aylağın kışına tekme bas."

Adelia, "Doktor, temiz havada düzenli olarak çalışmanızı tavsiye ediyor," dedi.

"Sırtım için ne diyor?"

"Sırtında bir problem yok," diyen Adelia, Wulf'ü bir olgunun temsilcisi olarak görüyordu. Gelişen tüccar sınıfının dışındaki herkesin varlığını sürdürebilmek için bir başkasına çalışmakla borçlu olduğu feodal bir toplumda Wulf, muhtemelen lordundan uzaklaşarak ve her ikisi için de çalışmaya hazır Cambridgeli bir çamaşırcı ile evlenerek vasallıktan kaçmıştı. O, gerçekten çalışmaktan korkuyor, çalışınca da hastalanıyordu. Ancak toplumun onunla alay etmesine sebebiyet vermemek için hasta olduğunun kabul edilmesi gerekiyordu. Bu sayede hastalanmaktan da kurtuluyordu.

Adelia, ona da diğer hastalara davrandığı kadar nazik davranıyordu. Herhangi bir fiziksel rahatsızlığı yokken adamın söylediği şikâyetlere göre tanı koymayı veya ilaç yazmayı reddetmişti. Adam öldükten sonra beyninin muhafaza edilerek eksik

bileşenlerinin incelemesi için kendine gönderilmesinin mümkün olup olmadığını düşünüyordu.

“Peki ya temaruz? O hastalığım devam ediyor mu? Durumum nasıl?”

Adelia, “Çok fena,” dedi ve kapıyı adamın suratına kapattı.

Dışarıda halen yağmur yağıyordu. Dolayısıyla hava serindi. Ancak Yaşlı Benjamin’in evinin biraz daha ılık olmasının sebebi evden dört metre ileride duran gürültülü mutfaktı. İçinde barındırdığı korku verici aletlerle bir işkence odasına benzeti-
lebilirdi. Ancak o saldığı mest edici kokular böyle bir düşünceyi silip atıyordu.

Artık yeni bir nesneye, bir çamaşır kazanına benzeyen tahta bir fıçıya da ev sahipliğı yapıyordu. Adelia’nın henüz İngiltere’de giyinmediğı safran rengi güzel ipek elbisesi varilin yukarısında duran tahta bir kancaya asılmış, kırıksıklıklarının geçmesi için buhara tutulmuştu. Adelia, elbisenin yukarıdaki elbise dolabında düzgün kalacağını düşünmüştü.

“O ne için?”

Gyltha, “Yıkanmanız için hazırladım,” dedi.

Adelia da yıkanmak istiyordu. En son üvey ailesinin vilasındaki, Romalılar tarafından yaklaşık yüz elli yıl önce yapılan, karolardan oluşan, ısıtılmalı havuzda yıkanmıştı. Matilda W.’nin her sabah Adelia’nın odasına getirdiğı su dolu kova o havuzun yerini tutamazdı, ancak önünde canlandırılan sahne bir davete katılacağıının habercisiydi. Bu yüzden Adelia, “Neden?” diye sordu.

Gyltha, “Verilecek ziyafette beni hayal kırıklığına uğrat-

manı istemiyorum,” dedi.

Gyltha'nın söylediğine göre Sör Joscelyn'in, Dr. Mansur'a ve iki yardımcısına davet göndermesi ve adamlarından birini bu konuyla görevlendirmesi Başrahip Geoffrey'in isteği üzerine gerçekleşmişti. Adelia, Simon ve Mansur gerçek hacılar olmasalar da dönüş yolunda haç yolculuğuna katılmıştı.

Gyltha'ya göre bu hafife alınmaması gereken bir durumdu. Yüzünden heyecanlı olduğu anlaşılıyordu. Gyltha bu acayip tipli insanlarla bir kerc birlik kurmuştu. Kentin ünlü kişilerinin dikkatli bakışlarına maruz kalacakları bir ortama girdiklerinde düzgün görünmeleri onun onuru ve sosyal duruşu açısından önemliydi. Bu tür bir davet için gerekli hazırlıkları yapma ile ilgili sınırlı bilgisi, annesi kalede temizlik işleri ile uğraşan ve şerifin eşinin ziyafetler için giriştiği eziyetli hazırlıklara tanıklık eden Matilda B.'nin bilgileri ile destekleniyordu.

Adelia, gençlik zamanının çoğunu derslerine ve çalışmalarına ayırdığı için genç kızların eğlencelerine katılmamıştı. İlerleyen yıllarda bu durumda bir değişiklik olmamıştı. Evlenmek istemediği için üvey ailesi üst seviyedeki insanların katıldığı sosyal toplantılara gitmesi için ona ısrar etmemişti. Sonuç olarak Salerno saraylarındaki maskeli balolara ve şenliklere katılım konusunda yeterince bilgi sahibi olamamış, davetlere gitmek zorunda kaldığında da zamanının çoğunu bir sütunun arkasına sığınarak geçirmişti. Bunlar, onun adına kırııcı ve utanç verici gerçeklerdi.

Bu yüzden bu davet onu eski tavrını ortaya koymak zorunda bırakmıştı. İçgüdüsel olarak gösterdiği ilk tepki, daveti red-

detmek için bahane bulmaya çalışmaktı. “Simon Efendi’ye danışmam gerekiyor,” dedi.

Ancak Simon o sıralar kaledeydi. Oradaki Yahudiler ile birlikte muhtemelen Chaim’in öldürülmesine sebep olan borcun sahibini bulmaya çalışıyordu.

Gyltha, “Simon gitmek zorunda olduğunuzu söyleyecektir,” dedi.

Muhtemelen o da böyle bir şey söyleyecekti. Şüphelendikleri tüm insanlar aynı çatı altında toplanacak, içilen içkilerle ağızdaki baklalar dökülecekti. Kimin kim hakkında neyi bildiğini öğrenmek için büyük bir fırsat doğmuştu.

“Sen yine de Ulf’ü kaleye gönder. Bir sorsun.”

Gerçeği söylemek gerekirse Adelia daveti bir kez daha düşününce gitmeyi istediğini fark etmişti. Cambridge’deki günleri ölümlerle kararmıştı. Öldürülen çocukları görmüş, bazı hastalarının öldüğünü öğrenmişti. Öksürüğü olan çocuk zatürreye yenik düşmüş, sıtmaya yakalanan adam vefat etmişti. Böbrek taşı olan hasta da aynı tatsız sonu yaşamış, çok geç getirilen yeni doğum yapmış bir kadın da yaşamını sürdürememişti. Adelia’nın başarı gösterdiği vakalar yani amputasyon uygulanan hasta, ateşli hasta ve fitiğı olan hasta onun başarısızlık olarak addettiği vakaların acısını biraz olsun hafifletmişti.

Yaşamını sürdüren sağlıklı insanlarla bir araya gelmek ona iyi gelecekti. Her zamanki gibi arka plana saklanacak, böylece dikkat çekmeyecekti. Her şeye rağmen Cambridge’deki bir ziyafetin Salerno’dakilerin kültür seviyesi ile yarışamayacağını düşünüyordu. Nihayetinde kırsal kesimin görüşmelerinden iba-

ret olacak şeyin gözünü korkutmasına gerek yoktu.

Adelia böylece banyo yapmayı kabul etti. Böyle bir şeyin mümkün olduğunu bilse daha önceden de bu konuda isteklerini bildirirdi. Gyltha'nın hoşlanmadığı birçok şeyden birinin de banyo hazırlamak olduğunu varsaymıştı.

Zaten seçim yapacak durumda değil. Gyltha ve Matildalar çok kararlıydı. Zaman azdı. Altı veya yedi saat sürebilecek eğlence öğlen başlayacaktı.

Adelia soyundu ve büyük çamaşır kazanının içine girdi. O, suya girdikten sonra bir avuç hoş kokulu karanfıl ile birlikte çamaşır sodası döküldü. Ponza taşı ile taş tamamen sertleşinceye kadar ovalandı. Saçına biraz daha soda döküldü. Son olarak lavanta suyu ile durulanmadan önce bir de fırçalandı.

Sudan çıktı ve battaniyeye sarıldı. Başı ekmek fırınına doğru uzatıldı.

Saçı çok kötü hâldeydi. Her zaman giydiği başlığından veya şapkasından ucu görülen saçları dikkate alınırsa daha iyi bir hâlde olması beklenir. Saçlarını genelde omuz hizasında kestirirdi.

Gyltha gönülsüz bir biçimde, “Rengi güzel,” dedi.

Matilda B. araya girdi. “Ama saçları çok kısa. Tül alıp uçlarını sarmalıyız.”

“Tül parça için para lazım.”

Fırının önüne duran Adelia bağırarak, “Daha gideceğime karar vermedim!” dedi.

“Tabi ki gideceksin.”

“Tamam.” Fırının önünde diz çökmüş hâlde duran Adelia

davete gitmesini isteyen kadını cüzdanından para almaya gönderdi. Parası çoktu. Simon'a İngiltere'de temsilcileri olan Luc-calı bir bankacı tarafından kredi mektubu verilmiş, o da parayı çekmişti.

Adelia, "Bir de üçünüzün de yeni elbiseler giyinme vaktiniz gelmiş. Pazara gideceksen kendiniz için devetüyü kumaşının en iyilerinden al." Bu iyi niyetli kadınların o ıslıl ıslıl parlayacakken eski kıyafetler içinde olacakları düşüncesi Adelia'yı utandırmıştı.

Memnun olan Gyltha, "Keten yeterli olur," dedi.

Adelia fırının önünden çekildi, iç gömleğini ve elbisesini giyindi. Bir taburenin üzerine oturdu. Saçları beyaz bir altın gibi parlayana kadar fırçalandı. Alınan gümüş rengi tül küçük keseler hâline getirilmişti. Adelia'nın kulaklarının hizasında birleştirilen örgülerin üzerine tutturuluyordu. Simon geldiğinde kadınlar halen onun saçıyla uğraşıyordu.

Adelia'yı gördüğü anda gözlerini kırıştırdı. "Vay, vay, vay..."

Ulf'ün ağzı açık kaldı.

Adelia utanmıştı. "Bu kadar uğraştık ama gidip gitmeme konusunda tam karar veremiyorum."

"Gitmemek mi? Sevgili Doktor, eğer Cambridge'yi şu anki görüntünüzden mahrum bırakırsanız gökler üzüntüden ağlar. Sizin kadar güzel bir tek kadın tanıyorum, o da Napoli'de."

Adelia adama gülümsedi. Karşısındaki zeki, küçük adam karısından bahsetmeye her daim dikkat ediyordu. Bunu sadece gönlünün birisine ait olduğunu göstermek için yapmıyor, ayrıca

Adelia'nın ilgi alanının dışında olduğunu teyit etmek için yapıyordu. Bunun dışında bir davranış sergilenmesi aralarındaki ilişkiyi tehlikeye atabilirdi. Görev icabı kurdukları ilişkileri silah arkadaşı olmalarını ve birbirlerinin uzmanlık alanlarına saygı göstermelerini sağlamıştı.

Adelia adamın onu; zihninde halen yirmi beş yıl önce Napoli'de evlendiği krem rengi tenli, zayıf genç kız olarak canlandırdığı eşi ile aynı değerde görmesinin hoş olduğunu düşünüyordu. Ona dokuz çocuk veren kadın muhtemelen artık eskisi kadar zayıf değildi.

Simon o sabah zafer elde etmişçesine neşeliydi.

"Kısa zamanda eve döneriz," dedi. "Gerekli belgeleri bulmadan size çok şey anlatmayacağım ama yanan hesap defterlerinin *kopyalarının* olduğunu şimdiden söyleyeyim. Kopyaların ortaya çıkacağından emindim. Chaim onları bankacılarına vermiş ama oldukça kalınlı. Adam Doğu İngiltere'nin tamamına borç vermiş gibi görünüyor. Sör Rowley belgeleri incelememde bana yardım edebilsin diye onları kaleye götürdüm."

Adelia, "Sizce bu mantıklı bir hamle mi?" dedi.

"Bence öyle. Adam muhasebe konusunda uzman ve Chaim'e borcu olan ve ödeme yapmak istemediği için adamın ölmesini isteyen kişiyi bulma konusunda en az bizim kadar istekli."

"Hımm."

Simon, Adelia'nın kuşkularına kulak asmayacaktı. Haçlı olsun olmasın Sör Rowley'e benzer adamları tanıdığını düşünüyordu. Ziyafete hazır hâlde bulunmak için hızlıca en güzel kı-

yafetlerini giyindi ve evden çıkıp, tekrar kaleye gitti.

Adelia'ya kalsa safranın parlaklığını azaltmak için iç gömleğinin üzerine gri elbisesini giyinirdi. O elbiseyi de giyince alttaki safran rengi kıyafetin sadece kolları ve göğüs kısmı görünecekti. “Dikkat çekmek istemiyorum,” dedi.

Ancak Matildalar kadının dolabındaki dikkate değer tek parça olan ve sonbahar renkleri ile bezenen sırmalı kumaştan yapılan elbiseyi seçmişti. Kısa bir süre tereddüt eden Gyltha da onların fikrini onaylamıştı. Elbise dikkatli bir şekilde Adelia'nın saçından aşağı doğru salınmıştı. Adelia, Margaret'in gümüşle üzerinc işleme yaptığı ucu sivri terliklerin altına yeni açılmış beyaz çoraplarını giyindi.

Ona yardım eden kadınlar şimdi karşısına dizilmiş birer yargıç gibi sonucu değerlendiriyordu.

Matildalar başları ile onay verdiler ve ellerini kavuşturdular. Gyltha, “Eh, oldu sanırım,” dedi. Bu o ana kadar söylediği en abartılı söz sayılırdı.

Adelia, alt tarafa doğru sivrileşen, parlatılmış balık pişirme kazanına yansıyan görüntüsünü bir anlığına görünce biçimsiz elma ağacı gibi bir şekle girdiğini düşünse de onu hazırlayan kişiler güzel görüldüğünü ifade etmişlerdi.

Matilda B., “Ziyafette doktorun arkasında duracak bir uşak lazım,” dedi. “Şerif ve onun gibiler sandalyelerinde otururken arkalarında ayakta bekleyecek bir uşak götürür. Annem onlara kuyruk bekçisi diyor.”

“Uşak, ha?”

Ağzı açık bir şekilde Adelia’ya bakan Ulf, dört çift gözün kendisine doğrulduğunu fark etti. Kaçmaya başladı.

Bunun ardından gelen kaçma kovalama mücadelesi çok fenaydı. Ulf’ün çığlıkları başka bir çocuğun daha hayatının tehlikeye olduğunu sanan komşuların etrafta toplanmasına neden oldu. Kazandaki su üstüne sıçramasın diye arkasına yaslanmış olan Adelia’nın gülmekten karnına kramp girmişti.

Bu sefer Ma Mill’in işyerinde kullanılan kıyafetlerin konulduğu çantalardan birinde bulunan eski ama kullanılabilir durumdaki bir cübbe için para harcanmış, alınan cübbe sirke ile silinip güzel bir hâle getirilmişti. Kendisine neredeyse tam olan cübbeyi giyinen Ulf, kısa kesilmiş soluk sarı renkteki saçları ve parıldayan yüzü ile kadınların onayını almıştı.

Mansur ikisini de gölgede bırakıyordu. Yıldızlı bir agalla kefiyesini tutturmıştı. Yepyeni beyaz yün kıyafetinin etrafına uzun ve hafif bir ipek kumaş sarmış, mücevherlerle süslenmiş bir hançeri de kemerine yerleştirmişti.

Adelia eğilerek, “Oo! Aydınlık günün prensi. *Eeh l-Haalawa di!*” dedi.

Mansur başını eğdi ama bakışları ateşi karıştıran Gyltha ile birleşti. Gyltha, “Tapılası kadın,” dedi.

Adelia bu sözleri duyunca utanmıştı.

Davette gülünç sayılabilecek çok şey vardı. Adab-ı muâşeret kurallarının taklit edişi; nehir yolculuğunu tercih ettikle-

rinden dolayı cübbelerine ve çizmelerine çamur bulaşan misafirlerin keplerinin, kılıçlarının ve eldivenlerinin girişte alınışı; birbirlerini yıllardır yakından tanıyan kişilerin karşılardakilere sürekli unvanları ile hitap etmesi ve elleri sahiplerinin evinde peynir yapmaktan dolayı sertleşen bayanların parmaklarındaki yüzükler bunlardan bazılarıydı.

Ancak hayranlık duyulacak çok şey de vardı. Normandiya işi zikzaklarla süslü kemerli kapıda bizzat Sör Joscelin tarafından karşılanmanın yarattığı dostane ortam ve ardından fildişi rengi bir kıyafet giymiş, dik duruşlu başkâhya tarafından içeri girenlerin tanıtılması; serin bir günde buzlu şarap yerine iç ısıtıcı baharatlı şarapların sunulması; Güney İtalya’da olduğu gibi yemeklerin parmakların şıklatılması ile getirilmesinin yerine avluda şişler üzerinde cızırdayan bifteğin, koyun ve domuz etlerinin lezzetli kokusunun yayılması bunlardan bazılarıydı.

Zaten diğer hanımların süs köpekleri uşaklarının kucaklarında taşınırken, ayaklarının dibinde dolanan Cankurtaran ve yanında duran çatık kaşlı Ulf’ün eşliğinde davete katılan Adelia, kendini beğenmiş tavırlar sergileyecek durumda değildi.

Cambridge halkının gözünde değerli bir yer edindiği belli olan Mansur, uzun boyu ve kıyafeti ile dikkat çekiyordu. Sör Joscelin onu çok zarif bir şekilde selamlamış, “*Esselamün aleyküm!*” demişti.

Hançeri ile ilgili sorunda tatlı bir şekilde çözüme kavuşturulmuştu. Sör Joscelin, Mansur’un belindeki hançeri misafirlerin kılıçlarının yanına koymak için zorla almaya çalışan uşağına, “O hançer; bir silah değil. Biz, haçlıların bildiği üzere bu

beyefendi gibi kişilerin taşıdığı süs amaçlı bir aksesuardır,” demişti.

Sör Joscelin, Adelia’ya döndü, reverans yaptı ve geç davet edildikleri için sevgili doktora iletmek istediği özürlerini çevirmesini rica etti. “Bizim kırsal eğlencemizin ona sıkıcı geleceğinden dolayı endişe duymuştum, ancak Başrahip Geoffrey böyle bir şeyin söz konusu olmayacağını bana bildirdi.”

Sör Joscelin, Adelia’nın yabancı bir metres olarak algılanmış olabileceği zamanlarda dahi ona kibar davranmış, bu tutumunu hiç bozmamıştı. Adelia, Gyltha’nın onu doktorun namuslu yardımcısı olarak millete duyurduğunu fark etti.

Başrahibe, Mansur ve Adelia’yı sıradan bir şekilde karşılamış, şövalyesinin onları ağırlayış tarzına şaşırılmıştı. “Sör Joscelin, bu insanlarla önceden görüşmüş müydünüz?”

“Doktor; çatımı yapan kişinin ayağını, muhtemelen de yaşamını kurtardı, madam.” Ancak neşeli, mavi gözler Adelia’ya bakıyordu. Adelia, Sör Joscelin’in ampütasyonun onun yaptığını bildiğinden şüphelenmişti.

“Sevgili kızım, sevgili kızım,” diyen Başrahip Geoffrey, Adelia’yı hafifçe kolundan tutup ileri çekti. “Ne güzel olmuşsun. *Nec mé meminisse pigébit Adeliae, dum memor ipse mei*” yani; “Kendimi bildiğim sürece Adelia’mı düşünmekten pişmanlık duymayacağım,” dedi.

Adelia, başrahibe gülümsedi. Onu özlemişti. “Sağlığınız yerinde mi, lordum?”

“Sayende iyiyim,” dedi. Konuşmaların gürültüsünden dolayı söyleyeceklerini duyması için Adelia’nın kulağına doğru

eğildi. “Soruşturma nasıl gidiyor?”

Başrahibi bilgilendirme konusunda ihmalkâr davranmışlardı. Soruşturmayı yürütebilmelerini sağlayan kişi başrahipti, ancak çok meşgul oldukları için onu olanlardan haberdar edememişlerdi. “Temel bilgileri elde ettik; bu akşam da ilerleme kaydetmeyi umuyoruz,” dedi. “Yarın sizi bilgilendirmemizi ister misiniz? Özellikle size sormak istediğim...”

Tam da o sırada vergi tahsildarını gördü. İki adım ötede, kalabalıktaki başların üzerinden ona bakıyordu. Aralarındaki kalabalığın arasından zar zor geçerek Adelia’ya doğru gelmeye başladı. Biraz daha zayıflamış görünüyordu.

Reverans yaptı. “Adelia Hanımefendi,” dedi.

Adelia da başı ile selam verdi. “Simon Efendi sizinle mi?”

“Kendisi kalede. Biraz gecikecek,” dedi ve ona göz kırptı. “Şerife ve çşinc eşlik etmem gerektiği için onu çalışmaları ile baş başa bırakmak zorunda kaldım. Daha sonra davete katılacağını size söylememi istedi. Size...”

Sözleri çalan trompetle bölündü. Yemeğe geçme vakti gelmişti.

Başrahip Geoffrey ile birlikte salona yöneldiler. Başrahip bir tarafına Adelia’yı bir tarafına da Mansur’u almıştı. İçeriye girdiklerinde ayrılma vakti gelmişti. Başrahip, karşıda duran yükseltilmiş yerdeki masaya gidecek; Adelia ile Mansur da daha alt kesimin oturduğu yere geçecekti. Adelia yerlerinin neresi olacağını merak ediyordu. Öncelik sırası, bu tür davetlerde ev sahibi ve misafirler için kaygı vericiydi.

Salerno’daki teyzesinin üst kesimden gelen misafirleri,

hiçbirini gücendirmeyecek bir sırada yerleştirmenin yaşattığı eziyet yüzünden bayılacak duruma geldiğine tanıklık etmişti. Teorik olarak kurallar açıktı. Prens ile başpiskopos, piskopos ile kont aynı sırada geliyor; tımar sahibi bir baron da konuk bir barondan önce oturtuluyordu. Geriye kalanlar da sıraya göre diziliyordu. Fakat konuk barona denk olan bir elçinin papalık unvanını taşıması durumunda ne yapılacağı tam olarak bilinmiyordu. Başpiskopos prensin önüne geçmek isterse ne yapılabilirdi? Bu sıkça karşılaşılan bir durumdu. Daha sık karşılaşılan bir durum da bunun tersi olarak prensin başpiskopostan bir sıra önde oturmak istemesiydi. Kasti olarak yapılmasa da bu tür aşağılamalar kavga çıkmasına ve hatta düşmanlıkların başlamasına sebep olabiliyordu. Bu durumda suçlanan kişi hep ev sahibi oluyordu.

Bu, davette vekâleten onuru sergilenecek olan Gyltha'nın dahi düşündüğü bir konuydu. O gece o da Grantchester'e mutfakta yılanbalıkları ile şekilli şeyler yapması için çağrılmıştı. "Sizi izliyor olacağım. Sör Joscelin sizi herhangi bir şekilde hor görürse benden bir daha yılanbalığı alamaz," demişti.

Adelia içeri girince salona açılan kapılardan birinin arkasından kafasını çıkaran endişeli Gyltha'yla göz göze geldi.

İçerideki gerilimi hissediyor, Sör Joscelin'in uşağı misafirleri yerlerine oturturken sağa sola bakan insanları görüyordu. Kıdem seviyesi düşük olan kişiler, özellikle de kendi servetlerini kendileri elde edenler üst kademedekiler kadar bu konuya özen gösteriyordu. Hatta onlardan daha kaygılı oldukları bile söylenebilirdi.

Ulf hemen izcilik yeteneklerini konuşturmuş, ortalığa bakınmıştı. “Mansur şurada yukarıda, sen de şurada alt sırada oturacaksın,” derken Adelia ile Mansur arasında işaret parmağını sağa sola hareket ettiriyordu. Mansur ile her zaman konuştuğu gibi yavaş, dikkatli bir şekilde konuşuyor, adeta bebek taklidi yapıyordu. “Sen. Şuraya. Otur.”

Adelia, Sör Joscelin’in onlar için güzel yerler ayarladığını düşünüyordu. Hem Gyltha adına hem de kendisi adına mutlu olmuştu. Mansur itibarına önem veren biriydi ve aksesuar olsun olmasın belinde bir hançer taşıyordu. En üstte duran ev sahibi ile eşinin, başrahibin, şerifin ve diğer önemli kişilerin oturduğu masaya oturtulmamıştı. Zaten oraya oturtulmayı da beklemiyordu. Ancak o masanın oldukça yakınında duran ve büyük salon boyunca uzanan bir masada onun için bir yer ayrılmıştı. Adelia’nın Aziz Peter’in kemiklerine bakmasına izin veren sevimli genç rahibe de onun sol tarafında oturtulmuştu. Tam karşısına oturtulan Actonlu Roger ise yerinden onlar kadar memnun değildi.

Adelia, vergi tahsildarının oturtulacağı yerin seçilmesi sırasında büyük zorluklar yaşanmış olacağını düşündü. Adı çok duyulmasa da o kralın adamıydı ve o sıralar şerifin sağ kolu olarak görev yapıyordu. Sör Joscelin, Sör Rowley Picot’ın yerini seçerken temkinli davranmış, onu şerifin eşinin yanına oturtmuştu. Adam, Adelia’nın baktığı sırada anlattıkları ile şerifin eşini güldürüyordu.

Doktorun ilaç hazırlayan yardımcısı ve saf bir kadın rolüne bürünen Adelia salonun aşağı ucunda, ortada duran bir başka

masaya oturtulmuştu. İsa'nın "Açların karnını doyurun." şeklindeki buyruğunu yerine getirmek amacıyla masaya yerleştirilen serfler ile misafirler arasına çizgi çekmek için süslü tuzluklar kullanılmıştı. Adelia'nın yeri de bu tuzlukların birkaç sandalye yukarısındaydı.

Daha fakir olan insanlar da avluda mangalın etrafından toplanmış artıkları bekliyordu.

Adelia'nın sağında avcı Hugh oturuyordu. Adam ona nazikçe selam verdi ama yüzü her zamanki duygusuzluğunu koruyordu. Sol tarafında oturan ve önceden tanışmadığı yaşlı, ufak tefek adam da onu nazikçe selamladı.

Gilbert Kardeş'in tam karşısına oturtulduğunu gören Adelia'nın morali bozuldu. Muhtemelen keşiş de aynı şeyleri hissediyordu.

Masalar yuvarlak hâlde birleştirilmişti. Anne babalar yemeklere dokunmaya çalışan çocuklarının eline çaktırmadan vuruyordu, çünkü ekmeğe dokunulmasından önce gerçekleşmesi gereken şeyler vardı. Sör Joscelin, emri altında çalıştığı Başrahibe Joan'a sadakatini göstermeliydi. O da tek dizinin üstüne çöktü ve başrahibeye kirasının temsili olarak yaldızlı bir kafes içinde altı tane süt beyaz güvercin sundu.

Başrahip Geoffrey yemek duası okumalıydı. Şarap bardakları doldurulmalı; Canterburyly Thomas'ın ve şehitlik mertebesine yeni erişen ve de ziyafetin verilış sebebi olan Trumpingtonlu Peter'in anısına kadeh kaldırılmalıydı. Ölenleri anmak için şarap içmeye hazırlanan Adelia burada uygulanan geleneğin ilginç olduğunu düşünüyordu.

Şükran bildiren fısıltılarla dolan ortamı bir anda uyumsuz bir bağırış bozdu. “Kâfir kutsal azizlerimizi aşağılıyor!” diye bağırın kişi öfkeyle Mansur’u işaret ediyordu. “Onların şerefine içtiği şey, su!”

Adelia gözlerini kapattı ve dua etti. “Tanrım ne olur o pis herifi öldürmesine engel ol.”

Ancak Mansur sakinliğini bozmadı ve suyunu yudumlamaya devam etti. Tüm salonun duyacağı şekilde adamı azarlayan kişi ise Sör Joscelin’di. “Bu beyefendi inancı gereği içkiyi tövbe etmiş, Roger Efendi. Siz kendi dininize bağlı kalamıyorsanız bu beyi örnek alabilirsiniz,” dedi.

Sör Joscelin duruma çok güzel bir şekilde müdahale etmişti. Roger sandalyesine çökmüştü. Adelia’nın ev sahibi hakkındaki olumlu düşünceleri kuvvetlenmişti.

Kendi kedine, “Yine de temkinli olmalıyım,” diyordu. “*Memento mori.*” Harfiyen çevirmek gerekirse “Ölüyü hatırla” diyordu. “Katil o olabilir. O bir haçlı. Vergi tahsildarı da öyle.”

Baştaki masada oturan diğer adam da bir haçlıydı. Sör Gervase, Adelia’nın salona girerken attığı her adıma dikkat etmişti.

O sen misin?

Adelia artık çocukları öldüren kişinin haçlı seferlerine katılan biri olduğundan emindi. Bu yargıya sadece şekerlemenin Araplara ait hünnap olduğunun bulunmasından dolayı değil, koyunlar ile çocuklara yapılan saldırılar arasındaki vaktin Cambridge kentinin Levant’tan gelen yardım çağrısını aldığı ve erkeklerin bazılarının sefere gönderildiği zaman ile örtüşmesinden dolayı varmıştı.

Ancak o dönemde çok fazla kişinin buralardan uzaklaşmış olması sorundu.

Gyltha'ya, "Büyük Fırtına'nın çıktığı yıl kimler şehirden ayrıldı?" diye sormuştu.

"Şey... Bir seyyar satıcı ile evlenen Ma Mill'in kızı..."

"Erkekler, Gyltha. Erkekler."

"Hı! Bir sürü genç adam gitti o zamanlar. Ely'nin Başkeşişi kente 'Haçlarınızı sırtınıza alın' çağrısında bulunmuştu. Yüzlerce erkek Lord Fitzgilbert ile birlikte Kutsal Yerler'e gitmişti."

Gyltha o yılın çok kötü geçtiğini söylemişti. Büyük Fırtına ekinleri yerle bir etmiş, sel insanları ve toprakları yutmuş, çayırıları su basmış, normalde sakin olan Cam Nehri dahi öfke saçmıştı. Tanrı, Cambridgeshire'nin günahlarına duyduğu öfkeyi göstermişti. Tanrı'yı sadece O'nun düşmanlarına karşı yürütülecek bir sefer memnun edebilirdi.

Sular altında kalan kontluklarının yerini doldurmak için Suriye topraklarında dolanan Lord Fitzgilbert, Cambridge'nin pazar yerine İsa sembolü dikmişti. Fırtınadan dolayı geçim kaynaklarını yitiren genç erkekler, hevesli olanlar, maceracı olanlar, evlilik talebi reddedilenler, eşlerinden uzaklara gitmek isteyenler çağrıya cevap vermişti. Mahkemeler suçlulara hapse gitme ve sefere katılma seçeneğini sunmuştu. Rahiplere günah çıkarma sırasında fısıldanan günahlar, günahkâr kişi sefere katılmayı kabul ettiği anda affedilmişti.

Küçük bir ordu uzaklara gitmişti.

Lord Fitzgilbert bir tabut içinde geri dönmüş, kendi şapeline konulmuştu. Kabrinin kapağına Lord'un mermer heykeli

yerleştirilmiş, heykelin zırhlı bacakları haçlı işareti şeklinde yapılmıştı. Sefere katılanların bazıları evlerine dönmüştü ama gittikleri yerlerde kaptıkları hastalıklardan dolayı vefat etmişti. Bu kişiler sıradan mezarlara gömülmüş, mezar taşlarına da sade bir kılıç şekli oyulmuştu. Hayatta kalanlar gelirken ölenlerin isimlerini taşıyan listeleri getirmiş, dolayısıyla bazı kişilerin sadece adları geri dönmüştü. Bazıları ise Suriye’de daha zengin ve daha verimli bir yaşama erişmiş; oralarda kalmayı tercih etmişti.

Geriye kalanlar da eski işlerine devam etmek için geri dönmüştü. Gyltha’ya göre Adelia ve Simon’un dikkatlice araştırması gereken kişiler; iki mağaza sahibi, birkaç tane köylü, bir demirci ve Dr. Mansur’a ilaç tahsis eden iki eczacıydı. Bir de Gilbert Kardeş ile yolculukta Başrahip Geoffrey’e eşlik eden sessiz kanon vardı.

“Gilbert Kardeş haçlı seferine mi katıldı?”

Gyltha lafını sakınmadan konuşmuştu. “Aynen öyle. Seferden Sör Joscelin ve Sör Gervase gibi zengin dönmedikleri için onlardan daha fazla şüphe duyulabilir. Yahudilerden birçok kişi borç aldı. Belki ufak miktarlarda aldılar ama faizini dahi ödeyemedikleri için onlara çok geliyor. Yine de bir Yahudi’nin sallandırılması için bağırان kişi o küçük çocukları öldüren cani olmayabilir. Bir Yahudi’nin boynundan asıldığını görmeyi isteyen ve kendilerini Hristiyan sayan bir sürü kişi var.”

Sorunun karmaşıklığından dolayı bitkin düşen Adelia mantıklı düşüncelerini sıralayan kâhya kadına bakarken yüzünü buruşturmuştu, ancak bu sorunun eninde sonunda çözüme kavuşturulması gerektiğini biliyordu.

Masada oturan Adelia artık Sör Joscelin'in gözler önüne serilen zenginliğinin altında kötülük aramıyordu. Bu serveti Yahudi Chaim'den almamış, Suriye'de kazanmış olabilirdi. Saksonlardan kalan arsayı güzelliğine laf edilmeyecek, çakmak taşı ile yapılmış bir köşke çevirmişti. Yemek yedikleri kocaman salonun tavanı yeni yapılan tahta tavanı Adelia'nın İngiltere'de gördüğü en güzel yapıya sahipti. Yükseltilmiş yerin üstünde duran galceriden profesyonel müzisyenler tarafından çalınan yan flüt, blok flüt ve keman sesleri geliyordu. Yemeklerin bulunduğu yerlere koyulan bıçaklar ve çatalar, misafirlerin genellikle bir yemeğe giderken yanlarında götürdüğü kişisel bıçak ve çatallarını kullanılmasını gerektirmemişti. Masalara koyulan küçük tabakların ve el yıkama taslarının üzerine zarif gümüş işlemler yapılmıştı. Bunların yanına da desenli peçeteler konulmuştu.

Adelia gördüklerine duyduğu hayranlığı yanında oturan adamlara anlattı. Avcı Hugh aldırış etmeden başını salladı. Sol tarafında oturan ufak tefek adam ise konuşma nezaketi gösterdi. “Bir de eski hâlini görecektin. Burası yıkılmaya yüz tutmuş, pis bir ahırdı. O zamanlar Joscelin'in babası Sör Tibault'un eviydi. Yaşlı, kaba adamın tekiydi. Huzur içinde yatsın, ölene kadar içki içti. Doğru değil mi, Hugh?”

Hugh sızlanarak, “Ama oğlu onun gibi değil,” dedi.

“Aynen öyle. Baba ile oğlunun arasında dağlar kadar fark var. Joscelin burayı yeniden hayata döndürdü. Altınlarını iyi kullandı.”

Adelia, “Altınlar?” dedi.

Solundaki adam Adelia'nın merakını giderdi. "Bana kendisi 'Levant'ta altın var, Herbert Efendi. Kovalar dolusu altın, Herbert Efendi,' dedi. Ben onun çizmelerini yapan kişiyim. Bir erkek, çizmecisine yalan söylemez."

"Sör Gervase de gelirken altın getirdi mi?"

"Bir ton kadar getirdiğini söylüyorlar ama o parasını bu kadar çok harcamıyor."

"Altınları birlikte mi bulmuşlar?"

"Bu sorunun cevabını bilmiyorum ama muhtemelen birlikte bulmuşlardır. Birbirlerinden ayrı gezdiklerini görmedim. Ayrılmaz ikiz gibiler."

Adelia yukarıdaki masada duran ayrılmaz ikizlere baktı. Birbirleri ile çok iyi anlaşıyorlardı. İkisi de yakışıklı ve kendinden emindi. Başrahibenin başının üstünden birbirleri ile konuşuyorlardı.

Peki ya *iki* katil varsa? Uyum içinde hareket eden katiller... Adelia bunu daha önce düşünmemiştii. "Eşleri var mı?"

"Gervase'nin var. Zavallı, küçük kız hep evde duruyor." Çizmecii önemli kişiler hakkında bildiklerini dile getirmekten mutluluk duyuyordu. "Sör Joscelin ise bu sıralar Peterborough Baronu'nun kızı için görüşüyor. Güzel bir çift olacaklar."

Uzaktan acı bir borazan sesi geldi ve konuklar doğruldu. Yemekler getiriliyordu.

Yukarıdaki masada oturan Rowley Picot'ın dizi ile şerifin eşinin dizi birbirine temas ediyor, adam kadının mutlu olmasını

sağlıyordu. Adam ayrıca aşağıdaki masada oturan genç rahibe de göz kırpmış, kızın yüzünün kızarmasına neden olmuştu, ancak Picot gözlerinin sık sık karşıda işçilerle ve oduncularla oturan Madam Doktor'a yöneldiğini fark etti. Doktor parıl parıl parlıyordu. Kaymak gibi yumuşacık teni safran elbisesinin içinde kaybolmuş, erkek elinin değmesini bekliyordu. Adamın içinin kıpırdamasına sebep oluyordu. Işıldayan saçları kadının aslında sarışın olduğunu gösteriyordu...

“Lanet olası kahpe çok fazla şey öğreniyor.” Bunları düşünürken çapkınca bir hayale dalan Sör Rowley kendisine gelmeye çalıştı. “Yanında da Simon Efendi var. Bir de onu koruması için lanet olası iri yarı bir Arap'a güveniyor. Tanrı aşkına adam hadım edilmiş birinden öte değil.”

Adelia içinden, “Daha fazla yemek mi?” diyordu.

Çünkü borazana ikinci sefer üflenmiş, mutfaktan yeni bir grup yemeğin uşağın önderliğinde geldiği haberi duyurulmuştu. Daha fazla tabak getiriliyordu. Hem bu düz tabaklar çok daha büyüktü. Küçük dağlar gibi dizilen yemeklerin bulunduğu tabakları ikişer kişi taşıyordu. Neşeli kalabalık yemekleri mutlulukla karşılıyor, gittikçe daha neşeli hâle geliyordu.

Ordövr servisinden arta kalanlar kaldırıldı. Et suları ile kirlenen tabaklar servis arabasına konuldu ve dışarıda onları bekleyen erkeklerin, kadınların ve çocukların önüne götürüldü. Sıradaki yemekler gelmeden önce temiz tabaklar serildi.

“*Et maintenant, milords, mesdames. . .*” diyen kişi aşçı başıydı. “*Venyson en furmety gely, Porcelle farcé enforcé. Pokok-kye. Crans. Venyson rosté. Conyn. Bytttere truffée. Pulle endoré. Braun freyes avei graunt tarteze. Leche Lumbarde. A soltelle.*”

Adam norman yemeklerini Normandiya Fransızcası ile tanıtıyordu.

Çizmecı Herbert Efendi hemen Adelia’ya dönüp nazıkçe açıklamada bulundu. “Bu Fransız konuşması. Sör Joscelin aşçıyı Fransa’dan getirdi.”

Keşke geri dönse. Yeter, yeter bu kadar yemek.

Adelia kendini garip hissediyordu.

Öncelikle şarap içmeyi istememiş, kaynatılmış su istemişti. şarap sürahisini tutan hizmetçinin şaşkın bakışlarla karşıladığı bu talep yerine getirilmemişti. Herbert Efendi şarap ve İngiliz birasına alternatif olarak sunulan bal likörünün balla yapılan zararsız bir içecek olduğunu söyleyince ikna olan Adelia susadığı için birkaç bardak likör içti.

Ancak susuzluğu dinmemişti. Mansur’un ibriğinden biraz su getirmesi için Ulf’e hızlı hızlı el salladı ama çocuk onu görmedi.

Ona el sallayarak karşılık veren kişi Napolili Simon’du. Daha yeni içeri girmiş, Başrahibe Joan ve Sör Joscelin’e selam verirken geç kaldığı için özür dilemişti.

Sırtını doğrultan Adelia, Simon’un bir şeyler öğrendiğini düşünüyordu. Adamın yürüyüşünden Yahudiler ile birlikte kaledede geçirdiği zamanın faydalı sonuçlar doğurduğunu anlayabiliyordu. Simon’un heyecanlı bir şekilde vergi tahsildarı ile

konuştüğünü gördü ama adam bir süre sonra kalabalığın arasına karışıp Adelia'nın oturduğu masadaki yerine geçti. Adelia'nın oturduğu tarafa oturmuştu, ancak yeri uzaktaydı.

Masaya kuyrukları halen üzerlerinde duran olgunlaşmadan öldürülmüş ve pişirilmiş tavus kuşları ile çenelerinin arasına elma koyulan kızartılmış yavru domuzlar getirildi. Fırınlanmış balaban kuşunun ait olduğu sazlıklarda daha güzel görünen gözleri suçlar bakışlarla Adelia'ya bakıyordu.

Adelia kuştan sessizce özür diledi. Özür dilerim. İçini yer mantarları ile doldurdukları için senden özür dilerim.

Bir kez daha mutfağın kapısından ortalığı inceleyen Gyltha'yı gördü. Adelia yine sırtını doğrulttu ve dimdik durdu. Yüzünü kara çıkartmıyorum. Gerçekten.

Adelia'nın temiz tabağına geyik etli mısır yahnisi dolduruldu. Yanındaki küçük tabağa da muhtemelen frenk üzümünden yapılmış marmelattan koyuldu. Umutsuzca, "Ben salata istiyorum," dedi.

Başrahibeye verilen güvercinler kafeslerinden kaçmış, çatı girişindeki papağanların yanına konmuştu.

Yanındaki rahibeleri görmezden gelen Gilbert Kardeş, dik dik Adelia'ya bakıyordu. Öne doğru eğildi ve, "Saçınızı gösterdiğiniz için utanç duymalısınız," dedi.

Adelia ona bakarak, "Neden?" diye sordu.

"Buklelerinizi başörtüsü içine koyup, karalara bürünmeli, dış görünüşünüze önem vermemelisiniz. 'Ey, Havva'nın Kızı, cezalandırılmayı hak eden kılığın Havva'nın rezaletinden ileri geliyor. Bunların iğrençliği yüzünden insanoğlu çöküyor.'"

Adamın solunda duran rahibe, “Onun suçu değil. İnsan ırkının bu hâle gelmesi ne onun ne de benim suçum,” dedi. Bunları söyleyen, Gilbert Kardeş gibi durmadan içki içen orta yaşlı sıska kadındı. Kadının tavrı Adelia’nın hoşuna gitti.

Keşiş ona döndü ve, “Sus, kadın. Aziz Tertullian’ın öğretilisine karşı mı geleceksin? Senin gibi ahlaksız bir evden gelenin konuşmaya hakkı yok,” dedi.

“Eeh!” diyen rahibe sinirlenmişti. “Sizin azizinizle bizim azizimiz kıyaslanamaz. Bizim azizimiz Aziz Peter. Sizin clinizdeki en büyük şey ise Aziz Etheldreda’nın ayak başparmağı.”

Gilbert Kardeş, “Bizde Gerçek Çarmıh’tan bir parça var!” diye bağırdı.

“Kimde yok ki?”

Gilbert Kardeş atından düşmüş, kan ve tozla dolu savaş alanına kapaklanmıştı. “Bakalım Başdiyakoz manastırınızı incelemeye geldiğinde Aziz Peter’in size bir hayrı dokunacak mı? Aziz Radegund’da neler döndüğünden haberim var. Tembellik egemen olmuş, kutsal görevler yerine getirilmiyor. Odalarınıza erkekler giriyor. Av partileri, münzevilere erzak götürmek için nehirde yapılan geziler. Hiç hoş değil.”

“Ne olmuş onlara erzak götürdüyseniz,” diyen kişi Gilbert Kardeş’in sağında oturan rahibeydi. Kadın diğer rahibenin tam tersine tombuldu.

Ulf’ün sesi Adelia’nın başının içinde yankılanıyordu. *Şişko Rahibe de münzevilere erzak götürüyor. Tipine bak...* Adelia gözlerini kısarak rahibeye baktı ve mutlulukla, “Seni gördüm,” dedi. “Nehirden yukarı doğru giden kayıktaydın.”

“Bahse girerim dönüşünü görmemişsindir,” diyen Gilbert Kardeş öfke kusuyordu. “Geceleri hep dışarılarda geziyorlar. Kendilerini ahlaksızlığa ve şehvete kaptırmışlar. Namuslu bir manastırda kalsalar bir yerlerinden kan akıncaya kadar kırbaçlanırlar ama maalesef olmuyor. Peki, bu sırada başrahibeleri ne yapıyor? Dışarıda av peşinde koşuşturuyor.”

Adelia, Gilbert Kardeş’in nefret dolu bir adam olduğunu gördü. Hem de o bir haçlıydı. Biraz öne eğilerek, “Gilbert Kardeş, hünnapları sever misin?” diye sordu.

“Ne? Ne? Yok, şekerlemeler midemi bulandırır,” diyen adam yüzünü çevirdi ve Aziz Radegund manastırını kınamaya devam etti.

Adelia’nın sağ tarafından sakın ve üzgün bir ses geliyordu. “Şekerlemeleri Mary severdi.” Avcı Hugh’un sert mizaçlı yüzünden gözyaşları akıyor, önündeki yahninin suyuna karışıyordu.

Adelia, “Ağlama,” dedi. “Ağlama.”

Solundaki çizmecici fısıldayarak bir şeyler söylüyordu. “Öldürülen zavallı Mary onun yeğeniydi; kız kardeşinin çocuğuydu.”

“Başınız sağ olsun,” diyen Adelia avcının elini tutuyordu. “Çok çok üzüldüm.”

Yaşlarla dolu, hüznü, mavi gözler Adelia’nın gözünün içine baktı. “Onu yakalayacağım. Yakalayıp ciğerini sökeceğim,” dedi.

Adelia, “Birlikte yakalayacağız,” dedi. Gilbert Kardeş’in çıktığı nutkun bu anda da devam etmesi canını sıkıyordu. Uzanıp

parmağıyla adamın göğsünü dürttü.

“Aziz Tertullian değil.”

“Ne?”

“Havva ile ilgili söylediğin sözlerin sahibi Tertullian bir aziz değildi. Onun bir aziz olduğunu mu düşünüyorsun? O bir aziz değildi. Kiliseyi terk etti. O bir...” Dikkatli bir şekilde sözlerine devam ederek, “...heteredokstu. Montanizm akımına katıldı ve... hiçbir zaman aziz ilan edilmedi,” dedi.

Rahibeler neşelenmişti. Sıska rahibe, “Bunları bilmiyordun, değil mi?” dedi.

Gilbert Kardeş’in o anda verdiği cevap trompet sesi arasında kayboldu. Baştaki masadan başlamak üzere yeni bir yemek servisi getiriliyordu.

“*Blaundersorye, quincys in comfyte, curlews en miel, pert-yche, eyround angels, petyperneux...*”

Halen ağlayan avcı, “Petyperneux ne?” diye sordu.

Adelia, “Küçük kayıp yumurtalar,” deyince adamın gözündeki yaşlar şiddetlenmeye başladı.

Beyninin bal likörü ile girdiği savaşta yaralanan ancak yenik düşmeyen kısmı ile ayağa kalktı ve bir sürahi suyun üzerinde durduğu yandaki masaya yürüdü. Sürahiyi kapıp kapıya doğru yöneldi. Cankurtaran da onun peşinden gitti.

Vergi tahsildarı, Adelia’nın gidişini izliyordu.

Misafirlerin bazıları bahçeye çıkmıştı. Erkekler ağaçların yanında duruyor, kadınlar da çömelecek sakın bir yer bulmak için etrafa bakınıyordu. Bir grup kalabalık da Sör Joscelin’in Cam Nehri’nin akıntısını yakından gören yerlere yaptırdığı

banklara oturmak için heyecan içinde sıra bekliyordu.

Sürahiden kana kana su içen Adelia uzaklara doğru gidiyordu. Ahırları ve atların kokusunu geçti. Yere dalıp avını yakalamayı planlayan yırtıcı kuşların üzerinde uçuştığı koyu renkli ahırdan bozma evleri geride bıraktı. Gökyüzündeki ay parlıyordu. Çimenler, orkide...

Vergi tahsildarı, Adelia'yı bir elma ağacının altında sızmış şekilde buldu. Adelia'ya uzanmak üzereyken yanında duran koyu renkli, küçük ve pis kokan canlı kafasını kaldırdı, belinde bir hançer olan daha uzun bir canlı da gölgelerin içinden çıktı.

Sör Rowley ellerinin boş olduğunu gösterdi. "Onu hiç incitir miyim?"

Adelia gözlerini açtı, sızdığı yere oturdu. Elini alnına koymuştu.

"Tertullian bir aziz değildi, Picot."

"Ben de hep bunu merak etmişimdir," diyen Sör Rowley yere çömeldi. Adelia eski dostlarmış gibi ona adı ile hitap etmişti. Bu durumun kendisini memnun etmesi Sör Rowley'i şaşırtmıştı. "Ne içtiniz?"

Adelia kendini toparlamaya çalışıp, "Sarı bir şeydi," dedi.

"Bal likörü. O içkiyi içip ayakta kalmak için bayağı dirençli olmak lazım." Adelia'yı ayağa kaldırmaya çalıştı. "Haydi! Kendine gelmen için dans etmelisin."

"Ben dans etmem. Gidip Gilbert Kardeş'i dövelim mi?"

"Hoş bir öneri ama biz sadece dans edelim."

Salondaki masalar kaldırılmış; galerideki zarif müzisyenler de yükseltilmiş yere gelmişti. Aşağıya inince iri yarı görünen

adamlar ter içinde kalmıştı. Müzisyenlerden biri trompet, diğer ikisi de keman çalıyordu. Kemancılarından biri dans pisti hâline getirilmiş yerdeki kahkaha sesleri, konuşma sesleri ve ayak sesleri ile dolu hareketliliği bastıracak bir ses tonuyla atılacak adımları bildiriyordu.

Vergi tahsildarı, Adelia'yı dans pistine çıkardı.

Burada yapılan danslar disiplinli değildi ve Salerno'nun yüksek sosyetesinin karmaşık danslarına benzemiyordu. Salerno'da yapılan danslarda ellerin parmak uçları tutularak hareket edilir, ayakuçları da yere vururdu. Cambridgeli insanlar dansın ilham perisi olan Terpsikhore ile tanışacak zamanı bulamamış, gelişi güzel dans ediyorlardı. Yorulmadan, durmaksızın, zevkle dans ediyorlar, ter içinde kalıyorlardı. Eski çağlardaki tanrılardan buyruk almış gibilerdi. Bir orada bir burada tökezliyorlar, yanlış bir hareket yapıyorlardı ama bunları önemsemiyorlardı. Mücadeleye geri dönüyor, durmadan dans ediyorlardı. "Topukla yere vurma." "Sol ayak sola, sağ ayak onun üzerine." "İki adım geri." Talimatları uygularken birisinin eteğine takılıyorlar ama gülümsüyorlardı. "Sağ omuz sağ omuza." "Sola dönme." "Düz devam." "Dönüş." "Lordlarım ve hanımefendilerim, yan yana ahenkli yürüyüş." "Ve başlangıca dönme."

Dans edenlerin içindeki alevler gittikçe ayın ateşi gibi yanıyordu. Ayaklar altında ezilen sazlar odaya tütsü kokusu salıyordu. Nefes almaya vakit yoktu. Geri adım, daire yapma, ortada birleşme, kemerin altından geçme... Dans hareketleri tekrar tekrar yapılıyordu.

Adelia'nın vücudundaki bal likörü buharlaşarak dışarı atıl-

mış, onun yerine farklı kişilerle dans etmenin verdiği sarhoşluk geçmişti. Parlayan yüzler Adelia'ya bir görünüp bir kayboluyordu. Elini tutan eller birer birer değişiyordu. Farklı kişiler onu etrafında döndürdü. Sör Gervase, tanımadığı bir adam, Herbert Efendi, şerif, başrahip, vergi tahsildarı ve tekrar Sör Gervase onunla dans etmişti. Sör Gervase onu öyle sert bir şekilde etrafında döndürdü ki Adelia adamın onu bırakacağını ve duvara değmesinc müsaade edeceğini düşündü. Ortada toplanma, kemerin altından geçme, hızlı dans, yan yana ahenkli yürüme.

Söylenen sözler bir saniyeliğine kulağına ilişmiş, sonra da kaybolmuştu. Simon, Adelia'ya gideceğini işaret ediyor, gülüşü ile ona burada kalmasını ve eğlenmeye devam etmesini söylüyordu. Bu sırada Adelia'yı Sör Rowley hızlı bir şekilde etrafında döndürüyordu.

Uzun boylu başrahibe ile kısa boylu Ulf ellerini üst üste atmış salınıyordu. Sör Joscelin sırt sırta köşeye doğru gittikleri küçük rahibe ile ciddiyetle konuşuyordu. Mansur'un etrafında ona hayran kalan kişiler çember oluşturmuştu. Çapraz koyulmuş kılıç simgesinin üzerinde *makamına* uygun çalınan müzik ile dans ederken yüzünde duygudan eser yoktu. Actonlu Roger ilahi okumak için daire oluşturmaya çalışıyordu: “‘Sapma sağa sola. Ayağını kötülükten uzak tut.’ Özdeyişler 27.” Ancak dans edenler adamı ezmişti.

Aman Tanrım! Aşçı ve şerifin eşi mi? Böyle bir şeye dahi şaşılacak zaman değildi. Sağ omuz sağ omza. Dans, dans. Adelia ve Picot kollarını birleştirerek kavisli bir şekil oluşturdu. Gyltha ve Başrahip Geoffrey de altından geçti. Kollarının altın-

dan sonra da sıska rahibe ile eczacı, avcı Hugh ile de Matilda B. geçti. Tuzlukların önündekiler ve ardındakiler, dans eden demokratik bir tanrının kölesi gibiydi. Yüce Tanrım; bu, sonsuza kadar sürececek bir mutluluk. Hiç bitmesin. Hiç...

Adelia çıplak ayakla dans etmişti, ancak topukları sürtünmeden dolayı incinene kadar bunu fark etmemişti.

Çıkan kavgadan uzak durmaya çalışıyordu. Artık gitme vakti gelmişti. Misafirlerin sadece birkaçı evine dönüyordu. Geri kalanlar ise akşam yemeğinin bulunduğu yan masaların önünde toplanmıştı.

Seke seke girişe doğru gitti. Mansur da yanına gelmişti. Ona, “Simon Efendi’nin dışarı çıktığını mı gördüm?” dedi.

Mansur, ortalığa bakınmaya gitti. Mutfak yönünden geri gelirken kucağına uykuya dalmış olan Ulf’ü almıştı. “Kadın, Simon Efendi’nin erkenden gittiğini söyledi.” Mansur, Gyltha adını hiç kullanmamış, ona hep “kadın” diye hitap etmişti.

“O ve Matildalar kalıyor muymuş?”

“Ortalığı temizlemeye yardım edeceklermiş. Biz çocuğu götürelim.”

Başrahip Geoffrey ile yanındaki keşişler de çok önceden gitmiş gibiydi. Aynı şekilde Başrahibe Joan haricindeki tüm rahibeler gitmişti. Başrahibe ise bir elinde bir parça etli turta bir elinde de büyük bira bardağı ile duruyordu. İçkinin sarhoşluğuyla Mansur’a gülümsedi, reverans yaparak teşekkürlerini ileten Adelia’yı kutsamak için dua okudu.

Sör Joscelin’i de ışığın vurduğu bedenlerin kemikleri kemirdiği avludan içeri girerken gördüler.

Adelia, “Bizi onurlandırdınız, lordum,” dedi. “Dr. Mansur size şükranlarımızı iletmemi istiyor.”

“Nehirden mi gideceksiniz? Mavnamı emrinize sunabilirim...”

“Teşekkürler. Lüzumu yok.” Davete geldikleri Yaşlı Benjamin’in sırıkla çekilen kayığı ile geri döneceklerdi.

Nehrin kenarındaki direk üzerine konulan meşalenin yanmasına rağmen hava Yaşlı Benjamin’in kayığını nehrin kıyısına dizilenler arasından bulmak için yeterince aydınlık değildi. Şerif Baldwin’in kayığı hariç tüm kayıkları birebir aynı olduğu için ilk sıradakine bindiler.

Uykuya dalan Ulf’ü kayığın baş tarafına oturan Adelia’nın kucağına koydular. Patileri kayığın iç kısmında kalan Cankurtaran yerinden memnun değil gibiydi. Mansur da kayığı kullanacağı sıırığın başına geçmişti.

Sör Rowley Picot bir anda kayığa atlayınca sırık kırılacak kadar eğildi. “Kayıkçı, kaleye!” dedi ve kayığın oturak tahtalarından birine yerleşti. “Çok güzel.”

Sudan hafiften sis yükseliyordu. Gökyüzünde bazen hafifçe parlayan, bazen kesik kesik ışık salan bazen de nehrin kıyısındaki ağaçlardan oluşan tünele girildiği için tamamen kaybolan yarım ay vardı. Önlerine çıkan bembeyaz kuğular bir anda eski görünümünü kaybediyor, korku içinde kanatlarını çırpıyordu.

Mansur her zamanki gibi kayık sürerken kendi kendine mırıldanıyordu. Bir yerden de suların ve sazlıkların varlığını hatırlatıcı ahenksiz sesler geliyordu.

Sör Rowley, kayıkçının yeteneğine duyduğu hayranlığı Adelia'ya anlatıyordu.

Adelia, “O, bataklıklarda yaşayan bir Arap kabilesinde yetişmiş. Bu tür yerlerde kendini evinde hissediyor,” dedi.

“Öyle mi? Hadım edilmiş birisinden bu tür şeyler beklenmez.”

Adelia hemen savunmacı duruma geçti. “Peki siz ne bekliyordunuz? Harem etrafında dolanan şişman bir adam mı?”

Sör Rowley, Adelia'nın tavrına şaşırılmıştı. “Evet. Aslında öyle. Benim gördüklerimin hepsi o işle meşguldü.”

Kızgın tavrını sürdüren Adelia, “Haçlı seferindeyken mi tanık oldunuz bunlara?”

“Evet, seferdeydim o zamanlar.”

“O zaman sizin hadım edilmişler hakkındaki bilginiz çok kısıtlı. Mansur'un bir gün Gyltha ile evlenmesini tüm kalbimle umut ediyorum.” Tüh, ağzını kapalı tutmayı beceremedi. Halen bal likörünün etkisi altındaydı. Sevgili Arap dostuna ve Gyltha'ya ihanet mi etmişti?

Ama ne olursa olsun bu *yoldaşın*, katil olması muhtemel olan bu adamın, tırnağının ucu olamayacağı Mansur'u kötülemesine izin veremezdi.

Rowley öne doğru eğildi. “Gerçekten mi? Onun, şey... durumunun evlilik yapmaya engel olduğunu düşünüyordum.”

Lanet olsun. Kahrolsun. Kendisini hadım edilmişlerin durumunu anlatmak zorunda bırakmıştı. Ancak en düzgün şekilde nasıl aktarabilirdi? “Bu tür bir birliktelikte sadece çocuklar söz konusu olamaz. Gyltha da çocuk doğurma yaşını geçtiği için

bunun sorun yaratacağını sanmıyorum.”

“Anlıyorum. Peki, şey... evliliğin diğer yönü?”

Adelia sert bir şekilde, “Ereksiyon yaşayabilir,” dedi. Gizli kapaklı konuşmanın anlamı yoktu. Fiziksel gerçekleri neden anlatmaktan çekinsin ki? Zaten adam öğrenmek istemese sormazdı.

Adamı dumura uğratmıştı. Adamın ifadesinden, duruşundan bunu anlıyordu ama henüz sözlerini bitirmemişti. “Mansur’un bu hâlini kendisinin mi seçtiğini düşünüyorsunuz? O, küçük bir çocukken köle tüccarları tarafından alınmış ve sesi için Bizanslı keşişlere satılmış. Onlar da soprano sesini korumak için Mansur’u hadım etmişler. Bu sıkça uyguladıkları bir yöntemdir. Mansur daha sekiz yaşındaymış ve o günden sonra keşişlere, *Hristiyan* keşişlere, yani kendisine işkence edenlere şarkı söylemek zorunda bırakılmış.”

“Sizin onu nasıl bulduğunuzu sorabilir miyim?”

“Bir gün keşişlerden kaçmış. Üvey babam da İskenderiye’nin sokaklarında dolaşırken onu bulmuş, Salerno’daki evine getirmiş. Babamın işi kaybolan kişileri ve terk edilenleri bulmaktır.”

Adelia kendi kendine, “Dur artık. Sus,” dedi. Bu adamı neden bilgilendirme gereği duyuyorsun? O, senin için hiçbir şey ifade etmiyor. Onunla geçirdiğin anların hiçbir anlamı yok.

Bir saz tavuğunun ayak sesleri ile birlikte sazlıklara dalar-ken çıkardığı hışırtı duyuldu. Bir su faresi suya daldı ve uzaklara gitti. Ardında ay ışığının yansıdığı yuvarlak halkalar şeklindeki dalgalardan bıraktı. Kayık bir tünele daha girdi.

Sör Rowley’in sesi yankılanıyordu. “Adelia.”

Adelia gözlerini kapattı. “Efendim?”

“Bu soruşturmaya elinden gelen katkıyı sağladın. Yaşlı Benjamin’in evine vardığımızda seninle içeri gelmeyi ve Simon Efendi ile konuşmayı istiyorum. Salerno’ya dönme vaktinin geldiğini Simon Efendi’ye anlatmalıyım.”

Adelia, “Anlamıyorum. Henüz katil bulunmadı,” dedi.

“Katili bulmaya gittikçe yaklaşıyoruz. Bundan haberi olursa daha tehlikeli olabilir. Onu yakalayana kadar da bu durum değişmeyecektir. Onu mağlup edenlerden birine zarar vermesini istemem.”

Vergi tahsildarının Adelia da uyandırdığı kızgınlık daha da şiddetlenmişti. “*Onu mağlup edenlerden biri mi?* Ben nitelikli biriyim; *nitelikli*. Beni bu göreve ne sen ne de Simon seçti. Biz-zat Sicilya Kralı tarafından buralara gönderildim.”

“Madam, ben sadece sizin güvenliğinizi için endişe duyuyorum.”

Ancak iş işten geçmişti. Onun statüsündeki biri, evine gitmesini söylememeliydi. Adelia’nın meslekî kabiliyetini aşağılamıştı.

Adelia, Arapça konuşmaya başlamıştı. Çünkü rahatça küfür edebildiği tek dil buydu. Margaret da Arapça bilmediği için küfür edeceği zamanlarda hep bu dili kullanırdı. Mansur’un evlerindeki Fas aşçı ile sık sık giriştiği ağız dalaşlarından duyduğu lafları söylüyordu. O an Sör Rowley Picot’a duyduğu öfkeyi dindirebilecek tek şey buydu. Hastalıklı maymunlardan, Sör Rowley’in onlara beslediği uygunsuz sevgiden, köpeğe benzer özel-

liklerinden, pirelerinden, bağırsak hareketlerinden ve yeme alışkanlıklarından bahsediyordu. Ona duyduğu endişe ile ilgili olarak ne yapabileceğini anlatıyordu. Endişesini alıp bağırsakları ile ilgili bir işleme kalkışmasını söylüyordu. Picot'ın onun söylediklerini anlayıp anlamamasının hiçbir önemi yoktu. Adam ana fikri kavramıştı zaten.

Mansur da o sırada sırtıyor, kayığı tünelden dışarı çıkarıyordu.

Yolculuğun geri kalan kısmı sessizlik içinde geçti.

Adelia, Yaşlı Benjamin'in evine vardıklarında Sör Picot'ın ona eşlik etmesine izin vermedi. Mansur, "Onu kaleye götürüyüm mi?" diye sordu.

Adelia da, "Buradan başka nereye götürürsen götür," dedi.

Ertesi sabah nehir güvenliğinden birisi gelip Gyltha'ya Simon'un cesedinin kaleye götürüldüğü söyledi. Adelia küfür ettiği sıralarda kayıklarıyla Simon'un su üstünde duran ve yüzükoyun yatan cesedinin bulunduğu Trumpington sazlıklarından geçtiklerini hatırladı.

Onuncu Bölüm

Sör Rowley, Gyltha'ya, “Beni duyuyor mu?” dedi.

Gyltha bağırarak konuşan vergi tahsildarına, “Sizi Peterborough'dan dahi duyuyorlar ama o sizi dinlemiyor,” dedi.

Adelia bir sesi dinliyordu ama o, Sör Rowley Picot'ın ağzından çıkan ses değildi. Kulağının içinde yankılanan ses Napolili Simon'a aitti. Çok net bir sestti. Önemli bir şeyler söylemiyor, her zamanki gibi telaşlı, hafif ses tonu ile muhabbetvari sözler söylüyordu. Tam o sırada yünlerden ve onların yapılışından bahsediyordu. *“Siyah rengi elde etmenin ne kadar zor bir şey olduğunu biliyor musunuz?”* diyordu.

Adelia, Simon'a o anda üzerine çöken en zor şeyin onun ölümünü kabullenmek olduğunu söylemek istiyordu. Kaybının çok büyük olduğunu ve böyle bir şeyi kabullenmemek için zamana dur demek istediğini, varlığı ile kendisini güç durumlarından kurtaran bir canın uçup gitmesine gönlünün razı olmadığını söylemek istiyordu.

Yanılıyorlardı; Simon, ölemezdi.

Evin mutfağında duran Sör Rowley, yardım edecek birile-

rini bulmak için etrafına bakındı. Kadınların hepsinin yüreği dağlanmış gibiydi. Çocuk da aynı durumdaydı. Adelia sonsuza kadar oturup o ateşe mi bakacaktı?

Kollarını göğsünün önünde kavuşturan ve kapıdan nehre bakan Mansur'dan yardım istedi.

“Mansur.” Adamın yanına kadar gitmek zorunda kaldı. “*Mansur*. Simon’un ölü bedeni kalede. Yahudilerin bunu öğrenmesi an meselesi. Öğrenirlerse hemen defnederler. Onu kendilerinden biri olarak kabul ediyorlar. Beni dinle.” Mansur’u omuzlarından tuttu ve silkeledi. “Adelia’nın yas tutmasına ayıracak vaktimiz yok. Cesedi incelemeli. Simon öldürüldü. Anlamıyor musun?”

“Sen Arapça biliyor muydun?”

“Ne konuştuğumu *sandın*, hörgüçlü deve? Kendine getir onu, hareket etsin.”

Adelia başını bir yana yaslamış, Simon ile aralarında kurulan dengeyi, birbirlerine duydukları düşkünlüğü, birbirlerini kabullenmelerini, saygı ve eğlence ile dolu anlarını, bir erkek ve kadın arasında kurulan ender dostluğu düşünüyordu. Böyle bir dostluğu bir daha bulamayacağını düşünüyordu. Çok büyük acılar çekiyordu.

Simon’a biraz da kızgınlık duyuyordu. Nasıl bu kadar dikkatsiz olabilirsin? Hepimiz için çok değerliydin. İngiltere’deki çamurlu bir nehirde ölmek ne kadar da *aptalca*.

Onu derinden seven eşi... Çocukları...

Mansur elini Adelia’nın omzuna koydu. “Bu adam Simon’un öldürüldüğünü söylüyor.”

Bir dakika kadar donuk kalan Adelia ayağa fırlamıştı. “*Olamaz.*” Picot’a döndü ve, “Kazaymış. Adam... Görevli... Gyltha’ya bir kaza olduğunu söylemiş.”

“Hesap defterini bulmuştu. *Katilin kim olduğunu biliyor-du.*” Sör Rowley kızgınlıktan dişlerini sıktı. Sonra yavaşça konuşmaya başladı. “Beni dinle. Dinliyor musun?”

“Evet.”

“Joscelin’in verdiği ziyafete geç geldi. Beni duyuyor musun?”

Adelia, “Evet,” dedi. “Onu gördüm.”

“Yukarıdaki masaya gelip geç kaldığı için özürlerini ilettiler. Uşak ona yerini gösterdi ama benim yanımdan geçerken durdu, belindeki bir cüzdana eliyle vurdu ve... Dinliyor musun?” ‘Onu bulduk, Sör Rowley. Hesap defterini ele geçirdim,’ dedi. Sessizce konuştu ama bana söyledikleri aynen bunlardı.”

Adelia tekrar etti. “‘Onu bulduk, Sör Rowley.’”

“Aynen öyle dedi, ancak ben cesedini gördüm. Belinde cüzdan falan yoktu. Onu cüzdanı elinden almak için öldürdüler.”

Adelia, Matilda B.’nin ciyak ciyak ağlayışını, Gyltha’nın iniltisini duydu. O ve Picot İngilizce mi konuşuyorlardı? Emin değildi.

Adelia, “Bunları neden sana söylesin?” dedi.

“Tanrı aşkına, kadın, tüm gün boyunca birlikte çalıştık. Yakılan hesap defterlerinin kopyası olduğuna inanıyordu. Lanet olası Yahudiler farkına varsalar istedikleri anda defterleri geri alabilirlerdi. Defterler Chaim’in bankacısındaymış.”

“Onlar hakkında böyle konuşma,” diyen Adelia bir elini

adamın göğsüne koymuş onu itiyordu. “Böyle *konusma*. Simon bir Yahudi’ydi.”

“*Aynen öyle.*” Kendisini iten Adelia’nın ellerini tuttu. “O bir Yahudi olduğu için benimle gelmeli, Yahudiler Simon’un ölü bedenini ellerine geçirmeden onu incelemelisin.” Adelia’nın yüzündeki ifadeyi gördü ama merhametsizce sözlerine devam etti. “Başına ne geldi? Ne zaman öldürüldü? Ve oradan da şansın yardımıyla kim olduğunu bulabiliriz. Bana bunları sen öğrettin.”

Adelia, “O benim arkadaşımды,” dedi. “Yapamam.” Ruhu bu düşüncelere karşı geliyordu. Simon’un ruhunun da aynı durumda olduğunu düşünüyordu. Bedeninin ifşa edilmesi, ona dokunulması, kesilmesi... Hem de kendi elleriyle. Otopsi, Yahudi kanunlarına göre zaten yasak olan bir şeydi. Adelia Hristiyan Kilisesi’ne istediği anda meydan okuyabilirdi ama Simon’a verdiği değerden dolayı Yahudileri gücendirecek bir şeye kalkışmazdı.

Gyltha ikisinin arasına girdi ve vergi tahsildarının yüzüne dikkatlice baktı. “Simon Efendi’nin çocukları öldüren kişi tarafında öldürüldüğünü mü söylüyorsunuz? Öyle mi?”

“Evet, evet.”

“Adelia’nın onun cesedine bakarak katili bulabileceğini mi söylüyorsunuz?”

Sör Rowley karşısında duran kadının onunla aynı şeyleri düşündüğünü gördü ve başını salladı. “Evet. Bulabilir.”

Gyltha, Matilda B.’ye işaret verdi. “Pelerinini getir.” Adelia’ya bakıp, “Birlikte gideceğiz,” dedi. Sonra da Ulf’e dönüp,

“Sen burada kal, çocuğum. Matildalara yardımcı ol,” dedi.

Gyltha ile Sör Rowley arasında duran Adelia hızlıca köprüye giden sokaklardan geçiriliyordu. Adelia halen itirazlarına devam ediyordu. “O katil yapmış olamaz. O sadece savunmasız kişilere saldırıyor. Bu farklı. Bu...” Ne olduğunu bulmaya çalışırken yavaşladı. “Bu her gün yaşanan korkunç bir durum.”

Onlara haber veren görevli için nehir, cesetlerin ortaya çıktığı sıradan bir yerdi. Salerno’daki morgda bulunan mermer masada suyla şişmiş bir sürü cesedi inceleyen Adelia, Simon’un boğulduğu yargısına varan adamı suçlu bulmuyordu. İnsanlar banyolarında boğuluyor, birçok denizci yüzme bilmediği için denize düşüp yaşamını yitiriyor, çılgın dalgalar kendisine yeni kurbanlar buluyordu. Çocuklar, kadınlar ve erkekler; nehirlerde, havuzlarda, şelalelerde, su pınarlarında ve göletlerde boğulabiliyordu. İnsanlar trajik kararlar veriyor, dikkatsiz bir adım atarak sulara gömülebiliyordu. Boğulma, ölümün başvurduğu sıradan bir yöntemdi.

Adelia, onu hızlı hızlı yürüten vergi tahsildarının sabırsızlıktan üfleyip püflediğini gördü. “Aradığımız katil vahşi bir köpek. Vahşi köpekler tehlikeye düştüğünü anlayınca adamın gırtlığını koparmak için tüm gücünü kullanır. Simon da katil için bir tehlike hâline gelmişti.”

Gyltha, “Kalıplı bir adam da değildi,” dedi. “Nazik, ufak tefek biriydi.”

Hayır, bu sıradan bir ölüm değildi. Ama Simon’un öldürülmesi... Adelia’nın zihni bu düşüncelere karşı koymaya çalışıyordu. O ve Simon, yabancı bir ülkeye küçük bir kent halkının

başına gelen tatsız bir durumu çözüme kavuşturmaya gelmişti. Onlarla birlikte bu sorunun bir parçası olacakları Adelia'nın aklına gelmezdi. Adelia, dedektiflik görevini üstlendikleri için bir şekilde sorunun dışında kalacaklarını düşünmüştü. Simon'un da buna benzer şeyler düşündüğünü biliyordu.

Bir anda durdu. "Kendimizi riske mi attık?"

Vergi tahsildarı da onunla birlikte durdu. "Eh! Sonunda anladığına sevindim. Dokunulmaz olduğunuzu mu sanıyordun?"

Yanındakiler yine Adelia'yı hızlı hızlı götürmeye çalışıyor, bir yandan da kadının başının üstünde birbirleri ile konuşuyorlardı.

"Gyltha, Simon'un köşkten ayrıldığını gördün mü?"

"Görmedim ama aşçıya övgülerini bildirmek için mutfağa gelince bana da hoşça kal dedi." Gyltha'nın sesi bir anlığına titredi. "Her daim nazik bir beyefendiydi."

"Dans edilmeye başlanmadan önce mi hoşça kal dedi?"

Gyltha iç çekti. Bir önceki gece köşkteki mutfak oldukça hareketliydi. "Keşke tam olarak hatırlayabilsem. Önce de olabilir sonra da. Uyumadan önce bir süre çalışması gerektiğini söyledi. Bunu net hatırlıyorum. Demek ki erken ayrılacaktı."

"Bir süre çalışmak..."

"Kendisi aynen bunları söyledi."

"Hesap defterlerine bakacaktı."

Her zamanki gibi köprü kalabalıktı. Yan yana yürümekte zorlanıyorlardı. Adelia'nın kolunu sıkıca tutan Sör Rowley yüzünden Adelia yoldan geçenlere çarpıyordu. Çarptığı kişilerin çoğu telaş içinde koşuşturan kâtiplerdi. Hepsinin boynunda zin-

cir vardı. Memur sınıfı Cambridge'ye gelmişti. Adelia bir anlığına bunun nedenini merak etti.

Başının üzerinden sorular soruluyor, cevaplar alınıyordu.

“Eve yürüyerek gideceğinden veya bota bineceğinden bahsetti mi?”

“Yok. Bu konuda tek kelime etmedi. Ama yürüyerek gitmediğinden eminim.” Cambridge halkının çoğu gibi Gyltha da botla seyahatin tek yolculuk türü olduğunu düşünüyordu. “Onun çıktığı sırada yola çıkan biri onu gideceği yere bırakmayı teklif etmiş olabilir.”

“Benim korktuğum da o.”

“Sevgili Tanrım hepimizin yardımcısı olsun.”

Adelia içinden, “Hayır. *Hayır*,” diyordu. “Simon tedbirsiz değildi. Hele hünnap verilerek kandırılabilir bir çocuk hiç değildi. Kentli biriydi ve aptallık edip geri dönerken nehrin kıyısından yürümeyi seçti. Karanlıkta ayağı kaydı. Ölümü kaza eseri idi.”

Picot, “Aynı zamanda kim evden ayrıldı?” dedi.

Fakat Gyltha ona herhangi bir cevap veremedi. Zaten kaleye varmışlardı. İç taraftaki avluda bu sefer Yahudiler yoktu. Onların yerine düzinelerce kâtip vardı. Böcek istilasası gibiydi.

Vergi tahsildarı, Gyltha'ya, “Kraliyet kâtipleri. Kaza Mahkemesi için hazırlık yapmaya geldiler. Eyre Yargıçları için yapılan hazırlıklar günler sürer. Gelin. Bu taraftan. Onu şapele götürdüler.”

Şapele girdiklerinde içeride kale papazından başka kimse- nin olmadığını gördüler. Papaz elindeki buhurdanı bir yukarı

bir aşağı sallıyor, şapeli kutsuyordu. “Sör Rowley, cesedin bir Yahudi’ye ait olduğunu biliyor muydunuz?”

“Öyleymiş. Hristiyan olduğunu düşünmüştük ama kıyafetlerini çıkarınca “...” Peder Alcuin, söylediklerini kadınlar duymasın diye vergi tahsildarını kolunda tutup yana çekti. “Üstündekileri çıkarınca Yahudi olduğunun kanıtını gördük. Adam sünnetliydi.”

“Cesede ne oldu?”

“Tanrı aşkına burada kalamazdı. Götürülmesini emrettim. Buraya gömülemez. Ancak Yahudiler olay çıkardı. Piskoposu ilgilendiren bir mesele olmasına rağmen başrahibe haber gönderdim. Başrahip Geoffrey bu Yahudileri nasıl susturacağını bilir.”

Peder Alcuin arkada duran Mansur’u gördü. Yüzü durgunlaştı. “Bu kutsal yere bir başka dinsizi daha mı getirdin? Götür onu buradan.”

Sör Rowley, Adelia’nın yüzündeki umutsuzluğu gördü ve kısa boylu papazı cübbesinin ucundan tutup birkaç santim havaya kaldırdı. “Cesedi nereye götürdüler?”

“Bilmiyorum. Seni şeytan, beni aşağı indir!” Adam ayaklarının üzerinde durunca meydan okurcasına, “Umurumda da değil,” dedi. Buhurdan şıkırdatmaya geri dönerek, buhur ve sinir bulutuna karıştı.

Adelia, “Ona saygı göstermiyorlar,” dedi. “Picot bak ne güzel, düzgün bir Yahudi cenazesi düzenlemişler.”

Napolili Simon kentli bir hümanist olarak görünmüş olabilir ama o aslında dinine bağlı bir Yahudi’ydi. Dininin kuralla-

rını çiğnediği her anda vicdan azabı çekmişti. Cesedinin neredeyse hiç saygı gösterilmeden belirsiz bir sonuca bırakılması ve dininin gerektirdiği törenlerin yapılmaması Adelia'nın içini acıtmıştı.

Gyltha, "Bu hiç doğru değil," dedi. "Kutsal Kitap'ta da denildiği gibi; 'Rabbimi almışlar. O'nu nereye koyduklarını bilmiyorum.'"

Bu, o anda dine edilen bir küfür gibi algılanabildi ama öfke ve keder içinde söylenmişti.

Sör Rowley Picot, "Hanımlar," dedi. "Kutsal Ruh'a karşı gelmek zorunda kalsam dahi, Simon onurlu bir şekilde defnedilecek." Picot bulundukları yerde gitti ve geldi. "Görünce o ki Simon'un bedenini Yahudiler aldı."

Yahudilerin kulcsine doğru yürümeye başladı. Onu takip eden Adelia da kâhya kadının elini tutmuştu.

Kulenin kapısında duran Başrahip Geoffrey karşıdaki adamla konuşuyordu. Adelia adamı tanımıyordu ama hemen onun bir haham olduğunu anladı. Bunun sebebi kulağının yanından sarkan saç bukleleri veya kesilmemiş sakalları değildi ve adam Yahudi arkadaşları gibi eski püskü giyinmişti. Adelia'nın bu yargıya varmasının sebebi adamın gözleriydi. Gözleri adamın bilge biri olduğunu gösteriyordu. Başrahip Geoffrey'den daha sert bakıyordu ama en az onun kadar bilgiye sahip olduğunu anlatıyordu. Bu gözlerle sahip erkekler zamanında üvey babası ile sakin bir şekilde Yahudi kanunlarını tartışmıştı. Adamın Talmud öğretisine inanan bir bilge olduğunu düşününce içi rahatlamıştı. Bu kişi Simon'un bedenine gereken özeni göster-

recekti. Yasak olduğundan dolayı Sör Rowley ne yaparsa yapsın cesede otopsi yapılmasına izin vermeyecekti. Bunları düşünen Adelia'nın içi birazcık rahatlamıştı.

Başrahip Geoffrey, Adelia'nın ellerini tuttu. “Sevgili kızım, ne yıkıcı bir haber. Hepimiz için çok acı bir durum. Kaybının sende yarattığı kederin tanımsız olduğunu biliyorum. Huzur içinde yatsın. Ben de kendisini çok severdim. Kısa bir süreliğine yollarımız kesişmiş olsa da Napolili Simon Efendi'nin ruhunun güzelliği gördüm. Diğer dünyaya göç cdişi beni çok üzdü.”

“Başrahip, Simon Yahudi geleneklerine göre defnedilmeli. Yani bugün defnedilmesi gerckiyor.” Yahudilikte bir cesedi yer üstünde yirmi dört saatten fazla tutmak ona hakaret sayılıyordu.

“Ah! O konuya gelirsek...” Başrahip Geoffrey huzursuz gibiydi. Vergi tahsildarına döndü. Aynı şekilde haham da ona yönelmişti. Bu, erkeklerin üstüne düşen bir işti. “Sör Rowley, ortada bir sorun olduğuna şüphe yok. Daha önce bu konunun dile getirilmemiş olmasına şaşırıyorum ama bu mutluluk verici bir şaşkınlık. Yanımızda duran Haham Gotsce'nin kaledeki halkından hiç kimse buraya kapatıldığından beri vefat etmemiş...”

“Yemeklerin güzelliğindendir,” diyen derin sesin sahibi Haham Gotsce'ydi. Şaka yapmıştı ama yüzünde bu durumu ifade eden herhangi bir belirti yoktu.

Başrahip sözlerine devam etti. “Bu sebeple henüz herhangi bir düzenleme yapılmadı. Bu konudaki kusurumu kabul ediyorum...”

Haham Gotsce, “Kalede Yahudilerin defnedileceği bir mezarlık bulunmuyor,” dedi.

Başrahip Geoffrey bu sözleri başıyla onayladı. “Maalesef Peder Alcuin bu alanın Hristiyan toprağı olduğunu iddia ediyor.”

Sör Rowley yüzünü buruşturdu. “Geceleyin cesedi kente götürebiliriz.”

Haham Gotsce, “Cambridge’de de Yahudilere ait bir mezarlık yok,” dedi.

Bu durumdan utanç duyan başrahip hariç herkes hahama bakıyordu.

Sör Rowley, “Peki Chaim ve eşinin durumunda ne yapıldı?” diye sordu.

Başrahip isteksiz bir şekilde “Kutsal sayılmayan topraklara, intihar etmiş kişilerin yanına gömüldüler. Başka bir şey yapılsaydı bir isyan daha çıkabilirdi,” dedi.

Hepsinin önünde toplandığı kulenin açık kapısından içerde bir hareketlilik olduğu görülüyordu. Elllerinde leğenler ve kıyafetler olan kadınlar yuvarlak merdivenlerde bir aşağı bir yukarı gidip geliyordu. Koridorda duran bir grup adam kendi aralarında konuşuyordu. Adelia koridorun ortasında duran Yehuda Gabirol’u gördü. Adam elini alnına koymuştu.

Adelia da elini başına attı. Çünkü her şey bir yana, konuştukları sırada yukarıda acı çeken birisi vardı. Başrahip, haham ve vergi tahsildarının konuşmaları, ara sıra kulenin yukarıdaki pencerelerinden birinden çıkan derinden gelen kuvvetli bir ses ile bölünüyordu. Duyulan ses, inilti ile bir körüğün üfleyiş sesi arasında bir şeydi. Önlerinde duran adamlar sese aldırış etmiyordu.

“Ses kimden geliyor?” diye sordu ama kimseden yanıt alamadı.

Sör Rowley, hahama, “Ölülerinizi genelde nereye götürüyorsunuz?” diye sordu.

“Londra’ya. Kral, Londra’da Yahudi bölgesine yakın bir yerde mezarlığımızın olmasına izin verdi. Uzun zamandan beri orayı kullanıyoruz.”

“Sadece orası mı var?”

“Doğrudur. Bir tek orası var. York’ta, İskoçya sınırında, Devan veya Cornwall’da ölürsek tabutumuz Londra’ya gönderilmek zorunda. Tabi belli bir ücret ödenmesi gerekiyor. Bir de kentlerden geçerken geleneklerimize göre bize havlaması gereken köpeklerin kiralanması var.” Neşe içermeyen bir gülüş sergiledi. “Pahalıya patlıyor.”

Sör Rowley, “Bilmiyordum,” dedi.

Haham nazikçe başını salladı. “Nasıl bilebilirdiniz ki?”

Başrahip Geoffrey, “Gördüğünüz gibi bir açmazdayız,” dedi. “Zavallı ceset kale topraklarına defnedilemez. Londra’ya götürebileceğimizden de şüphe duyuyorum. Kent halkına belli etmeden bunu yapabilir miyiz, yaparsak da güvenliği yeterince sağlayabilir miyiz emin değilim.”

Londra? Kent halkı? Adelia’nın huzursuzluğu artık içinde barındıramayacağı türden bir kızgınlığa dönüşüyordu.

Öne çıktı ve sözlerini sıralamaya başladı. “Affedersiniz ama Napolili Simon başınızdan atmanız gereken bir yük değil. O, buraya Sicilya Kralı tarafından, aranızda bulunan bir katili bulmak için gönderildi ve eğer bu adam haklıysa...” Vergi tah-

sildarını işaret etti, "...bu amaç uğruna hayatından oldu. Tanrı aşkına en azından onu saygın bir şekilde defnetmeyi becerin."

Gyltha, "Adelia haklı, Başrahip," dedi. "Adam çok iyi bir beyefendiydi."

İki kadın sözleri ile adamları utandırıyorlardı. Daha büyük bir utanç kaynağı da yukarıdaki pencereden gelen bir diğer iniltiydi. Sesler artık daha da net bir hâl almıştı. Bunlar bir kadının feryadıydı.

Haham Gotsce nihayet açıklama yapma zahmetine girmişti. "Dina Hanımcfendi."

Adelia, "Bebek mi?" dedi.

Haham, "Zamanından biraz önce geliyor gibi ama kadınlar güvenli bir şekilde dünyaya geleceğini düşünüyor," dedi.

Adelia, Gyltha'nın, "Rab verdi, Rab aldı," dediğini duydu.

Dina'nın durumunu sormadı. Zaten o anda zavallının kötü bir durumda olduğunu biliyordu. Sinirleri birazcık yatışmıştı. Yeni bir şeyler kazanılabilirdi. Bu zalim dünyaya güzel bir şey katılabilirdi.

Haham, Adelia'nın durumunu fark etti. "Madam, bir Yahudi misiniz?"

"Bir Yahudi tarafından büyütüldüm ama şu anda Simon'un arkadaşından başka bir şey değilim."

"Simon senden bahsetmişti. Gönlünü ferah tut, sevgili kızım. Bizim gibi mütevazı bir topluluk için arkadaşının defnedilmesi kutsal bir görevdir. Şu ana kadar *tahara* yapıldı. Yani bir sonraki aşamaya geçerek beden yıkandı ve temizlendi. Beyaz bir kefen olan *tachrichim* giydirildi. Büyük bilge Rabban

Gamliel'in bir buyruğu olarak beden için söğüt dallarından bir tabut hazırlanıyor. Görüyor musun, elimizden geleni yapıyoruz. Onun için kıyafetlerimi parçaladım." Haham, yas tutmanın bir göstergesi olarak eski püskü olan kıyafetinin önünü yırtmıştı.

Adelia bunların yapıldığını düşünmüş olmalıydı. "Teşekkürler, Haham. Teşekkürler." Ancak söylemesi gereken bir şey daha vardı. "Simon yalnız bırakılmamalı."

"Yalnız değil. Yaşlı Benjamin *shomer* olarak görev yapıyor. Simon'un başında nöbet tutuyor, uygun mezmurları okuyor." Haham Gotsce etrafa bakındı. Başrahip ve vergi tahsildarı derin bir tartışmanın içindeydi. Haham sesini alçaltarak konuşmaya başladı. "Defin işi ile ilgili söylemem gerekenler var. Bizler gerektiğinde kurallarını esneten bir halkız. Böyle olmak zorundayız. Lord'umuz bizler için imkânsız olan şeyleri görüyor. Bazı değişiklikler yapmamıza müsaade eder." Daha da kısık sesle konuşmasına devam etti. Fısıldıyor gibiydi. "Hristiyanlık kanunlarının özellikle para söz konusu olunca esnek hâle geldiğini biliyoruz. Kendi aramızda kale topraklarından bir parça almak için para biriktiriyoruz. Böylece dostumuzun huzur içinde yatabileceği bir yeri olacak."

Adelia o gün o ana kadar gülümsememişti. "Benim çok param var."

Haham Gotsce arkasına baktı. "O zaman endişelenecek bir durum yok." Adelia'nın elini tuttu ve yas tutanlara okunan duayı okudu. "Rabbimiz, Kâinatın Hâkimi, Gerçek Yargıç ebedi olanı kutsasın."

Adelia'nın içini o anda belki duadan dolayı, belki iyi ni-

yetli bir adamın varlığından dolayı, belki de Dina'nın bebeğinin yakında doğacak olmasından dolayı huzur kaplamıştı.

Ama o yine de Simon'un öldüğünü, çok değerli bir kişinin dünyadan göçtüğünü düşünüyordu. Adelia, sen bu değerli hayatın kaza sonucu mu öldüğünü, yoksa bir cinayete kurban mı gittiğini bulmak için buraya getirildin. Senden başka kimse bunu yapamaz.

Ancak halen Simon'un cesedini incelemek istemiyordu. Bu isteksizliğin bir nedeninin de cesedin ona anlatabileceklerini öğrenmekten korkmasıydı. Eğer o vahşi, Simon'u öldürmüştse ona ölümcül bir darbe indirerek Adelia'nın görevi sonuçlandırmaya duyduğu arzuyu son hadde getirmişti. Simon'un ölümüyle Adelia yalnız, kalbi kırık ve ürkek bir kişi hâline gelmişti. Tüm sorumluluk onun üzerine kalmıştı.

Ancak Sör Rowley'in hızlı hızlı derdini anlattığı haham, Adelia'nın Napolili Simon'un bedeninin yakının da bulunmasına dahi izin vermiyordu. "Hayır," dedi. "Katiyen olmaz. Hele bir kadına hayatta izin vermem."

Başrahip Geoffrey yardımcı olmak amacıyla araya girdi. "*Dux femina facil.*"

Rowley, "Efendim, başrahip haklı," dedi. "Bu konuda bize liderlik yapacak kişi bir kadın. Ölüler onunla konuşuyor. Ona ölüme sebep olan şeyi anlatıyor. Bizler de oradan ölümden kimin sorumlu olduğunu bulabiliriz. Simon için ve adaletin sağlanması için bunu yapmak zorundayız. Buna çocukları öldüren kişinin sebep olup olmadığını bulmalıyız. Tanrı hatırına, adam sizin halkınızı kurtarmak için buralara geldi. Bir cinayete kur-

ban gitmişse öcünün alınmasını istemez misiniz?”

“*Exoriare aliquis nostris ex ossibus ultor,*” diyen başrahip yardımcısı olmaya devam ediyordu: “Ey öç alacak olan, ölü kemiklerim rehberin olsun.”

Rabbi onaylarcasına başını salladı ve, “Adalet güzel bir şeydir lordum ama bizler adaletin elde edilebileceği tek yerin öteki dünya olduğunu kabul ediyoruz. Bunun Tanrı hatırına yapılmasını istiyorsunuz ama Tanrı’mızın kanunlarını çiğneyerek O’nu nasıl memnun edebiliriz?”

Gyltha, Adelia’ya, “Şu adam, inatçı herifin teki,” dedi. Adelia da başını salladı.

“Onu Yahudi yapan da bu.”

Adelia, Yahudilerin hem ırklarının hem de dinlerinin neredeyse evrensel bir hâl almış, anlaşılması zor bir düşmanlığa rağmen nasıl ayakta kaldığını zaman zaman merak etmişti. Evsiz barksız bırakılmışlar, zulüm görmüşler, aşağılanmışlar ve hatta soykırım ile yüz yüze gelmişlerdi. Bu kötülöklere maruz kalan Yahudi halkı Yahudiliklerine daha inatçı bir şekilde sıkı sıkıya bağlanmıştı. İlk Haçlı Seferi sırasında bağnazlık ve içki ile sarhoş olan Hristiyan orduları bu gibi Yahudileri dinden döndürmeyi kendilerine İncil tarafından verilmiş kutsal bir görev olarak görmüş, karşılarına çıkan Yahudilerden vaftizi veya ölümlü tercih etmelerini istemişlerdi. Aldıkları cevap ise binlerce Yahudi’nin ölümü olmuştu.

Haham Gotsce mantıklı bir adamdı ama inancının ilkelelerinden bir tanesinin çiğnenmemesi ve ne kadar fayda sağlayacak olursa olsun bir kadının bir erkek cesedine dokunmaması

için ölümü pahasına o kulenin merdivenlerinde duracaktı.

Adelia bunun üç büyük dinin en azından söz konusu olan şey onun cinsiyetinin aşağılanması olunca bir araya geldiğinin göstergesi olduğunu düşündü. Aslında Adelia *dinine bağlı bir Yahudi*'nin kız olarak dünyaya gelmediği için Tanrı'ya her gün şükrettiğine tanıklık etmişti.

Onun aklı bu tür düşüncelerle meşgulken hareketli konuşmalar da devam ediyordu. Sör Rowley bağırarak konuşuyordu. Lafı bitince Adelia'nın yanına geldi. "Az da olsa gelişme kaydettik. Başrahip ile bana cesede bakmak için izin verdi. Sen dışarıda kalıp bizim *neye* bakmamız gerektiğini söyleyebilirsin."

Komik bir durumdu ama Adelia dâhil herkes tarafından kabul görmüştü.

Yahudiler büyük bir çaba göstererek cesedi kulenin tepesinde duran tek boş odaya; Adelia, Simon ve Mansur'un, Yaşlı Benjamin ve Yehuda ile ilk defa karşılaştıkları odaya taşımışlardı.

Haham, Adelia'nın hevesli bir şekilde cesede atılacağından koktuğu için Adelia'nın aşağıda, merdivenlerin başında beklemesini istemişti. Cankurtaran da Adelia'nın yanında duruyordu. Adelia odanın kapısının açıldığını duydu. Yaşlı Benjamin'in *Zebur* okuyan sesi bir anlığına merdivenlerde yankılandı ve kapı kapatıldı.

Adelia, Picot'ın haklı olduğunu düşündü. Simon, bedeninin anlatacakları gün yüzüne çıkmadan gömülmemeliydi. Adamın ruhu, ölü bedeninin söylemesi gereken şeylere kimsenin kulak vermemesini kendisine yapılmış büyük bir hakaret olarak

görecekti.

Taş merdivenin basamağına oturdu ve kendini toparlama-ya çalıştı. Boğulma sonucu ölümün işleyişini düşünmeye başladı.

Bir kısmını kesmeden akciğerin şişip şişmediğini, alüvyon veya yabancı otların akciğere girip girmediğini bulmak zordu. Bu nedenle çoğunlukla diğer ölüm nedenlerini eleayerek tanıya ulaşacaktı. Aslında bunun cinayet kaynaklı bir ölüm olduğunu onlara gösterebilecek herhangi bir işaretin bulunma ihtimalinin düşük olduğunu düşünüyordu. Muhtemelen işe vakanın bir boğulma olduğunu varsayarak başlayacak, Simon'un suya girdiğinde canlı olup olmadığını bulacaktı. Ancak bu da yeni bir soruyu doğuruyordu: "Simon suya düştü mü, itildi mi?"

Yaşlı Benjamin'in, "Ya Rab, barınak oldun bize kuşaklar boyunca..." diyen sesi ile birlikte vergi tahsildarının çizmele-
rinin güm güm sesi Adelia'ya doğru geliyordu.

"Huzurlu görünüyor. Ne yapacağız?"

Adelia, "Ağzından ve burun deliklerinden köpük geliyor mu?" dedi.

"Hayır. Cesedi yıkamışlar."

"Göğsüne baskı uygulayın. Köpük çıkarsa silin ve bir daha baskı uygulayın."

"Haham bana izin verir mi bilmiyorum. Yahudi olmayan birisinin ellerine izin vermez."

Adelia ayağa kalktı. "Ona sorma, sadece yap." Yine ölü doktoru kimliğine bürünmüştü.

Sör Rowley hızlı hızlı yukarı çıktı.

"Ne gecenin dehşetinden korkarsın ne de gündüz uçan ok-

tan...”

Adelia yanında duran barbakanın üçgen şeklindeki boşluğuna yaslandı. Dalgın dalgın Cankurtaran’ın başını okşuyor, daha önceden de gördüğü manzaraya; nehre, ağaçlara ve ardındaki tepelere bakıyordu. Virgil’in pastoral şiirlerine benziyordu.

İçinden, “Ama ben gecenin dehşetinden *korkarım*,” diyordu.

Sör Rowley tekrar yanına gelmişti. “Köpük. İki sefer de köpük çıktı,” dedi. “Pembemsi.”

O zaman sudayken hayattaydı. Bu, bir şeylerin göstergesi ama kanıt sayılmaz. Kalbi teklemiş ve bu sebeple nehre düşmüş olabilir. “Morluk var mı?” diye sordu.

“Hiç görmedim. Parmaklarının arasında kesikler var. Yaşlı Benjamin, Simon’un ellerinde bitki yaprakları bulduğunu söyledi. Bunun bir anlamı var mı?”

Aynı şekilde bu da Simon’un nehirdeyken hayatta olduğunu gösteriyordu. Çok kötü bir anda sazları ve yabani otları yolmuş, yolduklarından arta kalanlar da ölüm spazmı geçirirken ellerinin içinde kalmıştı.

Adelia, “Sırtında ezilme var mı ona bak ama yüzüstü yatırma; bu dinlerine aykırı,” dedi.

Bu sefer Sör Rowley’in haham ile tartıştığını duyabiliyordu. İkisinin sesi de çok sert çıkıyordu. Yaşlı Benjamin ikisine de aldırış etmiyordu. “Beni yemyeşil çayırarda yatırır, sakın suların kıyısına götürür.”

Tartışmanın kazananı Sör Rowley’di. Tekrar Adelia’nın yanına gelerek, “Bazı yerlerine yayılmış ezilmeler var. Bura-

sında ve burasında,” dedi. Bir elini omzuna koydu ve diğer eliyle de sırtının yukarı kısmını gösterdi. “Acaba dövüldü mü?”

“Yok. Bu bazen ortaya çıkabilir. Su üstüne çıkmak için çaba gösterince omuzlar ve boyun etrafındaki kaslar yırtılabilir. Boğulmuş, Picot. Sana ancak bunu söyleyebilirim. Simon boğulmuş.”

Sör Rowley, “Bir de çok belirgin bir zedelenme var. Burada,” dedi. Bu sefer kolunu sırtının arkasına doğru bükte. Adelia’nın gösterdiği yeri görmesi için arkasını döndü. Parmaklarını oynatıyordu. Kürek kemiğinin alt kısımlarında bir yeri gösteriyordu. “Buna ne sebep oldu?”

Sör Rowley, Adelia’nın yüzündeki ifadeden, anlattığı yeri anlamadığını düşündü. Ayağının dibindeki merdivenlere tükürdü, diz çöktü ve yere tükürüğü ile bir daire çizdi. “Aynen böyle. Yuvarlak. Söylediğim gibi çok belirgin. Bu nedir?”

“Bilmiyorum.” Adelia çileden çıkmıştı. Ufak tefek kanunlarıyla, kadının kötülüğün başlangıcı olduğundan duydukları korkuyla ve saçmalıklarıyla doktor ve hasta arasına engel koyuyorlardı. Simon ona sesleniyordu ama onlar Adelia’yı yanına yaklaştırmıyorlardı. “İzin verir misin?” dedi.

Merdivenleri çıktı ve odaya daldı. Ceset yan yatırılmıştı. İçeriye girip çıkması bir dakika dahi sürmedi.

Sör Rowley’e, “Simon öldürülmüş,” dedi.

“Mavna sıırığı mı?” dedi.

“Muhtemelen.”

“Sıırığı kullanarak mı onu suyun altında tuttular?”

“Evet.”

On Birinci Bölüm

Kale surları okçuların kaleye yapılan saldırıları püskürtmesi için kullanılan bir siperdi. Stephen ve Mağilda'nın savaşında da bu amaçla kullanılmıştı. Ancak o gün kale surlarında etrafı kolaçan eden nöbetçi ve mazgallardan birinin yanında duran pelerinli bir kadın ile köpeğin dışında kimse yoktu. Nöbetçi, kadına iyi günler dilemişti ancak cevap alamamıştı.

Öğleden sonraydı ve hava güzeldi. Yağmuru doğuya doğru iten ve batıdan esen hafif rüzgâr koyunlardan oluşan beyaz bulutları, yağmurla temizlenmiş masmavi gökyüzüyle harmanlıyor; Adelia'nın baktığı dolu ve güzel manzarayı; pazar çadırlarını dalgalandırarak, köprünün yanına bağlanmış botların bayraklarını sallandırarak, söğüt dallarını dans edencesine kımıldatarak ve de nehri parıldayan düzensiz dalgalar hâlinde süpürerek daha dolu ve daha güzel bir hâle getiriyordu.

Ancak Adelia bunları fark etmemişti.

Simon'un katiline, "Nasıl yaptın?" diyordu. Onu suya atabileceğin bir konuma sokmak için neler söyledin? Sırtına bastırdığın sırıkla onu suyun altında tutmak için çok güç kullanmak

zorunda kalmamışsındır. Bir de kendi ağırlığıyla bastırıp sırtığın savrulmasını önlemişsindir.

İyilik ve bilgeliğin bütünleştiği bir yaşamın söndürülmesi bir ya da iki dakika sürmüş, Simon can çekişmiştir.

Adelia, “Tanrım Simon neler yaşadı?” diyor; alüvyon serpintilerinin yabani otların etrafını sardığını görüyor; Simon’un son nefesinin oluşturduğu baloncukların yüzeye çıkışını izliyordu. Onun yaşadığı paniği yaşıyordu. Cambridge havasını içine çekmek yerine su yutuyor gibiydi.

Dur: Bunun Simon’a bir faydası yok.

Onun için *ne* yapabilirim?

Tabi ki çocukların da katili olan caniyi adalete teslim etmeliyim. Ancak o olmadan bunu yapmak çok zor olacak. Simon zamanında, “*İş işten geçmeden bunu yapmak zorunda kalabiliriz. Onun düşündüğü gibi düşünmeliyiz,*” demişti.

Adelia da, “*O zaman siz yapın. Bu işte usta olan sizsiniz,*” demişti.

Adelia artık çocukları zevk için, Simon’u da tedbir almak için öldüren bir caninin aklını okumak zorundaydı.

Ancak o sadece bu durumun oynadıkları hayat oyununu ne kadar daralttığını görüyordu. İçi sıkılmıştı. Ama artık çocuklara yapılan işkenceye tanıklık ettiği anda hissettiği kızgınlığın sorunların çözüme kavuşturulması için bahsedilen bir tanrı olduğunu biliyordu. O ana kadar o ve Simon bu görevi üstlenmişti. Ancak oyunun devamını ve sonunu birlikte göremeyeceklerdi. Adelia’ya göre Simon’un katili oyundan üstünlüğün temsilcisini çıkarmıştı. Zaten oyunun kurucuları başkahramanı

oynayamazdı. Adelia, Cambridgeli kayıtsız ve faydasız oyuncularından biri olmuştu. Artık aşağıdaki duran, esintinin yüzlerine vurduğu, kadere boyun eğen küçük figüranlardan biriydi.

Aşağıdaki barakasının önünde oturan Agnes'in, yeğeni için ağlayan avcı Hugh'un, Gyltha'nın ve kaybedebilecekleri bir ruhu olan tüm erkeklerin ve kadınların acınası durumuna o da dâhil olmuştu.

Siperden ona doğru tanıdık ayak seslerinin geldiğini duyunca beklediği kişinin geldiğini fark etti. İçine girdiği girdapta tutunabileceği tek dal, vergi tahsildarının çocukların ölümünden sorumlu olmadığını öğrenmiş olmaktı. Ondan şüphe duyduğu için alçakgönüllülükle özür dilemek kendisini çok ama çok mutlu edecekti. Ancak adamın onun kafasının karışmasına sebep olduğu da yadsınamazdı.

Adelia soğukkanlı biri olarak görünmeyi seviyordu. Tıbbın mesleği için gerekli gördüğü nazik ama mesafeli tavrı herkese özellikle de tanıdıklarına gösteriyordu. Bu tavrı, onunla birlikte öğrenim gören arkadaşlarının ve ilk zamanlardaki hastalarının ona karşı terbiyesizlik yapmasının, davranışlarında aşırıya kaçmasının ve tacize yeltenmesinin önüne geçme konusunda ona yardımcı olmuştu. Aslında kendisini insanlıktan kopuk olan ama ihtiyaç duyulduğunda uğranılan sakin ve gizli bir varlık olarak görüyor, insanlığın savunmasızlığının bir parçası olmadığını savunuyordu.

Ancak o, yaklaşan ayak seslerinin sahibine yaşattığı hüznü ve paniği göstermiş, yardım istemişti. Ona güvenmişti. Çok kötü bir durumdaydı ve bu kişi yanında olduğu için Tanrı'ya

şükrediyordu.

Adelia karşısındaki Sör Rowley Picot’a bakıyordu, ancak adamın yüzünde hiçbir ifade yoktu. “Karar ne?” dedi.

Adelia, Simon’un ölümü ile ilgili soruşturma için acilen toplanan jüriye kanıt sunmak için çağrılmamıştı. Sör Rowley, ölüm konusunda bir uzman olarak önlerine çıkmasının Adelia’ya ya da ölümle ilgili gerçeğe bir faydasının dokunmayacağını düşünüyordu. “Öncelikle sen bir kadınsın ve de bir yabancısn. Sana inansalar dahi adın kötüye çıkacaktır. Ben onlara Simon’un sırtındaki zedelenmeyi gösterir; çocukların katilinin malî durumunu araştırdığını, bu yüzden de katilin kurbanı olduğunu söylerim. Ancak ne sorgu yargıcının ne de jürinin arap-saçına gelmiş durumu anlayacak zekâyâ sahip olduğunu düşünüyorum. Yargıç da jüridekiler de kas kafalıdır.”

Adelia, adamın o anki bakışlarından iyi bir karar çıkmadığını anlamıştı. “Boğulmaya bağlı kaza sonucu ölüm,” dedi. “Benim deli olduğumu düşündüler.”

Ellerini duvardaki mazgala koydu ve aşağıdaki kente bakıp öfkeyle nefes aldı. “Başarabildiğim tek şey, Aziz Peter’ı ve diğerlerini öldüren kişinin bir Yahudi olduğu konusundaki görüşlerini birazcık sarsmak oldu. Katilin bir Hristiyan olduğunu söyledim.”

Bir anda Adelia’nın aklındaki karmaşayı bir şey böldü, korkunç dişlerini gösterdi ve sonra tekrar kayboldu. Keder, hayal kırıklığı ve endişenin altında kaldı.

“Peki ya defîn?”

Sör Rowley, “Hıh,” dedi. “Benimle gel.”

Cankurtaran bir anlığına arka patilerinin üzerinde durdu ve sonra adamı takip etmeye başladı. Adelia da yavaşça onları takip etti.

Büyük avluda hazırlıklar devam ediyordu. Bir araya toplanan kâtiplerin muhabbet sesleri dinmek bilmeyen, sağır edici tahta ve çekiç sesinin arasında kayboluyordu. Kaza Mahkemeleri'nin Eyre Yargıçları kentin hapishanelerini boşaltıp, huzurlarına getirilen davaları karara bağladığında kullanılacak üçlü darağacını tutacak yeni bir yapı yükseliyordu. İlmiklerin yüksekliğine yetişecek, merdivenle çıkılan uzun bir masa ve sıra kale kapısının yakınlarına kuruluyordu. Yargıçlar buraya oturarak kalabalık halktan yüksekte duracaktı.

Sör Rowley, Adelia ve köpeğini bir köşeden geçirirken gü-rültülerin bir kısmı azalıyordu. On altı yıl boyunca süren Angevin krallığının sağladığı barış, Cambridgeshire şeriflerinin kendilerine verilen konuta ek bir yer yapmasına izin vermişti. Üçünün ulaştığı bu yapıdan merdivenlerle aşağı iniliyor, çukurda kalan duvarlı bir bahçeye çıkılıyordu. Bahçenin kemerli bir giriş kapısı vardı.

İçeride aşağıya doğru inerken sessizlik artıyordu. Adelia, çiçeklerin üzerine konan ve yükselen arıların sesini duyuyordu.

Süs çiçekleri yerine, şifalı otlar ve bitkiler için dikilmiş gerçek bir İngiliz bahçesine gelmişlerdi. Bahçe yılın bu döneminde çok fazla rengi barındırmıyordu. Sadece patikalardaki taşların arasından çıkan çuhaçiçeğinin rengi ve bir duvarın dibinden fırlayan bir sıra menekşenin yarattığı mavimsi ton görülüyordu. Ortalığa temiz ve toprağımsı bir koku yayılıyordu.

Sör Rowley sıradan bir şeyden bahsediyormuş gibi, “Burası olur mu?” dedi.

Adelia aptallaşmış gibi doğrudan adama bakıyordu.

Sör Rowley çok sabırlı bir şekilde, “Burası şerif ve eşinin bahçesi. Simon’un buraya gömülmesine izin verdiler.” Adelia’nın elinden tuttu ve bir patikadan geçirip papatyalarla bezenmiş, el değmemiş bir çimenliğin üzerinde duran ve beyaz çiçekler açmış bir kuş kirazı ağacının yanına getirdi. “Burayı düşünüyoruz.”

Adelia gözlerini kapattı ve derin bir nefes aldı. Bir süre sonra, “Onlara para vermeliyim,” dedi.

“Katiyen olmaz.” Vergi tahsildarı bu sözlere alınmıştı. “Burası şerifin toprağı dedim ama daha doğrusunu söylemek gerekirse burası Kilise’ye ait topraklar haricindeki İngiltere topraklarının her karışının nihai sahibi olan kralın. Henry Plantagenet, Yahudilerini sevdiği için ve ben de Henry Plantagenet’in yetkililerinden biri olduğum için Şerif Baldwin’e Yahudileri memnun ederek bir bakıma kralı da memnun edeceğini ve kısa zamanda Henry’nin kaleye geleceğini söylemem yeterli oldu.”

Sör Rowley durakladı ve kaşlarını çatarak sözlerine devam etti. “Krala her kente Yahudi mezarlığı yapılmasını bildireceğim. Böyle bir eksiklik yadsınamaz. Kralın bu konudan haberdar olduğunu sanmıyorum.”

Böylece herhangi bir ödeme yapılmamıştı, ancak Adelia kime borcu olduğunu biliyordu. Bu borcu düzgün bir şekilde ödemenin vakti gelmişti.

Adelia dizini büktü ve başını eğerek Rowley Picot’a, “Efen-

dim, size bir özür borçluyum. Size karşı duyduğum şüpheden dolayı çok çok özür dilerim. Göstermiş olduğunuz nezaket için de teşekkürlerimi sunarım,” dedi.

Sör Rowley, Adelia’ya baktı. “Ne şüphesi?”

Adelia açıklamak istemediğinden dolayı yüzünü buruşturdu. “Katilin siz olabileceğinize inanıyordum.”

“Benim mi?”

“Haçlı seferlerine katışmışsınız. Bence katil de sefere katılan biri. Çocukların kaçırıldığı ve öldürüldüğü tarihlerde Cambridge’deymişsiniz. Çocukların cesetlerinin taşındığı gece Wand-lebury Tepesi’nin yakınlarında olan kişilerden birisiniz...” Gerçekten de Adelia teorisini açıkladıkça mantıklı olduğu ortaya çıkıyordu. Böyle düşündüğü için özür dilemeli miydi? “Bu durumda ben ne düşünmeliydim?” dedi.

Sör Rowley taş kesildi. Mavi gözleri Adelia’ya bakıyordu. Bir parmağıyla da ona inanmadığını gösteriyordu ama kendi kendine bir anlığına düşündü. “Ben?”

Adelia sabırsızlanıyordu. “Bu şüphenin yersiz olduğunu anladım.”

Sör Rowley sert bir şekilde, “Aynen öyle,” dedi ve bir kızıl gerdan kuşunun uçuşuna neden oldu. “Madam size çocukları *sevdiğimi* de söyleyebilirdim. Çocuğum var diyemesem de birkaç tane çocuğun babası olabileceğimden şüpheleniyorum. Tanrı aşkına o şerefsizi yakalamaya çalışıyorum. Size de bunu söylemiştim.”

“Katil de böyle bir şeyi söyleyebilirdi. Siz yaptıklarınızın nedenini açıklamadınız ki.”

Bir anlığına düşündü. “Açıklamadım, değil mi? Açıkça söylemek gerekirse yaptıklarım benden başka kimseyi ilgilendirmez... yine de bu durumda...” Adelia’ya baktı. “Bu bana ders olsun, madam.”

Adelia, “Peki,” dedi.

Bahçenin ilerisinde taze şerbetçiotlarının yapraklarının duvarın taşlarına güzellik kattığı yerde çimenlerden oluşan oturacak bir yer vardı. Sör Rowley orayı işaret etti ve gidip yan yana oturdular. İç içe geçirdiği ellerini dizlerinin birinin üstüne koymuştu. Elleriyle dizini ileri geri götürüyordu.

Lafa kendini anlatarak başladı. “Benim şanslı biri olduğumu bilmelisiniz.” Sör Rowley, Hertfordshire’daki Aston lordunun saracı olan ve okuması gerektiğini düşünen bir babası olduğu için şanslıydı. Gücü ve yetenekleri insanların dikkatini çektiği için şanslıydı. Keskin bir zekâya sahip olduğu için şanslıydı... “Matematik zekâmın olağanüstü olduğunu da söyleyebilirim. Aynı şey dil öğrenme kabiliyetim için de geçerli...”

Adelia içinden, “Aynı zamanda gözünü daldan budaktan sakınmayan biri,” diyordu; bu, Gyltha’dan duyduğu bir laftı.

Genç Rowley Picot’ın yetenekleri babasının lordu tarafından fark edilmişti. Rowley, Cambridge’ye Pitagoras Okulu’na eğitim görmeye gönderilmişti. Burada Yunan ve Arap bilimlerine çalışmış, öğretmenleri tarafından II. Henry’nin şansölyesi De Luci’ye önerilmiş ve işe alınmıştı.

Adelia masum bir şekilde, “Vergi tahsildarı olarak mı?” dedi.

Sör Rowley, “İdari kâtibi olarak işe başladım, ancak son-

radan bizzat kralın dikkatini çekmeyi başardım,” dedi.

“Demek öyle.”

“Bunları anlatmaya devam edeyim mi, yoksa havaların güzelliğini mi konuşalım?”

Kendini azarlanmış gibi hisseden Adelia, “Rica ederim devam edin, lordum. Anlattıklarınız gerçekten ilgimi çekti,” dedi. Ne için bunca zaman sonra adama ilgi gösterdiğini merak ediyordu ama cevabını hemen buldu. Adam yaptığı ve söylediği her şeyi Adelia için tahammül edilebilir bir şekilde sunuyordu.

Adelia bir anda şaşkına döndü. İçinden, “Aman Tanrım, ondan hoşlanıyorum,” diyordu.

Bu durumu anlaması anlık olmuştu. Sanki hissettikleri bir süre boyunca içinde gizli bir yerde kendi kendine birikmiş, aniden göz ardı edilemeyecek boyuta ulaşmıştı. *Hoşlanmak mı?* Bacakları bu düşünceyle güçsüzleşmişti. Akli bu durumun olanaksızlığına duyduğu kuşkuya ve ortaya çıkabilecek sıkıntılara karşı gelmeye çalışıyordu.

Bu adam bana göre çok hafif. Tabi ki kilo bakımından değil ama kişilik özellikleri bakımından bana uygun değil. Bu sadece bir yanılgı, baharı yaşayan bir bahçenin güzelliği ve bu adamın umulmadık nezaketinin bende yarattığı bir çılgınlık. Şu anlık perişan bir durumda olduğum için böyle hissediyorum. Bu geçecektir; *geçmeli*.

Sör Rowley heyecanlı bir şekilde II. Henry hakkında konuşuyordu. “Ben kralın her türlü işi ile uğraşırım. Bugün vergi tahsildarıyım, yarın o ne isterse oyum.” Adelia’ya döndü. “Napolili Simon *kimdi?* Ne yapardı?”

“O...” Adelia kafasını toparlamaya çalışıyordu. “Simon... şey o... gizlice Sicilya Kralı için çalışıyordu. Benzer şeyleri başkaları için de yapıyormuş.” Ellerini sıkıca tuttu. Ellerimin titrediğini görmemeli. Bunu görmemeli. Adelia konsantre olmaya çalışıyordu. “Bir zamanlar bana kendisinin manevi işlerle ilgilenen bir doktora benzetilebileceğini, yani sorunlu durumların tamircisi olduğunu söylemişti.”

“Yani o bir iş bitiriciydi. ‘Endişelenmeyin, Napolili Simon halleder.’”

“Evet, sanırım böyle biriydi.”

Yanında duran adam başını salladı, çünkü Adelia artık onun kim olduğuna daha fazla ilgi gösteriyordu. Onun hakkındaki her şeyi öğrenmek istiyordu. Onun da bir iş bitirici olduğunu ve İngiltere Kralı’nın Angevin Fransızcası ile “*Ne vous en faites pas, Picot va tout arranger*” yani “Endişelenmeyin, Picot halleder” dediğini anlamıştı.

İş bitirici, “Hikâyenin ölü bir çocukla başlaması ilginç değil mi?” dedi.

İngiltere tahtının ve babasının onun için kurduğu imparatorluğun vârisi olan ve kraliyet soyundan gelen bir çocuk olan William Plantagenet, Kral II. Henry ve Aquitaine Kraliçesi Eleanor’un çocuğu olarak 1153 yılında dünyaya gelmiş, 1156 yılında vefat etmişti.

Rowley: “Henry, Haçlı Seferleri’ne inanmıyor. ‘Arkanızı dönersiniz ve döndüğünüze bir bakmışsınız bir piç tahtınızı çalmış.’ diyor.” Rowley gülümsüyordu. “Ama Eleanor seferlere inanıyordu. İlk kocası ile birlikte bir tanesine katılmıştı.”

Eleanor katıldığı seferle kiliselerde olmasa da Hristiyan dünyasında halen dillerden düşmeyen bir efsane yaratmıştı. Adelia'nın aklında çıplak göğüslü bir kadın savaşçının dindar ve zavallı Fransa Kralı Louis'i takip ederken çölde ilerlediğini gösteren bir sahne canlanmıştı.

“Küçük olmasına rağmen William cesurdu ve büyüyünce sefere çıkacağına ant içmişti. Eleanor ve Henry çocuk için küçük bir kılıç dahi yaptırmışlardı. Çocuk ölünce Eleanor kılıcın Kutsal Topraklar'a götürülmesini istedi.”

Duygulanan Adelia böyle şeylerin yapıldığına tanıklık etmişti. Bu amaçla birçok kişinin Salerno'dan geçtiğini görmüştü. Bazen bir baba oğlunun bazen de bir oğul babasının kılıcını taşıyor, günah çıkarmanın sonucunda verilen bir karar veya kendilerinin ya da ölen kişinin sözünü yarım bırakmama uğruna sefere çıkıyor, Kudüs'e gidiyordu.

Birkaç gün önce olsa bu tür şeyler onu bu kadar duygulandırmazdı ama Simon'un ölümü ve bu yeni, beklenmedik tutku onu acı verici duyguları hissetmeye hazır hâle getirmişti. Acı-nası bir duruma düşmüştü.

Rowley konuşmaya devam etti. “Uzun zaman boyunca kral bu göreve herhangi birini vermeyi reddetti. ‘Tanrı sözünü yerine getirmedi diye üç yaşındaki bir çocuğu Cennet’inden mahrum bırakmaz,’ diyordu. Ancak kraliçe bu işin peşini bırakmadı. Bu yüzden... yanılmıyorsam kral yaklaşık yedi yıl önce Angevin amcalarından biri olan Guiscard de Saumur’u kılıcı Kudüs’e göndermek için görevlendirdi.”

Rowley yine sırtıyordu. “Henry yaptığı her işte bir taşla

iki kuş vurur. Lord Guiscard kılıcı götürmek için seçilebilecek en iyi kişilerden biriydi. Güçlü, girişken biri olmanın yanı sıra Doğu'ya aşinalığı olan biriydi ama tüm Angevinler gibi fevri bir tarafı da vardı. Vasallarından biri ile arasında çıkan anlaşmazlık Anjou ile yapılan barışı tehlikeye atıyordu. Kral da Guiscard'ın gidişiyle sorunun ortadan kalkacağını düşünerek onu görevlendirdi. Onunla birlikte bir de atlı muhafız gönderilecekti. Henry ayrıca Guiscard ile birlikte kendi adamlarından birini de göndermesinin gerekli olduğunu düşündü. Diplomatik becerileri olan kurnaz birini, daha açık konuşmak gerekirse 'Guiscard'ı beladan uzak tutacak birini' gönderecekti."

Adelia, "O kişi siz mi oluyorsunuz?" dedi.

Rowley kendini beğenmişçesine, "Evet," dedi. "Henry o görevle birlikte beni şövalye ilan etti. Çünkü kılıcı taşıma görevini bana vermişlerdi. Kılıcı sırtıma bizzat Eleanor bağladı. O günden sonra kılıcı genç William'ın kabrine geri getirene kadar yanımdan ayırmadım. Geceleri sırtımdan çıkarırken kılıca sarılıp yatıyordum. Böylece Kudüs yolculuğuna çıktık."

Adı geçen yerin ismi hem iki insanı hem de içinde bulundukları bahçeyi karanlığa gömdü. Havayı üç karşıt inancın barındırdığı tapınma aşkı ve yaşadığı ızdırap ile doldurdu. Birbirine çarpmaya hazırlanan ve kendi sevgi ilahilerini mırıldayan gezegenler gibiydiler.

Sör Rowley tekrar, "Kudüs," dedi. Sheba Kraliçesi'nin sözlerini dile getiriyordu. "Bunların yarısı bile bana anlatılmadı."

Kendinden geçmiş bir adam, Kurtarıcısı tarafından kutsanmış taşlar üzerinde yürümüş, Via Dolorosa boyunca dizlerini

sürterek ilerlemiş, Kutsal Kabrin önünde ağlaya ağlaya kendini yerlere vurmuştu. Ona göre tüm erdemlerin merkezi olan bu yer İlk Haçlılar tarafından Hristiyan olmayanların yönetiminden arındırılmalı, böylece tüm Hristiyan hacılar bir kez daha oralara onun taptığı gibi tapabilmeliydi. O, Haçlılara hayranlık duyuyordu.

“Bugün dahi nasıl başardıklarını anlayamıyorum.” Kafasını sallıyor, halen merak ediyordu. “Sinekler, akrepler, sıcak... Öyle ki atınız siz onu sürerken bir anda ölüveriyor, lanet olası zırhınıza değdiğiniz anda elleriniz su topluyor. Hem de sayıca azlardı. Hastalıklarla boğuşuyorlardı. Ama Tanrı haçlılarla birlikteydi. Yoksa hiçbir şekilde O’nun Oğlu’nun evini yeniden ellerine geçiremezlerdi. O zamanlar böyle düşünüyordum.”

“Oralarda dinle ilgisi olmayan dünyevi zevkler de yaşanıyordu. İlk baştaki haçlıların soyundan gelenler Levant dedikleri yerin şartlarını kabullenmişti. Aslında onlar ile artık yaşam stillerini taklit ettikleri Arapları birbirinden ayırt etmek çok zor hâle gelmişti.”

Vergi tahsildarı bu kişilerin mermer saraylarını, incir ağaçları ve fiskiyelerle dolu avlularını, banyolarını tarif ediyordu. “Yemin ederim harikulâde Fas stili banyolar yapılmış, yerlere havuzlar döşenmişti.” O bunları anlatırken çekiciliğin dayanılmaz ve keskin kokusu küçük bahçeyi sarıyordu.

Grubundaki şövalyeler içinde özellikle Rowley bu gördüklerinden büyülenmişti. Büyülendiği şeyler, sadece o yerin farklı ve egzotik kutsallığı değil, bu kutsallığın iç içe geçmişliği ve farklı şekillerde dağılmış olmasıydı. “Oradaki işleyişin bu kadar

karmaşık olacağını düşünmezdim. Hristiyanların doğrudan Sarazenlerle karşı karşıya olduğu bir durum yoktu. Olay bu kadar basit değildi. Tanrı aşkına bir adamın sadece Allah'a taptığı için düşman olduğunu düşünürsünüz. Haçın önünde diz çöken adamın da bir Hristiyan olduğunu, bizim tarafımızda olması gerektiğini düşünürsünüz. O adam bir *Hristiyan*'dır ama illâki sizin tarafınızda değildir. Müslüman bir prens ile ittifak kurmuş olma ihtimali her zaman vardır."

Bu gibi şeyleri Adelia da biliyordu. Papa Urban 1096'da Kutsal Yerler'in Müslüman yönetiminden alınması için çağrıda bulunmadan çok önce İtalyan tüccarlar Suriye ve İskenderiye'deki Müslüman tüccarlarla barış içinde ticaret yapıyordu. Bu tüccarlar yapılan seferi hiç hoş karşılamamıştı. Sonra bir kez daha 1147 yılında insan mozaığının ne demek olduğunu kavramayan kişiler İkinci Haçlı Seferi adı altında Kutsal Topraklar'a girmiş ve kendi atalarının huzurunu bozmuştu. Böylece farklı inançlar arasında kuşaklar boyunca süregelen kârlı bir ortaklığı da tehlikeye atmıştı.

Rowley onu memnun eden inanç karışımını anlatırken Adelia da ona karşı hissettiklerine engel olmanın çabası içine girmişti. İnsanları sınıflandırmaya ve hemen yargılamaya alışık olan Adelia bu adamın haçlılar arasında nadir görülecek bir hassaslığa ve anlayışa sahip olduğunu görüyordu. Hayır. *Hayır*. Bu hayranlık geçmeli. Sana böyle bakmamalıyım. Âşık olmak istemiyorum.

Durumdan haberdar olmayan Rowley sözlerine devam ediyordu. "İlk başta Yahudilerin ve Müslümanların Kutsal Ta-

pınak'a en az benim kadar sevgi ile bağı olduğunu görünce şaşır-
dım. Orası onlar için de kutsal bir yerdi." Yaşanan gerçekle-
rin, haçlı seferinin haklılığı ile ilgili düşüncelerine şüphe düşür-
mesine izin vermiyordu ama sonradan gelen birçok haçlının
hoşgörüsüzlüğünü ve tutarsız tavrını hoş karşılamıyordu. O, ilk
haçlıların torunları olan, haçlı olmayı seçen ve medeniyetlerin
buluşma noktasına kendilerini kabul ettiren kişilerin yaşam tar-
zını ve dostluğunu tercih ediyordu. Onların misafirperverliği
sayesinde aristokrat Guiscard ve ekibi o yerlerde güzelce vakit
geçirmişti.

Eve dönme ile ilgili herhangi bir konu henüz gündeme gel-
memişti. Arapça öğrenmişler; merhem kokulu surlarda yıkan-
mışlar; yırtıcı, küçük kıızıl enseli doğan avlarına katılmışlar, on-
lara eşlik eden itaatkâr kadınlarla eğlenmişler, geniş kıyafetle-
rini giyinmişler, yumuşak minderler kullanmışlar; şerbetin ve
baharatlı yemeklerin tadın çıkarmışlar, zenci hizmetçileri çalış-
tırmışlardı. Savaşa girdiklerinde zırhlarını başlıklı Arap kıyafeti
ile kapatmışlardı. Sarazenlerden ayırt edilebilecekleri tek şey
kalkanlarının üzerindeki haç işaretleriydi.

Guiscard ve yanındakiler de savaşa gitmişler, böylece hacı
olarak geldikleri yerde haçlılara dönüşmüşlerdi. Kral Amalric,
Mısır'a ilerleyen Arap General Nur-ad-Din'i durdurmak ve Müs-
lüman dünyasını Hristiyanlara karşı bir araya getirmesini engel-
lemek için tüm Frankları acilen göreve çağırmıştı.

"Nur-ad-Din büyük bir savaşçı ve aynı zamanda büyük bir
pislikti. O zamanlar öyle düşünüyorduk. Anlayacağınız gibi
Kudüs Kralı'nın ordusuna katılarak Cennet'in Kralı'nın ordu-

suna da katılmış olduk.”

Ordu güneye doğru hareket etmişti.

Adelia o ana kadar yanında oturan adamın detaylıca ona altından yapılmış beyaz kubbeleri, büyük hastaneleri, insanlarla dolu sokakları, çöllerin enginliğini anlattığını fark etti. Ancak yapmış olduğu sefer söz konusu olunca bir boşluk vardı. Sadece “Kutsal çılgınlık” demiş ve şunları eklemişti: “Durum ne olursa olsun her iki taraf da mertti. Amalric hastalanınca Nur-ad-Din savaşa ara vermiş, onun iyileşmesini beklemişti.”

Hristiyan ordusunu takip eden Avrupalılar bir işe yaramıyordu. Papa sefere katıldıkları sürece tüm günahkârların ve suçluların bağışlanacağını ilan edince hiçbir fark gözetmeden insan öldüren erkekler Levant’a salınmıştı. Ne yaparlarsa yapsınlar İsa’nın onlara kucak açacağından emin bir şekilde hareket etmişlerdi.

Rowley, “Hayvanlar,” dedi. “Halen geldikleri çiftlikler gibi kokuyorlardı. Kölelikten kurtuldular. Artık toprak ve zenginlik peşinde koşuyorlar.”

Dinsiz olduklarını düşündükleri için Yunanları, Ermenileri ve Kıptileri kıyımdan geçirdiler. Yunan ve Roman felsefesinde uzman olan; Sami ırklarının Batı’ya verdiği matematikte, tıpta ve astronomide ileri düzeyde bilgiye sahip Yahudiler ve Araplar, okuma ve yazma bilmeyen ve böyle şeyleri öğrenmenin de gerekli olmadığını düşünen adamlarca yok edilmişti.

“Amalric onları hizaya sokmaya çalıştı ama bir kere oralara varmışlardı. Yırtıcı kuşlar gibiydiler. Arkanı dönüp baktığından Müslümanların mücevherlerini yutarak emniyete aldığını

düşündükleri için esirlerin karınlarını yardığını görebiliyordun. Kadın olmuş, çocuk olmuş onlar için bir fark yaratmıyordu. Bazıları orduya dahi katılmamıştı. Ortallığı yağmalamak için gruplar hâlinde ticaret yollarında dolanıyorlardı. İnsanları yakıyor, kör ediyorlardı. Yakalandıklarında ise ölümsüz ruhlar için bunları yaptıklarını söylüyorlardı. Muhtemelen bunlar şu anda da devam ediyor.”

Bir anlığına sustu. “Katilimiz de onlardan biri,” dedi.

Adelia hızlıca başını döndürdü ve ona baktı. “Onu tanıyor musun? Orada mıydı?”

“Gözümle görmedim ama evet oradaydı.”

Kızıl gerdan geri döndü. Lavantalardan oluşan bir çalılığın üzerinde kanat çırpıp, durduğu yerden kısa bir süreliğine aşağıdaki sessiz iki kişiye baktı ve bahçenin dışındaki bir dağ bülbülünü yakalamak için hızlıca uçtu.

Rowley, “Sevgili haçlıların neyi başardığını biliyor musun?”

Adelia başını sağa sola salladı. Adamın yüzüne inancını yitirmiş ifade yakışmıyordu ama o anda öyle bir hâl almıştı. Yaşlı görünüyordu. Adelia belki tüm bu neşeli tavırların altında aynen bir kayanın altının siyahlığı gibi karamsarlık olabileceğini düşündü.

“Sana neyi başardıklarını söyleyeyim,” dedi. “Birbirlerinden uzun zamandır nefret eden Arapların Hristiyanlara karşı derinden düşmanlık beslemesine neden olarak dünyanın daha önce görmediği türden büyük bir gücü bir araya gelmesini sağlıyorlar. Araplar buna, İslam diyor.”

Rowley yüzünü döndü ve eve doğru gitti. Adelia adamı izliyordu. Tombul değilmiş. Nasıl oldu da böyle düşündüm? Kallıplı biriymiş o kadar.

Adamın İngiliz birası için seslendiğini duydu.

Geri gelirken her iki elinde de büyük tahta bira bardağı vardı. Bir tanesini Adelia'ya uzattı ve, "İtirafta bulunmak insanı susatır," dedi.

Olay bundan mı ibaretti? Adelia bardağı aldı ve bir yudum içti. Gözlerini adamdan alamıyor, itiraf edeceği günah ne olursa olsun onu affedeceğini biliyordu.

Rowley ayağa dikilmiş ona bakıyordu. "William Plantagenet'in küçük kılıcını dört yıl boyunca sırtımda taşıdım. Savaştağında zarar görmesin diye örgü zırhımın içinde sakladım. Onunla birlikte savaştım. Derime öyle derinden işledi ki üzerimde bir haç işareti belirdi. İsa'yı Kudüs'e götürün sıpa gibi... Onur duyduğum tek yaram." Gözlerine baktı. "Görmek ister misin?"

Adelia gülümseyerek, "Belki daha sonra," dedi.

Kendi kendine, "Çok aptalsın, bir askerin hikâyesine vuruluyor, ona aldanıyorsun. Levant, cesaret, haçlı seferi... Hayali romantizm. Kendini toparlamalısın," diyordu.

Rowley, "Peki o zaman," dedi. Birasını yudumladı ve oturdu. "Nerede kalmıştım? Ah, tabi. İskenderiye'ye gidişimizi anlatacaktım. Nur-ad-Din'in Mısır kıyılarındaki limanlarda gemi inşa ettirmesini engellemeliydik. Sarazenlerin henüz deniz savaşlarına girmediğini hatırlatayım. Bir Arap atasözü şöyle der: 'Balıkların duasını duymaktansa devlerin gurultusunu tutmayı yeğlerim.' Ancak elbet bir gün deniz savaşlarına da başlarlar.

Bizler de o sıralarda Sina Yarımadası'ndan geçmeye çalışıyoruz.”

Kum, sıcak, susuzluk ve Müslümanların *hamsin* dediği gözleri oyan rüzgâr... Gizlenmiş İskit okçularının nereden geldiği belli olmayan saldırıları... “Lanet olası yarı at yarı insan centaurlara benziyorlardı. Attıkları oklar çekirge sürüsü gibi geliyor, saldırı sonucunda adamlar ve atlar kirpiye benziyordu.”

Ve bir anda Guiscard hasta düştü.

“Hayatında hemen hemen hiç hastalanmayan adamı birden ölüm korkusu sardı. Son nefesini yabancı topraklarda vermek istemiyordu. ‘Beni cvc götür, Rowley. Anjou’ya geri götüreceğine söz ver,’ dedi. Ben de söz verdim.”

Rowley hasta lordu adına Kudüs Kralı'nın önünde diz çökmüş, Fransa'ya geri dönmek istediklerini ve müsaade istediklerini bildirmişti. “Gerçeği söylemek gerekirse bu gelişmelerden ben de memnundum. İnsanları öldürmekten yorulmuştum. Yüce İsa'nın dünyaya gelme sebebi bu muydu? Tekrar tekrar kendime bu soruyu sordum. Kabrinde yatan küçük çocuğun kılıcını beklediğini düşündükçe uykularım kaçıyordu. Yine de...”

Birasının son damllarını da içti, başını salladı. Yorgundu. “Yine de oralara veda ederken... kendimi hain gibi hissediyordum. Yemin ederim Gusicard'ı evine götürme görevini üstlenmesem savaş kazanılmadan oralardan ayrılmazdım.”

Adelia içinden, “Ayrılmazdı,” diyordu. Ama neden kendini kötü hissettin? Sen hayattaydın. Aynı şekilde orada kalırsan canından olacak insanlar da böylece yaşamlarını sürdürecekti. Böyle bir savaşı sürdürmeyip terk ettiğin için neden utanç du-

yuyorsun? Belki de erkeklerin içinde olan vahşi içgüdüden dolayı böyle hissetmiştir. Tanrı aşkına ben de içimdeki içgüdüden dolayı anlattıklarından etkileniyor olmalıyım.

Geri dönüşlerini anlatmaya başlamıştı. “Kolay olmayacağını biliyordum. Beyaz Çöl’ün derinlerinde Bahariya adı verilen bir yerdeydik. Bir vaha bulunabilecek büyük bir yerdı ama Tanrı’nın dahi buradan haberdar olduğundan şüphe duyuyorum. Batıya doğru gitmek için Nil Nehri’ne ulaşmayı, oradan o zamanlar dost ellerde bulunan İskenderiye’ye botla ulaşmayı ve oradan da İtalya’ya giden yola çıkmayı düşünüyordum ama İskit süvarilerinin haricinde her çalının altından katiller çıkıyordu. Kuyular zehirlenmişti. Bir de ganimet peşinde koşan Hristiyan kanun kaçakları vardı. Guiscard orada bulunduğumuz yıllar boyunca bir sürü eski eser, mücevher ve ipek kumaş toplamıştı. Geri dönerken yaklaşık iki yüz metre uzunluğunda yük katırları ile gezinecek, saldırılara davetiye çıkaracaktık.”

Bu yüzden yanlarına rehine almışlardı.

Adelia’nın elindeki bira bardağı devrildi. “Rehine mi aldınız?”

Rowley sinir olmuştu. “Tabi ki aldım. Oralarda kabul gören bir şey bu. Sizin anladığınız türden insan kaçırma değil, batıdakinden farklı. Fidyeye almak için yapılmıyor. Levant’ta rehine güvenlik demektir.”

Rehinelerin bir garanti, mukavele olduğunu söyledi. İyi niyetin canlı kanıtı, bir anlaşmanın bozulmayacağına dair bir söz olduğunu ve farklı ırklar arasındaki diplomatik ve kültürel alışverişin bir parçasını oluşturduğunu anlattı. Dört yaşında olan

Frenk prensesler dahi Hristiyan babaları ile insanları esir alan Faslı kişiler arasındaki ittifakı güvene almak için rehine olarak veriliyordu. Büyük sultanların çocukları, ailelerinin iyi niyetinin göstergesi olarak Frenk evlerinde yıllarca kalabiliyordu.

“Rehineler kan dökülmesini engeller. Zekice bir fikir. Bir şehirde etrafının kuşatıldığını ve kuşatanlarla anlaşmak istediğini düşün. Çakallar peşinden gelip halkını öldürmesin, onlara tecavüz etmesin ve teslim olma işi herhangi bir karşılık verilmeden yapılsın diye rehine istersin. Aynı şekilde bir fidye ödemek zorunda olduğunu ama nakit parayı hemen bulamayacağını farz et. Bu durumda paranın geri kalan kısmını telafi etmek için rehine vermeyi önerirsin. Rehine alıp verme, hemen hemen her türlü iş için kullanılmaktadır. İmparator Nikeferos kendi sarayı için bir Arap şairin hizmet vermesini istedikten sonra halifeye şairin sağ salim geri gönderileceğinin bir teminatı olarak rehinele sunmuştur. Bunu bir tefecinin aldığı teminata benzetebiliriz.”

Adelia merakla başını salladı. “İşe yarayan bir yöntem mi?”

Ona göre mükemmel bir şekilde işliyordu. “Ben oradayken herhangi bir rehin verme durumunda işin tatlıya bağlanmadığını duymadım. Ancak ilk başlarda giden haçlılar biraz aceleci davranabiliyormuş.”

Adelia’yı inandırmaya hevesliydi. “Anlayacağınız çok mükemmel bir şey. Barışı koruyor, iki tarafın da birbirini anlamasına yardımcı oluyor. Örneğin; rehine olarak verilen soylu bir kişi kurulmasını istemese biz Batılı insanlar o Fas tarzı ban-

yolardan haberdar olamayacaktık.”

Adelia sistemin diğer taraf açısından nasıl işlediğini merak etmişti. Saf olup olmadıkları hakkında herhangi bir bilgisinin olmadığı Avrupalı şövalyeler kendilerini rehine olarak alan kişilere acaba neler yapmıştı?

Ancak Rowley bu konuda bocalıyor gibiydi. Yavaş yavaş konuşuyordu. Adelia adamın o kısma gelmek istemediğini düşündü. Kendisi de böyle bir şeyi istemiyordu. Korkunç şeyler duyabilirdi.

Rowley, “Ben de rehine aldım,” dedi.

Adelia adamın parmakları ile dizinin üstündeki yeleğinin ucunu kıvrırışını izledi.

İlerleyecekleri güzergâhın çoğunu elinde tutan Al-Hakim Biamrallah at Faraфра’ya bir temsilci göndermişti.

“Hakim, Fatımi hanedanından gelen bir Şii’ydi. Fatimiler, Nur-ad-Din’e karşı birçok kişi gibi bizim tarafımızda yer alıyordu.” Adelia’ya göz kırptı. “Orada işlerin karmaşık olduğunu söylemiştim.”

Hediyelerle birlikte yola koyulan temsilci, Guiscard’ın, adamlarının ve yük katırlarının Nil’e kadar güvenli bir şekilde götürülmesi için rehine verilmesini talep edecekti.

“Nil Nehri’nin orada rehineleri bırakacaktık. Hakim’in adamları da gelip onları oradan alacaktı.”

Adelia nazikçe, “Anladım,” dedi.

“İhtiyar tilki Hakim,” diyen Rowley bu sözleri adamı övmek için kullanıyordu. Kumaz bir tilki ahababına sesleniyordu. “Uzun beyaz sakalları ve bir de parmakla gösterebileceğinden

fazla sayıda eşi vardı. Daha önceden savaş zamanında birkaç sefer karşılaşmıştık. Birlikte ava gitmiştik. Adamı sevmiştim.”

Adelia halen Rowley’in güzel ellerine bakıyordu. Tıpkı birisinin bileğinde duran bir kuş gibi bulunduğu yeri tırmalıyordu. “O da kabul etti mi?”

“Evet, kabul etti.”

Temsilci hediyeleri bırakmış gelirken de yanına rehineleri almıştı. İki genç çocuk getirmişti. Hakim’in yeğeni Ubayd ve oğullarından biri olan Jaafar. “Ubayd sanırım on iki yaşındaydı. Babasının gözdesi Jaafar... Jaafar da sekiz.”

Ortalık kısa bir süreliğine sessizleşmiş, vergi tahsildarının sesi kısılmıştı. “Sevimli çocuklardı. Tüm Sarazen çocuklar gibi terbiyeliydiler. Biri amcası diğeri de babası için rehine olarak verilmekten dolayı heyecan duyuyordu. Bu onlara statü kazandırmıştı. Bunu bir macera olarak görüyorlardı.”

Rowley büyük ellerini büktü. Parmaklarının kemikleri görölüyordu. Tekrar, “Bir macera,” dedi.

Şerifin bahçesine açılan kapı aralandı ve içeriye ellerinde kürek taşıyan iki adam girdi. Şapkalarını çıkarıp Sör Rowley ve Adelia’ya selam verdiler ve önlerinden geçip kiraz ağacının bulunduğu tarafa yürüdüler. Kazmaya başladılar.

Çimenlerden oluşan yerde oturan kadın ve erkek, herhangi bir yorumda bulunmadan başlarını çevirdi ve adamları izlemeye başladı. Sanki onlarla ilgisi olmayan ve tamamen farklı bir yerde gerçekleşen bir şeye bakıyorlardı.

Rowley, Hakim’in Guiscard’ın eşyalarını taşıması için katır ve develeri kontrol edecek adamlar göndermenin yanı sıra

bir de onları koruması için iki tane savaşçı göndermesine sevinmişti. “O zamana kadar şövalyelerden oluşan grubumuz dağılmıştı. James Selkirk ve D’Aix, Antakya’da öldürülmüş, Gerard de Nantes de meyhane kavgasında ölmüştü. Asıl gruptan geriye sadece Guiscard, Conrad de Vries ve bir de ben kalmıştım.”

Guiscard ata binemeyecek kadar hâlsiz düşmüştü. Bu yüzden onu kölelerin taşıdığı bir tahtırevana koymuşlardı. Kölelerin adım adım ilerleyişi ile birlikte kurak bölge boyunca sürecek olan uzun ve yavaş bir yolculuk da başlamıştı. Bir süre sonra Guiscard’ın durumu yola devam edemeyecek kadar kötüleşmişti.

“Yolun yarısına gelmiştik. Ne ileriye ne de geriye gidebilirdik. Ancak Hakim’in adamlarından biri yolun birkaç kilometre uzağında bir vahanın olduğunu söyledi. Bizler de Guiscard’ı oraya götürdük ve büyük çadırlarımızı kurduk. Küçük ve boş bir yerdi. Birkaç tane hurma ağacı vardı. Tanrı’ya şükür ilkbahar havası güzeldi. İşte orada hayata gözlerini yumdu.”

Adelia, “Başınız sağ olsun,” dedi. Yanındaki adamın üzerine çöken keder dışarıdan anlaşılıyordu.

“İşte öyle.” Başını kaldırdı. “Oturup ağlayacak vakit yoktu. Ölü bedenlere ne olduğunu sizler daha iyi bilirsiniz. Hele bir de o sıcakta ceset çok hızlı etkilenir. Nil’e ulaşıncaya kadar ceset çok... neyse.”

Gusicard ayrıca hem Anjoulu bir lord hem de Henry Plantagenet’in amcasıydı. Mısır kumlarından oluşan isimsiz bir çukura gömülebilecek bir çapulcu değildi. Halkının cenaze ayinlerini gerçekleştirmesi için onun geri götürülmesi gerekiyordu.

“Her şey bir yana onu eve götürmeye söz vermiştim.”

O sırada Rowley mezara kadar peşini bırakmayacak bir hata yaptığını söyledi. “Kafileyi ikiye ayırdığım için Tanrı beni affetsin.”

Hızlı gitmek için iki genç rehineyi bulundukları yerde bırakmaya karar vermiş; De Vries ile birkaç hizmetçiyi yanına alıp mumyalama yapan birini bulma umuduyla cesetle birlikte Bahaia’ya doğru yolculuğa çıkmıştı.

“Mısır’daydık. Heredot’un Mısırlıların ölümlerini koruyuşu konusunda oldukça detaylı açıklamalar yaptığını biliyordum.”

“Heredot’un yazılarını okur musun?”

“Mısır ile ilgili yazdıklarını. Heredot, Mısır hakkında fazlaca bilgi veren biri.”

Adelia adamın bin yıllık bir rehberle çölde dolandığını düşünüyordu.

Rowley sözlerine devam etti. “Çocuklar durumdan epey memnundu. Mutluydular. Onları koruması için yanlarında Hakim’in iki savaşçısı vardı. Çok sayıda hizmetkâr ve köle de onlara hizmet ediyordu. Biz uzaktayken vakit geçirsinler diye Gusicard’ın en güzel kuşlarını onlara verdim. İkisi de şahinlerle ava çıkmaya meraklıydı. Yemek, su, büyük çadırlar, gece kalacakları sığınaklar... Yapabileceğim her şeyi yaptım. Olur da başıma bir şey gelirse diye Arap hizmetkârlardan birini olanları anlatması ve çocukların yerini söylemesi için Hakim’in yanına gönderdim.”

Kendi kendisine bir sürü mazeret sayıyordu. Bunları binlerce kez düşünmüş gibiydi. “Risk alan kişilerin bizler olduğu-

muza sanıyordu. Sadece ben ve De Vries yola çıkmıştık. Çocuklar güvendelerdi. Öyle olmalıydı.” Adelia’ya döndü. Onu kollarından tutup sarsacak gibiyi. “*Hep o lanet olası ülkeleri yüzünden.*”

Adelia, “Evet,” dedi.

İki adam Simon’un mezarını kazdıkları yerden toprak çıkarıyor ve çıkarılanları kenara atıyordu. Toprağın ve küreğinin sesi geliyordu. Sıcak kumların yarattığı zorlu ortamdan beş bin kilometre kadar uzaktalardı ama Adelia orada nefes alıyor gibiydi.

Gusicard’ın cesedinin bulunduğu tahtirevanı iki yük katırının üzerinde taşımak için özel bir koşum takımı hazırlamışlardı. Sör Rowley Picot, şövalye arkadaşı ve onlara katırları idare ederek çşlik edecek iki kişi, yanlarındaki yüklerle gidebildikleri kadar hızlı gitmişti.

“Baharia’da mumyalama yapan birinin olmadığını öğrendik ama kalbi çıkarıp muhafaza edileceği bir kaba koyacak ve bedeninin geri kalanını da kaynatıp iskeletini çıkaracak yaşlı bir şaman buldum.”

Yapılan işlemler Rowley’in düşündüğünden daha uzun sürmüştü. Ancak nihayetinde Gusicard’ın kemiklerini bir sırt çantasına, kalbini de bir kavanoza koyup De Vries ile yola koyulmuşlardı. Yaklaşık sekiz gün sonra çocukları bıraktıkları yere yaklaşmışlardı.

“Oraya varmamıza daha beş kilometre kadar vardı ama akbabaları görebiliyorduk. Kamp yağmalanmıştı. Tüm hizmetkârlar öldürülmüştü. Hakim’in savaşçıları parçalara ayrılmadan

önce saldırganlarla epey mücadele etmişti. Yerde saldırganlara ait üç tane ceset vardı. Çadırlar, köleler, eşyalar ve hayvanların hepsi götürülmüştü.”

İki şövalye çölün korku verici sessizliğinde hurma ağaçlarının birisinin üzerinden gelen ağlama sesini duymuştu. Ağlayan kişi Ubayd’dı. Hayattaydı ve fiziksel olarak herhangi bir yara almamıştı. “Saldırı gece gerçekleşmiş. Çocuk ile kölelerden biri de bir ağaca çıkıp yaprakların arkasına saklanmayı başarmış. Çocuk iki gece üç gün orada kalmış. Çocuğu aşağı indirmek için De Vries ağaca tırmandı ve ağaca sıkı sıkı tutunan çocuğun ellerini açmaya çalıştı. Çocuk olan biten her şeyi görmüştü. Kımıldayamıyordu.”

Bulamadıkları kişi ise sekiz yaşındaki Jaafar’dı.

“Hakim ve adamları geldiğinde halen etrafta çocuğu arıyorduk. Hakim mesajımın iltildiği sırada arazide başıboş bir yağmacı grubun dolandığı haberini de almış. Derhâl atına atlamış ve vahada esen bir fırtına gibi hızlıca gelmiş.”

Rowley başını öne eğmişti. İçine işleyen acıyı anlatıyordu. “Hakim beni suçlamadı. Tek bir kelime dahi etmedi. Şeyi... bulduğumuzda dahi sesini çıkarmadı. Ubayd adama olanların benim suçum olmadığını söylemişti ama ben geçen yıllar boyunca kimin suçlu olduğunu biliyordum. Onları orada bırakmamalıydım. Çocukları da yanıma almalıydım. Onlar benim sorumluluğum altındaydı. Benim rehinelerimdi.”

Adelia’nın parmakları ruhu daralan adamın ellerine bir anlığına değer gibi oldu ama adam hiçbir şey fark etmedi.

En sonunda Ubayd konuşmaya başlayınca saldırıyı düzen-

leyenlerin yirmi-yirmi beş kadar güçlü adamdan oluştuğunu söylemişti. Aşağıda katliam yapılırken farklı dillerin konuşulduğunu duymuş, ‘Çoğunlukla Frenkçe konuşuyorlardı’ demişti. Kuzeninın yardım etmesi için Allah’a dua ettiğini duymuştu.

“İzlerini takip etmeye başladık. Otuz altı saat kadar önce bulunduğumuz yerden ayrılmışlardı. Ancak talan ettikleri şeylerle çok hızlı gidemeyeceklerini düşündük. İkinci gün gruptan ayrılan ve güneye doğru giden birinin atının toynak izlerini gördük.”

Hakim adamlarından bazılarını yağmacıların asıl grubunun peşine göndermişti. O ve Rowley de gruptan ayrılan atının izini sürmeye koyulmuştu.

“Bunu neden yaptığımızı bilmiyorum. Adam yüzlerce sebepten dolayı yolunu değiştirmiş olabilirdi. Ancak kötü bir şeyler sezmiştik.”

Kumdan oluşan küçük bir tepenin ardında bir cisim üzerinde dolanan akbabayı görünce çocuğu bulduklarını anlamışlardı. Çıplak çocuk kumda iki büklüm olmuştu.

Rowley gözlerini kapattı. “O çocuğa öyle kötü şeyler yapmıştı ki hiçbir insan evladı ne öyle bir şeyi görmeli ne de gördüklerini anlatmaya kalkışmalı.”

Adelia kendisinin o hâle getirilmiş ölü bedenlere baktığını düşündü. Aziz Werbertha’nın kulübesinde onlara baktığımda bana kızmıştın. Onların başına gelenleri anlatmıştım. Özür dilerim. Gerçekten özür dilerim.

Rowley, “Birlikte satranç oynamıştık,” dedi. “Yolculukta mola verdiğimiz zamanlarda satranç oynamıştık. Zeki bir ço-

cuktu. On sefer oynadık. Sekizini o kazandı,” dedi.

Çocuğu Rowley’in pelerinine sarmışlar ve Hakim’im sarayına götürmüşlerdi. O gece feryat eden ve yas tutan kadınların eşliğinde çocuğu gömmüşlerdi.

Böylece gerçek av başlamıştı. Garip bir kovalamaca olmuştu. Müslüman bir kabile reisi ve Hristiyan bir şövalye hilal ile haçın birbiri ile savaştığı meydanlardan geçiyordu.

Rowlcy, “Şeytan çölde elini kolunu sallaya sallaya dolanıyordu,” dedi. “Üzerimizde kum fırtınaları gönderiyor, geriye silinmiş izler bırakıyordu. Dinlenme yerlerindeki haçlılar veya Faslılar tarafından harap edilmişti. İçecek tüm sular kurutulmuştu. Ancak ne olursa olsun hiçbir şey bizi durdurmuyacaktı. Nihayetinde ana gruba yetiştik.”

Ubayd haklıydı. Adamlar ayaktakımından başka bir şey değildi.

“Firariler, çoğunlukla Hristiyan dünyasının hapislerden alıp buraya gönderdiği kişiler. Katilimiz onların lideriydi ve çocuk ile birlikte mücevherlerin çoğunu da alıp adamlarını terk etmişti. Onları kendi hâllerine bırakmıştı. Adamlar neredeyse hiç direnç göstermediler. Çoğu haşhaştan dolayı kafayı bulmuştu. Geri kalanlar da adamın bıraktığı eşyaları almak için birbirleri ile kavga ediyordu. Öldürmeden önce hepsini sorguya çektik. Lideriniz kim? Nereye gitti? Nerelidir? Nereye doğru gidecek? Peşine takıldıkları adam hakkında hiçbir şey bilmiyorlardı. ‘Gaddar bir lider’ diyorlardı. ‘Şanslı bir adam’”

Şanslı.

“Bu gibi pislikler için karşısındaki adamın hangi ulustan

olduğunun hiçbir önemi yoktur. Onlara göre adam bir Frenk'ti. Yani İskoçya'dan Baltık'a kadar olan herhangi bir yerden gelmiş olabilirdi. Adamı doğru düzgün tarif de edemiyorlardı. Uzun boylu, esmer biri diyeni de vardı; orta boylu açık tenli diyeni de. Hakim'in merak ettiğini düşündükleri her şeyi anlatıyorlardı ama sanki adamı hepsi farklı görmüştü. İçlerinden biri adamın başından çıkan boynuzların olduğunu söylüyordu."

"Peki ya adı?"

"Rakshasa diyorlarmış. Bu oralarda şeytana verilen bir ad. Faslılar yaramazlık yapan çocukları onunla korkutur. Hakim'in söylediklerinden anladığım kadarı ile Rakshasa doğuda ortaya çıkmış. Sanırım Hindistanlı. Hindular eski çağlardaki savaşlarda Müslümanların üzerine onları salıyormuş. Geceleri farklı şekillere bürünüp insanlardan öç alıyorlarmış."

Adelia öne doğru eğildi ve lavantalardan kopardı. Çiçeği parmaklarının arasında dolandırırken İngiliz bahçesinin yeşilliğine bakınıyordu.

Vergi tahsildarı, "Zeki biri," dedi ama sonra sözlerini düzeltti. "Hayır, zeki değil. Sezgisi kuvvetli. Bir fare gibi ortalığı koklayarak yaklaşan tehlikeden haberdar oluyor. Onun peşinde olduğumuzu biliyordu. Yukarı Nil'e doğru gideceğinden emindik. Oraya geldiğinde onu yakalayacaktık. Hakim, Fatımi kabilelerine haber göndermişti. Ancak canı kuzeydoğuya, Filistin'e doğru dönmüştü."

Gazze'de tekrar izine rastlanmıştı. Teda Limanı'ndan Kıbrıs'a giden bir gemiye binmişti.

Adelia, "İzini tekrar nasıl buldunuz?" dedi.

“Gusicard’ın mücevherlerinin çoğunu almıştı. Bizden kaçmaya devam edebilmek için mücevherleri birer birer satıyordu. Bir şeyler sattığı duyuldukça da kabileler aracılığıyla Hakim’e haber veriliyordu. Adamın tarifini almıştık. Uzun boylu biriymiş. Benim boylarımdaymış.”

Sör Rowley’in yoldaşları Gazze’de yollarını ayırmıştı. “De Vries, Kutsal Topraklar’da kalmak istemişti. Benim gibi bir yükümlülük altında değildi. Jaafar onun rehinesi değildi ve çocuğun öldürülmesine yol açan kararı da o almamıştı. Hakim ise... iyi bir adamdı. Benimle gelmek istedi ama ona çok yaşlı olduğunu ve Hristiyanlarla dolu Kıbrıs’ta keşiş sürüsü içinde bir huri gibi görüneceğini söyledim. Tabii ki aynen bu kelimeleri kullanmadım ama işin özü buydu. Hemen oracıkta onun önünde diz çöktüm ve Tanrı; Baba, Oğul ve Kutsal Ruh’un ve de Meriem Ana’nın huzurunda gerekirse ölene kadar Rakshasa’nın peşinden gideceğime ve şerefsizin başını kesip Hakim’e göndereceğime ant içtim. Tanrı yardımcım olsun sözümü tutacağım.”

Vergi tahsildarı dizlerine yaslandı, kepini kafasından çıkartarak ve istavroz çıkardı.

Adelia taş kesilmiş oturuyordu. Bu adamın onda yarattığı nefret ve huzur duygularının tezatlığı kafasını karıştırmıştı. Simon’un ölümü ile hissettiği yalnızlık kısmen doldurulmuştu. Ama o Simon gibi biri değildi. Yağmacılar sorgulanırken onların başında durmuş, belki de sorgulanmalarına yardımcı olmuştu. “Sorgulama” kesinlikle ölümüne işkence yapma anlamına geliyordu. Simon böyle yapmazdı, yapamazdı. Bu adam, mer-

hametin savunucusu olan İsa'nın huzurunda öç almaya ant içmişti. Konuşurken bu andını yerine getirebilmek için dua okuyordu.

Ama Adelia adamın büzüşmüş ellerini tutarken ellerine gözyaşlarının damladığını fark etti. Bir anlığına Simon'un yokluğu, aynen onun gibi kendi ırkından ve inancından olmayan bir çocuğun ölümünden dolayı kalbi parçalanan biri tarafından doldurulmuştu.

Adelia kendini toparladı. Rowley yaşananları anlatmaya devam etmeden önce yürümek için ayağa kalktı.

Adelia da ayağa kalktı ve adamla birlikte yürümeye başladı. Rowley ona Levant'ın bataklığında yaşananları adım adım anlatmıştı. Şimdi ise birlikte adım atıyorlardı. Sırtında ölen adamın kalıntılarını taşıyan Rowley, Rakshasa denen adamı Avrupa'da takip etmişti.

Gazze'den Kıbrıs'a, Kıbrıs'tan da Rodos'a gitmişti. Adamdan hep bir adım, bir gemi gerideydi, ancak kuvvetli bir fırtınadan dolayı Rowley adamın izini kaybetmişti. İz, Girit Adası'nda tekrar bulana kadar kaçan ile kovalayanın arası açılmıştı. Oradan Syracuse'ye ve devamında da Apulia kıyılarına gitmişti. Salerno'ya...

Rowley, "Sen o zamanlar orada mıydın?" dedi.

"Evet. Salerno'daydım."

Napoli'ye, Marsilya'ya oradan da Fransa'nın çoğu yerine.

Rowley, Adelia'ya adamın Hristiyan bir ülkede çoğu kişinin takip etmediği bir güzergâhtan geçtiğini söylüyordu. Çünkü adamın gittiği yerlerde Hristiyanlar çok bulunmuyordu. Ona

yardım edenler önemsenmeyen kişiler yani Araplar ve Yahudilerdi. Mücevher ticareti ile uğraşan esnaflar, incik boncuktan süslü şeyler yapanlar, tefeciler, rehin karşılığı borç verenler, sokaklardaki işçiler, Hristiyan kadın ve erkeklerin eşyalarını tamir eden işçiler, varoşlarda yaşayanlar ve de kovalanan çaresiz bir katilin para kazanmak için mücevher satabileceği her türlü insan ona yardımcı olmuştu.

“Benim bildiğim Fransa’ya benzemiyordu. Fransa’nın tamamen farklı bir yüzünü gördüm. Farklı bir ülkedeydim sanki. Kör olmuşçasına dolanıyor, bir düğüm hâline gelen izi bu insanlara danışarak çözmeye çalışıyordum. ‘Bu adamı neden arıyorsun?’ diye soruyorlardı. Ben de ‘Bir çocuğu öldürdü,’ diyerek cevap veriyordum. Bu, adamın peşine düşmem için yeterli bir sebepti. Konuştuğum insanların kuzenleri, halaları, baldızlarının çocukları bir başka kentte yabancı birinin süslü bir mücevher sattığını ve kısa zamanda elinden çıkarması gerektiği için yok pahasına verdiğini duymuştu.”

Rowley duraksadı. “Hristiyan dünyasında yaşayan tüm Yahudilerin ve Arapların kendi ırkından ve dininden olan kişilerin hemen hemen hepsini tanıdığını biliyor muydun?”

Adelia, “Bu onlar için bir zorunluluk,” dedi.

Rowley omuz silkti. “Her neyse. Adam hiçbir yerde onu yakalayacağım kadar uzun kalmadı. Bir sonraki şehre ulaştığımda kuzeye doğru yola çıkmış oluyordu. Sürekli kuzeye doğru gidiyordu. Belirli bir yere gittiğini biliyordum.”

Düğüm hâline gelen izin üstüne bir düğüm daha atan başka olaylar da yaşanmıştı. “Adam ben Rodos’a varmadan birini da-

yorum. Belki de tek arkadaşı odur.” Rowley hafiften sırtıyordu. “Tanrı’ya şükür adamın fark edilmesini sağlayabildim. Birçok sefer eyerinde kuş kafesi olan uzun boylu bir adamın görüldüğü haberini aldım. Böylece nereye gideceğini öğreniyordum.”

O sıralar avcı ile avı Loire Vadisi’ne yaklaşıyordu. Taşıdığı kemiklerin evi olan Angers’e yaklaştığı için Sör Rowley’in kafası karışmıştı. “Ant içtiğim için Rakshasa’yı mı takip etmeliydim? Yoksa Gusicard’a verdiğim sözü tutup onu ebediyen kalacağı yere mi götürmeliydim?”

Yaşadığı ikilemin Tours’dayken onu bir katedrale yönlendirdiğini anlatıyordu. Ona yol göstermesi için Tanrı’ya dua etmişti. “Yüce Tanrım, merhametini ve şefkatini bana gösterdi. Arayışımın ardındaki gerçekçeyi gördü ve bana elini uzattı.”

Rowley katedralin büyük kapısından dışarı çıkarken güneş ışığı gözlerine vurmuş, aynı anda da yakındaki avludan bir kuş sesi duymuştu. Kuşun kafesi bir evin penceresinde duruyordu.

“Yukarıdaki kuşa baktım. O da bana baktı ve İngilizce konuşup ‘İyi günler,’ dedi. Ben de Tanrı’nın beni bu avluya bir sebep uğruna getirdiğini düşündüm. Kuşun Rakshasa’ya ait olup olmadığına bakmaya karar verdim. Kapıyı çaldım. Bir kadın açtı. Beyini sordum. Dışarıya çıktığını söyledi ama ben adamın orada olduğu ve aradığım kişi olduğunu anlamıştım. Kadın da yolda karşılaştıklarım gibi kirletilmiş ve korkmuştu. Kılıcımı çektim ve kadını iterek içeri girdim, ancak kadın merdivenlerden çıkmamam için direniyordu. Koluma bir kedi gibi yapışmıştı. Çılgılık atıyordu. Adamın yukarıdaki odadan bağırıldığını duydum. Ardından güm diye bir ses geldi. Pencereden aşağı atlamıştı. Tek-

rar geri dönecektim ama kadın yine bana engel oldu. Avluya varana kadar adam kaçmıştı.”

Rowley, bir sonuca ulaşamadığı takibini anlatırken içine düştüğü çaresizlikten dolayı elleri ile kıvrırcık ve sıkı saçlarını karıştırıyordu. “Sonra eve geri döndüm. Kadın evi terk etmişti ama yukarıdaki odada yere devrilen kafesinin içinde duran ve kanatlarını çırpıp kuşu gördüm. Adam atlarken kafesi devirmişti. Kafesi kaldırdım ve kuş bana adamı nerede bulabileceğimi söyledi.”

“Nasıl?... Nasıl söyledi?”

“Tabi bana adamın adresini vermedi ama o sulu, kendini beğenmiş gözleri ile bana baktı ve ne kadar yakışıklı, ne kadar zeki olduğumu söyledi. Kuşlara her zaman öğretilen şeylerden bahsetti. Bu sıradan sözlerin Rakshasa’nın sesinden geldiğini bilmek beni şok etmişti. Kuşu kendisi eğitmişti. Ne söylediğinden çok, söylediklerini *nasıl* söylediği önemliydi. Aksanı dikkatimi çekti. Cambridgeshire aksanı ile konuşuyordu. Sahibinin konuşmasını taklit ediyordu. Rakshasa, Cambridgeshireli biriydi.”

Vergi tahsildarı, ona yol gösteren Tanrı’ya minnettarlık duyduğunun simgesi olarak istavroz çıkardı. “Kuşun öğrendiklerini tekrar etmesine izin verdi. Artık yeterince vakit vardı. Guiscard’ı Angers’e götürebilirdim. Ne de olsa Rakshasa’nın nereye gittiğini biliyordum. Guiscard’ın mücevherlerinden geri kalanlarla evine doğru gidiyordu. Anlattıklarımı yaptı, anlattığım yerlerden geçti ama bu sefer benden kaçamayacak.”

Rowley, Adelia’ya baktı ve, “Kafes halen bende,” dedi.

“Kuşa ne oldu?”

“Boynunu bücktüm.”

Mezar kazıcılar işlerini bitirmiş, fark edilmeden gitmişti. Bahçenin diğer ucundaki duvarın büyük gölgesi çimlerden oluşan oturağa kadar uzanmıştı.

Akşamın serin havasında titreyen Adelia bir süredir üşüdüğünün farkına vardı. Belki o anda söyleyecek çok şey vardı ama aklına hiçbirisi gelmiyordu. Rowley de aynı durumdaydı. Doğruldu ve, “Cenaze işlerini halletmeliyim,” dedi.

İşleri onun yerine başkaları halletmişti.

Bir şerif, bir Arap, bir vergi tahsildarı, Augustine başrahibi, iki kadın ve köpek, evin dışındaki merdivenlerin tepesinde duruyordu. Söğüt ağacından yapılmış tabuta konulan Napolili Simon, bahçenin diğer ucundaki kiraz ağacının altında duran yerine taşınıyordu. Tabuta meşale taşıyan kişiler öncülük ediyordu. Arka taraftan da kaledeki tüm Yahudi erkekler geliyordu. Yas tutan kişiler belirginleşen, parlak ayın altında karanlıkta kalıyor, kiraz çiçekleri ise daha beyaz bir hâl alıyordu. Sanki yağması beklenen kar taneleri gökyüzünü kaplıyordu.

Şerif huzursuzdu. Mansur ellerini Adelia’nın omuzlarına koydu. Adelia da ona yaslandı, 91. mezmuru tekrarlayan hahamın derin sesini dinliyordu. Adelia bir süre sonra söylenenleri ayırt edebilir hâle geldi.

Adelia’nın ve oradaki kişilerin dikkate almadığı şey ise dışarıdan gelen gürültüydü. Kalenin gürültülü olmasına alışmışlardı ama bu sesler ana kapının oradan geliyordu. Peder Alcuin gelişmelerden duyduğu rahatsızlığı dışarıdakilere iletmişti.

Olanları duyan Agnes barakasını bırakıp kente koşmuştu. Actonlu Roger da kaleye gizliden bir Yahudi'nin gömüldüğünü ve kalenin kutsallığının bozulduğunu söyleyerek nöbetçileri kendine inandırmaya çalışıyordu.

Kiraz ağacının altında yas tutan kişilerin sesleri duyuluyordu. Bu tür bela çağrıştıran sesleri duymaya alışmışlardı.

Haham Gotscc aynı tonla sözlerine devam ediyordu. “*El ma'aleh rachamim. Shochayn bahm-ro...* Ana şefkati ile dolu Rab, kardeşimiz Simon'u koruyucu kanatlarının altına al; ulvi, kutsal ve saf huzura, parlayan semanın ışıklarına kavuşmasını sağla, ruhunu Atamız İbrahim'in yürüdüğü topraklarda öldürülen Kullarının ruhlarının arasına al...”

Adelia kelimeleri düşünüyordu. Masum bir kuş bir katilin söylediği kelimeleri tekrarlayabiliyor. Yine kelimeler o katilin öldürdüğü kişinin ardından söyleniyor, yaralı ruhuna merhem oluyor.

Tabutun üstüne tekrar tekrar atılan toprağın sesini duyuyordu. Törene katılan kişiler bahçeye doluyor, dış kapıya kadar uzanıyordu. Adelia ne Yahudi'ydi ne de bir erkek ama durduğu merdivenlerin önünden geçen tüm erkekler önünde duruyor, ona taziyelerini bildiriyordu. “*Hamakom y'nachem etchem b'toch sh'ar availai tziyon ee yerushalayim.* Rab, Zion ve Kudüs için yas tutan tüm kişilerle birlikte seni de huzura kavuştursun.”

Haham durdu ve şerife başıyla selam verdi. “Lordum, hayırseverliğinize duacıyız. Tanrı sizi belalardan korusun,” dedi ve herkes gitti.

Elbisesinin üstündeki tozları silkeleyen Şerif Baldwin,

“Öyleyse artık işimize dönelim, Sör Rowley. Boş durup katili memnun etmeyelim,” dedi.

Adelia duyduğu memnuniyeti dile getirdi ve, “Mezarı yarın ziyaret edebilir miyim?” dedi.

“Tabi. Tabi. Yanınızdaki Doktor Bey’i de getirebilirsiniz. Tüm bu telaş yüzünden vücudumda çıban çıktı. Rahat oturamıyorum.”

Kapıya doğru baktı. “Rowley, bu hengâme de neyin nesi?”

Ellerinde çeşitli silahlar, tırmıklar, yılanbalığı zıpkınları olan on kadar erkek Actonlu Roger’ın önderliğinde kapıya dayanmıştı. Hepsi de uzun zamandır içlerinde biriktirdikleri öfke-den kıpkırmızı olmuştu. Bahçeden içeri girerken farklı farklı belalar okuyorlardı. Ancak birkaç dakika sonra söylediklerinin “Çocuk katili” ve “Yahudi” sözleri üzerine kurulduğu anlaşıldı.

Bir elinde meşale bir elinde de tırmık olan Acton merdivenlere geliyordu. Bağırıyordu. “Ölen Yahudi cehennemde yacacak. Çok şükür Tanrım bizi onun yarattığı pislikten kurtardı. Yahudi’yi toprağımızdan çıkarmaya geldik. Tanrı’dan korkun sizi hainler.” Bağırırken etrafa tükürük saçıyordu. Arkasında duran iri yarı adam eline aldığı korkutucu satırı sallıyordu.

Diğer adamlar da etrafı araştırmak için bahçeye dağılmışlardı. Acton onlara dönerek, “Mezarı bulun kardeşlerim; bulun ki öfkemizi onun cesedine kusalım. O dinsize iyi davranmak yok,” dedi.

Adelia, “Hayır,” dedi. Onu mezarından çıkarmaya gelmişler. Simon’u mezarından çıkarmaya gelmişler. “Hayır.”

Roger merdivenlerden yukarı çıkarken tırpan ile Adelia’ya

işaret ediyordu. “Seni sürtük.” “Çocuk katilinin peşine düşmüş olabilirsin ama senden utanç duyuyoruz.”

Adamlardan biri kiraz ağacının yanında duruyor, bağılıyor ve diğerlerine el kol işaretleriyle haber veriyordu. “Burası. Burası.”

Adelia, Roger’ı kenara iterek merdivenlerden aşağı indi ve mezara doğru koşmaya başladı. Mezarın yanına gidince ne yapacağını bilmiyordu. Tek düşündüğü şey meydana gelecek korkunç şeye engel olmaktı.

Sör Rowley Picot da peşinden gitti. Mansur da onu takip etti. Actonlu Roger ayaklarını yere basa basa ilerliyordu. Diğer saldırganlar da olaya müdahale etmek için koşuşturuyordu. Herkes bir anda vuruşmaya, dövüşmeye, birbirini bıçaklamaya başlamıştı. İzdiham yaşanıyor, yere düşenler eziliyordu. Bağırış çağırış kopmuştu. Adelia da yere düşmüştü.

Şiddetin böylesine aşına değildi. Duyduğu acıdan çok, erkeklerin öfke dolu ani hareketlerinin ve güçlerinin yarattığı şoktan etkilenmişti. Yüzüne gelen bir çizme burnunu kırdı. Elleri ile başını koruyordu. Üzerinde kopan fırtına ortalığı darmadağın ediyordu.

Bir yerlerden herkesin sesine hükmeden kararlı ve etkili bir ses yükseldi. Başrahip onlara sesleniyordu.

Herkes birer birer ayrılıyordu. Ortalık sakinleşmişti. Üzerinden gölgeler geçiyordu. Sallanarak ayağa kalkmayı başardı ve Rowley Picot’ın olduğu yerden çekilen kişileri gördü. Picot’ın kasiğine bir satır saplanmıştı. Baltanın sağlandığı yerden kanlar fişkırıyordu.

On İkinci Bölüm

Sör Rowley, “Öldüm mü?” dedi.

Cevap veren Adelia, “Hayır,” dedi.

Solmuş ve zayıf düşmüş ellerden biri üzerindeki battaniyenin altında bir şey arıyordu. İzdırapla dolu bir çılgılık duyuldu. “Ah! Yüce İsa! Dikenim nerede?”

“Penisinizden bahsediyorsanız halen yerinde. Sargıların altında.”

“Oh!” Çökük gözler tekrar açıldı. “İşlev görecektir mi?”

Adelia, net bir şekilde, “Her bakımdan size iyi hizmet edeceğine eminim,” dedi.

“Oh!”

Tekrar gözlerini kapadı. Aldığı bilgilerle içi rahatlamıştı ama olanları hatırlamıyor gibiydi.

Adelia adamın üzerine doğru eğildi ve battaniyeyi düzeltti. Fısıldayarak, “Ucuz kurtuldun,” dedi. Sadece *erkeklik organı* değil, hayatı da tehlikeye girmişti. Satır, atardamarına denk gelmişti. İçeriye taşınırken kanamadan ölmesin diye Adelia elini yaraya bastırmak zorunda kalmış, içeriye girince de şerifin eşi-

nin nakış ipi ve iğnesi ile yarayı dikmişti. Ancak o zaman dahi fışkıran kanın çıkardığı zorluk ve yaptığı şeye hayretle bakan endişeli insanların varlığı işini güçleştirmişti. Attığı dikişlerin doğru yere gelip gelmediği şansa kalmıştı.

Adelia'nın bu yaptıkları, işin sadece yarısıydı. Satırın yarının içine sapladığı bez parçalarını çıkartmayı başarmıştı ama satırın bıçağından dökülen parçaların ne kadarının içeride kaldığını bilmiyordu. Vücut içinde kalan yabancı maddeler zehirlenmeye ve dolayısıyla ölüme yol açabilirdi. Genellikle de sonuç bu yönde oluyordu. Benzer duruma düşüp kangren olmuş cesetleri parçalarına ayırdığını hatırlıyordu. Merak edip ölüme sebep olan kısımları incelemişti.

Ancak bu seferki vaka onun için ayrı bir önem taşıyordu. Rowley'in yarası iltihaplanmış, adam ateşten dolayı sayıklamaya başlamıştı. Adelia hayatında daha önce hiç bu kadar dua etmemişti. Rowley'i soğuk suda yıkamış, ölü bir adamın dudakları gibi solgun ve hareketsiz olan dudaklarının arasından ateş düşürücü şuruplar vermişti.

Dualarını kime okuduğu belirsizdi. Bildiği tüm tanrılardan yardım istiyordu. Rowley'i hayata döndürmesi için onlara yalvarıyor, yakarıyordu.

Acaba yardım dilediği tanrılara hangi konuda sözler veriyordu? İnanç mı? Eğer öyleyse o artık Yehova'nın, Allah'ın ve Teslis inancının takipçisiydi. Ara sıra Hipokrat'a da vaatlerde bulunmuştu. Hastanın yüzünden ter boşalıp hırıltı ve iniltiyle dolu sesi hafif ve sıradan bir horlama sesini aldığında dua ettiği tüm tanrıların ve kişilerin ona gösterdiği merhamete şükret-

mişti. Gözlerine yaşlar dolmuştu.

Rowley uyanınca yine içgüdüsel hareketini yaptı. Adelia adamı izliyordu. “Şu erkekler ne kadar ilkel varlıklar,” diye düşünüyordu.

“Oh! Halen yerinde.” İçi rahatlayan Rowley gözlerini kapattı.

Adelia, “Evet,” dedi. Ölüm döşeğine düşünce dahi cinsel yaşantılarını göz ardı edemiyorlar. “Diken” demişti. Ne kadar saçma bir tabir.

Gözlerini tekrar açtı. “Sen halen burada mısın?”

“Evet.”

“Ne kadar zamandır buradasın?”

“Beş gece ve...” Pencereye doğru baktı. Öğleden sonra güneşinin ışıkları pencerelerin arasından geçip yerdeki tahtalara vuruyordu. “...yaklaşık yedi saat.”

“O kadar oldu mu? Seni de yordum.” Başını kaldırmaya çalıştı. “Neredeyiz?”

“Kulenin tepesinde.” Şerifin mutfağındaki masada yarası dikildikten kısa bir süre sonra Mansur hastayı Yahudilerin yukarıdaki odasına taşımıştı. Mansur, adam yaşam savaşı verirken onunla ilgilenen doktorun sakın bir yerde çalışabilmesini ve doktor ile hastanın baş başa kalabilmesini sağlamak için büyük çaba sarf etmişti.

Odada o zamanlar tuvalet anlamına gelen *gardrop* yoktu ama lazımlık taşımak için merdivenlerden inip çıkmaya istekli, daha doğrusu hevesli birçok kişi vardı. Bu kişilerin çoğunluğu bir Yahudi mezarını savunduğu için Sör Rowley’e minnet du-

yan Yahudi kadınlardı. Aslında Sör Rowley'in hayatı el birliği ile kurtarılmıştı. Hatta Adelia, canlarını dişlerine takan Mansur ve Gyltha'yı gücendirmemek için diğer kişilerden gelen yardım önerilerinin çoğunu reddetmişti.

Pencerelerden içeri hafif bir esinti girdi. Oda kalenin alt kısımlarında dolanan ve açık lağım çukurlarından gelen kötü havaya maruz kalmıyordu. İçeride sadece Cankurtaran'ın pis kokusu vardı. Köpeği dışarı atmışlardı ama pis kokusu merdivenlere açılan kapının altındaki boşluktan içeri girmişti. Yıkamışlardı ama postu hemen pis kokusuna kavuşmuş; insanın burnuna, beynine adeta saldırı düzenlemeye geri dönmüştü. Zaten saldırı konusunda becerebildiği tek şey buydu. Şerifin bahçesinde çıkan kavgada hırıltısı dahi duyulmamıştı. Aslında yapması gereken sahibinin yerine olaya atılmaktı ama nerede...

Yataktan yine ses geliyordu. "O şerefsizi öldürdüm mü?"

"Actonlu Roger'ı mı soruyorsunuz? Adamın durumu iyi ama kale burcuna hapsedildi. Kasap Quincy'i sakatlamayı, St. Gilesli Colin'in de boynuna darbe indirmeyi başardın. Bir de kilise için para toplayan bir adamı sakatladın. Baba olma ihtimali artık seninki kadar yüksek değil. Acton Efendi yara almadan kurtuldu."

"Vay pislik!"

Bu kadar kısa bir konuşma dahi onu yormuştu. Bir kez daha uykuya daldı.

Adelia adamın öncelik verdiği ilk şeyin cinsel hayat, ikinci şeyin de savaşmak oluştuğunu düşünüyordu. Şu anda daha zayıf görünsen de obur olduğun belli. Aynı şekilde kibirli biri ol-

duğun da söylenebilir. Bunların hepsi büyük günahları temsil ediyordu. Peki ama tüm insanlar içinde ben neden sana vuruldum?

Gyltha bu konuya açıklık getirmeye çalışmıştı. Rowley'in ateşi varken Adelia'nın yerine adamın başında beklemeyi teklif etmişti, ancak Adelia derhâl teklifini reddetmişti. "Onu seviyor olabilirsin kızım ama elden ayaktan düşersen ona bir faydan dokunmaz."

"Onu sevmek mi?" diyen Adelia kızmış gibiydi. "Ben hastam için endişeleniyorum. O... Ahh! Gyltha ben ne yapacağım? O bana göre biri değil."

Gyltha iç çekerek, "Hissettiklerinin adamın sana göre biri olup olmadığı ile ilgisi yok," dedi.

Adelia bu sözlerin doğru olduğunu kabul etmişti.

Adam hakkında söylenebilecek çok şey vardı. Kendisinin korumasızların koruyucusu olduğunu Yahudilere göstermişti. Komik biriydi. Ara sıra Adelia'yı güldürüyordu. Ateşler içinde yatarken dahi bir çocuğun parçalara ayrılmış bedeninin bulunduğu kumları tekrar tekrar ziyaret etmiş, aynı kederi ve suçluluk hissini bir kez daha yaşayıp acı çekmişti. Bedenini çöl kumları kadar sıcak bir ateş basarken sayıklamaya başlamış, kafasının içinde katili yakalamaya çalışmıştı. Adelia acılar içindeki adamın zayıf düşen bedeninin ateşe yenik düşeceğinden korktuğu için ona afyon vermişti.

Ancak adam hakkında söylenebilecek şeylerin içinde kötü olan özellikler de vardı. Ateşler içinde yatarken tanıdığı kadınlarla ilgili şehvet dolu laflar söylemiş, genellikle de onlara söy-

lediği şeyler ile doğuda yediği yemeklerden aldığı zevkleri birleştirmişti. Kısa boylu, ince belli Sagheerah, kuşkonmaz filizi gibi sert; Samina bir öğün boyunca yenilse bitmez; Abda havyar gibi siyah ve güzel. Bir menü oluşturacak kadar yemek adından bahsetmemişti. Ancak sıradaki ismi anlata anlata bitirememişti. Zabidah... Adelia'nın erkekler ve kadınların yatakta neler yaptığı konusundaki sınırlı bilgisi sıradan bir kadının esnek ve tuhaf davranışları ile yeni bir boyut kazanmıştı.

Daha ürkütücü olan ise adamın dışa vurduğu aşırı hevesiydi. Adelia ilk başta adamın görünmeyen biri ile yaptığı fantastik konuşmalarda sıkça kullandığı "lordum" kelimesini Tanrı için kullandığını sanmıştı ama bir süre sonra adamın II. Henry'ye hitap ettiğini fark etti. Rakshasa'yı bulup cezalandırma istediği İngiltere Kralı'nı memnun etme açısından da faydalı olacaktı. Cambridgeli Yahudilerden gelen gelire engel çıkaran sorunu Henry adına ortadan kaldırırsa kraliyetin memnun olacağını ve onu ödüllendireceğini umuyordu.

Üst düzey bir göreve terfi edilmeyi bekliyordu. Sayıklar-ken, "Baron mu, piskopos mu?" demiş, onu sakinleştirmeye çalışan Adelia'nın elini aradığı cevabı bulmuş gibi sıkıca tutmuştu. "Piskoposluk mu, baronluk mu?"

Her iki seçeneğin güzelliği de acısına merhem olmuyor, sayıklamaya devam ediyordu. "Hareket etmeyecek. Hareket ettiremeyeceğim." Kraliyet nişanını elde ettikten sonra üzerine binen yükleri taşıyamadığını düşünüyor gibiydi.

İşte böyle bir adamdı. Şüphesiz cesur ve şefkatli bir adamdı ama aynı zamanda açgözlü, çapkın, kurnaz ve statü peşinde

koşan hırs dolu biriydi. Hem dört dörtlük değildi hem de şehvet düşkünüydü. Adalia'nın sevmeyi isteyeceği veya seveceğini düşündüğü bir adam değildi.

Ama onu seviyordu.

Acı çeken adam başını yastıkta döndürüp yana bakmış, bu sırada boynu görünmüştü. Adelia'ya seslendi. "Doktor orada mısın? Adelia?" İşte o anda Adelia'nın eriyip biten kalbi gibi adamın günahları da erimişti.

Gyltha'nın dediği gibi, "Hissettiklerinin adamın sana göre biri olup olmadığı ile ilgisi yok."

Ancak ne olursa olsun Adelia için durum farklıydı. Vesuvia Adelia Rachel Ortese Aguilar'ın belirli bir amacı vardı. Zengin olmayı veya üst düzey bir göreve gelmeyi değil, sadece kendine verilen özel yeteneği gereğince kullanmayı amaçlıyordu. Yeteneği bu dünyaya diğer kadınlar gibi bir çocuk getirmesine engel teşkil ediyordu. O, yaşamın doğasını araştırmalı ve böylece yaşamları kurtarmalıydı.

Romantizm içeren bir sevginin ona göre olmadığını düşünmekten hiç vazgeçmemişti. O, Tanrı ile evlenen rahibeler gibi saflığını sürdürme yanlısıydı. Salerno Tıp Okulu'nda bu tutumunu sürdürdüğü sürece sorunsuz bir yaşam sürdüğünü; sakın, faydalı ve saygın bir kadına dönüştüğünü fark etmişti, ancak aynı zamanda hor görülmüştü. İçini kemiren tutkulardan dolayı acı çekmişti.

Kuledeki odada oturmuş eski cahilliğine yanıyordu. Bilmiyordun. İnsanın aklını kaybetmesine yol açan, tüm doğrularına şaşmasına neden olan bu hisleri bilmiyordun.

Ancak *mantıklı* davranmalısın. Mantıklı olmalısın.

Adamı kurtarmak için harcadığı saatler onun için bir ayrıcalıktı. Her şey bir yana herhangi birinin yaşamını kurtarmak büyük bir ayrıcalıktı. Hem kendisi için hem de Rowley için sevinç kaynağıydı. Mansur ile birlikte tedavi etmesi için Matildalar tarafından kaleye gönderilen hastalara bakmaya çağrıldığında adamın yanı başından ayrılmak istemiyordu. Yine de hastalara bakıyordu ama akli hep arkada kalıyordu.

Zaman sağduyulu olma zamanıydı.

Rowley teklif etse dahi evlilik söz konusu olamazdı. Zaten böyle bir teklifte bulunacağına ihtimal vermiyordu. Adelia kendisinin çok değerli bir insan olduğunu biliyordu ama adamın bunu fark edeceğinden şüphe duyuyordu. Adamın şehvet dolu anlarını anlattığı sıralarda tanımladığı kadınların mahrem yerlerdeki kılların rengine bakarak adamın esmer kadınları tercih ettiğini düşünüyordu. Bir diğer konu da Adelia'nın Zabidah gibi kadınların olduğu bir listeye giremeyeceği, girmeyeceği idi.

Kendini bu tür şeylerden uzak tutmuş, belirgin bir yüz güzelliğine sahip olmayan doktor bir kadının bu adama çekici gelmesi muhtemel değildi. Ateşliyen Adelia'ya gösterdiği arzular sadece iyileşme isteği ile şekillenmişti.

Ne olursa olsun Adelia'ya o gözle bakmıyordu. Aksi bir şey olsa seferini bu kadar açıkça anlatmaz, bu kadar küfürlü konuşmazdı. Kullandığı tabirlerle sanki kendine yakın gördüğü bir papaza, örneğin başrahip Geoffrey'e bir şeyler anlatıyor gibiydi. Hoşlandığı bir kadınla böyle konuşmazdı.

Her şeye rağmen piskopos olmayı kafasına koyan biri her-

hangi birine evlilik teklifi etmezdi. Peki ya bir piskoposun metresi olmak? Bu tür kadınlardan yüzlerce vardı. Kimileri gösterişli ve utanmaz fahişelerdi, kimileri de bir dedikodudan ve bir söylentiden öteye gitmeyen, gizli bir odada saklandığı ve piskopos âşığının isteğine göre hareket ettiği söylenen kişilerdi.

Adelia, Cennet'e hoş geldin. Sana bahsettiğim hayatı nasıl değerlendirdin? Tanrım, ben bir başrahibin fahişesiydim.

Peki ya bir baron olursa? Tüm baronların yaptığı gibi malını mülkünü arttıracak bir kadın mirasçı bulurdu. Zavallı kadın da hayatını çocuk yetiştirmeye, mutfak işleri ile uğraşmaya, kocasının kralın gönderdiği savaşıardan gelmesini beklemeye ve onu eğlendirmeye adardı. Kocasını da kesin gider başka kadınlarla eğlenir, cinsel arzularını doyurur ve üstüne de gayri meşru çocuklara babalık eder.

Adelia bu düşüncelerle kendini yormuştu. Yarattığı hayal dünyasında zina yapan biri olarak tasvir ettiği Sör Rowley Picot'a ve onun gayri resmî çocuklarına o kadar öfkelenmişti ki bir kâse un çorbası ile odaya giren Gyltha'ya, "Bu domuza bu akşam siz bakın. Ben eve gidiyorum," demişti.

Yehuda, Adelia'ya Rowley'in durumunu sormak ve onu yeni doğmuş oğlunun yanına götürmek için merdivenlerin başında bekliyordu. Dina'nın göğsüne yatmış olan bebek küçüktü ama olması gereken durumdaydı. Annesi ve babası bebeğin yerterince gelişmediğini düşünüyordu.

Endişeli olduğu görülen Yehuda, "Haham Gotsce ile "*brit mila*"yı sekizinci günde değil de ileriki bir tarihte gerçekleştirmeye karar verdik. Gücü yerine gelince uygulayacağız," dedi.

“Sizce ne yapmalıyız?”

Adelia bebek yeterince büyümeden sünnet edilmemesinin doğru bir karar olduğunu söyledi.

Dina, “Acaba sütümden mi kaynaklanıyor? Yeterince gelmiyor,” dedi.

Ebelik Adelia’nın uzmanlık alanı değildi. Bu alandaki temel bilgileri biliyordu ama Gordinus ona da diğer öğrencilerine öğrettiği gibi herhangi bir komplikasyon yoksa uygulamanın bilge kadınlara bırakılmasının daha iyi olacağını öğretmişti. Gordinus, gözlemlerine dayanarak doğumu erkek doktorlar yerine tecrübeli kadınlar yönettiğinde daha fazla bebeğin hayatta kaldığı bulgusuna varmıştı. Bu öğretisi çoğu ebeyi büyücülükle suçlamayı kendi çıkarlarına uygun gören Kilise ve tıp dünyası tarafından hoş karşılanmıyordu. Ancak Salerno’da erkek doktorların katıldığı doğumların sonucunda ortaya çıkan bebek ve anne ölümlerinin sayısı Gordinus’un haklı olduğunu gösteriyordu.

Adelia’nın karşısında duran bebek çok *küçüktü* ve kadının memesini emmesine rağmen besin alamıyordu. Bunun üzerine Adelia riski göze alarak, “Bir sütanne bulmayı düşündünüz mü?” dedi.

Yehuda küçümser bir şekilde gülümseyerek, “Ondan nerede bulabiliriz ki? Bizi kaleye kadar kovalayan pislikler yanıma bebekleri doyuracak bir anne vermiş mi? Sanırım gözlemlerinden kaçtı. Neden acaba?” dedi.

Adelia tekrar konuşmadan önce tereddüt etti ama teklifini sundu. “Leydi Baldwin’e kalede bir sütannenin olup olmadığını sorabilirim.”

Karşısındakilerin teklifini kınamasını bekliyordu. Onun sütannesi Margaret'ti ve başka Hristiyan kadınların da Yahudi evlerine bu görevle alındığını biliyordu. Acaba bu inatçı insanlar aralarına yeni katılan bir canlının, Yahudi olmayan birinin göğsünü emmesine izin verir miydi?

Dina'nın sözleri Adelia'yı şaşırtmıştı. "Kocacığım süt süttür. Leydi Baldwin'in temiz bir kadın bulacağından eminim," dedi.

Yehuda clini nazikçe çşinin başına koydu. "Bunu senin suçun olarak görmediği sürece sorun yok. O kadar acı çektin. Sonucunda bir oğlumuz olduğu için çok şanslıyız."

Adelia babalığın adamı büyüttüğünü, geliştirdiğini düşündü. Endişeli olmasına rağmen Dina, Adelia'nın onu en son gördüğü zamana göre daha mutluydu. Başlangıcı güzel olmayan evlilikleri bebeğin doğumuyla toparlanmıştı.

Adelia yanlarından ayrıldı. Yehuda dışarıya kadar peşinden gelmişti. "Doktor..."

Adelia hızlıca dönüp adama baktı. "Beni böyle çağırmanız. Doktorumuz, Amaralı Mansur Khayoun Efendi'dir. Ben sadece onun yardımcısıyım."

Şerifin mutfağında yaptığı işlemin dilden dile dolandığı belli oluyordu. Zaten yeterince sorun yaşamıştı. Uzmanlık alanı öğrenilirse hem Kilise ile hem de Cambridgeli doktorlarla karşı karşıya gelecekti.

Belki de o işlemi yaparken hep yanında duran Mansur'u ön plana çıkarırdı. Üstadının yaptığı işi gözlemlediğini, Müslümanların kutsal saydığı bir günde operasyonun yapıldığını ve Allah'ın o gün Mansur'un kana dokunmasına izin vermediğini

iddia edebilirdi.

Yehuda başını salladı. “Hanımım, sadece bebeğe Simon adını verdiğimizizi söylemek istemişti.”

Adelia, Yehuda’nın elini tuttu ve, “Teşekkürler,” dedi.

Yorgunluktan bitap düşmesine rağmen gün onun için bir anda farklı bir hâle bürünmüş, yaşam küçük bir jestle anlam kazanmıştı. Çocuğa verilen adla adeta kendini bulutların üstüne çıkmış gibi hissediyordu. Bulutlara oturmuş, ayaklarını sallıyordu.

Bunun aşk olduğunu hissediyordu. Beklenmedik anda gelen aşk, ruhunu hayata bağlıyordu. Daha önce martıların cam mavisî gökyüzünde bu kadar sade bir şekilde süzıldüğünü görmemiş, seslerinin bu kadar heyecan verici olduğunu hissetmemişti.

Simon’u ziyaret edecekti. Şerifin bahçesine gitmeden önce mezara götürmek için dış avluda çiçek arıyordu. Kalenin bu kısmı daha fazla kullanılmıştı. İçindeki tavuklar ve domuzlar sebzelerin çoğunu tüketmişti ancak eski bir duvarın üzerini kaplayan sarımsak otları duruyordu. Orijinal tahta kalenin bulunduğu yerdeki Sakson tepeciğinin üstünde karaçalı vardı.

Adelia zar zor birkaç tane çalıyı kırarken uzun bir tahta üzerinde yokuştan kayan çocuklar konuşmak için yanına gelmişti. Karşısında bir kız bir de erkek çocuk duruyordu.

“O ne?”

Adelia, “O benim köpeğim,” dedi.

Bir süreliğine hayvana baktılar ve duydukları sözleri düşündüler. Daha sonra, “Sizinle birlikte gelen o zenci, büyücü

mü?” dediler.

“Yok. O bir doktor.”

“Sör Rowley’i iyileştiriyor mu?”

Küçük kız, “Sör Rowley çok komik biri. Elinde tuttuğu şeyin fare olduğunu söylüyor ama elinden peni çıkıyor. Sonra da onu bize veriyor. Onu seviyoruz,” dedi.

Kendini tutamayan Adelia, “Ben de,” dedi. Küçük bir itirafta bulunmak hoşuna gitmişti.

Erkek çocuk parmağıyla bir yönü işaret ederken konuşuyordu. “Bunlar Sam ve Bracey. Onları içeri bırakmamalıydılar. Babam, ‘Yahudiler için karşı koymalıydılar,’ diyor.”

Çocuk yeni darağaçlarının yanındaki bir yeri, çift başlıklı bir boyunduruktan çıkan kafaları gösteriyordu. Muhtemelen bunlar Actonlu Roger ve kasaba halkı kaleye girdiğinde kapıda nöbet tutan muhafızlardı.

Kız çocuğu, “Sam onları içeri almak istemediğini söylüyor. Pisliklerin onu ittiğini söylüyor,” dedi.

Adelia, “Vah vah dedi. Ne kadar zamandır oradalar?”

Erkek olan, “Onları içeri bırakmamalıydılar,” diyordu.

Kız daha bağışlayıcıydı. “Gecelerdir oradalar.”

Boyunduruk bellerini acıtıyor olmalı. Adelia hızlıca yanlarına gitti. Adamların boynuna küçük bir tahta tabela asılmıştı. Üstünde “Görevini Yerine Getirmedi,” yazıyordu.

Boyunduruğun kurbanlarının ayaklarının dibinde biriken hayvan pisliklerine dikkat eden Adelia elindeki çiçek demetini yere koydu. Muhafızlardan birinin boynundaki tabelayı kaldırdı. Adamın yeleşini öne doğru çekti ve boynunu kesen ip ile

derisinin arasına yerleştirdi. Aynı şeyi diğerk adam için de yaptı. “Umarım az da olsa rahatlamışsınızdır.”

“Teşekkürler, hanımefendi.” İkisi de askerî disiplinde dümdüz ileri bakıyordu.

“Daha ne kadar süre burada kalmanız gerekiyor?”

“İki gün.”

“Vah, vah! Kolay olmadığını biliyorum ama ara sıra ağırlığı bileğimize verip ayaklarınızı ters yöne bükerseniz omurganızdaki gerginlik biraz azalır.”

Adamlardan biri monoton bir şekilde, “Aklımızda tutarız,” dedi.

“Peki.”

Şerifin bahçesinde bahçenin bir ucunda duran ve solucan otlarının kökünü kontrol eden şerifin eşi, diğerk uçta duran ve mezarın üzerine eğilmiş olan Haham Gotsce ile bağıarak konuşuyordu.

“Haham, bunları ayakkabılarının içine koymalısın. Solucan otu sıtmaya birebirdir,” diyen Leydi Baldwin’in sesi surlardan dahi rahatça duyuluyordu.

“Sarımsaktan daha mı iyi?”

“Çok daha iyi.”

Duyduklarından memnun olan Adelia, Leydi Baldwin onu görene kadar kapı girişinde bekledi. “Buyur, Adelia. Sör Rowley bugün nasıl?”

“Daha iyi, madam. teşekkürler.”

“Güzel. Güzel. Öylesine cesur bir savaşçıyı kaybetmeyi göze alamayız. Burnunuz nasıl oldu?”

Adelia gülümsedi. “Düzeldi. Geçti bile.” Rowley’in kanamasını durdurma çabası her şeyden üstün gelmişti. Burnunun kırıldığını ancak iki gün sonra, Gyltha burnunun kamburlaştığını ve mavi olduğunu söylediğinde fark etmişti. Şişlik inince kemiği hiç zorlanmadan yerine yerleştirmişti.

Leydi Baldwin başını salladı. “Ne güzel bir demet. Yemyeşil, bembeyaz. Haham mezarın orada. Git, aşağıya doğru git. Evet, köpek ya da her neysen sen de git.”

Adelia kiraz ağacına giden yolu takip etti. Mezarın üzerine sade bir tahta koyulmuştu. Üzerine İbranice Simon’un adı ve altına da “Burada Yatmaktadır” yazısı oyulmuştu. En altta “Ruhu ebedi yaşamın bir parçası olsun” sözüne karşılık gelen beş harf yazıyordu.

Haham Gotsce, “Şimdilik bu yeterli olur,” dedi. “Leydi Baldwin bir mezar taşı ayarlayacak. Kaldırılmayacak kadar ağır olacağını söylüyor. Böylece Simon’un kutsallığına laf edilemeyecek.” Ayağa kalktı ve ellerindeki tozları silkeledi. “Çok iyi bir bayan. Sağ olsun.”

“Evet. İyi biri.” Burası şeriften çok eşinin bahçesiydi. Çocuklarının oyun oynadığı, yemeklerini tatlandırmak ve evinin güzel kokmasını sağlamak için kullandığı bitkileri aldığı yerd. Kendi dinince aşağılanan bir adamın cesedine bahçesinin bir kısmını ayırması çok büyük bir fedakârlıktı. Tabi ki sonuç olarak burası kraliyete ait bir yerd ve bu tür şeyler ona sunulan *mücbir sebeplere* de dâhil ama Leydi Baldwin önerilen şeyi minnettarlıkla kabul etmişti. Gerçi içinden neler geçtiğini kimse bilemezdi.

Yardımda bulunan kişinin yardım ettiği kişiden daha fazla sevap kazandığı ile ilgili anlayış bu duruma çok uygun düşüyordu. Leydi Baldwin kalesindeki tuhaf topluluk için endişe duyuyordu. Çocuğunun bebeklik kıyafetlerini Dina'ya vermiş, Yahudilerin kendi kendilerine ekmek yapmaları yerine kalenin büyük fırınından pay alabilmesi için öneride bulunmuştu.

Leydi Baldwin hastanın yattığı odaya sığır jelatini götürdüğünde Adelia'ya Yahudilerden bahsetmişti. “Onlar da bizim gibi insan. Hahamları da şifalı otlar konusunda oldukça bilgili biri. Çok şey biliyor. Sanırım Paskalya’da çok sebze, bitki falan yerlermiş. Fakat bayır turbu gibi acı olanları tercih ediyorlar. ‘Tatlandırmak için neden biraz melekotu katmıyorsunuz?’ diye sormuştum.”

Gülümseyen Adelia, “Sanırım acı yemekleri gerekiyor,” dedi.

“Evet. O da böyle demişti.”

Artık bebek Simon’a süt verebilecek birisinin olup olmadığı sorma vakti gelmişti. Adelia rica edince Leydi Baldwin birisini bulacağına söz verdi. “Kaledeki metreslerden biri de olmayacak. Bebeğe *temiz* Hristiyan sütü verilmeli.”

Elindeki demeti mezara yerleştiren Adelia, Simon’u hayal kırıklığına uğratan tek kişinin kendisi olduğunu düşünüyordu. Başucundaki sıradan tahta, kendi ihmalkârlığının kurbanı olduğu düşünülen birini tarif etmemeli, altında yatan adamın cinayet sonucu öldüğünü bağırırçasına göstermeliydi.

“Haham bana yardım et,” dedi. “Simon’un ailesine mektup yazmalıyım. Vefat ettiğini karısına ve çocuklarına bildirme-

liyim.

Haham Gotsce, “Öyleyse yaz,” dedi. “Mektubu göndermenin bir yolunu buluruz. Londra’da Napoli ile yazışan tanıdıklarımız var.”

“Teşekkürler. Minnettar olurum ama takıldığım konu o değil... *Ne* yazacağımı bilmiyorum. Öldürüldüğünü ama ölümün bir kaza olarak kayıtlara geçirildiğini mi yazayım?”

Haham üfleyip püfledi. “Onun eşi sen olsaydın neyi bilmek isterdin?”

Adelia hiç beklemeden, “Gerçeği,” dedi ama sonra tekrar düşündü. “Bilmiyorum.” Simon’un Rebecca’sı için eşinin kazara boğulduğunu öğrenmek daha iyi olacaktı. Aksi hâlde Adelia gibi Simon’un son dakikalarını tekrar tekrar aklında canlandıracak, yas tutarken içini korku kaplayacaktı. Eşinin katilinin hak ettiğini bulmasını öyle derinden isteyecekti ki başka hiçbir şey içine su serpmeyecekti.

Kendini bitkin ve yenik hisseden Adelia, “Sanırım onlara gerçeği anlatmayacağım,” dedi. “Katil cezasını çekmeden böyle bir şeyi söyleyemem. Cani yakalanıp, cezalandırılırsa gerçeği onlara anlatabiliriz.”

“Gerçeği mi, Adelia? Bu kadar basit mi?”

“Değil mi?”

Haham Gotsce iç çekti. “Senin için öyle olabilir ama Talmud bize Sina Dağı’nın adının İbranice nefret etmek anlamına gelen “*sinah*” kelimesinden geldiğini söyler. Çünkü gerçek, gerçeği dile getirenlerden nefret edilmesine sebep olur. Yeremya’yı...”

Adelia ağlayan peygamber Yeremya'yı düşünüyordu. Üvey babasının villasının aydınlık iç avlusunda öğütler veren sakin, bilge ve zeki Yahudilere ait sesler, Yeremya'nın adını ağızlarına aldıklarında kötülüklerin geleceğinden bahsederdi. Oysa bugün hava çok hoştu. Kiraz çiçekleri o kadar güzeldi ki...

"... 'Gerçek, en güvenli yalandır,' diye eski Yahudi atasözünü unutmamalıyız."

Adelia, "Bu sözü hiç anlamamışımdır," dedi.

Haham, "Ben de," dedi. "Ancak dolaylı olarak bizlere dünyadaki diğer kişilerin bir Yahudi'nin söylediği gerçeğe hiçbir zaman tamamen inanmayacağını söylüyor. Adelia, er ya da geç gerçek katilin bulunacağına ve cezalandırılacağına inanıyor musun?"

Adelia, "Er ya da geç olacak," dedi. "Tanrı tez elden versin."

"Amen. Peki o mutlu günde Cambridge'nin sevgili halkının kalenin dışına dizileceğini, iki Yahudi'yi öldürdükleri ve diğerlerini de mahkûm hayatı yaşamaya zorladıkları için ağlayacağına ve özür diyeceğine de inanıyor musun? Yahudilerin kendi zevkleri uğruna çocukları çarmıha germediğinin Hristiyan dünyasında hemen duyulacağına da inanıyor musun?"

"Neden olmasın? Bunlar gerçekler."

Haham Gotsce omuz silkti. "Bu senin gerçeğin, benim gerçeğim, burada yatan yiğidin gerçeği. Belki bir ihtimal Cambridge halkı bunlara inanır ama gerçek geç duyulur, dilden dile dolaştıkça da gerçekliği azalır. Oysa duruma uygun yalanlar daha güçlüdür ve kısa zamanda her yere ulaşır. Bu sefer söylenen

‘Yahudiler Tanrı’nın Kuzusu’nu çarmıha gerdi. Onlar çocukları da çarmıha gerer’ yalanı da duruma uyuyor. Böylesine bir mantıkla söylenen kabul edilebilir, hoş bir yalan Hristiyanlık dünyasının tamamına hızlıca yayılır. Buna karşılık İspanya’daki köylüler aksaya aksaya kendilerine ulaşan gerçeğe inanır mı? Peki ya Fransa’daki çiftçiler? Rusya’dakiler?”

“Lütfen böyle düşünmeyin,” diyen Adelia’nın karşısındaki kişi bin yaşında gibiydi. Belki de öyledir.

Haham Gotsce mezarın üstünde duran bir yaprağı almak için yere eğildi ve tekrar doğruldu. Adelia’nın koluna girdi ve ona kapıya kadar eşlik etti. “Katili bul Adelia. Bizi bu İngiliz kabrinden çıkar. Ancak her şey bittikten sonra çocukları çarmıha gerenlerin yine Yahudiler olduğu söylenecek.”

Adelia tepeden aşağı inerken katili bulmayı düşünüyordu. Katili bul Adelia. Napolili Simon öldü, Rowley Picot saf dışı bırakıldı. Geriye kalanlar; bir ben bir de Mansur. Mansur İngilizce bilmiyor. Ben de bir doktorum, dedektif değil. Her şey bir yana bizden başka hiç kimse bulunması gereken bir katilin olduğunu düşünmüyor.

Actonlu Roger’ın kaleye düzenlediği saldırı için kolayca adam bulması Cambridge halkının Yahudilerin cinayetlerden sorumlu olduğuna halen inandığını gösteriyordu. Oysa halk cinayetlerin üçünün işlendiği sırada Yahudilerin kalede bulunduğunu biliyordu. Bu yaşananların hiçbirisi mantığa uymuyordu. Yahudiler farklı oldukları için korkuyor, kasaba halkı da bu korkunun ve farklılığın Yahudilere doğaüstü güçler verdiğini düşünüyordu. Yahudiler Aziz Peter’ı öldürdü. Bu yüzden diğer

çocukların katili de onlar.

Haham ve Yeremya'ya, Simon için duyduğu üzüntüye, dünyevi sevgiyi reddedip bilime hizmet etme konusunda verdiği karara rağmen gün güzelliğini sürdürüyor, onu aydınlatmaya devam ediyordu.

Bu nasıl bir şeydir? Ölüme, diğer insanların acılarına tanıklık ettim, onlar gibi güçsüz olduğumu fark ettim ama bir yandan da yaşamın sonsuz güzelliğini gördüm.

Kent ve kent halkı şampanya dolu bir bardaktaki soluk altın rengi köpükler gibiydi. Bir grup öğrenci yanından geçerken kepinin çıkarmıştı. Köprü geçiş ücreti olan yarım peni için ceplerini arayıp taramıştı ama parasının olmadığını fark edince görevli görmezden gelmiş, “Buyurun. Geçin. İyi günler dilerim,” demişti. Köprünün üzerindeyken yanından geçen yük arabası sürücülerinin ellerindeki kamçıları kaldırıp ona selam vermiş, yayalar yüzüne gülümsemişti.

Yaşlı Benjamin'in evine giden nehir kenarındaki uzun yolu tercih etmişti. Söğüt yaprakları ona dostluk edercesine dalgalanıyor, nehirdeki balıklar suyun üstüne çıkıp sevimli baloncuklar çıkarıyordu.

Yaşlı Benjamin'in evinin çatısında bir adam vardı. Adelia'ya el salladı. O da aynı şekilde cevap verdi.

“O kim?”

Matilda B., “Çatı tamircisi Gil,” dedi. “Ayağı iyileşmiş, çatıda tamir edilmesi gereken birkaç yeri görmüş, onları tamir ediyor.”

“Siz mi çağırdınız?”

Matilda, “Hayır. Kendisi geldi. Para falan istemiyormuş,” dedi. Göz kırptı. “Doktor ayağını iyileştirdi ya.”

Adelia, zamanında Cambridgeli hastaların onlara teşekkür etmemesinden yakınmıştı. Sadece birkaç tane hasta Dr. Mansur ve yardımcısına kendisini tedavi ettiği için teşekkür etmişti. Genellikle tedavi odasına somurtkan bir ifade ile giriyor aynı ifade ile çıkıyorlardı. Salernolu hastaların tam tersiydiler. Salerno’da hastalar tedavi olduktan sonra dakikalarca Adelia’ya duyduğu minnettarlığı dile getirirdi.

Ancak şimdi çatıları tamir ediliyordu. Gözlerindeki iltihaptan kurtulan demircinin eşi de akşam yemeği için ördek getirmişti. Tck kelime etmeden mutfağa bırakılan bir kavanoz bal, bir sepet yumurta, bir kalıp yağ ve deniz teresi olduğu sonradan anlaşılan bir kap iğrenç görünümlü şey Cambridge halkının minnettarlığını sözle iletmekten çok, somut şeyler yaparak gösterdiğini ortaya koyuyordu.

Önemli bir şeyin eksikliğini hissetti. “Ulf nerede?”

Matilda B. nehrin oradaki bir kızılağacı gösterdi. Ağacın altındaki sazlıkların arasında kirli kahverengi bir şapka görünüyordu. “Akşam yemeği için alabalık tutuyor. Gyltha’ya ona göz kulak olduğumuzu söyle. Ne hünnaplar için ne de herhangi biri için bulunduğu yerden ayrılmamasını söyledik.”

Matilda W., “Sizi özledi,” dedi.

“Ben de onu özledim.” Gerçekten de özlemişti. Rowley Picot’ın canını kurtarma telaşı içindeyken dahi çocuğun yanında olmadığı için üzüntü duymuş, Gyltha aracılığı ile ona haber göndermişti. Ulf’ün “Başınız sağ olsun,” dilekleri ile birlikte

gönderdiği bir parça ip ile tutturulmuş çuhaçiçeği demetini görürnce ağlayacak gibi olmuştu. Yeni yeni hissettiği bu sevgi, Simon'un vefatı ile birlikte daha parlak hâle gelmiş; ışığını Adelia'nın kendini toparlaması için gerekli olan kişilere, özellikle de Cam Nehri'nin sazları arasında ters çevrilmiş bir sepetin üzerinde oturan ve kirli elleriyle el yapımı bir oltayı tutan çatık kaşlı çocuğun üzerine vurmaya başlamıştı.

Ulf'e, "Kenara kay. Hanımefendinin oturmasına müsaade et," dedi.

Ulf gönülsüzce kenara kaydı ve Adelia çocuğun yerine oturdu. Yanındaki sepette duran balıkların sayısına bakılırsa Ulf kendine güzel bir yer seçmişti. Tam olarak Cam Nehri'nde avlanmıyordu. Avlandığı yer akıntının sazlıkların arasından geldiği ve alüvyonlarla yönlendirildiği genişçe bir kanaldı. Kanal ileride nehre akıyordu.

Cam Nehri, bir zamanlar istilacı Danimarkalıları püskürtmek için kullanılan durgun ve pis kokulu bir kanal olan King's Ditch'e kıyasla temizdi, ancak titiz Adelia Cuma günleri balık yemek zorunda kalsa da nehirde alınan balıkların sağlıklı olup olmadığından emin değildi. Çünkü güneydeki köylerin önünden akan nehrin, insanların ve hayvanların atıkları ile kirlendiğinden şüpheleniyordu.

Ulf'ün balık yakalamak için kaynak suyunu tercih etmesi hoşuna gitmişti. Bir süre sessizce oturdu ve balıkların su içinde süzülüşünü izledi. Sazlıkların arasında parıldayan yusufçuklar uçuşuyordu.

"Rowley-Powley nasıl?" dedi

Adelia, “Terbiyeni bozma,” dedi. “Rowley şu an daha iyi.” Azarı işiten Ulf, balık avlamaya geri döndü.

Adelia nazikçe, “Ne tür kurtlardan kullanıyorsun? Sanırım işe yarıyorlar,” dedi.

“Bunlar mı?” diyen Ulf tükürdü. “Mahkeme başlayıp, insanlar asılana kadar bekle. O zaman en güzel kurtları görürsün. Onlarla istediğın balığı yakalarsın.”

Adelia anlamayınca sordu. “İnsanların asılmasının bununla ne ilgisi var?”

“En çok işe yarayan kurtlar darağaçlarının altında çürüyen cesetlerde olur. Herkesin bunu bildiğini sanıyordum. Darağacı kurtları ile her türlü balık yakalanır. Bunu bilmiyor muydun?”

Bilmiyordu. Öğrendiğine de pişman olmuştu. Çocuk onu cezalandırıyordu.

Adelia, “Benimle konuşmak zorunda kalacaksın,” dedi. “Simon Efendi öldü. Sör Rowley de yatakta. Katili bulmama yardım edecek, düşünmeyi becerebilen birine ihtiyacım var. Sen zeki bir çocuksun, Ulf. Bundan adım kadar eminim.”

“Ne sandın?”

“Bir de bilmişlik taslamak yok.”

Yine ortalık sessizleşti.

Kendisinin icat ettiğı garip bir düzeneğı kullanıyordu. Yem ile küçük demir kancalar suyun yüzeyine yakın dursun diye ol-tasına büyük bir kuş tüyü takmıştı.

Adelia, “Seni özledim,” dedi.

“Hıı.” Bunun çocuğın gönlünü almaya yeteceğini düşün-müştü. Bir süre sonra çocuk, “Simon Efendi’nin boğulduğunu

mu varsayıyoruz?” diye sordu.

“Evet, boğularak öldü.”

Oltaya takılan bir balığı kancadan çıkardı ve sepete attı.
“Nehirden dolayı.”

Adelia doğruldu. “Ne demeye çalışıyorsun?”

Çocuk ilk defa ona baktı. Küçük yüzü bitkin görünüyordu.
“Nehirden dolayı. Onların başına gelenler hep nehirde oluyor.
Etrafa sordum...”

Adelia yüksek sesle, “*Hayır,*” dedi. “Ulf, ne olursa olsun etrafa soru sormamalısın. Simon da sorular soruyordu. Bak başına neler geldi. Bir daha böyle şeyler yapmayacağına söz ver.”

Adelia’ya küçümser gözlerle baktı. “Tek yaptığım ölenlerin akrabaları ile konuşmaktı. Bunun bir zararı olmaz herhâlde. Yoksa o beni dinliyor muydu? Yaratığa dönüşüp ağaçların üstünde mi geziyor?”

Çocuk bir kargadan bahsediyordu. Adelia’nın tüyleri ürperdi. “Neden olmasın?”

“Bunlar boş laflar. Öğrenmek istiyor musun. istemiyor musun?”

“İstiyorum.”

Nehirden oltasını çıkardı. Sapını ve tüyünü söktü. Düzgün bir şekilde hasır sepete yerleştirdi. Adelia’ya döndü ve bağdaş kurarak oturdu. Bilgiliğini gösterecek küçük bir Buda gibiydi.

“Peter, Harold, Mary ve Ulric,” dedi. “Hepsinin akrabası ile konuştum. Onların söylediklerini kimseler dinlememiş. Dördünün de adı Cam Nehri ile birlikte anılıyor. En son görüldüklerinde ya Cam Nehri’nin yakınlarındalarmış ya da nehre doğru

gidiyorlarmış.”

Ulf parmaklarından birini kaldırdı. “Peter nehrin kenarında...” Bir parmağını daha kaldırdı. “Kuş avcısı Jimmer’ın kızı, avcı Hugh’un yeğeni Mary en son ne yaparken görülmüş biliyor musun? Trumpington yolundaki sazlıklarda avlanan babasına akşam yemeği götürüyormuş.”

Ulf duraksadı. “Geçen gün kaleye saldıranlardan biri de Jimmer’dı. Mary’nin ölümünden dolayı halen Yahudileri suçluyor.”

Demek Mary’nin babası da Actonlu Roger ile birlikte gelen adamlardan biriydi. Adelia adamın bir zorba olduğunu hatırladı. Muhtemelen Yahudilere saldırarak kızının başına gelenlerden dolayı duyduğu suçluluk hissini azaltmaya çalışıyordu.

Ulf listesini saymaya devam etti. Başparmağı ile nehrin yukarı kısmını gösteriyordu. “Harold.” Hissettiği acıdan dolayı yüzünü buruşturdu. “Yılanbalığı satıcısının oğlu Harold da yılanbalığı yavrularını koymak için su almaya gitmiş.” Ulf öne doğru eğildi. “Cam Nehri’ne doğru giderken ortadan kayboldu.”

Göz göze geldiler. “Peki Ulric?”

“Ulric, Sheeps Garden’de annesi ve kız kardeşleri ile yaşıyordu. Aziz Edward Günü’nde kayboldu. Sence Aziz Edward Günü ne zamandı?”

Adelia cevabı bilmediği için başını sağa sola salladı.

“Pazartesi,” diyen Ulf arkasına yaslandı.

“Pazartesi mi?”

Ulf, Adelia’nın bilgisizliğine kızmıştı. “Benimle dalga mı

geçiyorsun? Çamaşır günü. Pazartesileri çamaşır günüdür. Kız kardeşi ile konuştum. Kaynatacak yağmur suları kalmamış, Ulric de su taşımak için kovaları almış...”

“Nehre gitmiş.” Adelia fısıldayarak çocuğun cümlesini tamamlamıştı.

Birbirlerine baktılar ve sonra aynı anda kafalarını nehre doğru çevirdiler.

Nehir dolu doluydu. Hafta boyunca yağan şiddetli yağmur etkisini göstermişti. Adelia kulenin tepesindeki odadayken yağmur içeri girmesin diye pencereleri kapatmak zorunda kalmıştı. Oysa şimdi vuran güneşle parlayan, masum nehir kıyısında bulunan yerlere kıvrımlı şekiller çiziyordu.

Çocukların ölümünde rol oynayan ortak bir etken olduğunu başkaları da fark etmiş miydi? Adelia birilerinin muhakkak bunu fark ettiğini düşünüyordu. Şerifin emri altındaki sorgu yargıcı aptal biri değildi. Ancak nehrin önemli bir etken olduğu büyük ihtimalle gözlerinden kaçmıştı. Cam Nehri kentin yiyecek kaynağı, ulaşım yolu ve çamaşır yıkama yeri idi. Kıyıları halka yakacak sağlıyor, çatı kaplaması ve mobilya yapmak için kullanılacak malzemeleri sunuyordu. Nehri herkes kullanıyordu. Çocukların nehrin civarındayken kaybolmuş olması şaşılacak bir şey değildi. Aksine başka bir yerde kaybolsalar belki daha çok şüphe uyanır.

Ancak Adelia ve Ulf başka bir şeyi daha biliyordu. Simon aynı sularda biri tarafından kasten boğulmuştu. Bu kadarı da tesadüf olamazdı.

Adelia, “Evet,” dedi. “Nehirden dolayı.”

Akşam çökerken Cam Nehri kalabalıklaşmaya başlıyordu. Botlar ve insanlar batan güneşe karşı yüzlerini dönmüştü. Kim oldukları belli olmuyordu. Kentteki işlerinden dönen kişiler, güneydeki tarlalardan dönen işçileri selamlıyordu. Kim bilir belki de trafiğe sebep oldukları için onlara bela okuyorlardı. Ördükler etrafa çekiliyor, kuğular da uçuşa geçerken ses çıkarıyordu.

Ulf, “O caninin Harold ve diğerlerini Wandlebury’c mi götürdüğünü düşünüyorsun?” dedi.

“Hayır. Orada hiçbir şey yoktu.”

Tepenin çocukların öldürüldüğü yer olmadığını düşünmeye başlamıştı. Orası çok açıkta kalan bir yerdi. Çocukların uzunca bir zaman maruz kaldığı işkence, katilin bir tepeden daha gizli bir yeri kullanmış olduğunu gösteriyordu. Belki bir oda, belki de bir mahzen. Çocukları saklayabileceği, çığlıkların duyulmamasını sağlayabileceği bir yer seçmiş olmalıydı. Wandlebury تنها bir yer olabilirdi, ancak katilin kurbanlarına çektiği acılar yakarıslara sebep olacak türdendi ve Rakshasa seslerin duyulacağından büyük ihtimalle korkmuştu. Zevklerini doyurmak için bolca zamana ihtiyacı vardı.

Adelia tekrar, “Hayır,” dedi. “Cesetleri nehre götürmüş olabilir ama onları...” derken durdu. Sözlerine şöyle devam edip “...başka bir yerde öldürdü,” diyecekti, ancak Ulf’ün küçük bir çocuk olduğunu düşünerek “...senin de dediğin gibi nehrin yakınlarında tuttu,” dedi

Birlikte hareket hâlindeki insanları ve botları izlemeye devam ettiler.

Avcılar geliyordu. Şerifin masasına gidecek ördeklerden ve kazlardan oluşan yığın teknelerini suya gömmüştü. Önlerinden sepet şeklindeki küçük kayığını kullanan eczacı geçiyordu. Ulf adamın Seven Acres’de bir bayan arkadaşının olduğunu söyledi. Bir teknenin kıç tarafında sirkte oynatılan bir ayı duruyor, sahibi de tekneyi Hauxton’daki ahıra doğru çekiyordu. Pazarda çalışan kadınlar kasaları boş olduğu için teknelerini rahatça kullanıyordu. Kireç taşı ve kireçli toprak taşıyan sekiz kürekli bir mavna kaleye doğru gidiyordu.

“Neden onun yanına gittin, Harold?” Ulf kendi kendine söyleniyordu. “O kimdi?”

Adelia da aynı şeyleri düşünüyordu. Çocuklar neden katilin yanına gitti? Nehrin yakınlarındayken ıslık çalıp onları yanına çağıran kişi kimdi? Kim “Benimle gel,” dedi? Sadece hünaplar yeterli olmuş olmaz. Katil çocuklara güven veren, sözü geçen, tanıdık biri olmalı.

Adelia doğrulurken cübbeli bir kişi de kayıkla önlerinden geçiyordu. “O kim?”

Ulf gözlerini kısıp kim olduğunu anlamaya çalıştı. “O mu? Gilbert Kardeş.”

Gilbert Kardeş demek. “Nereye gidiyor?”

“Münzevilere kutsanmış ekmek götürüyor. Barnwell’in aynen rahibeler gibi inziva için kullanılan hücreleri var ve hepsi de nehrin yukarısındaki ormanda,” diyen Ulf yere tükürdü. “Nem onları sevmiyor. Onlara yaşlı, pis bostan korkulukları diyor. Kendileri herkesten uzak tutuyorlarmış. ‘Onlar Hristiyan değil,’ diyor.”

Demek Barnwell keşişleri de münzevilere rahibeler gibi erzak götürüyor.

Adelia, “Ama akşam oldu,” dedi. “Neden bu kadar geç gidiyor? Gilbert Kardeş günün son duasına yetişemeyecek.”

Dinî işlerle görevli olan kişiler yaşantılarını ibadet saatlerinde çalan çanlara göre ayarlıyordu. Çanlar Cambridgcliler için genellikle saat görevi görüyordu. Randevular çanlara göre ayarlanıyor, Çan sesi duyulunca kum saatleri ters çevriliyor, işe başlanıyordu. Çiftçiler sabah duası için çalan çan ile işe gidiyor, akşam duası için çalan çan ile eve dönüyordu. Ancak gece çalan çanla dinî bakımdan görevli olmayan kişiler de yataklarına geçerken rahibeler ve keşişler yatak odalarında ve hücrelerinde dualar okumaya başlıyordu.

Ulf yine bilgeliğini konuşturmuştu. “İşte bu yüzden. Oraya gidince bir geceliğine izne çıkıyorlar. Yıldızların altında rahat rahat uyuyorlar. Bir sonraki gün ava çıkıyor, balık avlıyor veya arkadaşlarını ziyaret ediyorlar. Tüm keşişler bunu yapıyor. Nene rahibelerin bu fırsatı kaçırmadığını söylüyor. Ormanda *ne-lere* karıştırdıklarını kimse bilmiyormuş. Ama...”

Ulf aniden gözlerini fal taşı gibi açarak Adelia’ya baktı. “*Gilbert Kardeş?*”

Adelia da onaylarcasına başını salladı. Onun da gözleri kocaman olmuş. “Olabilir.” Çocukların ne kadar saf olduğunu düşündü. Yaşananlardan haberdar olan, akıllı Ulf dahi tanıdığı birinden bu kadar geç şüphe duyuyorsa; katil, çocukları kolayca kandırmıştır.

“İhtiyar Gil huysuzun tekidir ama...” Çocuk tereddüt ede-

rek konuşuyordu. "... küçük çocuklara kötü davranmaz. O bir haç..." Ulf aniden eliyle ağzını kapattı. Adelia ilk defa onu şaşkın bir hâlde görüyordu. "Lanet olsun. O bir haçlı."

Güneş artık batmış, nehirdeki botların sayısı azalmıştı. Geriye kalan botların baş kısmında fenerleri vardı. Yanan fenerler nehri ışıklardan oluşan kıvrımlı bir kolye gibi sarmıştı.

Nehrin güzelliğini izlemeye dalan ama bir yandan da kötü şeyleri anımsayan Adelia ve Ulf bulunduğu yerden ayrılmak istemiyordu. Nehrin karanlık yollara sürüklediği çocukların ruhlarına o kadar yakındı ki sanki sazlıkların hışırtısı onların fısıltılarını taşıyordu.

Ulf nehre kızmıştı. "Neden geriye doğru akıyorsun, seni pislik?"

Adelia kolunu çocuğun omzuna attı. Çocuğun adına ağlayacak gibiydi. İçinden, "Doğa ve zaman geri aksın. Yitip gidenleri evine döndürsün," diyordu.

Matilda W. onlara seslenmiş, yemek saatinin geldiğini hatırlatmıştı.

Eve doğru yürürken Ulf, "Öyleyse yarın oralara bakmaya ne dersin? İhtiyar zenciyi de yanımıza alabiliriz. Tekne kullanmayı çok iyi biliyor," dedi.

"Zaten Mansur'suz bir yere gitmeyi düşünmüyorum, ancak ona saygısızlık yapmaya devam edersen seni evde bırakırım."

O da Ulf gibi nehri araştırmaları gerektiğini biliyordu. Nehrin kıyısında bir yerde bir bina ya da bir binaya giden bir

yol vardı. Adelia, bu denli korkunç şeylerin yaşandığı yerin kendisini belli edeceğini biliyordu.

Tabi ki kapısında bir tabela olmayacaktı ama Adelia orayı gördüğü anda tanıyacaktı.

O gece nehrin diğer yakasında duran bir kişi vardı.

Adelia saçlarını tararken odasının açık penceresinden baktı ve karşıda duran kişiyi gördü. Korkudan kımıldayamadı. Bir anlığına ağaçların altındaki gölge ile göz göze geldi. Bir uçurumun iki tarafında duran âşıklar gibi birbirlerine bakmışlardı.

Adelia geri geri yürüdü ve odadaki mumu söndürdü. Gece-leri başucundaki komodinin üzerine koyduğu hançerine uzandı. Ancak bu sırada o kişinin nehrin karşısına atlayıp pencereden içeri gireceğinden korktuğu için arkasını dönmüyor, gözlerini ondan ayırmıyordu.

Hançere dokununca kendini biraz daha iyi hissetti. Saçma-lyordu. Karşısındaki cismin evin pencerelerine ulaşabilmesi için kanatları olmalı ya da kale kuşatmalarında kullanılan uzun merdivenlerden birini kullanmalıydı. Artık Adelia'yı göremi-yordu. Ev karanlığa gömülmüştü.

Ancak Adelia pencerenin kafesini kapatırken karşıdaki ki-şinin onu izlediğini biliyordu. Kapıların pencerelerin kapalı olup olmadığını kontrol etmek için çıplak ayakla aşağı inerken o kişinin duvarın içini gördüğünü hissediyordu. Cankurtaran is-teksizce Adelia'yı takip ediyordu.

Salona ulaştığında elini havaya kaldıran kişinin tuttuğu si-lahlarla kafasına vuracağını hissetti.

Matilda B., "Kahrolmayasın," dedi. "Ödümü kopardın."

Hızlı hızlı nefes alan Adelia, “Sen de benim,” dedi. “Nehrin karşısında biri var.”

Hizmetçi elinde tuttuğu ateş karıştırma maşasını yere koydu. “Mansur Efendi kaleye gittikten sonra her gece orada durmaya başladı. Bakıyor. Sürekli buraya bakıyor. Evde de erkek olarak sadece ufaklık vardı.”

“Ulf nerede?”

Matilda B. aşağıdaki odaya giden merdivenleri gösterdi. “Güvenli bir yerde. Uyuyor.”

“Emin misin?”

“Eminim.”

İki kadın birlikte yuvarlak, işlemeli camdan dışarı baktı.

“Gitmiş.”

O kişinin kaybolması orada dikilip kalmasından daha korkunçtu.

Adelia, “Neden bana söylemediniz?” dedi.

“Sırtınızda yeterince yük vardı. Nöbetçilere söyledik zaten. Gerçi hiçbir işe yaramadılar. Kimseyi ya da hiçbir şeyi görmemişler. Oraya gitmek için köprüde çıkardıkları patırtıyı düşününce hiç de şaşırtıcı değil. Röntgenci olabileceğini söylediler.”

Matilda B. maşayı alıp yerine koymak için odanın ortasına gitti. Maşayı ocak ızgarasının yanına koyacakken bir anlığına eli titredi. Maşayı bırakmayacak kadar korkmuştu. “Ama o bir röntgenci değil sanırım. Yanılıyor muyum?”

“Hayır.”

Adelia ertesi gün Ulf’ü, Gyltha ve Mansur ile birlikte kalması için kaleye götürdü.

On Üçüncü Bölüm

Sör Rowley, “Bensiz gidemezsin,” derken yataktan kalkmaya çalışıyordu ama yere düştü. “Ah! Ah! Lanet olası Actonlu Roger. Bana bir satır verin de ben onun neresini keseceğimi iyi biliyorum. Onu balıklara yem edeceğim. Onu...”

Gülmemek için kendini zor tutan Adelia ve Mansur hasta adamı yerden kaldırıp yatağına koydu. Ulf de yere düşen bercyi alıp adamın başına taktı.

Adelia, “Mansur ile Ulf benimle gelecek. Onlar beni korur. Hem gündüz gideceğiz,” dedi. “Sen ayağa kalkmaya çalış. Oda-nın içinde yavaş yavaş yürümek zayıf düşen kaslarını yeniden güçlendirecektir. Hâlsiz olduğunu biliyorsun.”

Vergi tahsildarı duyduğu hayal kırıklığından dolayı üfleyip püfledi. Battaniyeyi sert bir hareketle üzerine çekti, ancak bu sefer de ağırdan dolayı ses çıkardı.

Adelia, “Saçmalama ne olur,” dedi. “Zaten satırla sana saldıran kişi Roger değildi. Kim olduğundan da emin değilim. Ortalık çok karışık.”

“Umrumda değil. Mahkeme başlamadan önce onun asıl-

masını istiyorum. Yargıçlar gelecek, adamın Kilise için kazıttığı kafasına bakacak ve onu salıverecek.”

Adelia, “Roger tabi ki cezalandırılmalı,” dedi. Simon’u mezarından çıkarmak amacıyla kaleye giren saldırgan grubu bir araya getirmekten sorumlu olan kişi şüphesiz Roger’dı. “Ama umarım asılmaz.”

“Adam kralliyete ait bir kaleye saldırdı ve neredeyse beni hadım ediyordu. Onu yavaş yavaş yanan bir ateşe atmak gerek.” Sör Rowley yatakta doğruldu ve kafasını çevirip Adelia’ya baktı. “Kavgada sadece ikimizin yara aldığını fark etmedin mi? Yere yığıdığım çakallar hariç tabi.”

Adelia buna dikkat etmemişti. “Burnumdaki ufak kırık aslında yaradan sayılmaz.”

“Başına çok daha kötü bir şey gelebilirdi.”

Doğru söylüyordu, ancak Adelia’nın burnu kaza sonucu kırılmıştı. Ona göre kavga çıkacağını bile bile oraya gittiğinden dolayı suçlu kişi kendisiydi.

Kurnaz tavrını sürdüren Rowley, “Hahamın kılına zarar gelmedi,” dedi.

Adelia’nın kafası karışmaya başlıyordu. “Yahudilerin işin içinde olduğunu mu ima ediyorsun?”

“Tabi ki hayır. Ben sadece sevgili hahamın üzerine yürünmediğini söylemeye çalışıyorum. Simon’un ölümü üzerine çocukların ölümünü soruşturan bir tek biz kaldık; ben ve sen. Yaralanan kişiler de sadece ikimizdik.”

Adelia hemen, “Peki Mansur? O da yara almadı.”

“Mansur kavgaya karışana kadar dikkatlerini çekmemişti.

Onun etrafa sorular sormadığını ikimiz de biliyoruz. Adam zaten İngilizce bilmiyor.”

Adelia bu teoriyi iyice düşündü. “Tam olarak neyi söylemeye çalıştığını anlamadım. Actonlu Roger’ın çocukların katili olduğunu mu söylüyorsun?”

“Hayır... Ahh!” Vücudunun zayıf düşmüş olduğunu hissedenden Rowley daha da çok sinirleniyordu.

“Adamın gaza getirildiğini söylüyorum. Birisi ya ona ya da yanındaki adamlardan birinc ikimizin Yahudi taraftarı olduğunu ve öldürülmemiz gerektiğini söylemiş.”

“Roger’a göre zaten Yahudi taraftarı olan herkes öldürülmeli.”

Vergi tahsildarı dişlerini gıcırdatarak, “Biri...” dedi. “Biri bizim peşimizde.”

Adelia içinden, “Aman Tanrım! Senin peşindeler. Bizim değil, senin. Simon gibi sen de etrafa sorular soruyordun. Simon ziyafete geldiğinde sana seslenmişti: ‘*Onu bulduk, Sör Rowley.*’” diyordu.

Adelia yatağın ucundaki örtüyü toparladı ve üzerine oturdu.

Rowley, “Bak Adelia hava aydınlanıyor,” dedi. “Yaşlı Benjamin’in evinden uzak durmanı istiyorum. Bir süreliğine buraya Yahudilerin yanına yerleşebilirsin.”

Adelia bir önceki gece ağaçların arasında gördüğü kişiyi düşündü. Matilda B. ile başlarından geçen olayı Rowley’e anlatmamıştı. Adamın yapabileceği bir şey yoktu. Hem söyleyip de adamın çaresizliğini körüklemek istemiyordu.

Yaratığın dikkatini çeken şey Ulf'dü. Kendine yeni bir kurban arıyordu. Bu çocuğu özel olarak seçmişti. Adelia başından beri yaratığın amacının böyle bir şey olduğunu biliyordu. Bu yüzden Ulf geceleri kalede kalmalı, gündüzleri de Mansur'un yanından ayrılmamalıydı.

Rowley'in kendisine tehdit oluşturduğunu düşünen yaratık çok *zekiydi* ve istediğini elde etmek için elinden geleni yapıyordu. Adelia'nın sevdiği iki kişi tehlike altındaydı.

Adelia, Rakshasa'nın istediğini gerçekleştirdiğini, hepsini lanet olası kaleye tıktığını düşündü. Böyle olursa onu hayatta yakalayamayız. Onu bulmak için istediğim yerlere gidebilmeliyim.

Adelia, "Ulf, Sör Rowley'e nehirle ilgili teorini anlat," dedi.

"Hayır. Saçma olduğunu düşünür."

Adelia hayatındaki bu iki erkeğin aralarında yeni yeni ortaya çıkan kıskançlık duygusunu hissedince iç çekti. "Anlat haydi."

Çocuk gönülsüzce de olsa teorisini anlattı.

Rowley anlatılanların doğru olabileceğine inanmıyordu. "Bu kentteki herkes nehrin yakınında dolanıyor." Gilbert Kardeş'ten şüphelenmiyordu. "Onun Rakshasa olduğunu mu düşünüyorsun? Onun gibi çelimsiz bir keşiş, çölü değil, Cambridge'nin tepelerini dahi aşamaz."

Karşılıklı durumu tartışıyorlardı. O sırada Gyltha da içeri girdi ve onlara katıldı. Rowley'in kahvaltısını getirmişti.

Korkudan ve şüpheden bahsediyorlardı. Arada Adelia'nın

başına kötü bir şey gelmesinden korktuklarını söylüyorlardı. Bu kişilerin hepsi Adelia için çok değerliydi. Onlarla yaşam ve ölüm hakkında dahi muhabbet etmek ona mutluluk veriyordu. Mutluluğun kaynağına ulaşmıştı.

Yatakta yatan ve ağzına jambonları tıktırılan iri yarı, etki-leyici adama hayranlık duyuyordu. Onun hayatı Adelia'ya aitti. Bunu sadece doktorluk yeteneği ile değil, ona duyduğu güçlü duygularla kazanmıştı. Adam merhamet dilemiş, Adelia da adamın dileğini yerine getirmişti.

Adelia için heyecan verici bir şey olsa da yaşadığı ne yazık ki tek taraflı bir ilişkiydi ve yaşamının sonuna kadar da böyle kalması gerekiyordu. Ona beslediği hisleri açığa vurmanın kendisi adına yıkıcı olabileceğini düşünüyordu. Onunla birlikte geçirdiği zamanlarda buna tanıklık etmişti. Adam ya onu reddedecekti ya da onun hisleri ile oynayacaktı. Yaşayabilecekleri bir ilişki ikisinin de amaçlarına ters düşüyordu.

Zaten her şey sona ermeye başlamıştı. Rowley'in yarası kabuk bağlamıştı. Adelia'nın ona pansuman yapmasına izin vermemiş, onun yerine Gyltha'nın veya Leydi Baldwin'in yardımına başvurmuştu. Sert bir şekilde, "Bekâr bir kadının, bir erkeğin mahrem yerlerine bakması hiç hoş değil," demişti.

Adelia, "Olay olduğunda orana bakmasam şimdi nerede olurdu bilmiyor musun?" diyecekti ama kendini zor tuttu. Adamın artık ona ihtiyacı kalmamıştı. Adelia da mecburen geri çekildi.

Bir süre sonra, "Ne olursa olsun nehre bakınmalıyız," dedi. "Tanrı aşkına kadın, aptallık etme."

Adelia ayağa kalktı, bu pislik herif için ölmeye hazırdı ama aşığılanmayı kendisine yediremezdi. Adelia battaniyeyi sıkıca adamın etrafına sarıyordu. Bu sırada güzel kokusu adamın etrafını sardı. Saçını yıkadığı papatyanın kokusu ile günde üç defa adama içirdiği acı yonca tentürünün kokusu geliyordu. Ancak bu güzel koku, Adelia dışarı çıkarken onu takip eden ve yatağın yanından geçen köpeğin pis kokusunun arasında kayboldu.

Rowley, Adelia'nın gidişi ile sessizleşen odada etrafa baktı. Arapça konuşarak Mansur'a, "Haksız mıyım?" dedi. Daha sonra bitkin düşmenin etkisi ile kızarak, "O kahrolası nehirde iz sürmesine izin vermeyeceğim." dedi

"*Efendi!* O zaman *ne* yapmasına izin vereceksin?"

"Haddini bilsin. Ait olduğu yerde kalsın." Hâlden düşüp huysuzlaşmasa bunları söylemezdi ya da en azından yüksek sesle söylemezdi. Kızgın bir şekilde yanına doğru gelen Arap'a baktı. Adama karşılık verebilecek durumda değildi. Telaşlı bir şekilde, "Öyle demek istemedim," dedi.

"İyi o zaman, *efendi*. Yoksa yararı deşmek zorunda kalacaktım."

Rowley'in etrafını yine kokular sarmıştı ama bu seferki onu Arap pazarlarına götürmüştü. Tütsü, sandal ağacı ve ter karışımından oluşan bir koku gelmişti.

Arap, Rowley'in üzerine eğildi ve ellerini adamın yüzünün önüne koydu. Sol elinin parmak uçlarını bir araya getirdi ve sağ elinin işaret parmağı ile onlara dokundu. Zararsız bir hareketti ama Sör Rowley'in beş tane babasının olduğunu ifade ediyordu.

Arap sonra doğruldu, başıyla selam verdi ve odayı terk etti.

Daha basit, daha sade ama daha belirgin bir hareket çeken bacaksız da onun arkasından odadan çıktı.

Gyltha da onlarla birlikte gitmeden önce kahvaltı tepsisini aldı. “Ne söyledin bilmiyorum ama eminim derdini daha düzgün anlatabilirdin.”

Yatağa gömülen Rowley çocukça davrandığını düşündü. Tanrım affet ama söylediklerim doğrudur. Onun ait olduğu yerde, yani benim yanımda kalmasını istiyorum.

Onu o kadar çok arzuluyordu ki yarasına karakafes otu dediği o yeşil çamuru başkasının sürmesini istemek zorunda kalmıştı. Çünkü yaranın yanındaki organı gücüne kavuşmuştu ve Adelia vücuduna değdikçe kalkmaya başlıyordu.

Böylesine güç bir durum başına geldiği için hem Tanrı’ya hem de kendisine kızıyordu. Adelia onun sevdiği türden bir kadın değildi. O, olağanüstü biriydi. Onun gibi biriyle hiç tanışmamıştı. Üstelik ona canını borçluydu. Hayatında kadın veya erkek herhangi biriyle onunla konuştuğu gibi konuşamamıştı. Rakshasa’nın peşinde dolanırken yaşadıklarını anlatırken kendisi ile ilgili de bir sürü şeyi dile getirmişti. Yaşadıklarını krala dahi o kadar net anlatmamıştı. Fakat uykuda sayıklarken gerekenden fazla şeyi açığa vurmuş olmaktan korkuyordu. Onun yanındayken kötü laflar söyleyebiliyor olması Adelia’yı daha da çekici kılıyordu. Ancak odadan sert bir şekilde çıkışıyla da görüldüğü gibi ona kötü laf edemeyeceğini de öğrenmişti.

Acaba onu kendine çekebilir miydi? Bir bakıma çok zor bir şey değildi. Vücudun işlevleri ile ilgili her şeyi biliyor olabilirdi ama kalbinin daha hızlı atmasını sağlayacak şeyler hak-

kında hiçbir bilgisi yoktu. Rowley de çok belli etmese de çekiciliğine güvenen biriydi.

Onu kendime çekebilirim ama kıyafetlerini çıkardığım anda hem onurunu hem de olağanüstülüğünü yok edebilir, onu herhangi bir yatakta yatan sıradan bir kadına çevirebilirim.

Rowley, Adelia'yı olduğu gibi sevmeyi istiyordu. Odaklanırken çıkardığı "hımm" sesini, Grantchester ziyafetinde gerçekten güzel giyinmiş olsa da genel anlamda kötü giyinişini, insanlığın tamamına özellikle de *hor görülenlere* verdiği değeri, sevimli gülüşü ile dengelediği ağırbaşlılığını, morali bozulduğunda omuzlarını yukarıya kaldırışını, acı ilaçları hazırlayışını, ağzına ilaçları dökerken hissettiği ellerinin yumuşaklığını ve yürüyüşünü, daha doğrusu onun yaptığı her şeyi seviyordu. Tanındığı herkesten daha üstün özellikleri vardı. O *özel* biriydi.

Sör Rowley boş odaya konuşarak, "Tanrım, onunla evlenmek istiyorum," dedi.

Nehrin yukarısına yapılan gezi güzel geçmişti, ancak herhangi bir sonuç vermemişti. Yola çıkış amacını düşünen Adelia sayısız dalları olan ağaçların oluşturduğu tünellerde dolandığı, güneş ışığını kucakladığı günden zevk aldığı için utanç duyuyordu. Geçtiği yerlerde çamaşır yıkayan kadınlar bir anlığına duruyor el sallıyordu. Teknelerinin yanında bir su samuru yüzüyor, uzaklarda bir yerde de erkekler ve av köpekleri av peşinde dolanıyordu. Bir tarafta kuş avcıları tuzakları ile uğraşüyor, bir

tarafıta da çocuklar alabalık yakalamanın heyecanıyla eğleniyordu. Nehir kıyısında bir kilometre boyunca sessizlik vardı, ancak sazlıkların üzerinde uçuşan ve ötüşen çalı bülbülleri sessizliğı bozuyordu.

Cankurtaran artan pis kokusundan dolayı katlanılmaz hâle gelmişti. Bu yüzden tekneye alınmamıştı. Kıyı boyunca hüznü tavrını takınmış koşturuyordu. Mansur ile Ulf tekneyi hareket ettiren sııkları ellerine almış yetenek mücadelesine girmişti. Sırığı kullanmanın kolay olduğunu düşünen Adelia şansını denedi, ancak sırik ona aldırmadan yüzmeye başlayınca bir maymun gibi ona sarılmak zorunda kaldı. Yardımına sadece Mansur koştı, çünkü Ulf attığı kahkahalardan dolayı olduğu yere sabitlenmişti.

Nehrin kıyısına sayısız kulübe, baraka ve avcı barınağı dizilmişti. Hepsi de muhtemelen geceleri boş kalıyordu. O kadar tenha yerlerdeydiler ki içerde kalan birinin atacağı çığlıklar sadece vahşi doğa tarafından duyulabilirdi. Nehrin kenarındaki yerleri araştırmak en az bir ay, sazlıkların arasından geçen köprülerin ve küçük patikaların ulaştığı diğer yerleri incelemek de en az bir yıl sürerdi.

Cam Nehri'ne akarsu kolları da akıyordu. Bazıları ufak akıntılardan ibaretti. Bazıları ise oldukça engin olmakla birlikte kayık kullanmaya elverişliydi. Adelia bu düz arazilerin suyolları ile parçalara bölündüğünü düşündü. Bataklıklardan geçen yükseltilmiş yerler, köprüler ve yollar çoğunlukla kullanılmaz durumdaydı ama bir botla her yere erişmek mümkündü.

Üç maceraperest, Sör Joscelin'in teknelerini bağladığı Grant-

chester'deki kayıkhanenin yakınında duran bir banka oturmuş; ekmek ve peynir yiyor, Gyltha'nın onlara hazırladığı elma şirasından içiyordu. Cankurtaran da bu sırada kuş kovalıyordu.

Su sakinleşmişti. Küreklerin, sııkların ve olta takımlarının gölgeleri duvarlara yansıyor. Hiçbir şey ölümü çağrıştırmıyordu. Sör Joscelin'in büyük evi aynen diğer köşkler gibi kalabalıktı. Çocukların başına gelen vahşetin bu köşte fark edilmeden yaşanması mümkün değildi. Haçlının kendi evinde cinayet işleyebilmesi için evde kalan mandıra işçilerinin, çobanların, ahırla ilgilenen işçilerin, çiftlik çalışanlarının ve hizmetçilerin tamamının suç ortağı olması gerekiyordu.

Nehirden aşağı doğru kente giderken Ulf suya tükürdü ve, "Boşu boşuna vaktimizi harcadık," dedi.

"Aslında elimiz boş dönmedik." Adelia yaptıkları gezinti sayesinde daha önce akıl edebileceği bir detayı fark etmişti. Çocuklar ister kendi istekleri ile gitsin ister zorla götürülsün bir şekilde görülmüş olmalıydı. Büyük Köprü'nün altında bulunan tüm botların ön ve yan tahtaları alçaktı. Bu yüzden botların içinde bir bebekten daha büyük herhangi bir canlıyı botun içinde saklamak mümkün değildi. Ancak götürülen kişi oturak tahtasının altına düz bir şekilde uzatılarak gizlenebilirdi. Çocuklar ya kendi istekleri ile yere yatmıştı ya da bayıltılıp üzerlerine bir bez, çuval parçası ya da herhangi bir şey atılarak saklanmış, böylece öldürülecekleri yere götürülmüşlerdi.

Adelia düşündüklerini hem Arapça hem de İngilizce olarak dile getirdi.

Mansur, "Öyleyse bot kullanmadığı kanısına varıyoruz,"

dedi. “Belki de şeytan onları atının semerine atıyor ve görünmeden kasabaya doğru ilerliyor.”

Mansur’un söylediklerinin doğru olma ihtimali vardı. Cambridgeshire’nin bu kısmındaki çoğu yaşam alanı su üzerindeydi. İç taraflarında otlanan hayvanlardan başka canlı yoktu. Ancak Adelia bu düşünceye katılmıyordu. Çocukların hepsinin ortadan kayboluşunda nehrin rolü büyüktü. Bu iki farklı düşünce arasında tutarsızlık vardı.

Mansur, “O zaman haşhaş kullanmıştır,” dedi.

“Bence afyon.” Bunun kullanılmış olma ihtimali daha yüksekti. Adelia doğuya özgü afyonun İngiltere’nin bu bölgesinde yctişmesine şaşmıştı. Bol miktarda bulunan afyonun özelliklerinden de memnun kalmıştı. Geceleri metresini ziyaret etmek için nehirde dolanan eczacı John, afyonu alkolle inceltiyor ve bu maddeye Aziz Gregory İksiri diyordu. Bu iksiri herkese satmasına rağmen tezgâhının altında tutuyor, bu karışımın acıyı azalttığı için dine uygun olmadığını söyleyen din adamlarından saklıyordu. Onlara göre bu özellik sadece Tanrı’nın merhame-tine bırakılmalıydı.

Ulf, “İşte bu,” dedi. “Kurbanlarına bir damla Gregory’dan veriyor.” Gözlerini kırptı ve sırtarak dişlerini gösterdi. “*“Akıllı çocuk bundan bir yudum al ve benimle cennete gel.”*”

Kötü niyetli caninin taklidi ılık bahar havasını kasvetli bir hâle getirmeye yetmişti.

Adelia ertesi sabah Kale Tepesi’ne gitmişti. Vitraylı pen-

cereleri olan muhasebe bürosunun çalışma odalarından birinde oturuyordu. Oda kilitli zincirlerle sarılı sandıklarla ve belgelerle doluydu. Sivri hatlı ve ciddi görünümlü oda, borç almaya gelen vasıfsız kişilerin gözünü korkutmak için tasarlanmıştı. Bir bayanı ağırlamak için yapılmadığı da her hâlimden belli oluyordu. Barque Brothers'ın yöneticisi Barque Efendi, Adelia'yı gönulsüzce içeriye almış, talebini de geri çevirmişti.

“Ama kredi mektubu hem Napolili Simon'un hem de benim adıma verilmişti,” diyen Adelia'nın sesi odanın içinde yankılandı.

Barque Efendi bir elinin başparmağını kaldırdı, diğer eliyle de üzerinde mühür olan rulo hâlindeki bir parşömeni masanın üzerinden Adelia'nın önüne doğru sürdü. “Buyurun hanımefendi. Eğer Latince okumayı biliyorsanız kendiniz okuyun.”

Adelia parşömende yazanları okudu. İşbu belgeyi yayınlayan Salerno'daki Luccan bankacıları bu belge ile başvuruda bulunan lehtar Napolili Simon'un talep edeceği her türlü meblağı Sicilya Kralı adına Cambridgeli Barque Brothers'a ödeyeceğini taahhüt eder. Belgede başka bir isim geçmiyordu.

Adelia karşısında duran tombul, sabırsız ve kayıtsız surata baktı. Parasız kalınca bu aşağılayıcı tavırlara maruz kalmıştı. “Ancak bu belge verilirken Simon Efendi ile aynı düzeyde olduğum biliniyordu. Bu iş için seçilenlerden biri de benim.”

Barque Efendi, “Öyle olduğundan eminim,” dedi.

Benim, Simon'un metresi olduğumu düşünüyor. Adelia doğruldu ve omuzlarını dikleştirdi. “Salerno bankasına veya Sicilya'daki Kral William'a gönderilecek bir mektup durumu düzel-

tecektir.”

“Öyleyse vakit kaybetmeyin.” Barque Efendi masanın üzerinde duran küçük çanı eline aldı ve çanı çalarak kâtibini çağırdı. Meşgul bir adam olduğu belliydi.

Adelia olduğu yere gömülmüş kalmıştı. “Cevabın gelmesi aylar alır.” Mektubu gönderecek kadar parası dahi yoktu. Simon’un odasına para için bakınmaya gittiğinde ucu kesilmiş birkaç peniden başka para bulamamıştı. Simon ya daha fazla para almak için bankacılara başvurmaya hazırlanıyordu ya da cindeki tüm parayı cüzdanında saklıyordu. Onu da katili almıştı. “Cevap gelene kadar borç alabilir miyim?”

“Kadınlara borç vermiyoruz.”

Kolundan tutup onu dışarı doğru götüren kâtibc direndi. “Ben şimdi ne yaparım?” Eczacının faturasını ödeyecek, Simon’un mezar taşına yazı yazması için taş ustasına para verecekti. Mansur’un yeni çizmelere ihtiyacı vardı. Aynı şekilde kendisine de çizme alması gerekiyordu. Para gerektiren bir sürü şey vardı.

“Hanımefendi biz bir Hristiyan kuruluşuyuz. Size Yahudilere başvurmanızı tavsiye ederim. Kralın tefeci olarak seçtiği kişiler onlar ve anladığım kadarıyla siz de onlara yakın birisiniz.”

Adamın o anki bakışlarından her şey anlaşılıyordu. Gözleri, “O bir kadın ve Yahudi taraftarı,” der gibiydi.

Adelia çaresizce, “Yahudilerin durumunu biliyorsunuz. Şu anda paralarına el süremiyorlar.”

Barque Efendi’nin sert mizacı bir anlığına yumuşamıştı.

“Öyle mi?”

Adelia ile Cankurtaran tepeye doğru çıkarken yanlarından kafesli bir at arabası geçti. İçinde dilencilerin bulunduğu araba hapishaneye gidiyordu. Kalenin kilise görevlisi onların etrafında dolanıyor, yaklaşan Kaza Mahkemesi’nde alacakları cezaya kendilerini hazır hissetmelerini sağlıyordu. İçerideki kadınlardan biri iskelete dönmüş, elleriyle parmaklıkları sallıyordu.

Adelia gözlerini dikmiş kadına bakıyordu. Elimiz kolumuz bağlanınca ne kadar da güçsüz hâle geliyoruz.

Hayatında daha önce hiç parasız kalmamıştı. Eve gitmeliyim ama gidemem. Katil bulunmadan olmaz. Peki katil yakalanınca buralardan ayrılabilir miyim...? Aklını çelen ismi düşünmemeyi çalışıyordu. Er ya da geç onu bırakmak zorunda kalacaktı... Zaten ne olursa olsun hiçbir yere gidemem. *Param yok.*

Şimdi ne yapmalıydı? O, yabancı ellere düşmüş bir Rut’tu. Rut evlenerek sorununu çözmüştü, ancak bu durumda böyle bir şey söz konusu olamazdı.

Buralardan gidebilir miydi? Kalede olduğu zamanlarda hastalar oraya yönlendirilmişti. Rowley ile ilgilendiği zamanların dışında Mansur ile birlikte hastalara bakmaya çalışmıştı, ancak gelenlerin neredeyse tamamı fakirdi. Ona para verebilecek durumda değillerdi.

Endişesi Cankurtaran ile birlikte kalenin kulesindeki odaya girince bir kat daha arttı. Sör Rowley ayağa kalkmış, üzerini

giyinmişti. Yatağın üzerine oturmuş, Grantchesterli Sör Joscelin ve Cotonlu Sör Gervase ile sohbet ediyordu. Telaşla adamın yanına giderken nöbetçi gibi bir köşeye dikilmiş olan Gyltha'ya kızdı. "Hastanın yatağında yatıp dinleniyor olması gerekirdi." İki şövalye Adelia'nın içeri girişiyle ayağa kalkmıştı. Gervase kalkmayacak gibiydi ama arkadaşının işareti ile o da ayaklanmıştı. Adelia onları görmezden geldi. Hastanın nabzını ölçtü. Nabzı kendi nabzından daha yavaş atıyordu.

Sör Joscelin, "Bize kızmayın, hanımefendi. Sadece Sör Rowley'e geçmiş olsun dileklerimizi iletmeye geldik," dedi. "Scfil Roger... Umarım Mahkeme onu ipe gönderir. Hepimiz adamın hak ettiği şeyin asılmak olduğunu düşünüyoruz."

Adelia, "Eminim öyledir," dedi.

Rowley, "Adelia Hanım insanların asılmasını onaylamıyor. Onun daha zalim yöntemleri var," dedi. "Ona kalsa suçlulara bol bol şifalı ot içirir."

Sör Joscelin gülümsedi. "Gerçekten de zalim biriymiş."

Adelia, "Peki sizin yöntemleriniz çok mu etkili?" dedi. "İnsanların gözünü kör etmek, boynuna ip atmak ve ellerini kesmek daha güvenli bir şekilde yatağımıza yatmamızı mı sağlıyor? Actonlu Roger'ı öldürünce tüm suçlar dünyadan silinecek mi?"

Rowley, "Adam, isyan başlattı. Kraliyete ait bir kaleye baskın düzenledi," dedi.

Sör Joscelin nazikçe, "Peki çocukların katili? Yakalanınca ona ne yapmayı düşünüyorsunuz?"

Adelia hemen cevap veremedi.

Sör Gervase tiksinti ile bakarak, “Tereddüt ediyor,” dedi. “Bu nasıl bir insan?”

O, yasallaştırılan ölümü onu uygulayanların küstahlığı olarak gören bir kadındı. Çok kolay karar alıyorlar, bazen çok ufak sebeplerden dolayı insanların hayatını sonlandırıyorlardı. Hayatları kurtarmaya çalışan bu kadın için yaşam tek gerçek mucizeydi. Hiçbir zaman bir yargıçla veya bir infazcıyla aynı masaya oturmamış, her zaman sanıkla birlikte parmaklıklara asılmıştı. Onun yaşadıklarını yaşasam ben de buraya düşer miydim?

Onun gibi biri olarak bu dünyaya gelsem ondan farklı davranır mıydım? Vesuvius’daki bebeği Salerno’daki iki doktor değil de başka biri yerden kaldırsaydı o bebek bu korkudan sinen insanların arasında olur muydu?

Ona göre kanunlar vahşetin son bulduğu yer olmalıydı. Medeniyet ancak bu yolla sağlanabilirdi. “Bizler daha güzeli daha iyiyi sağlamak için varız, bu yüzden ölümü onaylamıyoruz,” demeliydi. Katilin yaşamının sonlandırılması gerektiğini düşünüyordu ve büyük ihtimalle de sonuç böyle olacaktı. Kuduz bir hayvanın yaşamının sonlandırılmasına benziyordu, ancak Adelia’nın içindeki doktor onun neden kudurduğunu merak ediyor, cevabını da bilmediği için kederleniyordu.

İlaçların bulunduğu masaya gitmek için onlara sırtını döndü ve Gyltha’nın kaskatı kesildiğini fark etti. “Ne oldu?”

Kadın bitkin bir hâlde duruyor, çökmüş görünüyordu. Ellerini yukarı doğru açmış, kutu şeklindeki küçük hasır bir sepeti tutuyordu. Papazın uzattığı kutsal ekmeği tutan biri gibiydi.

Rowley yatağından seslendi: “Adelia! Sör Joscelin bana şekerleme getirmiş, ancak Gyltha yememe izin vermiyor.”

Joscelin: “Getiren ben değildim. Leydi Baldwin yukarıya çıkarmamı rica etti o kadar.”

Gyltha ile Adelia göz göze geldi. Sonra da birlikte sepete baktılar. Gyltha bir eliyle sepeti tutarken diğeri ile de yavaşça kapağını açtı.

Sepetin içinde yaprakların üzerine yumurtalar gibi dizilmiş renkli, hoş kokulu oval hünnaplar vardı.

İki kadın birbirine baktı. Adelia kendini kötü hissediyordu. Sırtını iki adama dönmüş hâlde sessizce, “*Zehir?*” dedi.

Gyltha omzunu yukarı kaldırarak bilmediğini belirtti.

“*Ulf nerede?*”

Gyltha, “*Mansur’un yanında güvende,*” dedi.

Adelia, yavaşça konuşarak, “Doktor, Sör Rowley’in şeker almasını yasakladı,” dedi.

Rowley yine yatağından seslenerek, “Öyleyse misafirlerimize ikram et!” dedi.

Adelia, Rakshasa’dan saklanamadıklarını düşündü. Nerede olursak olalım onun hedefi hâline geliyoruz. Bir korkuluk gibi açıkta duruyoruz.

Adelia başı ile kapıyı gösterdi, adamları lafa tuttu. Bu sırada Gyltha da arkasından geçip elindeki sepetle odadan çıktı.

İlaçlar. Adelia telaşlı bir şekilde ilaçlarını kontrol etti. Şişelerin tıpaları yerindeydi. Üst üste koyulan küçük kutular da Gyltha ile yerleştirdikleri gibi dümdüz duruyordu.

Saçmaladığını düşünüyordu. O dışarıda bir yerde. İlaçlara

karışmış olamaz. Ancak bir önceki gece hissettiği kanatlı Raks-
hasa'nın korkusu onu etkilemişti. Masanın üzerinde duran her
otu, her şurubu birine vermeden önce değiştireceğini biliyordu.

Dışarıda mı? Buraya gelip gitti mi? *Yoksa şu anda burada
mı?*

Arkasında duran şövalyeler muhabbetlerine devam ediyor,
atlardan bahsediyordu. Zaten şövalyeler bir araya gelince ge-
nelde atlardan başka bir şey konuşmuyordu.

Gervase'nin sandalyesine yayılarak onu süzdüğünü hisse-
diyordu. Adam konuşurken homurdanıyor, boş boş konuşuyor-
du. Adelia göz ucuyla adama bakınca adam da ona küçümseyici
bakışlar attı.

Katil ol ya da olma kaba bir adamsın. Varlığınla bizlere
hakaret ediyorsun. Adelia kapıya doğru yürüdü ve kapıyı açarak
başına dikildi. "Hastamızın dinlenmesi gerekiyor."

Sör Joscelin ayağa kalktı. "Dr. Mansur'u göremedik. Ken-
disini görürseniz selamlarımızı iletin."

Gervase, "Bu arada doktor nerede?" dedi.

Rowley, "Haham Gotsce'ye Arapça öğretiyor," dedi.

Gervase dışarı doğru çıkarken kendi kendine söyleniyordu.
Arkadaşına yakınıyor gibiydi. "Vay be! Bir Yahudi ve bir Sara-
zen kraliyete ait bir kalede bir araya gelmiş. Öyleyse biz ne halt
yemeye haçlı seferine çıktık?"

Adelia adamın arkasından kapıyı sert bir şekilde kapattı.

Rowley kızgın bir şekilde, "Kahrolmayasın kadın, konuyu
Levant'a getirmek üzereydin. Kimin ne zaman nerede olduğunu
öğrenecektim. Biri olmasa diğeri ağzından bir şeyler kaçırı-

bilirdi,” dedi.

“Herhangi bir şey öğrenebildin mi?”

“Adamları hemen postaladın.” Adelia adamın sağlığı ile birlikte huysuzluğuna da kavuştuğunu fark etti. “Gariptir ama Gilbert Kardeş bir zamanlar Kıbrıs’ta olduğunu kabul etti. Hem de olayların olduğu zamanlarda oradaymış.”

“Gilbert Kardeş burada mıydı?”

Başrahip Gcoffrey, Şerif Baldwin, Haham Gotsce ve bir karışım ile yarıyı birkaç dakika içinde iyileştireceğince yemin eden eczacı da adamı ziyaret etmişti. “Ünlü biriyim. Sorun ne sen onu söyle.” O sırada Adelia toz hâline getirilmiş dulavra otu ile dolu bir kutuyu o kadar sert bir şekilde masaya vurdu ki kutunun kapağı açıldı, havayı yeşil bir bulut kapladı.

Adelia dişlerini sıkarak, “Az kaldı ünlü bir ceset olacaktın. Rakshasa seni zehirleyecekti,” dedi.

Kapıya doğru gitti. Gyltha’yı çağıracaktı ama kadın zaten elindeki sepetle birlikte merdivenlerden yukarı çıktığını gördü. Adelia sepeti Gyltha’nın elinden aldı ve Rowley’in burnunun dibine götürerek kapağını açtı. “Bunlar ne?”

“Aman Tanrım! Hünnap.”

Gyltha, “Etrafa sordum,” dedi. “Küçük bir kız hanımının sepeti kuledeki hasta beyefendiye gönderdiğini söyleyerek nöbetçilerden birine vermiş. Leydi Baldwin yukarı çıkaracakmış ama Sör Joscelin o yorulmasın diye yukarı çıkarken yanına almış. Adam çok nazik biri. Diğerleri gibi değil.”

Gyltha, Sör Gervase’yi sevmiyordu.

“Peki küçük kız?”

“Yahudileri koruması için kralın Londra’dan gönderdiği Barney adındaki nöbetçi sepeti almış. Kızı tanımadığını söylüyor.”

Hep beraber konuyu görüşebilmek için Mansur ve Ulf’ü çağırdılar.

Rowley, “Zararsız görünüyorlar,” dedi.

Ulf sert bir şekilde, “Bir tane ye de görelim,” dedi. “Hanımım, siz ne düşünüyorsunuz?”

Adelia içlerinden bir tanesini cımbızla kaldırdı ve kokladı. “Bir şey diyemeyeceğim.”

Rowley, “Test edelim o zaman. İyi dileklerimizle birlikte Actonlu Roger’ın hücreğine gönderelim,” dedi.

Akıllarını çelen bir düşünceydi ama Mansur sepeti aldı ve hünnapları avludaki demircinin kızgın ateşine atmaya gitti.

Adelia, “Bundan sonra bu odaya ziyaretçi alınmayacak ve hiçbiriniz, özellikle de Ulf kaleden dışarı çıkmayacak veya kale içinde tek başına gezmeyecek,” dedi.

“Lanet olsun, kadın. Bu şekilde onu hayatta yakalayamayız.”

Rowley, vergi tahsildarı sıfatını kullanarak kendisini ziyarete gelenleri sorguya çekmiş, bir şeyler bulmaya çalışmıştı.

Yahudilerden Chaim’in prensipleri gereği müşterileri hakkında konuşmadığını ve borçlarının ne kadar olduğundan bahsetmediğini öğrenmişti. Bu konudaki kayıtları yanmıştı. Defterlerin kopyası da Simon’dan çalınmıştı.

“Hesap defterlerinin içindeki liste Winchester’deki maliyede de bulunabilir. Yamağımı konuyu araştırması için oraya

gönderdim. Bu kayıtları bulamazsak kral küplere biner. Bu ülkenin gelirlerinin büyük kısmı Yahudilerden geliyor. Henry bir kızarsa...”

Gilbert Kardeş para için Yahudilere başvuracağına ölmeyi tercih edeceğini söylemişti. Sefere katılan eczacı, Sör Joscelin ve Sör Gervase de onun gibi çok sert bir şekilde ifade etmeseler de aynı şeyleri söylemişti. “Borç almış olsalar da bunu söylemezler. Anladığım kadarı ile üçü de rahat bir şekilde geçimlerini sağlıyor.”

Gyltha başını sallayarak bu sözleri onayladı. “Kutsal Topraklar’dan kazançlı döndüler. John seferden dönünce kendi eczanesini açtı. Aynen küçüklüğünde olduğu gibi kaba saba biri olan Gervase de bir sürü arsa aldı. Babası olmasa kızına giyecek donu dahi olmayacak olan Joscelin ise Grantchester’deki evini saray hâline getirdi. Gilbert Kardeş ise eski yaşamını aynen sürdürüyor.”

Merdivenlerden nefes nefese kalan birisinin çıktığını duydular. Gelen Leydi Baldwin’di. İçeri girdi. Bir elinde mektup vardı. Bir eliyle de belini tutuyordu. “Hastalık. Kadınlar manastırında. Tanrı yardımcımız olsun. Ya vebaysa...”

Matilda W. de onun peşinden içeri girdi.

Mektup Adelia’ya gönderilmişti. İlk başta Yaşlı Benjamin’in evine götürülmüştü, ancak Matilda W. mektubu alıp kaleye getirmişti. Koparılmış bir parça parşömen üzerine yazılmıştı. Bu, durumun aciliyetinin göstergesiydi. Her şeye rağmen parşömenin üzerinde yazanlar çok açıktı ve vahim bir durumdan bahsediyordu.

Başrahibe Joan, hakkında çok güzel haberler aldığı Doktor Mansur'un yardımcısı Adelia Hanım'a saygılarını iletmektedir. Salgın hastalık aramızda baş göstermiştir. İsa ve Meryem Ana adına bahsi geçen Adelia Hanım'ın kutsanmış Aziz Rade-gund'un anısını yaşatan manastırımızı ziyaret etmesini, bulgu-larını sevgili doktora iletip ondan durumu ağır olan ve ölüm döşegine düşmüş rahibe kardeşlerimizin acısını dindirmek için öneriler almasını rica ederim.

Dipnotta da şunlar yazıyordu:

Talep edilecek her türlü meblağ kabul edilecektir. Telaşa yer vermemek için tüm işlemlerin gizlilikle yürütülmesi rica edilmektedir.

Aşağıdaki avluda Adelia'yı bir at ile bir seyis bekliyordu.

Leydi Baldwin, Adelia'ya, "Yanına et suyu hazırlayıp vereyim," dedi. "Joan genelde böyle telaşlanmaz. Durum çok kötü sanırım."

Adelia durumun gerçekten de kötü olabileceğini düşündü. Çünkü Hristiyan bir başrahibe, Sarazen bir doktordan yardım istiyordu.

Matilda W., "Manastırın bayan sıhhiyecisi de hastalanmış," dedi. Bunları mektubu getiren seyisten duymuştu. "Hastaların hepsi kusuyor, altını tutamıyormuş. Veba bulaştıysa Tanrı yardımcımız olsun. Bu kent yeterince acı çekmedi mi? Manastırın

rahibeleri göçüp gidecekken, Aziz Peter neden boş duruyor?”

Rowley, “Adelia, gitmeyeceksin,” dedi. Yataktan çıkmaya çalışıyordu.

“Gitmek zorundayım.”

Leydi Baldwin, “Gitmesi gerekiyor. Başrahibe o pis söylentilerin aksine rahibelerin bulunduğu iç avluya günah çıkarma görevi ile gelen papazın dışında bir erkeğin girmesine izin vermez. Görevini yapamaz hâlde gelen bayan sıhhiyecinin yerini doldurabilecek tek kişi de Adelia Hanım. Eğer burun deliklerince birer diş sarımsak koyarsa hastalanmaz,” dedi ve telaşlı bir şekilde et suyunu hazırlamaya gitti.

Adelia, Mansur’a talimat veriyordu. “Eski dostum, yokluğumda bu adama, kadına ve çocuğa bakmayı ihmal etme. Tek başlarına herhangi bir yere gitmelerine izin verme. Şeytan ortalıkta dolanıyor. Tanrı aşkına onları koru.”

“Peki seni kim koruyacak? Başrahibe hadım edilmiş birinin oraya girmesine karşı çıkmaz.”

Adelia gülümsedi. “Orası bir harem değil. Kadınlar, tapınaklarına erkeklerin girmesine izin vermez. Orada güvende olurum.”

Ulf, Adelia’nın kolunu çekiştiriyordu. “Ben gelebilirim. Daha o kadar büyümedim. Zaten beni Aziz Raggy’den tanıyorlar. Hem ben hiçbir hastalığa yakalanmam.”

Adelia, “Buna da yakalanmayacaksın,” dedi.

Rowley, “Gitmeyeceksin,” dedi. Adelia’yı diğerlerinin arasından çekip kolundan tutarak pencereye doğru götürdü. “Seni korumasız bir hâlde yakalama planı bunlar. Bu işte Raksha-

sa'nın parmağı var.”

Adelia ayağa kalkan adamın ne kadar iri olduğunu hatırladı. Böylesine güçlü bir adamın hâlden düşmesinin ne kadar zor bir şey olduğunu anladı. Aynen onun gibi adamın da Simon'un cinayetinin çözülmesine öncelik verdiğini fark etmemişti. İkisi de birbiri için kaygılanıyordu. Adelia her ne kadar adamın bu tavırlarından etkilenmiş olsa da yapılması gereken şeyler vardı. Gyltha'ya masadaki ilaçları değiştirmesini söylemeliydi, Yaşlı Benjamin'in evine gidip diğer ilaçları almalıydı... Şu anda Rowley'e ayıracak vakti yoktu.

Nazikçe, “Etrafa sorular soran sendin,” dedi. “Senden ricam hem kendine hem de diğerlerine iyi bakman. Artık bir doktora ya da bir hemşireye ihtiyacın yok. Gyltha seninle ilgilenir.” Adamdan uzaklaşmaya çalıştı. “Rahibelerin yanına gitmek zorunda olduğumu anlamalısın.”

Rowley bağıırıyordu. “Tanrı aşkına bir kez olsun doktorculuk oynamayı bırak!”

Doktorculuk oynamak. *Doktorculuk oynamak?*

Adamın ellerinin halen üzerinde olduğunu bilmesine rağmen aralarındaki toprağın yarıldığını hissetti. Adamın gözlerinin içine bakınca kendi yansımasını gördü. Hâinden memnun küçük bir varlığı, kendini avutan, boş bir çaba uğruna oyalanan ve yaşaması gereken şeylerin önüne gelmesini bekleyen evde kalmış bir kadını gördü.

Rowley her gün onu bekleyen, acı çeken hastaların oluşturduğu kuyruğu görmüyor muydu? Peki merdivenlere eskisi gibi tırmanabilen çatı ustası Gil'e ne demeli?

Adelia şaşırmış hâlde adamın gözlerine bakıp kendi kendine düşünmeye devam ediyordu. Peki sen *kimsin*? Kan kaybından ölmek üzereyken hayata geri dönen kişi değil misin?

Adelia o anda bu adamla evlenmemesi gerektiğini anladı. O, Vesuvia Adelia Rachel Ortese Aguilar'dı. Yalnız ama yapayalnız kalabilirdi, ancak doktorluğu bir saniyeliğine dahi bırakmazdı.

Kolunu çekti. "Gyltha, hasta katı yemek yemeye devam edebilir ama bu ilaçların hepsini yenileri ile değiştir." dedi ve dışarı çıktı.

Her şey bir yana, başrahibenin vereceği paraya ihtiyacı vardı.

Nehrin yakınındaki Aziz Radegund kilisesi ve kilisenin ek binaları, Danimarkalıların istilasını bittikten sonra inşa edilmeye başlanmış, vakfın parası kalmayınca da son hâline kavuşmuştu. Manastırın ana binası, şapeli ve konutları onlara kıyasla daha büyüktü ve diğer binalardan uzaktaydı. Edward the Confessor'ın hükümdarlığına tanıklık etmişti.

Bu binalar, Cam Nehri'nin sığ kollarında dolanan Vikinglilerin büyük sandalları tarafından bulunmaması amacıyla nehirден uzağa, ağaçlar arasına yapılmıştı. İlk başlarda manastırda kalan keşişler vefat ettikten sonra burası dinî görevlerle uğraşan kadınlara verilmişti.

Adelia bunların hepsini atı süren Edric'ten öğrenmişti. Se-

yis at ile birlikte duvardaki yan kapıdan manastır topraklarına girmişti. Cankurtaran da onları takip ediyordu. Manastırın ana kapısı ziyaretçilerin içeri girmemesi için kapatılmıştı.

Seyis de Matilda W. gibi Aziz Peter'in görevini yapmamasından yakınıyordu. "Hacıların gelme sezonu başlarken manastırın kapılarını kapatmak kötü olacak. Başrahibe Joan'ın çabaları boşa gidecek."

Adelia'yı bir ahırın ve köpek kulübesinin bulunduğu yerde attan indirdi. Adelia'nın o ana kadar gördüğü binalar içinde en düzgün olanlar bunlardı. Seyis çayırların yanından geçen yolu gösterdi ve, "Tanrı yanınızdan ayrılmasın," dedi. Adam onunla birlikte yola devam etmeyecekti.

Ancak Adelia dış dünyadan soyutlanmaya hazır değildi. Adamdan her sabah yanına gelmesini, ona ileteceği mesajları kaledckilere götürmesini, oradaki kişilerin durumunu öğrenmesini ve de onların mesajlarını da manastıra ulaştırmasını istedi.

Cankurtaran ile birlikte yola koyuldu. Nehrin karşısındaki kentin gürültüsü gittikçe azalıyor, tarla kuşları etrafında uçuşuyordu. Patlayan baloncuklar gibi ses çıkarıyorlardı. Başrahibenin av köpekleri arkasından havlıyordu. İleride duran ormandan da bir karacanın sesi geldi.

Sör Gervase'nin köşkünün bu ormanın içinde olduğunu hatırladı.

Başrahibe Joan, "Durum kontrol altına alınabilir mi?" diye

sordu. Kadın Adelia'nın onu en son gördüğü zamana göre daha bitkin görünüyordu.

“Bu veba değil. Tanrı'ya şükür tifüs de değil. Rahibelerden hiçbirinde döküntü yok. Koleradan şüpheleniyorum.”

Başrahibenin yüzünün soluklaştığını görünce açıklama yapmaya başladı. “Doğuda bulunandan daha zayıf bir tür ama yine de kötü bir hastalık. Sıhhiyeciniz ve Rahibe Veronica için endişe duyuyorum.” Rahibelerin en genci ile en yaşlısından bahsediyordu. Veronica, Aziz Peter'in kutsal sandığının başında dua eden ve Adelia'nın aklına kazınan bir sahneyi canlandıran rahibeydi.

“Veronica.” Başrahibe perişan görünüyordu. Adelia kadının böyle şeylere kayıtsız kalmamasına sevinmişti. “İçlerinde en iyi huylu olan odur. Tanrı yardımcısı olsun. Biz ne yapabiliriz?”

Ne? Adelia umutsuzlukla kemerli avlunun diğer ucuna baktı. Yürüyüş yoluna ait sütunların ilerisinde güvercinliğe benzeyen büyük bir yapı vardı. Burası iki kat şeklinde dizilmiş yirmi hücreden oluşan ve önünde kapısız kemerler olan bir yerdi. Kemerli yerlerin iç tarafında genişliği iki metreden daha az olan hücreler vardı ve hepsinin içinde de elden ayaktan düşmüş rahibeler kalıyordu.

Sıhhiye yoktu. Adelia, “bayan sıhhiyeci” sıfatının şifalı bitkiler konusunda bilgisi olduğu için yaşça büyük Rahibe Odilia'yı onurlandırmak için kullanıldığını anladı. Yurt şeklinde kullanılan bir yer de yoktu. Manastırda rahibeleri bir arada gözetim altında tutulabileceği bir oda bulunmuyordu.

Adelia'nın bakışlarını fark eden başrahibe, "Buraları ilk zamanlarda kullanan keşişler kişisel hücrelerin mahremiyetini tercih eden sofulardı," dedi. "Yeni bir yer yapacak paramız olmadığı için bu hücreleri kullanmaya devam ediyoruz. Büyük bir oda olmadan hastalara bakabilir misin?"

"Yardıma ihtiyacım olacak." İshal ve kusma şikâyetinden bitap düşmüş yirmi kadına tek başına bakmak çok zor olacaktı. Buna hücreden hücreye koşturmak ve yukarı hücrelere çıkan tırabzansız merdivenden inip çıkmakta eklenince iş daha da zor hâlc geliyordu. Bu işleri tek başına yapacak kişi zaten kısa zamanda hastaların arasına katılırdı.

"Maalesef hizmetçilerimizin hepsi veba lafını duyunca kaçtı."

Adelia net bir şekilde, "Zaten onların geri gelmesi işimize yaramaz," dedi. Manastırın içine azıcık göz gezdirince manastırı derli toplu tutması gereken kişilerin içeriği pisliğin götürmesine izin verdiğini gördü. Hastalığa sebep olan şey de muhtemelen onların tembelliği idi.

"Rahibelerle birlikte yemek yiyip yemediğinizi sorabilir miyim?"

"Bunun konumuzla ne ilgisi var?" Adelia'nın sorusu başrahibenin gücüne gitmişti. Adelia'nın onu ihmalkârlıkla suçladığını sanmıştı.

Bir bakıma Adelia böyle bir şeyi de ima etmişti. Rahibe Ambrose'nin rahibe kardeşlerinin fizikî ve ruhani olarak iyi beslenmelerini sağlamaya gösterdiği özeni, Aziz Giorgio'nun kusursuz yemekhanesindeki yemeklerin yapılışını gözetleyişini

hatırladı. Yemekhanede sağlıklı yemekler yenirken bir taraftan da İncil okunur, iştahsız olan rahibelerin adı hemen bir tarafa not edilir ve gereken her şey yapılırdı. Ancak Adelia daha işin başındayken başrahibe ile zıtlaşmak istemiyordu. “Hastalığın sebebi zehirlenme olabilir.”

“Zehirlenme mi? Birisinin bizleri öldürmeye çalıştığını mı söylüyorsun?”

“Kasten değil ama kazara zehirlediğini söyleyebilirim. Koleraya bir tür zehirlenmedir. Size de bulaşmadığını göz önüne alırsak...”

Başrahibenin yüzündeki ifade Adelia’yı çağırdığı için pişman olmaya başladığını gösteriyordu. “Bildığınız gibi benim konutum ayrı bir yerde ve çoğu zaman manastır işleri ile meşgul olduğum için rahibelerle yemek yiyemiyorum. Geçen hafta boyunca Ely’deydim. Başkeşiş ile bir konuyu... dinî bir konuyu görüşmeye gitmiştim.”

Seyis Edric’in dediğine göre Başkeşiş’in atlarından birini almaya gitmişti.

Başrahibe Joan sözlerine devam etti. “Başımızdaki sorunu çözmek için elinizden geleni yapacağınıza inanıyorum. Doktorunuza burada insanları zehirleyecek birinin olmadığını bildirin ve Tanrı aşkına ne yapabileceğimizi sorun.”

Yapılması gereken şey yardım istemektir. Adelia rahibelerin hastalığına sebep olan şeyin havadaki bir şey olmadığına sevinmişti. Ancak manastır çok rutubetliydi ve küf kokuyordu. Adelia köpek kulübelerinin olduğu yere gitti ve seyis Edric’i Matildaları getirmesi için kente gönderdi

Gyltha'yı da alıp gelmişlerdi. Adelia, Gyltha'ya sitem edince, kadın, "Çocuk kalede Sör Rowley ve Mansur'un yanında güvende," dedi. "Senin yardıma daha çok ihtiyacın olduğunu biliyor."

Yardıma fazlasıyla ihtiyaç duyduğu doğrudu, ancak hastalık herkes için tehlike oluştuyordu.

Adelia, "Gelmenize sevindim," dedi. "Fakat hastalık bulaşabileceği için geceleyin burada kalmayacaksınız. Hastalık devam ettiği sürece manastırın yemeklerinden yemeyecek, suyundan içmeyeceksiniz. Bu konuya çok dikkat etmelisiniz. Ayrıca avluya bir kova konyak koyacağım. Rahibelere veya lazımlıklarına ya da onlara ait herhangi bir şeye değen ellerinizi konyak içinde yıkayacaksınız."

"Konyak mı?"

"Evet, konyak."

Adelia'nın hastalıklarla ilgili kendisine ait teorileri vardı. Aynı şey rahibeleri yatağa düşüren hastalık için de geçerliydi. Birçok teorisi gibi bu da Galen'in ya da rağbet gören diğer tıbbi bilginlerin bulguları ile uyuşmuyordu. Bu gibi durumlarda bir döngü olduğunu ve vücudun tolere edemediği maddeyi dışarıya atmaya çalıştığına inanıyordu. Zehir herhangi bir yolla vücuda giriyordu ve bir şekilde de dışarı çıkıyordu. Suya, Salerno'daki hastalıkların hiç bitmediği fakir bölgelerde olduğu gibi çoğu zaman hastalık bulaşıyordu. Bu yüzden aksi kanıtlanana kadar su zehrin kaynağı olarak görülmeliydi. Bu vakada kullanılan konyak gibi damıtılmış herhangi bir madde genellikle yaraların iltihap kapmasını engelliyordu. Aynı şekilde bir hemşirelik gö-

revini üstlenen kişinin eline değen zehri ortadan kaldırabilir, böylece bu kişinin zehri vücuduna almasına engel olabilirdi.

Adelia teorisini kurmuş, harekete geçmişti.

“*Konyağım?*” Başrahibe odasındaki fiçinin kovalara dö-küldüğünü görünce duyduğu rahatsızlığı dile getirdi.

Adelia, Edric’in kaleden gelince ilettiği mesajların Man-sur’dan gelen talimatları içerdiğini gösterircesine, “Doktor bu konuda kesin talimat verdi,” dedi.

“Onlar en güzel İspanyol konyakları.”

“Doktor özellikle öyle olmasını belirtmiş.”

Hep beraber mutfağa girdiklerinde Adelia başrahibenin zor bir durumla karşı karşıya kaldığını hissetti. Kadının mutfağa daha önce hiç girmediğinden şüpheleniyordu. Karanlık mut-fakta haşereler cirit atıyordu. Onlar içeriye girerken birkaç tane fare de dışarı kaçmıştı. Adelia farelerin arkasından havlayan Cankurtaran’ı daha önce hiç bu kadar canlı görmemişti. Taş du-varları yağ kaplamıştı. Çam ağacından yapılmış olan uzun ma-sanın üzerindeki çöplerin kapatmadığı kısımların kire bulandığı görülüyordu. Tatlımsı bir şey kokuşmuştu. Kancalara asılı yemek kazanlarının içinde çürümüş yemek atıkları vardı. Un kaplarının kapağı açık duruyordu. Unun içine güve düşmüştü. Büyük ka-zanların içindeki yemek yapmak için kullanılan suyun da üze-rini pislik kaplamıştı. Adelia rahibelerin Aziz Peter’in cesedini bu kazanlardan birinde kaynatıp kaynatmadığını, kaynatmışsa da kazanı sonradan temizleyip temizlemediğini merak etti. Bir satırın bıçağına yapışan et parçaları iltihap gibi kokuyordu.

Ortalığı koklayan Adelia kafasını kaldırdı. “Halen insan-

ları zehirleyen birinin olmadığını mı düşünüyorsunuz? Aşçıların hepsi buranın hâline dolayı hapse gönderilmeli.”

Başrahibe, “Saçmalıyorsunuz. Birazcık kirden kimseye zarar gelmez,” dedi ama aynı zamanda yanında dolanan avını koklayarak değil görerek bulma yeteneğine sahip köpeğini yerde duran bir tabağın üzerindeki kirli şeyi yalamaması için tasmaşından tutup ileriye itti. Gördüklerine aldırmış etmeden, “Dr. Mansur’a yardımcılarının evlerimizi denetlemesi için değil, rahibelerimi iyileştirmesi için para ödüyorum,” dedi.

“Dr. Mansur evlerin temizlenip düzene sokulmasının hastaların tedavi edilmesini sağlayacağını söylüyor.”

Adelia mutfağı bu hâliyle bırakamazdı. Mutfığa gelmeden önce hücrede yatanlardan durumu ağır olanlara kramplarının geçmesi için birer tane afyon hapı vermişti. Gyltha ile Matilda W. hastaları yıkamaya başlamışlardı. Bunun dışında onlara kaynatılmış su verilecekti. Mutfak sağlıklı bir yer hâline getirilecekti. Bunun dışında hastalar için yapılabilecek bir şey yoktu.

Adelia, Herkül’ün görevlerine benzeyen bu zorlu görevi üstlenecek kişiye, yani Matilda B.’ye döndü. “Bu işi yapabilecek misin? Augias’ın ahırını temizleyebilecek misin?”

“Kesin buraya at da sokmuşlardır,” diyen Matilda B. kollarını sıyırdı ve etrafına bakındı.

“Altından kalkacağıma inanıyorum.”

Adelia arkasından gelen ve yaşananlardan dolayı utanç duyan başrahibe ile birlikte manastırın diğer kısımlarını da denetlemeye başladı. Yemekhanede bulunan raflı bir dolapta üzerinde etiketler olan kavanozlar vardı. Kavanozlar ve üstlerinde-

ki yazılar Rahibe Odilia'nın şifalı bitkiler konusunda gerçekten bilgili olduğunu gösteriyordu. Ancak dolapta Adelia'ya göre *çok fazla* miktarda afyon vardı. Bu ilacın gücünü bilen Adelia kendisine ait olanları hırsızlığa karşı tedbir olsun diye gizli bir yerde saklıyor ve yanında taşıdığı kaptaki çok fazla afyon bulundurmuyordu.

Manastırın suyu sağlıklı hâle getirildi. Bulanık yeraltı suyu binaların arasında gezen kapalı bir kanala aktarılmıştı. Kanaldan akan su öncelikle manastırın dışındaki balık havuzunu ve mutfağı besliyordu. Daha sonra rahibelerin çamaşırvhanesine ve avluya gidiyor, son olarak da eğimli bir yerden inip manastırın dışındaki büyük tuvalete ulaşıyordu. Su, tuvaletin içindeki uzun ve delikli oturağın altından akıyordu. Oturak yeterince temizdi ama altındaki oluk bir aydan fazladır temizlenmemiş gibiydi. Adelia buranın temizliğinin Gyltha veya Matildaları ilgilendirmediklerini düşünüyordu. Bu işi başrahibeye bırakacaktı.

Ancak henüz bunun sırası gelmemişti. Hastaların durumunun kötüleşmesini engelleyen Adelia tüm enerjisini rahibelerin hayatını kurtarmaya adanacaktı.

Başrahip Geoffrcy rahibelerin ruhlarını kutsamaya gelmişti. Başrahibe ile arasında anlaşmazlık olmasına rağmen iyi niyetini göstermiş, aynı zamanda cesur biri olduğunu da kanıtlamıştı. Çünkü rahibelerin günahlarını çıkarmak için manastıra düzenli olarak gelen papaz vebaya yakalanmaktan korkmuş, iş-

lenen tüm günahların bağışlanacağını bildiren bir mektup göndermişti.

Hava yağmurluydu. Kemerli avlunun çatısına dolan yağmur suları canavar şeklindeki heykellerle bezenen oluklardan aşağı akıyor, ortada duran bakımsız bahçeyi ıslatıyordu. Başrahibi, Başrahibe Joan karşıladı. Mesafeli bir şekilde teşekkürlerini ilettiler. Adelia da başrahibin ıslanan cübbesini alıp mutfağa götürdü.

Geri döndüğünde Başrahip Geoffrey tek başına kalmıştı. “Tanrı bu kadına akıl fikir versin,” dedi. “Böylesine kötü bir durumdayken dahi benim Aziz Peter’in kemiklerini çalacağımdan şüpheleniyor.”

Adelia, başrahibi gördüğü için mutluydu. “Sıhhatiniz yerinde mi?” dedi.

“Çok şükür,” diyen başrahip, Adelia’ya göz kırptı. “Her şey tıkırında,” dedi.

Adam kilo vermiş gibiydi. Zinde görünüyordu. Başrahibin sağlığının iyi olması ve rahibelere destek olmak için buralara gelmesi Adelia’nın hoşuna gitmişti. “Günah işlemiş dahi sayılmazlar ama kendilerini çok hırpalıyorlar.” Adelia rahibelerin ölümü hissettikleri korkunç anlarda cehennem azabı çekeceklerini düşünmelerine neden olan şeylere kulak misafiri olmuştu. “Rahibe Walburga nehrin yukarısında münzeviler için götürdüğü sosislerden birini yemiştir. Ancak öyle bir anlatıyor ki onun şeytanın uşağı olduğunu sanırsınız.”

Adelia, Gilbert Kardeş’in rahibeler hakkında iddia ettiği şeylerin doğru olmadığını anlamıştı. Şiddetli bir hastalığa ya-

kalanan hastaların önemli sırlarını duymuştu. Bu kadınların başrahibelerinin ihmalkârlığının sonucu olarak dikkatsiz, düzensiz ve çoğunlukla da cahil olduğunu öğrenmiş, iddia edilenin aksine namuslu yaşadıklarına karar vermişti.

Başrahip Geoffrey gayet resmî bir tavırla, “O rahibenin durumu İsa’nın onun için şefaât dileyip dilememesine bağlı,” dedi.

Başrahibin alt kattaki rahibelerle görüşmesi bittiğinde hava kararmıştı. Adelia sıranın sonundaki Rahibe Veronica’nın hücresinin önünde başrahibi bekliyordu. Ona yukarı katı gösterecekti.

Başrahip durdu ve, “Rahibe Odilia’ya son dualarını okudum,” dedi.

“Onu kurtarma umutlarım halen sönmedi.”

Başrahip, Adelia’nın omzunu sıvazladı. “Sevgili çocuğum bu durumda sen dahi mucize yaratamazsın.” Az önce terk ettiği hücreye doğru baktı ve, “Rahibe Veronica’nın durumundan endişe duyuyorum,” dedi.

“Ben de.” Genç rahibenin durumu kötüleşmişti.

Başrahip Geoffrey, “Günah çıkarmak o yavrucağın günah anlayışına etki etmedi,” dedi. “Bazen onun gibi dinî şeylere kendini tamamen adanmış kişilerin çarmıhı da Tanrı’dan çok fazla korku duymak olabiliyor. Veronica, başka bir inanç boyutuna geçmiş.”

Adelia çıktığı merdivenlerin durumundan şikâyet eden başrahibe yukarı katı gösterdi. Merdivenler yağmurdan dolayı kayganlaşmıştı. Adelia daha sonra aşağıya, Odilia’nın hücreğine döndü. Günlerdir aynı şekilde yatan sıhhiyecî, içine toprak iş-

lemiş incecik elleriyle battaniyesini üzerinden atmaya çalışıyordu.

Adelia kadının üzerini örttü ve alnından dökülen kutsal yağı sildi. Kadına Gyltha'nın hazırladığı sığır jelatininden yedirme çalışıyordu. Yaşlı kadın dudaklarını sıkıca kapattı. Adelia, "Bunu yersen gücün yerine gelir," dedi. Hiçbir şey çare etmiyordu. Odilia'nın ruhu, elden ayaktan düşen bedenini terk etmek istiyordu.

Kadını o hâlde yalnız bırakmak Adelia'nın içine sinmiyordu ama diğer rahibelerin yemek yiyip yemediğine bakması gerekiyordu. Adelia, ısrar etmelerine rağmen Gyltha ve Matildaları manastırdan göndermişti. Dolayısıyla tüm işler onunla başrahibenin üzerine kalmıştı.

Ulf'ün "Şişko Rahibe" dediği Walburga zayıflamıştı. Adelia'ya, "Tanrı beni affetti. Şükürler olsun," dedi.

"Sanırım öyle. Şimdi aç ağzını."

Ancak birkaç kaşık dolusu yemek yiyen rahibe endişesini dile getirdi. "Münzevilere kimse yemek götürdü mü? Onlar açken yemek yiyemem."

"Ben Başrahip Geoffrey ile konuşurum. Haydi, Baba için bir kaşık daha. Bir tane de Kutsal Ruh için..."

Yan taraftaki Rahibe Agatha üç kaşık yemek yiyince istifra etmişti. Ağzını silerken, "Benim için kaygılanmana gerek yok," dedi. "Yarına iyileşirim. Diğerlerinin durumu nasıl? Ne olur bana gerçeği söyle."

Adelia, Grantchester ziyafetinde Gilbert Kardeş ile tartışma cesaretini gösteren Rahibe Agatha'yı seviyordu. "Çoğu iyi

durumda.” Ancak Agatha’nın yüzündeki kaygılı ifadeyi görünce sözlerine devam etti ve, “Rahibe Odilia ile Rahibe Veronica’nın durumu ciddiyetini koruyor,” dedi.

Agatha telaşlı bir şekilde, “Ne? Odilia’ya mı? Çok iyi biridir. Meryem Ana onun için şefaattir diler.”

Peki Veronica? Onun için kimse şefaattir dilemesin mi? Onun adından bahsetmemesi ilginçti. Rahibelerin kardeşleri için İsa’ya yalvardıklarında onun adından bahsetmediklerini fark etti. İçinde sadece onunla aynı yaşlarda olan Walburga, Veronica’nın durumunu sormuştu.

Belki de kızın gençliğini ve güzelliğini kıskanıyorlardı. Ayrıca Veronica’nın başrahibenin gözdesi olduğu da belliydi.

Adelia, kızın başrahibenin gözdesi olduğunu fark etmişti. Ağrısı olan Veronica hakkında sevgiyle bahsedenden Joan’ın yüzündeki kederli ifadeye tanıklık etmişti. Yaşadığı duygularla birlikte sevginin her türlü çeşidini farklı bir şekilde algılayan Adelia, kadının bir rahibe ve bir yönetici olarak kullanması gereken enerjisini avlanmaya harcamaktan dolayı vicdan azabı çekip çekmediğini merak ediyordu.

Acaba Rahibe Veronica kendisine gösterilen bu ilginin farkında mıydı? Büyük ihtimalle hayır. Başrahip Geoffrey’in söylediğine göre bu rahibe manastırdaki kişilerin hiçbirinin erişemediği ruhani bir hayat yaşıyordu. Maneviyat duygusu çok kuvvetliydi.

Diğer rahibeler büyük ihtimalle başrahibenin ona gösterdiği ilgiden haberdardı. Genç rahibe şikâyetçi olmasa da vücudundaki morluklar şiddete maruz kaldığını gösteriyordu.

Adelia yukarı kattaki görüşmelerini de bitiren başrahipten dışarıdaki konyakla ellerini yıkamasını istedi. Başrahip bu uygulamaya şaşırmişti. “Genelde biz bunu içeriz ama artık yapmamı istediğin şeylerin nedenini sorgulamıyorum.”

Adelia, başrahibe kapıya kadar eşlik etti. Kapıda duran seyisin yanında iki tane at vardı. Yavaş yavaş ilerleyen başrahip, “Burası lanetlik bir yer,” dedi. “Manastırdaki binalardan dolayı mı, yoksa esas sahipleri olan barbar keşişlerden dolayı mı bilmiyorum ama buraya geldiğimde huzurdan çok boynuzlu şeytanın varlığını hissediyorum. İnan ki lafım Başrahibe Joan’a değil. O hücrelerin hâli...” Başrahip yüzünü buruşturdu. “Seni burada bir başına bırakmaya içim elvermiyor. Yardımcı olacak kimse de yok sanırım.”

Adelia, “Gyltha ile Matildalar burada. Bir de ayrılmaz parçam Cankurtaran,” dedi.

“Gyltha buralarda mı? Kendisini göremedim. Madem öyle endişelenecek bir şey yok. O kadın tek başına tüm şeytani güçlere karşı gelebilir.”

Başrahip gitmeden önce Adelia’yı kutsadı. Seyis kutsal yağın bulunduğu şişeyi başrahipten aldı ve eyerin yan gözüne koydu. Başrahabin atına binmesine yardımcı oldu. Başrahip de hazır hâle gelince yola koyuldular.

Yağmur durmuştu, ancak dolunayın önünü bulutlar kaplamıştı. Adelia adamların gidişinden sonra birkaç dakika boyunca yerinden kımıldamamış, karanlığın içine karışan atların ayak seslerinin azalışını dinlemişti.

Başrahibe gecenin karanlığından korktuğunu ve Gyltha’-

nın gittiğini söylememiştir.

Seslice, "Lanetlik!" dedi. "Başrahip de kötü hislere kapıldı." Avluya doğru gitti. Dış kapıları kapatmamıştı. Çünkü korku duyduğu şey, manastırın dışındaki bir varlık değil, manastırın kendisiydi. Havadar bir yer değildi. Tanrı'nın aydınlığı bir damla dahi içeriye vurmuyordu. Şapelde bile pencere yoktu. Sadece üzerinde süslemeler olmayan kalın taş duvarların arasına dizilmiş barbakanlar vardı. Bunlar manastırın istilalar sırasında direnmek zorunda kaldığı vahşetin büyüklüğünün göstergesiydi.

Adelia bu duvarlara rağmen vahşetin manastıra girdiğini düşünüyordu. Şapeldeki balıksırtı şeklindeki tarihî kabrin üzerine birbirlerini ısırarak kurtların ve ejderhaların şekli kazınmıştı. Aralarında ise erkek figürüne sahip karmakarışık simgeler konulmuştu. Sunak üzerinde duran kıl testere ile yapılmış süslemeye kollarını yukarı açan bir figür işlenmişti. Muhtemelen resmedilen kişi Lazarus'tu, ancak mum ışıkları ona şeytani bir hava katmıştı. Hücrelerin kemerlerinde bulunan yaprak şekilleri, sarmaşıklarla ve yerde dolanan bitkilerle sarılmış bir ormanı andırıyordu.

Adelia, Şeytan'a inanmıyordu ama geceleyin bir rahibenin karyolasının başında beklerken Şeytan'ın çıkaracağı sesleri duymaya çalışıyordu. Tam da o sıra bir baykuşun acı haykırışını duydu. Adelia ve Başrahip Geoffrey'e göre onu aşağıda onu yukarıda olmak üzere yirmi koca delikten ibaret olan, rahibelerin tıkalı kaldığı hücreler barbarlığın göstergesiydi. Adelia'nın bir başka hücredeki çılgılığı dindirmek için harekete geçtiğinde karanlıkta kalan tehlikeli, sığ merdivenleri arşınlamak için cesa-

retini toplaması gerekiyordu.

Gündüz olup Gyltha ve Matildalar gelince ortalık biraz daha katlanılır hâle gelmişti. Adelia başrahibenin konutunda bir-iki saatliğine dinlenmeye geçmişti ancak mağara adamlarının mezarlarına benzeyen hücrelerde yaşananlar aklına geldikçe kendini kötü hissetmiş, rahatça uyuyamamıştı.

O gece Rahibe Veronica'ya bakmak için kemerli avludan geçerken elindeki fenerin yaydığı ışık, sütunların çirkin heykellerden oluşan baş kısmına yaşama döndürüyordu. Heykeller tüylerini ürpertiyordu. Cankurtaran'ın yanında olmasına şükreliyordu.

Karyolasında kıvranan Veronica ölmediği için Tanrı'dan af diliyordu. "Tanrım, yanına gelemediğim için affına sığınıyorum. Yanında olmayı tüm kalbimle diledim ama başarısız oldum. Sevgili efendim, bu sebeple işlediğim günahımın cezasını çekmeye hazırım..."

Adelia, "Saçmalama," dedi. "Tanrı seni çok seviyor ve yaşamını istiyor. Şimdi ağzını aç ve biraz şu yemekten ye," dedi.

Ancak Veronica da Odilia gibi yemek yemek istemiyordu. Adelia en sonunda rahibeye yarım afyon hapi verdi ve ilaç etkisini gösterene kadar yanından ayrılmadı. Veronica'nın hücresi manastırdaki en sade hücreydi. İçerideki tek süs söğüt dallarından yapılan ve tüm hücrelerde bulunan duvara asılan haçtı.

Bataklıkların içinde bir yerde öten balaban kuşunun sesi duyuluyordu. Dışarıdaki taş zemine pıt pıt damlayan yağmur suyu Adelia'nın sinirini bozuyordu. Adelia avlunun daha ilerisinde bulunan Rahibe Agatha'nın hücrelerinden gelen öğürme

seslerini duydu ve rahibenin yanına gitti.

Daha sonra lazımlıkları boşaltmak için dışarıya çıktı. Ayın önünden çekilen bir bulut kümesi yoluna ışık tutuyordu. O anda kemerli avlunun sütunlarının birinin ardında bir erkek figürü gördü.

Gözlerini yumdu ve tekrar açtı. Oraya doğru yürüdü.

Gördüğü gölgelerin ve yağmur damlalarının parıltısının ona oynadığı bir oyundu. Sütunun orada kimse yoktu. Bir dakikalığına dinlenmek için ellerini sütuna yasladı. Zar zor nefes alıyordu. Gördüğü figürün boynuzları vardı. Cankurtaran hiçbir şeyi fark etmemiş gibiydi. Ancak bu çok da şaşılacak bir durum değildi.

Adelia yorgunluğun kendisini yıprattığını düşünüyordu.

O sırada Odilia'nın hücrelerinden Başrahibe Joan'ın feryadı yükseldi...

Adelia ve başrahibe duaları bitince sıhhiyecinin bedenini bir çarşafa sardı ve birlikte şapele taşıdı. Bedeni iki masa ile üzerindeki örtüden ibaret olan geçici katafalkın üzerine koydular ve baş kısmı ile ayakucuna mum yerleştirdiler. Mumları yak-tılar.

Başrahibe ölünün ardından dualar ve ilahiler okumak için şapelde kaldı. Adelia, Agatha'ya bakmak için hücrelere gitti. Tüm rahibelerin uyuduğunu görünce içi rahatladı. Çünkü onlara kardeşlerinin ölüm haberini sabaha kadar vermesi gerekmeyecekti. Rahibeler uyanana kadar biraz daha güç toplayacaktı.

Adelia bu korkunç yerde sabah vaktinin gelip gelmeyeceğinden şüphe duyuyordu. Başrahip “Lanetlik” demişti. Uzak-taki şapelden çıkan güçlü kadın sesi, ölüme yenik düşmüş bir savaşçı için yakılan ağıta ve de Hristiyan ilahilerine benzemiyordu. Acaba avludaki boynuzlu figürün ortaya çıkmasına sebep olan şey Odilia’nın ölümü ya da avludaki korku uyandıran heykellerden biri miydi?

Adelia kendi kendine, “Yorgunluk,” dedi. “Bitkin düşünüyorum.”

Ancak o figür gözünün önünden gitmiyordu. Bu korkudan kurtulmak için hayal gücünü kullanarak başka bir figürü gözünün önüne getirdi. Karşısında duran kişi daha tombul, daha komik biriydi. Ve Adelia’nın farklı duygular hissettiği bir varlıktı. İşte o anda gözünün önündeki korkunun yerini Rowley aldı. Adamın verdiği huzur ve güvenle uykuya daldı.

Bir sonraki gece Rahibe Agatha da vefat etti. Adelia, Başrahip Geoffrey’e gönderdiği mektuba şunları yazdı: “Kalbinin atışı bir anda durdu. Oysa durumu iyiye gidiyordu. Böyle bir şeyin başına gelmesini beklemiyordum.” Adelia’nın içi yanıyordu.

Diğer rahibeler Gyltha’nın yemeklerini yiyip dinlenerek hızlıca sağlıklarına kavuştu. İçlerindeki en genç rahibe olan Veronica ve Walburga erkenden ayağa kalkmıştı. Ancak bu durum Adelia’nın çok da hoşuna gitmiyordu. Çünkü dinî şeylere duydukları aşk yüzünden kendilerine iyi bakmıyorlardı. Son zamanlardan ihmal edilen münzevi kardeşlerine yiyecek ve yakacak götürme konusunda ısrarcı olmaları mantıklı bir tutum değildi. Yeterince yiyecek ve yakacak götürmeleri için her ikisi-

nin de tek başına kayık kullanması gerekiyordu.

Adelia rahibelerinin kendini yormaktan vazgeçmesini sağlaması için Başrahibe Joan'ın yanına gitti.

Bitap düşen Adelia sözlerinin kaba olup olmadığını düşünmeden, "Onlar halen benim hastalarım. Böyle bir şeye izin veremem," dedi.

"Onlar aslında benim rahibelerim ve münzeviler de benim sorumluluğum altında. Özellikle Rahibe Veronica zaman zaman onların yanında olup onların özgürlüğünü ve yalnızlığını hissetme ihtiyacı duyuyor. Bunu kendisi istiyor ve ben de ona izin veriyorum."

"Başrahip Geoffrey münzevilere bakacağına söz verdi."

"Başrahip Geoffrey'in sözleri beni ilgilendirmiyor."

Bu, Joan ile Adelia'nın zıtlıştığı sayısız anlardan biriydi. Başrahibe ihmalkârlığının hem manastırı hem de rahibeleri yıkımın eşiğine getirdiğini fark etmişti. Kasten olmasa da otoritesini tekrar kazanma çabası ile Adelia'ya fırsat bulduğu her anda karşı geliyordu.

Daha önce Cankurtaran yüzünden tartışmışlardı. Başrahibe köpeğin pis koktuğunu söylemişti. Fakat köpek manastırdan temizdi. Afyon konusunda da tartışmışlardı. Başrahibe, Kilise'nin tutumunu benimsemeye devam etmişti. "Acıyı veren Tanrı'dır. Onu alacak olan da O'dur."

Adelia, "Kim bunu söylüyor? İncil'in neresinde geçiyor böyle bir şey?" diyerek kadına karşı çıkmıştı.

"Bana o bitkinin bağımlılık yaratıcı olduğunu söylediler. Alışkanlık hâline geliyormuş."

“Rahibelerin böyle bir alışkanlığı olmayacak. Afyon al-
dıklarını bilmiyorlar. Bu geçici bir tedavi. Acılarını hissetme-
meleri için onları uyutuyor, hepsi bu.”

Adelia belki de bu tartışmadan haklı çıktığı için bir sonra-
kini kaybetmişti. Başrahibe, iki rahibeye münzevilere erzak gö-
türmesi için izin vermişti. Elinden başka bir şeyin gelmediğine
karar veren Adelia da iki gün sonra manastırdan ayrıldı.

Aynı gün Kaza Mahkemesi de Cambridge’ye varmıştı.

Kentteki gürültü, sessizliğe ahşan Adelia için katlanılmaz
hâle gelmişti. Elindeki ağır ilaç çantası ile manastır evinden kente
doğru yaptığı yürüyüş zorlu geçmişti. Yapmayı istediği tek şey
Yaşlı Benjamin’in evine gidip dinlenmekti. Mahkeme alayı
önünden geçerken yolun karşısında duran kalabalığın içinde
beklemek zorunda kaldı.

İlk başta geçenlerin mahkeme ekibi olduğunu anlamamıştı.
Üniforma giyinmiş müzisyenlerden oluşan kfileden gelen
trompet ve davul sesleri Adelia’ya Salerno’yu, *karnavalın* kente
geldiği zamanı hatırlattı. Paskalya’dan önce tutulan perhizin
başlamasına bir hafta vardı ve Kilise karnavalı engellemek için
elinden geleni yapmıştı.

Daha fazla davul sesi ile birlikte asa taşıyan kilise görev-
lileri de geliyordu. Süslü kıyafetler giyinen adamlar ellerindeki
büyük altın topuzları omuzlarına yaslamıştı. Süslü atların üze-
rinde, taç giyinmiş piskoposlar ve başkeşişler vardı. İçlerinden
birkaçı halka el sallıyordu. Bir de bir kafasında siyah maske,

elinde de balta olan temsilî cellat...

İşte o anda celladın temsilî olmadığını anladı. Cambazlar ve dans eden ayılar gelmeyecekti. Üç Plantagenet leoparının çizildiği bayraklar her yere asılmıştı. Arkalarından cübbe giyinmiş kişilerin omuzlarında taşıdıkları tahtirevanlar geliyordu. Tahtirevanların içinde ise Cambridge'yi yargılamaya gelen kraliyet yargıçları vardı. Rowley'in dediğine göre çok fazla kişinin canı yanacaktı.

Yine de kafilenin etrafındaki halk eğlenceden uzun zamandır mahrum kalmışçasına sevinçle bağırıyordu. Onlar için duruşmalar, cezalar ve infazlar eğlenceli bir şeydi.

Karmaşadan ve gürültüden dolayı şaşkına dönen Adelia bir anlığına sokağın karşısından kalabalığın önüne gitmeye çalışan Gyltha'yı gördü. Coşkulu bir şeyler söyleyecekmiş gibi ağzını açtı ama bir gariplik vardı.

Sevgili Tanrım ne olur düşündüğüm şey olması. Olamaz. Olmamalı. Ne olur öyle bakma.

Gyltha'nın kalabalığın arasına dalması ile bir atlı atını dizginlemek zorunda kaldı. Küfreden adam Gyltha'yı ezmek için atını yan tarafa çekti. Gyltha konuşuyor, bağırıyor, insanları çekip çekiştiriyordu. Adelia'nın bulunduğu tarafa yaklaşıyordu. Adelia kadının söyleyeceklerini duymamak için geriye çekiliyordu ama kadının acı feryadı her şeyi yerle bir etti. "Yavrumu gördünüz mü?"

Kadın kör olmuş gibiydi. Adelia'yı kolundan tutmuştu ama kim olduğunu fark etmemişti. "Yavrumu gördün mü? Adı, Ulf. Kayboldu!"

On Dördüncü Bölüm

Adelia, Cam Nehri'nin kıyısına, Ulf'ün balık yakalamak için seçtiği yerdeki ters çevrilmiş sepetin üzerine oturdu. Kendisini her şeyden soyutlamış, yalnızca nehre bakıyordu.

Yaşlı Benjamin'in evi arkasında kalmıştı. Sokaklar gürültüyle dolmuştu. Mahkemenin kente gelişi ile çıkan patırtı Ulf'ü arama çabalarının gölgesinde kalıyordu. Gyltha, Mansur, Matildalar, Adelia'nın hastaları, Gyltha'nın müşterileri, arkadaşları, komşular, mahalle muhtarı ve de kaygılı herkes çocuğu arıyordu. Geçen her saniye ile birlikte çaresizlik de artıyordu.

Mansur, Adelia'ya, "Çocuk sıkılmıştı. Yerinde durmuyordu. Balığa gitmek istiyordu," demişti. Duygusuz tavırları yine ortaya serilmişti. "Ben de onunla gittim. Daha sonra şişman olan..." Matilda B.'den bahsediyordu, "...bir masanın ayağını tamir etmem için beni içeri çağırdı. Tekrar dışarı çıktığımda çocuğu göremedim." Adelia'nın gözlerine bakmaktan çekiniyordu. Üzgün olduğu belliydi. "Kadına üzgün olduğumu söyler misin?"

Gyltha, ne Mansur'u ne de başka birisini suçlamıştı. İçini

saran telaş ve hüzün kızgınlığa dönüşemeyecek kadar büyüktü. Ömründen yıllar gitmiş gibiydi. Mansur ile birlikte nehrin yukarısına ve aşağısına gidip gördükleri herkese çocuğu görüp görmediklerini sormuşlardı. Kayıkların içine girip saklanan her şeyi kontrol etmişlerdi. Şimdi ise Büyük Köprü'nün oradaki tüccarlara sorular soruyorlardı.

Adelia onlarla birlikte gitmemişti. Tüm gece boyunca odasında kalmış, nehri izlemişti. Şimdi ise Ulf'ün oturduğu yere oturmuş nehri izlemeye devam ediyordu. Üzüntüsünden dolayı yerinden kımıldayamayacak hâle gelmişti. Nehrin kıyısından ayrılmayacaktı. "*Nehirden dolayı.*" Bunlar Ulf'ün sözleriydi ve Adelia'nın kafasında yankılanıyordu. Adelia bu sözleri tekrar tekrar dinlemeye devam ediyordu, çünkü bu sesler kaybolursa Ulf'ün çığlıklarını duyacaktı.

Rowley sazlıkları ezerek, aksayarak yanına gelmiş, onu hareket ettirmeye çalışmıştı. Bir şeyler söyledi, kolundan tuttu. Adelia'yı kaleye götürmek istiyordu. Mahkemeden dolayı meşguldü ve kalede kalması gerekiyordu. Sürekli kraldan bahsediyordu ama Adelia onu dinlemiyordu.

"Üzgünüm ama burada kalmalıyım. Nehirden dolayı. Onlar nehrin kurbanları."

"Nasıl yani? Nehir ne yaptı ki?" diyen Rowley nazikçe konuşuyordu. Adelia'nın kendini kaybettiğini düşünüyordu. Düşündükleri kısmen doğruyd.

"Bilmiyorum ama anlayana kadar burada kalmalıyım."

Rowley, Adelia'yı ikna etmeye çalışıyordu. Adelia adamı seviyordu, ancak sevgisi onunla gitmeye yetmiyordu. O anda

daha farklı ve daha baskın bir sevginin peşinde koşuyordu.

Rowley son olarak, “Geri geleceğim,” dedi.

Adelia başını salladı. Adamın gidişini bile fark etmemişti.

Hava çok güzeldi. Tepede güneş vardı. Yaşananlardan haberdar olan ve botla geçen kişilerden bazıları yanındaki köpeklerle birlikte nehrin kenarında ters çevrilmiş bir sepetin üstünde oturan kadının moralini yükseltmek için bağıırıyordu. “Üzülme kızım. Belki bir yerlerde oyun oynuyordur. Beklenmedik bir yerden çıkıverir.” Bazıları da Adelia’ya bakmamaya çalışıyor, sessizce yoluna devam ediyorlardı.

Adelia önünden geçenleri ne görüyor ne de duyuyordu. Gördüğü tek şey Ulf’ün çıplak, sıska bedeniydi. Gyltha kucağındaki çırpınan çocuğu hazırladığı banyoya sokmaya hazırlanıyordu.

Nehirden dolayı.

Akşama doğru kendini toparlamaya başladı. Rahibe Veronica ile Rahibe Walburga bir tekneye binmiş nehirden geçiyordu. Walburga, Adelia’yı gördü ve yanına doğru yanaştı. “Ne olur bize kızmayın. Başrahip nehrin yukarı tarafına ancak bir kediye doyuracak kadar yemek göndermiş. Biz de tekrar gitmek zorunda kaldık. Ancak gücümüzü topladık, değil mi kardeşim? Şükürler olsun.”

Rahibe Veronica, Adelia için endişelenmişti. “Hanımım ne oldu? Yorgun görünüyorsunuz.”

Walburga, “Nedeni belli. Bizlere bakmaktan bitap düştü. Kalbi çok temiz. Tanrı onu belalardan korusun.”

Nehirden dolayı.

Adelia ayağa kalktı. “Sizinle birlikte gelebilir miyim?”

Aldığı cevaptan memnun olan Adelia rahibelerin de yardımını ile tekneye bindi ve teknenin arka kısmındaki oturak tahatasına oturdu. Ayağının dibinde duran tavuk kümeslerinden dolayı dizlerini büküp çenesine kadar yaklaştırdı. Rahibeler onları takip etmek için nehrin kenarındaki yolda ağır ağır hareket eden Cankurtaran’a gülüyordu. Ona “Kokarca” diyorlardı.

Rahibelerin söylediğine göre Başrahibe Joan herkese Aziz Peter’ın gücünü kanıtladığını, o kadar hasta içinden sadece iki kişini öldüğünü, ölenlerin de içlerindeki en yaşlı kişiler olduğunu anlatıyormuş. Ona göre azizin gücü denenmiş, herhangi bir kusuru olmadığı anlaşılmıştı.

İki rahibe de sık sık sırtığı birbirine uzatıyor, diğerinden tekneyi kullanmasını istiyordu. Bu davranışları güçlerini henüz tamamen toplamadıklarını gösteriyordu. Walburga, “Dün ikimiz de ayrı tekneleri kullanırken daha çok zorlandık, ancak Tanrı her daim bize yardımcı oluyor,” dedi. Bir süre daha tekneyi kullanabilirdi. Fakat Veronica ona kıyasla daha çevik ve daha hareketliydi, ince kolları ile sırtığı suya batırıp çıkarırken daha hoş bir görüntü veriyor, güneşin batışı ile bakır rengine dönen nehir suyunda tekneyi kontrol ediyordu.

Trumpington geride kalmıştı. Grantchester...

Adelia’nın Mansur ve Ulf ile birlikte nehirde gezinirken incelemedikleri bir kısma gelmişlerdi. Nehir burada ikiye ayrılıyordu. Bir kolu nehrin güney kısmına doğru gidiyor, bir kolu da doğuya doğru akıyordu.

Tekne doğuya döndü. Tekneyi kullanan Walburga, Ade-

lia'nın sorusunu cevaplıyordu. "Burası mı? Burası Granta. Bizi münzevilerin kaldığı yere götürecekt."

Veronica gülümseyerek, "Bir de halanın yanına götürecekt," dedi.

Walburga sırtarak, "Doğrudur. Halam beni bir hafta içinde iki sefer görünce şaşırarak."

Nehrin ulaştığı kırsal bölge farklılaşıyor, düz bir yaylaya benziyordu. Sazlıklar ve kızılağaçlar azalıyor, onların yerini daha uzun ağaçlar ile yoğun çimenlikler alıyordu. Adelia alacakaranlıkta su kanalları yerine hendekleri ve ağaçlardan oluşan çitleri görüyordu. Daha önce belirsiz olan ay, akşam olunca net görülmeye başlamış, yuvarlak bir hâl almıştı.

Cankurtaran topallamaya başlamıştı. Bunu gören Veronica zavallı köpeği tekneye almaları gerektiğini söyledi. Tavuklar köpeğin varlığına alışana kadar büyük gürültü çıkardılar ama bir süre sonra onlar da susunca etraf sessizleşti. Sadece birkaç tane kuşun ötüşü duyuluyordu.

Walburga, tekneyi bir çiftliğe ulaşan patikanın bulunduğu koya yanaştırdı. Yavaş yavaş dışarı çıkarken, "Kardeşim o ağır yükleri tek başına taşımaya çalışmayasın. Oradakilerden yardım iste. Olur mu?" dedi.

"Tamam. Onlar bana yardımcı olur."

"Kendi başına geri dönebilecek misin?"

Veronica evet dercesine başını salladı ve gülümsedi. Walburga, Adelia'ya başıyla selam verdi ve her ikisinin ardından el salladı.

Granta gittikçe darlaşıyor, karanlığa gömülüyordu. Sahil-

lerin su ile nadiren buluştuğu kıvrımlı ve sığ bir vadiye açılıyordu. Veronica ağaç dallarından korunmak için ara sıra eğilmek zorunda kalıyordu. Bir süreliğine durdu ve teknenin baş kısmına, yani ayağının dibine koyduğu feneri yaktı. Böylece önlerindeki karanlık suları birkaç metre kadar aydınlanacaktı. Yanan fenerle birlikte onlara bakan bazı hayvanların yeşile bürünen gözleri parlamış, hayvanlar çalıların arasına karışmıştı.

Ağaçlıklı yerlerden çıktıklarında ay ışığı tekrar üzerlerine vurmaya başlıyor, çayırlar ve çitlerden oluşan siyah beyaz bir manzara ortaya çıkarıyordu. Veronica tekneyi nehrin sol tarafına yanaştırdı ve, “Tanrı’ya şükür, yolculuğun sonuna geldik,” dedi.

Adelia öne doğru eğildi ve uzakta duran büyük ve tepesi düz yeri gösterdi. “Orası neresi?”

Veronica, Adelia’nın gösterdiği yere bakmak için arkasını döndü. “O mu? Wandlebury Tepesi.”

Tabi ya.

Tepenin doruğuna sanki parıldayan, küçük bir yıldız düşmüştü. Ancak bu diğer yıldızlara göre farklıydı. Bir parlıyor bir kayboluyordu.

Adelia, Veronica’nın ayağının altındaki tavuk kümesini alabilmesi için yana kaydı. “Ben burada beklerim,” dedi.

Rahibe şüpheli bir şekilde ona baktı. Daha sonra da görünürde olmayan konutlara taşınması gereken sepetlere göz gezdirdi.

Adelia, “Feneri götürmesen olur mu?” diye sordu.

Rahibe Veronica başını hafiften yana doğru çevirdi. “Ka-

ranlıktan mı korkuyorsunuz?”

Adelia vereceği cevabı biraz düşündü ve, “Evet,” dedi.

“Sende kalsın o zaman. Tanrı yardımcın olacaktır. Ben kısa zamanda dönerim.” Rahibe bir çuvalı omzuna aldı. Bir eliyle de tavuk kümesini kaldırdı ve ağaçların arasına doğru giden, ay ışığının aydınlattığı bir patikaya doğru ilerledi.

Adelia rahibe gidene kadar bekledi ve Cankurtaran’ı tek-neden indirdi. Yerde duran feneri mumunun sağlam olup olma-dığına bakmak için havaya kaldırdı ve sonra aşağıya inip yürümeye başladı.

Nehir ile yan tarafında ilerleyen patika Adelia’yı bir süre boyunca gitmeyi düşündüğü yöne doğru götürdü, ancak yaklaşık iki kilometre sonra patika güneye doğru yönelmeye başladı. Adelia kargaların uçtuğu yöne, yani doğuya doğru gitmek için patikadan ayrıldı. Kargaları takip ederken bazı engellerle karşı-laştı. Dikenli büyük çalılar, yağın yağmurdan dolayı kayganla-şan tümsekler ve çukurlar ve de çalılardan oluşan çitler Ade-lia’nın ilerlemesine engel oluyordu. Çalılar bazen üzerinden at-lamaya veya altından geçmeye izin veriyor, bazen de vermiyor-du.

Eğer Wandlebury Tepesi’nden onu izleyen birileri varsa karanlık kara parçasının içinde ilerleyen küçük bir ışığı, ışığının karşılaştığı engelleri aşmak için farklı yollar izlediğini ve tam olarak belli bir yere ulaşma çabası içinde olmadığını görecekti. Işık bazen duruyordu. Çünkü Adelia yere düşüyor, fenerin yere çarpıp sönmesini engellemek için de büyük çaba gösteriyordu. Bu sırada o kalkana kadar Cankurtaran başında duruyordu.

Ara sıra önündeki yoldan hızlıca geçen bir geyiğin veya tilkinin geçişi ile ürküyordu. Ancak onların sesini duymuyordu. Nefes alış sesi diğer seslerin tamamını bastırıyordu. Kederden veya bitkinlikten dolayı değil, çaba sarf etmekten dolayı böyle nefes alıyordu.

Wandlebury Tepesi'nde durup durmadığı muamma olan gözcü düzensizliğine rağmen küçük ışığın kendisine yaklaştığını görebilirdi.

Gölgelerle boğuşan Adelia tepenin gittikçe büyüdüğünü ve diğer her şeyden daha çok göze çarpar hâle geldiğini görüyordu. Tepedeki parlaklık artık kesik kesik görünmüyor, çok net bir şekilde parlıyordu.

Adelia tepceye doğru giderken aptallığına kızılıyordu. *Neden doğrudan oraya gitmedim ki? Çocukların cesetleri bana orayı söylemişti. Kireç taşı demişlerdi. Kireçli bir yerde öldürülmüşlerdi. Nehre takılıp kalmıştım ama nehir Wandlebury Tepesi'ne kadar geliyormuş. Böyle bir şeyi önceden düşünmüş olmalıydım.*

Elleri ayakları çizilmiş kanıyordu ve de topallayarak yürüyordu ama feneri söndürmeden yoluna devam ediyordu. Düz bir yere tırmandı. Vardığı yer bir zamanlar Başrahip Geoffrey'in işyemediğini haykırdığı yerd.

Etrafta kimse yoktu. Saat ilerlemiş, ay tepeye çıkmıştı, ancak Adelia kendini zamandan soyutlamıştı. İnsanların yaşadığı, Ulf adında bir çocuğun bulunduğu bir geçmiş yoktu. Onun sesini duymuyor, sıska bedenini görmüyordu. Önünde bir tepe vardı ve o tepenin en üst noktasına çıkmalıydı. Arkasından gelen köpekle birlikte dik patikada yürüyordu. Geçen sefer bu

yolu neden kullandığını hatırlamıyordu ama tepeye giden yolda olduğunu biliyordu.

En üst noktaya çıktığında parıldayan ışığa bakacaktı. Işığı görmek için uzaklardan gelmişti ama artık ışık görülüyordu. Tanrım ne olur sönmesin. Bunca tepeciğin arasında karanlık bir yeri bulamazdı.

Ancak aradığı şeyi buldu. İlerideki çalılarının arasından bir parlaklık görünüyordu. Oraya doğru koşarken zemindeki çukurları unutmuştu. Bu sefer yere düşünce elindeki fener söndü. Yine de yoluna emekleyerek devam etti.

Yanan ışığın kaynağını bilmiyordu. Ne bir ateş ne de mum ışığına benziyordu. Daha çok yukarı doğru çıkan bir parıltıydı. Oraya doğru hızlıca giderken eline herhangi bir şey çarpmıyordu. Eğimli bir yeri aşmak için ileri doğru zıpladı. Cankurtaran dosdoğru ön tarafa bakıyordu. Işığın kaynağına gelmişti. Işık, üç metre ilerideki kâseye benzer bir oyuğun ortasından çıkıyordu. Bir ateş ya da fener ışığı değildi. Yanında duran biri yoktu. Yerdeki bir delikten yükseliyordu. Orası alt kısmındaki alevlerle aydınlanan Cehennem'in kapısıydı.

Öğrendiği şeyler Adelia'nın yardımına koşmalıydı. Doğa felsefesinin görüşleri, kanıtlanan hipotezler, genel geçer bilgiler bir araya gelmeli, Adelia'nın o deliğe doğru hızlı adımlarının duraksamasına sebep olan paniğe karşı savaş vermeliydi. Adelia yardım diliyordu. *Gecenin dehşetinden korkarım. Yüce Tanrım, beni koru.*

Kafasının içindeki bir ses sert bir şekilde, “Orası Cehennem Çukuru değil, sıradan bir çukur,” diyordu.

Tabi ki öyle. Orası sıradan bir çukur ve Ulf de içinde.

İleriye doğru emeklemeye başladı, ancak dizi çimin üzerinde duran ve toprağa ait olmayan bir nesneye çarptı. Bir süre sonra elleri ile yoklayarak nesnenin büyük ve sert bir tekerlek olduğunu fark etti. Üzerinden geçerken tekerleğin çimenlerle kaplandığını hissetti.

Cankurtaran'ın kendisine çok fazla yaklaşmasını önlemek için eli ile arkaya doğru işaret etti sonra da bir kaplumbağa hızı ile boynunu uzatarak çukurun ucundan içeri baktı.

Bu bir çukur değildi. Yaklaşık iki metre genişliğinde bir maden kuyusuydu. Derinliği ise o anda muammaydı. Dibinden gelen ışık mesafenin anlaşılmasına engel oluyordu, ancak derin olduğu kesindi. Beyazlığa doğru tahta bir merdiven iniyordu. Adelia'nın gördüğü her yer bembeyazdı.

Kireç taşı. Tabi ki bu kireçti. Ölü çocukların bedeninde bulunan kirecin kaynağıydı.

Rakshasa burayı kendisi kazmamıştı. Bu kadar büyük bir kuyuyu büyük ihtimalle çok kalabalık bir grup kazmıştı. O burayı bulmuş ve kendi amaçları için kullanmıştı. Ama nasıl?

Tepedeki tüm çukurların sebebi bu muydu? Bunlar madenlere açılan yerler miydi? Kimin bu miktarda kireç taşına ihtiyacı vardı?

Bu soruların cevabı önemli değildi. Kuyuların amacı şimdilik bir anlam ifade etmiyordu. Ulf aşağıdaydı.

Aynı şekilde katil de aşağıdaydı. İçerinin aydınlık hâle gelmesini sağlamıştı. İçeriye aydınlatan şeyler ise meşalelerdi. Çobanın görüp Şeytan'ın yüzü olarak tanımladığı şey bu ışıktı.

Tanrım burayı bulmuş olmamız gerekiyordu. Bu lanet tepenin her yerine adım attık, her çukura eğilerek baktık. Peki yer altına açılan bu büyük kapıyı nasıl fark etmedik?

Adelia tepeyi gezdikleri sırada buranın kapalı olduğunu düşündü. Üzerinden geçtiği çimenle kaplı tekerlek sıradan bir tekerlek değil, bir kuyu kapağıydı. Kapak kapatıldığında burası da topraktaki herhangi bir çukura dönüşüyordu.

Rakshasa çok kurnazdı.

Ancak Adelia'nın tüylerini ürperten katil korkusu biraz dinmişti. Çünkü Simon'un kullandığı at arabası Başrahip Geoffrey'i alıp Wandlebury Tepesi'ne giden yola koyulunca Rakshasa paniklemişti. Onun gibi suçlu birinden beklenecek bir şeyi yapmış, sığınağının gizli kalmasını sağlamak için o gece cesetleri maden kuyusundan çıkarmıştı.

Bu kuyu senin evin. Buraya o kadar çok değer veriyorsun ki kendini açığa çıkarıyorsun. Burası şu an benim yüzüme parladığı gibi senin yüzüne de parlayan, bedenine doğru giden bir tünel. Çürüyen ruhuna açılan bir kapı. Bulunmak senin kaderinde var. Sana göre buranın varlığı Tanrı'ya bir haykırış. O buraya öfkeyle bakıyor.

Ve ben de burayı buldum.

Adelia ortalığı dinledi. Etrafindan tepeden canlıların ve doğanın sesleri geliyordu ama kuyunun içinden tıkırtı dahi gelmiyordu. Adelia buraya tek başına gelmemeliydi. Kesinlikle yanına birilerini almalıydı. Yanına birilerini almayarak ve nereye gittiğini kimselere söylemeyerek o küçük çocuğa nasıl yardımcı olabilirdi?

Ancak o yapılması gerekeni yapmıştı. Karar verdiği sırada da başka şeyleri düşünebilecek durumda değildi. Zaten artık iş isten geçmişti.

Eğer Ulf'ü öldürmüşse, Adelia merdiveni çekebilir, kapağı kapatabilirdi. Böylece katili canlı canlı gömebilir, Rakshasa mezarında kıvranırken uzaklaşabilirdi.

Ancak Adelia, Ulf'ün hayatta olduğunu düşünerek hareket ediyordu. Rakshasa diğer çocukları da öldürmeden önce bir süre sığınağında saklamıştı. Adelia incelediği bir erkek çocuğunun ona anlattıklarına dayanarak bu hipotezi kurmuştu. Güvenirliği şüpheli kanıtlar ve örümcek ağına dönmüş inancıyla yola çıkmıştı. Ancak rahibelerin teknesi ile buraya gelmiş, Cehennem çukuruna kadar yürümüşü.

Peki şimdi ne yapmalıydı?

Başı çukurun üstünde duran Adelia, yan yatmış çaresizlik içinde yapabileceği şeyleri düşünüyordu. Yardım çağırmak için buradan ayrılabilirdi ama gidip gelmesi çok vakit alacaktı. Adelia'nın bildiği kadarı ile buraya en yakın yer Rahibe Walburga'nın halasının çiftliği idi. Ancak bu seçenek akla yatkın değildi. Ulf'e çok yaklaşmıştı. Onu geride bırakamazdı. Kuyudan aşağı inebilir, Ulf'ün kaçmasını sağlayabilirdi. Bunları yaparken canından olabileceğini de göz önüne almalıydı.

Ya da çok daha zorlu bir seçeneği seçerek aşağıya inip katili öldürebilirdi. Ancak bunun için bir silah bulmalıydı. Bir sopa, bir taş veya keskin olan herhangi bir şey...

Yanında duran Cankurtaran aniden kenara çekildi. Bir çift el Adelia'yı ayak bileklerinden yakaladı ve öne doğru hareket

etmesi için havaya kaldırdı. Daha sonra ileri doğru iterek Adelia'yı çukura attı.

Adelia'yı yere çakılmaktan kurtaran şey merdivendi. Aşağı düşerken merdivenlere tutundu. Çarpmanın etkisi ile birkaç kurgasını kırdı ama geri kalan merdivenleri kendi çabası ile inebildi. Düşünmesi için bolca vakti vardı. "Uyanık kalmalıyım," diyordu, ancak kafasını yere çarptı ve baygınlık geçirdi.

Bilincinin yerine gelmesi uzun vakit aldı. Etrafını saran puslu insan figürleri etrafında dolanmaya, Adelia'nın yerini değiştirmeye ve konuşmaya devam ediyordu. Hareketleri ve sesleri Adelia'yı o kadar rahatsız etmişti ki kuvvetli ağırların etkisi altında olmasa onlara durmalarını emredecekti. Yavaş yavaş kalabalık gözünün önünden gidiyor, sesler azalıyordu. Geriye sinir bozucu tek bir ses kalmıştı.

Adelia, "Sessiz ol," dedi ve gözlerini açtı. Bu sırada sarf ettiği çaba canını yakınca bir süreliğine daha baygın kalmaya karar verdi. Ancak böyle bir şey yapması imkânsızdı. Yaklaşmak üzere olan korku dolu anları hissediyor, birinin geleceğini biliyordu. Bu yüzden kendisinin ve başka birisinin hayatta kalmasını sağlamaya odaklanan beyni çalışmaya ara vermiyordu.

Sakin ol ve düşün. "Tanrım bu acı..." Adelia'nın kafatası kesiliyor gibiydi. Beyin sarsıntısı geçiriyordu. Ne kadar süredir baygın kaldığını bilmeden durumun ciddi olup olmadığını tahmin edemezdi. "Lanet olsun, çok ağrıyor." Aynı şekilde kaburgaları da ağrıyordu. Muhtemelen iki kaburga kemiği kırılmıştı. Ürküyordu ama derin bir nefes aldı. Akciğerine kemik batmamıştı. Kollarının başının üstünde duruyor olması göğsünde sı-

kışmaya neden oluyor, dolayısıyla ağrılarını arttırıyordu.

Bunların şu an bir önemi yok. Çok büyük bir tehlike içinde sin. Sağlığını düşünecek durumda değilsin. Kafanı çalıştır ve hayatta kalmaya çalış.

Toparlanınca maden kuyusunun içinde olduğunu fark etti. Tepesinde durduğunu hatırlıyordu. Şimdi ise dibine inmişti. Gözünü hafiften açıp kapattığı sırada etrafın bembeyaz olduğunu gördü. Tepeden aşağı nasıl indiğini hatırlamıyordu. Beyin sarıntısı geçirmenin doğal bir sonucu da böyle şeyleri unutmasıydı. Ya aşağı itilmişti ya da kendi kendisine düşmüştü.

O buraya gelmeden önce veya getirildikten sonra birisi daha aşağıya düşmüş ya da getirilmişti. Çünkü gözlerini açmaya çabalayınca karşı duvara yaslanmış bir kişiyi gördü. O bitmek bilmeyen katlanılmaz sesin kaynağı bu kişiydi.

“Sevgili-Tanrım-bu-aciz-kulunu-tehlikelerden-koru. Senin-yolundan-ayrılmayacağım. Tüm-varlığımla-sana-bağlanacağım. Beni-senin-gönderdiğin-kırbaçlarla-akreplerle-cezalandır-ama-ne-olur-beni-bundan-koru...”

Sesler Rahibe Veronica’ya aitti. Rahibe kuyunun diğer tarafında ve yaklaşık üç metre uzakta bulunan tavansız bir odada duruyordu. Başörtüsü ve atkısı boynuna kadar yırtılmıştı ve saçları koyu bir karaltı şeklinde yüzünün önüne dökülmüştü. Elleri Adelia’nın elleri gibi başının üzerinde duruyordu. Ellerindeki kelepçelerle bir demire bağlanmıştı.

Korkudan kendini kaybetmişti. Ağzından çenesine doğru salyalar akıyordu. Bedeni titrerken bileklerine takılmış olan demir zincirli kelepçeler de şıkırdıyordu. Ağzından dökülen dua-

larla da bu seslere eşlik ediyordu.

Adelia aksi bir tavırla, “Sus,” dedi.

Şok içindeki Veronica’nın gözleri açıldı. Gözleriyle karşı-
sındaki kadını suçluyor gibiydi. “Seni takip ettim,” dedi. “Sen
gitmiştin. Ben de peşinden geldim.”

Adelia, “Hata yapmışsın,” dedi.

“O Hayvan burada. Yüce Meryem bizleri koru. O buralar-
da bir yerde. İkimizi de yiyecek. İsa ikimizi de o boynuzlu hay-
vandan korusun.”

“Evet, burada. Bağırmayı kes!”

Acıya dayanmaya çalışan Adelia etrafa bakınmak için ba-
şını çevirdi. Köpeği merdivenin dibine düşmüştü. Boynu kırıl-
mıştı.

Hıçkırıklara boğulmak üzereydi. Kendi kendine, “Hayır,
şimdi olmaz,” diyordu. “Enerjini buna harcayamazsın. Yas tu-
tacak vakit yok. Hayatta kalmak için düşünmeye çalışmalısın.
Ama... Cankurtaran...”

Odanın yan duvarında baş hizasında bulunan tutacaklar-
daki iki meşalenin alevi, bazı yerlerinde yeşil yosunlar bulunan
sert, yuvarlak ve beyaz duvarları aydınlatıyordu. Adelia ve Ve-
ronica kocaman, ince, kirli ve yuvarlanmış bir kâğıdın dibinde
duruyor gibiydi.

Tek başlarıymaydılar. Rahibenin bahsettiği Hayvan’ın orada
olduğunu gösteren herhangi bir iz yoktu, ancak bulundukları
yerin iki tarafı da tünellere açılıyordu. Adelia’nın sol tarafında
bulunan tünel küçüktü ve diz boyundaki girişi demir parmak-
lıklarla kapatılmıştı. Sağ taraftaki tünel ise görünürde olmayan

bir meşalelerin ışığı ile aydınlanmıştı. Onun girişi ise bir insanın rahatça geçebileceği bir boyuttaydı. Adelia ileride kıvrılan tünelin ne kadar uzun olduğunu bilmiyordu ama kıvrımlı yerin girişinde duvara yaslanmış olan ve karşısındaki kireci yansıtan eskimiş, parlak kalkanı görebiliyordu. Kalkanın üzerinde haçlı işareti vardı.

Bu işkence odasının ortasında; Adelia, Veronica ve ölü köpeğin bulunduğu yerin ortasında Hayvan'ın kurbanlarına çeşitli işkenceler uyguladığı şey duruyordu. Bir haçlının onuru bu cisimle yer değiştirmişti.

Gözlerinin önünde duran şey, bir örstü. Ait olduğu demirci dükkânında sıradan bir nesne gibi dursa da burada korkutucu bir hâl almıştı. Çocukları üzerine yatırmak için derme çatma bir demirci dükkânından getirilmişti. Cinayet silahı da onun üzerinde duruyordu. Cinayetlerin işlendiği alet, üzerindeki lekelerin arasında parlayan bir mızrak ucuydu. Sebep olduğu yaralarla örtüşen bir yapısı vardı.

Aman Tanrım, çakmak taşı. Kireç taşının arasında bulunan çakmak taşı. Eski çağlardaki caniler çakmak taşına ulaşmak için bu madeni kazmış, buldukları taşları da işleyip kendilerine silah yapmıştı. Onlar kadar ilkel olan Rakshasa da karanlık çağlarda karanlık ruhlu insanlar tarafından yapılan bir aleti kullanmıştı.

Adelia gözlerini kapattı.

Ortalıktaki kan izleri matlaşmıştı. Bu örsün üzerinde son zamanlarda herhangi biri ölmemişti.

“Ulf!” diye haykırdı ve gözlerini açtı. “Ulf.”

Sol tarafındaki tünelin karanlığının içinde uzaklarda duran

ve kireç taşlarından dolayı şiddeti azalan bir inilti geliyordu.

Adelia başını yukarıya kaldırıp gökyüzüne baktı ve şükretti. Beyin sarsıntısının sebep olduğu baş ağrısı, kireç taşının kokusunun ve meşalelerde yanan ne olduğu belirsiz maddenin pis kokusunun sebep olduğu mide bulantısı, temiz bahar havası ile bir anlığına kayboldu. Çocuk hayattaydı. ▽

Önünde birkaç metre ilerideki örsün üzerinde kullanabileceği bir silah vardı.

Rahibe Veronica'nın durumundan anladığı kadarı ile onun da elleri bağlıydı. Ellerine vurulan zincirli kelepçeler yüzünden kolları yukarı doğru kalkmıştı. Kelepçeler kireç taşına gömülü bir demir çubuğa tutturulmuştu. Kireç taşı parçalanıyor, ufalanıyordu. Bir çubuğu kuma batırmaktan farksızdı.

Adelia kollarını gerip başının üstündeki çubuğu çekmeye çalıştı. *Aman Tanrım. Uff.* Hissettiği ağrı göğsünü dağlıyordu. Bu sefer akciğerini deldiğinden *emindi*. Öfleye pöfleye demire asıldı. Ağzından kanların dökülmesini bekliyordu. Bir süre sonra kanın gelmeyeceğini fark etti. Bir de bu lanet olası rahibe sızlanmaktan vazgeçse...

“Mırıldanmayı bırak!” diyerek kıza bağırdı. “Aynen böyle. Çek. Çeksene. Demiri. Duvardaki. Çekersen çıkacak.” Acıdan başka hiçbir şey hissetmiyordu, ancak başının üstündeki çubüğün hafiften kıpırdadığını hissetti.

Ancak Veronica hiçbir şeyi anlayamıyor, anlamıyordu. Gözleri av köpeklerini gören bir geyiğin gözleri gibi kocaman açılmıştı. Mırıldanmaya devam ediyordu.

Kendi başıma yapmam gerek.

Demiri bir kez daha sertçe çekmeyi deneyebilecek durumda değildi. Bu yüzden kelepçeleri hafiften oynatarak demirin gömülü olduğu yerin etrafındaki kireci parçalayabilirdi. Bu da demiri duvardan kolayca sökmesini sağlayabilirdi.

Çılgına dönmüşçesine ellerini yukarı aşağı oynatmaya başladı. Demir çubuğun dışında her şey sallanıyor gibiydi. Kendisinin de kireç taşına o demirle birlikte gömülmüş olduğunu düşünüyordu. Yavaş yavaş hareket eden demirle birlikte acı duyuyordu, ancak direnç gösteren demirin duvardan ayrılmaya yaklaştığını fark ediyordu.

Rahibe çığlık attı.

Adelia ona bağırarak, “Sessiz ol! Konsantre olmaya çalışıyorum,” dedi.

Rahibe bağırmaya devam etti. “Geliyor!”

Sağ tarafta bir hareketlilik vardı. Adelia isteksizce başını çevirdi. Veronica’nın görüş açısı içinde olan tünelin kıvrımlı kısmı Adelia’nın karşısında kalıyor, herhangi bir şeyi görmesini engelliyordu. Ancak kalkana vuran yansımayı görüyordu. Bombeli ve kabartmalı yüzeyden koyu tenli korkunç bir cisim yansıyor. Çıplaktı ve kendine bakıyordu. Tüylerini düzeltirken kafasında duran şeye ve cinsel organına dokundu.

Ölüm kapıdan içeri girmeye hazırlanıyordu.

Korkunun doruğa ulaştığı anda Adelia’nın aklındaki her şey uçup gitti. Dizlerinin üzerinde durabilecek olsa o yaratığın yanına kadar emekleyebilir, ayağına kapanabilirdi. Rahibeyi ve çocuğu al ama beni bırak diyebilirdi. Elleri serbest olsa telaşla merdivene gidebilir, Ulf’ü geride bırakabilirdi. Canını kurtarma

içgüdüğü dışında her şeyini kaybetmişti. Cesareti, mantığı tuzla buz olmuştu.

Bir de pişmanlık duyuyordu. İçini kaplayan paniği ortadan yaran pişmanlığın sebebi aklından geçen bir imgeydi. Bu imge ise Yaratan'ına değil, Rowley Picot'a aitti. İğrenç bir şekilde ölecek, geride bıraktığı hayatta tek bir adamı'dahi sevmemiş olacaktı.

Tünelin ucundan gelen yaratık uzundu ve başındaki boynuzlarla daha da uzun görünüyordu. Ölü bir geyiğin derisinin bir kısmından oluşan maske, yüzünün üst tarafı ile burnunu kapatmıştı, ancak bir insan vücuduna sahipti. Göğsünde ve kasıklarında koyu renkli kıllar vardı. Penis kalkmıştı. Kasıla kasıla Adelia'ya doğru yürüyordu. Geyik derisinin göz yuvalarında mavi renkli insan gözleri vardı. Adelia'ya bakıyordu. Yüzündeki sırtış ağzına yansımıştı. Adelia'nın burnuna hayvan kokusu geldi.

Dayanamayıp kustu.

Adelia'nın ağzından çıkanlardan kaçınmak için geri adım attı. Boynuzları sallandı. Adelia, Rakshasa'nın boynuz postunu, kafasına bir ip aracılığı ile tutturduğunu gördü. Ancak çok sıkı bir şekilde bağlamamıştı. Ani bir hareket yapınca maskesi sallanmıştı.

Seni *acınası* varlık. Adelia yaratığı küçümsüyordu. İçini öfke kaplamıştı. Saçma sapan bir maske takmış bir şarlatanla uğraşmak yerine yapabileceği bir sürü güzel şey vardı.

"Kokuşmuş leş avcısı, senden korkmuyorum," dedi. O anda Adelia'yı çok da fazla korkutmuyordu.

Adelia yaratığı bozguna uğratmıştı. Maskenin içindeki gözler başka tarafa bakmaya başlamıştı. Dişlerini sıkmış tıslıyordu. Adelia geri adım atan yaratığın penisinin indiğini gördü.

Adelia'ya bakarken bir eliyle de arka tarafa uzandı. Rahibe Veronica'nın bedenine dokunuyordu. Yavaş yavaş ilerleyerek rahibe kıyafetinin boyun kısmına erişti ve kızın beline kadar yırttı. Rahibe çığlık atıyordu.

Gözlerini Adelia'dan ayırmıyordu. Bir anlığına kasıldı ve arkasını dönercek Veronica'nın göğsünü ısırdı. Adelia'nın tepkisini görmek için geri döndüğünde penisi yine kalkmıştı.

Adelia küfür etmeye başladı. Kullanabileceği tek silah diydirdi. Adamı laf yağmuruna tuttu. "Seni bok kafalı, pis kokulu ahmak, canı clinden bunlar mı geliyor? Elleri bağlı kadınları ve çocukları incitmekten zevk mi alıyorsun? Başka hiçbir şey seni heyecanlandırmıyor mu? Bir köpek yemi gibi giyinmişsin. Hastalıklı domuz evladı, o maskenin ardına saklanmış hâlinle kendini adamdan mı sayıyorsun. Süt kuzusundan başka bir şey değilsin. Ödlele."

Adelia böylesine bağırarak, küfreden bir tarafının olduğunu bilmiyordu. Zaten önemsemiyordu da. Öldürülecekti. Veronica gibi sefil bir duruma düşüp ölecekti. Küfrederken son nefesini verecekti.

Aman Tanrım. Altın bulmuş gibiydi. Yaratığın penisi yine inmişti. Sinirle nefes alırken Adelia'ya bakmaya devam ediyordu. Rahibenin kıyafetini kasıklarına kadar çekti.

Adelia bildiği tüm dilleri; Arapça'yı, İbranice'yi, Latince'yi, Gyltha'nın Sakson aksanlı İngilizcesini kullanmıştı. Daha

önce hiç kullanmadığı pis laflar yardımına koşmuştu.

Yaratığa ot kafalı, sümüklü, kıcı kırık, pis göbekli, çirkin suratlı, bok çuvalı, yaratık ve *homo insanus* demişti.

Bağırırken yaratığın penisinin hareket edişini izliyordu. Bir bayrak gibiydi. İnerken Adelia'nın zaferini, kalkarken yaratığın zaferini gösteriyordu. Adelia, birini öldürme işinin yaratığın orgazm olmasını sağladığını biliyordu. Ancak Hayvan'ın bu duruma gelebilmesi için kurbanının korkusunu hissetmesi gerekiyordu. Üvey babasının ona anlattığına göre yerüstünde türlü türlü yaratıklar vardı. Dünyada insanları suların altına koyup bedenleri yenilebilecek yumuşaklığa gelene kadar saklayan canilerin olduğunu söylemişti. Bu yaratık için ise buna benzer bir yumuşaklığı sağlayan şey, yaydığı korkuydu. Adelia, "Seni... seni timsaha benzer yaratık!" diye haykırdı. Rakshasa'yı besleyen şey korkuydu. Heyecan duyduğu şey buydu. Korkuyu hissetmediği sürece kimseyi öldürmeyecekti.

Avazı çıktığı kadar bağırdı. Yaratık mastürbasyon yapan bir *sapıktı*. Örümcek kafalı bir domuzdu. Penis salyangoza benziyordu. Hayaları küçüktü.

Yaratığı inceleyecek vakti yoktu. Hayatta kal. Sataşmaya devam et. Kendi kanının damarlarından dışarı çıkmasına engel ol ama onunkini son damlasına kadar akıt. Adelia söylediği her sözle birlikte bileklerindeki kelepçeyi oynatıyordu. Kireç taşı içindeki demir daha kolay hareket etmeye başlamıştı.

Veronica'nın karnından üstüne kan akmıştı. Rahibenin içini kaplayan korku farklı bir boyuta geçmişti. Vücudu yaratığın saldırılarına karşı koymuyordu. Başını arkaya yaslamış, gözle-

rini kapatmıştı. Ağzının dibinde yaratığın kafatası duruyordu.

Adelia küfür etmeye devam ediyordu.

Bu sırada Rakshasa rahibenin kelepçelerini kendisi duvardan söktü. Kıza tokat atmak için geri çekildi. Tokadı attıktan sonra onu ensesinden tutup küçük tünele doğru götürdü. Tek bir hareketi ile parmaklığı söktü. İçeriye göstererek, “Getir,” dedi.

Adelia duraksadı. Küfür ederken bocalıyordu. Yaratık, çocuğu bu kirli ortama getirecek, onu da kirletecekti.

Dizlerinin üstüne çöken Veronica başının üstünde duran işkenceci yaratığa baktı. Sersemlemişti. Rakshasa kızın yan tarafına tekme attı ve deliği gösterdi. Bu sırada gözlerini Adelia’dan ayırmıyordu. “Çocuğu getir.”

Rahibe emekleyerek tünele girdi. İleriye doğru gittikçe ellerindeki kelepçelerin şıkırtısı da azalıyor, boğuk bir sese dönüşüyordu.

Adelia sessiz bir haykırıyla dua okudu: Yüce Tanrım ruhumu al. Bunlara katlanamıyorum.

Rakshasa, Cankurtaran’ın cesedini yerden kaldırdı. Onu sırtüstü düşecek şekilde örsün üzerine attı. Halen Adelia’ya bakıyordu. Çakmak taşından yapılan bıçağa uzandı ve gücünü göstermek için bıçağın ucu ile bileğinin arkasını kesti. Akan kanı Adelia’ya göstermek için kolunu kaldırdı.

Benim korkuma ihtiyacı var. Al işte korkuyorum.

Yaratık ilk defa gözlerini Adelia’dan ayırdı ve aşağıya baktı. Boynuzları sallanmıştı. Bıçağı eline aldı...

Adelia gözlerini kapattı. Diğer kurbanlarına yaptığı şeyleri

gösterecekti. Bakmak istemiyordu. Göz kapaklarımı kesecek. Bakmayacağım.

Ancak bıçağın eti kesişini, derinlere girişini ve kemikleri parçalara ayırışını duymak zorunda kalmıştı. Sesler hiç dinmiyordu.

Adelia artık küfür etmiyor, kendini savunmuyordu. Ellerini serbest bırakmıştı. Cehennem diye bir şey varsa dahi bundan kötü olamazdı.

Sesler kesilmişti. Yaratığın ayak seslerinin kendisine doğru geldiğini hissetti. Kokusunu alabiliyordu. “İzle,” dedi.

Adelia başını salladı ve kolunda hissettiği bir darbe ile gözlerini açtı. Yaratık dikkatini çekebilmek için Adelia’nın koluna bıçağı batırmıştı. Yaratık sinirlenmişti. “İzle!”

“Hayır!”

İkisi de küçük tünelden gelen sesleri duydu. Yaratık geyik maskesinin altındaki dişlerini gösterdi. Tünelin girişine doğru baktı. Ulf sendeleyerek dışarı çıkıyordu. Adelia çocuğa baktı.

Tanrı onu korusun. Çocuk çok küçük, çok saftı. Yaratığın yarattığı vahşi ortam onun için hiç *sağlıklı* değildi. Rakshasa, Adelia’nın utanç duyması için bu ortamı daha da kötü hâle getirmişti.

Ulf’ün elbiseleri üzerinde duruyordu, ancak çocuk sendeleyordu. Bilinci tam olarak yerinde değildi. Elleri önünde bağlanmıştı. Ağzında ve burnunda lekeler vardı. Bunlar afyon tentürünün izleriydi. Yaratık, çocuğu sessiz tutmak için yüzüne afyon tentürü dökülen bir bez tutmuştu.

Çocuğun gözleri yavaş yavaş örsün üzerindeki vahşete

kaydı ve fal taşı gibi açıldı.

Adelia, “Korkma, Ulf!” diye bağırdı. Sözlerini bir uyarıdan çok emir olarak iletmişti. Korkunu gösterme. Onun hislerini besleme.

Çocuğun kendini toparlamaya çalıştığını gördü. Fısıldayarak, “Korkmuyorum,” dedi.

Adelia tekrar cesaretini toplamıştı. Cesareti ile birlikte öfkesi de artmıştı. Vahşeti tekrar hisseder olmuştu. Dünyadaki hiçbir acı onu buradan kurtulmaktan alıkoyamazdı. Yaratık, Ulf’ün olduğu tarafa doğru döndü. Adelia ellerini sertçe önde doğru çekti ve demir duvardan çıktı. Önüne gelen kollarını aşağı doğru indirdi. Kelepçenin bileklere bağlı olan kısımlarını birbirine bağlayan zinciri Rakshasa’nın boynuna atabilecek konuma getirdi. Yaratığı zincirle boğacaktı.

Yeterince yükseğe ulaşamadı. Zincir yaratığın boynuzuna takıldı. Zinciri sallayınca Rakshasa’nın başındaki maske geriye doğru kaydı. Maskeyi tutan ipler gerildi ve Rakshasa’nın burnunun ve gözünün olduğu kısmı sıkıştırdı.

Yaratık bir anlığına kör oldu. Adelia’nın saldırısı ile birlikte dengesini kaybetti. Ayağı kaydı ve yere düştü. Adelia da onunla birlikte yere kapaklandı. Köpeğin ortaya saçılan bağır-sakları yeri kaygan hâle getirmişti.

Hangisinden geldiği belli olmayan bir inilti duyuldu. Adelia donup kalmıştı. Yapabileceği bir şey yoktu. Bağlı olduğu zincirler boynuzlara takılmıştı. Boynuzlar da iple Rakshasa’ya bağlıydı. Üstü üste düşmüşlerdi. Rakshasa’nın bedeni Adelia’nın altında kalmıştı. Adelia’nın dizleri yaratığın bıçağı tutan ve

kenara açılmış kolunun üzerindeydi. Bıçak elinden düşmek üzereydi. Adelia'yı üzerinden atmaya çalıştı. Bıçağı kavrayıp Adelia'yı öldürecekti. Adelia yaratığın hareketlenip onu öldürmesi için tüm gücünü kullanıyordu. Tüm bunlar olurken durmadan bağıırıyordu. "Ulf, kaç! Merdiveni kullan! Kaç!"

Arkasındaki beden ayaklanıyordu. O da onunla birlikte hareket ediyordu ama Rakshasa'nın ayağı tekrar kayınca birlikte yere düştüler. Bıçak elinden fırlayıp yere düştü. Adelia üzerindeyken emekleyerek bıçağı ulaşmaya çalışıyordu. Ulf ve Veronica'ya da erişmeye çalışıyordu. Onları da karmaşanın içine dâhil etmişti. Dördü birlikte yerdeki organ artıklarının üzerinde ileri geri gidiyordu.

Hengâmeye dâhil olan yeni bir öge vardı. Bir ses geliyordu, ancak bunun Adelia için bir önemi yoktu. O hem kör hem de sağır olmuştu. Elleri ile yaratığın kafasındaki boynuzları tuttu. Boynuzları itmeye, burkmaya çalışıyordu. Rakshasa'nın kafatasını delmeyi planlıyordu. Yaklaşan gürültünün veya kendi çıkardığı seslerin bir anlamı yoktu. Ağrıları önemsizleşmişti. Bastır. Boynuzları it. Döndür. Bırakmamalısın. İt ve öldür.

Boynuzları bağlayan ip koptu ve boynuzlar elinde kaldı. Altındaki beden sürünerek ondan uzaklaşıyordu. Arkasını döndü. Kaçmak için harekete geçmişti.

Bir anlığına ikisi karşı karşıya geldi. Gözleri birbirine kilitlendi. Soluk soluğa nefes alıyorlardı. Gittikçe yaklaşan ve yükselen sesler kuyunun tepesinden geliyordu. Bunlar, Adelia'nın aşına olduğu seslerdi ama bu karmaşaya yabancıları. Adelia onları önemsememişti.

Ancak yaratık için durum aynı değildi. Gözleri değişmişti. Adelia yaratığın sersemlediğini gördü. Öldürmenin verdiği haz gözlerinden uçup gitmişti. Halen dişlerini gösteren bir hayvandı ama kafasını kaldırmış, etrafı kokluyor, bir şeyler düşünüyordu. Korkmuştu.

Adelia içinden, “Şükürler olsun,” diyordu. Başka bir şey düşünmeye korkuyordu. Her şey değişmişti. Bir düdük sesi ile birlikte av köpeklerinin boyunlarındaki zilleri duydu.

Rakshasa’yı yakalamak için gelmişlerdi.

Dudakları yüzündeki sırtışı eşlik ediyordu. En az onun kadar hayvani bir tepki veriyordu. “Şimdi öldün,” dedi.

Tepede duran biri kuyunun içine seslendi. “Heyyy!” Çok güzel bir sestti. Sesin sahibi Rowley’di. Koca ayakları ile merdivenlerden aşağı iniyordu.

Yaratık şaşkına dönmüş etrafa bakınıyor, çıldırmışçasına bıçağı arıyordu. Bıçağı ilk gören kişi Adelia’ydı. “Hayır.” Bıçağın üzerine atladı ve bıçağı bedeni ile sakladı. “Alamayacaksın.”

Elinde kılıç olan Rowley merdivenin son basamaklarına yaklaşıyordu. Merdivenin dibinde duran Ulf ve Veronica inmesine engel oluyordu.

Yerde duran Adelia, önünden geçen Rakshasa’yı topuğundan yakalamaya çalıştı ama pislikten dolayı kayganlaşan parmakları kaydı. Rowley, rahibe ile çocuğu önünden çekmeye çalışıyordu. Adelia, büyük tünele doğru koşan Rakshasa’nın bacaklarını ve kalçasını görüyordu ama gözünün önünden başka bir şey geçerek görüşünü engelledi. Geçen kişi Rowley’di. Yaratığın peşinden koşuyordu. Rowley’in kalkana takılıp sağa sola

çarparak yere düştüğünü gördü. Adamın küfür ettiğini duydu. Rowley ayağa kalktı ve tekrar yaratığın peşinden gitmeye başladı.

Adelia yere oturdu ve yukarıya baktı. Havlama sesleri artmıştı. Kuyunun tepesinden bakan köpeklerin dişlerini ve burunlarını görebiliyordu. Merdiven sallanıyordu. Biri daha merdivene tutunmuş aşağıya inmeye çalışıyordu.

Vücudunun her yeri ağrıyordu. Oracıkta kendinden geçebilirdi ama kendini tuttu. Her şey daha bitmemişti. Bıçak gitmişti.

Veronica ile çocuk da.

Rowley hızlıca yürüyerek tünelden çıkıyordu. Gelirken önünde duran kalkana sert bir tekme attı. Kalkan kayarak tünelden dışarı çıktı ve örse çarptı. Duvarda duran bir meşaleyi kaptı ve tekrar tünele girip gözden kayboldu.

Diğer meşale de gidince Adelia karanlıkta kalmıştı. Ufak bir ışığın vurması ile kireç tozunun havaya kalktığını ve Ulf'ün çıktığı tünele giren kişinin siyah kıyafetinin ucunu gördü.

Adelia da emekleyerek onun peşinden gitti. Hayır. Hayır. Şimdi olmaz. Kurtulduk. Onu bana ver.

Tünel daracıktı. Keşif amacı ile kazılmış, ancak kullanılmamış bir yapıydı. Çünkü Adelia, Veronica'nın elindeki meşalenin alevleri ile yansıyan yerlerde eğri büğrü, parlak çakmak taşlarını görmüştü. Tünel ileride kıvrılıyordu. Adelia ışığı göremiyordu. Ortalığı zifiri karanlık kapladı, ancak Adelia emeklemeye devam etti.

Hayır. Şimdi olmaz. Artık kurtulduk.

Rakshasa'nın bıçakladığı kolu güçsüzleştiği için zar zor ilerliyordu. Yorulduğunu hissediyordu. Bitkin düşmüştü. Korkmaktan yorulmuştu. Yorulmak için zaman yok. *Olmaz*. Şimdi olmaz. İleri doğru gitmeye çalışırken sağ avucu ile yerdeki tebeşir taşlarını ufaladı.

Bir çift tavşan gibi büzülen rahibe ve Ulf'ü küçük bir oda da buldu. Rahibeye tutunan Ulf'ün gözleri kapalıydı. Rahibe Veronica bir eli ile meşaleyi, diğer eliyle de bıçağı tutuyordu. Çocuğu koluyla sarmıştı.

Rahibenin güzel gözleri düşünceli bir şekilde bakıyordu. Akıllı yerindeydi ama ağzının kenarından salyalar akıyordu. Adelia'ya, "Onu korumalıyız. Hayvan bu çocuğa ellerini sürmemeli," dedi.

Adelia dikkatlice, "Sürmeyecek, kardeşim. Hayvan gitti. Onu yakalayacaklar. Şimdi bana bıçağı ver," dedi.

Toprağa çakılan bir demir halkanın yanında eski püskü kıyafetler vardı. Demire bir kayış bağlanmıştı. Kayışın ucundaki tasma ise bir çocuğun boynunun girebileceği boyuttaydı. Rakshasa'nın çocukları sakladığı yerde duruyorlardı.

Yuvarlak duvarlar parlayan alevlerle kırmızıya bürünüyordu. Duvarlardaki resimler de vuran ışıkla birlikte belirmeye başlıyordu. Gözlerini rahibeden ayırmaya cesaret edemeyen Adelia zaten resimlere bakabilecek durumda değildi. Burası iğrenç bir rahim gibiydi. İçindeki fetüsler doğmayı değil ölmeyi beklemişti.

Veronica, "Bu ufak çocukların canını inciten kişi değirmende sallandırılmalı," dedi.

Adelia, "Evet, kardeşim. Öyle de olacak," dedi. İleri doğru

emekledi ve rahibenin elinden bıçağı aldı.

Ulf'ü aralarına alıp tünelden dışarı çıktılar. Dışarı çıkarken sersemlemiş bir şekilde etrafa bakan avcı Hugh'u gördüler. Elinde bir fener vardı. Rowley de diğer tünelden çıkıyordu. Çılgına dönmüştü. Küfrediyordu. "Onu kaybettim. Lanet olsun. Düzinelerce tünel varmış. Meşalem söndü. Piç, buraları iyi biliyor." Adelia'ya döndü. Ona kızgın gibiydi. Aslında bir bakıma ona kızmıştı. "Buralarda başka bir maden kuyusu var mı?" Sonradan aklına gelince de, "Yaralı mısın? Çocuk iyi mi?" dedi.

Onları merdivenden yukarı çıkarmaya çalıştı. Ulf'ü kolunun altına almıştı.

Adelia'ya o merdivenleri çıkmak ölüm gibi gelmişti. Bitmek tükenmek bilmiyordu. Çıkılan her basamak ağrı ve baygınlık içinde kazanılan bir başarıydı. Arkasından gelen Hugh onu desteklemese dibi boylayabilirdi. Yaratığın bıçakladığı kısım sızlıyordu. Zehirlenmiş olabileceğinden şüpheleniyordu. Bu durumdayken ölmek ne büyük bir talihsizliktir. Üzerine konyak koymalıyım. Bataklik yosunu da işe yarar. Şu anda ölemem. Zaferi elde etmişken ölemem.

Başı kuyunun girişinden dışarı çıkınca yüzüne hava çarptı... Kazandık. Simon, Simon kazandık.

Son basamağı da çıkarken arkasından gelen Rowley'e baktı. "Artık Yahudilerin yapmadığını anlayacaklar."

Rowley, "Doğru," dedi. "Haydi devam et." Veronica, Rowley'e tutunmuştu. Ağlıyor, durmadan bir şeyler söylüyordu. Adelia merdivenden dışarı adım atmakta zorlanıyordu. Av köpekleri ile burun buruna geldi. Köpeklerin kuyrukları bir işten daha ba-

şarılı çıkmışçasına havaya kalkmıştı. Hugh onlara seslenince geri çekildiler. Rowley de dışarı çıkınca Adelia, “Söyle onlara. Yahudilerin yapmadığını söyle,” dedi.

Yan tarafta duran iki tane at otlanıyordu.

Hugh, “Mary’nin öldüğü yer burası mı? Aşağısı mı? Bunları yapan kim?” dedi.

Adelia da adama katilin kim olduğunu söyledi.

Hugh bir anlığına dondu kaldı. Mumları yanan fenerin ışığı alt taraftan yüzüne vuruyor, korku verici gölgelerin görünmesine neden oluyordu.

Hayal kırıklığı yaşayan ve kararsızlık içinde kalan Rowley, Ulf’ü Adelia’nın kollarına bıraktı. Aşağıdaki tünelleri kontrol etmek için yardıma ihtiyacı vardı ama kadınların ikisi de aşağıda dolanacak durumda değildi. Tek başına gitmeye ya da Hugh’u tek göndermeye cesaret edemiyordu.

“Birisi bu kuyuya bekçilik etmeli. O, bu lanet olası tepenin altında bir yerlerde. Er ya da geç korkak bir tavşan gibi dışarı çıkacak. Ancak başka bir yerde de bir çıkış olabilir.” Hugh’un elinden feneri kaptı ve tepenin üst tarafına doğru yola çıktı. Herkes bunun yarattığı yakalamaya yönelik umutsuz girişim olduğunu biliyordu.

Adelia, Ulf’ü çimlerle kaplı bir tepeciğin üzerine uzattı ve pelerinini çıkarıp yastık şekline getirerek çocuğun başının altına koydu. Sonra o da çime oturdu ve gecenin kokusunu içine çekti. Nasıl olur da halen gece olur? Alıçların ve ardıçların kokusunu alıyordu. Tertemiz çimler ona üzerindeki terden, kandan ve idrardan dolayı ne kadar pis koktuğunu hatırlattı. Bir de üzerinde

Rakshasa'nın bedeninin pis kokusu vardı. Tüm hayatını bir küvetin içinde geçirse bile o yaratığın kokusunun burnundan gitmeyeceğini biliyordu.

Tükendiğini hissediyordu. Her şeyini kaybetmiş gibiydi. Kendisinden geriye bir tek titreyen derisinin kaldığını hissediyordu.

Yanında uzanan Ulf başını kaldırdı ve oturdu. İnsanı hayata döndüren havayı içine çekiyordu. Ellerini yumruk hâline getirmişti. Etrafa, manzaraya, gökyüzüne, Hugh'a, köpeklerle ve Adelia'ya baktı. Konuşmakta zorluk çekiyordu. "Nerede... burası? Dışarıda mıyım?"

Adelia, "Dışarıda ve güvendesin," dedi.

"Onu... yakaladılar mı?"

"Yakalayacaklar." Tanrı'nın izni ile yakalayacaklar.

Ulf, "Ben... ondan hiç korkmadım," dedi. Titremeye başladı. "Çakala direndim... bağırdı... direnmeye devam ettim."

Adelia, "Biliyorum," dedi. "Seni afyon suyu ile susturmak zorunda kalmış. Cesaretinle gözlerini korkutmuşsun." Çocuk ağlamaya başlayınca kolunu çocuğun omzuna attı. "Artık cesur olmanı gerektiren bir şey yok."

Öylesine oturup beklediler.

Gökyüzünün doğu tarafındaki gri görüntü gecenin gerçekten de son bulabileceğini gösteriyordu. Tepeciğin diğer tarafında ise Rahibe Veronica vardı. Dizlerinin üstüne çökmüş fısıldayarak dualarını okuyor, yaprakların hışırtısına eşlik ediyordu.

Hugh bir ayağını kuyuya giden merdivenin üstüne koy-

muştı. Herhangi bir hareketlilik olursa hemen hissedecekti. Bir eli de belindeki av bıçağının üzerinde duruyordu. Köpeklerini sakinleştiriyor, adlarını fısıldayarak cesaretlerini kanıtladıklarını söylüyordu.

Göz ucu ile Adelia'ya baktı. "Sevgili köpeklerim tüm yol boyunca yaşlı kırma köpeğinizin kokusunu takip etti."

Köpekleri adlarından bahsedildiğini anlamışçasma yukarı baktı. "Sör Rowley, bize öncülük etti. 'O kadın çocuğun peşinden gitti. Onu bulayım diye kendi canından olacak,' dedi. Sinirliyen size birkaç isimle daha hitap etti. Ben de 'O yaşlı, kokan köpeği onu korur. Benim köpeklerimle izini bulabiliriz,' dedim. Aşağıdaki şey sizin köpeğiniz mi?"

Adelia kendine gelmeye çalıştı. "Evet."

"Durumuna çok üzüldüm ama görevini yerine getirdi."

Avcının sesi sakın ve sıkıcı bir şekilde etrafa yayılıyordu. Ayaklarının altındaki tünellerden birinde yeğenini doğrayan yaratık dolanıyordu.

Hugh'un bıçağını belinden çıkarmasına neden olan bir sesin kaynağı gecenin son avını yakalamak için uçan kulaklı orman baykuşuydu. Yeni yeni uyanan kuşlar ötmeye başlıyordu. Elindeki fenerle birlikte Rowley de ortaya çıkmıştı. Elindeki kılıç ile yerleri yoklayan meşgul ve iri biri olarak görünüyordu. Ancak dürtülen toprak parçasındaki tüm çalılar karanlığın içinde saklanan gölgeleri dışarıya çıkarıyor, ay ışığını söndürüyordu.

Gökyüzünün doğu tarafı olağanüstü bir hâl alıyor; ortaya çıkan kızılımsı ışıklar siyah renkli gökyüzü ile iç içe geçiyordu.

Hugh, “Kızıl gökyüzü,” dedi. “Şeytan’ın şafağı.”

Adelia adamı umursamadan gökyüzünü izlemeye devam etti. Yanında duran Ulf de en az onun kadar kayıtsızdı.

Adelia çocuğun kendisi gibi derin yaralar aldığını düşünüyordu. Aklın alamayacağı sahnelere tanıklık etmişler, gördükleri ile kirlenmişlerdi. Belki ben bunlara katlanabilirim ama o? En büyük zararı o gördü.

Bu düşüncelerle birlikte enerjisine de kavuşmuştu. Acı duysa da ayağa kalktı ve Veronica’nın diz çöktüğü tarafa doğru yürüdü. Rahibe ellerini ortaya çıkan şafağın ışıklarını kucaklayabilecek yüksekliğe kaldırmıştı. Adelia’nın onu ilk gördüğü zamanki gibi dua etmek için başını öne eğmişti.

Adelia, “Başka bir çıkış var mı?” dedi.

Rahibe hareket etmiyordu. Dudakları bir anlığına hareket-siz kalmıştı ama sonra “Pederimiz” duasını fısıldayarak dua okumaya devam etti.

Adelia ayağıyla ona vurdu. “Başka bir çıkış var mı?”

Hugh ters ters baktı.

Adelia’nın ardından Ulf de bakışlarını rahibeye çevirdi. Tiz sesi Wandlebury Tepesi’nde yankılandı. “O yaptı.” Veronica’yı işaret ediyordu. “O şeytanın ta kendisi. *Şeytan* kadın.”

Duyduklarına inanamayan Hugh fısıldayarak, “Sessiz olun köpeklerim,” dedi.

Ulf’ün çirkin suratından gözyaşları dökülüyordu ama birinci, akli yerine gelmişti. Öfke duyuyordu. “Oydu. Beni kaçırdı. Yüzüme ilaç sürdü. *Onunla birlikte.*”

Adelia, “Biliyorum,” dedi. “Beni de kuyuya attı.”

Rahibenin gözleri Adelia'ya dikilmişti. Yalvarıyordu. “Şeytan’a karşı koyacak gücüm yoktu. Bana işkence etti. Sen de gördün. Böyle şeyler yapmayı hiç istemezdim,” dedi. Adelia’nın arkasından vuran şafak ışığının parlak kızılığını yansıtan gözlerini uzağa çevirdi.

Hugh ve Ulf de aniden doğuya dönmüştü. Adelia etrafında döndü. Gökyüzü yaşanan vahşetle kızıla bürünmüştü. Tüm yer-küre aydınlanmış, onların üzerine doğru geliyor gibiydi. Bakışları yerde şeytanın kendisi duruyordu. Sanki göğün böyle olmasını o istemişti. Işığın önünde duran siyah bir figürdü. Çıplaktı ve bir geyik gibi koşuyordu.

Yaklaşık elli metre grisinde olan Rowley şeytanı yakalamak için koşuşturuyordu. Şeytan bir saniyeliğine durdu ve yönünü değiştirdi. Olanları izleyenler Rowley’in bağırışını duydu: “Hugh! Kaçıyor! *Hugh!*”

Avcı diz çöktü. Köpeklerine fısıldayarak emir verdi ve tasmalarını çıkardı. Köpekler huzursuzlanan atların yanından geçerek gün doğumuna doğru hızlıca koşmaya başladı.

Şeytan koşuyordu. Gerçekten çok hızlıydı. Artık köpekler de aynı manzaranın bir parçası olmuştu.

Karşıya bakan kişiler etrafı süslü bir kâğıtta tarif edilen Cehennem’den hiç unutamayacakları bir sahneye tanıklık ediyordu. Kırmızı ile altın renginin karışımından oluşan bir arka planın önünde havaya sıçrayacakmış gibi ellerini yukarıya kaldıran bir adam ile havada asılı duran köpekler görülüyordu. Hemen ardından köpek sürüsü Grantchesterli Sör Joscelin’in üzerine atladı ve onu parçalara ayırdı.

On Beşinci Bölüm

Adelia ve Ulf, Rowley ile avcının tepeye çıkmak için kullandığı atlardan birine bindirildi. Diğer ata binen Hugh da rahibeyi yukarı doğru çekip arkasına oturttu. Dizginleri eline alan adam tepeden aşağı doğru atları sürdü. Adelia'nın sarsılmaması için engebeli yerlerden geçmemeye çalıştı.

Sessizce yola devam ettiler.

Rowley'in boş duran elinde çanta şekline getirdiği pelerini vardı. İçindeki nesne yuvarlak bir şeydi ve köpeklerin dikkatini çekmişti. Hugh geri çekilmelerini emredince köpekler susmuştu. Adelia bir anlığına gözüne ilişen nesneye bakmamaya çalışıyordu.

Şafak vakti kendini belli eden yağmur, yola ulaştıklarında yağmaya başlamıştı. Çalışmaya giden köylüler kafalarına şapkalarını geçirmişti. Şapkalarının altından ağzı kırmızıya bulanmış köpeklerin takip ettiği küçük kafileye bakıyorlardı.

Bataklıkları bir yerden geçerken Rowley atını durdurdu ve Hugh'a bir şeyler söyledi. Ardından Hugh bir yere gitti ve avuç

dolusu bataklık yosunu ile geri döndü.

“Yaralara bastırдыңın pislik bu mu?”

Adelia başını salladı ve sünger hâlindeki yosunların suyunu sıkıp koluna bastırdı.

Bu durumdayken çürümüş otlardan dolayı ölmek saçma olurdu. Gerçi neden böyle bir yargıya vardığını sorgulayacak durumda değildi.

Rowley, “Biraz da gözünün üzerine koy,” deyince başka bir yerinde daha ağrıya sebep olan bir şey olduğunu fark etti. Sol gözü kapanmak üzereydi.

Rahibenin bindiği at arkada duruyordu. Adelia onu umursamıyordu ama kızın Hugh’un etrafına sardığı pelerinle yüzünü gizlediğini gördü.

Rowley, Adelia’nın bakışını görmüştü. “Yola devam edelim mi?” dedi. Oysa mola vermelerini isteyen kişi Adelia değildi. Cevabı beklemeden atının dizginlerini çekti.

Adelia kendini toparlayarak, “Sana teşekkür edemedim,” dedi. Ulf’ün eliyle omuzlarını sıkı sıkı tuttuğunu hissetti. “Teşekkür ederiz...” Söylemek istedikleri sözlerle ifade edilemezdi.

Adelia yıkılmak üzere olan bir duvarın en altındaki taşı çekmişti.

“Tanrı aşkına bu işe kalkışırken aklından neler geçiyordu? Bana yaşattıklarından haberin var mı?”

“Özür dilerim.”

“Özür dilerim mi? Demek özür dilerim. Bu mudur yani? Olanlar bu kadar basit mi...? Sana neler olduğunu anlatayım

mı? Tanrı merhametini gösterdi de mahkemeden erken ayrıldım. Acıması bir durumda olduğunu bildiğimden dolayı üzuldüm ve Yaşlı Benjamin'in evine gittim. Seni bulamayınca *neler* yaşadığımı bir Tanrı bilir.”

Adelia tekrar, “Özür dilerim,” dedi. İçini kaplayan bitkinliğin sebep olduğu duygusuzluğun derinlerinde bir yerde bir kıpırdanma olduğunu hissetti.

“Matilda B. dua etmek için kiliseye gitmiş olabileceğini söyledi. Ama ben nereye gittiğini adım gibi biliyordum. Lanet olası nehrin ona bir şey söylemesini bekliyor. Nehir onunla konuştu. Akılsızlık edip o da yaratığın peşine gitti, dedim.”

Adelia'nın içindeki kıpırdanma artmaya başlamıştı. Ulf'ün komik bir şey olduğunda yaptığı gibi burnunu çektiğini duydu. “Ama...” dedi.

Fakat Rowley acımasızdı. Hatayı affetmiyordu. Hugh'un nehrin karşı tarafından düdük çaldığını duymuş, adama ulaşmak için nehirden geçmek zorunda kalmıştı. Avcı derhâl Cankurtaran'ın kokusunu takip ederek Adelia'nın izini bulmayı önermişti.

“Hugh, Başrahip Geoffrey'in sırf bu sebeple o pis hayvanı peşine taktığını söyledi. Yabancıyı olduğun bir kentte başına bir şey gelmesinden endişe duymuş, keskin bir koku bırakacak bir köpek seçmiş. Ben de neden her yere bu itle birlikte gittiğini merak ediyordum. En azından hayvan iz bırakacak kadar mantıklı davranmış. Sen onu dahi yapmadın.”

Adelia hayvanı düşündü ve istavroz çıkardı. Vergi tahsil-darına baktı. Adamın varlığının verdiği huzurla nefes aldı.

Adelia'ya anlattığına göre koşa koşa Yaşlı Benjamin'in evine gidip onun odasına çıkmıştı. Cankurtaran'ın üzerinde uyuduğu battaniyeyi alıp Hugh'un av köpeklerine koklatmış, atları da yoldan geçen masum kişilerden almıştı.

Nehrin yanındaki patikadan hızlıca geçmişler... Cam Nehri boyunca kokuyu takip etmişler ve Granta'ya kadar gelmişler. Neredeyse kokuyu kaybediyorlarmış... "O pis kokan köpeğin olmasa izini hayatta bulmazdık. A sersem, ömrümden yıllar gitti. Ne acılar çektiğimi biliyor musun?"

Ulf artık kakhaha atmaya başlamıştı. Zar zor nefes alan Adelia böyle bir adamı karşısına çıkardığı için Tanrı'ya şükreliyordu. "Seni seviyorum, Rowley Picot," demeyi başardı.

Rowley, "Burası bunları konuşmanın yeri değil," dedi.

Adelia, uykuya dalmak üzereydi ve atın eyerinde durmasını sağlayan tek şey omzuna baskı yapan Ulf'ün elleriydi. Çocuk da Adelia'yı belinden kavrayamayacak kadar acılar içindeydi.

Daha sonra baygın bir hâldeyken Barnwell erkek manastırının büyük kapısından geçtiklerini gördü. Bu kapıdan bir hekim arabası içinde Simon ve Mansur ile geçişini hatırladı. Başlarına geleceklerden habersiz doğmamış bebekler gibiydiler. *Simon, artık herkes öğrenecek. Onlara anlatacağız.*

Uyuklama aşamasından derin bir bilinçsizlik durumuna geçti. Bir davulun patırtısına benzer bir tonla açıklamalar yapan ve emirler veren Rowley'in sesini ve şaşkına dönen Başrahip Geoffrey'in sesini duyuyordu. Başrahip de birilerine emirler veriyordu. En önemli şeyi unutuyorlardı. Adelia bir ara ayıldı. "Yıkanmak istiyorum," diyecek kadar uyanık kaldı ama daya-

namayıp tekrar uykuya daldı.

Rowley, "...Tanrı aşkına burada kal," dedi. Kapının çarpışını duydu.

O ve Ulf bir odadaki yatakta tek başlarına duruyorlardı. Adelia daha önce gördüğünü hatırladığı tavanın keresteden yapılmış direklerine ve kirişlerine bakıyordu. Mumlar—*mumlar mı*? Gündüz olmamış mıydı? Evet hava aydınlanmıştı ama pencerelerin kafesleri yağın yağmurun içeri girmesini engellemek için kapatılmıştı.

"Neredeyiz?"

Ulf, "Manastırın konuk evinde."

"Ne oluyor?"

"Bilmem."

Adelia'nın yanına oturan çocuk dizlerini kendine doğru çekti. Boş boş bir yere bakıyordu.

Acaba gözünün önünden neler geçiyor? Adelia bıçak yarası olan kolunu dinlendirirken diğer kolunu çocuğun etrafına sardı ve onu sıkıca kucakladı. Benim tek yoldaşım bu çocuk. Onun için ben de aynı şeyi ifade ediyorum. İkisi birlikte hayatta olan hiçbir canlının tanıklık etmediği bir zulümden canlı olarak kurtulmuştu. Sadece onlar geldikleri yerin ne kadar uzakta olduğunu, buraya gelmelerinin ne kadar vakit aldığını ve daha gitmeleri gereken ne kadar yollarının olduğunu biliyordu. Karanlığın en acı verici boyutu ile yüz yüze gelmek bazı şeylerin farkına

varmalarına neden olmuştu. Sadece kendileri hakkında değil, başkaları hakkında da öğrenmemeleri gereken şeyleri öğrenmişlerdi.

Adelia, “Anlat,” dedi.

“Anlatacak bir şey yok. Benim balık yakaladığım yere tekne ile yanaştı ve ‘Tüh! Ulf, sanırım kayık su sızdırıyor,’ dedi. Ağzından bal damlıyordu. Peki sonra ne oldu biliyor musun? Yüzüme bir şey koydu. Bayıldım ve çukurda uyandım.”

Başını arkaya doğru yasladı ve şaşkınlığını belirten bir kelimeyi söyleyerek yıllarca süren saflığın parçalandığını gösterdi. Sesi odanın içinde yankılandı. “*Neden?*”

“Bilmiyorum.”

Küçük çocuk çaresiz bir şekilde Adelia’ya içini döktü. “Rahibe bir zambaktı. Adam da bir haçlı.”

“Onlar ucubeydi. İnsan değil. Suratlarından anlaşılmıyor ama onlar birbirlerini bulan birer ucube. Ulf, dünyada onlar gibi yaratıklardan çok bizler gibi insanlar var. İyi insanlar tükenmez tamam mı? Bu sözlerimi unutma.” Kendisi de bu düşünceye kalpten inanmaya çalışıyordu.

Çocuğun gözleri Adelia’nın gözlerinin içine bakıyordu. “Sen benim için geldin.”

“Sana karışmalarına izin veremezdim.”

Bir süreliğine bu sözleri düşündü ve eski bilindik ifadesi küçük, çirkin yüzüne yansdı. “Orada söylediklerini duydum. Önceleri hiç küfür etmezdin ama orada ettiklerini kente süvariler geldiğinde bile duymamıştım.”

“Bundan birilerine bahsedersen yine çukurun dibini boy-

larsın.”

Gyltha kapının eşiğine gelmişti. Arkasından içeri bakan Rowley gibi onun da içi rahatlamıştı ama kızgındı. Gözünden yaşlar akıyordu. Ulf bağırdı. “Seni küçük hergele. Ben sana ne demişim? İyi bir dayağı hak ediyorsun.”

Torununu kucaklamak için hıçkıra hıçkıra yanlarına geldi. Çocuk azar işittiği için başını öne eğmişti ama kollarını baba-annesine açtı.

Rowley, onlara, “Dışarı çıkın,” dedi. Adamın arkasında eli dolu hizmetçiler vardı. Adelia manastıra gelen konuklarla ilgilenen Swithin Kardeş’i gördü. Yüzünde kaygılı bir ifade vardı.

Gyltha kollarına aldığı Ulf ile birlikte kapıya doğru giderken durdu ve Rowley’e, “Bana ihtiyacınız olmadığından emin misiniz?” dedi.

“Evet. Çık dışarı.”

Odadan çıkmakta tereddüt eden Gyltha, Adelia’ya baktı. “Cambridge’ye geldiğin güne şükürler olsun,” dedi ve dışarı çıktı. Büyük ve ince bir teneke küvetle içeri giren erkek hizmetçiler üstünden buhar çıkan kovalar dolusu suyu küvete dökmeye başladı. Adamlardan birinin elinde manastırda havlu olarak kullanılan eski bir çarşaf vardı. Çarşafın üzerinde de kalıp kalıp sarı sabunlar duruyordu.

Adelia sabırsızlıkla hazırlıkların bitmesini bekliyordu. Katillerin aklına kazıdığı pislikten kurtulamasa da bedenine sinen pisliklerini çıkarmaya çalışabilirdi.

Swithin Kardeş hazırlıkları tamamlamaya çalışıyordu. “Hanım yaralı. Gidip sıhhiyeciyi getireyim.”

“Hanımı bulduğumda bir kuyunun dibinde karanlık güçlerle savaşıyordu. Bu sıyrıklar ona bir şey yapmaz.”

“En azından bir bayan hizmetçi göndereyim...”

Rowley, “Dışarı. Haydi,” dedi. Kollarını açtı ve içerideki herkesi kapıya doğru yönlendirdi ve kapıyı üzerlerine kapattı. Adelia bir kez daha Rowley’in iri yarı biri olduğunu fak etti. Alay ettiği kilolarının bir kısmını eritmişti ama kalıbı yerinde duruyordu. Güçlü kasları ortaya çıkmıştı.

Adelia’nın bulunduğu yere doğru yavaş yavaş geldi ve kadının koltuk altlarına ellerini koydu. Yere basmasını sağlamak için onu havaya kaldırdı. Elbiselerini çıkarmaya başladı. Berbat hâldeki kıyafetlerini özenle çıkarıyordu. Gösterdiği özen Adelia’yı şaşırtmıştı.

Adelia kendini ufacık hissediyordu. Bunları onu baştan çıkarmak için mi yapıyordu? Sıra iç gömleğine gelince kesin duracaktı.

Hayır, ara vermeden elbiselerini çıkarmaya devam etti. Ancak bunu onu tahrik etmek için yapmıyordu. Sadece onunla ilgilenmeye çalışıyordu. Adelia’nın çıplak bedenini kucakladı ve küvetin içine koydu. Adelia adamın yüzüne baktı. Karşısındaki kişinin yüzünde Gordinus’un otopsi yapacağı bir bedene gösterdiği ilgi ifadesi vardı.

Adelia şu anda utanıyor olmam gerek, diye düşünüyordu. Utanmış olmam gerekirdi ama öyle bir şey hissetmiyorum.

Suyun sıcaklığı hoşuna gitti. Küvetin dibine oturdu. Suyu tamamen batmadan önce bir tane sabunu kaptı. Tenindeki kiri sabunlarken keyfi yerine geliyordu. Kollarını kaldırırken zorluk

çekiyordu. Bu yüzden doğrularak Rowley'den saçını sabunlamasını istedi. Kafasında adamın güçlü parmaklarını hissediyordu. Adelia'nın saçını sabundan arındırmak için hizmetçilerin gitmeden önce bıraktığı temiz su dolu ibrikleri kullanıyordu.

Ağrılarından dolayı bacaklarına doğru eğilemiyordu. Bu yüzden bacaklarını da Rowley yıkadı. Özen göstererek parmaklarının arasını temizliyordu.

Onu izlerken aklından şunlar geçiyordu: Çıplak bir hâlde üzerinde köpükler dahi olmayan bir küvetteyim ve beni bir erkek yıkıyor. Tüm ünüm yerle bir olacak ama lanet olsun öyle şeylere. Cehennem'i gördüm. Öleceğimi düşünürken istediğim tek şey bu adam için hayatta kalmaktı. Beni Cehennem'den çıkaran adamla yaşamaktı.

O ve Ulf hiçbir kâbusta görülemeyecek türden bir dünyaya düşmüştü. Normal dünya ile aynı anda varlığını sürdüren bu dünya çok uzaklarda değildi. Başiboş bir merdivenle o tarafa geçilebiliyordu. Orası her şeyin sonu ya da başlangıcıydı. Hayattaki her şeyin birer aldatmacadan ibaret olduğunu gösteren o vahşilikten kurtulmuşlardı. Hayatının sona ereceğini düşünen Adelia kahrolmuştu. Bir daha gelecek diye bir şeye güvenip yaşayabileceklerinden mahrum kalmayacaktı.

O anda bu adamla birlikte olmayı istemişti; halen de istiyordu.

İnsan bedeninin her ayrıntısını bildiğini düşünen Adelia hissettiklerine şaşırıyordu. Hem içinde hem de dışında bir nemlilik, *yumuşaklık* hissediyordu. İçinde bir şeyler kıpırdıyordu. Cildi karşısındaki adamın ona dokunmasına muhtaç gibiydi. O

sırada yanında duran adam ise onun göğüslerine değil moraran kaburgalarına bakıyordu.

“Seni incitti mi? Yani *gerçek* anlamda incitti mi?”

Adelia, Rowley’in vücudundaki morlukları, kolundaki yarıyı ve gözlerinin durumunu mu kastettiğini merak etti ama daha sonra: Ah, tabi ya. Tecavüze uğrayıp uğramadığımı soruyor. Bu onlar için önemli. Bekâret onların kutsal kâsesi.

Adelia, nazikçe, “İncitmişse?” dedi.

Rowley, “Hiç öncmlı değil,” dedi. Küvetin yanına diz çöktü. Başları aynı hizaya gelmişti. “O tepeye gelene kadar aklımdan o caninin sana yapabileceği şeyler geçiyordu ama sen hayatta olduğun sürece yaşananların benim için bir önemi yok.” Yüzünde kararlılığını gösteren bir ifade vardı. “İğfal edilsen de parçalara ayrılсан da seni geri istiyordum. Sen benimsin. Onun değil.”

Ohh. “Burası ve burası hariç bana dokunmadı. Bunlar da geçer.”

Rowley canlı bir tonla, “Güzel,” dedi ve ayağa kalktı. “Yapılacak çok şey var. Küvette duran bir kadınla oyalanamam. Yapılması gereken işler var. Her şey bir yana evlilik işlemlerimizi halletmeliyim.”

“Evlilik mi?”

“Önce başrahip ile konuşmalıyım. O Mansur’a durumu anlatır. Bu tür şeylerin âdetine uygun olarak yapılması gerekir. Bir de kral var. . . Yarın ya da muhtemelen ondan sonraki gün, işler rayına oturunca...”

“*Evlilik mi?*”

Şaşırان adam, “Artık benimle evlenmen gerekiyor. Seni çıplak gördüm,” dedi.

Gidiyordu. Gerçekten gidiyordu.

Adelia acı içinde küvetten çıktı ve havlulardan birini kaptı. Ya yarın diye bir şey olmazsa? Bunun farkında değil mi? Yarınlar hep kötü şeylerle dolu. Oysa önemli olan *şimdi*. Âdetlere ayıracak vakit yok.

“Beni bırakma Rowley. Yalnız kalmaya dayanamıyorum.”

Gerçeği söylüyordu. Karanlık güçlerin hepsi yok edilmişti. O binanın içinde bir yerlerde karanlığın uşaklarından biri duruyordu. Yaşadıkları aklından çıkmıyordu. Onu ancak Rowley koruyabilirdi.

Ürkerek de olsa kollarını adamın boynuna attı ve adamın tenine değen bedeninin sıcaklığını, nemli yumuşaklığını hissetti.

Rowley nazikçe boynunun etrafına sarılan Adelia’nın kollarını kenara çekti. “Bu başka bir şey. Anlamıyor musun? Evliliğimiz dinî kurallara uygun olarak yapılmalı.”

Adelia adamın dinî kuralları düşünmek için güzel bir anı seçtiğini düşünüyordu. “Zaman yok, Rowley. Bu kapının ardında yaşanacak bir şey yok.”

“Yok mu? Çok önemli bir konu ile ilgilenmeliyim,” dedi ancak nefesi kesilmeye başlamıştı. Adelia’nın çıplak ayakları adamın çizmelerinin üstünde duruyordu. Üzerindeki havlu düşmüştü ve bedenleri birbirine yaslanmıştı.

“Adelia işimi zorlaştırıyorsun.” Bir yanağını kaldırmıştı. “Hem de çok.”

“Biliyorum.” Adelia adamın durumunu hissedebiliyordu.

Rowley göstermelik olarak iç çekti. “Kaburgası kırık olan bir kadınla sevişmek kolay olmayacak.”

“Deneyelim.”

Sert bir şekilde, “Bakalım,” dedi ve Adelia’yı yatağa taşıdı. Denedi ve başarılı oldu. Adelia’yı kucağına almıştı. İngilizce ve Fransızca yetmezmiş gibi bir de Arapça sözler söylüyor, gözü mor olsun olmasın ne kadar güzel bir kadın olduğunu dile getiriyordu. Daha sonra da üzerine yattı, ancak onu ezmek için tüm ağırlığını kollarına verdi.

Adamın onu güzel bulduğu gibi o da adamı yakışıklı buluyordu. Yıldızlara ve karanlığa doğru yapılan ve insanın kalbinin hızlı hızlı atmasına sebep olan bu nemli yolculuk seksti, değil mi?

Adelia, “Tekrar yapabilir misin?” dedi.

“Tanrı aşkına, kadın. Hayır, yapamam. Yani şimdi olmaz. Zor bir gün geçirdim.” Ancak bir süre sonra tekrar denedi ve istenileni yerine getirdi.

Swithin Kardeş içeriye kaliteli mumlardan koymamıştı. Mumlar sönünce oda kısmen karanlık oldu. Yağmur pervazlara vuruyordu. Adelia kıvrılarak sevdiğinin kollarına uzandı. Sabunun güzel kokusu ile ter kokusu karışımını soluyordu.

“Seni seviyorum,” dedi.

Rowley doğrularak oturdu. “Ağlıyor musun?”

“Hayır.”

“Evet, ağlıyorsun. Birleşme bazı kadınların ağlamasına sebep olabilir.”

Adelia elinin arkası ile gözyaşlarını silerken, “Tabi sen iyi bilirsin,” dedi.

“Hayatım, ben artık diğer yarımı buldum. O yaratık da gitti. Uşağı da... Bakalım onun sonu ne olacak? Hak ettiğim gibi ödüllendirileceğim. Tabi sen de... Henry bana ikimizin de şişmanlayabileceğimiz, bir düzine küçük şişman baron yapacağımız, güzel bir baronluk verecek.”

Yataktan kalktı ve elbiselerine uzandı.

Adelia adamın pelerininin olmadığını fark etti. İçinde Raks-hasa'nın kellesinin bulunduğu pelerin bu odanın dışında bir yerde duruyordu. Kapının ardındaki her şey kötüydü. Yanımda olmasını istediğim tek kişi sensin ve ömrümün sonuna kadar birlikteliğimizin sürmesini istiyorum.

“Gitme,” dedi.

“Geri geleceğim,” diyen Rowley'in aklı çoktan başka işlerle meşgul olmaya başlamıştı. “Tüm gün boyunca burada kalıp arzum dışında açgözlü bir kadınla ilişkiye girmek zorunda kalmayacağım. Yapılması gereken işler var. Sen şimdi uyu.”

Ve gitti.

Rowley gittikten sonra dahi kapıya gözlerini diken Adelia kendisine kızıyordu. Çok daha önce onunla birlikte olabilirdim. Hem onu hem de küçük baronlarımızı istiyorum. Doktorculuk oynamak ile bu mutluluk kıyaslanabilir mi? O bunun yanında hiç sayılır. Hayatımı elimden alacak ölümler de kimmiş?

Bu konuları da düşündükten sonra geri yaslandı ve gözlerini kapattı. Esniyordu. Büyük bir doyum yaşamıştı. Uykuya dalarken aklından son geçen şey klitorisin ne kadar şaşırtıcı ve

ilginç bir organ olduğuydu. Bir dahaki sefer bir kadın cesedini incelerken bu konuya daha çok dikkat etmesi gerektiğini düşünüyordu.

O bir doktordu ve hep öyle kalacaktı.

Adelia birisinin onun adından bahsettiğini duyunca gözlerini açtı ama uyumaya kararlıydı. Güvelere karşı koruma amacıyla yarpuzlarla birlikte saklanan elbiselerin acı kokusunu aldı.

“Gyltha? Saat kaç?”

“Gece oldu. Uyanma vakti geldi. Sana temiz kıyafetler getirdim.”

“Hayır.” Kaskatı kesilmişti ve morluklardan dolayı acı hissediyordu. Yatakta kalmaya devam etti, ancak gözlerinden birini açarak etrafa bakındı. “Ulf nasıl?”

“Halen uyuyor.” Gyltha sert eli ile Adelia’dan bir yanak aldı. “Ancak ikiniz de kalkmalısınız. Sorularına cevap arayan cübbeli adamlar koridorda toplanıyor.”

Bitkin hâldeki Adelia, “Doğru,” Mahkeme erkenden toplanmıştı. Adelia’nın kanıtı ile Ulf’ün tanıklığına başvuracaklardı, ancak bir yandan da hatırlanmaması gereken şeyler vardı.

Gyltha yemek getirmeye gitti. Elinde leziz et suyu içinde yüzen domuz pastırması ile geri döndü. Açlıktan karnı ağrıyan Adelia hemen doğruldu. “Kendim yiyebilirim.”

“Hayır. Olmaz öyle şey.” Söylemek istediklerini kelimelerle yeterince ifade edemeyen Gyltha torununu geri getiren

Adelia'ya minnettarlığını kaşık dolusu yemekleri ağzına tikiştirarak gösterebilirdi.

Adelia'nın ağzındaki pastırmalara rağmen sorması gereken bir soru vardı. "Şey... onu... nereye koydular?" Deli kadının adını ağzına almak istemiyordu. Üzerine ağır yükler çöken Adelia kadını düşünmeye başlamıştı. O deli kadına işkence yapmalarına izin veremem.

"Yan odada. *Hanımefendiyi* orada bekletiyorlar," diyen Gyltha'nın dudakları buruşmuştu. "Hiçbir şeye inanmıyorlar."

"Neye inanmıyorlar? İnanmayan kim?"

"Kadının onlara yaptığı... şeylere. *O adamla* birlikte." Gyltha da katillerin isimlerini ağzına alamıyordu.

"Olanları Ulf anlatabilir. Ben de anlatırım. Gyltha beni kuyuya o attı."

"Onun yaptığını gördün mü? Hem Ulf'ün sözüne kim inanır? İhmalkâr, yaşlı nenesi ile yılanbalığı satan küçük hergeleye kim inanır?"

"*O kadın yaptı.*" Adelia içine baskı yapan paniğin etkisi ile ağzındaki yemeği çıkardı. Rahibenin işkence görmesini engellemek başka bir şey, onu serbest bırakmak başka bir şeydi. Kadın deliydi. Tekrar böyle bir şeyler yapabilirlerdi. "Peter, Mary, Harold, Ulric... tabi ki onunla gitti. O kadına güveniyorlardı. Ne de olsa o bir rahibeydi. Hünnapları ne amaçla kullanacağını ona bir haçlı öğretti. Bir de çocukların yüzündeki afyon tentürü... İnan bana kadınlar manastırında o ilaçtan bolca var." Adelia bir kez daha dua etmek için yukarıya kalkan narin ellerin bir pençe hâline gelmiş olarak yere inişini gördü. "Yüce Tan-

rım...” dedi ve elini alnına koydu.

Gyltha omuz silkti. “Aziz Ruddy’nin rahibeleri öyle şeyler yapmaz deniliyor.”

“Ama her şeyin sebebi *nehir*. Biliyordum. Sırf bu sebepten onun teknesine bindim. Nehirde serbestçe dolanabiliyordu. Yukarıya aşağıya, Grantchester’e bir de *ona* rahatça gidebiliyordu. Halkın aşına olduğu bir yüzdü. İnsanlar ona cı sallıyordu ya da onu hiç fark etmiyorlardı. Azizlere hizmet eden bir rahibe, münzevilere yiyecek ve yakacak götürüyordu. Hiç kimse, özellikle de başrahibe Joan onun ne yaptığını kontrol etmiyordu. Walburga ise onunla birlikte gittiğinde dahi çoğu zaman halasının yanında kalıyordu. Geceleri geç saatlere kadar orada kaldıklarında sence ne yapıyorlardı?”

“Ben biliyorum. Ulf de biliyor. Ama gördüğün gibi...” Gyltha şeytanın avukatını oynamaktan vazgeçmiyordu. “... O da en az sizin kadar zarar görmüş. Ben o pisliğe dokunmak istemeyince rahibelerden birini getirdiler ama ona bir göz attım. Her tarafında morluklar, diş izleri vardı. Bir gözü aynen seninki gibi kapalıydı. Onu yıkayan rahibe zavallının büyük ızdıraplar çektiğini anlayınca ağlamaya başladı. Her şey de senin yardımına gelirken olmuş.”

“Onlar... hoşuna gidiyor. Adamın ona zarar vermesi hoşuna gidiyordu. *Gerçekleri söylüyorum.*” Bu sözlere anlam veremeyip kaşlarını çatan Gyltha geriye çekilmişti. Bu durumu, ona veya *diğer kişilere* nasıl anlatabilirdi? Yaratığın göğsüne saldırdığı sırada korkudan çılgılık atan rahibenin aynı anda inanılmaz bir zevk yaşadığını, çılgın sesler çıkardığını nasıl anla-

tabilirdi?

Gyltha böyle bir sapıklığı anlayamazdı. Umutsuzluğa kapılan Adelia böyle bir şeyi kendisinin de anlayamayacağını düşündü. Birden, “Çocukları yaratık için o ayarttı. Simon’u da öldürdü,” dedi.

Gyltha’nın elindeki kâse kayıp yere düştü ve odanın diğer tarafına yuvarlandı. İçindeki et suyu da karaağaçtan yapılan yer döşemelerinin üzerine saçıldı. “Simon Efendi?”

Adelia, Grantchester ziyafetinin verildiği geceye geri dönmüştü. Napolili Simon yukarıdaki masanın ucunda oturan vergi tahsildarı ile heyecanlı bir şekilde konuşuyordu. Hesap defterleri yanındaydı. Birkaç sandalye ötede cinayetlerin suçlusu olduğu anlaşılan ev sahibi oturuyordu. Onun birkaç sandalye ötesinde ise katilin kurbanlarını ayartan kadın duruyordu.

“Onu kadına Simon’u öldürmesini söylerken gördüm.” Bu iki kişi Adelia’nın gözünün önüne bir kez daha gelmişti. Haçlı ve rahibe birlikte dans ediyordu. Haçlı rahibeye talimatlar veriyordu.

Aman Tanrım! Adelia o anda bunları anlamalıydı. Kadın düşmanı olan fevri Gilbert Kardeş aslında gerçekleri bilmeden de bir şeyleri dile getirmişti. “Geceleri hep dışarılarda geziyorlar. Kendilerini ahlaksızlığa ve şehvete kaptırmışlar. Namuslu bir manastırda kalsalar bir yerlerinden kan akıncaya kadar kırbaçlanırlar ama maalesef olmuyor. Peki, bu sırada başrahibeleri ne yapıyor? Dışarıda av peşinde koşuşturuyor.”

Simon elde ettiği hesap defterlerini incelemek ve borçlarından dolayı Yahudilerin üzerine cinayetleri yıkan kişiyi bul-

mak için erkenden ayrılıyordu.

Ziyafete ev sahipliği yapan adam bir süreliğine ortadan kaybolduktan sonra bahçeden içeri giriyordu. Yarattığı yaratığı dışarı göndermişti.

“Ona teşekkür ettim. Tanrı yardımcım olsun. Bir de ona verdiği ziyafet için teşekkür ettim.”

Sonra ne mi oldu? Rahibeler içindeki en nazik ve melek yüzlü...? “Bu karanlıkta o kadar yolu yürümeyin, Simon Efendi. Sizi götürmemi ister misiniz? Tabi. Tabi. Yer var. Yalnızım. Bana eşlik ederseniz sevinirim.”

Adelia, Cam Nehri’nin söğüt ağaçları ile karanlık olan bir kısmında bilekleri çelik kadar güçlü ince bir figürü gördü. Elindeki sırtığı suya batırıyor, suya attığı adamın üzerine mızrakla yakalanan bir balık gibi bastırıyordu. Adam çırpındı, çırpındı ve boğuldu.

“Ona Simon’u öldürüp cüzdanını almasını söyledi. Adamın söylediği her şeyi yapıyordu. Adamın kölesi olmuştu. Kuydayken Ulf’ü onun elinden almak zorunda kaldım. Sanırım onu ele vermesin diye çocuğu öldürecekti.”

“Bilmez miyim?” diyen Gyltha’nın elleriyle de söylediklerini destekliyordu. “Ulf bana o kadının yaptıklarını anlatmadı mı sanıyorsun? Yüce Tanrım onları durdurması için seni göndermese yavrumun başına neler geleceğini biliyordum. Diğer çocuklara yaptıkları...” Gözleri barbakanlara gitti ve doğruldu. “Yan odaya gidip yüzüne yastığı bastıralım.”

“Hayır. Herkes onunla *o adamın* neler yaptığını öğrenmeli.”

Rakshasa adaletten kaçmıştı. O korkunç sonu... Adelia şafakla birlikte beliren o görüntünün gözünün önüne gelmemesi için çaba sarf ediyordu. Adaletin yerini bulmasına yardımcı olmadı. O yaratığın dünyadan silinmesi Kutsal Topraklar'dan buraya gelirken ardında bıraktığı sayısız çocuğun ölü bedeninin bulunduğu teraziyi denkleştirememişti.

O yaratık yakalanıp mahkemeye getirilse, yargılanıp idam edilse bile çocukları parçalara ayrılan aileler için terazi dengelemeyecekti ama en azından insanlar o yaratığın neler yaptığını öğrenecek, cezasını çektiğini görecek. Böylece Yahudilerin masum olduğu halkın gözleri önüne serilecekti. Daha da önemlisi kaos ortamını düzene sokan ve medeniyete kavuşmuş insanları hayvanlardan ayıran Kanunlar üstün tutulacaktı.

Gyltha, Adelia'nın üstünü giyinmesine yardım ediyordu. Adelia ise bu sırada ölüm cezasına karşı gösterdiği tutumun değişip değişmediğini anlamak için vicdanını yokluyordu. Düşüncelerinde herhangi bir değişiklik yoktu. Bu tutum onun ilkelelerinden biriydi. Deli olan kişilerin kontrol altında tutulması şarttı ama adli yollarla öldürülmesi ona göre doğruduğildi. Rakshasa yasaların karşısına çıkmaktan kurtulmuştu ama suç ortağı ellerindeydi. Dünyada biraz olsa dengenin sağlanması için kadının yaptıkları kamuoyuna bildirilmeliydi.

Adelia, "O kadın mahkemeye çıkarılmalı," dedi.

"Sence çıkacak mı?"

Kapıyı biri tıklattı. İçeri giren kişi Başrahip Geoffrey'di. "Ah! Sevgili kızım, zavallı çocuğum. Seni bizlere bağışlayan Tanrı'ya şükürler olsun. Cesur kızım."

Başrahibin dualarını önemsemeyen Adelia, “O rahibe... o caninin suç ortağı. Her şeyi birlikte yapmışlar. En az onun kadar suçlu. İçi sızlamadan Napolili Simon’u öldürdü. *Doğru* değil mi?”

“Maalesef öyle. Ulf’ün anlattıklarını dinledim. Gerçi rahibenin ona verdiği uyuşturucu ilacın ne olduğunu anlamadım. Çocuğu hayatından olabileceği o yere rahibenin götürdüğüne, çocuğu kaçırdığına şüphe yok. Sör Rowley ve avcının da olayı açıklamak için anlatmak zorunda kaldığı şeyleri dinledim. Akşamleyin onlarla birlikte çukuru ziyaret ettim...”

“Wandlebury’e mi gittiniz?”

Başrahip tiksinti ile, “Doğru,” dedi. “Hugh götürdü. Daha önce Cehennem’e bu kadar yakın olmamıştım. Hele orada bulduğumuz aletler. Sör Joscelin’in ruhunun ebediyete kadar yanması herkesi memnun edecektir. *Joscelin...*” Sözlerindeki vurgu olanlara inanmaya çalıştığını gösteriyordu. “Buralardan bir gençti. Onun gelecekte şerif olacağını düşünürdüm.” Başrahibin yorgun gözlerini kızgınlığın sebep olduğu bir kıvılcım canlandırdı. “O iğrenç ellerden yeni yapılan şapelimiz için bağış almıştım.”

Adelia, “Yahudilerin parası,” dedi. “Yahudilerden aldığı borçlar.”

Başrahip iç çekti. “Sanırım öyle. En azından kaledeki dostlarımız temize çıkmış oldu.”

“Peki *masum* oldukları halka duyurulacak mı?” Adelia başparmağı ile rahibenin kaldığı odayı gösterdi. “O yargılanacak mı?” Huzursuzlanmaya başlıyordu. Başrahibin bazı cevapları

kuşku uyandırıyordu. Söylediklerinin altında başka bir şeyler yatıyor gibiydi.

Başrahip pencerenin yanına gitti ve panjurun bir kısmını açtı. “Yağmur yağacağını söylediler. Şafakta hava gerçekten kıpkızıldı. Kurak geçen bahardan sonra bahçelerin yağmura ihtiyacı var.” Abajuru kapattı. “Evet, Yahudilerin masum olduğunu belirten bir bildirge Kaza Mahkemesi’nin huzurunda trompetler eşliğinde duyurulacak.” Tanrı’ya şükür mahkeme halen devam ediyor. “Ancak... Onun... durumuna gelirsek... Gerçekleri öğrenmek için ilgili tüm kişilerin bir araya gelmesi için resmî toplantı düzenlenmesini istedim. İlgililer yavaş yavaş geliyor.”

“Toplantı mı? Neden bir duruşma değil? Hem neden gece vakti düzenleniyor?”

Adelia’nın söylediği sözler duyulmamış gibiydi. “Toplantının kalede yapılacağını düşünmüştüm ama Kaza Mahkemesi’ndeki kâtip böyle bir soruşturmanın kaledeki yasal işlemlerle karışmaması için burada yapılmasının daha uygun olacağını söyledi. Her şey bir yana çocukların defnedildiği yer de burası. Bakalım artık...”

Adelia İngiltere’de edindiği ilk arkadaşına, bu iyi adama, henüz teşekkür etmemişti. “Sevgili lordum, size hayatımı borçluyum. Sizin hediyeniz olan köpek olmasa... Tanrı ondan razı olsun. Ona ne yaptığını gördünüz mü?”

Başrahip Geoffrey, “Gördüm,” dedi. Yüzünde ufak bir gülücük belirdi. “Cesedinin toparlanıp Hugh’a verilmesini emrettim. Gilbert Kardeş adamın ölen köpeklerini ortalıkta kimseler

yokken manastırın mezarlığına gömdüğünden şüpheleniyor. En az mezarlıkta yatan o köpeklerler kadar sadık olan Cankurtaran da orada yatabilir.”

Diğerlerinin yanında köpeğin ölümü çok büyük etkiye sahip olmasa da Adelia’nın kederlenmesine yol açmıştı, ancak artık içi biraz daha rahattı.

Başrahip sözlerine devam etti. “Ancak ikimizin de bildiği gibi hayatını borçlu olduğun biri daha var. Bir bakıma onun adına buraya geldim.”

Ancak Adelia’nın aklı rahibeye gitmişti. Onu salıverecekler. Hiçbirimiz onun birini öldürdüğünü görmedik. Ne Ulf, ne Rowley ne de ben. O bir rahibe. Kilise skandal çıkacağından korkuyor. Onu salıverecekler.

Adelia, “Buna izin veremem,” dedi.

Güzel şeylerden bahsettiği belli olan Başrahip Geoffrey sessizleşti, ancak ağzı açık kaldı. Göz kırptı. “Adelia, biraz aceleci karar vermiyor musun?”

“İnsanlar olanlardan haberdar olmalı. Hüküm giydirilemeyecek kadar deli de olsa o yargılanmalı. Çocukların, Simon’un ve benim adıma adalet sağlanmalı. Sığınaklarını bulduğum için neredeyse öldürülüyordum. Bu benim hakkım. Adaletin sağlandığını görmeliyim.” Bu sözlerinin sebebi ne kana susamışlık ne de oç alma isteğiydi. Olanlar bir sonuca bağlanmazsa bir çok insanın kâbusu bitmeyecekti.

Daha sonra başrahibin söylediği bir şey dikkatini çekti. “Pardon, lordum. Ne dediniz?”

Başrahip Geoffrey iç çekti ve sözlerini tekrar etti. “Bildi-

ğın gibi kral geldi. Kaza Mahkemesi'ne gitmek zorunda kalan Rowley gitmeden yanıma uğradı. Beni bir büyüğü olarak görüyor. Kimsesi olmadığı için...”

Adelia söylenenlerin geri kalanı çok da dinleyememişti
“Kral mı?”

Başrahip Geoffrey bir kez daha iç çekti. “Sör Rowley Picot. Sör Rowley seninle evlenmek istediğini, sana bildirmem rica etti. Ancak tavırları sonucun belli olduğunu gösteriyordu.”

Her şey bu garip günde meydana geliyordu. Cehennem çukuruna düşmüştü, ancak oradan çıkarılmıştı. Bir adam ölene kadar parçalara ayrılmıştı. Yan taraftaki odada bir kadın katil vardı. Bekâretini kaybetmişti. Kaybettiği adam da âdetlere başvurmuş, evlenme teklifini sunması için manevi babası olarak gördüğü başrahibi yanına göndermişti.

Başrahip Geoffrey sözlerine devam etti. “Bu teklif için Sör Rowley’in bir bedel ödediğini belirtmeliyim. Mahkemede kral, Sör Rowley’e Aziz Albans piskoposluğunu teklif etti. Picot’ın evlenmek istediği için bu görevi reddettiğini kendi kulaklarımla duydum.”

Beni bu kadar çok mu istiyor?

“Kral Henry durumdan hiç memnun olmadı. Özellikle değerli vergi tahsildarını, Aziz Albans’ı denetlemesi için atamak istiyordu. Ayrıca kendisine karşı çıkılmasına alışkın değildi, ancak Sör Rowley’in isteği kabul edilerek görevi değiştirilmedi.”

O anda bir karara varması gereken ancak herhangi bir karara ulaşamayan Adelia suspus olmuştu.

Aşkın şiddeti ile birlikte içini korku kapladı. Teklifi sadece

Rowley’i çok istediğinden dolayı, adamın onu ruhsal bir yıkıntıdan çıkarıp kurtardığından dolayı kabul etmekten korkuyordu. Sırf böyle sebeplerden dolayı karar vermek tehlikeliydi. Adam benim için böyle bir fedakârlık yapmış; benim de buna benzer, güzel bir fedakârlık yapmam gerekmez mi?

Fedakârlık.

Başrahip Geoffrey: “Sör Rowley, Kral Henry’i hayal kırıklığına uğratmış olabilir ama sana halen değer verilen biri olduğunu, üst düzey bir göreve getirileceğini ve böylece birlikteliğiniz için herhangi bir olumsuzluğun ortaya çıkmayacağını bildirmemi söyledi.” Adelia yine cevap vermeyince sözlerine devam etti. “Gerçeği söylemek gerekirse birbirinize bağlı olduğunuzu görmek beni mutlu eder.”

Bağlılık.

“Adelia, sevgili kızım...” diyen Başrahip Geoffrey, Adelia’nın elini tuttu, “...adam senden bir cevap bekliyor.”

Adamın bir cevap beklediği doğrudur. Adelia da cevabını vermişti.

Kapı açıldı. Gilbert Kardeş kapının eşiğinde duruyordu. Gördüklerinden bir anlam çıkarmaya çalışıyordu. Efendisi bir yatak odasında iki kadınla birlikteydi. Edepsizce bir şey mi yapıyorlardı? “Başrahibim, Lordlar geldi.”

“Öyleyse onlara katılmanın vakti geldi.” Başrahip Geoffrey, Adelia’nın elini kaldırdı ve öptü, ancak Gyltha’ya göz kırptı. O da başrahibe göz kırptı. İşte bu biraz edepsizceydi.

Toplantıya çağrılan lordlar kilise yerine manastırın yemekhanesinde toplanmıştı. Gece ibadetlerini yapan keşişleri rahatsız

etmemek için böyle bir şey tercih edilmişti. Akşam yemeklerini yiyen keşişler sabah kahvaltısına kadar yemekhaneye gelmeyecek, toplantının akışını bozmayacaktı.

Adelia toplantının böylesine geç bir vakitte yapılmasına şaşırmıştı.

Buna resmî toplantı diyorlardı ama aslında bir duruşmadan farkı yoktu. Bu duruşma, Başrahibe ve Rahibe Walburga'nın arasında duran genç rahibe için düzenlenmemiştir. Rahibe başını masumca önünde eğmiş ellerini de aynı masumlukla önünde birleştirmişti.

Sanık, Vesuvia Adelia Rachel Ortese Aguilar'dı. O, yatağından kaldırılan kızgın Başrahibe Joan'a göre Aziz Rade-gund'un kutsal emrini yerine getiren kutsal bir yapının masum ve saygın bir üyesine yersiz, müstehcen ve *şeytani* bir ithamda bulunan ve bu suçundan dolayı kırbaçlanması gereken bir yabancıydı.

Adelia salonun ortasında durdu. Salonun tahta ile yapılmış oval çatısının kirişlerini süsleyen şeytan figürleri sırtırcasına ona bakıyordu. Yargıçların oturduğu uzun masa ortadan alınıp duvarın dibine kadar çekilmişti. Bu düzenleme Adelia'ya göre salonun sevimli düzenini bozmuş; güvensizlik, kızgınlık ve de saf korkudan dolayı bozulan sinirlere etki etmişti.

Kaza Mahkemesi için Cambridge'ye gelen Eyre Yargıçları'nın üçü Adelia'nın durumunu değerlendirmeye gelmişti. İngiltere'nin adli makamını temsil eden kişiler; Norwich Piskoposu, Lincoln Piskoposu ve Ely Başkeşişi'ydi. Yüzüklerle dolu ellerini yumruk yapıp Adelia'yı bir böcek gibi ezebilirlerdi.

Tüm gün boyunca duruşmalara katılan adamlar da yataklarından kaldırıldıklarından dolayı kızgındı. Karanlıkta ve yağmur altında kaleden Aziz Augustine manastırına gelmek hoşlarına gitmemişti. Adelia adamların ona duyduğu nefreti hissedebiliyordu. Bunu gösterirmişçesine yerdeki sazlar Adelia'nın önüne kadar gelmiş, bir yığın oluşturmuştu.

İçlerinde en düşmanca tavırlı olan Canterbury Başdiyakozu'ydu. Bir yargıç değildi ama kendini öyle sanıyordu. Görünüşe göre bazı kişiler de ona öyle bakıyordu. Aziz ilan edilen Thomas Becket'in savunuculuğunu üstlenen adam Kilise'nin bir üyesine yapılan saldırıyı, II. Henry'nin şövalyelerinin Becket'in beynini katedralin yerine saçması ile karşılaştırılabilir olduğunu düşünüyordu. Aynı düşüncesi Adelia'nın Aziz Radegund rahibelerinden Veronica'yı suçlaması için de geçerliydi.

Yargıçların hepsinin kilise görevlisi olması Başrahip Geoffrey'i endişelendirmişti. "Lordlarım, umarım kilise görevinde bulunmayan lordlarımızdan bazıları da aramıza katılır."

Başrahibi susturdular. Ne de olsa kademe bakımından ondan üstünlerdi. "Bu sorun Kilise'den başka kimseyi ilgilendirmiyor."

Onlarla birlikte dinî kıyafet giymemiş bir adam vardı. Haftıktan sırtıyordu. Taşınabilir bir yazı masasına oturmuş, olup bitenler hakkında bir parşömene notlar alıyordu. Birkaç kişi ona hitap edince Adelia da adamın adını öğrenmişti. Hubert Walter...

Onların sandalyelerinin arkasında da Kaza Mahkemesi'ne katılan iki kâtip, bir süvari ve iki tane de mübaşir sıralanmıştı.

Kâtiplerden biri ayakta uyuyordu. Süvari ise kaskını takmadan önce gece taktığı beresini çıkarmayı unutmuştu. Belinde zincirli kelepçelerden olan mübaşirlerin ellerinde birer tane topuz vardı.

Adelia tek başına uzakta duruyordu. Bir süreliğine Mansur yanında durmuştu.

“O... kim, Başrahip?”

“Adelia Hanım’ın refakatçisi, lordum.”

“Bir Sarazen.”

“Tanınmış bir Arap doktor, lordlarım.”

“Ne onun ne de bizim bir doktora ya da refakatçiye ihtiyacımız var.”

Böylece Mansur odadan çıkartılmıştı.

Başrahip Geoffrey sıralanmış sandalyelerin bir tarafında Şerif Baldwin ile birlikte duruyordu. Arkalarında ise Gilbert Kardeş bekliyordu.

Tanrı onu korusun başrahip elinden geleni yapmıştı. Dehşet verici hikâye anlatıldı. Adelia ve Simon’un yaptıkları, buldukları açıklandı. Simon’un hazin sonu dile getirildi. Başrahibin kendi gözleri ile gördüğü Wandlebury Tepesi’nin alt kısmındaki yer tarif edildi. Başrahip, Rahibe Veronica’ya yönelik suçları aktardı.

Özen göstererek Adelia’nın çocukların bedenini incelediğini ve de bu konuda yetkin olduğunu söylemekten kaçındı. Adelia bu konular açılmadığı için Tanrı’ya teşekkür ediyordu. Zaten başında yeterince dert vardı. Bir de cadılıkla suçlanırsa...

Avcı Hugh, İngiltere yasal sisteminde onun dürüstlüğüne kefil olan yetkililerle birlikte yemekhaneye çağrıldı. Şapkasını

kalbinin üzerine koyarak kuyudan aşağı baktığını ve Grantchesterli Sör Joscelin'e ait olduğunu anladığı kanlı bir figürü gördüğünü anlattı. Daha sonra tünele indiğini, çakmak taşından yapılan bıçağı incelediğini, rahme benzer odadaki zincire bağlı köpek tasmaşını önceden gördüğünü...

“Lordlarım, tasma Sör Joscelin'in köpeğine aitti. Mühürünü bastığı deri tasmayı daha önceden köpeğinin üstünde defalarca görmüştüm.”

Köpek tasmaşası getirildi ve mühür incelendi.

Grantchesterli Sör Joscelin'in çocukları öldürdüğünden kimse şüphe duymuyordu. Yargıçlar söylenenleri duyunca dehşete kapılmıştı. *“Grantchesterli Joscelin'in asli suçlu ve katil olduğu yargısına varılmıştır. Cesedinden arda kalanlar herkesin görmesi için Cambridge pazar yerine asılacak, hakkında Hristiyan inançlarına ait dinî törenler yapılmayacaktır.”*

Rahibe Veronica ise...

Ulf'ün tanıklığına izin verilmediği için onu suçlayacak doğrudan bir kanıt yoktu.

“Çocuk kaç yaşında, Başrahip? On iki yaşına gelene kadar dürüstlüğüne kefil olacak bir yetkiliye atanamaz.”

“Dokuz yaşında lordum ama zeki ve dürüst bir çocuktur.”

“Dürüstlüğüne tanımlar mısınız?”

“Bir derebeyine bağlı değil, lordum. Özgür biridir. Babaannesine hizmet ediyor, yılanbalığı satıyor.”

O sırada başdiyakozun kulağına haince bir şeyler fısıldayan ve yüzünden bunları yapmaktan mutluluk duyduğu belli olan Gilbert Kardeş duruma müdahale etti.

Babaannesi bekârdır. Hiç evlenmemiş, muhtemelen gayri meşru çocuklara annelik yapmış. Çocuk büyük ihtimalle bir piç. Bu yüzden söz hakkı olmaz. “Kanunlarca çocuk dikkate alınmaz.”

Bu yüzden Ulf de Mansur gibi salondan çıkarılmış yan taraftaki mutfağa gönderilmişti. Gyltha elini çocuğun ağzına koyarak bağırmaya engel olmuştu. İkisi birlikte mutfakın servis penceresinden gelişmeleri izliyordu. Pencereden gelen domuz pastırması ve et suyu kokusu yargıçların yağmurdan dolayı nemlenen pahalı ermin kürklerinin kokusuna karışıyordu. Bu sırada mutfakta duran Haham Gotsce, Latince olarak yürütülen duruşmayı İngilizce’ye çeviriyordu.

Haham mahkemenin karşısına çıkarılınca kıyamet kopmuştu.

“Başrahip Geoffrey, huzurumuza bir Yahudi’yi mi çıkarıyorsunuz?”

“Lordlarım bu kentin Yahudi halkına çamur atılmıştır. Sör Joscelin’in Yahudilerin en büyük alacaklılarından biri olduğu kanıtlanabilir. Yahudilerin cinayetle suçlanması ve hesap defterlerinin yakılması onun kötü niyetinden kaynaklanmıştır.”

“Yahudilerin elinde kanıt var mı?”

“Hesap defterleri önceden de dediğim gibi yok edildi. Ancak eminim ki haham...”

“Kanun onun varlığını tanımıyor.”

Yargıçların kanunu aynı zamanda ruhunun saflığı yüzüne vuran bir rahibenin Adelia’nın yaptığını söylediği şeyleri de yapabileceğine inanmamıştı.

Başrahibesi onun adına konuşarak...

“Manastırımızın saygıdeğer kurucusu Aziz Radegund gibi Rahibe Veronica da Thuringia’da doğmuştur. Ancak bir tüccar olan babası Poitiers’a yerleşmiştir. Kendisi de henüz bir bebekken İngiltere’ye gönderilmiş, üç yaşında manastırıma katılmıştır. Tanrı’ya, Yüce İsa’ya ve Meryem Ana’ya olan bağlılığı o zamandan bu yana kusursuz bir şekilde devam etmiştir.”

Başrahibe Joan sesini sertleştirmişti. At dizginleri yüzünden nasırlaşan ellerini elbisesinin kollarının içine sokmuştu. Tepeden tırnağa iyi bir şekilde idare edilen Tanrı’nın evinin yöneticisi olarak görünüyordu. “Lordlarım ben bu rahibenin alçakgönüllüğüne, iradesine ve Tanrı’ya sadakatine kefilim. Rahibe Veronica diğer rahibeler boş vakitlerinde dinlenirken kutlanmış azizimiz Trumpingtonlu Peter’ın önünde diz çökerek dua etmiştir.”

Bu sırada mutfaktan tiz bir ses duyuldu.

Adelia, “Azizi ölüme götüren de o,” dedi.

Başdiyakoz ona bakarak, “Diline hâkim ol,” dedi.

Başrahibe, Adelia’ya döndü. Parmağıyla onu gösteriyor, bir avcı düdüğü gibi güçlü sesler çıkarıyordu. “*Siz karar verin, lordlarım. Bu iftiracı yılana mı, azizliğin simgesi olan bu rahibe mi inanacağınıza karar verin.*”

Gyltha’nın Yaşlı Benjamin’in cvinden getirdiği elbisenin Adelia’nın Grantchester ziyafetinde giydiği elbise olması büyük bir talihsizlikti. Elbisenin korsesi çok aşağıda kalıyor, rahibelerin giyindiği siyah beyaz ölçülü elbiselerin yanında rengârenk duruyordu. Ulf’ün dönüşünün verdiği sevinçten dolayı telaşa

manastıra gelen Gyltha'nın başörtüsü veya şapka getirmemesi, Adelia'nın da başındaki örtüyü Wandlebury Tepesi'nde bir yerler de kaybetmiş olması da büyük bir talihsizlikti. Saçı açık haliyle hafif meşrep bir kadına benziyordu.

Başrahip Geoffrey'in dışındaki kimse onun adına konuşmuyordu.

Sör Rowley Picot dahi sesini çıkarmıyordu. Çünkü ortalıkta yoktu.

Canterbury Başdiyakozu ayağa kalktı. Ayağındaki terlikleri değiştirme fırsatı bulamamıştı. Yaşlı, ufak tefek bir adamdı ama enerji doluydu. "Bu konuyu hızlıca karara bağlayalım lordlarım ve yataklarımıza dönelim. Konunun kötü niyetle gündeme getirildiğine karar verebiliriz." Adelia'ya zararlı bir maymuna bakarmış gibi baktı. "Bu işten sorumlu olanları kırbaça vurduralım."

Adelia'nın ileri sürdüğü tüm iddialar birer birer incelendi ve reddedildi.

Hiç yılanbalığı satan küçük bir çocuğun sözleri İsa'nın gelinini suçlu bulabilir mi?

Peki ya rahibenin nehri sıkça kullanması? Suyolları ile dolu bu kentte nehirle haşır neşir olmayan birisi var mıydı?

Afyon tentürü? Bu herhangi birinin sıradan bir eczaneden rahatça alabileceği bir madde değil mi?

Manastırından uzakta ara sıra geceleri dışarıda kalması?

Hubert Walter denen genç adam ilk defa ağzını açtı ve not almaya ara verdi. "Belki de bu konunun açıklığa kavuşturulması gerekir. Sık rastlanılır bir durum değil."

“Lordlarım izninizle açıklayayım,” diyen Başrahibe Joan tekrar öne doğru çıktı. “Münzevi kardeşlerimize erzak götürmek Rahibe Veronica’nın aracılık ettiği bir hayırseverlik işidir. Ne kadar narin biri olduğunu görüyorsunuz. Buna rağmen çaba sarf etmektedir. Bu sebeple ben de bu tür gecelerde manastıra dönmeden önce dinlenmesine ve hanım münzevilerden biri ile ibadet etmesine izin veriyorum.”

“Takdire şayan bir tutum.” Söylenenlerden etkilenen yargıların gözünün önünden elindeki söğüt dalını değnek olarak kullanan Rahibe Veronica’nın görüntüsü geçiyordu.

Adelia bahsedilen hanım münzevinin kim olduğunu merak etti. Peki bu kadın narin Veronica ile kaç geceyi birlikte geçirdiğini açıklaması için neden duruşmaya çağırılmamıştı?

Eminim tek bir geceyi dahi onun yanında geçirmedi.

Ancak bu sözler nafıleydi. Münzevi zaten dış dünya ile ilişkisini kestiği için buralara gelmezdi. Çağrılmasını istemek sadece Adelia’ya duyulan nefreti arttırdı. Bu sırada Veronica ise takdir edilen sessizliğini bozmuyordu.

Neredesin Rowley? Seninle evleneceğim. Tek başıma bunlara karşı gelemiyorum. *Rowley, onu salıverecekler.*

Adelia’nın savı çürütülüyordu. Napolili Simon’un öldüğüne kim tanıklık etti? Yahudi’nin kazara boğulduğu sonucuna varılmamış mıydı?

Koca salonun duvarları Adelia’nın üzerine geliyordu. Mübaşirlerden birisi üzerindeki kelepçelerden birini Adelia’nın bileğine uyacak şekilde ayarlıyordu. Başının üstünde duran yaratık şekilli heykelcikler pis pis sırtarak bir şeyler söylüyor, yar-

gıçların gözleri tenini yüzüyordu.

Başdiyakoz şimdi de Adelia'nın Wandlebury Tepesi'ne gitmesinin ardında yatan sebebi sorguluyordu. "O bilinmedik yerlere bu kadın neden gitti, lordlarım? Orada olup bitenlerden nasıl haberdar oldu? Grantchester şeytanının suç ortağının onun olup olmadığından nasıl emin olabiliriz? Anladığım kadarı ile suçladığı rahibe hanımın tek suçu, kadının güvenliğinden endişe edip onun peşinden gitmek."

Bu sözleri duyan Başrahip Geoffrey'in ağzını açacakken kâtip Hubert Walter araya girdi. Olanlar adamı eğlendiriyor gibiydi. "Lordlarım dört çocuğun da bu hanımın İngiltere'ye adım atmasından önce öldürüldüğünü kabul etmeliyiz. Bu cinayetlerden onu sorumlu tutamayız."

"Gerçekten mi?" Başdiyakoz hayal kırıklığına uğramıştı. "Ancak onun bir iftiracı olduğunu kanıtladık. Kendi ağzıyla kuyuyu ve kuyunun durumunu bildiğini anlattı. Bence bu işte bir iş var, lordlarım. Bence bunlar şüphe uyandırıcı."

"Bence de." Norwich Piskoposu esnerken bu sözleri söyledi. "Bu lanetlik kadını kırbaç çubuğuna bağlayın ve iyice kırbaçlayın."

"Kararımız bu mudur?"

Evet bu bir karara varmışlardı.

Adelia bağıırıyordu. Sesi kendisi için değil, Cambridgeshire'nin çocukları için yükselmişti. "Onu bırakmayın! Yalvarırım! Yine cinayet işleyecek!"

Yargıçlar onu dinlemiyordu. Hatta ona bakmıyorlardı. Dikkatlerini başka biri çekmişti. Eline mutfaktan bir kâse domuz pas-

tırmalı et suyu alan bir adam yemekhaneden içeri giriyor, kâsedeki yemeği yiyordu.

Topluluğa göz kırptı. “Bu bir duruşma mı?”

Adelia deri kıyafetli ve sade giyimli bu adamın odadan kovulmasını bekliyordu. Onunla birlikte içeriye iki tane de av köpeği girmişti. Belki de bir avcıdır. Kim yanlışlıkla buraya gelebilir ki?

Ancak yargıçların hepsi ayağa kalkmıştı. Başlarını öne eğmiş selam veriyorlardı. Ayakta duruyorlardı.

İngiltere Kralı, Normandiya ve Aquitaine Dükü, Anjou Kontu Henry Plantagenet zıplayarak yemek masasının üzerine oturdu. Ayaklarını sallandırıp etrafa bakındı. “Eee?”

“Hayır, lordum. Bu bir duruşma değil.” Norwich Piskoposu birdenbire ayılmış, bir saka kuşu gibi ötmeye başlamıştı. “Resmî bir toplantı, efendim. Sadece kentin çocuklarının öldürülmesi konusunda ön çalışma amaçlı. Katil bulundu ama şu...” Adelia’nın bulunduğu tarafı işaret etti, “...şu kadın Aziz Rade-gund rahibelerinden olan şu kişiyi suç ortaklığı ile suçluyor.”

Kral memnun bir tavırla, “Demek öyle,” dedi. “Sanırım ruhani işlerle ilgilenen lordlarımız konuya ağırlığını koymuş. De Luci nerede? Peki De Glanville? Dinî işlerle yükümlü olmayan lordlarımız nerede?”

“Onları rahatsız etmek istemedik, lordum.”

Henry memnun tavrını bozmadan, “Düşünceli davranmışsınız,” dedi ancak piskopos korkuya kapılmıştı. “Peki durum nasıl?”

Hubert Walter yerinden ayrıldı ve kralın yanına geldi. Elin-

deki parşömeni uzattı.

Henry parşömeni eline aldı ve et suyu ile dolu kâseyi masanın üzerine bıraktı. “Umarım gelişmeleri öğrenmeme kimse-
nin itirazı yoktur. Bu konu bildiğiniz gibi başıma epey dert açtı.
Cambridgeli Yahudilerim bu sorundan dolayı kalenin kulesine
hapsedildi.”

Bu sözleri de nazikçe söylemişti, ancak yargıçların keyfi
kaçmıştı. “Bu sebepten dolayı gelir kaybettim.”

Parşömcne göz atarken yere eğildi ve avcuyla yerdeki saz-
lardan aldı. O, yazıları okurken büyük pencerelere vuran yağ-
mur damlalarının sesi ile masanın altında kemik bulan bir köpe-
ğin kemirme sesi haricinde çıt çıkmıyordu.

Adelia’nın bacakları o kadar çok titriyordu ki ayakta durup
duramayacağını bilmiyordu. Bu sade, sıradan görünüşlü adam
yemekhaneye korku salmıştı.

Parşömeni daha iyi görebilmek için masanın üzerinde du-
ran büyük kollu şamdana doğru tutarken mırıldanmaya başladı.
“Çocuk, rahibe tarafından kaçırıldığını söylüyor... Kanunlarca
dikkate alınamaz... hmm.” Elinde tuttuğu çöplerden birini şam-
danın yanına koydu. Dalgın bir şekilde, “Başrahip, et suyu le-
zizmiş,” dedi.

“Teşekkürler, lordum.”

“Rahibenin nehri sıkça kullanması...” Diğer sazın yanına
bir tane daha saz koydu. “Uyuşturucu bir ilaç...” Bu sefer sazı
diğer ikisinin üstüne yan olarak koydu. “Bir münzevi ile tüm
gece süren ibadet...” Başını kaldırıp etrafa bakındı. “O münzevi
tanık olarak çağrıldı mı? Ah, tabi ya unuttum. Bu bir duruşma

değil.”

Adelia'nın bacakları daha da güçsüz hâle geldi. Bu sefer içini kaplayan umuttan dolayı sevinmeye dahi korkuyordu. Henry Plantagenet sazları mikado oynayacakmış gibi titizlikle diziıyor, birbirine çapraz koyuyordu. Adelia'nın Veronica'nın aleyhine getirdiği kanıtlarla birlikte sazların sayısı da artıyordu.

“Napolili Simon... hesap defterleri yanındayken boğulmuş...tekrar nehir...bir Yahudi tabi ne bekleyebilirsiniz ki...” Henry Yahudilerin dikkatsizliğini onaylarcasına başını salladı ve okumaya devam etti.

“Rahibe olmayan kadının kuşkuları... Wand-le-bury Tepesi... bir çukura atıldığını söylüyor... kim olduğunu görmemiş... mücadele etmiş... kadın ile rahibe... ikisi de yaralı... kurtarılan bir çocuk... olaylardan sorumlu olan yerli bir şövalye...”

Henry başını kaldırıp önce sazlardan oluşan yığına sonra da yargıçlara baktı.

Norwich Piskoposu boğazını temizledi. “Gördüğünüz gibi lordum, Rahibe Veronica'ya yönelik tüm suçlamalar asılsız. Onu kimse suçsuz bulamaz, çünkü...”

Henry araya girerek, “Çocuk haricinde tabi,” dedi. “Ancak onu da yasal olarak dikkate alamıyoruz, değil mi? Size katılıyorum... kanıtların hepsi ikincil düzeyde.”

Bir kez daha sazlardan yaptığı kuleye baktı. “Gördüğünüz gibi bir sürü de iddia varmış ama...” Kral yanaklarını şişirdi ve güçlüce üfleyerek sazları dağıttı. “Peki bu iftiracı kadın hakkında ne karara vardınız? Adı neydi? Adele? Yazın çok kötü, Hubert.”

“Özür dilerim, lordum. Adı, Adelia.”

Başdiyakoz huzursuzlanmaya başlıyordu. “Bu kadının bu gibi dine aykırı konuları ileri sürüp iftira atması affedilemez, mazur görülemez.”

Henry adamın söylediklerine katılıyordu. “Doğrudur, affedilemez. Sizce onu asmalı mıyız?”

Başdiyakoz mücadelesine devam ediyordu. “Bu kadın bir Yahudi ve bir Sarazen’in eşliğinde ülkemize gelmiş olan bir yabancı. Nereden geldiği de bilinmiyor. Meryem Ana’nın Kiliyesi’ne iftira atmasına izin verilebilir mi? Ne hakla böyle bir şeye kalkışır? Onu kim ne amaçla gönderdi? Sorun çıkarma amacıyla mı gönderildi? Bence onu aramıza Şeytan yolladı.”

Kral, “Aslında onu gönderen kişi bendim,” dedi.

Oda çığ altında kalmış gibi sessizleşti. Yargıçların arkasındaki kapının ardından ıslak zeminde yürüyen ayakların çıkardığı sesler geliyordu. Barnwell keşişleri yağmurun altında kemerli yoldan geçip kiliseye gidiyordu.

Henry, o anda ilk defa Adelia’ya baktı ve yüzündeki sırıtişla birlikte vahşi görünümlü küçük dişlerini gösterdi. “Sanırım bunu bilmiyordun.”

Henüz oturmaları için emir verilmediğinden dolayı ayakta dikilen yargıçlara baktı. “Lordlarım, bildiğiniz gibi Cambridge’de çocuklar kayboluyordu. Onlarla birlikte benim de gelirlerim eksildi. Yahudiler kuleye kapatıldı. Sokaklarda olaylar çıktı. Ben de Lincolnlu Aaron’la görüştüm. Siz de kendisini tanırırsınız. Katedralinizin yapımı için size borç vermişti. ‘Aaron, Cambridge ile ilgili bir şeyler yapmalıyız,’ dedim. ‘Yahudiler dinî

törenleri için çocukları katlediyorsa onları asmalıyız. Yok başka birileri suçluysa onları asalım.’ Konu açılınca fark ettim de...” Sesini yükseltti. “Haham içeri gel. Bu bir duruşma değilmiş.”

Mutfağın kapısı açıldı, Haham Gotsce dikkatli bir şekilde içeri girdi. Krala reverans yaparken gergin olduğu anlaşıyordu.

Kral daha sonra ona aldırış etmeden sözlerine devam etti. “Her neyse, Aaron konuyu düşünmek için yanımdan ayrıldı. Bir öneri bulunca da geri geldi. İhtiyacımız olan kişinin Napolili Simon olduğunu söyledi. Maalesef o da bir Yahudi’ydi lordlarım ama ünlü bir dedektifmiş. Aaron ayrıca Cambridge’ye Simon’la birlikte bir de ölüm üstadı göndermemiz gerektiğini söyledi.” Henry yargıçlara doğru bakıp bir kez daha o bilindik sırtışını gösterdi. “Sanırım kendi kendinize ‘Ölüm üstadı da nedir?’ diye soruyorsunuz. Çünkü ilk duyduğumda benim de aklıma böyle bir soru gelmişti. Ruh çağıran bir büyücü mü? Yetenekli bir işkence ustası mı? Hayır. Görülene göre farklı bir şeymiş. Cesetlerin dilinden anlayan bilge adamlar varmış. Bu adamlar Cambridge’nin çocuklarının öldürülüş tarzına bakıp suçlu hakkında bilgi edinebilirmiş. Bu leziz et suyundan biraz daha var mı?”

Henry bir konudan diğer konuya o kadar hızlı geçmişti ki Başrahip Geoffrey kendine gelip servis penceresine doğru gitmeden önce birkaç dakika boyunca söylenenleri anlamaya çalışmıştı. Üzerinde buharlar çıkan kâseyi bir kadının elinden almayı garipsememişti. Kâseyi aldı. Geri döndü ve dizi çöküp krala sundu.

Kral, Başrahibe Joan ile muhabbet etmek için konudan bir

sürelğine saptı. “Bu gece domuz avına çıkmayı istiyorum. Sizce çok mu geç oldu? Domuzlar yuvalarına saklanmışlar mıdır?”

Başrahibe şaşırmıştı, ancak kendisi ile konuşulması hoşuna gitmişti. “Daha dönmemişlerdir, lordum. Av köpeklerinizi Babraham tarafına yönlendirmenizi önerebilirim. Oradaki ağaçlar...” Söylediklerini idrak edince sesi titremeye başladı. “Ben de duyduklarımı iletiyorum, lordum. Avlanmaya zaman ayırmıyorum.”

“Gerçekten mi, madam?” Henry biraz şaşırmış gibiydi. “Adınızın avcılığın tanrıçası Diana ile sıkça anıldığını duymuştum.”

Adelia kralın kadına tuzak kurduğunu anladı. Başarılı olsun olmasın bir kurnazlık oyunu izlediğini fark etti.

Kral domuz pastırmalarını çiğnerken, “Bu yüzden...” dedi. “Teşekkürler, Başrahip. Bu yüzden Aaron’a ‘Bir ölüm üstadını hangi cehennemde bulabilirim?’ dedim. O da ‘Cehennemde değil lordum, Salerno’da bulabilirsiniz,’ dedi. Aaron böyle espriler yapmayı sever. Salerno’daki tıp okulu bizlere yabancı bu ilim alanında yetenekli ve bilgili erkekler yetiştiriyormuş. Uzun lafın kısası Sicilya Kralı’na durumu anlatan bir mektup yazdım.” Parlayan gözleri ile başrahibeye baktı. “Bildiğiniz gibi kendisi dostumdur. Napolili Simon’un ve bir ölüm üstadının hizmetlerine ihtiyacım olduğunu belirttim.”

Eti hızlıca yutan kral öksürünce Hubert Walter kralın sırtına vurdu.

Kral gözlerinden gelen yaşı sildi. “Teşekkürler, Hubert,” dedi. “Ancak iki farklı aksilik ile karşı karşıya kaldık. Öncelikle

Napolili Simon İngiltere'ye ulaştığında lanet olası Luzinyanları saf dışı bırakmak için yurtdışında bulunuyordum. Bir de Salerno'da kadınlara tıp öğretiliyormuş. Buna inanabiliyor musunuz, lordlarım? Bu yüzden Adem ile Havva'yı birbirinden ayırt edemeyen aptal biri bana ölüm üstadı olan bir *erkek* değil *kadın* göndermiş. İşte o da karşınızda.”

Kral, Adelia'ya baktı, ancak başka kimse kafasını ona doğru çevirmedi. Herkes krala bakıyordu. Kraldan gözlerini hiçbir zaman ayıramazlardı. “Lordlarım, maalesef ne kadar istersek isteyelim onu asamayız. Kendisi yetkimiz altında değil. Bildiğiniz üzere Sicilya Kralı'na bağlı biri. Kral da bu kişinin ona sağlıklı olarak iade edilmesini isteyecektir.”

Kral masadan indi. Odada dolanıyor, dişini karıştırıyordu. “Siz ne dersiniz, lordlarım? Sizce bu kadın ve bir Yahudi daha fazla çocuğun şu an kellesi tuzlu su dolu bir kovada duran bir caninin elinde pis bir şekilde öldürmesini engellememiş midir? Bu gerçekler göz önündeyken...” derin bir nefes aldı. Başını sağa sola sallıyordu, “...bu kadını kırbaçlayabilir miyiz?”

Hiç kimse sesini çıkarmadı. Kral zaten sorularını cevap almak için sormamıştı.

“Lordlarım, her şey bir yana, Sicilyalı William, Adelia Hanım'a karışılmasını, herhangi bir şekilde büyücülükle ya da uygunsuzlukla suçlanmasını hoş karşılamayacaktır.” Kral sesiyle karşısındakileri kırbaçlamıştı. “Ben de aynı tutumu göstereceğim.”

Ömrümün sonuna kadar sizin hizmetkârınız olacağım. Adelia krala minnettarlık ve hayranlık duyuyordu. Peki heybetli

Plantagenet sen bu rahibeyi adil bir duruşmaya çıkarabilecek misin?

Rowley odaya girdi. Kendisinden kısa ve zayıf olan Henry'e reverans yaptı ve bir şeyler uzattı. "Sizi beklettiğim için özür dilerim, lordum." Birbirlerine göz kırptılar ve Rowley hafiften başını öne eğerek onay verdi. Kral ve Rowley işbirliği içindeydi.

Rowley, Başrahip Geoffrey'in yanında durmak için yemekhanenin diğer tarafına doğru gitti. Yağmurdan dolayı ıslanan pelerinin rengi koyulaşmıştı. Temiz hava kokuyordu. Rowley'in kendisi temiz havaydı ve Adelia aniden korsesinin aşağıda durmasından ve başında örtü olmamasından dolayı verdiği hafif meşrep görüntüden hoşlanır olmuştu. Onun için tekrar baştan aşağı soyunabilirdi. Ne zaman istersen senin hafif meşrep kadının olabilirim. Seninle birlikte olmaktan gurur duyarım.

Rowley bir şeyler söylüyordu. Başrahip, Gilbert Kardeş'e talimatlar veriyordu. Bir süre sonra keşiş dışarı çıktı.

Henry tekrar masadaki yerine geçmişti. Baş ile salonun ortasında duran üç rahibenin en şişman olanını işaret ediyordu. "Sen, rahibe. Evet, sen. Buraya gel."

Başrahibe Joan tereddütlü bir şekilde kralın yanına giden Walburga'ya kuşku dolu bakışlarla bakıyordu. Veronica'nın gözleri yere bakmaya devam ediyordu. Elleri de ilk baştaki hâlini hiç bozmamıştı.

Kral herkesin duyabileceği bir tonla konuşmaya başladı. Daha nazik bir şekilde, "Söyle bana, manastırda ne yaparsın? Konuş. Söz veriyorum başına bir şey gelmeyecek."

Kralın sesi rahibeyi sakinleştirdi. Zaten nazik Henry’e karşı gelebilecek kişilerin sayısı bir elin parmaklarını geçemezdi. Walburga sorusuna cevap verdi. “Lordum, diğerkardeşlerimgibi Kutsal Kitap’a uyarım ve dualar okurum. Bazen de münzevilere erzak... götürürüm.” Bu noktada biraz şüphe uyandırmıştı.

Adelia, Latincesi kötü olan Walburga’nın duruşmanın sebep olduğu korkudan dolayı çoğu şeyi anlamamış olduğunu fark etti.

“Saati geldiğinde geri döneriz. Çoğu zaman...”

“Yeterince yemek yiyor musun? Bolca et yiyebiliyor musun?”

“Ah, evet, lordum.” Walburga kendini rahat hissetmeye ve kendine güvenmeye başladı. “Başrahibe Joan avdan bir iki tane geyik getirir. Halamın yaptığı güzel yağdan ve kaymaktan da yeriz. İyi besleniyoruz.”

“Başka ne yaparsın?”

“Aziz Peter’in bulunduğu kutsal sandığı parlatırım. Hacı-lara satmak için hasırdan simgeler dokurum...”

“Bahse girerim manastırınızdaki dokuma işini en iyi bilen kişi sensin.” Kral neşelenmişti.

“Lordum, doğrudur. vnmek gibi olmasın iyi dokuma yaparım, ancak Rahibe Veronica ve eskiden Rahibe olan Agnes de benim kadar iyidir.”

“Sanırım herkesin kendine özgü bir tarzı var.” Walburga gözlerini kırdı. Henry sormak istediğı şeyi farklı bir şekilde bir daha sordu. “Diyelim ki st üste yığılmış dokumalardan bir ta-

nesini almak istiyorum. Seçtiğim dokumanın sana, Agnes'e ya da Veronica'ya ait olup olmadığını söyleyebilir misin?"

Aman Tanrım! Adelia'nın vücudu karıncalanıyordu. Rowley ile göz göze gelmeye çalıştı, ancak adam ona hiç bakmıyordu.

Walburga kıkırdayarak gülüyordu. "Böyle bir şeye gerek yok, lordum. Ben size bir tane yaparım."

Henry gülümsedi. "Tüh! Ben de Sör Rowley'i bana birkaç tane dokuma getirmeyle görevlendirmiştim." Rowley'in ona verdiği küçük parçalardan, üzerinde şekiller olan dokumalardan bir tanesini uzattı. "Bunu sen mi yaptın?"

"Hayır. Bunu yakın zamanda vefat eden Rahibe Odilia yapmış."

"Peki bu?"

"Magdalene'nin dokuması?"

"Bu?"

"Rahibe Veronica'nın, lordum."

Henry emir verircesine, "Başrahip!" dedi.

Gilbert Kardeş geri dönmüştü. Başrahip Geoffrey, Walburga'nın bakması için birkaç tane daha dokuma getirdi. "Peki bunlar, çocuğum? Bunları kim yaptı?" Başrahabin avucunun içinde duran dokumaların üzerinde sazlardan yapılmış yıldıza benzeyen şekiller vardı. Beşgen şeklindeki simge çok güzel bir şekilde dokunmuştu.

Bu soru sorma oyunu Walburga'nın hoşuna gidiyordu. "Neden? Bunlar da Rahibe Veronica'nın çalışmaları."

"Emin misin?"

“Adım gibi, lordum. Bu onun hobisi. Zavallı Rahibe Agnes bunların şeytani şeylere benzediğini söylemişti. Belki de böyle bir şeyi söylememeliydi, ancak biz bunları yapmasının bir zararı olmayacağını düşündük.”

Kral nazıkçe, “Zararı yokmuş,” dedi. “Başrahip?”

Başrahip Geoffrey yüzünü yargıçlara döndü. “Lordlarım, bunlar Wandlebury’de bulduğumuz çocukların cesetleri üzerinde bulunan dokumalar. Bu rahibe bunların zanlı rahibe tarafından yapıldığını belirtiyor. Bakın...”

Yargıçlar başrahibe değil, Rahibe Veronica’ya bakıyordu.

Adelia nefcisi tuttu. Bu kesin bir yargı değil. Bu konuda yüzlerce mazeret uydurabilir. Zekice bulunmuş bir şey olsa da bu bir *kanıt* değil.

Ancak bu Başrahibe Joan için geçerli bir kanıttı. Vesayeti altına aldığı kıza tiksinti ile bakıyordu.

Veronica için de geçerli bir kanıttı. Bir anlığına kıpırdamadan durmaya devam etti ama sonra başını ve titreyen ellerini kaldırmaya, haykırmaya başladı. “Lordlarım, beni kurtarın. Onu köpeklerin yediğini düşünüyorsunuz ama o şurada. *Yukarıda.*”

Odadaki tüm gözler onun çatı kirişine bakan gözlerini takip ediyordu. Karşılarında duran şeytani heykelcikler gölgede saklanarak onlara gülüyordu. Veronica gözünü yere indirirken içeridekiler de ona bakıyordu. Yere düşmüş, kıvranıyordu. “Sizin de canınızı yakacak. Ona itaat etmediğimde benim canımı yakıyor. İçime girdiğinde canımı yakıyor. *Acı veriyor.* Beni Şeytan’dan koruyun.”

On Altıncı Bölüm

Odadaki hava kızışmış, boğucu bir hâl almıştı. Erkekler gözlerini kısmıştı. Ağzıları açık kalmış, bedenleri ise kaskatı kesilmişti. Veronica yerdeki sazların üzerinde kıvranıyor, elbiselerini çekiştirerek vajinasını işaret ediyordu. “Şeytan buradan girdi, *buradan!*” diye haykırıyordu.

Rahibenin saklı kalacağını düşündüğü bu ağır ve büyük suça son darbeyi indirip kanıtlayan şey, tüy kadar hafif dokumalardı. Her şey ortaya çıkmış gibiydi. Bir kapı kırılmış, içindeki pislikler dışarıya dökülmeye başlamıştı.

“Meryem Ana’ya dua ettim... beni koru, beni koru, yüce Meryem... ama Şeytan bana boynuzlarını batırdı. Buraya, *buraya*. Çok acıttı... Şeytan’ın boynuzları vardı... Yapamadım... Meryem’in Yüce Oğlu, o Şeytan yaptıklarına bakmam için beni zorladı. Korkunç, çok korkunç şeyler... Kan vardı. Çok fazla kan... Tanrı’nın benim de kanımı akıtmasını, canımı almasını istedim ama ben Şeytan’ın kölesiydim... Acıttı. Canımı *acıttı*... Göğsümü ısırdı. Burayı, burayı ısırdı. Beni soydu... Dövdü... Boynuzunu ağzıma soktu... Yüce İsa’nın gelmesi için dua

ettim... ama karşımdaki Karanlıklar Prensi'ydi... Kulağıma gelen sesi benden bir şeyler yapmamı istiyordu... Korkuyordu... Durdurun. Beni kurtarın... Onu..."

Dualar ve kötölemeler sürdükçe sürdü.

Adelia rahibenin yaratıkla ortaklığının da aynen böyle devam ettiğini düşündü. Durmadan, aylarca devam etti. Ardı ardına onun için çocukları kaçırdı, işkence ederken onu izledi, ancak hiçbir zaman ondan kurtulmaya çalışmadı. Bu bir kölelik değildi.

Ruhunu yalandan ifşa eden Veronica aynı zamanda genç bedenini de ifşa ediyordu. Eteği dizinin üzerindeydi. Rahibe kıyafetinin üzerindeki açıklıklardan küçük göğüsleri görünüyordu.

Bunların hepsi bir gösteriydi. Şeytan'ı suçluyordu, ancak Simon'u o öldürmüştü. Bunu yaparken de zevk almıştı. Bu seksti.

Yargıçlara bakan Adelia adamların etkilendiğini hatta çok kötü anlamda etkilendiğini gördü. Norwich Piskoposu'nun eli kasıklarındaydı. Yaşlı başdiyakoz üfleyp püflüyordu. Hubert Walter'ın ağzının suyu akıyordu. Rowley dahi dudaklarını yalıyordu.

Veronica'nın nefes almak için durakladığı sırada bir piskopos ciddi bir şekilde, "Şeytan içine işlemiş. Bu güne kadar gördüğüm en kötü şeytani durum," dedi.

Şeytanlar bunu yaptı. Karanlıklar Prensi'nin Yüce Kilişe'yi küçük düşürmek için yaptığı işlerden biri daha. Günah ve kutsallık arasındaki savaşta yaşanması istenmeyen, ancak anlayışla karşılanabilir bir durum. Suçlanacak tek varlık Şeytan'dır.

Umutsuzluğa kapılan Adelia başını kaldırıp kralın yüzüne baktı. Odadaki kişiler içinde sadece o olanlara küçümser gözle bakıyordu.

Adelia, “Napolili Simon’u o öldürdü,” dedi.

“Biliyorum.”

“Çocukların cinayete kurban gitmesine yardımcı oldu.”

“Biliyorum.”

Veronica şimdi de yerde sürünmeye, yargıçların ayağına doğru emeklemeye başladı. Başdiyakozun terliklerine tutundu. Yumuşak ve koyu renkli saçları adamın ayaklarını örttü. “Beni kurtarın, lordum. Beni bir daha böyle şeyler yapmaya zorlamasına izin vermeyin. Tanrı’yı özlüyorum, bana Yaratan’ımı geri verin. Şeytanı kovun.” Kendini parçalayan, darmadağın olan rahibenin masumluluğu gitmiş, yerine kadınsı güzelliği gelmişti. Bedeni morluklarla doluydu ve eskimiş gibi görünüyordu ama güzelliğini koruyordu.

Başdiyakoz ona doğru eğildi. “Tamam, tamam çocuğum.”

Henry masadan aşağı atlayınca masa titredi. “Başrahip, buralarda domuz besliyor musunuz?”

Başrahip Geoffrey gözlerini uzaklara çevirdi. “Domuz mu?”

“Domuz. Birisi de şu kadını ayağa kaldırsın.”

Talimatlar iletilmişti. İki tane süvari, Veronica’yı yerden kaldırmıştı. Rahibenin ayakları yerden kesilmişti. Henry, “İşte şimdi madam, bize yardım edebilirsiniz,” dedi.

Veronica bir anlığına kralın gözlerine baktı ve bir şeyler döneceğini anladı. “Beni Yaratan’ıma kavuşturun lordum. Günahlarımı Tanrı’nın kanıyla yıkamama izin verin.”

“Kefaret gerçeklerde yatar. Bu yüzden Şeytan’ın çocukları nasıl öldürdüğünü bize anlatmalısın. Nasıl bir yöntem kullanıldığını bizlere göstermek zorundasın.”

“Lordum bunu mu istiyor? Kan vardı. Çok fazla kan.”

“Lordun bu konuda ısrarcı,” diyen Henry eli ile ayakta duran yargıçlara işaret etti. “Biliyor. Her Şeyi izlemiş. Bizlere yapılanları göstermeli.”

Hugh icriye bir domuz yavrusu ile girdi. Domuzu krala gösterdi. Kral başı ile onay verdi. Avcı, domuzu mutfağı doğru götürürken Adelia’nın önünden geçti. Korkuya kapılmış olan Adelia homurdanan küçük domuza baktı. Çiftlik kokusu geliyordu.

S varilerden biri Veronica’yı da o tarafa doğru çekiştirerek götürdü. Diğ r süvari de onu takip etti. Avuçlarını açmış, yaprak biçimli bir bıçak taşıyordu. akmak taşından yapılan bıağ , o bıağ  taşıyordu.

Kralın yapılmasını istediğ  Şey gerçekten de bu mu? Tanrı bizi, hepimizi korusun.

Yargıçlar, gözlerini kırpıştıran Walburga ve diğ r kişilerin hepsi mutfağı doğru yığılmaya başladı. Başrahibe Joan geri çekiliyordu ama Kral Henry başrahibenin dirseğinden tutup onu da mutfağı götürdü.

Rowley yanından geçerken Adelia, “Ulf bunları görmeli,” dedi.

Rowley, “Onu Gyltha ile birlikte eve gönderdim,” dedi ve o da mutfağı gitti. Adelia boş yemekhanede tek başına kalmıştı.

Bunlar planlanmış mıydı? Ortada Veronica’nın suçlu ol-

duğunu ispatlamanın haricinde başka şeyler de vardı. Henry, onu Becket'ın ölümünden sorumlu tutan Kilise'nin peşine düşmüştü.

Bu da çok kötü bir şeydi. Kumaz bir kral tarafından hazırlanan bu tuzak; sadece bu tuzağa kapılacak yarattığı yakalamak ya da salmak için planlanmamış, en büyük düşmanına zayıf olduğunu göstermek için planlanmıştı. Tuzağa yakalanması düşünülen yaratık ne kadar cani olursa olsun, tuzaklar her zaman için kötü şeylerin göstergesiydi.

İçeriye gelip giden kişiler kemerli yola açılan kapıyı açık bırakmıştı. Şafak sökmek üzereydi ve keşişler ilahi okuyordu. Aslında içeride bunlar yaşanırken sürekli ilahi okumuşlardı. Adelia yükselen ve alçalan ahenkli sesleri dinlerken dışarıdan gelen serin havanın yanağından döküldüğünü, daha önceden fark etmediği gözyaşlarını serinlettiğini fark etti.

Kralın mutfaktan gelen sesini duydu. “Domuzu et kesme tahtasının üzerine koyun. Peki, rahibe bize onun yaptıklarını göster.”

Bıçağı Veronica'nın eline koyuyorlardı...

Kullanma o bıçağı. Buna gerek yok... Sadece olanları anlat.

Rahibenin sesi servis penceresinden netçe duyuluyordu. “Günahlarım bağışlanacak mı?”

“Gerçekler seni kefarete ulaştıracak.” Henry merhametsizdi. “Göster bize.”

Sesler kesilmişti.

Ve tekrar rahibenin sesi yükseldi. “Gözlerini kapatmaları

hoşuna gitmiyordu.” Domuz yavrusunun acı sesi duyuldu. “Sonra...”

Adelia kulaklarını kapattı, ancak sesleri elleri ile susturamıyordu. Sesler gittikçe yükseliyor, hayvanın duyduğu acı artıyordu. Sonra bir çığlık daha... ve sonra bir kadın sesi ile karışmaya başladı. “Böyle. Ondan sonra da bu. Bir de...”

Kadın deliydi. Daha önceden kurnaz davranmış olabilir ama bu deliliğin sebep olduğu bir şey. Bu tavırlarını dahi artık bırakmıştı. Sevgili Tanrım, o beynin içinde neler dönüyor?

Gülüyor mu? Hayır kıkırdıyor. Delice sesler çıkarıyor ve sesi gittikçe artıyordu. Sonlandırdığı hayatı içine çekiyordu. Veronica’nın insansı sesi artık farklı bir boyuta geçiyordu. Domuz yavrusunun ölürken attığı çığlıklar yükseliyor, hayvan anırmaya başlıyordu. Üzerinde çimenler bulunan büyük dişler ve uzun kulakların sahibinden çıkan bu sesler sönüp giderken gecenin karanlığına karışıyor, gece de normale dönüyordu.

Hayvan göçüp gitmeden önce son bir kez daha anırmıştı.

Süvari, rahibeyi tekrar yemekhaneye getirdi ve yere fırlattı. Rahibenin önlüğüne bulaşan domuz kanı yerdeki sazlara bulandı. Yargıçlar rahibeden uzak durmak için büyük bir çember oluşturup öyle içeri girdi. Norwich Piskoposu üzerine sıçrayan kanları silmeye çalışıyordu. Mansur ve Rowley’in yüzü durgunlaşmıştı. Haham Gotsce’nin dudakları bembeyaz kesilmişti. Başrahibe Joan masanın oturağına çökmüş, başını kollarının

arasına gömmüştü. Hugh kapının pervazına dayanmış, boşluğa bakıyordu.

Adelia, tökezleyip yere düşen ve nefes almaya çalışan Rahibe Walburga'nın yanına gitti. Diz çöktü ve elini rahibenin ağzının önüne getirdi. "Yavaşça. Yavaşça nefes al. Az az içine çek."

Adelia, Henry'nin, "Gördünüz lordlarım. Şeytan'ın her türlü işine yardım etmiş," dediğini duydu.

Odada Walburga'nın paniklediğini gösteren nefes sesi haricinde çıt çıkmıyordu.

Bir süre sonra piskoposlardan biri konuşmaya başladı. "Tabi ki kilise mahkemesinde yargılanacak."

Kral, "Demek ruhban sınıfından olduğu için farklı muamele görmesini istiyorsun," dedi.

"O halen bizim yetkimiz dâhilinde, lordum."

"Peki siz ona ne yapacaksınız? Kilise onu asamaz, kan dökemez. Mahkemenizin yapabileceği tek şey onu aföroz etmek ve fani dünyaya salmak. Bir katil daha onu yanına çağırınca ne olacak?"

"Plantagenet, laflarını ölçüp biçip öyle söyle." Konuşan kişi başdiyakozdu. "Yüce Aziz Thomas'la sürdürdüğün tartışmaya devam mı etmek istiyorsun? Aziz bir kez daha mı şövalyelerin tarafından öldürülecek? Onun söylediklerine karşı mı geliyorsun? 'Ruhban sınıfının Cennetin Krallığı altındaki tek kralı İsa'dır. Bu kişiler kendi kanunlarına göre yönetilmelidir.' Çan, kitap ve mumla birinin ayıplanması en büyük cezadır. O sefil kadın ruhunu kaybedecektir."

İşte o sırada bir başpiskoposun kanı ile kaplı merdivenlerin bulunduğu bir katedralde yankılanmış olan ses duyuldu. Bu ses-ten çıkan sözler bu sefer bir domuzun kanının yerlere saçıldığı yemekhanede yankılandı.

“O zaten ruhunu kaybetmiş. İngiltere daha fazla çocuğunu mu kaybetsin?” Bu sözler ise laikliği sağlama sebebiyle Bec-ke’t’a sesini çıkarmış olan bir başka kişinin ağzından dökülüyordu. O sırada sakindi.

Ancak daha sonra sakin tavrı değişti. Henry süvarilerden birini omuzlarından tutup sarstı. Aynı şeyi hahama da yaptı. Daha sonra da Hugh’a. “Anlıyor musun? *Anlıyor musunuz?* İşte Becket ile aramızdaki tartışma buydu. Mahkemeniz olsun ama suçlu bulunanları cezalandırılmaları için bana verin,” dedi. Odadaki adamlar tavşanlar gibi etrafa savruluyordu. “Kaybet-tim. Kaybettim. Görüyorsunuz ya katiller ve tecavüzcüler *kay-bettiğim* için topraklarımda elini kolunu sallayarak dolanıyor.”

Hubert Walter kralın koluna tutunmuş yalvarıyordu, ancak kral onu yerde sürüklüyordu. “Lordum, lordum... Hatırlayın. Yalvarırım hatırlayın.”

Henry kolunu savurarak adamdan kurtuldu ve başını aşağıya çevirerek ona baktı. “Bunlara izin vermeyeceğim, Hubert.” Dudaklarındaki tükürüğü silmek için elini ağzına sürdü. “Duy-dunuz mu beni, lordlarım? *Bunlara izin vermeyeceğim.*”

Henry sakinleşmişti. Korkuya kapılmış olan yargıçlara ba-kıyordu. “Onu yargılayabilir, suçlu bulabilir ve ruhu elinden alabilirsiniz, ancak ben bu yaratığın aldığı nefesle krallığımı kirletmesine izin vermeyeceğim. Onu Thüringen’e, Hindistan’a,

krallığımdan uzak herhangi bir yere gönderin. *Başka çocukların öldürülmesine izin vermeyeceğim.* Ruhumun kurtuluşa ermesi için bunlara izin veremem. Bu şey iki gün içinde Plantagenetlerin soluduğu havadan uzaklara gönderilmezse Kilise'nin dünya'ya nasıl birini salıverdiğini tüm insanlığa duyuracağım. Siz, madam...”

Sıra Başrahibe Joan'a gelmişti. Kral, kadının başını masadan kaldırdı. Başörtüsü açılan kadının gri sert saçları ortaya çıktı.

“Siz, madam... köpeklerinize gösterdiğiniz özenin yarısını kardeşlerinize gösterseydiniz, onları kontrol etseydiniz... O gidecek. Anlıyor musun? O *gidecek*, yoksa manastırını başına yıkarım. Seni de içine gömerim. Şimdi defol ve bu iğrenç solucanı da yanında götür.”

İçeridekiler apar topar odadan çıktı. Başrahip Geoffrey kapının önünde duruyor, keyifsiz görünüyordu. Yağmur durmuştu ama hava serindi. Nemli şafak havası toprağın üstünde sis oluşmasına neden olmuştu. Atlarına binen ya da tahtirevanlarına çıkan, başlıklı ve cübbeli kişilerin kim oldukları seçilmiyordu. At toynaklarının yerdeki taşlara değince çıkardığı sesler, kışneme sesleri, bir ardıçkuşunun şakıyışı ve bir tavuğun peşinden koşan horozun ötüşü haricinde hiçbir ses çıkmıyordu. Hiç kimse ağzını açmıyordu. Herkes uyurgezer gibiydi. Arafta ruhlarını kaybetmişlerdi.

Sadece kralın gidişi gürültülü olmuştu. Atlılar manastırın kapısına ve ülkenin diğer kısımlarına doğru dört nala gitmeye başlamıştı. Av köpekleri de onların ardından koşmuştu.

Adelia süvariler tarafından eşlik edilen yüzü örtülü iki ki-

şiyi görmüştü. Belki de kafasında şapka olan ve başını öne eğerek kaleye doğru tek başına yavaş yavaş giden kişi hahamdı. Adelia'nın yanında sadece Mansur vardı. Adelia adamın varlığından dolayı Tanrı'ya şükreliyordu.

Adelia unutulmuş olan Walburga'nın yanına gitti ve kolunu rahibenin etrafına sardı. Daha sonra Rowley Picot'ı bekledi. Uzunca süre bekledi.

Geri gelmeyebilirdi. Belki de çoktan manastırdan ayrılmıştı.

Adelia, "Biraz yürüsek iyi olur," dedi. "Yürüyebilecek misin?" Walburga'nın sağlığından endişe duyuyordu. Kızın nabızı hayatı boyunca görmemesi gereken bir şeye mutfakta tanıklık ettikten sonra fırlamıştı. Rahibe başını sallayarak yürüyebileceğini işaret etti.

Birlikte sisli toprağın üzerinde yavaş yavaş yürüdüler. Mansur da yanlarında yürüyordu. Adelia iki sefer başını döndürüp Cankurtaran'a bakınmıştı, ancak ikisinde de olanları hatırlamıştı. Üçüncü sefer arkasına baktığında... "Ah. Hayır. Sevgili Tanrım, olamaz."

Mansur hemen, "Ne oldu?" diye sordu.

Arkalarında yürüyen Rakshasa'ydı. Ayakları sisin içine gömülmüştü.

Mansur hançerini çekti, ancak daha sonra yarısına kadar kımına koydu. "O değil. Bu diğeri. Burada kalın."

Şokun etkisini atlayamayan Adelia, konuşmak için Cotonlu Gervase'nin yanına giden adamın ardından baktı. Gervase ölen adamı andırıyordu. Karşı tarafta duran adam garip bir şe-

kilde ürkek ve çekingen görünüyordu. Arap'la birlikte patikada ilerlediler ve bir süre sonra gözden kayboldular. Sesleri tam olarak duyulmuyordu.

Mansur tek başına geri döndü. Üçü birlikte yürümeye devam etti. Mansur, "Ona bir kavanoz kurtpençesi göndereceğiz," dedi.

"Neden?" diyen Adelia her şeyin normale döndüğünü düşünerek sırıttı. "Yoksa o... Mansur, adam sifiliz mi olmuş?"

"Diğer doktorlar yardımcı olamamış. Zavallı adam kaç gecedir bana görünmek için uğraşıyormuş. Geri döneceğimi düşünerek Yahudi'nin evinin önünde beklediğini söyledi."

"Gördüm onu. Adam ödümü kopardı. Ona lanet olası kurtpençesinden vereceğim ama içine de acı biber serpiştireceğim. Nehrin kenarında pusuya yatmak neymiş ona göstereceğim. Hem onu hem de frengiyi yeneceğim."

Mansur, Adelia'nın sözlerini kınayarak, "Hayır, sen doktorluk görevini yerine getireceksin. Adam endişelenmiş. Karısının tepkisinden korkmuş. Tanrı yardımcısı olsun."

Adelia, "Öyleyse karısını aldatmasaymış," dedi. "Vah, vah! Belsoğukluğu olsaydı ben görürdüm onu." Sırıtmaya devam ediyordu. "Ancak ona bunları söyleme."

Kentin karşı tarafına giden yola çıkmışlardı. Hava aydınlanıyordu. Büyük Köprü'yü görebiliyorlardı. Mezbahaya götürülen bir koyun sürüsü köprüden geçiyordu. Geceleyin içki içen bazı öğrenciler sendeleyerek evlerine gidiyordu.

Yaşananlara inanamayan Walburga, "Ama o içimizdeki en iyi kişiydi. Dinine en bağlı olan kişi oydu. Ona imrenirdim. Çok

iyi biriydi,” dedi.

Adelia, “Maalesef o delirmiş. Aksi düşünülemez.”

“Neden böyle oldu ki?”

“Bilmiyorum.” Belki de deliliği hep içinde bir yerlerdeydi. Gündülerini bastırıyordu. Üç yaşında itaatkâr olacağına ve cinsel ilişkiye girmeyeceğine karar verilmişti. Duygu besleyebileceği bir adamla bir araya gelme fırsatını bulmuştu. Rowley daha önce Rakshasa’nın kadınlara çekici geldiğinden bahsetmişti. “Kadınlara çekici geliyordu. Sebebini ancak Tanrı bilir. Onlara iyi de davranmıyordu.” Cinsel birleşmenin yarattığı çılgınlık acaba deliliğini ortaya mı çıkarmıştı? Neden olmasın. Adelia tekrar, “Bilmiyorum,” dedi. “Kısa kısa nefes al. Yavaşça.”

Köprünün ayağına ulaştıklarında karşılarına çıkan atlı bir adam atını dizginledi. Sör Rowley Picot aşağıda duran Adelia’ya baktı. “Bana bir cevap verecek misin, hanımefendi?”

“Başrahip Geoffrey’e cevabımı ilettim. Teklifiniz beni onurlandırdı...” Kötü bir şeyler söyleyecek gibiydi. “Rowley, senin haricinde hiç kimse ama hiç kimseyle evlenmeyi düşünmedim. Seninle evlenmeye karar verebilirdim, ancak...”

“Bu sabah seni tatmin etmedim mi?”

Rowley kasten İngilizce konuşuyordu. Adelia yanındaki rahibeyi düşünerek eski Anglo Saxon aksanı ile cevap verdi. “Ettin.”

“Seni kurtardım. O canavarın elinden çekip aldım.”

“Doğrudur bunu da yaptın.”

Ancak Wandlebury Tepesi’nde olanlar Napolili Simon ile Adelia’nın güçlerini birleştirmesi ile keşfedilmişti. Ancak Ade-

lia'nın tepeye tek başına gitmeye karar vermesi büyük bir hayattı.

İkisinin gücü sayesinde Ulf kurtarılmış, Yahudiler özgürlüklerine kavuşturulmuştu. Ama bunları kraldan başka kimse dile getirmemişti. Araştırmaları, zekâları ve işlerindeki ustalıkları sayesinde sonuç vermişti. Tabii içgüdü etkenini de unutmamak lazım. Ancak içgüdüler de bilgiye dayanır. İkisinin yeteneği de o dönemde nadir bulunur cinstendi. Simon'un boğulması eşi benzeri zor bulunur bir yeteneğin kaybedilmesine neden olmuştu. Onun yetenekleri toprağa gömülmeyecek kadar değerliydi. Adelia'nın bilgisi ve yeteneği de evlenince toprağa gömülecekti.

Tüm bu yaşananlar Adelia'ya etki etse de, acı yaşatsa da varacağı karar değiştirilemezdi. O âşık olmuş olabilirdi, ancak dünyanın geri kalanında bir değişiklik olmamıştı. Cesetler çıkılık atmaya devam edecekti. Adelia onların seslerine kulak vermekle yükümlüydü.

“Evlenebilecek durumda değilim. Ben bir ölü doktoruyum.”

“Ölülerle ilgilenmeye devam edebilirsin.”

Atını dehledi ve köprüden geçti. Adelia'yı aşk acısı ile baş başa bırakmış, kızdırmıştı. En azından onunla Walburga'yı eve götürebilirdi.

Adelia, Rowley'in arkasından, “Hey!” diye bağırdı. “Sanırım Rakshasa'nın kellesini Hakim'e göndereceksin.”

Rowley de, “Evet, aynen o dediğinden yapacağım!” diyerek cevap verdi.

Adelia ağlarken dahi onu güldürebilirdi.

“İyi.”

O gün Cambridge’de birçok şey yaşandı.

Kaza Mahkemesi yargıçları; hırsızlık, madeni paralardan parçalar alıp gelir elde etme, sokak kavgaları, çok eşlilik, arazi anlaşmazlıkları, kalitesiz bira üretimi, ekmeğin boyutuyla oynanması, miras kavgaları, insanların ölümüne sebep olan hayvanların durumu, aylaklık, dilencilik, gemi kaptanları arasında çıkan tartışmalar, komşular arasında çıkan yumruklaşmalar, kundakçılık, kaçak vârisler, yaramaz çıraqlar ile ilgili davaları ve bir de boğularak öldürülen bir bebeğin davasını inceledi, kararını verdi.

Öğlen vakti ara verilmişti. Davullar çalındı, trompetlere üflendi ve kalabalık, kalenin dış avlusuna davet edildi. Görevli bir kişi yargıçların önünde duran platforma çıktı ve tüm kentin duyabileceği bir ses tonu ile elindeki rulo hâlindeki parşömeni açıp okudu.

“Tanrı’nın huzurunda ve yargıçların verdiği karar doğrultusunda Grantchesterli Joscelin adlı şövalyenin Trumpingtonlu Peter’in, Aziz Mary mahallesinden Harold’ın, avcı Bonning’in kızı Mary’nin ve aziz John mahallesinden Ulric’in katili olduğu ve adı geçen şahsın yakalanması sırasında köpekler tarafından yenilerek öldürüldüğü ispatlanmıştır.”

“Ayrıca Cambridgeli Yahudilerin bu cinayetlerden aklan-
dığı, üzerlerindeki her türlü şüphenin kalktığı ve hiçbir engel

çıkartılmadan evlerine ve işlerine dönebileceği buyrulmuştur. Tanrı'nın huzurunda İngiltere Kralı Henry adına herkese duyurulur.”

Rahibe ile ilgili tek kelime yoktu. Kilise bu konuda sessiz kalmayı tercih etmişti. Ancak Cambridge'de laf ağızdan ağza dolanıyordu. Akşama doğru yılanbalığı satıcısının çşi ve Harold'un annesi Agnes oğlunun ölümünden beri içinde kaldığı küçük barakasını kalenin önünden sökmüş, tepeden aşağı indirmiş ve Aziz Radegund manastırının kapısının önüne kurmuştu.

Olanların hepsi halk tarafından duyulmuş, görülmüştü.

Karanlık altında gizlilikle başka işler de yapılmıştı. Bu işlerle kimin uğraştığı ise tam olarak bilinmiyordu. Kutsal Kili-se'nin üst kademelerinde olan bazı adamlar kapalı kapılar ardında toplanmıştı. İçlerinden biri Henry'nin bir zamanlar Becket için söylediği sözlerin benzerini sarf etmiş, yalvarırcasına, “Bu lanet kadından bizi kim kurtaracak?” demişti.

Başka kapıların ardında neler döndüğü ise daha belirsizdi. Ortalıkta herhangi bir ipucu yoktu. Belki de kuş tüyü kadar hafif imalarda bulunulmuştu. Ancak bu imalar o kadar belirsizdi ki dile getirilmiş olduğu dahi söylenemeyebilirdi. Karmakarışık şifreli konuşmalarla yapılan istekler, ancak şifreleri bilenler tarafından çözülebilirdi. Belki de bunların hepsi gecenin karanlığında Kale Tepesi'nden Aziz Radegund'a giden ve ruhban sınıfından olmayan kişilerin yaptıkları şeyleri herhangi bir kişinin emriyle yapmadığını belirtmek için söyleniyordu.

Zaten hiçbir şey yapmamıştı.

Muhtemelen Agnes olup bitenlerden haberdardı, ancak o

da bildiklerini kimselere anlatmayacaktı.

Adelia'nın bu tür belli belirsiz konuşmalardan ve olaylardan haberi yoktu. Çünkü Gyltha'nın verdiği emirle derin bir uyku çekmişti. Uyandığında Dr. Mansur'u görmeye gelen kişilerin oluşturduğu ve Jesus Lane sokağının sonunda başka bir yöne doğru akan sırayı gördü. Ciddi vakalara baktıktan sonra Gyltha ile konuşmak için ara verdi.

"Rahibe manastırına gidip Walburga'ya bakmalıyım. Onu ihmal ettim."

"Ama dinlenip iyileşmen gerek."

"Gyltha, oraya gitmek istemiyorum."

"Öyleyse gitme."

"Gitmek zorundayım. Bir kez daha kriz geçirirse kalbi durur."

"Manastırın kapıları kapatılmış, hiç kimse de cevap vermiyormuş. O...O da..." Gyltha halen o kişinin adını ağzına alamıyordu. "O da gitmiş diyorlar."

"Gitmiş mi? Bu kadar çabuk mu?" Kral emrettiğinde kimse vakit kaybetmeyi göze alamaz. *Kral'ın sözü kılıçtan keskindir.* "Onu nereye göndermişler?"

Gyltha omuz silkti. "Sadece gittiğinden bahsediyorlar."

Adelia içini rahatlatan ve neredeyse kaburgalarını iyileştiren bir hisse kapıldı. Plantagenet, Adelia'nın nefes alabilmesi için krallığının havasını temizlemişti.

Adelia kralın bunu yaparken başka bir ulusun havasını kirlettiğini düşünüyordu. Ona oralarda ne yaparlar ki?

Adelia'nın gözünün önüne zincirlerle bağlanan, karanlıkta

pislik içinde duran ve aynen o yemekhanenin zeminindeki gibi kıvranan bir rahibenin görüntüsü geldi. Bu görüntüden kaçınmaya çalıştı, ancak başaramadı. Aynı şekilde onun için endişe duymaktan da vazgeçemiyordu. O bir doktordu ve gerçek doktorlar yargıda bulunmaz sadece teşhis koyardı. Adelia kendisinden nefret eden, ancak mesleğinin sunduğu yardıma ihtiyacı olan kadın-erkek herkesin hastalığını tedavi etmiş, yaralarını dikmişti. Karşısındaki kişinin iğrenç biri olduğunu düşünebilirdi, ancak acı çeken ve yardıma muhtaç olan bedenleri göz ardı edemezdi.

Rahibe deliydi. Toplumun sağlığı için yaşadığı süre boyunca hapsedilmeliydi. Ancak... Adelia, “Tanrı ona acısın. Ona iyi davransın,” dedi.

Gyltha, Adelia’nın aklını kaçırdığını düşünüyordu. Duygusuzca, “Ona hak ettiği gibi davranılıyor,” dedi. “Yani öyle diyorlar.”

Mucize eseri hayatı kurtulan Ulf kitap okuyordu. Hiç olmadığı kadar sessiz ve ağırbaşlı olmuştu. Gyltha’nın söylediğine göre çocuk avukat olmak istiyormuş. Bu takdir edilebilecek bir istektir, ancak Adelia eski Ulf’ü özlüyordu.

Adelia, Ulf’e, “Manastırın kapıları kapanmış diyorlar, ancak Walburga’yı görmem gerek. Kadın hasta.”

“Ne? Şişko Rahibe’den mi bahsediyorsun?” Ulf aniden eski hâline dönmüştü. “Sen benimle gel. Onlar benim içeriye girmeme engel olamaz.”

Gyltha ve Mansur diğer hastaları tedavi edebilirdi. Adelia ecza dolabına gitti. Histeri, panik ve korkuya iyi gelen venüs

çarığından ve de karışımı oluşturmak için de gül yağından aldı.
Ulf ile birlikte yola koyuldu.

Kale surlarında duran vergi tahsildarı Kaza Mahkemesi işlerinden alınının akıyla çıkmış, hak ettiği şekilde dinlenmeye başlamıştı. Aşağıdaki Büyük Köprü'den geçen kalabalığın içinde tanıdık iki kişiyi gördü. Diğerine göre hafif tombul olan ve başında sıradan bir başörtüsü bulunan kadın milyonlarca insanın arasında olsa dahi dikkatini çekerti.

Rowley, Adelia'nın evden uzaklara gittiğini görünce uygun zamanı bulduğunu düşündü ve atını çağırdı.

Sör Rowley Picot yılanbalığı satıcılığı ve kâhyalık yapan Gyltha'dan kırık kalbi için tavsiye istemenin iyi bir fikir olup olmadığını düşünüyordu. Ancak hayatının aşkının Cambridge'deki en yakın bayan arkadaşı oydu. Hastayken ona bakan kadının sert mizaçlı biri olmasından ve geçmişi hakkında ortalıkta çeşitli söylentiler dolanmasından dolayı ona danışmaktan çekinmişti, ancak yapabilecek bir şey yoktu.

Adelia'nın yaptığı etli böreklerden bir tanesini katır kutur yerken içini dökmeye başladı.

“Benimle evlenmeyecek, Gyltha.”

“Tabi ki evlenmeyecek. Yazık olur. O...” Gyltha, Adelia tanımlamak için kullanabileceği bir benzetme bulmaya çalıştı. Aklına sadece “Tekboynuz” geldi, ancak “O özel biri,” demeyi tercih etti.

“Ben de özel biriyim.”

Gyltha, Sör Rowley’in boyuna yetişmeye çalıştı ve adamın başını okşadı. “Seni iyi bir adamsın, iyi yerlere geleceksin ama o...” Tekrar benzetme yapmaya çalıştı ama aklına bir şey gelmedi. “O eşi benzeri olmayan biri. Sevgili Tanrı’mız ondan bir tane daha bu dünyaya bağışlamadı. Sadece senin değil, hepimizin ona ihtiyacı var.”

“Onunla birlikte olamayacak mıyım?”

“Onunla evlenemeyebilirsin, ancak bir çıkar yol bulabilirsin.” Gyltha uzun zaman önce farklı bir yöntem kullanılarak güzel, sağlıklı ve sürekli bir ilişkinin yürütülebileceğine inanmaya başlamıştı. Bir kadın aynen onun gibi bağımsızlığını koruyabilir, aynı zamanda da soğuk kış gecelerinde içini ısıtabilecek anılara sahip olabilirdi.

“Tanrı aşkına kadın, demeye çalıştığım... Adelia Hanım ile tamamen... *namuslu* bir ilişki içinde olmak istiyorum... yani istiyordum.”

Belli şeyleri yaşama zamanı gelmiş bir kadın ve erkek için evliliğin şart olmadığını düşünen Gyltha iç çekti. “Çok güzel diyorsun ama bu şekilde bir yere varacak mısın?”

Rowley öne doğru eğildi. “Peki. Sen ne diyorsun?” Adamın özleminin yansıdığı yüz ifadesi Gyltha’nın kalbi gibi taş kesilmiş bir kalbi dahi eritebilirdi.

“Tanrı aşkına zeki bir adama göre amma da safsın. O bir doktor, değil mi?”

“Evet, Gyltha.” Sabırlı olmaya çalışıyordu. “Bu sebepten dolayı evlilik teklifimi kabul etmiyor.”

“Peki doktorlar ne yapar?”

“Hastalara bakar.”

“Aynen öyle. Tanıdığım bir doktor bence sevdiği bir hastanın düzenli bakıma ihtiyacı olduğunu düşünüp onunla yakından ilgilenebilir.”

Sör Rowley sevinçle, “Gyltha, kendimi bir anda bu kadar hasta hissetmesem benimle evlenmeni isteyebilirdim.”

Adelia ile Ulf köprüden geçip, nehrin kenarındaki söğütlerden uzaklaşınca manastırın dış kapısının önünde toplanan kalabalığı gördü. Adelia, “Aman Tanrım! Olanlar duyulmuş,” dedi. Çocuk cinayetlerinin simgesi hâline gele Agnes ve küçük barakası da kapının orada duruyordu.

Adelia böyle bir şeyin olabileceğini tahmin etmişti. Kent halkının öfkesi yönünü değiştirmişti. Yahudilere karşı gelmek için toplanan kalabalık, bu sefer de rahibelere müdahale etmek için toplanmıştı.

Ancak çoğunlukla esnaf ve pazarcılardan oluşan kalabalığın sayısı artmıştı. Kızgın oldukları belli oluyordu, ancak duyguları bastırılmış, başka hislerle birleşmişti. Heyecanlanmış olabilirler mi? Adelia tam olarak neler döndüğünü anlayamamıştı.

Bu insanlar neden bir zamanlar Yahudilere kızdıkları kadar kızgın değil? Belki de kendilerinden utanmışlardır. Katiller hor görülen bir gruptan değil, kendi aralarından çıkmıştı. Birisi saygı duydukları bir şövalye bir diğeri ise her gün el salladıkları güve-

nilir bir dostlarıydı. Rahibenin bu kalabalık tarafından linç edilemeyeceği bir yere gönderildiği doğruduydu, ancak onlar olanlardan dolayı Rahibe Joan'ı suçluyor, deli bir kadını uzun süre boyunca başıboş bırakarak ihmalkârlık ettiğini düşünüyorlardı.

Ulf, Adelia'nın bacağını iyileştirdiği çatı ustası ile konuşuyordu. İkisi de Cambridge halkının kendi aralarında konuştuğu bir aksam kullanıyordu. Adelia bu aksanı halen tam olarak anlamıyordu. Genç adam Adelia'nın gözlerine bakmaktan kaçınıyordu. Genelde ona sıcak bir şekilde selamlardı.

Yanına gelen Ulf de doğrudan ona bakamıyordu. "İçeriye girme," dedi.

"Girmeliyim. Walburga benim hastam."

"Tamam ama ben gelmiyorum." Çocuğun yüzü üzgün olduğu zamanlardaki hâli almış, süzölmüştü.

"Anlıyorum." Adelia onu buralara getirmemeliydi. Çocuğa göre, manastır bir cadıya ev sahipliği yapmıştı.

Sert tahtadan yapılan ana kapısının altındaki küçük kapı açıldı. Üzeri tozlu iki işçi dışarı çıkarken, Adelia içeriye girme fırsatını buldu. Adamlar kapıyı kapatmadan, "Pardon," diyerek içeri girdi ve kapıyı arkadan kapattı.

Onu tuhafılık ve sessizlik karşıladı. Muhtemelen bir işçi bir zamanlar Trumpingtonlu Aziz Peter'in kutsal sandığının önünde diz çöküp dua ettiği yere açılan kilise kapısının üzerine çapraz olarak iki tane tahta çakmıştı.

Adelia çocuğun Yahudiler tarafından değil, Hristiyanlar tarafından kurban edilişinin anlaşılması ile tapılan bir aziz olmaktan çıkarılmasına şaşırıyordu.

İhmalkâr bir başrahibenin bakmadığı bahçedeki yabancı otların bu kadar kısa sürede çürümeye yüz tutması da şaşırdığı bir diğer konuydu.

Manastır binasına doğru giden yolu takip eden Adelia kuşların artık ötmediğini düşünmemeye çalışıyordu. Kuşlar ötüyordu, ancak ritimleri bozulmuştu. Adelia'nın tüyleri diken diken oldu. Hayal gücünün kurbanı oluyordu.

Başrahibe Joan'ın atlarının bulunduğu ahırlar ve ahır evler bomboştı. Atların içinde bulunduğu bölmelerin kapıları açık duruyordu.

Rahibelerin kaldığı kısımda kuş uçmuyordu. Adelia kemerli yolun girişinde durdu. İçeri gitmek istemiyordu. Etrafı çimlerle sarılı sütunlar günün zamansız griliğinde Adelia'ya boynuzlu ve kötü niyetli gölgeyi gördüğü geceyi hatırlattı. Sanki o gece deli rahibe müstehcen arzuları ile o yarattığı çağırmıştı.

Tanrı aşkına o adam öldü, kadın da gitti. Orada hiçbir şey yok.

Hayır, orada bir şey duruyordu. Güney tarafında bulunan ve önünde diz çöktüğü taşlar gibi kaskatı duran başı örtülü bir kişi dua ediyordu.

“Başrahibe?”

Seslendiği kadın kılını kıpırdatmadı.

Adelia yanına gitti ve kadının koluna dokundu. “Başrahibe.” Kadının ayağa kalkmasına yardım etti.

Kadın bir gecede yaşlanmıştı. Büyük ve sade yüzü çökmüş, canavar görünümlü bir heykelin hatlarına sahip olmuştu. Yavaşça başını kaldırarak, “Ne?” dedi.

“Buraya...” Adelia sesini yükseltti. Karşısındaki kadın sağır olmuş gibi söylediklerini duymuyordu. “Rahibe Walburga için ilaç getirdim.” Söylediklerini bir kez daha tekrarlardı. Joan onun kim olduğunu bilmiyor gibiydi.

“Walburga?”

“Hastaydı.”

“Öyle mi?” Başrahibe gözlerini uzaklara çevirdi. “Gitti. Herkes gitti.”

Kilise olaya el atmıştı.

Adelia, “Üzgünüm,” dedi. Gerçekten de kadının durumuna üzülmüştü. Bir insanı böylesine tükenmiş bir hâlde görmek hoş değildi. Manastırın bu hâlde düşmesi de hoş değildi. Çöküyor gibiydi. Adelia kemerli yolun yana doğru yattığını düşünüyor-du. Farklı bir yere bürünen manastırda değişik bir koku vardı.

Bir de kavanoza kapatılmış bir sineğin vızıltısına benzer bir ses geliyordu. Nereden geldiği belli olmayan ses rahatsız ediciydi.

“Walburga nereye gitti?”

“Ne?”

“Rahibe Walburga. Nerede?”

“Hı.” diyen başrahibe kendini toparlamaya çalıştı. “Sanırım halasının evinde.”

Adelia’nın buralarda yapabileceği bir şey yoktu. Derhâl buralardan uzaklaşabilirdi, ancak bekleyip, “Sizin için yapabileceğim bir şey var mı?” dedi.

“Ne? Git. Beni yalnız bırak.”

“Hastasınız. İzninizle size yardım edeyim. Manastırda baş-

ka kimse var mı? Tanrı aşkına bu ses de nedir? Ses derinlerden geliyordu, ancak kulak çınlaması gibi insanı rahatsız ediyordu. “Siz de duyuyor musunuz? Bir tür titreşim sesi mi?”

“O bir hayalet.” dedi. “Benim cezam da susana kadar onu dinlemek. Şimdi git. Ölünün çığlığını dinlemem için beni yalnız bırak. Sen dahi bir hayalete yardım edemezsin.”

Adelia geri çekildi. “Birilerini göndereceğim,” dedi. Haya-
tında ilk defa bir hastayı kendi hâline bırakıyordu.

Başrahip Geoffrey bir şeyler yapabilir. Joan’ı buralardan uzağa götürebilir, ancak kadının peşine takılan, gittiği her yerde onu takip edecektir.

Adelia giderken hayaletler peşinden geliyordu. Kendini kapıdan dışarıya atma telaşıyla az kalsın yere düşüyordu.

Üstüne çeki düzen verirken Harold’un annesi ile yüz yüze geldi. Ondan kaçabilecek durumda değildi. Kadın, Adelia’ya sadece ikisinin bildiği çok büyük bir sırrı biliyormuşçasına bakıyordu.

Adelia, bitkin bir şekilde, “O gitti, Agnes. Onu uzaklara gönderdiler. Herkes gitti. Sadece başrahibe...”

Söyledikleri yetersizdi. Kadın oğlunu yitirmişti. Agnes’in korku dolu gözleri daha fazla şeyin olduğunu ima ediyordu. Kadın bir şeyler hissediyordu. İkisi de başka bir şey olduğunu biliyordu.

Adelia her şeyin farkına baktı. Duydukları ve gördükleri tek bir gerçekte bir araya geliyordu. O koku... Adelia içinde bulunduğu ortamda bulunmasına anlam veremediği için ilk başta taze harcın ekşimsi kokusunu ve ne amaçla kullanıldığını fark

edememişti. Tanrım, olamaz. *Hayır*. Aslında olanları görmüştü. Gözünün ucu rahibelerin kaldığı güvercin kafesine benzer hücrelerin düzenindeki farklılığı algılamıştı. Üst üste onar tane hücre olması gerekirken alt katta dokuz tane vardı. Alt kattaki dokuzuncu hücrenin bulunduğu yerde boş bir duvar vardı.

Titreşimin yankılandığı sessizlik... kavanoza kapatılmış sinekten gelen vızıltıya benzer ses... “Ölümün çığlığı...”

Adelia gözlerini kapatarak karanlığın içinden geçti ve kustu.

Birisi elbisesinin kollarına asılmış bir şeyler söylüyordu. “Kral...”

Başrahip. O yaşananlara bir son verebilirdi. Başrahip Geoffrey’i bulmalıydı.

Kolunu çekiştiren adam ısrarcıydı. “Hanımefendi, kral yanına gitmenizi emrediyor.”

İsa aşkına bunu nasıl yapabilirler?

Üniformalı adam, “Kral, hanımefendi...”

Adelia, “Kralın canı cehenneme. Benim başrahibi bulmam gerek,” dedi.

Adam Adelia’yı belinden tuttu ve atın üstüne fırlattı. At dörtnala gidiyordu. Kraliyet elçisi de Adelia’nın bindiği atın dizginlerini eline almış, onun yanından gidiyordu. Adam tatlı bir dille, “Kralı cehenneme göndermeseniz daha iyi olur, hanımefendi. Zaten krallar çoğu zaman cehennemde yaşar.”

Köprünün üstünden geçip tepeyi çıktılar. Kalenin kapılarından içeri girip dış avludan geçtiler. Hedeflerine varınca adam Adelia’yı attan indirdi.

Napolili Simon'un yattığı yeri barındıran şerifin bahçesinde bulunan ve cehenneme gidip gelmiş olan II. Henry ayaklarını üst üste atmış Adelia'nın Rowley Picot ile birlikte oturduğu ve adamın haclı seferlerinde başından geçenleri dinlediği çimlerden oluşan yerde oturuyordu. Elindeki iğne ve sicim ile av eldiveninin yırtık kısmını dikiyor aynı zamanda yanında diz çöken ve önüne taşınabilir masasını açan Hubert Walter'a bir şeyler yazdırıyordu.

"Aa! Hanımcfendi..."

Adelia, kralın ayağına kapandı. Kral onun isteklerini yerine getirebilirdi. "Lordum, onu duvarlar arasına gömmüşler. Yalvarırım, bunlara engel olun."

"Kimi duvara gömmüşler? Neye engel olacağım?"

"Rahibe. Veronica. Ne olur, lordum. Yalvarırım. *Onu canlı canlı duvarlar arasına gömmüşler.*"

Henry yağmurun ıslattığı çizmelere baktı. "Onu Norveç'e gönderdiklerini söylemişlerdi. Ben de bir gariplik sezmiştim. Hubert, bunlardan haberin var mıydı?"

"Hayır, lordum."

"Onu dışarı çıkarmalısın. Bu çok korkunç bir şey. İnsanın midasını bulandıran bir ceza. Tanrım. Sevgili Tanrım bu gerçeğe yaşayamam. O kadın deli. Şeytani olan içindeki deli." İzdirıp çeken Adelia toprağı yumrukladı.

Hubert Walter önündeki masayı çekti ve Adelia'yı çimenlerin üzerine oturttu. Bir atla konuşmuşçasına nazik bir tonla, "Sakin olun. Nefes alın. İşte böyle. Aynen böyle," dedi.

Adelia'ya mürekkep bulaşmış bir mendili uzattı. Kendini

kontrol etmeye çalışan Adelia mendil ile burnunu sildi. “Lordum... lordum. Rahibe manastırındaki hücrelerine kapatıp üstüne duvar ördüler. Çığlıklarını duydum. Ne yapmış olursa olsun. Buna... böyle bir şeye *izin verilemez*. Bu resmen Cennet’e karşı işlenmiş bir suç.”

Henry, “Ağır bir ceza olduğunu kabul etmeliyim,” dedi. “İşte sana Kilisc. Bana verseler onu sadece asardım.”

“Öyleyse bunlara *bir son verin*.” Adelia, krala bağırıyordu. “Susuz kalırsa... insan bedeni su olmadan üç ila dört gün boyunca yaşamını sürdürür, ancak büyük acılar çeker.”

Henry duyduklarına şaşırmıştı. “Bunu bilmiyordum. Hubert, sen biliyor muydun?” Adelia’nın sınıksız kapattığı elinden mendili aldı ve kadının yüzünü sildi. Adelia biraz daha kendine gelmişti. “Bir şey yapamayacağımı biliyorsun sanırım.”

“Hayır, bilmiyordum. Kral birdir.”

“Kilise de birdir. Dün akşam konuşulanları duymadın mı? Onları duymadıysan söyleyeceklerime kulak ver.” Adelia başını uzağa çevirince kral kadının ellerine vurdu ve ellerini kendi ellerinin arasında tuttu. “Beni *dinle*.” Ellerini yukarıya doğru kaldırıp kentin bulunduğu tarafı gösterdi. “Şurada Actonlu Roger dedikleri pejmürde kılıklı, deli bir adam var. Birkaç gün önce o pislik kraliyete ait bu kaleye, benim kaleme saldırması için adam toplamış. Saldırı sırasında da ikimizin de arkadaşı olan Rowley Picot yaralanmış. Ancak ben hiçbir şey yapamıyorum. Çünkü o pislik herifin kafasının ortasını kiliseye bağlı olduğunu göstermek için kazıtan ‘Rabbimiz’ duasını okumayı bilen biri. Bu sebeple de Kilise’nin görevlilerinden biri olarak görülüyor, on-

lara özgü haklara erişiyor. Söyle bakalım Hubert, onu cezalandırabilir miyim?”

“Adamın kışına tekme bastınız, lordum.”

“Doğrudur. Adamın kışına tekme bastım, ancak sırf bundan dolayı dahi Kilise bana ateş püskürüyor.”

Kral kenti gösterirken Adelia’nın kolları da yukarı aşağı sallandı. “O kahrolası şövalyeler benim sinirimi yanlış yorumlayıp Becket’in peşinden gittiğinden beri Canterbury katedralinin tüm üyeleri tarafından adeta kırbaça vuruldum. Sırtımı dönmüş kırbaçlarına dayanmaya çalışmak ve bu sırada aşağılanmak Papa’nın İngiltere’yi dinden çıkarmasını önlemek için yapabileceğim tek şey. İnan bana oraya bağlı her keşiş beni kamçılama başvurabilir.” Kral iç çekti ve Adelia’nın ellerini bıraktı. “Bir gün Tanrı’nın yardımı ile bu ülke papalık yönetiminden kurtulacak. Ancak henüz vakti gelmedi. Bu yapabilecek kişi ben değilim.”

Adelia kralı dinlemiyordu. Anlatmak istediği şeylerin ana fikrini anlıyor olabilirdi, ancak her şeyi kelimesi kelimesine duymuyordu. Ayağa kalktı ve Napolili Simon’un defnedildiği yere giden çiçeklerle dolu yolu yürümeye başladı.

Hubert Walter, krala karşı sergilenen bu küstahça tavra içerlemişti. Adelia’nın peşinden gidecekti, ancak kral ona engel oldu. “Bu kaba ve aksi kadın size gerektiği gibi davranmıyor, lordum.”

“Hubert, ben kaz gelecek yerden tavuk esirgemem. Onun gibi ender bulunan biri her gün karşıma çıkmıyor.”

Sonunda Mayıs ayının güzellikleri kendini gösteriyordu.

Güneş yağmur ile temizlenen bahçeyi canlandırmak için elinden geleni yapmıştı. Leydi Baldwin'in diktiği solucan otları kendisine gelmişti. Arılar çuhaçiçeklerinin etrafından yoğun bir şekilde gidip geliyordu.

Mezarın üzerine konan bir kızıl gerdan kuşu Adelia'nın yaklaşması ile havalandı, ancak çok uzağa gitmedi. Çömelen Adelia, üzerine dökülen kuş pisliklerini Hubert Walter'ın verdiği mendille sildi.

Simon, barbar insanların arasına düştük.

Mezarın başındaki tahta kaldırılmış, yerine Simon'un adı ile birlikte "*Ruhu ebedi yaşamın bir parçası olsun*" yazan güzel bir mermer taş dikilmişti.

Simon da ona "Şefkatli barbarlar" diyordu. Kendi barbarlıkları ile mücadele ediyorlar. Gyltha'yı, Başrahip Geoffrey'i, Rowley'i, şu ilginç kralı... düşün.

Adelia yine de ona, "Barbarlıklarına katlanamıyorum," dedi.

Etrafında döndü. Kendine gelmişti. Geldiği yoldan geri döndü. Eldivenini dikmeye devam eden Henry, Adelia yaklaşıncaya başını kaldırdı. "Evet?"

Adelia başını öne eğerek, "Anlayışınız için teşekkür ederim lordum, ancak buralarda daha fazla kalamam. Salerno'ya dönmeliyim."

Kralı güçlü dişleri ile ipi kopardı. "Olmaz."

"Anlamadım?"

"Olmaz dedim." Henry eldiveni giyindi ve parmaklarını oynattı. Çalışmasından memnundu. "Tanrım gerçekten zekiyim.

Deri tabakçısının kızıdan gelen bir yetenek olsa gerek. Hanımefendi, atalarımın arasında bir deri tabakçısı olduğunu biliyor muydunuz?” Adelia’ya bakıp gülümsedi. “‘Olmaz’ dedim. Gi-demezsin. Özel yeteneklerinize ihtiyacım var. Doktor, krallı-gımda kulak verilmesi gereken çok sayıda ölü var. Söylemeyeceklerini duymak istiyorum.”

Adelia dik dik krala baktı. “Beni burada tutamazsınız.”

“Hubert.”

Hubert Walter özür diler gibi, “Aslına bakarsınız tutabilir,” dedi. *Kralın sözü kılıçtan keskindir.* Hatta şu anda lordumun emri doğrultusunda Sicilya Kralı’na bir mektup yazıyor, sizi bir süre daha ödünç alıp alamayacağımızı soruyorum.”

“Ben bir nesne değilim,” diyen Adelia bağırıyordu: “Ben ödünç alınacak bir şey değil, bir insanım!”

“Ben de bir kralım. Kilise’yi kontrol edemiyor olabilirim, ancak ruhum üzerine ant içerim ki bu ülkede bedeninde kan dolanan tüm canlıları kontrol edebilirim. Kalacaksın diyorsam kalacaksın.”

Kral sinirli görünmeye çalışırken dahi yüzünde nazikliğini ve tarafsızlığını gösteren bir ifade vardı. Adelia, kralın onu zamanı geldiğinde işe yarayacak bir alet gibi gördüğünü hissetmişti. Adamın cana yakınlığının ve samimiyetinin bir imparatorluğu yönetirken ona yardımı dokunan özellikler olduğunu düşünüyordu.

“Öyleyse ben de mi dört duvarlı bir yere kapatılmış gibi olacağım?”

Kral kaşlarını kaldırdı. “Sanırım öyle, ancak umarım sı-

nırlarınızın biraz daha geniş olduğunu ve daha memnun edici olduğunu fark edersiniz. Orası ile kıyaslarsak... Neyse oradan bahsetmeyelim.”

Adelia kimsenin oradan bahsetmeyeceğini düşündü. Sinek, sesi kesilene kadar şişesinde vızıldayacaktı. Ben de kulağımdaki bu sesi ömrümün sonuna kadar duymak zorunda kalacağım.

Henry, “Bildiğin gibi elimden gelse onu dışarı çıkarırım,” dedi.

“Doğrudur.”

“Zaten bana hizmetlerini sunmakla borçlusun.”

Adelia, kralın onu dışarı çıkarmasından önce ne kadar süre vızıldamak zorunda kalacağını merak ediyordu. Oysa bu şişenin bana güzellikler sunmuş olmasının bir önemi yok.

Aslında bu şişe ona daha fazla güzellik sunabilirdi.

Sakinleşmeye başlayan Adelia tekrar faydalı şeyler düşünebiliyordu. Bir süre düşüncelere daldı. Kral onun konuşmasını bekledi. Bu tavrı Adelia’ya verdiği değerin göstergesiydi. “Yahudilerine Londra’da bulunan bir tane mezarlığın dışında ölülerini defnedebilecekleri bir karış yer ayırmayan böylesine geri kalmış bir ülkede kalmak istemiyorum.”

Kral duyduklarına şaşırmıştı. “Gerçekten mi? Başka mezarlıkları yok mu?”

“Maalesef.”

“Gerçekten bilmiyordum. Biz krallar çok fazla mesele ile uğraşmak zorunda kalan kişileriz,” diyen kral parmaklarını şıktı. “Yaz, Hubert. Yahudilere mezarlıklar verilecek.” Adelia’ya

döndü. “İşte bu kadar. Mesele halloldu. *Kralın sözü kılıçtan keskindir.*”

Adelia, “Teşekkür ederim,” dedi ve bir meseleyi daha dile getirdi. “Henry, ne sebepten dolayı borçlandığımı merak ettim.”

“Bana bir piskopos borcunuz var, hanımefendi. Sör Rowley’in Kilise ile olan mücadelemde bana yardımcı olmasını umuyordum, ancak evlenmek istediği için teklifimi reddetti. Anladığım kadarı ile evlenmek istediği şahıs da sizsiniz.”

Adelia üzgün bir şekilde, “Böyle bir şey gerçekleşmeyecek,” dedi. “Ben de kendisini reddettim. Ben bir ev hanımı değil, doktorum.”

“Gerçekten mi?” Henry neşelenmişti, ancak daha sonra yas tutarcasına kederlendi. “Ah! Maalesef ikimiz de o adamı saflarımıza katamayacağız. Zavallı adam ölmek üzereymiş.”

“Ne?”

“Hubert?”

Hubert Walter konuşmaya başladı. “Öğrendiğimize göre kaleye yapılan saldırıda aldığı yara tekrar açılmış. Kentteki bir doktor...”

Adam kendini boşu boşuna yorduğunu fark etti. Adelia tekrar küstahça davranış sergilemiş, doğrudan çekip gitmişti.

Kral kapının çarpışını izledi. “Her neyse, sözünün eri biri. Onunla evlenmeyeceğine de sevindim,” dedi ve ayağa kalktı.

“Hubert, bence bu durumda Sör Rowley Picot’ı Aziz Albans Piskoposluğu’na atayabiliriz.”

“Kendisi bu kararınızdan memnun kalacaktır, lordum.”

“Bence de öyle olacak. Başına talih kuşu kondu.”

Bu olaylar yaşandıktan üç gün sonra sineğin vızıltısı kesildi. Harold'un annesi Agnes barakasını bir daha kurmamak üzere söktü ve evine kocasının yanına döndü.

Adelia sessizliği fark etmemişti. Bir süre boyunca da fark etmeyecekti. Çünkü o sırada Aziz Albans'ın yeni atanan piskoposu ile aynı yatağı paylaşıyordu.

Sonsöz

İşte gidiyorlar. Eyre Yargıçları yargılanacak bir diğer kente ulaşmak için Romalılar tarafından yapılan yolu kullanıyor, Cambridge'den ayrılıyor. Trompet sesleri duyuluyor. Mübaşirler süslü atlar ve tahtirevanlara yol açmak için yaramazlık yapan çocukları ve havlayan köpekleri kenara itiyor. Hizmetçiler üzeri yazılı parşömenlerin konulduğu kutuları taşıyan katırları yürümeye zorluyor. Kâtipler yazı tahtalarına bir şeyler karalıyor. Av köpekleri sahiplerinin yere vurduğu kırbacın çıkardığı ses ile hizaya giriyor.

Ve gözden kayboluyorlar. Arkalarında bıraktıkları yol bomboş kalıyor. Pisliklerinden arındırılan Cambridge rahat bir nefes alıyor. Şapkası ıslanan Şerif Baldwin dinlenmek için yatağına geçerken, kalenin dış avlusunda darağaçlarına asılı duran cesetler de Mayıs'a özgü o ılık esinti ile sallanıyor. Rüzgârın havaya kaldırdığı çiçek yaprakları adeta cesetleri kutsuyor.

Kaza Mahkemesi sürerken ortaya çıkan olaylarla ilgilenip yaşanan değişikliklerin farkına varamadık. Oysa muhteşem bir gelişmeye, İngiliz hukukunun karanlık ve batıl inançlarla dolu

bir dönemden aydınlığa çıktığına tanıklık edebilirdik.

Kaza Mahkemeleri yürütülürken sanıklardan hiçbiri masum ya da suçlu olduğuna karar vermek için bir gölete atılmadı. (Zanlı batarsa masum, batmazsa suçlu bulunacaktı.) Herhangi bir kadının hırsızlık, cinayet ve benzeri bir suçu işleyip işlemediğini öğrenmek için eline eritilmiş demir dökülmedi. (Yara belirlenen sürede iyileşirse zanlı beraat edecek, iyileşmezse cezalandırılacaktı.)

Hiçbir arazi anlaşmazlığı “Savaş Tanrısı” yöntemi ile çözüme kavuşturulmadı. (Bu yöntemde tarafları temsil eden iki kişi meydana çıkarılıyor, içlerinden biri öldürülene veya “Pes” deyip kılıcını teslim edene kadar savaşıyordu.)

Hayır, eskiden olduğu gibi savaşın, suyun ve de kızgın demirin Tanrı’sının fikri sorulmamıştı. Henry Plantagenet, O’na inanmıyordu.

Bunun yerine on iki kişi kendilerine sunulan kanıtları değerlendirip davayı onaylayıp onaylamadıklarını yargıca bildirmişti.

Bu kişilerden oluşan gruba “jüri” deniyordu. Davalara yeni bir bakış açısı getirilmişti.

Yeni bir şey daha vardı. Tımar sahibi bir baronun veya lordun eski çağlardan beri kullanılan karmakarışık kanunlara bakıp kendi gücü çerçevesinde suçlular hakkında karara vardığı dönem kapanmıştı. II. Henry İngiltere’sine derli toplu olan, bir bütün teşkil eden ve de krallığın tamamına uygulanabilen bir sistem sunmuştu. Buna “Ortak Hukuk” deniyordu.

Peki medeniyeti bir adım ileriye götüren bu kral şimdi ne-

rede?

Yargıçlarını duruşmalar ile ilgilenmeye gönderen Henry ava çıktı. Yoksa yanında götürdüğü av köpeklerinin tepelerin ardından gelen havlama seslerini duymuyor musunuz?

Belki de gelecekte sadece Thomas Becket'ın cinayeti ile hatırlanacağını o da biliyordur.

Yahudi halkı da Cambridge'de çıkan bu olaydan aklanmış olsalar da alınlarında yazan "Çocuk Katili" yazısının yüzyıllar boyunca silinmeyeceğini ve bu sebeple sürekli cezalandırılacaklarını biliyordur. Ne yazık ki dünya böyle bir yer.

Tanrı tüm kullarının ruhunu bağışlasın.

Yazarın Notu

On ikinci yüzyılda geçen kapsamlı bir hikâyeyi kronolojik olarak bazı konularda değişiklik yapmadan aktarmak imkânsız sayılır. Karışıklıklara yol açmamak için modern isimleri ve terimleri kullanmaya çalıştım. Örneğin, Cambridge'ye on dördüncü yüzyıla kadar Grentebidge veya Grantebridge deniliyordu. Kentin ismi, üniversitesi kurulduktan çok sonra yeni hâlini almıştı. Ayrıca “Doktor” ünvanı o zamanlar tıpla uğraşan kişilere değil, mantık öğretmenlerine veriliyordu.

Ancak İkinci Bölüm’de anlatılan işlem on ikinci yüzyılda uygulanmıştır. Prostat bezinin yaptığı baskıdan dolayı sıkışan bir mesanenin kateter şeklinde kullanılan bir kamış ile boşaltılması akıllarda soru işareti doğurabilir, ancak seçkin bir üroloji profesörü ile görüşmem sonucunda buna benzer yöntemlerin yüzyıllar boyunca uygulandığını ve eski çağlara ait Mısır duvar resimlerinde bu işlemin gösterildiğini öğrendim.

Afyonun anestezik olarak kullanıldığı, bildiğim kadarı ile o zamanlarda kaleme alınan metinlerde geçmiyor. Ancak bu, acı çekmenin bir tür kurtuluş olduğuna inanan Kilise’nin böyle

bir maddeye itiraz edeceğinden dolayı saklanmış olabilir. O zamanlar İngiltere’de özellikle de ıslak arazilerde bolca bulunan afyonun dine bağlı olmayan ve hastalarını iyileştirmek için büyük çaba sarf eden doktorlar tarafından bazı gemilerdeki cerrahların kullandığı şekilde kullandığını düşünmek yanlış olmayacaktır. (Bkz. *Rough Medicine*, Joan Druett, Routledge, 2000.)

Trumpingtonlu Aziz Peter’ı anlattığım hikâyeye kaybolan başka çocuklar eklemiş olsam da anlattıklarım sekiz yaşındaki Norwichli William’ın başından geçen ve bilinmezliklere yol açan gerçek bir hikâyenin uyarlanmış hâlidir. İngiltere’deki Yahudiler 1144 yılında ölü bulunan William’ı ayin yapmak için öldürmekle suçlanmıştır.

II. Herny’nin ilk çocuğuna ait kılıcın Kutsal Topraklar’a götürüldüğüne dair bir kayıt bulunmasa da Genç Kral olarak tanınan ikinci oğlu Henry’nin vefatından sonra William Marshal tarafından oralara götürüldüğü ve haçlı ilan edildiği bilinmektedir.

İngiltere’de kalan Yahudilere yerel mezarlıklar veren ilk kral II. Henry’dir. Bu hak 1177 yılında tanınmıştır.

Wandlebury Tepesi’nde kireç taşlarının arasından maden bulunması çok da muhtemel değildir. Ancak kim bilir belki de cilalı taş devrindeki madenciler bıçak ve balta yapmak için çakmak taşı çıkarmış, işleri bitince de çukurları kapatmıştır. Kazdıkları yerleri bir daha kazmamak için de toprakta oyuklar bırakmış olabilirler. Ancak Wandlebury on sekizinci yüzyılda yarış atlarının barındırılması için satın alınınca oyuklar atlara düz alan sağlama amacıyla düzleştirilmiştir. Wandlebury günümüzde

Cambridge Preservation Society'e aittir.

Hikâyeyi oluşturmak için Norfolk, Thetford yakınlarındaki Grime's Graves'de keşfedilen dört yüzden fazla maden kuyusunun birisinin Cambridgeshire'ye aktardım. Bu muazzam kazıların ne amaçla kullanıldığı on dokuzuncu yüzyıla kadar anlaşılamamış, toprakta bulunan çöküntülerin mezar olduğu düşünülmüştür. Bu maden kuyularından biri halkın ziyaretine açıktır ve kuyuya otuz basamaklı bir merdivenle inilmektedir.

Son olarak belirtmek istediğim konu ise on ikinci yüzyılda İngiltere'de bulunan piskoposlukların günümüze kıyasla az olduğu, mevcut piskoposlukların da geniş alanlara baktığıdır. Örneğin; Cambridge bir süre boyunca uzaklarda bulunan Dorset'deki Dorchester piskoposluğunun kontrolü altında kalmıştır. Dolayısıyla Aziz Albans piskoposluğu hayal ürünüdür.

Cambridge’de bir çocuk korkunç bir şekilde öldürölmüş, üç çocuk da kaçırılmıştır.

Hristiyan rahiplerce günah keçisi seçilen Yahudiler, kızgın halk tarafından linçedilmemek için kaleye sığınmak zorunda kalırlar.

Kral II. Henry, en büyük gelir kaynağı olan Yahudilerin aklanması için Avrupa’nın sayılı doktorlarının yetiştığı Sicilya’dan bir uzman gönderilmesini ister. Ancak bu görev için seçilen Ölüm Üstadı’nın bir kadın olması işleri dahada zorlaştıracaya benzemektedir. Adelia’nın uzmanlık dalı ölü bedenlerdir; o, gerçek anlamda bir Ölüm Üstadı’dır.

Adelia Aguilar, dini hoşgörüsünün ve yaşadığı zamanın çok ilerisindeki soruşturma yeteneklerinin, Ortaçağ İngiltere’sinin bağnaz ve geri kafalı toplumunda göze batacağını ve onu her köşe başında tehlikelerin beklediğini çok geçmeden anlar. Küçük bedenlerin bıraktığı izlerin peşinde Cambridge’nin karanlık ormanlarından kiliselerin ve manastırların gizliköşelerine uzanan bu takipte ölümle burun buruna gelmek kaçınılmaz olacaktır.

“Ariana Franklin on ikinci yüzyılı başarılı bir şekilde yaşama döndürmüş... Sağlam bir araştırma ürünü. Dönemine ilişkin kapsamlı detaylar sunan bağımlılık yaratıcı bir eser.”

KATE MOSSE, Labirent’in yazarı

“En iyiler arasında yer alacak müthiş bir kitap... Devamının geleceğini bilmek sevindirici bir haber.”

Historical Novels Review

“Tarihi gerçeklerle cinayet kurgusu ustalıkla harmanlanmış... Okurken merak ve heyecan hiç eksilmiyor.”

Publisher’s Weekly

ISBN 978-605-4335-87-9